

אסופת תקנות הנגישות לשירות

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013

להסברים על קובץ זה לחצו כאן

מעודכן לנובמבר 2016

עורך - ישראל הבר, עו"ד

הקדמה

לפניכם קובץ המכיל את תקנות נגישות לשירות, וכל החוקים, התקנות והתקנים אליהם מפנות התקנות.

להתמצאות בקובץ מומלץ להיעזר בתצוגת סימניות.

ניתן לחזור אחורה לאחר לחיצה על קישור, באמצעות המקשים ALT + חץ שמאלי

תקן 1918 חלק 4 מובא בגרסת פברואר 2015. לעניין זה ראו **תקנה 109(א)** לתקנות נגישות השירות.

תוכן עניינים כללי

1. תקנות הנגישות לשירות

חוקים, תקנות ותקנים המאזכרים בתקנות הנגישות לשירות

2. סעיפים רלוונטיים מחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

3. סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים

4. סעיפים רלוונטיים אליהם מפנה התוספת השנייה בתקנות

5. תקן ישראלי 1918 חלק 1

6. תקן ישראלי 1918 חלק 2

7. תקן ישראלי 1918 חלק 3.1

8. תקן ישראלי 1918 חלק 3.2

9. תקן ישראלי 1918 חלק 4

10. תקן ישראלי 1918 חלק 6

דברי תודה

תודה לעמית לביא על עזרתו הרבה בהכנת אסופה זו ועדכונה.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013

תוכן העניינים מקושר

פרק א': פרשנות.....	5
1. הגדרות	5
פרק ב': הוראות כלליות.....	8
2. החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות.....	8
3. שמירה על כבוד האדם במתן נגישות	8
4. איסור דרישת תשלום בעד ההתאמות.....	9
5. איסור התניית שירות בהצגת תעודות.....	9
6. התאמות נגישות בשירותים נלווים.....	9
7. התאמות נגישות לבקשת אפוטרופוס או מלווה של אדם עם מוגבלות.....	9
8. שמירת דינים	9
פרק ג': התאמת נהלים, הליכים ונוהגים בשירות.....	9
9. ביצוע התאמות נגישות בנהלים, הליכים ונוהגים.....	9
10. חיות שירות	9
11. הסתייעות במלווה.....	10
12. נוהלי פינוי בחירום	10
13. מתן שירות בלא המתנה בתור.....	10
14. פטור מתשלום למלווה של אדם עם מוגבלות במקומות ציבוריים מסוימים	11
פרק ד': התאמות נגישות למקום שניתן בו שירות.....	11
15. נגישות מעברים.....	11
16. התאמות בשלטים.....	11
17. נגישות במעליות.....	13
18. עמדות שירות.....	13
19. מתן שירות באמצעות מדפים ושולחנות.....	15
20. עמדת מודיעין נגישה	16
21. התאמות במערכת כריזה קולית.....	16
22. התאמות נגישות במערכת כריזה חזותית	17
23. מקומות המתנה ומושבים בעבור אנשים עם מוגבלות.....	17
24. התאמות נגישות בתאי מדידה והחלפת בגדים.....	17
25. מכונות למתן שירות אוטומטי	18

19	פרק ה': הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר בשירות ציבורי
19	סימן א': כללי
19.....	26. הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר.....
19.....	27. שמירה על זמינות ותקינות התאמות הנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי.....
19.....	28. ביצוע בדיקה תקופתית.....
20	סימן ב': מידע ותקשורת בשירות
20.....	29. התאמות נגישות למידע.....
21.....	30. מלווה מטעם גוף ציבורי.....
21.....	31. סיוע במילוי טפסים.....
21.....	32. מתן שירות באמצעות טלפון, פקסימיליה, מסרון, דואר, אינטרנט דואר אלקטרוני או אמצעי דיגיטלי אחר.....
22.....	33. התאמות נגישות למערכת ניתוב שיחות טלפון.....
22.....	34. פרסום התאמות הנגישות שבוצעו.....
22	סימן ג': שירותי האינטרנט
22.....	35. התאמות נגישות בשירותי האינטרנט.....
24	סימן ד': התאמות בשירותי ביטחון והצלה
24.....	36. התאמות במוקדי חירום טלפוניים.....
24.....	37. נוהלי בידוק ביטחוני.....
24.....	38. חקירת אדם עם מוגבלות - הגדרות.....
25.....	39. התאמות בחקירת אדם עם מוגבלות.....
25.....	40. תוקף וקבילות.....
25.....	41. התאמות נגישות לשירות במתקני מעצר ובשירות בתי הסוהר.....
26	סימן ה': התאמות נגישות בערכאות שיפוטיות וגופים בעלי סמכות מעין-שיפוטית ורשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם וזכאותו לשירות
26.....	42. תחולה והחייב בביצוע התאמות בהן.....
27.....	43. תחולת התאמות נגישות נוספות.....
27.....	44. מערכת עזר לשמיעה באולמות דיון של ערכאות שיפוטיות.....
27.....	45. התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות שהם בעלי דין או באי כוח.....
29.....	46. התאמות נגישות להליכי העדה.....
30.....	47. בקשה לקבלת התאמות נגישות ובירורה.....
31.....	48. התאמות נגישות לקהל הנכח בדיונים משפטיים.....
31.....	49. התאמות נגישות במסמכים המוגשים לערכאה שלא בעת הדיון.....
31.....	50. רשות שבסמכותה לקבוע מוגבלות או זכאות לשירותי רווחה, בריאות או שיקום....
32	סימן ז': נגישות בישיבות רשויות ציבוריות

32	51. התאמות נגישות בדיונים וישיבות של רשויות ציבוריות
33	סימן ח': התאמות נגישות בשירותי מסחר
33	52. הספקת שירותי עזר בשירותי מסחר
34	סימן ט': שירותי אירועים בפני קהל
34	53. החייב בביצוע התאמות נגישות באירועים
34	54. התאמות נגישות באירוע
36	55. פטורים
36	56. התאמות נגישות בהקרנת סרטי קולנוע
37	57. פרסום התאמות נגישות באירועים
37	58. התאמות נגישות בשירותי הספקת כרטיסים
37	59. קיום אירועים ופעילויות פנאי במקום נגיש בתקופת הביניים
38	סימן י': נגישות לתערוכות ולמרכזי מבקרים
38	60. הגדרות
39	61. התאמות נגישות למוצגים במוזאונים וגלריות
41	62. התאמות נגישות לשלטים במוזאונים וגלריות
41	63. פטורים ודרישות מופחתות
42	64. מרכזי מבקרים
42	65. התאמות נגישות לתערוכות אחרות
43	סימן י"א: שירותי סיורים מודרכים
43	66. התאמות נגישות בסיורים מודרכים
44	67. פטורים
44	סימן י"ב: נגישות לשירות בספריות
44	68. התאמות נגישות בספרייה
45	סימן י"ג: שירותי הדרכה והכשרה
45	69. התאמות נגישות בשירותי הדרכה והכשרה
47	70. נגישות מידע ממוחשב ונגישות עמדות מחשב
48	71. החלטה על הספקת אמצעי עזר או שירות עזר מסוים
48	72. פרסום התאמות הנגישות בשירותי הכשרה, הדרכה ובחינות
48	73. פעילויות פנאי וחוגים
50	סימן י"ד: נגישות בשירותי רווחה
50	74. ערכת תקשורת בשירותי רווחה
50	75. התאמות בשירותי רווחה
50	סימן ט"ו: שירותי דת
50	76. התאמות נגישות בשירותי דת

50	77. התאמות נגישות בבתי תפילה.....
51	78. התאמות נגישות במקוואות.....
51	סימן ט"ז: שירותי הארחה.....
51	79. תחולה.....
51	80. התאמות נגישות ביחידת אכסון מיוחדת בשירותי הארחה.....
53	81. ערכת עזר לשמיעה.....
54	82. התאמות בשירותי הארחה.....
56	סימן י"ז: שירותי מגורים ולינה.....
56	83. התאמות נגישות לשירותי מגורים ולינה.....
57	סימן י"ח: שירותי הסעדה.....
57	84. נגישות שירותי הסעדה.....
58	סימן י"ט: נגישות לשירותי ספורט ופנאי.....
58	85. נגישות לשירותי ספורט ופנאי.....
58	פרק ו': נגישות חלופית למקום ציבורי ולשירות ציבורי.....
58	86. נגישות חלופית למקום ציבורי ולשירות ציבורי.....
59	פרק ז': הכשרת עובדים, מינוי רכז נגישות.....
59	87. יידוע צוות העובדים בחובות על פי החוק.....
60	88. הכשרת עובדים למתן שירות לאנשים עם מוגבלות.....
60	89. דרכי הכשרת העובדים.....
61	90. חייב המספק שירות לציבור באמצעות מי שאינם עובדיו.....
62	91. רכז נגישות.....
62	פרק ח': החלה הדרגתית.....
62	92. הוראות כלליות.....
63	93. ביצוע בדיקה.....
63	94. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות מסוימות.....
63	95. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות לאחראי שאינו רשות ציבורית.....
64	96. לוח זמנים לביצוע התאמות בשירותי הארחה.....
64	97. לוח זמנים לביצוע התאמות בידי אחראי שהוא רשות ציבורית.....
65	98. לוח זמנים לביצוע התאמות בערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות.....
65	99. לוח זמנים לביצוע התאמות במעצר ומאסר.....
65	100. לוח זמנים לביצוע התאמות בספריות.....
66	101. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות בשירותי מגורים ולינה.....
66	102. לוח זמנים לביצוע התאמות במוזאונים וגלריות.....
67	103. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות ביחידות אכסון מיוחדות בשירותי רווחה.....

67	104. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות באתר
67	105. לוח זמנים לביצוע התאמות בשירות חדש
67	106. שירות המיועד לאנשים עם מוגבלות
68	107. השלמת הוראות טכניות על ידי הנציב
68	פרק ט': תחילה והוראות מעבר
68	108. תחילה
68	109. הוראות מעבר
68	תוספת ראשונה
68	התאמות נגישות בחקירה
69	תוספת שנייה
70	1. רשויות אחרות שלהן ניתנה סמכות לפי חוק:
	2. רשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם, או זכאותו של אדם עם מוגבלות לשירותי רווחה, שיקום או בריאות
71	

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 יב לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – **החוק**), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19סז לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

- "**אירוע**" – הרצאה, כנס, עצרת, משחק או מפגן ספורט, טקס או כל אירוע אחר הנערך בפני קהל בלתי מסוים, בתשלום או שלא בתשלום, ושאינו שירות הדרכה או הכשרה, כהגדרתו בסימן י"ג בפרק ה' או שירות ספורט או פנאי כהגדרתו בסימן י"ט בפרק ה';
- "**אירוע רב-פעמי**" – אירוע הנערך בפני קהל ושתוכנו מוצג באופן זהה לא פחות מ-15 פעמים, ארבע מהן לפחות בחודש אחד, כגון סרט או הצגה;
- "**אמצעי עזר ושירותי עזר**" – כמשמעותם בסעיף 19א לחוק וכן כל אמצעים נלווים אשר אינם חלק מן השירותים הניתנים בשגרה בשירות הציבורי ואשר נועדו להבטיח, לקדם או לשפר נגישות לשירות;
- "**אמצעי תקשורת תומכת וחלופית**" – אמצעי עזר אשר מאפשר תקשורת עם אדם עם מוגבלות בדיבור או בכתיבה; האמצעי יכול שיכלול לוחות או מחשבים שבהם מסרים בתמונות, אירים, סמלים, אותיות, מילים או משפטים קצרים;
- "**אתר**" – מקום ציבורי שהוא אתר, כהגדרתו בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008 (להלן – תקנות נגישות לאתר);
- "**דפוס נגיש**" – הדפסה אשר מתקיימים בה כל אלה:

(1) האותיות הן אותיות דפוס;

- (2) הגופן מסוג פשוט (כגון אריאל), מעובה, וגודלו בין 16 לבין 22 נקודות;
- (3) בטופס שמקבל השירות נדרש להוסיף בו מידע, מצוי רווח הולם להוספת המידע כאמור;
- (4) הנייר אינו מבריק ואין בו קישוטי רקע;
- (5) ככל שניתן, גוון האותיות והספרות יהיה נוגד את הרקע באופן המאפשר לקרוא אותן בבירור;
- "החייב"** – החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות;
- "הקראה"** – קריאה בקול, על ידי אדם, של טקסט כתוב או מודפס;
- "אתר עתיקות"** ו**"עתיקה"** – כהגדרתם בחוק העתיקות, התשל"ח-1978;
- "חיית שירות"** – חיה אשר אולפה באופן פרטני לבצע משימות בעבור אדם עם מוגבלות, כגון: כלב נחייה, כלב סימון (hearing dog) שאולף להתריע על השמעת צלילים לאנשים עם מוגבלות שמיעה, כלב שאולף לסייע לאנשים בספקטרום האוטיסטי או חיה אחרת אשר אולפה לספק הגנה אישית או לבצע פעולות חילוץ של אנשים עם מוגבלות או לבצע פעולות סיוע יומיומיות בעבורם;
- "יום התחילה"** – יום תחילתן של תקנות אלה לפי תקנה 108;
- "יחידת אכסון"**, **"יחידת אכסון מיוחדת"** – כהגדרתן בתקנות נגישות למקום ציבורי חדש;
- "כפפה אינסטרומנטלית"** – כפפה שמודפסות עליה אותיות הא"ב, ספרות וסמלים, המאפשרת תקשורת באמצעות מגע;
- "מגדלת אלקטרונית"** (טלוויזיה במעגל סגור – CCTV) – מכשיר אלקטרוני, המגדיל טקסט ותמונות לפחות פי 20, תוך אפשרות לשינוי גופן, צבע, דמות ורקע, ניגודיות, רמת האור ואלמנטים נוספים, לפי צרכי המשתמש;
- "מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה"** – כמשמעותו בסעיף 19 מא לחוק;
- "מורשה לנגישות השירות"** – כמשמעותו בסעיף 19 מא לחוק;
- "מושב מותאם"** – מושב שמתקיימות בו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במושבים מותאמים (2.10.2) במקומות המתנה;
- "מקום ציבורי שאינו בניין"** – מקום ציבורי שיוגדר בתקנות נגישות למקום שאינו בניין;
- "מקומות ישיבה מיוחדים"** – כהגדרתם בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים (2.8.2);
- "מערכת להגברת שמע אישית אלחוטית"** – מערכת אלחוטית המורכבת ממיקרופון-משדר וממקלט אישי (כגון אוזניות, לולאת השראה צווארית) המשדרת את דברי הדובר ישירות לאוזני השומע עם או בלי אבזרי שמיעה אישיים (כגון מכשיר שמיעה או שתל קוקליארי);
- "מערכת עזר לשמיעה"** – (Assistive Listening System) – כמשמעותה בת"י 1918 חלק 4, כגון:
- (1) מערכת אור תת-אדום;
- (2) מערכת FM;
- (3) לולאת השראה;
- "מקום ציבורי"**, **"מקום ציבורי קיים"** – כהגדרתם בסעיף 19 א לחוק;

"מקום ציבורי חדש" – מקום ציבורי כמפורט בתוספת הראשונה לחוק, אשר אינו מקום ציבורי קיים;

"מקום ציבורי סגור" – מקום ציבורי הנמצא בתוך בניין, כולו או רובו;

"מקום ציבורי פתוח" – מקום ציבורי הנמצא מחוץ לבניין, כולו או רובו, כגון אמפיתאטרון או מגרש ספורט;

"מתן שירות ציבורי" – העמדה לשימוש הציבור כולו או חלק בלתי מסוים ממנו של מוצרים, שירותים או מיתקנים;

"נטל כבד מדי" – כמשמעותו בסעיף 19(א)ג(2) לחוק;

"סמלול" – ייצוג גרפי פשוט וברור של מידע הנמסר לכלל הציבור;

"ספר אלקטרוני" – קובץ מדיה דיגיטלי שהוא שווה ערך לספר מודפס רגיל וניתן לקוראו באמצעות מחשב או מיתקן אחר;

"ספר מוקלט" – הקלטה של אדם המקריא טקסט מספר; ההקלטה יכול שתהיה על גבי כל מדיה המתאימה לטכנולוגיות הנפוצות באותה עת והמאפשרת את השמעת ההקלטה;

"ספרייה" – ספרייה ציבורית כהגדרתה בחוק הספריות הציבוריות, התשל"ה-1975, וכל ספרייה אחרת הפתוחה לשימוש ציבור בלתי מסוים, למעט ספרייה של מוסד על-תיכוני, כהגדרתו בסעיף 19(כז) בחוק;

"עמדת מודיעין", "עמדת שירות", "עמדת שירות סגורה" ו"עמדת שירות פתוחה" – כהגדרתן בת"י 1918 חלק 3.2;

"פישוט לשוני" – התאמת מידע כך שתוכנו יהיה ברור ומבנהו הלשוני פשוט, ואשר מתקיימים בו, ככל האפשר, כל אלה:

(1) המידע מכיל את עיקרי הדברים בלבד;

(2) המידע מועבר לפי רצף ברור ומסודר, כגון: סדר פעולות כרונולוגי, או תנאים ותוצאותיהם האפשריות;

(3) המשפטים קצרים ופשוטים תחבירית;

(4) שימוש מרבי באוצר מילים יומיומי ושכיח; שימוש מועט ככל האפשר בעגה מקצועית, מילים בשפות זרות שאינן בשימוש יומיומי, וניבים; נעשה שימוש במילים או במונחים כאמור, יפורשו בסמוך לאזכור הראשון שלהם (כגון: על ידי הגדרה או דוגמה להמחשה);

(5) שימוש מועט בראשי תיבות ובקיצורים, לרבות קיצורי פנייה בלשון זכר ונקבה, כגון "יועצ/ת", "חלק/י";

(6) בהתאם להקשר, שימוש מרבי בפעלים בצורת הפעיל ולא הסביל (כגון: "דני כתב את הספר" במקום "הספר נכתב על ידי דני");

(7) שימוש בסמלול;

"רכז נגישות" – כהגדרתו בסעיף 19מב לחוק;

"רשות ציבורית" – כהגדרתה בסעיף 19א לחוק;

"רשת" – אישיות משפטית, לרבות רשות ציבורית, האחראית להספקת שירות ציבורי זהה בשני מקומות ציבוריים לפחות (להלן – סניפים), לרבות סניפים המופעלים על ידי סוכנים או זכיינים, שלהם סימן מסחר זהה, כהגדרתו בפקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972, ולרבות סימן שירות כהגדרתו שם, זהה או דומה, ושם השירות הניתן בסניפים הוא –

- (1) הספקת טובין – הטובין או חומרי גלם המשמשים בייצורם, מיוצרים, נרכשים או מסופקים באופן מרוכז בעבור הסניפים, והטובין האמורים, בצורה שבה מסופקים לציבור, הם בעלי מופע זהה או דומה מאוד;
- (2) מתן ייעוץ או הדרכה – הייעוץ או ההדרכה ניתנים לפי אותה מדיניות או קווים מנחים בכל הסניפים;
- "שירות אינטרנט" – שירות תקשורת מחשבים, לרבות מסכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר המועבר באמצעות האינטרנט, שנועד לספק שירות או מידע על אודות השירות לכלל הציבור;
- "שירות ציבורי" – כהגדרתו בסעיף 19 לחוק;
- "שלט אלקטרוני" – כמשמעותו בסעיף 1.3.7 בת"י 1918 חלק 4;
- "תוכנת הגדלה" – תוכנת מחשב המגדילה את הצורות והדמויות על צג המחשב;
- "תוכנת פלט קול" – תוכנת הקראה הממירה טקסט כתוב לקול;
- "ת"י" – תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953;
- "ת"י 1918" – תקן ישראלי 1918, נגישות הסביבה הבנויה, כתיקונו מזמן לזמן, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרד הנציב;
- "תיאור קולי" (audio description) – תיאור מידע חזותי באמצעות מידע שמיעתי, שנמסר לאדם בעל פה או באמצעות מערכת עזר לשמיעה;
- "תמלול" – הקלדת מידע שמיעתי בשפת הדובר, והצגתו בזמן אמת על גבי צג מחשב או על גבי מסך באמצעות מקרן או על גבי שלט אלקטרוני או באמצעי אחר, על ידי מתמלל מיומן, ובלבד שהמידע הוא בשפה רשמית;
- "תקנות התכנון והבנייה" – תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970;
- "תקנות נגישות למקום ציבורי קיים" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011;
- "תקנות נגישות למקום שאינו בניין" – תקנות שיותקנו לפי סעיף 19 לחוק;
- "תקנות נגישות למקום ציבורי חדש" – חלק ח'1 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

פרק ב': הוראות כלליות

2. החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות

החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות ציבורי הוא האחראי להספקת שירות כאמור בסעיף 19יא(ב) לחוק, לרבות בעלי השירות, מחזיק או מפעיל שלו.

3. שמירה על כבוד האדם במתן נגישות

(א) התאמות הנגישות לשירות יבוצעו כך שהשירות יינתן לאדם עם מוגבלות –

- (1) תוך שמירה על כבודו ופרטיותו, ומתוך יחס אדיב ומכובד, המאפשר קבלת השירות בעצמאות, בבטיחות ובאופן שוויוני;
- (2) כחלק בלתי נפרד מן השירותים הניתנים והמיועדים לכלל הציבור, ולא בנפרד מהם, וזאת בכפוף לתקנות אלה, למעט אם ההפרדה נחוצה למתן השירות באופן אפקטיבי באותה מידה שבה הוא ניתן לכלל הציבור.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אין בהוראות תקנות אלה כדי לחייב אדם עם מוגבלות להיעזר בהתאמות נגישות לשירות, לרבות באמצעי עזר או בשירותי עזר, אם אין ברצונו לעשות כן.

4. איסור דרישת תשלום בעד ההתאמות

חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות לא יטיל תשלום על אדם עם מוגבלות בשל ביצוע התאמות נגישות הנחוצות לשם הנגשת השירות בעבורו לפי תקנות אלה.

5. איסור התניית שירות בהצגת תעודות

לא יתנה נותן שירות מתן התאמות נגישות לשירות לאדם, בהצגת תעודה המעידה על מוגבלותו של האדם מקבל השירות, אלא אם כן נאמר אחרת בתקנות אלה.

6. התאמות נגישות בשירותים נלווים

חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות, יבצע את התאמות הנגישות הנדרשות לכל שירות נלווה, הניתן במקום הציבורי שלגביו מוטלת עליו חובת ביצוע התאמות; כגון: שירותי הסעדה וספורט הנלווים לשירות הארחה הניתן בבית מלון.

7. התאמות נגישות לבקשת אפוטרופוס או מלווה של אדם עם מוגבלות

הייתה התאמת נגישות מסוימת לפי תקנות אלה מותנית בבקשתו של אדם עם מוגבלות שאינו מסוגל להביע את דעתו בכל דרך שהיא תינתן ההתאמה האמורה לבקשת אפוטרופוס או מלווהו.

8. שמירת דינים

אין בתקנות אלה כדי לגרוע מכל דין אחר.

פרק ג': התאמת נהלים, הליכים ונוהגים בשירות

9. ביצוע התאמות נגישות בנהלים, הליכים ונוהגים

בלי לגרוע מן האמור בפרק ב', חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבצע כל התאמה סבירה, של נוהל, הליך או נוהג בשירות, לרבות שינוי או הוספה שמטרתם –

- (1) לאפשר מתן שירות לאנשים עם מוגבלות;
- (2) לקבוע תנאים אשר יבטיחו את מתן השירות לאנשים עם מוגבלות באופן שוויוני וברמת נוחות, איכות ובטיחות כפי שניתנת לכלל הציבור;
- (3) לאפשר לאנשים עם מוגבלות נגישות לשירות האמור, לרבות על ידי קביעת הליכים פשוטים ובהירים לקבלת השירות.

10. חיות שירות

(א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבצע התאמות בנהלי השירות, הליכיו ונוהגיו, כך שאדם עם מוגבלות יוכל להשתמש בשירות הציבורי תוך הסתייעות בחיית שירות, ואולם אין הוא חייב במתן טיפול לחיית השירות או פיקוח עליה, בעת מתן שירות לאדם עם מוגבלות.

(ב) לא היתה חיית השירות כלב נחייה, יציג האדם עם המוגבלות לבקשת נותן השירות, תעודה או סימן המעיד על היות החיה חיית שירות.

(ג) נאסרה על פי דין כניסת בעלי חיים למקום שניתן בו שירות, יספק החייב מיתקן הולם שתשהה בו חיית השירות במהלך מתן השירות.

11. הסתייעות במלווה

בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב יתאים את נוהלי השירות, הליכיו ונהגיו כך שאדם עם מוגבלות יוכל להשתמש בשירות ציבורי תוך הסתייעות במלווה מטעמו של האדם עם המוגבלות.

12. נוהלי פינוי בחירום

(א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יתאים את נוהלי הפינוי והחילוץ בחירום הקיימים במקום שניתן בו השירות, כדי להבטיח שפינויים של אנשים עם מוגבלות ייעשה במהירות, בנוחות ובבטיחות ותוך שמירה על כבודו של האדם; לענין תקנה זו, "פינוי וחילוץ" – פעולות שלא חל עליהן סימן י' בפרק ה'1 לחוק.

(ב) בביצוע התאמות לנוהלי פינוי בחירום, יתחשב החייב בהוראת כל דין הקיימת לענין זה ובהנחיות אשר יפרסם הנציב לפי תקנה 107 באשר לאמצעים הטכניים שניתן לעשות שימוש בהם בעת פינוי בחירום של אנשים עם מוגבלות; חייב בביצוע התאמות נגישות שביצע התאמות בפינוי בחירום לפי כל דין ולפי הנחיות הנציב, יראו כמי שביצע את חובתו לפי תקנת משנה (א).

13. מתן שירות בלא המתנה בתור

(א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, ניתן שירות ציבורי לפי תור, למעט תור שהמתנה בו היא במכונית, כגון בכניסה לגן לאומי או תחנת דלק, יספק האחראי למתן השירות את השירות, בלא המתנה בתור, לבקשת אדם עם מוגבלות הזכאי לכך או אדם המלווה אותו, ורשאי האחראי לדרוש מן האדם עם המוגבלות הצגת תעודת נכה תקפה המציינת את זכאותו להתאמה זו, שהיא אחת מאלה:

(1) תעודת נכה שהנפיק המוסד לביטוח לאומי, לאדם עם מוגבלות שכלית או נפשית, לרבות אדם על הספקטרום האוטיסטי, שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 50 אחוזים או יותר, או ילד נכה עם מוגבלות שכלית או נפשית, לרבות ילד על הספקטרום האוטיסטי, לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

(2) תעודת נכה שהנפיק, האגף לשיקום במשרד הביטחון, לאדם המקבל תגמול לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959, שהוא אדם עם מוגבלות נפשית או שכלית, ושנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 50 אחוזים או יותר.

(ב) המוסד לביטוח לאומי והאגף לשיקום במשרד הביטחון ינפיקו תעודות נכה כאמור בתקנת משנה (א) לא יאוחר מ-6 חודשים מיום התחילה; בתעודה כאמור לא יפורט סוג המוגבלות או היקפה.

(ג) ניתן שירות לפי תור הנקבע בתיאום מראש, יקבע האחראי למתן השירות את מועד מתן השירות לבקשת אדם עם מוגבלות, ביום ובשעה תוך התחשבות במוגבלותו של האדם; אין באמור בתקנת משנה זו משום חיוב האחראי בהקדמת תור שנקבע לאדם עם מוגבלות לפני מוזמנים אחרים.

14. פטור מתשלום למלווה של אדם עם מוגבלות במקומות ציבוריים מסוימים

(א) אחראי למתן שירות ציבורי המספק שירות במקום ציבורי, לא יגבה ממלווה של אדם עם מוגבלות תשלום בעד הכניסה למקום הציבורי והנאה מן השירות הניתן בו, בכפוף למפורט להלן, ורשאי האחראי לדרוש מהאדם עם המוגבלות הצגת תעודת נכה תקפה המציינת את זכאותו לכך:

(1) גילו של האדם עם המוגבלות הוא 12 שנים לפחות;

(2) המלווה נוכח במקום מתן השירות עם האדם עם המוגבלות;

(3) האדם עם המוגבלות הוא אחד מאלה:

(א) בעל תעודת נכה שהנפיק המוסד לביטוח לאומי כאמור בתקנה 13(א)(1), או לאדם המקבל קצבת שירותים מיוחדים או לאדם הזכאי לקצבת סיעוד;

(ב) בעל תעודת נכה שהנפיק האגף לשיקום במשרד הביטחון כאמור בתקנה 13(א)(2).

(ב) בתעודה לפי תקנה משנה (א)(3)(א) או (ב) לא יפורט סוג המוגבלות או היקפה.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), היה השירות כרוך במתן שירות פרטני למלווה, כגון הקצאת מושב, חדר, מקום או שירות אישי מסוים, יהיה האחראי פטור מחובת מתן פטור מתשלום לפי תקנה זו.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), פטר האחראי למתן השירות את האדם עם המוגבלות מתשלום בעד הכניסה למקום והנאה מן השירות שניתן בו, לא יהיה חייב במתן פטור מתשלום בעד המלווה.

פרק ד': התאמות נגישות למקום שניתן בו שירות

15. נגישות מעברים

(א) חייב יבצע התאמות במעברים שבין פריטי ריהוט, שהציבור עושה בהם שימוש במסגרת קבלת השירות, לרבות מסלולי יציאה, לפי ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במעברים בין רכיבי ריהוט קבועים (2.12).

(ב) החייב יימנע, ככל האפשר, מהנחת עצמים באופן זמני במעבר נגיש כאמור בתקנת משנה (א), כגון כבלי חשמל צינורות, עציצים וכיסאות; הונחו עצמים במעברים נגישים כאמור, יסמנם החייב בהתאם להוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין במכשולים בדרך (2.9).

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), היו במקום שניתן בו שירות מסלולי יציאה עם עמדות תשלום, כגון קופה במרכול, יבצע החייב את התאמות כאמור בתקנת משנה (א) בכפוף להוראות אלה:

(1) היו במקום מתן השירות עד עשרה מסלולי יציאה, יבוצעו התאמות במסלול אחד לכל הפחות;

(2) היו במקום מתן השירות יותר מעשרה מסלולי יציאה, יבוצעו התאמות נגישות, נוסף על האמור בפסקה (1), באחד מכל עשרה מסלולים לפחות, החל במסלול האחד עשר.

16. התאמות בשלטים

(א) ניתן שירות ציבורי במקום ציבורי שהוא בניין ציבורי חדש, יתקיימו הוראות אלה:

- (1) בסמוך לכניסה המיועדת לשימוש הציבור שאינה נגישה לאדם עם מוגבלות, יימצא שלט הכוונה המורה אל כניסה נגישה; כניסה המיועדת לשימוש הציבור שהיא נגישה תשולט בסמל הנגישות הבין-לאומי לפי ת"י 1918 חלק 4;
- (2) יותקנו שלטים לצורך הכוונה וזיהוי לפי הוראות סעיף 2.2 בת"י 1918 חלק 4, אם הם נדרשים לפי הוראות התקן האמורות, לפחות לגבי הרכיבים המפורטים להלן: מקומות חניה נגישים, עמדת מודיעין, מעלית, כבש, מדרגות, בתי שימוש; בפסקה זו, **"בתי שימוש"** – גם חדרי שירותים במשמע לפי ת"י 1918 חלק 4;
- (3) בשלטים כאמור בפסקאות (1) ו-(2) יתקיימו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בת"י 1918 חלק 4;
- (4) הותקן לוח הכוונה, הוא ייראה בבירור מן הכניסה הראשית ויתקיימו בו הוראות סעיף 2.2.4 בת"י 1918 חלק 4;
- (5) במסדרון בבניין שמתקיימים בו כל אלה:
- (א) יש בו למעלה מחמש כניסות לחדרים ובאותם חדרים ניתן שירות ציבורי מהסוג המפורט בפסקת משנה (ג);
- (ב) הכניסות האמורות ממוספרות;
- (ג) המסדרון הוא חלק מבניין שניתן בו שירות ציבורי על ידי משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו, המוסד לביטוח לאומי, רשות מקומית, מוסד תרבות, מוסד לחינוך או השכלה שהוראות לפי סימן ז' בפרק ה'1 לחוק אינן חלות עליו, או שירותי הארחה במקום ציבורי לאכסון כהגדרתו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יימצא לצד כל כניסה לחדר או על דלת החדר, אם היא סגורה דרך קבע, שלט מישושי הכולל את מספר החדר כשהוא מובלט לפי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה'1 בשינוי מובלט (2.2.6.1);
- במסדרונות בבניין כאמור יותקנו שלטים מובלטים אלה באותו מיקום ביחס לדלתות החדרים, ככל האפשר; ואולם שירות ציבורי כאמור בפסקה זו, שחייב בהתקנת שילוט מובלט ושקבע כחלק מהשירות מתן ליווי לאדם עם מוגבלות בראייה או שירות החייב לספק ליווי כאמור בתקנה 30 ואותו מלווה מתלווה לאדם עם המוגבלות בזמן שהותו במקום ומסייע לו בהתמצאות במקום והגעה לכל חלקי המקום הנדרשים לאותו אדם לשם קבלת השירות – יהווה ליווי זה חלופה לדרישת השילוט המובלט לפי פסקה זו;
- (6) בכניסה לחדרים ולאולמות שמותקנות בהם מערכות עזר קבועות לשמיעה יותקן הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה לפי סעיף 2.2.5 בת"י 1918 חלק 4;
- (7) שלטי הכוונה וזיהוי שיותקנו בקשר לכל אחד מאלה יכללו לפחות סמל מתאים: עמדת מודיעין, מעלית, מדרגות ובית שימוש.
- (ב) בניין ציבורי קיים –
- (1) יחולו הוראות תקנת משנה (א) (1), (2), (3) ו-(6), ולעניין מקום ציבורי לאכסון תחול גם תקנת משנה (א) (5);
- (2) הותקנו בו שלטים ערב יום התחילה, ברכיבים המפורטים בתקנת משנה (א) (2) או (5), לא יידרש נותן השירות להתאימם להוראות תקנת משנה (א) (3) או סעיף 2.2.6.1 בת"י 1918 חלק 4;
- (3) על אף האמור בפסקה (2), החליף או התקין נותן שירות במקום ציבורי קיים שלט לאחר תחילתן של תקנות אלה, יחולו הוראות פסקה (1) בשלט כאמור.

- (ג) בחלקי מקום ציבורי שלגביהם הכניסה לציבור אסורה לפי דין בלא ליווי מטעם האחראי למתן השירות, לא יחולו הוראות תקנות משנה (א) ו-(ב).
- (ד) האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) יחול באתר ובמקום ציבורי שאינו בניין, לפי העניין, לפחות על מקומות חניה נגישים, כניסה לא נגישה ועל מערך מתן שירותים לקהל; בתקנת משנה זו, "מערך מתן שירותים לקהל" – מתחם שהוא חלק מאתר או ממקום ציבורי שאינו בניין, שנמצאים בו מבנים המספקים שירותים לציבור, כגון קופה למכירת כרטיסים, בית שימוש, משרד לקבלת קהל, חנויות, שירותי הסעדה וכן הדרכים באותו מתחם המקשרות בין מבנים אלה.
- (ה) על אף האמור בתקנת משנה (ד), לענין חניות נגישות באתר רשאי האחראי למתן שירות לבצע הוראות אלה:
- (1) במקום השלטים הנדרשים לפי ת"י 1918 חלק 4, יוצב שלט במקום בולט לצד מקום החניה הנגישה, עם סמל הנגישות הבין-לאומי בגוונים שרשות הטבע והגנים או הקרן הקיימת לישראל עושות בהם שימוש באתריהן;
- (2) אין חובה לסמן את פני השטח של מקום החניה הנגישה בסמל הנגישות הבין-לאומי או לצבוע את פני השטח;
- (3) כשמקומות החניה הנגישים ממוקמים בניצב לכיוון התנועה, יסומנו גבולות מקום החניה הנגישה בצורה ברורה.

17. נגישות במעליות

- (א) בקומת הכניסה הראשית של בניין ציבורי שהותקנה בו מעלית עם פיקוד יעדים, כהגדרתה בפרט 8.30 בתקנות הנגישות למקום ציבורי חדש יסופק, בקרבת המעלית, הסבר כאמור בתקנת משנה (ב) על אופן השימוש במעלית, לרבות בחירת היעד המבוקש, דרכי זיהוי פתח המעלית והשימוש בכפתור המסומן בסמל הנגישות הבין-לאומי, המותקן בה.
- (ב) ההסבר יסופק באמצעות אחד מאלה:
- (1) שלט כתוב, תוך שימוש באיורים, שיתקיימו בו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בת"י 1918 חלק 4, והשמעה של ההסבר הכתוב;
- (2) מסך שעליו מוקרנת מצגת הכוללת את כל המידע כאמור בתקנת משנה (א), הן באופן חזותי והן באופן קולי; הוצב המסך בסמוך לעמדת שירות (כגון במבואה של מלון), או במקום שעקב אופיו נדרשת בו שמירה על רמה נמוכה של רעש סביבתי, תופעל המצגת על ידי אדם עם מוגבלות באמצעות מתג המאפשר לווסת את עוצמת הקול ושניתן לזיהוי מישושי, חזותי וקולי (כגון נורה וצליל).
- (ג) האמצעי שנעשה בו שימוש כאמור בתקנת משנה (ב), יהיה ניתן לזיהוי על ידי אדם עם מוגבלות ראייה, כגון באמצעות סימן מאתר או אות קולי.
- (ד) בתא מעלית במקום ציבורי חדש או בתא מעלית חדש במקום ציבורי קיים, תותקן כריזה קולית, אשר תציין את מספר הקומה עם ההגעה אליה ואת השירותים העיקריים המסופקים בקומה זו, וכל אלה באופן ברור, בקצב איטי, בעוצמה סבירה ובשפה רשמית אחת לפחות הנפוצה באזור שמותקנת בו המעלית; הוראות תקנת משנה זו יחולו על תא מעלית שיותקן לאחר יום התחילה.

18. עמדות שירות

- (א) ניתן שירות באמצעות עמדות שירות, שאינן עמדות שירות בנויות כמשמעותן בפרט 8.225 לתקנות הנגישות במקום ציבורי חדש או בעמדות שירות בנויות כאמור שהותקנו עליהן

- תוספות שהן חלק מן העמדה, יתקיימו בהן הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 לענין עמדות שירות (2.11) בשינויים אלה:
- (1) בעמדות שירות בשירות המסופק במקום קיים, שניתן בהן שירות כאשר ציבור מקבלי השירות יושב, יתקיים אחד מאלה:
- (א) אם מתאפשר למקבל השירות עם המוגבלות לקבל שירות בזווית אלכסונית מפאת השולחן, עומק החלל החופשי לברכיים בצד של מקבל השירות יהיה לכל הפחות 30 סנטימטרים;
- (ב) סך כל עומק החלל החופשי לברכיים בעמדה, בצד של מקבל השירות, יהיה 48 סנטימטרים לפחות, כאשר חלק מחלל חופשי זה יכול שיהיה חלל חופשי לכפות הרגליים, שמידותיו יהיו לפחות אלה: עומקו 23 סנטימטרים, גובהו 23 סנטימטרים ורוחבו 65 סנטימטרים; בעמדה כאמור יהיה ניתן לשלב מדף נשלף או מתקפל בצד מקבל השירות, כך שגובהו יהיה כגובה השולחן, וסך כל עומק החלל החופשי לברכיים ולכפות הרגליים, יהיה כאמור;
- (2) סופק שירות באמצעות עמדות שירות שבהן ציבור מקבלי השירות יושב במקום ציבורי חדש או הוחלפו כל העמדות כאמור בשירות המסופק במקום ציבורי קיים, יתקיימו בעמדה הוראות פסקה (1)(ב);
- (3) בעמדת שירות שהשירות שניתן בה או בחלק ממנה כאשר מקבל השירות עומד, אשר הותקנה לפני יום התחילה, לא יעלה גובה הדלפק על 110 סנטימטרים בצד שעומד בו מקבל השירות; ואולם אם הותקנה עמדה חדשה או החליף נותן השירות עמדה או ביצע בה שינויים, יהיה גובה העמדה כאמור בת"י 1918 חלק 3.2, ולענין פסקה זו לא יחולו הוראות סעיף 2.11.3(ו) לת"י 1918 חלק 3.2;
- (4) נדרש מאדם לחתום על מסמך כחלק ממתן השירות, יסופק לבקשתו לוח כתיבה לשם החתימה; נדרש מאדם למלא טפסים בכתב ידו במקום שניתן בו השירות, יתאפשר לאדם עם מוגבלות למלא את הטפסים בעמדה שמתקיימות בה הוראות פסקה (1) או באמצעות מדף שמתקיימות בו הוראות תקנה 19(ד), או באמצעות שולחן שמתקיימות בו הוראות תקנה 19(א) והכול לפי הענין; ניתן השירות באמצעות עמדות שירות שציבור מקבלי השירות עומד בהן, ואין בסמוך עמדות שירות שבהן מקבל הציבור שירות בישיבה, רשאי נותן השירות להתקין מדף נשלף או מתקפל בעמדה.
- (ב) הוראות תקנת משנה (א) יחולו על עמדה אחת לפחות מכל עשר שניתן בהן שירות זהה.
- (ג) בעמדת שירות פתוחה או בעמדת שירות סגורה שקיימת בה מחיצה חלקית בין פני נותן השירות למקבל השירות, אחת לפחות מכל סוג שירות שניתן במקום, תימצא מערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה, הכוללת גם מיקרופון חיצוני ואפשרות חיבור לאוזניות; ויכול שמערכת כאמור תותקן בעמדה שלא בוצעו בה התאמות נגישות כאמור בתקנת משנה (א)(1) או (2).
- (ד) עשרה אחוזים לפחות מן המושבים המוצעים למקבלי השירות, בכל העמדות, יהיו מושבים מותאמים ולא פחות ממושב מותאם אחד; ורשאי נותן השירות, לבקשת אדם עם מוגבלות, ולפי הצורך, להעביר מושב מעמדה אחת לאחרת.
- (ה) בעמדת שירות סגורה אחת לפחות ולא פחות מאחת, שקיימת בה חציצה מלאה בין פני נותן השירות למקבל השירות, מכל עשר כאמור שניתן בהן שירות זהה, תותקן מערכת שמע דו-כיוונית, הכוללת מיקרופון ורמקול בשני צדי המחיצה, בתוספת לולאת השראה הכוללת גם מיקרופון חיצוני ואפשרות חיבור לאוזניות ויימצא מקום להעברת דפי נייר, שטרות או מטבעות, לפי הענין, מצדה האחד של העמדה לצדה השני.

- (ו) בעמדת שירות סגורה יסומנו השוליים של פתח החציצה בין נותן השירות לבין מקבלו בניגוד חזותי.
- (ז) בעמדת שירות שמותקנת בה מערכת עזר לשמיעה כאמור בתקנות משנה (ג), ו-(ה) –
- (1) יימצא סמל המופיע בפסקה זו, המציין כי העמדה נגישה באמצעות לולאת השראה; השלט ימוקם כך שיהיה ניתן להבחין בו בקלות מכל כיוון שממנו מגיעים לעמדה; בסמל יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיפים הדנים בעיצוב שלטים;

- (2) יוצגו בשלט הנחיות כלהלן לשימוש במערכת: "לשימוש במערכת עזר לשמיעה יש להעביר את מכשיר השמיעה למצב T".
- (ח) ניתן שירות לציבור במקום ציבורי באמצעות עמדות שירות שנדרש לבצע התאמות נגישות בהן, יסופק השירות בכל שעות מתן השירות, לפחות, באמצעות עמדת שירות אחת שהותקנה בה מערכת עזר לשמיעה.
- (ט) על אף האמור בתקנות משנה (ג), (ה) ו-(ז) יהיה חייב בביצוע התאמות נגישות פטור מביצוע התאמות הנגישות האמורות בהן לגבי שירות מסחר במקום ציבורי, שאינו שירות שנותנת רשות ציבורית או רשת, אשר השטח שניתן בו שירות לציבור הוא פחות מ-150 מטרים רבועים.

19. מתן שירות באמצעות מדפים ושולחנות

- (א) הציב אחראי למתן שירות ציבורי שולחן לשימוש הציבור במקום הציבורי שבו מסופק השירות, למעט מקום שמסופק בו שירות הסעדה, יתקיימו בו הוראות תקנה 18(א)(2), ואולם אם הוצבו שולחנות כאמור לפני יום התחילה יתקיימו הוראות כאמור בחמישה אחוזים מהם ולפחות באחד אשר דרך נגישה מובילה אליו; סיפק האחראי גם מושבים לציבור, יהיו לפחות 10 אחוזים מהם ולפחות אחד, מושבים מותאמים.
- (ב) סופק שירות לציבור באופן סדיר כאשר נותן השירות יושב מצדו האחד של שולחן ומקבל השירות יושב מצדו האחר, כגון בשולחן משרדי, יתקיימו בשולחן אלה:
- (1) תוביל אליו דרך נגישה;
- (2) יתקיימו בו הוראות תקנה 18(א)(1)(ב);
- (3) יתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 1 ה"דן בשטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1) ויכול ששטח זה יכלול עומק חלל ברכיים וכפות רגליים, כאמור בתקנה 18(א)(1)(ב).
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), ניתן שירות לציבור בשולחן האמור באופן לא סדיר או ניתן השירות לציבור שאינו עולה על 50 אנשים בחודש, יהיה נותן השירות פטור מביצוע הוראות תקנת משנה (ב), ואולם בשירות חדש שאמור להיות מסופק ליותר מ-50 אנשים בחודש במוצע, יספק נותן השירות שולחן כאמור עד למועד תחילת מתן השירות.
- (ד) מוצבים במקום מתן השירות מדפים לשימוש הציבור, יתקיימו באחד מהם לפחות הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 לעניין עמדה נגישה כאשר מקבל השירות יושב, למעט סעיף 2.11.3(ג), וכן יתקיימו והוראות תקנה 18(א)(1) או (2), לפי העניין.
- (ה) הציב אחראי להספקת שירות מחשב לשימוש הציבור על גבי שולחן או מדף כאמור בתקנה זו, יתקיימו בשולחן או במדף הוראות תקנת משנה (ב)(1) עד (3) או הוראות תקנת

משנה (ד), לפי העניין, וככל האפשר הוראות תקנה 25 וכן יסופק סיוע סביר בהפעלת המחשב לבקשת אדם עם מוגבלות; הוצב מחשב כאמור לשימוש הציבור בספרייה, יבוצעו בו הוראות כאמור בתקנה 68(א)(4)(ג).

20. עמדת מודיעין נגישה

(א) היתה עמדת מודיעין במקום ציבורי שניתן בו שירות ציבורי, יבוצעו בה התאמות הנגישות כאמור בתקנה 18, והוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין בעמדות מודיעין (2.3), בשינויים אלה:

- (1) במקום ציבורי חדש או בשירות ציבורי חדש הניתן במקום ציבורי קיים תמוקם עמדת מודיעין במקום מרכזי, לפי העניין, כך שיהיה ניתן לזהות אותה בבירור מן הכניסה הראשית וממקומות גישה אחרים למקום המרכזי;
 - (2) בעמדה תותקן מערכת עזר לשמיעה לפי תקנה 18(ג), (ה) ו-(ז), לפי העניין;
 - (3) עמדת המודיעין הנגישה תסומן בסמל הנגישות הבין-לאומי לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4;
 - (4) מידע הנמסר לכלל הציבור בעמדת מודיעין, לרבות הדרכה בהתמצאות במקום הציבורי, יסופק בעמדת מודיעין נגישה לאדם עם מוגבלות, בדרכים כאמור בתקנה 29.
- (ב) היתה בעמדת המודיעין עמדת מחשב לשירות הציבור, יבוצעו בה התאמות לפי תקנות 18(א)(1) ו-25, לפי העניין.
- (ג) לא היתה עמדת מודיעין במקום, יספק החייב מידע לאדם עם מוגבלות על השירות שהוא נותן כאמור בתקנת משנה (א)(4), בעמדת שירות נגישה אחרת, אם קיימת.

21. התאמות במערכת כריזה קולית

- (א) שירות הניתן במקום ציבורי שעושה, דרך קבע, שימוש במערכת כריזה קולית לשם מסירת מידע ומתן הודעות לציבור, למעט מערכת כריזה של מעלית, יימסר המידע הקולי בדרכים אלה:
- (1) בדיבור איטי וברור ובשפה פשוטה, ככל האפשר, ובלא צלילי רקע בזמן מסירת המידע או מתן ההודעה;
 - (2) בחיווי חזותי, באמצעות שלט אלקטרוני או מסך, לפי הפירוט להלן:
- (א) היה במקום שניתן בו השירות שלט אלקטרוני או מסך, יימסר המידע באמצעותו, כמפורט בתקנה 22;
- (ב) לא היה במקום שניתן בו השירות שלט אלקטרוני או מסך, יותקן שלט או מסך כאמור במקום מרכזי; הוראה זו לא תחול על השירותים המפורטים להלן:
- (1) שירותי ספורט, בריכות שחייה ואירועי ספורט הנערכים בפני קהל במקום ציבורי פתוח ואשר מספר המושבים בו פחות מ-2,000;
 - (2) אירועי תרבות או אירועים אחרים המתקיימים באופן חד-פעמי, במקום ציבורי פתוח ואשר מספר המושבים בו פחות מ-2,500;
 - (3) שירותי הצלה הניתנים במקום רחצה מוכרז, כהגדרתו בצו לפי סעיף 3 לחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964.
- (ב) בשמורת טבע וגן לאומי, כהגדרתו בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, פארקים ציבוריים, גני חיות ושירותים דומים, הניתנים בשטח

פתוח שנעשה בו שימוש במערכת כריזה קולית דרך קבע, יינתן המידע לפי אופי השירות באחת או יותר מדרכים אלה:

- (1) באמצעות שלט אלקטרוני או מסך, אשר יותקן בסמוך לכניסה או לקופה הראשית, לפי העניין;
- (2) במסרון, לבקשתו של אדם עם מוגבלות שמיעה.

22. התאמות נגישות במערכת כריזה חזותית

- (א) הוצג לציבור בשלט אלקטרוני או במסך מידע המתחלף לאחר זמן יוצב השלט במקום שממנו ניתן לקרוא את הכיתוב בקלות; מסביב לשלט יהיה שטח פנוי ברוחב 2 מטרים בחזית השלט, ומטר אחד לפחות בצדיו ולא יוצבו עצמים המסתירים את הכיתוב בשלט.
- (ב) ניתן מידע במערכת כריזה חזותית בלבד, יסופק המידע לבקשת אדם עם מוגבלות באמצעות קול, לרבות בעל פה.

23. מקומות המתנה ומושבים בעבור אנשים עם מוגבלות

- (א) במקום שממתין בו הציבור לקבלת שירות ציבורי או להזמנתו, יספק החייב, ככל האפשר סמוך לעמדת השירות, מושבים, כמפורט להלן:
 - (1) מושבים לציבור האנשים עם מוגבלות כמספר עמדות השירות במקום;
 - (2) מקומות המתנה לאנשים המתנייעים בכיסא גלגלים בשיעור של כ-4 אחוזים ממספר עמדות השירות במקום, ולא פחות ממקום המתנה אחד;
 - (3) עשרה אחוזים לפחות מסך כל המושבים כאמור בפסקה (1) יהיו מותאמים ולא פחות ממושב מותאם אחד;
 - (4) תוצאת חישוב לפי פסקאות (2) או (3) תעוגל כלפי מעלה למספר השלם הקרוב.
- (ב) במקום ציבורי שהוא בניין שמרחק ההליכה בו מן הכניסה ועד הנקודה המרוחקת ביותר, במפלס אחד, עולה על 60 מטרים, יתקין החייב, לאורך דרך נגישה, מושבים לצורך מנוחה, לפי אלה:
 - (1) מושב ראשון יותקן במרחק הליכה של 50 מטרים לכל היותר מן הכניסה; מושבים נוספים, אם נדרשים, יותקנו במרחק הליכה של 50 מטרים לכל היותר זה מזה;
 - (2) יהיה בהם מקום ישיבה לשני בני אדם לכל הפחות;
 - (3) יתקיימו בהם הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.10 לעניין אזורי המתנה;
 - (4) הם יותקנו כך שלא יהוו מכשול כמשמעותו בת"י 1918 חלק 1; בדרך נגישה בשטחי פנים במקום ציבורי שהוא בניין שעובר בה מספר גדול של אנשים, יותקנו המושבים כך שלא יהוו מכשול למעבר הציבור.

24. התאמות נגישות בתאי מדידה והחלפת בגדים

- (א) חייב המספק שירות שנדרשת בו החלפה או מדידה של בגדים כחלק מן השירות, כגון חנויות בגדים, מלתחות במכוני כושר ובריכות שחייה, יספק בכל אחד מן המפלסים שמובילה אליהם דרך נגישה במקום שניתן בו השירות, ושקיימים בהם תאי הלבשה, תא הלבשה אחד לפחות שיבוצעו בו התאמות הנגישות כאמור בת"י 1918 חלק 3.2, בסעיף הדן בתאי הלבשה (2.7).

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), היו במקום שבו ניתן השירות תאי מדידה או החלפה במפלסים שאין דרך נגישה שמובילה אליהם, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות מושב מותאם גם בתא מדידה או החלפה אחד לפחות במפלסים כאמור.

(ג) מתלים בתאי החלפה או מדידה יהיו בניגוד חזותי לסביבה.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), החייב בביצוע התאמות נגישות בתאי הלבשה פטור מביצוע הוראת תקנה זו בשירות ציבורי שניתן במקום ששטח השימוש בו על ידי הציבור, לרבות תאי ההלבשה, אינו עולה על 120 מטרים רבועים.

25. מכונות למתן שירות אוטומטי

(א) נותן שירות המספק שירות לציבור באמצעות מכונות למתן שירות אוטומטי, כגון מכונות לממכר אוכל ומשקאות, מכונות תשלום, מיתקנים לקבלת מידע, לרבות מדפסות אוטומטיות ומיתקנים שניתנים באמצעותם שירותי בנק, וכן מיתקנים להספקת מים חמים או קרים לשתייה – אך למעט מיתקנים שנועדו לשתייה מהברז במישרין – יספק את השירות כך שהמכונות יהיו נגישות לשימוש עצמאי של אנשים עם מוגבלות לפי פרטים אלה:

(1) החייב יספק מכונות שמתקיימות בהן הוראות ת"י 1918 חלק 4 (2.11), בסעיף ה' ה' במכונות למתן שירות אוטומטי; ואולם חייב בביצוע התאמות נגישות למכונות לתשלום בעד חניה, ולמכונות לשירות אוטומטי שהגישה אליהן היא באמצעות רכב בלבד, יהיה פטור מהספקת מכונות שזיהוי אמצעי הפעלה בהן נעשה באמצעים מישושיים;

(2) הנחיות הפעלה למכונה יינתנו בכיתוב בשפה פשוטה, בסמלול ובמידע שמיעתי, לפי העניין;

(3) היתה הפעלת המכונה תלויה בזמן תגובה של המשתמש, לא יפחת זמן התגובה המרבי הנדרש להפעלת המכונה מ-60 שניות לכל פעולה; ואולם במיתקנים שניתנים באמצעותם שירותי בנק, זמן התגובה המרבי לא יפחת מ-45 שניות;

(4) המכונה תסומל בסמל הנגישות הבין-לאומי לפי ת"י 1918 חלק 4.

(ב) ניתן שירות זהה במקום ציבורי אחד, באמצעות יותר ממכונה אחת, יבצע החייב התאמות נגישות כאמור בתקנה זו בשליש מהמכונות ולא פחות ממכונה אחת; ניתן שירות זהה כאמור ביותר ממפלס אחד, יחולו הוראות תקנת משנה זו בכל מפלס שבו ניתן השירות.

(ג) חייב בהתאמות נגישות לפי תקנה זו יבדוק את קיומן וזמינותן של מכונות נגישות כאמור בתקנת משנה (א), שניתן לרכוש או לייבא אותן באופן סביר; לא היו מכונות כאמור בנמצא, יהיה פטור מביצוע תקנה זו.

(ד) האמור בתקנה זו בא להוסיף על הוראות חוק בניינים ציבוריים (מתקני שתייה למים צוננים), התשמ"ז-1986, וסימן ג', בפרט 8.19 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

(ה) למען הסר ספק, אין באמור בתקנה זו כדי לחייב נותני שירות בייצור מכונות אוטומטיות נגישות למתן שירות.

פרק ה': הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר בשירות ציבורי

סימן א': כללי

26. הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יתקין אמצעי עזר ויספק שירותי עזר כדי להבטיח נגישות לאדם עם מוגבלות לשירות שהוא מספק, כמפורט בפרק זה.
- (ב) אין בתקנת משנה (א) כדי לחייב הספקת אמצעי עזר המתואמים אישית למקבל שירות שהוא אדם עם מוגבלות, כגון כיסאות גלגלים המותאמים אישית, משקפיים לפי מרשם או מכשירי שמיעה או הספקת שירותי עזר בעלי אופי אישי, כגון סיוע באכילה, היגינה או הלבשה.
- (ג) אין בתקנות אלה כדי למנוע מנותן שירות לספק אמצעי עזר ושירותי עזר נוסף על המנויים בהן.

27. שמירה על זמינות ותקינות התאמות הנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות יבטיח כי התאמות הנגישות יהיו זמינות ושמישות לאדם עם מוגבלות בכל שעות מתן השירות, זולת אם מתקיימות הפסקות בשימוש עקב תקלות טבעיות או לצורך ביצוע פעולות תחזוקה כאמור בתקנת משנה (ב).
- (ב) החייב יבצע פעולות תחזוקה שוטפות להתאמות הנגישות שבוצעו במקום הציבורי ובמיתקניו, לרבות הסרת מכשולים זמניים במעברים נגישים ויבצע פעולות תחזוקה באמצעי העזר הקבועים שנעשה בהם שימוש בשירות; פעולות התחזוקה יבוצעו באופן שיפגע במידה הפחותה ביותר, ככל שניתן, במתן השירות הציבורי.
- (ג) בעלים או מחזיק של חניון לא ימנע כניסה לחניון מאדם עם מוגבלות ברכב הנושא תג נכה, ולא ימנע ממנו שימוש בחניה נגישה אשר הוקצתה בחניון על פי כל דין, ובלבד שהאדם עם המוגבלות בא לקבל שירות במקום.

28. ביצוע בדיקה תקופתית

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות יבצע בדיקה תקופתית לגבי עמידתם של אמצעי העזר, שירותי העזר לרבות התאמות בשירותי אינטרנט, וכן הנהלים, ההליכים והנוהגים בשירות בדרישות תקנות אלה; בדיקה כאמור תיעשה לפחות אחת ל-5 שנים ממועד סיום ביצוע התאמות הנגישות בשירות לפי תקנות אלה, ולפי כל אלה:
- (1) הבדיקה תיעשה לפי התקנות ולפי טופס שיפרסם הנציב ויהיה זמין במשרדו ובאתר האינטרנט של הנציבות;
 - (2) היה השירות חלק מרשת, תבוצע בדיקה כאמור על ידי הרשת ותאושר בידי מורשה לנגישות השירות;
 - (3) תוצאות הבדיקה ואישור מורשה לנגישות השירות, לפי העניין, יהיו זמינים, בכל עת, לעיון הציבור אצל החייב.
- (ב) החייב יבצע התאמות נגישות לפי תוצאות הבדיקה כאמור ולפי תקנות אלה ולא יאחר מ-6 חודשים ממועד ביצוע הבדיקה.

סימן ב': מידע ותקשורת בשירות

29. התאמות נגישות למידע

(א) מידע הנמסר לכלל הציבור ומידע הנמסר באופן פרטני, על אודות כל שירות ציבורי וכחלק ממנו, בכתב או בעל פה, לרבות בטפסים, חוברות מידע עלונים ופרסומים הניתנים לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו, מכתבים והודעות, וכן מידע הנמסר באמצעות הטלפון, למעט פרסומות, ולמעט מידע המסופק באמצעות האינטרנט שחלות עליו הוראות תקנה 35, יימסר לבקשת אדם עם מוגבלות, באופן שיבטיח לו נגישות למידע ולקבלת השירות בכפוף לתקנות המשנה שלהלן.

(ב) מידע כאמור בתקנת משנה (א) יימסר לבקשת אדם עם מוגבלות, נוסף על דרכי מסירת המידע הרגילות, באמצעות התאמת נגישות אחת או יותר כמפורט בתקנת משנה (ד), המתאימה למוגבלות; אמצעי העזר או שירות העזר שבאמצעותו תינתן הנגישות יהיה מטעם נותן השירות, אלא אם כן נאמר אחרת; התאמת הנגישות תינתן בשפות שבהן ניתן המידע לכלל הציבור.

(ג) ההחלטה בדבר אמצעי העזר או שירות העזר אשר באמצעותו יימסר המידע לאדם עם מוגבלות, בכל מקרה נתון, תתקבל על ידי נותן השירות, בכפוף להתאמות שנותן השירות מחויב לספק לפי תקנה זו ולאחר שנותן השירות התייעץ עם האדם עם המוגבלות באשר להתאמת הנגישות המתאימה לו, תוך התחשבות במוגבלותו, באמצעים הטכנולוגיים המצויים ברשותו של האדם עם המוגבלות ובכפוף להוראות לפי סעיף 19(א)(2) לחוק לעניין גוף שאינו רשות ציבורית.

(ד) בכפוף לתקנות משנה (ב) ו-(ג) נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת משנה (א) באמצעות התאמות נגישות אלה:

(1) דפוס או כתב יד, לרבות כתיבה במחשב;

(2) דפוס נגיש;

(3) דפוס נגיש תוך שימוש בפישוט לשוני בעיצוב ברור ובסמלול לפי העניין ולפי אופי המידע;

(4) קובץ קול (כגון: mp3), כקובץ על גבי cd או dvd או מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה באמצעות תוכנת קול שבידי מקבל השירות שהוא אדם עם מוגבלות או באמצעות האינטרנט, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;

(5) בקובץ קול כאמור בפסקה (4) תוך שימוש בפישוט לשוני בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;

(6) קובץ דיגיטלי (כגון: plain text או pdf) הניתן להקראה באמצעות תוכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל באמצעות מדפסת או צג ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;

(7) באמצעות הקראה מיד עם הגשת הבקשה; היה המידע כתוב על גבי יותר מ-3 עמודים, רשאי נותן השירות לספק את ההקראה במועד שיתואם עם מקבל השירות ולא יאוחר משבוע מיום הגשת הבקשה;

(8) בכתב ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;

(9) בסיוע מערכת עזר קבועה או ניידת לשמיעה או מערכת להגברת שמע אישית שבה נעזר האדם עם המוגבלות, לפי העניין, וככל שנדרש לפי תקנות אלה;

(10) באמצעות שירות תרגום לשפת הסימנים, על ידי אדם המיומן בשפת הסימנים, באחת השפות הרשמיות שדובר בה האדם עם המוגבלות, למעט אנגלית, ובהתקיים תנאים אלה:

(א) המידע שנדרש לגביו תרגום לשפת הסימנים הוא מורכב, דורש התדיינות ממושכת ובכל חשיבות גבוהה לענייניו של האדם עם המוגבלות; לדוגמה, בשירותים כספיים או משפטיים;

(ב) הבקשה לקבלת התרגום הוגשה זמן סביר לפני מועד מתן המידע;

(11) באמצעות כל אמצעי עזר או שירות עזר שבו נעזר האדם עם המוגבלות דרך קבע, בסיוע של אדם המלווה אותו ומסייע לו דרך קבע בתקשורת, כגון: תרגום לשפת הסימנים במגע או שימוש בכפפה אינסטרומנטלית המותאמת אישית לאדם;

(12) למידע המסופק לציבור בעל פה, יסופקו התאמות בשפה הולמת, בהתאם למוגבלותו של האדם;

(13) לאדם המסתייע באמצעי תקשורת תומכת וחליפית אישיים, יינתנו שירות או מידע על אודות השירות תוך הסתייעות באמצעים כאמור, לרבות תוך הסתייעות באדם המלווה אותו ומסייע לו דרך קבע בתקשורת;

(14) התאמת נגישות סבירה אחרת.

(ה) על אף האמור בתקנת משנה (ב), חייב בביצוע התאמות נגישות יהיה פטור ממתן התאמות באמצעות כאמור בתקנת משנה (ד)(3) ו-(5) אם המידע שלגביו נדרשת התאמת הנגישות הוא מידע המנוסח בלשון משפטית, כגון חוזים, ציטוט מחיקוק, או מנוסח בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים ודוחות מדעיים.

30. מלווה מטעם גוף ציבורי

ניתן שירות ציבורי על ידי גוף ציבורי המנוי בפסקאות (1), (2), (5) ו-(7) בהגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 5 לחוק, במקום ציבורי שבו יותר מקומה אחת, ומספר החדרים שבהם ניתן שירות לציבור עולה על עשרה, יספק נותן השירות הציבורי, לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, מלווה מטעם נותן השירות לאדם עם המוגבלות, אשר יסייע לו בהתמצאות במקום ובהגעה לכל חלקי המקום הנדרשים לו לשם קבלת השירות ויתלווה אליו בכל זמן שהותו במקום.

31. סיוע במילוי טפסים

מותנית קבלת שירות במילוי טפסים בכתב יד, בהקלדה או במסך מגע במקום שניתן בו השירות, יספק החייב סיוע במילוי הטפסים, על פי בקשתו של אדם עם מוגבלות אשר עקב מוגבלותו אינו יכול לכתוב או להקליד, לפי העניין.

32. מתן שירות באמצעות טלפון, פקסימיליה, מסרון, דואר, אינטרנט דואר אלקטרוני או אמצעי דיגיטלי אחר

(א) נוסף על ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה 29, יספק חייב בביצוע התאמות נגישות, לבקשת אדם עם מוגבלות, שירות ומידע על אודות השירות, והכול לפי האמצעים המצויים בידיו של נותן השירות, של מקבל השירות ובהתאם לאופי השירות, גם באמצעות אחד מאלה: טלפון, פקסימיליה, מסרון, דואר, דואר אלקטרוני או אמצעי דיגיטלי אחר, והכול לפי האמצעים המצויים בידו של נותן השירות ובהתאם לאופי השירות.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יאפשר לאדם עם מוגבלות לפנות אליו לשם קבלת שירות באחד מן האמצעים כאמור בתקנת משנה (א) המצויים בשימוש החייב, בעת הגשת הבקשה וככל שניתן שירות באמצעות אחד מאותם אמצעים.

(ג) מידע לציבור שהותאם באמצעות דפוס עם פשוט לשוני והקלטה עם פשוט לשוני יסופקו גם באמצעות אתר האינטרנט של החייב, אם אתר אינטרנט קיים.

33. התאמות נגישות למערכת ניתוב שיחות טלפון

ניתן שירות לציבור או מידע על אודותיו באמצעות מידע מוקלט במערכת ממוחשבת לניתוב שיחות טלפון, יינתן המידע או השירות, לפי העניין, לאדם עם מוגבלות באמצעות אחת מאלה:

- (1) הקלטה, בשפה פשוטה ובקצב איטי, בלא מוסיקת רקע, שתושמע עם תחילת מסירת המידע המוקלט ובכל השפות שניתן בהן המידע לכלל הציבור;
- (2) הפניה אל מוקדן שתינתן עם תחילת מסירת המידע המוקלט.

34. פרסום התאמות הנגישות שבוצעו

(א) חייב בביצוע התאמות לשירות יפרסם את התאמות הנגישות אשר בוצעו בשירות ובמקומות הציבוריים שניתן בהם השירות, לרבות אמצעי העזר ושירותי העזר המסופקים בשירות לפי בקשה ואופן קבלתם, בדרכים אלה ולפי העניין:

- (1) בדרכי הפרסום המקובלות בשירות שהוא נותן;
 - (2) בהתאמות הנגישות למידע כמפורט בתקנה 29;
 - (3) לבקשת אדם עם מוגבלות, באמצעות אחד מאלה: טלפון, פקסימיליה, דואר, דואר אלקטרוני, מסרון או אמצעי דיגיטלי אחר, ובכפוף לאמצעים שבשימוש נותן השירות;
 - (4) באמצעות אתר האינטרנט של נותן השירות, אם קיים.
- (ב) הפרסום כאמור בתקנת משנה (א) ייעשה באופן שוטף ועדכני, ואולם פרסום ראשון של התאמות הנגישות ייעשה לפי המועד שנקבע לעניין זה בפרק ח'.
- (ג) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות שמסופקים בו אמצעי עזר ושירותי עזר לפי בקשה המוגשת לפני מועד מתן השירות, כגון אמצעי עזר באירועים לפי סימן ט' או סיורים מודרכים לפי סימן י"א, יפרסם את התאמות הנגישות המסופקות בשירות ובמקום הציבורי שהוא ניתן בו, זמן סביר לפני מועד מתן השירות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות לבקש התאמות נגישות כאמור; פרסום כאמור ייעשה לפי תקנת משנה (א) והמידע יימסר בנוסף ולפי העניין גם בדפוס ובעל פה, במקום מתן השירות.
- (ד) הופסקה או צפויה להיפסק הספקת התאמת נגישות אחת או יותר בשירות, לתקופה העולה על שבוע ימים, יודיע החייב בה לציבור על כך ועל אמצעי נגישות חלופיים שהוא נוקט בהם כדי לספק את השירות, בדרכים המנויות בתקנת משנה (א) ועל ידי הצבת שלט במקום מרכזי במקום הציבורי שחלה בו ההפסקה האמורה, לפי העניין.

סימן ג': שירותי האינטרנט

35. התאמות נגישות בשירותי האינטרנט

(א) חייב בביצוע התאמות נגישות המספק שירותי ציבורי או מידע על אודות שירותי ציבורי באמצעות האינטרנט לכלל הציבור, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר המועבר

באמצעות האינטרנט יספק התאמות נגישות לשירות או למידע על אודות השירות שהוא מספק, לפי התקן הישראלי הנוהג ביום התחילה¹; לא היה תקן ישראלי תקף ביום התחילה, יבצע החייב התאמות נגישות לפי הנחיות *Accessibility Guidelines Web Content* של גוף התקינה הבין-לאומי (World Wide Web Consortium (W3C) (בתקנה זו – ההנחיות), ובכפוף להוראות תקנה 109(א) עותק ההנחיות יהיה זמין באתר האינטרנט של הנציבות ובמשרדי הנציבות.

(ב) בשירות אינטרנט המסופק –

(1) על ידי רשות ציבורית או בעבורה, יבוצעו התאמות ברמה AA לפחות של ההנחיות;

(2) על ידי מי שאינו רשות ציבורית או בעבורו, יבוצעו התאמות ברמה AA לפחות של ההנחיות ובכפוף להוראות שייקבעו לפי סעיף 19 ב לחוק לעניין נטל כבד מדי; היה החייב פטור מהתאמת נגישות ברמה AA, יבצע התאמת נגישות ברמה A;

(3) ההתאמות הנדרשות לפי פסקאות (1) ו-(2) לא יחולו, לעניין פישוט לשוני, על מידע המנוסח בלשון משפטית, כגון חוזים, ציטוט הוראות חיקוק או בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים ודוחות מדעיים; ואולם מידע טקסטואלי המסופק על ידי רשות ציבורית יכתב בשפה הברורה וההולמת ביותר את ההקשר שניתן בו המידע.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב) (1) ו-(2) –

(1) היה ביצוע הנחיה 1.4.3 להנחיות בלתי אפשרי, על פי חוות דעתו של איש מקצוע, רשאי החייב לעשות שימוש בסט צבעים נוסף, לאתר בעל ניגוד גוונים מינימלי; נעשה שימוש בקישוטי רקע (watermark) יבצע החייב את ההנחיה האמורה כך שתהיה ניגודיות ברורה בין הכיתוב לבין קישוט הרקע;

(2) בביצוע הנחיה 1.2 להנחיות לעניין חלופה למדיה תלוית זמן (time-based media), יספק החייב חלופה מדויקת ככל האפשר לתוכן השמיעתי או החזותי, במועד מוקדם ככל האפשר.

(ד) החייב ישלים עד ליום ו' בחשוון התשע"ח (26 באוקטובר 2017) את ביצוע ההתאמות כאמור –

(1) לשירות אינטרנט קיים;

(2) ליישום שהוסף לשירות אינטרנט קיים או לשירות אינטרנט חדש שתחילת הספקתם עד 24 חודשים מיום התחילה.

(ה) ניתן שירות אינטרנט באתר חדש או הוספו עמודים או יישומים לאתר קיים לאחר ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה זו, יבוצעו בו התאמות הנגישות כאמור בתקנות משנה (ב) ו-(ג) עד מועד פתיחת האתר או מועד הוספת היישומים או העמודים, לפי העניין.

(ו) אישר מורשה לנגישות השירות כי ביצוע התאמת נגישות מסוימת או חלק ממנה בלתי אפשרי בשל מגבלות טכנולוגיות, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו; אישור של מורשה לנגישות השירות יינתן על סמך חוות דעת של איש מקצוע שקיימות מגבלות כאמור.

(ז) חייב יבצע התאמות נגישות כאמור בתקנה זו אף אם החומרה שהוא עושה בה שימוש במתן שירות האינטרנט מצויה מחוץ לגבולות ישראל; ואולם ניתן השירות באמצעות פלטפורמת

¹ הערת נציבות: ת"י 5568 - קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט, ממרס 2013. פורסם באתר הנציבות.

רשת חברתית (כגון פייסבוק או טוויטר), יבצע נותן השירות את אלה מבין התאמות הנגישות הנתונות לבחירתו באמצעות הפלטפורמה (כגון בחירת ניגודיות).

(ח) בוצעו בשירות אינטרנט התאמות נגישות לפי תקנה זו, יציין החייב במקום בולט לעין אתר כי בוצעו בו התאמות נגישות בעבור אנשים עם מוגבלות.

(ט) על אף האמור בתקנת משנה (ב)(2) ובלי לגרוע מהוראות תקנת משנה (ה), יראו חייב בביצוע התאמות נגישות, שאינו רשות ציבורית, אשר ביצע התאמות נגישות בשירות האינטרנט המסופק על ידו ברמה A להנחיות, שנה לכל המאוחר מיום התחילה, כאילו עמד בהוראות תקנת משנה (ב)(2).

סימן ד': התאמות בשירותי ביטחון והצלה

36. התאמות במוקדי חירום טלפוניים

המספק קו טלפון ייעודי לפניות למוקד בעת חירום, יבצע בקו התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות כדי לאפשר להם להשתמש בשירות באותה מהירות, נוחות ואיכות שבהן ניתן השירות לכלל הציבור, כמפורט להלן:

(1) באמצעות פקסימיליה, דואר אלקטרוני ומסרון;

(2) תוך התאמת הלשון ואופן המענה למוגבלותם.

37. נוהלי בידוק ביטחוני

קיים הליך בידוק ביטחוני במקום ציבורי שניתן בו שירות ציבורי, לרבות בכניסה למקום, יבטיח החייב כי הליך הבידוק אינו מונע מאדם עם מוגבלות הגעה למקום הציבורי, כניסה אליו וקבלת השירות באופן שוויוני, מכובד ומוצנע, עצמאי ובטיחותי.

38. חקירת אדם עם מוגבלות - הגדרות

בסימן זה –

"התאמת נגישות" – אמצעי עזר ושירות עזר לאדם עם מוגבלות;

"חוק חקירת חשודים" – חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002;

"חוקר" – שוטר או עובד הציבור שהוסמך לחקור עבירה לפי כל דין;

"חקירה" – תשאול או גביית הודעה בקשר לעבירה בידי חוקר;

"חשוד" – מי שיש לגביו חשד סביר שעבר עבירה;

"מכשיר עזר אישי" – מכשיר המותאם לאדם עם מוגבלות באופן אישי, ואשר הוא נעזר בו באופן קבוע;

"נחקר" – חשוד או עד המצוי בחקירה;

"עד" – אדם הקשור לעבירה או שעשויים להיות לו מידע, מסמכים או חפצים הנוגעים לעבירה, והוא אינו חשוד בביצועה;

"עובד הציבור" – כהגדרתו בסעיף 39(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996;

"תיעוד חזותי" – כהגדרתו בחוק חקירת חשודים.

39. התאמות בחקירת אדם עם מוגבלות

(א) סבר חוקר, לפני תחילת חקירה או במהלכה, בין מיוזמתו ובין בהסתמך על בקשה או על מידע שקיבל, שאדם העומד להיחקר בפניו או שנחקר בפניו הוא אדם עם מוגבלות מן המפורטות בטור א' בתוספת הראשונה, יקיים את חקירתו של אותו אדם תוך שימוש בהתאמת הנגישות המתאימה, כמפורט לצדה בטור ב' לתוספת האמורה, אלא אם כן אמצעי העזר או שירות העזר המתאים אינו בנמצא אף לאחר מאמץ סביר, וחקירת האדם נדרשת באופן מידי כדי למנוע את סיכול החקירה או את שיבושה, למנוע סיכון לחיי אדם או לשלומו, לאפשר את מעצרו של חשודים נוספים או לשם גילוי ראיה.

(ב) אין בתקנה זו כדי –

(1) לחייב את הגוף החוקר לספק לנחקר מכשיר עזר אישי, כמפורט בתקנה 26(ב);

(2) למנוע שימוש בהתאמת נגישות אחרת, המספקת תקשורת עם הנחקר או לנהל את החקירה בלא ההתאמה, לבקשת נחקר או בהסכמתו; נעשה שימוש בהתאמת נגישות אחרת, יתעד החוקר את בקשת הנחקר או את הסכמתו לשימוש באמצעי האחר, לפי העניין.

(ג) הוראות תקנה זו יחולו גם על פעולות חקירה של הגוף החוקר, הדורשות את נוכחות הנחקר, זולת אם מתקיימות נסיבות מיוחדות המונעות זאת, מטעמים שיירשמו.

(ד) נדרש אדם עם מוגבלות לאשר בחתימתו מסמך, ולא היה מסוגל לחתום עליו בשל מוגבלותו, יציין את הסכמתו או את הסתייגותו בדרך אחרת, שתירשם בידי החוקר.

(ה) אין בתקנה זו כדי לגרוע מן ההוראות החלות לעניין חקירת חשודים לפי חוק חקירת חשודים, חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005 (להלן – חוק הליכי חקירה והעדה), חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 (להלן – חוק הגנת ילדים), או כל דין אחר לעניין חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות.

40. תוקף וקבילות

(א) אין בהפרת הוראות סימן זה כדי לפגוע בחוקיותה של חקירה אך ורק מן הטעם שנערכה בלא אמצעי הנגשה.

(ב) בכפוף לאמור בתקנת משנה (א), אין בהוראות סימן זה כדי לפגוע בזכויות נחקר לפי כל דין.

41. התאמות נגישות לשירות במתקני מעצר ובשירות בתי הסוהר

החייב בביצוע התאמות נגישות במתקני מעצר או בשירות בתי הסוהר יבצע, נוסף על הוראות תקנות 9 עד 34, את אלה:

(1) התאמות נגישות לעמדות שבהן משוחחים עצירים או אסירים עם מבקרים או עם עורכי דינם, כמפורט בתקנה 18;

(2) התאמות נגישות הנדרשות לפי תקנות אלה לשירות שניתן במיתקן מעצר או במיתקן מאסר ולפעילויות ולשירותים הנלווים הניתנים בהם, לרבות לשירותים רפואיים, שירותי רווחה ושיקום, שירותי תעסוקה, שירותי חינוך ותרבות ושירותי ספרייה, וכן לשירותים הניתנים למבקרים במיתקנים כאמור;

(3) התאמות נגישות ביחידות אכסון מיוחדות שבמתקני מעצר ובשירות בתי הסוהר, לרבות תאי מעצר ותאי כליאה, לפי המפורט בתקנה 80(א);

- (4) ניתנה במיתקן אפשרות לעצירים או אסירים לצפות בטלוויזיה ולהאזין לרדיו, יספק החייב לעציר או אסיר עם מוגבלות, מערכת עזר לשמיעה אלחוטית אישית שכוללת משדר ומקלט אישי לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;
- (5) הוסע אסיר או עציר המסתייע בכיסא גלגלים ממתקן מעצר או ממתקן מאסר לבית המשפט או למיתקן אחר, יוסע ברכב נגיש לאדם בכיסא גלגלים;
- (6) תנאי השהייה במעצר או במאסר, לרבות תנאי השהייה בתא, יותאמו לבקשת אדם עם מוגבלות, בהתאם למוגבלותו, ולפי תיעוד מגורם מוסמך, המומחה בתחום המוגבלות שלגביה מתבקשת ההתאמה, והמעיד על הצורך בהתאמה, אלא אם כן עלול הדבר, לדעת מנהל המיתקן או סגנו, לפגוע באופן השירות לרבות ביטחון בית הסוהר ושלומו האסיר או העציר, בהחלטה מנומקת בכתב;
- (7) עם מעצרו או מאסרו, לפי העניין, של אדם עם מוגבלות יודיע לו החייב על זכותו לבקש התאמות נגישות לפי תקנה זו, ואת התנאים למתן התאמות אלה; לבקשת עציר או אסיר עם מוגבלות, יימסר לו המידע האמור בדרך נגישה, כמפורט בתקנה 29;
- (8) הוראות פרט משנה 33(3) בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות מקום קיים יחולו על בית מעצר ועל בית סוהר שהם מקום ציבורי חדש.

סימן ה': התאמות נגישות בערכאות שיפוטיות וגופים בעלי סמכות מעין-

שיפוטית ורשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם וזכאותו לשירות

42. תחולה והחייב בביצוע התאמות בהן

- (א) הוראות סימן זה יחולו, לפי העניין, על אלה:
- (1) בית משפט, בית דין לעבודה, בית דין דתי, בית דין צבאי שהוענקה להם סמכות שפיטה מכוח חוק-יסוד: השפיטה;
- (2) בית דין מנהלי, כהגדרתו בחוק בתי דין מנהליים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק בתי דין מנהליים);
- (3) בית דין, ועדת משמעת או ועדת אתיקה, המוקמים על פי חיקוק;
- (4) רשות אחרת שהוענקה לה סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית, כמפורט בחלק 1 בתוספת השנייה;
- (5) רשות אשר בסמכותה לקבוע את מצבו הרפואי של אדם עם מוגבלות או את זכאותו לשירותי רווחה, שיקום או בריאות כמפורט בחלק 2 בתוספת השנייה.
- (ב) מי שמינה לפי חיקוק ערכאה המנויה בתקנת משנה (א) או מי שהוא הסמיך לכך, לפי העניין, הוא החייב בביצוע התאמות הנגישות לפי סימן זה מטעם הערכאה האמורה, אלא אם כן נאמר אחרת; ואולם לגבי –
- (1) בית משפט ובית דין לעבודה – החייב יהיה הנהלת בתי המשפט;
- (2) ועדת שחרורים – החייב יהיה שירות בתי הסוהר;
- (3) ועדה פסיכיאטרית מחוזית כהגדרתה כחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, ועדת שיקום אזרית כהגדרתה בחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000 – החייב יהיה ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות.

43. תחולת התאמות נגישות נוספות

נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, יבצע החייב את הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין, ואולם על אף האמור בתקנה 29, יסופקו התאמות נגישות בדיונים לפי הוראות סימן זה.

44. מערכת עזר לשמיעה באולמות דיון של ערכאות שיפוטיות

בערכאה המנויה בתקנה 42(א)(1) המקיימת הליכים באולם שיוחד לדיוני ערכאה כאמור, יבצע החייב לפי סימן זה התאמות נגישות כמפורט להלן:

(1) יספק לאנשים עם מוגבלות מערכת עזר לשמיעה להנגשת דברי השופטים, באי הכוח, בעלי הדין והעדים לפי פרטים אלה:

(א) מערכת עזר ניידת לשמיעה מסוג Infra-Red, לבקשת אדם עם מוגבלות שהוגשה לפי תקנה 47, אך באולם שיש בו יותר מ-40 מושבים או שתפוסתו עולה על 40 איש, תסופק מערכת קבועה לשמיעה, מסוג Infra-Red;

(ב) אזור ההגברה יכסה את אזור הישיבה;

(ג) שיעור המקלטים שיוסופקו יהיה 4 אחוזים לפחות ממספר המושבים;

(ד) שלישי מן המקלטים יהיו מסוג לולאת השראה ושני שלישים מסוג אוזניות, ולכל הפחות שני מקלטי אוזניות ולולאת השראה אחת, לכל אולם;

(ה) מספר מערכות העזר הניידות לשמיעה שיוחזקו בכל מקום שפועלת בו ערכאה שיפוטית, נוסף על מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בפסקת משנה (א), יעמוד על מערכת עזר ניידת אחת לכל 10 אולמות ולא פחות ממערכת עזר ניידת אחת; התקיימו במקביל כמה דיונים שנדרשת בהם מערכת עזר ניידת לשמיעה במספר העולה על מספר מערכות העזר שהחייב נדרש להחזיק באותה ערכאה – ידאג החייב לספק מערכות עזר נוספות כמספר שנדרש לצורך הדיון;

(ו) באולמות שבהם מותקנת מערכת עזר קבועה לשמיעה, תופעל המערכת עם תחילת הדיונים; המקלטים יוחזקו באולם ויסופקו לפי בקשה;

(2) אולמות שמותקנת בהם מערכת עזר קבועה לשמיעה יסומנו בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה, בצד החיצוני של הכניסה לאולם;

(3) בתקופת הביניים, שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 44(1)(א), תסופק מערכת עזר ניידת כאמור בתקנה 44(1)(א) במקום שמספר המושבים בו עולה על 40 או שתפוסתו יותר מ-40 איש, ושטרם הותקנה בו מערכת עזר קבועה לשמיעה.

45. התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות שהם בעלי דין או באי כוח

כפוף להוראות תקנה 47, יספק האחראי לביצוע התאמות נגישות התאמות נגישות לפי סימן זה, לבקשתו של אדם עם מוגבלות שהוא בעל דין או בא כוח, אחד או יותר מאמצעי העזר ושירותי העזר המפורטים להלן, לפי מוגבלותו של האדם ולפי העניין:

(1) שירות תמלול או שירות תרגום לשפת הסימנים, לפי העניין;

(2) לא היה בעל הדין מיוצג על ידי בא כוח, יינתן תיאור בעל פה של המצוי במסמכים הנדונים בעת הדיון, ובמידת הצורך תוך שימוש בשפה פשוטה ובקצב איטי לפי מוגבלותו של האדם, והכול לפי העניין;

- (3) אפשרות להקליט את מהלך הדיון במכשיר הקלטה מטעם האדם עם המוגבלות, ובכפוף להוראות סעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט);
- (4) מתן שהות סבירה לאדם עם מוגבלות להאזין להערות מוקלטות שהכין מראש, ובלבד שהדבר אינו מפריע למהלך הדיון;
- (5) מתן זמן סביר בעת הדיון, במידת הצורך, להיוועצות בין האדם עם המוגבלות לבא כוחו, כגון לשם הקראת מסמכים או הסברת ההליך;
- (6) מתן תיאור בעל פה של אולם הדיונים, הצגת הנוכחים בדיון ומקום ישיבתם בעת הדיון; התיאור יינתן פעם אחת, בתחילת הדיון; היושב בדיון באותה ערכאה רשאי להורות כי התיאור יינתן על ידי אחד מבאי הכוח של בעלי הדין או אדם אחר;
- (7) תרגום הדיונים לשפת הסימנים במגע על ידי מתורגמן המיומן בתרגום;
- (8) התאמת מועדים, שעות דיונים ואורכם בעניינו של אדם עם מוגבלות לפי מוגבלותו ובכפוף ליומנה של הערכאה;
- (9) קיום הדיון בעניינו של בעל דין עם מוגבלות במקום שמתקיימות בו לכל הפחות הוראות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, ותוך שמירה על פרטיות הדיון, אם הדיון אמור להתקיים באחד מאלה:
- (א) בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים;
- (ב) באולם שניתן לגביו פטור מביצוע התאמות לפי תקנות הנגישות למקום קיים;
- (ג) בתקופת הביניים לפני ערכאה המקיימת הליכים שיפוטיים או מעין-שיפוטיים שלא באולם אשר יוחד לקיום דיוני הערכאה;
- (10) קיום הדיון במקום שאינו מקום מושבה הקבוע של הערכאה, בכפוף להוראות סעיפים 34(ב) ו-44(ב) לחוק בתי המשפט, ולפי העניין; בכפוף להוראות סעיף 12 לחוק בתי דין מנהליים ובכפוף להוראות כל חיקוק אחר לעניין מקום המושב של הערכאה, לפי העניין;
- (11) הספקת מושבים מותאמים שיוצבו במקום ישיבה מיוחד, לפי הוראות תקנות התכנון והבנייה בפרט 8.210 בתוספת השנייה או לפי הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, בפרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות נגישות למקום ציבורי קיים, והכול לפי העניין; לא היו במקום עריכת הדיון מושבים קבועים, יוצבו המושבים לפי בקשת האדם עם המוגבלות, במיקום הולם;
- (12) ראה שופט או דיין, לפי העניין, בעת דיון כי בעל דין הוא אדם, אשר עקב מוגבלות אינו מבין את ההליך השיפוטי וכי הוא אינו מיוצג על ידי בא כוח מטעמו, ייתן לאדם הסבר בשפה פשוטה לפני הדיון ולאחריו על מהות ההליך, זכויותיו בהליך והחלטות שיתקבלו בו, ורשאי הוא להורות על מתן אחת או יותר מהתאמות הנגישות שבתקנה זו, ובכלל זה להתיר לאדם, על פי בקשתו, להיות מלווה בעת הדיון על ידי אדם מטעמו, אשר יסביר לו את דברי הנוכחים בלשון פשוטה, והכל בהתאם למוגבלותו של האדם ונסיבות העניין; היה אדם עם מוגבלות מיוצג על ידי בא כוח מטעמו ולא התבקשה מראש התאמת נגישות, רשאי שופט או דיין, לפי העניין, להורות על מתן התאמת נגישות, ובלבד שאין בכך כדי לעכב את הדיון;
- (13) ליווי של אדם מטעמו, כאמור בתקנה 11, למטרת תמיכה נפשית באדם עם המוגבלות או למטרת הסבר תוך שימוש בשפה פשוטה לגבי המתרחש;
- (14) נדון עניינו של בעל דין עם מוגבלות לפני ערכאה או רשות כאמור בתקנה 42(א)(2) עד (5), בנוכחותו של אותו בעל דין, והתרשמה הערכאה כי האדם אינו מבין את ההליך עקב

מוגבלותו, רשאית הערכאה או הרשות, לפי העניין, לאפשר לאדם להיות מלווה בעת הדין על ידי אדם מטעמו, אשר יסביר לו את דברי הנוכחים בלשון פשוטה;
(15) הספקת כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי סוג מוגבלותו ולפי הנסיבות ובהתאם להוראות תקנה 29(ג), בשינויים המחויבים.

46. התאמות נגישות להליכי העדה

(א) לבקשת אדם עם מוגבלות המזומן להעיד או להציג את עניינו לפני ערכאה, אשר הוגשה כאמור בתקנה 47, לרבות בעל דין שהוא עד, ואשר עקב מוגבלותו אינו יכול לתת עדות בדרך הרגילה, תימסר עדותו באחת או יותר מדרכים אלה, לפי מוגבלותו ולפי העניין:

- (1) בסיוע אחד או יותר מאלה, לפי העניין: תרגום לשפת הסימנים, מערכת עזר לשמיעה, קבועה או ניידת בבית משפט או בבית דין לעבודה, כמפורט בתקנה 44, מערכת עזר לשמיעה אישית שבה עושה האדם שימוש או תמלול על גבי צג מחשב, לפי העניין;
- (2) בתיאור בעל פה של הנוכחים בדין ושל מוצגים, לרבות המסמכים הנדונים, ובמידת הצורך בשפה פשוטה את המסמכים והמוצגים, והכול לפי העניין; ורשאי בית המשפט או בית הדין להורות כי התיאור יינתן על ידי אחד מבאי הכוח של בעלי הדין או אדם אחר;
- (3) בהליך שנגבית בו עדות בעמידה, באמצעות מתן העדות בישיבה במקום בעמידה;
- (4) בסיוע אמצעי תקשורת תומכת וחליפית שבהם עושה האדם שימוש בדרך קבע, ובמידת הצורך תוך הסתייעות בקלינאי תקשורת לשם שימוש באמצעי כאמור; המבקש יציין בעת הגשת בקשה לפי תקנה 47, אם אמצעי התקשורת התומכת והחליפית הוא מסוג לוח אותיות או מסוג סמלים, ואולם אם חלים על עדותו של האדם עם המוגבלות הוראות חוק הליכי חקירה והעדה, תימסר העדות כפי שנקבע בחוק האמור;
- (5) בסיוע אמצעי תקשורת שבהם עושים שימוש אנשים חרשים-עיוורים דרך קבע, לרבות תרגום לשפת הסימנים במגע;
- (6) במסירת העדות במקום ציבורי שבוצעו בו הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או למקום ציבורי חדש, לפי העניין; אמור אדם עם מוגבלות בניידות להעיד במקום ציבורי קיים בתקופת הביניים שעד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות למקום קיים, יקוים הדין במקום ציבורי שמתקיימות בו לכל הפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, ותוך שמירה על פרטיות הדין;
- (7) בסיוע כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם ובהתאם להוראות תקנה 29(ג) בשינויים המחויבים, ולגבי עדות בהליך פלילי – רק אם שוכנע בית המשפט או בית הדין, לפי העניין, כי אין בדרך שקבע כדי לגרום עיוות דין לנאשם.

(ב) ראה שופט או אדם היושב בערכאה המוסמכת לחקור עדים על פי דין, כי עד העומד להעיד לפניו או המעיד לפניו הוא אדם עם מוגבלות, אשר לא הוגשה לגביו בקשה כאמור בתקנת משנה (א), וכי עקב מוגבלותו נבצר ממנו לתת עדות בדרך הרגילה, רשאי הוא לפני מתן העדות או במהלכה, להורות מיזמתו ובהתחשב ברצונו של העד, על גביית עדותו באחת או יותר מן הדרכים האמורות בתקנת משנה (א).

(ג) האמור בתקנה זו אינו בא לגרוע מהוראות חוק הגנת ילדים, חוק הליכי חקירה והעדה, חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, תקנות לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים)

גביית עדות מתלונן בשל עבירת מין שלא בפני הנאשם), התשנ"ז-1996, וכל דין אחר לעניין גביית עדות.

47. בקשה לקבלת התאמות נגישות ובירורה

(א) בטפסים שמספקת לציבור ערכאה מן המנויות בתקנה 42(א)(1), כגון טופסי אישור על פתיחת תיק, טופס הזמנה לדיון או טופס הזמנת עדים, תצוין זכותם של אנשים עם מוגבלות לבקש התאמת נגישות כאמור בתקנות אלה, והטופס שבאמצעותו ניתן לבקש התאמות כאמור.

(ב) הליך הבקשה לקבלת התאמת נגישות כאמור בסעיפים 44 עד 46 המוגשת לערכאה כאמור בתקנה 42(א)(1), ייעשה כלהלן:

(1) בקשה של בעל דין או בא כוח שהוא אדם עם מוגבלות לקבל אמצעי עזר או שירות עזר מן המנויים בתקנות 45 ו-46 תוגש לערכאה שבדיונים לפנייה מתבקש אמצעי העזר או שירות העזר; הבקשה תוגש במועד המוקדם מבין אלה: עם הגשת כתבי בי הדין, זמן סביר לפני הדיון או עם הגשת בקשה אחרת לערכאה בקשר לענייניו של בעל הדין ולא יאוחר מ-14 ימים לפני הדיון; נקבע מועד לדיון הקצר מ-14 ימים, יספק האחראי את ההתאמה המבוקשת ככל האפשר;

(2) בבקשה כאמור בפסקה (1) יצוינו פרטי הדיון שלגביו מתבקש אמצעי העזר או שירות העזר לרבות מספר התיק, סוג ההליך ומועד הדיון, אם נקבעו;

(3) הבקשה תכלול את הפרטים שלהלן ויצורף לה תצהיר המאמת את אותם פרטים:

(א) פרטיו האישיים של המבקש: שמו, מספר תעודת הזהות שלו ומענו;

(ב) העובדה שהמבקש הוא אדם עם מוגבלות, בציון סוג מוגבלותו;

(ג) אמצעי העזר או שירות העזר המבוקש;

(4) הערכאה שאליה מוגשת הבקשה רשאית לדרוש מהמבקש כל מסמך הדרוש לה לשם הכרעה בבקשה;

(5) הערכאה תודיע למגיש הבקשה או לבא כוחו, לפי העניין, בתוך זמן סביר לפני מועד הדיון, את החלטתה בבקשה;

(6) התקבלה בקשתו של המבקש, יצוין בתיק הערכאה כי בכל הדיונים בענייניו ייעשה שימוש באמצעי העזר או שירות העזר, לפי העניין וההתאמות האמורות יסופקו על ידי הערכאה בכל הדיונים בלא צורך להיזקק לבקשה נוספת;

(7) בית משפט, בית דין או ערכאה אחרת שבהם אמור להעיד אדם עם מוגבלות רשאים, על יסוד הבקשה, להיוועץ במורשה נגישות לשם קביעת התאמות הנגישות הנדרשות בעת ההעדה.

(ג) הליך הגשת בקשה לקבלת התאמות נגישות המוגשת לערכאה כאמור בתקנה 42(א)(2) עד (4), יבוצע לפי אלה:

(1) הבקשה תוגש לפי סדרי הדיון הנוהגים בערכאה, בתוך זמן סביר לפני הדיון שמתבקשת לגביו ההתאמה או עם הגשת בקשה אחרת לערכאה בענייניו של בעל הדין;

(2) הערכאה או ראש שירותי בריאות הנפש, לפי העניין יודיעו את החלטתם למגיש הבקשה, בתוך זמן סביר לפני מועד הדיון;

(3) נדחתה בקשתו של המבקש, וקיימת אפשרות להגיש ערר או ערעור לפי סדרי הדיון הנוהגים בערכאה, רשאי הוא לערור או לערער על החלטה, לפי סדרי הדיון הנוהגים.

48. התאמות נגישות לקהל הנוכח בדיונים משפטיים

חייב בהתאמות נגישות לפי סימן זה יספק לקהל הנוכחים בדיונים את אלה, אלא אם כן הדיון אינו פתוח לציבור:

(1) בדיון המתקיים באולם כאמור בתקנה 44, שמותקנת בו מערכת עזר קבועה לשמיעה או מסופקת מערכת עזר ניידת לשמיעה, יסופק מקלט לשם שמיעת דברי היושבים בדיון, בעלי הדיון, באי כוחם והעדים; המקלט יסופק בידי מפעיל המערכת באולם;

(2) החייב יחזיק מושבים מותאמים בהתאם למספר מקומות הישיבה המיוחדים כמפורט בפרט 8.210 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין, ובתוספת שני מושבים מותאמים כאמור; לבקשת אדם עם מוגבלות בניידות, יציב החייב מושב כאמור במקום ישיבה מיוחד;

(3) בבית משפט ובית דין כאמור בתקנה 42(א)(1) יסופק תמלול על גבי מסך נייד, בתיאום מראש, לפי בקשה אשר הוגשה זמן סביר מראש, ואולם בבית המשפט העליון ובבית הדין הארצי לעבודה יסופק תמלול מעל גבי מסך קבוע בתיאום מראש, לפי בקשה שהוגשה בזמן סביר בנסיבות העניין; התמלול כאמור לא יהווה פרוטוקול הדיון, כמשמעותו בחוק בתי המשפט והוא לא יסופק לאדם עם מוגבלות בדפוס או בדרך אחרת זולת על גבי מסך כאמור;

(4) בבית משפט ובית דין כאמור בתקנה 42(א)(1) יסופק תרגום לשפת הסימנים, לבקשת קבוצה של אנשים עם מוגבלות המונה 10 אנשים לפחות שהוגשה זמן סביר מראש.

49. התאמות נגישות במסמכים המוגשים לערכאה שלא בעת הדיון

(א) היה אדם עם מוגבלות מיוצג על ידי בא כוח בהליכים לפני בית דין או בית משפט כאמור בתקנת משנה 42(א)(1) או לפני ערכאה או רשות כאמור בתקנה 42(א)(2) עד (5), יספק לו בא כוחו, כמפורט בתקנה 29, התאמות נגישות למידע הנמסר בכתב לבית המשפט במסגרת ההליך, שלא בעת הדיון, ואולם תקנה 29(ה) לא תחול לעניין זה.

(ב) ערכאה כאמור בתקנה 42(א)(1) תספק לבקשת אדם עם מוגבלות התאמות נגישות לתיקי בית משפט, בכפוף לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003; התנהל תיק בבית משפט לענייני משפחה או בבית דין דתי, רשאי אדם עם מוגבלות הזכאי לעיין בתיק או נציגו על פי דין, להגיש בקשה לעיין במסמכים בתיק שבוצעו בהם התאמות נגישות; בקשה תוגש לפי סדר הדין הנוהג באותה ערכאה.

50. רשות שבסמכותה לקבוע מוגבלות או זכאות לשירותי רווחה, בריאות או שיקום

(א) על רשות המנויה בחלק 2 בתוספת השנייה שבסמכותה על פי חוק לקבוע את מוגבלותו של אדם או את זכאותו לשירותי רווחה, בריאות או שיקום, יחולו הוראות אלה בשינויים המחויבים ובשינויים שלהלן:

(1) הוראות תקנה 45 לפי העניין;

(2) הוראות תקנה 46(א);

(3) הוראות תקנה 47(ג), ואולם בקשה להתאמת נגישות בדיונים לפני ועדת סל שיקום אזורית כהגדרתה בחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000, תוגש לראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות;

(4) לבקשת אדם עם מוגבלות או בא כוחו, לפי העניין, יבוצעו התאמות נגישות למידע הנמסר בכתב לרשות כאמור במסגרת ההליך בעניינו, שלא בעת הדיון, באמצעים כאמור בתקנה 29(ד), לפי העניין.

(ב) רשות כאמור תספק, יחד עם הטפסים המסופקים לציבור כגון אישור על פתיחת תיק או טופס הזמנה לדיון, מסמך שיפורטו בו אלה:

- (1) זכותם של אנשים עם מוגבלות להגיש בקשה להתאמות נגישות, ואופן הגשת בקשה כאמור;
 - (2) פירוט התאמות הנגישות שאותן ניתן לקבל;
 - (3) הסבר לגבי התנהלות הדיון, וההחלטה אשר תתקבל בסופו;
 - (4) זכותו של בעל הדין להיות מלווה באדם מטעמו או זכותו להיות מיוצג על ידי נציגו על פי דין, אם קיימת, ולפי העניין;
 - (5) זכותו של עותר להגיש ערר על ההחלטה שהתקבלה בדיון, אם התקבלה.
- (ג) לבקשת אדם עם מוגבלות יסופק המסמך כאמור בתקנת משנה (ב) גם באחת ההתאמות המפורטות בתקנה 29(ד), לפי העניין, ובכפוף להוראות תקנה 29(ג).

סימן ז': נגישות בישיבות רשויות ציבוריות

51. התאמות נגישות בדיונים וישיבות של רשויות ציבוריות

רשות ציבורית המזמינה אנשים לישיבות ולדיונים תספק התאמות נגישות אלה:

- (1) לבקשת אדם עם מוגבלות המוזמן להשתתף בדיון –
 - (א) מידע המסופק למשתתפים בכתב לפני מועד הישיבה או הדיון או לאחריהם, כגון סיכום דיון, יסופק גם באחד מהאמצעים המנויים בתקנה 29(ד)(2) עד (6), (8) ו-14), ולפי התנאים כאמור בתקנה 29(ג); ואולם היה היקף המידע הכתוב יותר מ-3 עמודים, יהיה החייב פטור מלספקו בהתאמות כאמור בתקנה 29(ד)(4) ו-5); היה המידע מנוסח בלשון משפטית כגון חוזים, ציטוט הוראות חיקוק או בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים או דוחות מדעיים, יהיה החייב פטור ממתן התאמות כאמור בתקנה 29(ד)(3) ו-5) יספק את עיקרי המידע לאדם עם מוגבלות בעל פה, בלשון ובאופן המותאמים למוגבלותו;
 - (ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), הוזמנו משתתפים לישיבה פחות משלושה שבועות לפני מועדה, יספק החייב את ההתאמות לפי תקנה 29(ד)(6) ו-8), ככל האפשר;
 - (ג) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה מראש, יסופקו במהלך הדיון גם התאמות אלה:
 - (1) אחת מהתאמות הנגישות המנויות בתקנה 29(ד)(7), (10), (11), (12), (13) או תמלול;
 - (2) הוצג מידע חזותי לפני המשתתפים, יסופק תיאור קולי של המידע על ידי המציג, משתתף אחר או אדם מטעמם;
 - (3) מקום ישיבה לאדם המסתייע בחיית שירות ולחיית השירות, מקום ישיבה לאדם המתנייע בכיסא גלגלים או מושב מותאם, בסעיף הדן במקומות המתנה, והכול לפי העניין, ויכול שהמושב המותאם יוצב במקום ישיבה מיוחד, אם הותקן במקום;
 - (ד) מתקיימות ישיבות של רשות ציבורית דרך קבע במקום ציבורי קיים שלא בוצעו בו התאמות נגישות כאמור בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יתקיימו ישיבות

הרשות, לבקשת אדם עם מוגבלות, במקום שמתקיימים בו לכל הפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה לעניין כניסה נגישה, מעברים נגישים ובתי שימוש נגישים; התקיימה ישיבה של רשות ציבורית, לרבות סוור, במקום שאינו בניין או אתר שלא בוצעו בו התאמות נגישות, או התאמות נגישות לצמתים ולמדרכות כאמור בחוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), התשמ"ח-1988 (להלן – חוק סידורים לנכים) או הוראות לפי סעיף 19 לחוק, לפי העניין, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות בניידות כל אמצעי סביר שיאפשר את השתתפותו בישיבה או בסוור באופן שוויוני, בטיחותי ומכובד;

(ה) היתה הרשות הציבורית בעלים, מחזיק או מפעיל של חניון בסמוך למקום קיום הישיבה, יישמר לבקשת אדם שיש לו תג נכים תקף, שהוגשה זמן סביר מראש, מקום חניה מתאים לפחות 30 דקות לפני שעת הישיבה; ואולם אם לא היה בחניון במועד זה מקום חניה מתאים פנוי, פטור נותן השירות משמירת מקום החניה ויודיע על כך למבקש;

(2) התקיימה ישיבה –

(א) בחדר ישיבות שהוא מקום להתקהלות כמשמעותו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, שתפוסתו למעלה מ-50 אנשים וקיימת בו מערכת הגברה סביבתית, תסופק דרך קבע נגישות באמצעות מערכת עזר לשמיעה קבועה או ניידת, הכוללת מקלטים בשיעור 5 אחוזים מתפוסת המקום; ואולם נעשה שימוש במערכת עזר מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטי אוזניות בשיעור של 1% לפחות מתפוסת המקום, ולא פחות משני מקלטים;

(ב) במקום שאין בו מערכת הגברה סביבתית, תסופק לבקשת אדם עם מוגבלות שמשותף בדיון נגישות באמצעות מערכת עזר לשמיעה אישית;

(3) בישיבה או בדיון של רשות ציבורית הפתוחים לציבור, יסופקו לבקשת אדם עם מוגבלות שאינו מוזמן להשתתף בדיון, אשר הוגשה זמן סביר מראש, אחת או יותר מהתאמות אלה:

(א) מקום ישיבה לאדם המסתייע בחיית שירות ולחיית השירות, מקום ישיבה לאדם המתנייע בכיסא גלגלים או מושב מותאם, כאמור בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן במקומות המתנה (2.10.2);

(ב) במקום שבו מסופקת דרך קבע מערכת עזר לשמיעה קבועה או ניידת – מקלט אישי או תיאור קולי ובלבד שהתיאור הקולי אינו מעכב את הדיון.

סימן ח': התאמות נגישות בשירותי מסחר

52. הספקת שירותי עזר בשירותי מסחר

(א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי מסחר יספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, נוסף על ביצוע ההתאמות המנויות בתקנות 9 עד 34, לפי העניין, שירות עזר סביר, כגון סיוע בזיהוי המוצר, סיוע בהפעלת מיתקן המשמש במתן השירות, סיוע בנשיאת מוצרים אל עמדת השירות, והכל בהתחשב ברצונו של האדם עם המוגבלות, במוגבלותו ובכפוף לנסיבות העניין.

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק החייב מושב מותאם.

סימן ט': שירותי אירועים בפני קהל

53. החייב בביצוע התאמות נגישות באירועים

חייב בביצוע התאמות נגישות לאירוע לפי סימן זה, הוא בעל מקום ציבורי או השוכר, לפי העניין, שמתקיים בו אירוע לציבור בלתי מסוים, אשר יש לספק בו התאמות נגישות, ואולם אם מופק האירוע במקום הציבורי בידי מי שאינו הבעלים או השוכר, תחול חובת ביצוע התאמות כאמור על בעל המקום או השוכר, לפי העניין, ועל מפיק האירוע, ביחד ולחוד, בכפוף לתקנות אלה.

54. התאמות נגישות באירוע

חייב בביצוע התאמות נגישות באירוע בפני קהל בלתי מסוים, יבצע התאמות נגישות אלה:

(1) יספק מידע על אודות האירוע לבקשת אדם עם מוגבלות, באמצעות התאמות הנגישות כאמור בתקנה 29;

(2) יספק את המידע הניתן לציבור כחלק מהאירוע באמצעים אלה:

(א) נערך אירוע במקום שנעשה בו דרך קבע שימוש באמצעי הגברת קול, יספק מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בתקנה 44(1), הכוללת מקלטים בשיעור ממספר המושבים במקום או לפי תפוסת המקום כמפורט בטבלה שלהלן:

מס' המושבים או תפוסת המקום	שיעור המקלטים שיופקו
עד 1,000 איש	5 אחוזים
מ-1,001 עד 10,000 אנשים	3 אחוזים לכל מושב או תפוסה מעל 1,000, בתוספת 50
מעל 10,000 אנשים	1 אחוז לכל מושב או תפוסה מעל 10,000 בתוספת 320

ואולם נעשה שימוש במערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטי אוזניות בשיעור של אחוז אחד לפחות ממספר המושבים במקום, או לפי תפוסת המקום ולא פחות משני מקלטים;

(ב) לא נעשה במקום הציבורי, דרך קבע, שימוש באמצעי הגברת קול, יספק מי שאחראי להספקת מערכת הגברת קול לאירוע מערכת עזר ניידת לשמיעה במספר כמפורט בפסקת משנה (א); שני שלישים מן המקלטים כאמור יהיו מסוג אוזניות, והשאר מסוג לולאת השראה; הותקנה מערכת מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטים אישיים מסוג אוזניות בלבד, בשיעור לפי פסקת משנה (א) סיפה; מקלט יסופק לאדם עם מוגבלות לפי בקשתו, בעמדת המודיעין או בכניסה, לפי העניין;

(ג) היה האירוע בעיקרו מילולי –

(1) יספק לבקשת אדם עם מוגבלות, אשר הוגשה זמן סביר מראש, תרגום לשפת הסימנים, באמצעות מתרגם אשר ימוקם במקום שממנו יהיה ניתן לראותו בבירור, ככל האפשר, מכל מקום באולם, ובמידת הצורך תוך שימוש בתאורה ממוקדת; לא נמצא מתרגם לשפת סימנים לאחר מאמץ סביר, יהיה החייב פטור מהספקת ההתאמה;

(2) יסופק תמלול של האירוע, או הקרנת הטקסט, לפי העניין, באמצעות שימוש בשלט אלקטרוני שבו נעשה שימוש, דרך קבע, במקום שבו נערך האירוע, או על גבי מסך; ואולם באירוע רב-פעמי יסופקו תמלול או הקרנת

הטקסט כאמור לפחות פעם אחת בחודש או אחת לעשרה מופעים, לפי התכוף מבין השניים;

(ד) על אף האמור בפסקת משנה (ג) –

(1) נערך האירוע במקום ציבורי פתוח, יסופקו תמלול או הקרנת הטקסט ככל שאופי האירוע ונסיבות העניין מאפשרים זאת;

(2) נערך האירוע במקום ציבורי פתוח שהוא אתר, יסופקו תמלול או הקרנת הטקסט כאמור בשעות החשיכה בלבד, ואם נסיבות העניין מאפשרות זאת;

(ה) ערכה רשות מקומית אירוע לקהל מזדמן במהלך חג או פסטיבל (כגון יום העצמאות) שבו לא מסופקים מושבים לקהל, תספק הרשות המקומית נגישות כאמור בתקנה 54(2)(ב), ואולם אם כלל האירוע כמה מופעים, תספק הרשות נגישות כאמור למופע מרכזי אחד לפחות במהלך החג או הפסטיבל;

(3) על אף האמור בפסקה (2)(ג) ו-(ד), יהיה חייב פטור מביצוע התאמות כאמור אם האירוע הוא אחד מאלה:

(א) הקרנת סרט;

(ב) אירוע שנערך במקום סגור אשר סך כל מקומות הישיבה שבו אינו עולה על 150 מושבים או שתפוסת המקום שבו הוא נערך אינה עולה על 150 איש;

(ג) אירוע שהוא בעיקרו הופעה מוסיקלית, לא מילולית או מילולית מאולתרת;

(ד) מופע רחוב לקהל מזדמן, שבו לא מסופקים מושבים לקהל;

(ה) אירוע שנערך לציבור מזדמן באתר כהגדרתו בתקנות הנגישות לאתר (כגון אירוע לקירוב הציבור לערכי שמירת הטבע, הסביבה והמורשת) הכולל כמה מופעים שבהם לא מסופקים לקהל מושבים, יספק החייב, למופע מרכזי אחד לפחות ביום, מערכת עזר ניידת לשמיעה כאמור בתקנה 54(2)(ב), הכוללת 20 מקלטים אישיים לפחות אשר שני שלישים מהם מסוג אוזניות ושליש מסוג לולאת השראה;

(4) נערך אירוע במקום ציבורי סגור או במוקד עניין במקום ציבורי שאינו בניין, שיש בו מושבים קבועים לקהל –

(א) יחזיק החייב מושבים מותאמים, ויספקם לבקשתו, כמפורט בתקנה 48(2); ואולם אם סך כל מקומות הישיבה במקום היה יותר מ-1,000, יחזיק מושבים מותאמים כמספר מקומות הישיבה המיוחדים כמפורט בפרט 8.210 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין; יכול שהמושבים המותאמים יהיו לפחות כמספר מקומות הישיבה המיוחדים והם יוצבו, ככל האפשר, ליד דרך נגישה;

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות תסופק במקום האירוע הכוונה למקום הישיבה או ככל האפשר סיוע בהגעה למקום הישיבה, לפי העניין;

(5) נערך אירוע מעל במה במקום ציבורי פתוח, לרבות מקום ציבורי שהוא אתר, ייחד החייב אזור ישיבה נגיש לאנשים עם מוגבלות בניידות ומלוויהם, לפי אלה:

(א) אזור הישיבה הנגיש ימוקם בזווית צפייה נוחה או ימוקם מעל משטח מוגבה ויהיה נגיש לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.9; המשטח המוגבה יהיה בגובה שיאפשר צפייה במופע כך שאם הקהל עומד על רגליו, האירוע אינו מוסתר מפני הצופה עם המוגבלות;

- (ב) דרך נגישה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.7 תקשר בין חניית הנכים לאזור הישיבה הנגיש כאמור בפסקת משנה (א), לשירותי הנכים הנגשים או מתקני השירותים היבילים המותאמים, לפי העניין, וכן לאזור מרכזי של האירוע, לפי העניין;
- (ג) באזור הישיבה הנגיש יסופקו מקומות לאנשים המתנייעים בכיסא גלגלים ומושבים מותאמים, וכן ככל האפשר מושבים רגילים למלוויהם;
- (ד) הוצבו במקום האירוע מתקני שירותים יבילים, יציב החייב שירותים יבילים מותאמים לשימוש אדם המתנייע בכיסא גלגלים, לפי אלה:
- (1) השירותים היבילים יאפשרו שימוש עצמאי, לרבות אפשרות לסגירת הדלת ולנעילתה מבפנים;
 - (2) היה הפרש גובה בכניסה לתא השירותים, יעשה שימוש בכבש יציב כדי לאפשר כניסה לתא;
 - (3) מספר מתקני השירותים היבילים, המותאמים כאמור, לא יפחת משמינית מכלל מתקני השירותים היבילים המוצבים במקום, ולא פחות ממתקן מותאם אחד; לפי העניין, יוצב מיתקן שירותים יבילים מותאם אחד לפחות בכל אחד מהאזורים שמוצבים בהם שירותים יבילים, וכן קרוב ככל האפשר לאזור הישיבה הנגיש;
- (6) סופק שילוט הכוונה זמני במקום עריכת האירוע, יתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בגודל האותיות והמידע הכתוב בו יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות, בעל פה;
- (7) באירוע רב-פעמי יינתן לבקשת אדם עם מוגבלות, שהוגשה זמן סביר לפני מועד האירוע, תקציר האירוע בדפוס נגיש עם פישוט לשוני; תקציר בדפוס נגיש עם פישוט לשוני יינתן לבקשת אדם עם מוגבלות באירוע חד-פעמי, אם הוכן תקציר לפני האירוע בעבור כלל הציבור.

55. פטורים

- (א) על אף האמור בתקנה 54, יהיה החייב פטור מביצוע התאמת נגישות מן ההתאמות המנויות בתקנה האמורה, אם ביצוע ההתאמה מהווה אחד מאלה:
- (1) פגיעה מהותית באופיו של מוקד עניין או אתר, כהגדרתה בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר;
 - (2) פגיעה מהותית באופיו של מרכז העניין או המקום הציבורי, כהגדרתה בתקנה 4 לתקנות הנגישות למקום ציבורי שאינו בניין;
 - (3) שינוי מהותי באופיו של האירוע;
 - (4) היא אינה ניתנת לביצוע בשל מגבלות הנדסיות, כאמור בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר או תקנה 4 לתקנות הנגישות למקום ציבורי שאינו בניין, לפי העניין.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בוצעה באתר או במקום שאינו בניין התאמת נגישות חלופית, כאמור בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר, או לפי תקנות נגישות למקום שאינו בניין, לפי העניין, יבצע החייב את התאמות הנגישות לפי תקנה 54, ככל שההתאמות החלופיות אשר בוצעו באתר או במקום שאינו בניין מאפשרות את ביצוע התאמות הנגישות לשירות.

56. התאמות נגישות בהקרנת סרטי קולנוע

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות להקרנת סרטי קולנוע יבצע את הוראות תקנות 9 עד 34, 54 ו-55, והכול לפי העניין.

- (ב) על אף האמור בתקנה 29, יספק החייב נגישות לסרט, באמצעים כמפורט להלן:
- (1) הופץ סרט הדובר עברית או ערבית למטרת הקרנה מסחרית בבתי הקולנוע, יהיו אחראים נותן שירות ההפצה ונותן שירות ההקרנה, ביחד ולחוד, לספק כתוביות בשפת הסרט ב-70 אחוזים לפחות מעותקי הסרט המופצים להקרנה;
 - (2) נותן שירות ההקרנה יקרין עותק עם כתוביות כאמור בפסקה (1), אחת ל-10 הקרנות לפחות, ולא פחות מהקרנה אחת, בכל אחד מן המקומות שהוא מקרין בהם סרט, במהלך כל תקופת הקרנתו במקום;
 - (3) סרט הדובר עברית או ערבית שמוקרן בהקרנה שאינה מסחרית, כגון בסינמטק או בפסטיבל קולנוע, חמש פעמים או יותר באותו מקום במהלך 6 חודשים, יוקרן פעם אחת לפחות בעותק המלווה בכתוביות בשפת הסרט.

57. פרסום התאמות נגישות באירועים

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לאירועים יפרסם כמפורט בתקנה 34 את דבר קיום האירוע, מועדו, והתאמות הנגישות המסופקות בו לפי סימן זה, לרבות המועדים באירוע רב-פעמי שיסופקו בו אמצעי עזר ושירותי עזר.
- (ב) החייב יפרסם, כמפורט בתקנה 34(ג), זמן סביר לפני האירוע, את דרכי הגשת בקשה לקבלת אמצעי עזר או שירות עזר המסופק לפי בקשה, כגון תרגום לשפת סימנים או תקציר בפישוט לשוני, ואת המועדים להגשת בקשה זו.

58. התאמות נגישות בשירותי הספקת כרטיסים

- המספק כרטיסים לאירועים בפני קהל, יבצע נוסף על התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד 34, לפי העניין, התאמות אלה:
- (1) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק לו מידע על אודות –
 - (א) התאמות הנגישות שבוצעו במקום הציבורי שנערך בו האירוע;
 - (ב) התאמות הנגישות שיסופקו לפי תקנות אלה באירוע שהאדם מבקש לקבל לגביו כרטיס;
 - (2) יציע לאדם עם מוגבלות בניידות כרטיס למקום ישיבה מיוחד, למושב מותאם או לאזור ישיבה נגיש, לפי העניין;
 - (3) יציע לאדם עם מוגבלות המלווה בחיית שירות כרטיס למקום ישיבה מתאים;
 - (4) לא יספק למי שאינו אדם עם מוגבלות בניידות, בתשלום או שלא בתשלום, כרטיסים למקומות ישיבה מיוחדים, או למושבים מותאמים ולא יאפשר לאדם כאמור להשתמש במקום ישיבה מיוחד או במושב מותאם –
 - (א) בהצגות ומופעים, עד שבוע ימים לפחות לפני מועד ההצגה או המופע;
 - (ב) בסרט, עד עשרים דקות לפחות לפני מועד ההקרנה;
 - (ג) באירוע אחר, עד זמן סביר לפני מועד האירוע, לפי הנסיבות.

59. קיום אירועים ופעילויות פנאי במקום נגיש בתקופת הביניים

- (א) בתקנה זו, "תקופת הביניים" – תקופת הזמן שבין יום התחילה ובין אחד מאלה, לפי העניין ולפי המאוחר:
 - (1) המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות לשירות, לפי תקנות אלה;

- (2) המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים, למקום שאינו בניין או לאתר, לפי העניין.
- (3) המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות נגישות במוסדות על תיכונים לפי סעיף 19 לא(א) לחוק.
- (ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, לא יקיימו הגופים המפורטים להלן אירוע או פעילות פנאי ליותר מ-100 איש במקום ציבורי אם אין מתקיימות בו דרישות הנגישות המפורטות בתקנת משנה (ג):
- (1) רשות ציבורית, לרבות מוסד להשכלה גבוהה;
- (2) איגוד מקצועי שחברים בו 500 איש לפחות;
- (3) מי שמעסיק 500 עובדים לפחות והמציע אירוע לכלל הציבור; במספר העובדים ייכלל גם מי שמועסק על ידי קבלן כוח אדם או קבלן שירותים כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.
- (ג) במקום ציבורי שנערך בו אירוע של אחד מן המנויים בתקנת משנה (ב) יתקיימו בתקופת הביניים כל אלה לפחות, בכפוף להוראות תקנות 54(3) ו-55:
- (1) נערך האירוע במקום ציבורי סגור – במקום מתקיימות, לכל הפחות, דרישות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה לענין התאמות נגישות לנכים, לרבות נגישות לחדרי שירותים לנכים, והתנאים לקיום נגישות לדרכים שמחוץ לבניין הקיים ובתוכו;
- (2) נערך האירוע על גבי במה או משטח מוגבה, והקהל לוקח חלק בפעילות שעל הבמה או המשטח – תיתן לאדם עם מוגבלות בניידות נגישות אל הבמה או המשטח ועליהם;
- (3) באירוע שמושמע בו מידע קולי למשתתפים ושנעשה בו שימוש במערכת הגברה – תסופק מערכת עזר לשמיעה, לפי תקנה 54(2)(א) או (ב), לפי העניין;
- (4) באירוע הנערך במקום ציבורי הכולל בעיקרי מידע קולי מילולי – יסופק תמלול לפי תקנה 54(2)(ד), לפי העניין;
- (5) נערך האירוע מעל במה בפני קהל במקום ציבורי פתוח – יסופק אזור ישיבה נגיש, כאמור בתקנה 54(5);
- (6) נערך האירוע מעל במה בפני קהל במקום ציבורי סגור – יוקצו בו מקומות ישיבה מיוחדים, במספר כמפורט בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, חלק ח' בפרט 8.23, או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין.

סימן י': נגישות לתערוכות ולמרכזי מבקרים

60. הגדרות

בסימן זה –

- "גלריה" – חלל המיועד להצגת יצירות אמנות, בין למטרות רווח ובין שלא למטרות רווח;
- "דפדפת" ו"קטלוג" – כהגדרתם במבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד המדע התרבות והספורט למוסדות ציבור לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – מבחני התמיכה);
- "מוזאון" – כל אחד מאלה:

- (1) מוזאון כהגדרתו בחוק המוזאונים, התשמ"ג-1983 (להלן – חוק המוזאונים), לרבות מוזיאון פרטי לפי סעיף 8 לחוק האמור;
 - (2) מוזאון שפועל במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון;
 - (3) מוסד אחר שהוקם בחוק וש אחד מתפקידי להציג באופן קבוע לציבור אוסף מוצגים בעלי ערך תרבותי (כגון בית התפוצות, יד ושם, מוזאון הכנסת);
- "מרכז מבקרים"** – מתחם שפתוח לציבור ומיוחד להצגתו של נושא מסוים באמצעות מוצגים, מידע חזותי או קולי, סיורים, הפעלות או מיתקנים, ואשר אינו מוזאון או גלריה;
- "תערוכה"** – מקבץ מוצגים בעלי ערך תרבותי, המוצגים בחלל ייעודי בשטח תצוגה שאינו פחות מ-35 מ"ר.

61. התאמות נגישות למוצגים במוזאונים וגלריות

חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות במוזאונים וגלריות, יבצע, נוסף על ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד 28 ו-31 עד 34, את התאמות הנגישות לפי תקנה 29 בשינויים אלה:

- (1) יספק מידע לציבור על אודות השירות הניתן במוזאון או בגלריה באמצעים כמפורט בתקנה 29;
 - (2) יספק נגישות לתערוכות ולמוצגים תוך ביצוע התאמות נגישות אלה:
 - (א) למוצגים חזותיים כגון תמונות, צילומים וציורים יספק נגישות לפי פסקאות (1) או (2) וכן יספק לפי פסקה (3) שלהלן:
- (1) היו במוזאון או בגלריה ספרייה או חדר משאבים או חדר ייחודי אחר שבהם יש מחשב או מגדלת אלקטרונית, לשימוש הציבור, יספק החייב נגישות למוצגים החזותיים המרכזיים בכל תערוכה, באמצעות תוכנת הגדלה במחשב או באמצעות המגדלת האלקטרונית;
 - (2) מוצגים חזותיים מרכזיים שממדיהם קטנים יוצגו בתמונה מוגדלת אשר תוצב בצד המוצג או בספרייה או בחדר משאבים או בחדר ייחודי אחר, אם ישנם; ואולם סיפק החייב דפדפת, יספק החייב נגישות למוצגים האמורים בדפדפת נגישה, באמצעים כמפורט בתקנה 29(ד) או בתקנה 35, לפי העניין;
 - (3) בהקלטה הכוללת תיאור של מוצגים מרכזיים, בקצב איטי ובשפה ברורה, או, לבקשת אדם עם מוגבלות שהוגשה לא פחות מחמישה ימים לפני מועד הביקור במוזאון או בגלריה – בתיאור בעל פה על ידי מלווה;
- (ב) יספק נגישות למידע בכתב הנכלל במוצגים מרכזיים בכל תערוכה לפי האמצעים בפסקאות (1) או (2), לפי העניין, ולפי פסקה (3) שלהלן:
- (1) היו במוזאון או בגלריה ספרייה או חדר משאבים או חדר ייחודי אחר, שיש בו מחשב או מגדלת אלקטרונית, לשימוש הציבור, יספק החייב את המידע בכתב הנכלל במוצגים באמצעות תוכנת הגדלה במחשב או באמצעות המגדלת האלקטרונית;
 - (2) לא היה במקום מחשב לשימוש הציבור, יספק המידע בדפוס נגיש; ואולם סיפק החייב דפדפת, יספק את המידע כאמור בדפדפת נגישה באמצעים כמפורט בתקנה 29(ד) או 35, לפי העניין;
 - (3) בהקלטה בקצב איטי או בהקראה; ואולם עלה מספר המילים במידע הכתוב על 800, יהיה החייב פטור מהספקת המידע בהקראה;

- (ג) יספק נגישות למידע קולי הנכלל במוצגים, באמצעות מערכת עזר לשמיעה; ואולם היה המידע הקולי מידע מילולי בשפה רשמית, המהווה חלק ממוצג חזותי, כגון: סרט, יסופק המידע גם באמצעות כתוביות בשפה רשמית בגוף המוצג או בדפוס רגיל; סיפק החייב הקלטה עם תיאור התערוכה והמוצגים, לשימוש הציבור, יספק את הטקסט המוקלט גם בדפוס רגיל;
- (ד) יספק נגישות מישוש למוצגים תלת-ממדיים מרכזיים בכל תערוכה באחת מדרכים אלה:
- (1) במישרין, למעט אם ביצוע התאמה זו עלול לגרום לנזק למוצגים, לאדם עם מוגבלות או לאדם אחר;
- (2) בתערוכות שיוצגו במשך תקופה העולה על 3 שנים תסופק נגישות באמצעות דגמים, אשר יוצבו מראש במקום שמגיעה אליו דרך נגישה כאמור בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או חדש, או לפי תקנות הנגישות לאתר, לפי העניין; ואולם נמנע שיקוף מהות היצירה באמצעים כאמור בשל אופי היצירה או מבניה, יהיה החייב פטור מביצוע התאמות נגישות אלה;
- (ה) יספק החייב את תיאור התערוכה ומוצגים מרכזיים בכל תערוכה בדפוס נגיש ותוך פישוט לשוני; ואולם סיפק החייב דפדפת בדפוס נגיש עם פישוט לשוני, או הקלטה עם תיאור מוצגים מרכזיים כאמור בפישוט לשוני, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;
- (3) המוצגים המוצבים על שולחנות תצוגה יוצבו בתערוכה כך שעיקר המוצג יהיה ניתן לצפייה בברור מגובה 110 סנטימטרים;
- (4) מוצגים בתערוכה –
- (1) שהוצבו במקום סגור, תישמר במקום רמת תאורה אחידה, שלא תקטן מ-50 לוקס ולא תעלה על 300 לוקס במשך השעות שניתן בהן השירות לציבור;
- (2) שהוארו בתאורה ממוקדת, תהיה רמת התאורה לא פחות מ-100 לוקס ולא יותר מ-300 לוקס, ויימנעו, ככל האפשר, הפרשי תאורה גדולים בין תאורת המוצג, ורמת התאורה במקום;
- (3) שהוצגו בתיבה, יימנע החזר אור או בוהק;
- (5) החייב בביצוע התאמות נגישות כאמור בפסקאות (3) ו-(4) פטור מביצוע ההתאמות כאמור, אם בשל תפיסת אוצר התערוכה או בשל אופים של המוצגים, יש להציבם בדרך מיוחדת, לרבות תאורה מיוחדת הנדרשת בעבורם;
- (6) במקום שיש מסלול הליכה למבקרים יסופקו התאמות אלה:
- (א) מסלול ההליכה יהיה יציב או תסופק דרך חלופית נגישה ויציבה;
- (ב) התאמות כמפורט בתקנה 15 למסלול ההליכה ולמעברים בין התצוגות; מוצגים ועצמים אחרים המונחים במסלול ההליכה הנגיש של המבקרים או בצדו או הצמודים לקירות, יוצבו כך שלא יהוו מכשול או סכנה למבקרים, לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1, ואולם אם היתה הצבת מוצגים כאמור בלתי אפשרית, יוצב לפניהם אמצעי אזהרה בגוון בולט;
- (ג) נערכת תערוכה בכמה חדרים, יובלט מסלול ההליכה מחדר אחד למשנהו בפס בצבע הנוגד את צבע הרצפה או על ידי מתיחת חבלים, לפי העניין; לעניין זה, "צבע נוגד" – כמשמעותו בת"י 1918 חלק 6;
- (ד) לא יוצבו מוצגים במקום שאינו מאפשר צפייה מקרוב, כגון לאורך מדרגות או לאורך כבש ששיפועו עולה על 8 אחוזים, אלא אם כן הדבר נדרש לפי תפיסת אוצר התערוכה;

(7) היו במקום הצגת התערוכה מושבים לשימוש הציבור, יהיו 10 אחוזים מהם לפחות מושבים מותאמים; לא היו באולמות התצוגה או במעברים ביניהם מושבים לשימוש הציבור, יחולו הוראות תקנה 23(ב).

62. התאמות נגישות לשלטים במוזאונים וגלריות

נוסף על ביצוע התאמות בשלטים לפי תקנה 16, יבצע החייב התאמות נגישות בשלט לתיאור המוצגים, כמפורט להלן:

- (1) היו במקום שלטים לתיאור המוצגים, יתקיימו בהם אלה:
 - (א) השלט יוצב במקום נגיש אשר יאפשר גישה חופשית אליו;
 - (ב) השלט יהיה עשוי מחומר המונע החזר אור או בזהק;
 - (ג) קצהו התחתון של המידע העיקרי בשלט שמוצב אנכית (כגון: שם היצירה ושם האמן), יהיה בגובה של 125 סנטימטרים לפחות מן הרצפה וקצהו העליון בגובה של לא יותר מ-170 סנטימטרים ממנה;
 - (ד) שלט שמוצב אנכית יוצג בזווית של לא יותר מ-45 מעלות בין הקיר ובין השלט, בחזית המוצג או תיבת התצוגה;
 - (ה) תהיה ניגודיות גוון, לפי ת"י 1918 חלק 4, בין הכיתוב בשלט לבין הרקע;
 - (ו) נעשה בשלט שימוש בספרות לצורך שימוש עצמי במערכת הדרכה קולית שבה מערכת זיהוי מקלט, יהיה גודל הספרות 25 מילימטרים לפחות;
 - (ז) היה במקום מסלול הליכה קבוע למבקרים, ימוקם מספר המוצג לצד המוצג, כאשר גודל הספרות הוא כאמור בפסקת משנה (ו);
- (2) טקסט הכלול בשלט המתאר את המוצגים יהיה בעיצוב ברור ולפי העניין תוך שימוש בסלול, ויועמד לשימוש המבקרים גם בדפוס נגיש.

63. פטורים ודרישות מופחתות

- (א) מוזאון מוכר לפי סעיף 2 לחוק המוזאונים ומוזאון הפועל במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון, ששטח התצוגה שלהם פחות מ-900 מטרים רבועים, מוזאון אחר, לרבות מוזאון פרטי לפי סעיף 8 לחוק האמור ששטח התצוגה שלו פחות מ-500 מטרים רבועים, או גלריה ששטח התצוגה שלה קטן מ-200 מטרים רבועים, יהיו פטורים מאלה:
 - (1) ביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 61(2)(א), למעט ביצוע התאמות נגישות לדפדפת באמצעים לפי תקנה 29(ד) או התאמות לפי תקנה 35, לפי העניין;
 - (2) ביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 61(2)(ב), ואולם היה החייב פטור כאמור, יספק את המידע בדפוס רגיל.
- (ב) מוזאונים מוכרים מקבוצה ד', לפי הגדרתה במבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד החינוך התרבות והספורט למוסדות ציבור לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – מבחני התמיכה של משרד החינוך), מוזיאונים הפועלים במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון, מוזאונים פרטיים לפי סעיף 8 לחוק המוזאונים, וגלריות, יהיו פטורים מהצבת דגמים לפי תקנה 61(2)(ד).
- (ג) חייב יהיה פטור מביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה בתערוכות מתחלפות המוצגות לתקופה שאינה עולה על 6 חודשים, ואולם מוזאון מוכר מקבוצות א' עד ג', כהגדרתן במבחני התמיכה של משרד החינוך, ומוזאון שהוקם על פי חוק, יבצעו את הוראות סימן זה, למעט הוראות תקנה 61(2)(א) ו-(ג), בתערוכות זמניות כאמור.

64. מרכזי מבקרים

במרכז מבקרים יבוצעו התאמות נגישות אלה, לפי העניין:

- (1) הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין;
- (2) התאמות נגישות לסיורים מודרכים כאמור בסימן י"א בפרק זה;
- (3) הוצגו במרכז המבקרים סרטים יסופק המידע הקולי הנכלל בהם באמצעים כאמור בתקנה 61(2)(ג), ולבקשת אדם עם מוגבלות יינתן תיאור של המידע הויזואלי הנכלל בסרט, בעל פה, בדפוס נגיש או בדפוס נגיש עם פשוט לשוני, לפי מוגבלותו ולפי העניין; הוצבו מושבים לציבור לשם צפייה בסרט, יוודא החייב כי אדם המתנייד בכיסא גלגלים יוכל לצפות בסרט יחד עם שאר הצופים ויספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, מושב מותאם, אשר יוצב במקום הולם שממנו יוכל לצפות בסרט;
- (4) החייב יספק נגישות למוצגים תלת-ממדיים המוצגים במקום באמצעות מישוש, למעט אם ביצוע התאמה זו עלול לגרום נזק למוצגים, לאדם עם המוגבלות או לאדם אחר; לא ניתן לספק נגישות באמצעות מישוש כאמור, יבוצעו התאמות כאמור בתקנה 61(2)(ד) במוצגים מרכזיים בתצוגה;
- (5) נערכו במקום אירועים לציבור שהם מילוליים בעיקרם (כגון הצגות או חידונים), יספק החייב התאמות כאמור בתקנה 54(2)(א), ולבקשת אדם עם מוגבלות, בתיאום מראש, תרגום לשפת סימנים.

65. התאמות נגישות לתערוכות אחרות

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לתערוכה לפי תקנה זו הוא בעל מקום ציבורי, שאינו מוזאון או גלריה, שנערכת בו תערוכה לציבור בלתי מסוים, כגון תערוכה עסקית, יריד, תערוכות ציוד; ואולם אם התערוכה במקום מופקת בידי מי שאינו בעל המקום, תחול חובת ביצוע התאמות כאמור על בעל המקום, על מפיק האירוע ועל המציגים בתערוכה, ביחד ולחוד.
- (ב) החייב בביצוע התאמות נגישות לתערוכה כאמור, יבצע נוסף על תקנות 9 עד 34 ו-61(ב) ו-61(ג) לפי העניין, גם התאמות נגישות אלה:
 - (1) מוצגת תצוגה על במה או משטח מוגבה וניתנת לציבור גישה אליהם, תסופק לאדם עם מוגבלות נגישות אל הבמה או המשטח המוגבה ועליהם, לפי הוראות סעיף 2.9 בת"י 1918 חלק 3.2;
 - (2) הוצבו במקום פריטים לחלוקה לציבור בשיטת השירות העצמי, כגון קטלוגים או כרטיסי ביקור, יוצבו הפריטים לפי אלה:
 - (א) הוצבו הפריטים על משטח אנכי, או בשיפוע גדול מ-60 מעלות ביחס לקו אופקי – יוצבו אותם פריטים בטווח הגעה צדי משותף, כמפורט בת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.6.3.2, בגובה שלא יפחת מ-90 סנטימטרים, ולא יעלה על 140 סנטימטרים;
 - (ב) הוצבו הפריטים על משטח אופקי, יוצבו הפריטים בגובה שלא יפחת מ-70 סנטימטרים ולא יעלה על 90 סנטימטרים;
 - (3) על אף האמור בפסקה (2)(א) ו-(ב), עלה גודלו של פריט על 50 סנטימטרים, יהיה החייב פטור מביצוע התאמות כאמור בפסקה (2).

סימן י"א: שירותי סיורים מודרכים

66. התאמות נגישות בסיורים מודרכים

החייב בהתאמות נגישות לשירותי סיורים המספק סיורים מודרכים לציבור, כגון שירותי תיירות והדרכה, סיורים המוצעים על ידי מוזאונים, וסיורים מודרכים באתרי טבע ואתרים היסטוריים, יבצע את הוראות תקנות 9, 10(א) ו-11(ב), 11, 29, 31 עד 34, לפי העניין וכן התאמות נגישות לסיורים המודרכים כמפורט להלן:

(1) בסיורים מודרכים המוצעים לציבור הרחב על ידי רשויות ציבוריות, חברות, עמותות או התאגדויות אחרות, יבוצעו התאמות נגישות אלה:

(א) לבקשת אדם עם מוגבלות, ילווה סיור במערכת עזר אלחוטית לשמיעה המותאמת לשירותי הדרכה, הכוללת מקלטים אישיים מסוג אוזניות ומסוג לולאת השראה; כמו כן יסופק לבקשתו מקלט אישי לפי בחירתו;

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, יסופק תיאור קולי של מוצגים חזותיים מרכזיים ותסופק נגישות מישוש למוצגים תלת-ממדיים מרכזיים, כאמור בתקנה 61(2)(ד)(1) או לדגמים, אם קיימים, לפי תקנות 61(2)(ד)(2);

(ג) מתוך כלל הסיורים המודרכים המוצעים לציבור על ידי החייב, בכל שנה, יוצעו

(1) 5 אחוזים לפחות מן הסיורים, ולא פחות משניים בשנה – עם תרגום לשפת הסימנים; והכול בכפוף לפסקה (3)(ב) ו-(ג);

(2) 5 לפחות אחוזים מן הסיורים ולא פחות משניים בשנה – בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם; והכול בכפוף לפסקה (3)(ב) ו-(ג);

(ד) סיורים מודרכים שמציע החייב ייערכו, ככל האפשר, תוך שילוב מקומות או דרכים שבוצעו בהם התאמות נגישות לפי תקנות נגישות למקום ציבורי חדש או קיים, תקנות נגישות לאתר ותקנות למקום שאינו בניין; באזורים שבוצעו בהם התאמות נגישות לפי הוראות סעיף 19ל(ט) (ד) לחוק או לפי הוראות חוק סידורים לנכים, והכול לפי העניין, יבוצעו 5 אחוזים לפחות מכלל הסיורים בשנה שמציע החייב, תוך שילוב מסלולים נגישים כאמור;

(ה) חייב המספק סיורים מודרכים במקום ציבורי אחד או אתר אחד בתדירות העולה על שלושה סיורים בשבוע, יספק, לפי בקשה, בסיור מבניהם שהוא מציע לקבוצה המונה אנשים כמספר המינימום, לפחות, הנדרש לסיור מודרך במקום או באתר ולא פחות מ-20 איש, אחד או יותר מאמצעי העזר ושירותי העזר המפורטים להלן, לפי מוגבלות המשתתפים בסיור ולפי תוכן הסיור והכול בתיאום מראש:

(1) תרגום לשפת הסימנים;

(2) הדרכה בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של אדם;

(2) סיפק החייב מערכת הדרכה קולית תסופק בה גם הקלטה בלשון פשוטה ובקצב איטי;

(3) החייב יפרסם בדרכים כמפורט בתקנה 34 את אלה:

(א) התאמות נגישות שבוצעו במקום שנערך בו הסיור המודרך לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש או קיים, תקנות הנגישות לאתר או תקנות הנגישות למקום שאינו בניין, תקנות לפי סעיף 19ל(ט) (ד) לחוק או חוק סידורים לנכים, לפי העניין;

- (ב) מועדי הסיוורים המודרכים שהוא מציע, לרבות המועדים שמסופקים בהם סיוורים כאמור בפסקה (1)(ג);
- (ג) האפשרות לבקש התאמת נגישות כאמור בפסקה (1)(א) ו-(ב) או האפשרות להשתתף בסיוור מותאם כאמור בפסקה (1)(ג), לפי העניין, והמועדים להגשת בקשות להתאמות כאמור; לא הוגשה בקשה כאמור עד המועד שנקבע לכך לפני מועד הסיוור, פטור נותן השירות מהספקת התאמת הנגישות באותו סיוור מודרך;
- (ד) האפשרות לבקש סיוור מודרך מותאם כאמור בפסקה (1)(ה);
- (ה) הספקתה של מערכת הדרכה קולית במקום שנערך בו הסיוור, כאמור בפסקה (2).

67. פטורים

על אף האמור בתקנה 66, יהיה נותן שירות פטור מביצוע התאמות כאמור במקרים אלה:

- (1) בסיוורים מודרכים שבהם השטח הכולל שנערך בו הסיוור אינו עולה על 200 מ"ר;
- (2) החייב מספק פחות מ-30 סיוורים מודרכים בשנה.

סימן י"ב: נגישות לשירות בספריות

68. התאמות נגישות בספרייה

(א) חייב בהתאמות נגישות לספרייה יבצע את התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד 34, לפי העניין ובשינויים אלה:

- (1) לא עלה שטח המקום בספרייה שניתן בו השירות לציבור על 150 מטרים רבועים, יהיה פטור מביצוע התאמות במעברים לפי תקנה 15(א);
- (2) סופקו בספרייה מושבים לציבור – יהיו עשרה אחוזים מכלל המושבים ולפחות מושב אחד, מושבים מותאמים;
- (3) הוצעו למכירה בשוק הפתוח כותרים בשפה רשמית בפורמטים נגישים (כגון: ספרים מוקלטים, ספרים אלקטרוניים או ספרים עם פישוט לשוני) תרכוש ספרייה שניתן בה שירות קריאה והשאלה, לפי סוג הספרים המוחזק במקום, כותרים כאמור בשיעור של 2 אחוזים לפחות מתקציב רכש הספרים השנתי של הספרייה; הספרים יוחזקו במקום מרכזי בספרייה, שאליו מובילה דרך נגישה;
- (4) החייב יחזיק בספרייה אמצעי עזר אלה:
- (א) מגדלת אלקטרונית (טלוויזיה במעגל סגור); ואולם ספרייה אשר מספר הביקורים הממוצע בה בשנה, ב-5 השנים שלפני יום התחילה, אינו עולה על 30,000 או ספרייה ביישוב שבו פחות מ-20,000 תושבים, תהיה פטורה מהספקת אמצעי עזר זה;
- (ב) מכשירים להשמעת ספרים מוקלטים שניתן לווסת בהם את עוצמת הקול וכן אוזניות;
- (ג) היו בספרייה מחשבים לשימוש אישי של המבקרים, יותקנו, במחשב אחד לפחות, תוכנת הגדלה ותוכנת פלט קול ויסופקו אוזניות לשימוש המשתמש;
- (5) לבקשת אדם עם מוגבלות יספק לו החייב שירותי עזר אלה:

- (א) הדרכה בשימוש באמצעי העזר המוחזקים בספרייה;
- (ב) סיוע במציאת ספרים או נשיאתם, לפי העניין;
- (ג) מתן השירות תוך שימוש בשפה פשוטה ובאופן ודרך המותאמת למוגבלותו;
- (ד) כל שירות עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם, ברצונו ולפי נסיבות העניין.
- (ב) מתקיים בספרייה אירוע בפני קהל, יבצע בה החייב התאמות נגישות לפי הוראות סימן ט', לפי העניין.
- (ג) מפעילה ספרייה חוגים ופעילויות חברתיות קבועות לציבור, יספק החייב התאמות לפי תקנה 73 ולפי העניין.

סימן י"ג: שירותי הדרכה והכשרה

69. התאמות נגישות בשירותי הדרכה והכשרה

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי הדרכה והכשרה ובחינות יבצע את הוראות תקנות 9 עד 28 ו-31 עד 34, לפי העניין, יספק מידע על אודות השירות באמצעים המנויים בתקנה 29, ויספק את השירות בהתאמות נגישות כמפורט בסימן זה להלן.
- (ב) נותן שירות המספק שירותי הדרכה והכשרה לציבור בלתי מסוים, לרבות הדרכה, הכשרה או בחינה מקצועית או בחינה לצורך הגשת מועמדות לעבודה או לימודים (כגון בחינת קבלה), או הדרכה, הכשרה או בחינה לצורך הסמכה או קבלת תעודה רשמית בעלת תוקף מחייב, ולמעט שירותי הדרכה, הכשרה ובחינות שחלות עליהן הוראות תקנות הנגישות שהותקנו לפי סימן ז' לפרק ה'1 לחוק, יספק לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, את שירות ההדרכה או ההכשרה באמצעים המנויים בתקנה 29(ד), לפי מוגבלותו של האדם, סוג ההדרכה או ההכשרה או הבחינה ובשינויים שלהלן:
- (1) הכשרה או הדרכה הניתנים בכתב יסופקו –
- (א) בשירות הקראה או באמצעות קובץ דיגיטלי כאמור בתקנה 29(ד)(4), לפי מוגבלותו של האדם;
- (ב) בדפוס נגיש תוך שימוש בשיטות לשוני כאמור בתקנה 29(ד)(3) או בקובץ קול עם פשוט לשוני כאמור בתקנה 29(ד)(5), למעט אם ביצוע התאמת הנגישות כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;
- (ג) פרקי הזמן הנקובים בתקנה 29(ד)(5) ו-(6) לא יחולו לעניין פסקאות משנה (א) ו-(ב), לפי העניין;
- (2) הכשרה או הדרכה הניתנים בעל פה יסופקו –
- (א) בדפוס או בשירות תמלול או בתרגום לשפת הסימנים לאדם הדובר שפת סימנים בלבד, ולפי העניין; עשה האדם שימוש, דרך קבע, במחשבו הפרטי, יינתן שירות התמלול על גבי מחשב זה; ואולם בבחינה שעורך החייב, יינתן שירות התמלול על גבי מחשב של החייב;
- (ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), חייב שהוא רשת יציע שירות תמלול ותרגום לשפת סימנים לאדם עם מוגבלות ב-10 אחוזים מתכניות ההדרכה וההכשרה בכל אחד מסוגי תכניות ההדרכה וההכשרה שהוא מציע בשנת לימודים, ובתכנית אחת לשנה לכל הפחות; לא הוגשו בקשות על ידי

- משתתפים עם מוגבלות לקבלת התאמה בתכנית כאמור, יהיה החייב פטור מהספקת ההתאמות;
- (ג) היה החייב רשת, יספק התאמות כאמור בפסקת משנה (ב) בכל אחד מן המקומות כאמור, ולכל הפחות במקום ציבורי אחד הנמצא ביישוב שהמרחק בינו ובין היישוב הסמוך ביותר אליו, שמסופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;
- (ד) באמצעות מערכת להגברת שמע אישית אלחוטית, לרבות מערכת שמע אישית שנעזר בה האדם עם המוגבלות;
- (ה) במידת הצורך, תוך תיאור קולי של אמצעי המחשה ויזואליים שנעשה בהם שימוש בהדרכה או בהכשרה;
- (ו) בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם, למעט אם ביצוע ההתאמה מהווה שינוי מהותי באופיו של השירות;
- (3) לבקשת אדם עם מוגבלות יישמר לו, ככל שניתן, מקום שיאפשר לו לראות ולהשתתף באופן סביר בהדרכה או בהכשרה;
- (4) בהסתייעות, במידת הצורך, במנורה המספקת תאורה מוגברת וככל האפשר תוך אפשרות לוויסות עוצמה;
- (5) ההדרכה, ההכשרה, או הבחינה יתקיימו במקום ציבורי, לרבות חלק ממקום ציבורי המשמש למתן ההכשרה או ההדרכה, שבוצעו בו התאמות נגישות לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש או קיים, לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), התשע"א-2011, או לפי תקנות לעניין מוסד חינוך חדש, לפי סעיף 1158(ז) לחוק התכנון והבנייה, לפי העניין; ואולם ניתנה הדרכה, הכשרה או בחינה במקום ציבורי קיים, תסופק ההדרכה או ההכשרה בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות נגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי או חלקו שמתקיימות בו דרישות חלק ח' בתקנות התכנון והבנייה, ובלבד שההדרכה או ההכשרה יינתנו בחלק של המקום הציבורי שהוא נגיש; סופק שירות הדרכה או הכשרה במקום ציבורי קיים המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 19ל' לחוק, יהיו בו בתקופת הביניים האמורה לפחות התאמות הנגישות לפי חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה;
- (6) על אף האמור בפסקה (5), סופק ההכשרה או הדרכה על ידי רשת, יסופק השירות בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות נגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי אחד לפחות שמתקיימות בו דרישות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, לרבות מקום ציבורי קיים שהוא בניין המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 19ל' לחוק והנמצא ביישוב שהמרחק בינו ובין יישוב אחר שמסופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;
- (7) על אף האמור בפסקאות (5) ו-(6), לא מצא נותן השירות מקום ציבורי העומד בדרישות כאמור, באזור שמסופק בו השירות, לאחר חיפוש סביר, הוא יהיה פטור מביצוע ההתאמה כאמור;
- (8) נדרש מן המשתתפים בהדרכה או בהכשרה להפעיל מיתקן, יינתן סיוע בהפעלתו;
- (9) יסופק כיסא מתכוונן יציב שניתן לכוון את חזית מושבו וגובה מושבו, את עומקו של המושב ואת משענת הגב שבו, ושיש בו אפשרות חיבור ידיות; ואולם אם ניתנה ההדרכה או ההכשרה במקום שבו מושבים קבועים שאינם ניתנים לכוונון, יהיה האחראי פטור מביצוע התאמה זו;

- (10) לפי העניין ובמידת הצורך, יסופק שולחן שניתן לכוון את גובהו;
- (11) תינתן אפשרות להקליט את ההדרכה או ההכשרה בהקלטה קולית, לפי אלה:
- (א) יכול שההקלטה תיעשה באמצעות עזרים הנמצאים בשימוש האישי של האדם עם המוגבלות;
- (ב) נותן השירות רשאי לדרוש מהאדם עם המוגבלות התחייבות בכתב כי ההקלטה נעשית לצורכי לימוד אישי בלבד ולא תופץ לאנשים אחרים;
- (ג) ההקלטה תיעשה תוך שמירה על פרטיות המדריכים והמשתתפים האחרים;
- (12) נותן שירות יאפשר למשתתף עם מוגבלות לצלם את מהלך השיעור באמצעות עזרים המצויים בשימוש האישי של המשתתף, בתנאים כאמור בפסקה (11) או יספק לו תצלום של מידע ויזואלי המוצג במהלך השיעור כגון מידע שנכתב על לוח או המוצג לכלל המשתתפים;
- (13) הכשיר נותן השירות אדם למתן הדרכה או הכשרה למשתתפים עם מוגבלות או הסתייע נותן השירות באדם כאמור, יינתן, במידת הצורך, סיוע על ידי אדם כאמור;
- (14) יסופק כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי מוגבלותו של האדם, לפי האמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי נותן השירות ובידי האדם, ולמעט אם ההתאמה הנדרשת מהווה פגיעה מהותית בשירות;
- (15) בתקנת משנה זו, ברישה "זמן סביר" – בהתחשב בסוג ההתאמה הנדרשת, סוג ההדרכה או ההכשרה שלגביה מתבקשת ההתאמה, לרבות היקף ההדרכה או ההכשרה שלגביה נדרשת ההתאמה ובהתחשב במועדי מתן ההכשרה או ההדרכה.
- (ג) בבחינות או במטלות שמשתתפים בהדרכה או הכשרה נדרשים לעמוד בהן, או בבחינות המוצעות לציבור כאמור ברישה של תקנת משנה (ב), יאפשר החייב בביצוע התאמות נגישות, לבקשת אדם עם מוגבלות, לבצע את המטלה או לגשת לבחינה בסיוע אמצעי העזר ושירותי העזר המנויים בתקנת משנה (ב) או באמצעות התאמות נגישות סבירות אחרות, לרבות התאמות הנהלים, הנהגים או הליכי הבחינה, ובכפוף להוראות תקנה 71; תקנה 11 לא תחול על בחינות או מטלות.

70. נגישות מידע ממוחשב ונגישות עמדות מחשב

- (א) ניתן שירות הדרכה או הכשרה בהסתייעות במחשב, יבצע החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות כאמור התאמות נגישות אלה:
- (1) סופקה הדרכה או הכשרה באמצעות אינטרנט, יבצע החייב התאמות נגישות לשירות האינטרנט לפי תקנה 35;
- (2) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, יספק אמצעי עזר לשימוש במחשב בכפוף להוראות תקנה 71, כמפורט להלן:
- (א) שולחן שמתקיימות בו דרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים במידות אנוש;
- (ב) מסך מחשב בגודל 19 אינטש לפחות;
- (ג) תוכנת הגדלה;
- (ד) תוכנת פלט קול, ובמידת הצורך תוך שימוש באוזניות;
- (ה) כל אמצעי עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם ובהתאם לנסיבות העניין;

(3) לבקשת אדם עם מוגבלות, יציב את עמדת המחשב במקום הנגיש לו.

71. החלטה על הספקת אמצעי עזר או שירות עזר מסוים

החלטה על אמצעי העזר או שירות העזר אשר באמצעותו יסופק השירות לאדם עם מוגבלות בסימן זה, תתקבל לפי אלה:

(1) באופן כמפורט בתקנה 29(ג), בהתאם למוגבלותו של האדם ובאופן שיבטיח כי האדם עם המוגבלות המשתתף בהדרכה או בהכשרה יעמוד בכל התנאים הנדרשים מהמשתתפים האחרים וכי השימוש באמצעי העזר או שירות העזר ישקף באופן מהימן את מיומנותו של האדם או ידיעותיו או משתנים אחרים המהותיים להדרכה, להכשרה או לבחינה, ולא את מוגבלותו גרידא, ותוך שמירה על שוויון הזדמנויות מהותי בין כלל המשתתפים בהכשרה או בהדרכה או הנבחנים בבחינה; נדרש אדם עם מוגבלות לעמוד בבחינה רשאי נותן השירות לדרוש מאותו אדם המבקש התאמות נגישות, תיעוד מעודכן, מטעם גורם מומחה למוגבלות שבשלה מתבקשת ההתאמה, לגבי הצורך בהתאמת הנגישות שהוא מבקש, וכן רשאי הוא להיעזר במורשה לנגישות השירות; ואולם החייב יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות המהווה פגיעה מהותית באופיו של שירות ההדרכה או ההכשרה או באופי הבחינה;

(2) בקשה לקבלת התאמות נגישות בהדרכה או הכשרה יגיש אדם עם מוגבלות זמן סביר לפני תחילת ההדרכה או ההכשרה, ולעניין בחינות – לא יאוחר מ-45 ימים לפני מועד הבחינה או מועד ביצוע המטלה, אלא אם כן נמסרה ההודעה על הבחינה פחות מ-45 ימים לפני המועד כאמור;

(3) החייב יודיע את החלטתו למבקש לא יאוחר מ-30 ימים מיום הגשתה, ואולם נמסרה הודעה על בחינה פחות מ-45 ימים לפני המועד כאמור בפסקה (2), ייתן החייב את החלטתו למבקש בתוך זמן סביר; החלטת החייב תהיה מנומקת ובכתב.

72. פרסום התאמות הנגישות בשירותי הכשרה, הדרכה ובחינות

נוסף על ביצוע הוראות תקנה 34, יפרסם חייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, בטופסי ההרשמה להכשרה להדרכה או לבחינה, את זכותם של תלמידים עם מוגבלות להתאמות נגישות לפי תקנות אלה, את דרכי הגשת בקשות לקבלת התאמות הנגישות ואת לוח הזמנים להגשתן.

73. פעילויות פנאי וחוגים

(א) חייב המקיים פעילות פנאי או חוג בהשתתפות ציבור בלתי מסוים קבוע לאורך זמן, כאשר הפעילות ניתנת אחת לשבוע לפחות, למעט שירות הדרכה או הכשרה כאמור בתקנה 69(ב) ולמעט סיורים מודרכים כאמור בסימן י"א בפרק זה, יספק לבקשת אדם עם מוגבלות, אשר הוגשה זמן סביר מראש, אחד מאמצעי העזר או שירותי עזר אלה, כאמור בתקנה 29(ג), לפי סוג הפעילות, לפי מוגבלותו של האדם ולפי העניין:

(1) יספק את השירות במקום שמתקיימות בו הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או חדש, לפי העניין; ואולם בתקופת הביניים שעד מועד סיום ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים, יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות זו;

(2) על אף האמור בפסקה (1), היה החייב חלק מרשת, הוא יספק שירות כאמור בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי אחד לפחות שמתקיימות בו התאמות נגישות לפי הוראות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, לרבות במקום ציבורי קיים שהוא בניין המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 19ל"ב לחוק, והנמצא ביישוב

- שהמרחק בינו ובין יישוב אחר שמסופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;
- (3) מידע בעל פה המסופק למשתתפים, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות באחת מדרכים אלה, לפי עניין:
- (א) בכתב, באופן אשר יאפשר לו להשתתף באופן עצמאי בפעילות;
- (ב) באמצעות מערכת להגברת שמע אישית שנעזר בה האדם עם המוגבלות;
- (ג) תוך מתן אפשרות להקליט את הנאמר על ידי המדריך, לצורכי לימוד אישי בלבד, באמצעות מכשיר וידאו או אודיו המצויים בשימוש האישי של המשתתף עם המוגבלות, ותוך שמירה על פרטיות המדריך והמשתתפים האחרים;
- (ד) בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם, ולמעט אם ביצוע התאמה כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;
- (ה) היה החייב חלק מרשת, יציע תרגום לשפת סימנים או תמלול ב-10 אחוזים מן החוגים שהם מילוליים בעיקרם, ולכל אחד מסוגי החוגים שהוא מציע לציבור;
- (4) מידע כתוב המסופק למשתתפים יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות באחת מדרכים אלה, לפי העניין:
- (א) בדפוס נגיש, בהקלטה או בקובץ דיגיטלי כמפורט בתקנה 29(ד)(4), בהתאם לאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי החייב והמשתתף;
- (ב) בדפוס נגיש תוך שימוש בפישוט לשוני כאמור בתקנה 29(ד)(3), בהיקף שלא יעלה על 100 עמודים לשנה של מידע כתוב המסופק לכלל המשתתפים במהלך הפעילות, או בשימוש בשפה פשוטה ובאופן המותאמים למוגבלותו של האדם, ולמעט אם ביצוע התאמות נגישות כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;
- (5) בכל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי מוגבלותו של אדם, סוג הפעילות והאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי נותן השירות ובידי האדם עם המוגבלות, ולמעט אם ההתאמה המבוקשת מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) יהיה חייב פטור מהתאמות נגישות במקרים אלה:
- (1) השירות ניתן בבית החייב, המשמש למגוריו;
- (2) השירות הוא בעיקרו פעילות ספורטיבית או פעילות מחול.
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), היה השירות בעיקרו פעילות מוסיקלית, יספק החייב את התאמת הנגישות לפי תקנת משנה (א)(1) ו-(2), בלבד.
- (ד) החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות פנאי לפי תקנה זו יפרסם את התאמות הנגישות שהוא מספק בשירות, ואת דרכי הגשת בקשות לקבלת התאמות הנגישות כאמור בתקנת משנה (א) ומועדיהן; ואולם לא הוגשה בקשה להתאמה מההתאמות שמציע החייב, זמן סביר לפני תחילת הפעילות, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו.

סימן י"ד: נגישות בשירותי רווחה

74. ערכת תקשורת בשירותי רווחה

- (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34 לפי העניין, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי רווחה יעשה שימוש, לפי הצורך, בערכת תקשורת תומכת וחליפית מסוג לוחות תקשורת מודפסים על גבי נייר או קרטון, הכוללים מילים, מושגים או משפטים המוצגים באותיות, סמלים או איורים, המותאמת למונחים שנעשה בהם שימוש בשירותי הרווחה.
- (ב) לשכת רווחה תחזיק ערכה אחת לפחות כאמור בתקנת משנה (א).

75. התאמות בשירותי רווחה

- (א) חייב בהספקת יחידות אכסון מיוחדות במקום שניתנים בו שירותי רווחה, לפי הוראות תקנות נגישות למקום ציבורי קיים או תקנות הנגישות למקום חדש, כגון מעונות, מקלטים לנשים מוכות, מעונות לפי חוק הפיקוח על מעונות, ולמעט מעונות שהם מוסד חינוך כהגדרתו בחוק, יבצע את התאמות הנגישות המנויות בתקנה 80(א).
- (ב) החייב יספק נוסף על האמור בתקנת משנה (א) גם התאמות נגישות אלה, לפי העניין ולפי אופי השירות:
- (1) במקום שנעשה בו שימוש בפעמון הדלת הראשית על ידי המתאכסנים, יספק חיווי ויזואלי, בתוך המבנה, לציון צלצול הפעמון;
 - (2) במקום שפתיחת הדלת הראשית בו נעשית באמצעות אינטרקום, כמשמעותו בת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין במערכת לתקשורת פנים, או באמצעות לוח מקשים (קודן) ילווה שחרור מנגנון הנעילה באמצעות חיווי ויזואלי;
 - (3) סופק בשירות טלפון נייד לשימוש המתאכסנים, יספק לבקשת אדם עם מוגבלות טלפון נייד שמתקיימות בו התאמות נגישות כאמור בתקנה 4 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמיתקני בזק), התשס"ט-2009, ולפי מוגבלותו של האדם;
 - (4) נמנע ממתאכסן, עקב מוגבלותו, לעשות שימוש בטלפון העומד לשימוש המתאכסנים, יתאפשר שימוש באמצעי תקשורת חלופי, כגון מכשיר פקס או אינטרנט, אם קיים במקום;
 - (5) סופקה במקום מתן השירות אפשרות למתאכסנים לצפות בטלוויזיה ולהאזין לרדיו, יספק החייב, לבקשת מתאכסן עם מוגבלות מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו.

סימן ט"ו: שירותי דת

76. התאמות נגישות בשירותי דת

- חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי דת יבצע נוסף על תקנות 9 עד 34, לפי העניין, התאמות נגישות כמפורט בסימן זה.

77. התאמות נגישות בבתי תפילה

- ניתן שירותי דת בבית תפילה, יספק החייב את אלה:

- (1) מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בתקנה 54(2)(א), אם מספר המושבים במקום עולה על 60 או אם ניתן השירות, דרך קבע, ל-60 אנשים לפחות; לא נעשה במקום שימוש דרך קבע באמצעי הגברת קול, פטור נותן השירות מביצוע התאמות כאמור;
- (2) עותקים בדפוס גדול של ספרי התפילה שנעשה בהם שימוש בשירות דרך קבע בשפה שמודפסים בה הספרים; מספר העותקים כאמור יהיה 10 אחוזים לפחות ממספר מקומות הישיבה במקום, אם ניתן בו שירות הדת דרך קבע, או ממספר המשתתפים דרך קבע בתפילה; בפסקה זו, "דפוס גדול" – אותיות דפוס שגודלן הוא בין 16 ל-22 נקודות;
- (3) יספק לבקשת אדם עם מוגבלות מושב מותאם; אפשר שהמושב יוצב במקום ישיבה מיוחד; לא היו מקומות הישיבה בבית התפילה מקומות ישיבה קבועים, יספק מושב מותאם בשיעור של 10 אחוזים מכלל הכיסאות המסופקים לציבור.

78. התאמות נגישות במקוואות

- (א) במיתקן הרמה במקווה טהרה המאפשר כניסה ויציאה של אדם עם מוגבלות לבור הטבילה ושימוש במקלחת נגישה, יתקיימו דרישות אלה:
- (1) דרישות התקן הבין-לאומי ISO 10535 (Hoists for transfer of disabled persons – Requirements and test methods);
- (2) מיתקן ההרמה יהיה מסוגל להרים אדם שמסתו 160 ק"ג לפחות; על מיתקן ההרמה יסומן במקום בולט לעין מהי המסה המרבית שהוא יכול להרים.
- (ב) חייב בביצוע התאמות נגישות במקווה יספק סיוע סביר של בלנית לאישה עם מוגבלות או סיוע של אדם אחר העוסק בהפעלת המקווה בדרך קבע לגבר עם מוגבלות, באתר המקווה, בכניסה לבור הטבילה שבו וביציאה ממנו, לרבות סיוע בשימוש במיתקן הרמה כאמור בתקנת משנה (א) המותקן במקום, כדי להבטיח שימוש בטיחותי בשירות הניתן במקווה.
- (ג) מקווה טהרה קיים שהותקן בו מיתקן הרמה לפני יום התחילה או לפני יום תחילתן של תקנות מקום ציבורי קיים, יהיה חייב פטור מהתקנת מיתקן הרמה שמפרטו לפי תקנת משנה (א).

סימן ט"ז: שירותי הארחה

79. תחולה

סימן זה יחול על שירותי הארחה הניתנים במקום ציבורי לאכסון כהגדרתו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, למעט מקום שאינו בניין שבו לנים שלא ביחידות אכסון (כגון לינת שטח, לרבות באוהלים).

80. התאמות נגישות ביחידת אכסון מיוחדת בשירותי הארחה

- (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34 יבצע חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארחה ביחידת אכסון מיוחדת המסופקת לאדם עם מוגבלות במסגרת השירות, התאמות נגישות כמפורט להלן:
- (1) גובהה של מיטה יהיה כמפורט בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.4.2(ד); לבקשת אדם עם מוגבלות, יגביה החייב מיטה המצויה בחדר לינה של יחידה מיוחדת, בלא יותר מ-10 סנטימטרים מעל גובהה; הגבהת המיטה תיעשה בגובה של 5 סנטימטרים או 10

- סנטימטרים מעל גובהה, לפי בחירת האדם עם המוגבלות, ובאופן יציב ובטוח, כגון באמצעות קוביות עץ, אך לא באמצעות מזרן נוסף;
- (2) במקביל לאחת הצלעות הארוכות של מיטה ביחידת האכסון המיוחדת, ימצא מעבר שרוחבו 130 סנטימטרים לפחות; ביחידת אכסון מיוחדת במקום ציבורי קיים, רחב המעבר יהיה 110 סנטימטרים לפחות, ויכול שרוחב המעבר כאמור יסופק על ידי שינוי מקום המיטה, לבקשת אדם עם מוגבלות;
- (3) היו ארוניות לצד המיטה, יהיו הארוניות ניתנות להזזה;
- (4) היה ארון ביחידה המיוחדת, יהיה לידו טווח הגעה לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף ה' הדן בטווח הגעה בעבור אדם המתנייע בכיסא גלגלים (2.6.3.1), כך שיתאפשר לאדם להכניס ולהוציא פריטים מהארון, לרבות תליית פריטים בו; דלתות הארון יהיו דלתות הזזה הניתנות לפתיחה אגף על אגף;
- (5) ברהיטים ובמיתקנים ביחידה המיוחדת המופעלים על ידי האורח, לרבות כספת ומזגן, ייעשו התאמות נגישות לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף ה' הדן במידות אנוש (2.6); לבקשת אדם עם מוגבלות, יסופק לו שלט עם ניגוד מישושי להפעלת המזגן;
- (6) היו ביחידה המיוחדת כורסאות או כיסאות, יספק החייב מושב מותאם אחד לפחות;
- (7) הותקנה טלוויזיה ביחידת אכסון מיוחדת שיש בה מיטה, במועד שלאחר יום התחילה, תוצב הטלוויזיה מול ראש המיטה ושוליו התחתונים של המסך יהיו בגובה של 120 סנטימטרים לפחות מן הרצפה;
- (8) הותקנו בחדר האמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת מאחזי יד פריקים, יוצעו אותם מאחזי יד לאדם עם מוגבלות שאמור להתאכסן ביחידת האכסון המיוחדת טרם התאכסנותו לבקשת האדם, יותקנו מאחזי היד הפריקים כמפורט בפרט 8.189 בתקנות נגישות למקום ציבורי חדש או בפרט משנה 30 בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין;
- (9) היה הפרש גובה שאינו עולה על 6 סנטימטרים בין יחידת האכסון המיוחדת לבין מרפסת או גינה, לפי העניין, הנמצאים מחוץ ליחידה, יותקן סף פריק לשם התגברות על הפרש הגובה לפי הוראות פרט משנה 8 בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות נגישות למקום ציבורי קיים;
- (10) היה מטבחון ביחידת אכסון מיוחדת, יתקיימו בו אלה:
- (א) היה במטבחון ארון תחתון, יכיל הארון מגירות בלבד; היו דלתות הארון דלתות הזזה – יכול שהארון יכיל מדפים נשלפים;
- (ב) כיור יותקן לפי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף 2.11.7.2;
- (ג) משטח העבודה יהיה בגובה שבין 80 ו-85 סנטימטרים מן הרצפה; השולחן יהיה בגובה של 75 סנטימטרים מן הרצפה ואם אין שולחן כאמור, יסופק משטח עבודה בגודל של 60×80 סנטימטרים ובגובה שבין 73 ו-75 סנטימטרים מן הרצפה, וכן יתקיימו התנאים כמפורט בת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.6.2 לעניין חללים חופשיים לברכיים;
- (ד) היה במטבחון ארון עליון, יהיו שוליו התחתונים בגובה שבין 130 ו-135 סנטימטרים מן הרצפה ותתאפשר לאדם עם המוגבלות גישה למדף התחתון שבארון.

81. ערכת עזר לשמיעה

- (א) בתקנה זו, "ערכת עזר לשמיעה" – ערכה הכוללת אבזרים כמפורט להלן:
- (1) טלפון לאנשים עם מוגבלות שמתקיימים בו אלה:
- (א) קיימת לפחות אפשרות להגברת אות השמע והצלצול;
- (ב) הוא מתאים לשימוש עם מכשיר שמיעה אישי במצב "ד" (telecoil);
- (ג) הוא מאפשר שינוי תחום תדרי הצלצול (טון);
- (ד) קיימת אפשרות לחיווי חזותי (הבזקי אור) לצלצול הטלפון;
- (ה) קיימת אפשרות לחיבור כרית רטט;
- (2) מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית לטלוויזיה ולרדיו שכוללת אבזרים ומאפיינים אלה:
- (א) מקלטים אישיים מסוג אוזניות ומקלטים מסוג לולאת השראה צווארית, במספר כמפורט בתקנת משנה (ב);
- (ב) וסת עוצמה אישי ביחידת המקלט;
- (ג) סוללות נטענות ומטען נייד;
- (3) מערכת התראה ניידת מודולרית אלחוטית למקורות קול המפעילה, בלא שיהיו, אמצעי התראה על פעילות מקור קול, הכוללת:
- (א) חיבור למקורות הקול המפורטים להלן, או ניתנת לחיבור אליהם, לפי העניין:
- (1) צלצול טלפון;
- (2) גלאי עשן או מערכת התראה מרכזית של שירות ההארכה;
- (3) צלצול או דפיקה בדלת;
- (4) שעון מעורר;
- (ב) אמצעי התראה אלה: הבזק אור, רטט, אות שמע מוגבר ומאפשרת למשתמש לבחור אילו אמצעי התראה להפעיל;
- (ג) יחידת בסיס, יחידת משדרים ויחידת מקלט הניתן לנשיאה; המערכת מפעילה את אמצעי ההתראה כאמור בפסקת משנה (ב) ומסמנת איזה מבין מקורות הקול הוא המופעל; יחידת הבסיס פועלת באמצעות חשמל וסוללת גיבוי; יחידת המשדרים ויחידת המקלט לנשיאה פועלות באמצעות סוללות;
- (4) מארז נייד לאחסון ערכת העזר, המסומנת בסמל הנגישות הבין-לאומי לנגישות אנשים עם מוגבלות שמיעה בגודל עד 10x10 סנטימטרים שכולל הסבר לגבי הצידוד והוראות שימוש והפעלה, בשפות עברית ואנגלית.
- (ב) החייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארכה יחזיק ערכות עזר לשמיעה, יספקן ויתקין לפי פרטים אלה:
- (1) מספר ערכות העזר יהיה כאמור בטור ב' בטבלה שלהלן, לשירות הארכה שמספר יחידות האכסון בו הוא כאמור בטור א' לצדו:

טור א'	טור ב'
מס' המושבים או תפוסת המקום	שיעור המקלטים שיופקו
עד 15	1

2	26 עד 75
3	76 עד 100
4	101 עד 200
5	201 עד 400
6	401 עד 500
7 בתוספת ערכה אחת לכל 75 יחידות אכסון נוספות	מעל 500

(2) אם הוא חייב להחזיק לפי הטבלה שבפסקה (1) –

- (א) עד שלוש ערכות עזר – תכלול ערכת עזר אחת לפחות שני מקלטי אוזניות ושני מקלטי לולאות השראה צוואריות לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו; הערכות האחרות יכללו מקלט אישי אחד מסוג אוזניות ומקלט אחד מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;
- (ב) ארבע ערכות עזר לשמיעה לפחות – יכללו שתיים מהן לפחות, שני מקלטים אישיים מסוג אוזניות ושני מקלטים מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו; הערכות האחרות יכללו מקלט אישי אחד מסוג אוזניות ומקלט אחד מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;
- (3) לבקשת אורח עם מוגבלות תסופק ותותקן ערכת עזר לשמיעה ביחידת האכסון שבה בוחר האדם להתארח; היה מספר האורחים עם מוגבלות שמיעה ביחידת אכסון אחת גדול ממספר המקלטים האישיים בערכת עזר אחת לשמיעה, יסופקו מקלטים אישיים נוספים כמספר האורחים, מתוך ערכות העזר האחרות לשמיעה המצויות בחזקת החייב.
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), חייב המספק שירותי הארחה בבקתות (כגון בונגלו) שלא מסופק בהן טלפון או טלוויזיה, יהיה פטור מהספקת אמצעי עזר כאמור; היה החייב פטור כאמור, תינתן לאדם עם מוגבלות, לפי תיאום עמו, התראה על אירוע חירום כגון שריפה, באמצעות מסרון.

82. התאמות בשירותי הארחה

- (א) נוסף על הספקת מערכות עזר לשמיעה לפי תקנה 81, יספק החייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארחה אמצעי עזר ושירותי עזר אלה, לפי העניין:
- (1) לשימוש אדם עם מוגבלות יועמד שירות פקסימיליה בעמדת שירות, בעלות של שיחת טלפון ליעד הנדרש, בעד כל משלוח פקסימיליה;
 - (2) סופק לאדם עם מוגבלות כרטיס אלקטרוני, יסומן הכרטיס בסימן חזותי כגון חץ או בסימן מישושי כגון חיתוך של אחת מזוויות הכרטיס, או חירורה, לפי בקשתו של האדם, כך שיהיה ניתן לזהות את כיוון הכנסת הכרטיס לחרוץ;
 - (3) סופקו סרטי הדרכה לגבי השירותים הניתנים בשירותי הארחה (כגון סרטונים על פינוי בשעת חירום או על השירותים המסופקים בספא), הם יסופקו עם כתוביות בשפת הסרט; היו הכתוביות סמויות, יינתן לאדם עם המוגבלות הסבר כיצד להפעילן;
 - (4) לבקשתו של אדם בגיר עם מוגבלות, יתאפשר לו ללון ביחידת אכסון אחת עם הוריו, למעט בשירותי הארחה שהדבר אסור בו משיקולי בטיחות או אם יש בכך פגיעה מהותית באופי השירות שניתן במקום;

- (5) החייב ישכיר או יספק יחידה מיוחדת למי שאינו אדם עם מוגבלות בניידות אם התקיימו כל אלה:
- (א) לא נותרו יחידות אכסון רגילות להשכרה או הספקה;
- (ב) מועד תחילת האירוח המתוכנן ביחידה הוא פחות משלושה שבועות מיום ביצוע הזמנתה; ואולם בחגי ישראל ומועדיו, בחודשים יולי ואוגוסט ובשבועיים שלפני כל אחד מאלה, תושכר או תסופק יחידה מיוחדת כאמור רק אם מועד תחילת האירוח המתוכנן הוא פחות מחמישה שבועות מביצוע ההזמנה של היחידה המיוחדת;
- (6) החייב ידאג לשמירת מקום חניה בעבור אורח שהוא אדם עם מוגבלות הן במלון ואשר לרכבו יש תג נכה, מיום תחילת האירוע עד יום סיומו; מספר מקומות החניה אשר יישמרו בעבור אורחים עם מוגבלות יהיה לפחות כמספר מקומות החניה לנכים שהתקנתם נדרשת לפי פרט 8.110 לתקנות התכנון והבנייה או לפי פרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין;
- (7) נשמר מקום חניה בעבור אורח שהוא אדם עם מוגבלות, תתואם פתיחת החניה באמצעות הטלפון עם האדם עם המוגבלות, לבקשתו, וסמוך להגעתו;
- (8) הותקן במקום הציבורי סימן מוביל, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות הן במקום, עם הגעתו למקום, ליווי מהכניסה עד לדלפק הקבלה, למעלית, ליחידת האכסון שהוא מתאכסן בה או למיתקנים השונים במקום, לפי העניין; ואולם אם לא הותקן סימן מוביל במקום ציבורי לאכסון, שתפוסתו 500 איש לפחות, וכניסתו ודלפק הקבלה בקרבת הכניסה מאוישים ברציפות 24 שעות ביממה, כאמור בפרט משנה 16 בפרט 2 בתוספת הראשונה של תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יסופק ליווי לבקשת אדם עם מוגבלות הן במקום לכל חלקי המקום הציבורי, לפי העניין;
- (9) בשירות הארחה שלא מסופק בו ליווי כאמור בפסקה (8), תסופק לבקשת אדם עם מוגבלות מפה בדפוס נגיש שיצוין בה מיקום השירותים העיקריים הניתנים בשירות הארחה, כגון: דלפקי הקבלה, חדרי שירותים, טלפונים ציבוריים, אזורי הישיבה ודרכי המילוט; אסרו גורמי ביטחון המוסמכים על פי דין על הספקת מפה בדפוס של המקום שניתן בו שירות הארחה, פטור החייב מהספקת מפה בדפוס נגיש כאמור; בשירות הארחה שבו פחות משמונה יחידות אחסון, יהיה החייב פטור מביצוע התאמת נגישות זו;
- (10) לבקשת אדם עם מוגבלות יסופק לו שלט שנועד לתלייה מחוץ לדלת חדרו, ולפיו המתארחים בחדר זקוקים לסיוע בפינוי בחירום;
- (11) הותקן בחדר שלט עם הסבר מילולי על אודות הפעלת מכשיר או אבזר, יסופק המידע בשלט גם תוך פישוט לשוני ושימוש מרבי בסמלול או באיור, לפי העניין;
- (12) נוסף על אמצעי העזר כאמור בתקנה 81(א), יספק חייב, לבקשת אדם עם מוגבלות, טלפון נייד נגיש כאמור בתקנה 4 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ומיתקני בזק), התשס"ט-2009, בהתאם למוגבלותו של האדם ולפי העניין; ואולם אם לא סופק טלפון ביחידות אכסון, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;
- (13) הותקנה טלוויזיה ביחידת אכסון, במועד שלאחר יום התחילה, יבוצעו התאמות נגישות באמצעי ההפעלה כאמור בפרט משנה 27 בפרט 2 לתוספת הראשונה של תקנות נגישות למקום ציבורי קיים לעניין זיהוי במישוש וניגודיות חזותית.
- (ב) לבקשת אדם עם מוגבלות המתאכסן במקום, יספק החייב גם את אלה:

- (1) הדרכה בהתמצאות במקום מתן השירות לרבות מיקום חלקיו השונים והשירותים הניתנים בהם, ודרכי המילוט בשעת חירום;
- (2) הדרכה בתפעול אמצעי העזר, מכשירים ועזרים המצויים ביחידת האכסון או המסופקים לאדם עם מוגבלות לפי בקשתו, ובהם טלוויזיה, מזגן, כספת ומערכת העזר לשמיעה כאמור בתקנה 81, וכן סיוע סביר בשימוש באמצעים, מכשירים ועזרים כאמור, לרבות שינוי מיקום פריטי ריהוט;
- (3) הקראת מסמכים שמספק החייב, סיוע בספירת כסף וזיהוי וסיוע סביר בנשיאת מטען;
- (4) מידע בדבר התאמות הנגישות הקיימות ביחידות האכסון המיוחדות והרגילות ואמצעי העזר שנותן השירות מספק, וכן מידע על אודות התאמות הנגישות המצויות ביחידת האכסון שבה מתארח האדם עם המוגבלות ואמצעי העזר ושירותי העזר אשר ניתן לספק לו ביחידה זו;
- (5) כל שירות עזר סביר אחר, לפי הנסיבות.

סימן י"ז: שירותי מגורים ולינה

83. התאמות נגישות לשירותי מגורים ולינה

- (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34, נותן שירות המספק שירותי מגורים או לינה לתקופות קצובות, לרבות במעון לעובדים או לציבור בלתי מסוים אחר, למעט שירות לינה המסופק בשירות שחלים עליו סימנים י"ד או ט"ז בפרק זה, ידאג, בכפוף לאופי השירות ולפי העניין, לאלה:
 - (1) התאמות נגישות ליחידות המיוחדות שהוא מספק כאמור בתקנה 80(א);
 - (2) יספק אמצעי עזר לפי תקנה 81(א);
 - (3) לבקשת אדם עם מוגבלות תינתן לו הכוונה לחלקים השונים במקום שניתן בו שירותי המגורים או הלינה, לפי העניין (כגון הכניסה, מטבח, מקלחות, חדרי השירותים) וכן הסבר לגבי תפעול המכשירים השונים;
 - (4) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, יסופק כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר, לפי הנסיבות;
 - (5) קיימים חללים לשימוש משותף (כגון מטבח או מקלחת) במקום ציבורי שמסופק בו שירותי מגורים או לינה ושקיימת בו יחידת אכסון מיוחדת יחולו גם באותם חללים הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן במידות אנוש.
- (ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה יפרסם את התאמות הנגישות המסופקות בשירות שהוא מספק, דרכי הגשת בקשה לקבלת התאמות נגישות ומועדי הגשתה, כאמור בתקנה 34(ג).
- (ג) חייב בביצוע התאמות נגישות לפי תקנה זו יספק יחידת אכסון מיוחדת למי שאינו אדם עם מוגבלות, רק אם לא נותרו בידו יחידות אכסון רגילות ואם לא נדרשה יחידת האכסון המיוחדת על ידי אדם עם מוגבלות זמן סביר לפני מועד אכסונה על ידו.
- (ד) ביקש אדם עם מוגבלות יחידת אכסון מיוחדת לאחר שזו סופקה לאדם שאינו עם מוגבלות, רשאי החייב להעביר את המתאכסן ליחידת אכסון אחרת ולספק את היחידה המיוחדת לאדם עם מוגבלות; החייב יידע אדם בלא מוגבלות שמסופקת לו יחידת אכסון

מיוחדת, עם הספקת היחידה, כי ייתכן ותסופק לאדם עם מוגבלות אם תוגש בקשה לכך, גם לאחר מועד כניסתו ליחידה.

סימן י"ח: שירותי הסעדה

84. נגישות שירותי הסעדה

(א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי הסעדה יבצע את התאמות הנגישות כאמור בתקנות 9 עד 34 ו-52 לפי העניין ובשינויים אלה:

- (1) סיפק החייב מושבים לסועדים, יהיו 10 אחוזים מהם ולא פחות משניים מושבים מותאמים; ואולם היה שטח האזור שניתן בו שירותי הסעדה, לרבות שטחי חוץ כגון מרפסת או מדרכה, פחות מ-50 מטרים רבועים, יהיה פטור מביצוע התאמות כאמור;
 - (2) סיפק החייב שולחנות לסועדים, יתקיימו ב-5 אחוזים מהם, ולפחות בשולחן אחד, תנאי ת"י 1918 חלק 1 לעניין שטח חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1), חללים חופשיים לברכיים וכפות הרגליים (2.6.2) וטווח הגעה לחזית (2.6.3.1);
 - (3) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק החייב בנגישות לתפריט המוצע לסועדים, בעת קבלת השירות, אחת מהתאמות הנגישות המנויות בתקנה 29(ד) המתאימה למוגבלותו בכפוף לתקנה 29(ג), ובכפוף לאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי החייב;
 - (4) היה השירות חלק מרשת הסעדה, שבה עשרה סניפים לפחות, יספק החייב לבקשת אדם עם מוגבלות, תצלומים של המנות הנפוצות המוצעות לציבור.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) –
- (1) ניתן שירותי הסעדה במקום שיש בו עמדת שירות ושולחנות לציבור הסועדים, יהיה החייב פטור מביצוע הוראות תקנה 18;
 - (2) בשירותי הסעדה שבו קיימת עמדת שירות ואינו שירות עצמי (כגון פאב), יספק החייב, לבקשת אדם עם מוגבלות, שולחן כאמור בתקנת משנה (א) (2) ובמידת הצורך מושב מותאם כאמור בתקנת משנה (א) (1), לפי העניין;
 - (3) על אף האמור בפסקה (2), ניתן שירותי הסעדה כאמור בעמדת שירות בשיטת "קח ולך" כאשר אין במקום שולחנות וכיסאות, יהיה החייב פטור מהספקת שולחן או כיסא כאמור.
- (ג) בשירותי הסעדה בשיטת השירות העצמי – שבה הסועד נוטל את המזון אל צלחתו בעצמו – יוודא החייב כי כל סוגי המזון המוצעים לציבור יהיו בטווח הגעה של אדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים בטווחי הגעה (2.6.3.1) עד (2.6.4).
- (ד) החייב יספק לבקשת אדם עם מוגבלות כל שירות עזר סביר, כאמור בתקנה 52, כגון מציאת מושב פנוי, תיאור בעל פה של המזון המוצע במקום, סיוע בנשיאת המזון מן הדלפק אל מושבו, תיאור מיקומם של כלי האוכל והשירות, והכל לפי העניין.
 - (ה) במזון בבית קולנוע שבשטחו שולחנות לציבור, יבוצעו התאמות כאמור בתקנת משנה (א); לא היו בשטחו של המזון שולחנות לציבור – יבוצעו במזון התאמות כאמור בתקנה 18.
 - (ו) בתקנה זו, "שירותי הסעדה" – מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום אחר שמגישים בו מזון ומשקאות לציבור וכן שירות קייטרינג.

סימן י"ט: נגישות לשירותי ספורט ופנאי

85. נגישות לשירותי ספורט ופנאי

- (א) נוסף על ביצוע הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי ספורט, לרבות שירות הניתן בבריכת שחייה, פארק מים ובמיתקני ספורט יספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, התאמות נגישות אלה:
- (1) הכוונה לחלקיו השונים של מקום שניתן בו השירות; ואולם בשירותים המופעלים במקום ציבורי שבו אין נוכחות קבועה של אדם המספק שירות במישרין לציבור, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;
 - (2) היה במקום עובד המיומן בהפעלת המיתקנים והמכשירים, יספק סיוע סביר בזיהוי המיתקנים ובשימוש בהם;
 - (3) במכון כושר, כהגדרתו בחוק מכוני כושר (רישוי ופיקוח), התשנ"ד-1994 (להלן – חוק מכוני כושר), שבו מסופקים שירותי כושר גופני באמצעות מכשירים, תהיה נגישות רציפה, כהגדרתה בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לעשרה אחוזים לפחות מן המכשירים מכל אחד מסוגי מכשירים אלה: משקולת חופשית, מכשיר התנגדות ומכשיר אירובי, כהגדרתם בתקנות מכוני כושר (רישוי ופיקוח) (אימון קטינים במכוני כושר), התשס"ה-2005; ואולם אם היה במקום מתחם למשקולות חופשיות שאין נגישות אליו, תינתן נגישות רציפה למכשיר אחד לפחות מסוג זה;
 - (4) על אף האמור בפסקה (3), הוצבו המכשירים באולם ששטחו אינו עולה על 100 מטרים רבועים, תסופק נגישות רציפה למכשיר אחד לפחות מכל אחד מהסוגים האמורים בפסקה (3);
 - (5) בבריכת שחייה שאורכה 25 מטרים לפחות ושבה מסלולים מסומנים, ימתח חבל לרוחב הבריכה במרחק 5 מטרים מכל דופן קצה ובגובה שבין 180 ל-250 סנטימטרים מעל פני הבריכה, ולכל אורכו דגלונים המצויים בניגוד חזותי זה מזה.
- (ב) אין באמור בתקנה זו לגרוע מהוראות תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחייה), התשס"ד-2004, ומהוראות חוק מכוני כושר והתקנות שהותקנו על פיו.

פרק ו': נגישות חלופית למקום ציבורי ולשירות ציבורי

86. נגישות חלופית למקום ציבורי ולשירות ציבורי

- (א) התקיים תנאי מן התנאים המפורטים בתקנת משנה (ב), למעט בשירות ציבורי שחלים עליו סימנים ו', ז' ו-י' בפרק ה'1 לחוק, יבצע החייב את אותן התאמות נגישות אשר אינן מהוות נטל כבד מדי, ככל שפטור כאמור חל עליו, או שינוי יסודי במהות השירות, המבטיחות מתן השירות לאנשים עם מוגבלות באופן בטוח, נוח, מכובד ועצמאי ככל האפשר.
- (ב) החייב יבצע התאמות נגישות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א) אם ניתן לו פטור מלא או חלקי מביצוע התאמת נגישות, בהתקיים אחת מאלה:
- (1) ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי או לשירות ציבורי –
 - (א) מהווה נטל כבד מדי;
 - (ב) יגרום לשינוי יסודי במהות השירות כאמור בסעיף 19(א)ג(4) לחוק, או פגיעה מהותית באופיו המיוחד של מקום ציבורי בשל ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע כאמור בסעיף 19(ב)ט(1) לחוק;

- (2) התאמת נגישות לקום ציבורי אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות, לפי חוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, כאמור בסעיף 19ג(א)(1) לחוק;
- (3) הנציב פטר את החייב מביצוע התאמות נגישות לשירות ציבורי או למקום ציבורי קיים מחשש להתמוטטות כלכלית, כאמור בסעיף 19ג(ג) לחוק.
- (ג) בתקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע כל שלבי התאמות הנגישות למקום ציבורי, כמפורט בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, תקנות הנגישות לאתר, ותקנות הנגישות למקום שאינו בניין, לפי העניין, יבצע החייב, ככל האפשר, את ההתאמות החלופיות כאמור בתקנת משנה (א); ביצוע התאמה חלופית לפי הוראה זו אינה פוטרת את החייב מביצוע התאמות נגישות לפי כל דין.
- (ד) בתקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע כל שלבי התאמות הנגישות לשירות, כאמור בפרק ח', יבצע החייב, ככל האפשר, התאמות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א); ביצוע התאמה חלופית לפי הוראה זו אינה פוטרת את החייב מביצוע התאמות נגישות לפי כל דין.
- (ה) בבחירת אמצעי עזר חלופי במסגרת התאמות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א), יבחר החייב באותו אמצעי המתאים לרוב מקבלי השירות עם המוגבלות שלה נועדה ההתאמה, לאחר קבלת חוות דעת ממורשה לנגישות השירות או ממורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה, לפי העניין.
- (ו) קיים במקום ציבורי הפרש גובה, יכול שישמש כנגישות חלופית לפי תקנה זו –
- (1) במקום שהפרש הגובה בו אינו עולה על 50 סנטימטרים – כבש נייד, יציב, שמתקיימים בו אלה:
- (א) שיפועו לא יעלה על 12 אחוזים;
- (ב) רוחבו 90 סנטימטרים לפחות;
- (2) היה הפרש הגובה עד 110 סנטימטרים – מעלון אנכי, שכושר ההרמה שלו בעבור אדם עם מוגבלות ומכשיר העזר שלו, הוא 250 קילוגרמים לפחות.
- (ז) חייב המבצע התאמה חלופית אחת או יותר בשירות שהוא מספק, יפרסם את דבר השימוש בהתאמה החלופית יחד עם פרסום שאר ההתאמות לשירות שאותו הוא מספק, כאמור בתקנה 34.

פרק ז': הכשרת עובדים, מינוי רכז נגישות

87. יידוע צוות העובדים בחובות על פי החוק

- (א) נותן שירות יידע את העובדים בנושאים שלהלן:
- (1) איסור הפלייתם של אנשים עם מוגבלות במתן השירות, כאמור בסעיפים 19ג ו-19 לחוק;
- (2) חובת מתן שירות שוויוני בסביבה מכילה כאמור בסעיף 6 לחוק ובתקנות 3 עד 5, ועיגון חובה זו בנוהלי השירות לפי תקנה 9;
- (3) עיקרי החובות לפי החוק החלות על השירות האמור, לפי תקנות אלה ולפי כל דין אחר, לתת נגישות לאנשים עם מוגבלות ולבצע התאמות נגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי.

(ב) החייב יידע את העובדים כאמור בתקנת משנה (א) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון סרטוני הדרכה או לומדות); ואולם מעסיק החייב פחות מ-25 עובדים, רשאי הוא ליידע את העובדים בעל פה; תחילתה של תקנת משנה זו שנה מיום התחילה.

88. הכשרת עובדים למתן שירות לאנשים עם מוגבלות

(א) נוסף על ביצוע הוראות תקנה 87, ינחה חייב את צוות העובדים שתפקידם לספק את השירות ישירות לציבור, את הממונים הישירים עליהם וכן את נושאי המשרה על פי דין (בפרק זה – נושא משרה) שתפקידם לספק שירות לציבור בכל אלה:

- (1) סוגי מוגבלויות שונים וכיצד הם עשויים לבוא לידי ביטוי בעת קבלת השירות;
 - (2) כללי התנהגות נאותים כלפי אנשים עם מוגבלות בעת מתן השירות, לרבות דרך ולשון הפנייה אליהם;
 - (3) הפעולות שעל עובד או נושא משרה לנקוט כדי לבצע את התאמות הנגישות, לרבות תפעול אמצעי העזר ותחזוקתם, מתן שירותי עזר או הזמנתם, ותחזוקת ההתאמות אשר בוצעו למקום הציבורי שבו ניתן השירות לפי תקנות אלה, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי תקנות הנגישות לאתר או לפי תקנות הנגישות למקום שאינו בניין, וכל הוראת דין המתייחסת להתאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות, לפי העניין.
- (ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבטיח שבמקום מתן השירות יהיו, בכל שעות מתן השירות לציבור, עובדים אשר הונחו כאמור בתקנת משנה (א), למעט בשירות ציבורי הניתן בשעות שאין בהן עובדים במקום מתן השירות.

89. דרכי הכשרת העובדים

(א) העסיק חייב יותר מ-25 עובדים או נושאי משרה שתפקידם לספק את השירות ישירות לציבור, ידריך את העובדים, את הממונים הישירים עליהם ואת נושאי המשרה וכשירם כאמור בתקנה 88 בכל אלה ולפי העניין:

- (1) בהתנסות חווייתית, אשר תועבר לכל עובד שתפקידו לספק את השירות ישירות לציבור, ואולם החייב יהיה פטור מהכשרה באמצעות התנסות חווייתית של עובדים זמניים אשר תקופת עבודתם הכוללת אינה עולה על 7 חודשים; חייב סיפק שירות ציבורי ערב יום התחילה יבצע את הוראות פסקה זו לא יאוחר מתום שלוש שנים מיום התחילה;
- (2) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון סרטוני הדרכה או לומדות) אחת לשנה לפחות; תחילתה של פסקה זו שנה מיום התחילה;
- (3) בהדרכה פרטנית לעובד האחראי על הפעלת אמצעי העזר או שירות העזר שיש לספק לפי תקנות אלה, בדבר דרכי הפעלתם, והכל לפי העניין; הדרכה פרטנית ראשונה לפי פסקה זו בהפעלת אמצעי עזר תיערך בסמוך לאחר המועד להתקנת אמצעי העזר לפי התקנות; הדרכה ראשונה בשירותי עזר תיערך לא יאוחר מ-6 חודשים מיום התחילה; ואולם נדרשה התקנת אמצעי עזר במועד מאוחר יותר, יבצעו ההדרכה וההכשרה כאמור בסמוך למועד התקנת האמצעים על ידי החייב;
- (4) על אף האמור בפסקאות (1) עד (3), עובד חדש הנותן שירות ישירות לציבור או נושא משרה חדש על פי דין שתפקידו לספק שירות במישרין לציבור, למעט עובד המספק שירות באופן חד-פעמי כאמור בתקנת משנה (ו), יודרך ויוכשר כאמור עם כניסתו לעבודה, ולא יאוחר מ-3 חודשים מיום תחילת העבודה, באחת או יותר מהדרכים כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין ויקבל הדרכה והכשרה באמצעים האחרים לא יאוחר משנה מיום תחילת העבודה; ואולם עובד חדש או נושא משרה חדש

- שהודרך והוכשר לפני כניסתו לתפקיד באחת או יותר מן הדרכים האמורות בפסקאות (1) עד (3) וההכשרה דומה להכשרה הנדרשת לתפקידו החדש יהיה פטור מהדרכה או מהכשרה נוספת בדרך שבה הוכשר אך לא יהיה פטור מהדרכה או הכשרה בדרכים האחרות, לפי העניין.
- (ב) חייב המעסיק יותר מ-25 עובדים יכין תכנית הדרכה תוך הסתייעות בהנחיות הנציבות שפורסמו לפי סעיף 19מו לחוק (להלן – הנחיות הנציבות), העוסקות בנושאים שיש להדריך בהם את העובדים בסוגי השירותים הציבוריים השונים; התכנית תותאם על ידי החייב לשירות שמבוצעת בו ההדרכה ותאושר בידי מורשה לנגישות השירות; לא פרסמה הנציבות הנחיות בנושא מסוים או לגבי סוג שירות שמספק החייב – יכין החייב תכנית הדרכה לעניין זה על פי החיקוקים הנוגעים לעניין.
- (ג) חייב בביצוע התאמות נגישות המעסיק פחות מ-25 עובדים שתפקידם לספק את השירות במישרין לציבור, ידריך את העובדים באחת מדרכים אלה, לפי העניין ורשאי הוא לשם כך להסתייע בהנחיות הנציבות, העוסקות בנושאים שיש להדריך בהם את העובדים בסוגי השירותים הציבוריים השונים:
- (1) בהדרכה פרונטלית, לרבות הדרכה בהפעלת אמצעי עזר או בהספקת שירותי עזר שהוא חייב לפי תקנות אלה לספק לאדם עם מוגבלות;
- (2) בדפוס או באמצעים דיגיטליים.
- (ד) חייב בהכשרת עובדים כאמור בתקנת משנה (ג) יבצע את ההכשרה וההדרכה לעובדים בתוך שנה מיום התחילה; עובדים שהחלו את עבודתם לאחר המועד האמור יוכשרו מיד עם תחילת עבודתם.
- (ה) נותן שירות שהוא רשת שמועסקים בה 25 עובדים לפחות שמתפקידם לספק שירות במישרין לציבור, יכשיר וידריך כאמור בתקנת משנה (א) את כל העובדים כאמור בסניפי הרשת.
- (ו) על אף האמור בתקנות משנה (א) עד (ה), החייב יהיה פטור מהכשרה והדרכה כאמור של עובדים המספקים שירות באופן חד-פעמי, רק במשך שעות אחדות ביום אחד בלבד, ובלבד שבעת מתן השירות נוכח במקום עוד עובד אחד לפחות אשר עבר הכשרה והדרכה כאמור, והמספק שירות דומה.
- (ז) החייב בהכשרה והדרכה של עובדים כאמור בתקנה זו יערוך רישום של העובדים אשר הודרכו והוכשרו, והמועד שבו עברו את ההדרכה או ההכשרה.

90. חייב המספק שירות לציבור באמצעות מי שאינם עובדיו

- (א) חייב המספק שירות לציבור באמצעות עובדים של קבלן כוח אדם או באמצעות עובדים של קבלן שירות יעשה אחד מאלה:
- (1) יעביר את ההכשרה לעובדי קבלן כוח האדם או לעובדי קבלן השירות לפי העניין, לפי הוראות תקנות 87 עד 89;
- (2) יבטיח שקבלן כוח האדם או קבלן השירות יכשירו את עובדיהם, לפי העניין, לפי הוראות תקנות 87 עד 89.
- (ב) מעסיק נותן השירות מתנדב במתן שירות לציבור, יהיה נותן השירות אחראי להדרכתו, הכשרתו ויידועו כאמור בתקנות 87 עד 89, ואולם החייב יהיה פטור מהכשרת מתנדב לפי תקנה 89(א)(1) אם נמצא עם המתנדב באופן קבוע עובד של החייב שהוכשר לפי התקנה האמורה.
- (ג) בתקנה זו –

"קבלן כוח אדם" – כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;
"קבלן שירות" – כהגדרתו בסעיף 20א לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951.

91. רכז נגישות

- (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות המעסיק 25 עובדים לפחות, ימנה מתוך העובדים רכז נגישות, לפי סעיף 19 מב לחוק.
- (ב) החייב בביצוע התאמות נגישות יבטיח כי רכז הנגישות יהיה –
- (1) ככל האפשר, עובד בתפקיד ניהולי או ככל האפשר עובד שעבר הכשרה במיומנויות ניהול וקידום פרויקטים;
 - (2) בעל ניסיון מעשי של שנה לפחות בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות או שעבר הדרכה והכשרה על סמך הנחיות הנציבות לעניין הכשרת רכזי נגישות, בדרכים המנויות בתקנה 89(א), הכוללת הכרת החוק, תקנות הנגישות הנוגעות לחייב ויישומן בפועל, הכרת גורמים בתחום הנגישות לרבות גופים ציבוריים וארגונים המייצגים אנשים עם מוגבלות, והכרת פרסומי הנציבות הנוגעים לחובות הנגישות החלות על החייב; ואולם אם מעסיק החייב פחות מ-100 עובדים, יכול שרכז נגישות יהיה בעל ניסיון מעשי של פחות משנה בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות;
 - (3) על אף האמור בפסקה (2), בתקופה שעד תום שלוש שנים מיום התחילה, יכול שרכז הנגישות יהיה אדם שטרם עבר הכשרה כאמור, או שאינו בעל ניסיון מעשי בתחום הנגישות;
 - (4) אדם עם מוגבלות, אם הדבר מתאפשר.
- (ג) רכז הנגישות יתעדכן אחת לשנה בחידושים בתחום הנגישות, על סמך העדכונים אשר תפרסם הנציבות לפי סעיף 19 מו לחוק.
- (ד) תפקידיו של רכז הנגישות יהיו –
- (1) מסירת מידע לציבור על התאמות הנגישות שבוצעו בשירות ובמקום שהוא ניתן בו, אמצעי עזר ושירותי עזר שניתן לקבל בשירות לפי בקשה והתאמות נגישות חלופיות לפי תקנה 86;
 - (2) ייעוץ והדרכה לחייב בביצוע התאמות נגישות בדבר חובותיו לפי החוק.
- (ה) החייב בהתאמות נגישות יפרסם לציבור ויביא לידיעת העובדים את שמו של רכז הנגישות שמינה, מקום משרדו ודרכי הפנייה אליו; הפרסום לציבור לפי תקנה זו ייעשה בדרכים כאמור בתקנה 34.

פרק ח': החלה הדרגתית

92. הוראות כלליות

- (א) אחראי לביצוע התאמות נגישות לפי תקנות אלה יבצע את התאמות הנגישות לשירות במועדים לפי פרק זה.
- (ב) נדרש אחראי לבצע התאמות נגישות במועדים שונים זה מזה (כגון שירות הארחה המבצע התאמות נגישות ליחידות אכסון מיוחדות, התאמות במידע והתאמות בשירותי הסעדה) יבצע כל אחת מההתאמות לפי המועד שנקבע בפרק זה לביצועה.

(ג) נקבעו בתקנות אלה הוראות בדבר ביצוע התאמות נגישות בתקופת הביניים שעד המועד שנקבע להשלמת ביצוע תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יבצע החייב הוראות כאמור החל מיום התחילה, ועד תום תקופת הביניים כאמור.

93. ביצוע בדיקה

(א) אחראי למתן שירות ציבורי יבצע לא יאוחר משישה חודשים מיום התחילה, בדיקה בדבר קיומן של התאמות הנגישות הנדרשות בשירות אותו הוא מספק; הבדיקה תיערך לפי טופס שורה עליו הנציב ויהיה זמין במשרדו ובאתר האינטרנט של הנציבות.

(ב) אחראי למתן שירות ציבורי המספק שירות ב-5 מקומות ציבוריים או יותר יכין, במקביל לעריכת הבדיקה כאמור בתקנת משנה (א), רשימה של המקומות הציבוריים שיש לבצע בהם את התאמות הנגישות לפי תקנות אלה; הרשימה תוכן בין השאר לפי הנחיות אלה:

(1) סוג או אופי השירות הניתן בכל אחד מהמקומות הציבוריים שיש חובה להנגיש בהם את השירות;

(2) סוג או אופי המקומות הציבוריים שיש חובה להנגיש בהם את השירות;

(3) כלל השירותים והמקומות הציבוריים שבהם חייב האחראי לספק נגישות.

94. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות מסוימות

על פי הבדיקה שנערכה לפי תקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות ציבורי את ההתאמות המפורטות להלן לפי המועדים שפורטו לצדן ולפי העניין:

(1) הוראות פרקים ב' ו-ג' והוראות תקנות 34, 57, 73(ד), 83(ב) ו-91(ה) לפי העניין – לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014);

(2) התאמות נגישות לפי תקנה 29 – לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015), ואולם התאמות נגישות לפי תקנה 29(ד)(2) ו-3 – לא יאוחר מיום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016);

(3) התאמות נגישות לפי תקנה 35 – לפי המועדים שנקבעו בתקנות משנה (ד) ו-ה(ה) לפי העניין.

95. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות לאחראי שאינו רשות ציבורית

(א) על פי הבדיקה שנערכה כאמור בתקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות שאינו רשות ציבורית והמספק שירות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים, את התאמות הנגישות הנדרשות בשירות שהוא מספק – למעט התאמות כאמור בתקנה 92 והתאמות שנקבע להן מועד ביצוע אחר לפי פרק זה – בכל המקומות שבהם מסופק השירות, לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014).

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), חייב המספק שירות בארבעה מקומות או פחות, יבצע התאמות נגישות אלה, לפי העניין, לא יאוחר מיום ל' בכסלו התשע"ה (22 בדצמבר 2014):

(1) התאמות נגישות לפי פרק ד';

(2) התאמות לפי תקנה 54(2)(א) ו-4(ב) ו-4(א);

(3) התאמות נגישות במרכזי מבקרים לפי תקנה 64;

(4) הספקת אמצעי עזר בשירותי הדרכה, הכשרה ובבחינות, לפי תקנת משנה 70(א)(2);

- (5) התאמות נגישות לפי תקנה 75(ב)(1) עד (3) ו-5);
- (6) התאמות בשירותי דת לפי תקנה 77;
- (7) אמצעי עזר לפי תקנה 83(א)(2);
- (8) התאמות בשירותי הסעדה לפי תקנה 84(א)(1) ו-2).
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), חייב יבצע את התאמות הנגישות לפי תקנה 66(1)(א) ו-2) לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015).
- (ד) אחראי למתן שירות שאינו רשות ציבורית, המספק שירות בחמישה מקומות ציבוריים או יותר, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות במועד כאמור בתקנת משנה (א), ואולם את התאמות הנגישות המפורטות בתקנות משנה (ב) ו-ג), לפי העניין, יבצע לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017), בהתאם לשיעור המקומות הציבוריים שמסופק בהם השירות ולפי פרקי הזמן כמפורט להלן:
- (1) ב-15 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום כ"ד בסיוון התשע"ד (22 ביוני 2014);
- (2) ב-40 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015);
- (3) ב-65 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום ט"ז בסיוון התשע"ו (22 ביוני 2016);
- (4) בכלל המקומות – לא יאוחר מיום י"ב חשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017).

96. לוח זמנים לביצוע התאמות בשירותי הארחה

- (א) על אף האמור בתקנה 95, אחראי על מתן שירותי הארחה כהגדרתם בתקנה 79, ישלים את ביצוע ההתאמות כאמור בתקנה 95 לפי מועדים אלה:
- (1) התאמות הנגישות המנויות בתקנה 95(ב) והתאמות הנגישות לפי תקנות 81 ו-82, למעט תקנה 82(א)(5) – לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015);
- (2) התאמות הנגישות לפי תקנה 80 ולפי תקנה 82(א)(5) – לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) והכול בהתאם ללוחות הזמנים לביצוע התאמות ביחידות אכסון מיוחדות כמפורט בתקנה 7 לתקנות נגישות למקום ציבורי קיים ובמועד שבו מבצע האחראי על מתן שירותי הארחה כאמור את התאמות הנגישות ביחידות אכסון מיוחדות לפי הוראות התקנות האמורות.
- (ב) היו במקום הציבורי ביום התחילה יחידות אכסון מיוחדות, יבצע האחראי את ההתאמות האמורות בתקנת משנה (א)(2) לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

97. לוח זמנים לביצוע התאמות בידי אחראי שהוא רשות ציבורית

- (א) על פי בדיקה שנערכה כאמור בתקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות שהוא רשות ציבורית, המספק שירות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים, את התאמות הנגישות הנדרשות בשירות שהוא מספק, למעט התאמות כאמור בתקנה 94 והתאמות שנקבע להן מועד ביצוע אחר לפי פרק זה, בכל המקומות שבהם מסופק השירות, לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014).
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) ישלים האחראי לביצוע התאמות נגישות המסופקות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים את ביצוע התאמות הנגישות המנויות בתקנה 95(ב) ו-ג), לפי העניין, לא יאוחר מיום י' בטבת התשע"ו (22 בדצמבר 2015).

(ג) אחראי למתן שירות ציבורי שהוא רשות ציבורית, המספק שירות בחמישה או יותר מקומות ציבוריים, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות במועד כאמור בתקנת משנה (א), לפי העניין, ואולם את ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה 95(ב) ו-(ג) ישלים לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018), לפי השיעורים ופרקי הזמן בטבלה שלהלן:

טור א' פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לשירות, לחייב האחראי ל-	טור ב' אחוז הבניינים הקיימים שבהם יסופקו כל התאמות הנגישות הנדרשות						
	100	65	35	30	20	15	10
עד 50 בניינים קיימים	4	3	2	-	-	1	-
51 עד 100 בניינים קיימים	5	4	2	-	-	1	-
101 עד 999 בניינים קיימים	1	5	3	-	-	1	-
1,000 בניינים קיימים ויותר	1	-	-	4	3	-	2

98. לוח זמנים לביצוע התאמות בערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות

האחראי לביצוע התאמות נגישות בערכאות שיפוטיות יבצע את התאמות הנגישות בשירות במועדים ובשיעורים כאמור בתקנה 97 למעט התאמות הנגישות לפי תקנה 48 אשר ביצוען יושלם לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018).

99. לוח זמנים לביצוע התאמות במעצר ומאסר

האחראי לביצוע התאמות נגישות במאסר ומעצר יבצע את התאמות הנגישות לפי אלה:

(1) הוראות תקנה 95(ב), לפי העניין, ותקנה 41(1) עד (5) לפי השיעורים ופרקי הזמן שבתקנה 97(ג); ואולם היו ביום התחילה יחידות אכסון מיוחדות במקום שבו מסופק שירות מעצר או שירות מאסר, יבוצעו ההתאמות לפי תקנה 41(3) לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015);

(2) הוראות תקנה 41(6) ו-(7) יבוצעו במועד כאמור בתקנה 97(א).

100. לוח זמנים לביצוע התאמות בספריות

אחראי למתן שירותי ספרייה יבצע נוסף על מועדי ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 94 גם את התאמות הנגישות בשירות שלהלן, לפי מועדים כמפורט לצדן:

(1) התאמות הנגישות לפי תקנה 68(א)(3) ו-(5) – לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014);

(2) התאמות כאמור בתקנה 95(ב) ו-(ג), לפי העניין, והתאמות לפי תקנה 68(א)(2) ו-(4), לפי פרקי זמן אלה:

(א) אחראי למתן שירותי ספרייה שאינו רשות ציבורית, והמספק שירות ב-4 ספריות ציבוריות או פחות – במועד כאמור בתקנה 95(ב) ו-(ג), לפי העניין;

(ב) אחראי למתן שירותי ספרייה שאינו רשות ציבורית, והמספק שירות ב-5 ספריות ציבוריות או יותר – במועדים כאמור בתקנה 95(ג);

- (ג) אחראי שהוא רשות ציבורית, המספק שירות ב-4 ספריות או פחות – לא יאוחר מן המועד כאמור בתקנה 97(ב);
- (ד) אחראי שהוא רשות ציבורית המספק שירות ב-5 ספריות או יותר – לפי המועדים כמפורט בתקנה 97(ג).

101. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות בשירותי מגורים ולינה

- אחראי למתן שירותי מגורים ולינה יבצע נוסף על מועדי ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 94 גם את התאמות הנגישות בשירות המפורטות להלן, לפי מועדים אלה:
- (1) הוראות תקנה 83(א)(3) ו-4(4) – לא יאוחר מיום ז' בתמוז התשע"ז (1 ביולי 2017);
- (2) התאמות נגישות כאמור בתקנות 95 ו-83(א)(2) –
- (א) אחראי שאינו רשות ציבורית – במועדים כאמור בתקנה 95(ב) או (ד), לפי העניין;
- (ב) אחראי שהוא רשות ציבורית – במועדים כאמור בתקנה 97(ב) או (ג), לפי העניין;
- (3) שאר הוראות סימן י"ז במועדים כאמור בתקנה 96(א)(2), ואולם –
- (א) ניתן השירות על ידי רשות ציבורית, יושלמו ההתאמות לפי השיעורים ופרקי הזמן כאמור בתקנה 97(ג);
- (ב) אם היו במקום השירות יחידות אכסון מיוחדות ביום התחילה, יבצע החייב את התאמות הנגישות לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

102. לוח זמנים לביצוע התאמות במוזאונים וגלריות

- על אף האמור בתקנות 95 ו-97, האחראי לביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 61 עד 63 ישלים את ביצוען במועדים אלה:
- (1) החייב יבצע לא יאוחר מיום 1 ביולי 2015 את התאמות לפי תקנות 95(א) ו-95(ב), 61(א)(1) עד (3) למעט הספקת דפדפת נגישה באמצעות האינטרנט ולפי 61(2)(ב) עד (3) למעט הספקת דפדפת נגישה באמצעות האינטרנט, וכן למעט התאמות לפי תקנות 61(2)(ג), 61(2)(ה), 61(3) עד (7) ו-62; ואולם סיפק החייב שירות ב-5 מקומות או יותר, יבצע לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015), את ההתאמות האמורות ב-50 אחוזים לפחות מן המקומות הציבוריים שמסופק בהם השירות, ולא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) בכלל המקומות הציבוריים שבהם מסופק השירות;
- (א1) החייב יבצע לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) התאמות נגישות לפי תקנות 95(ב) ו-61(2)(א)(2) לעניין דפדפת נגישה, לפי תקנה 61(2)(ב) לעניין דפדפת נגישה, ולפי תקנות 61(2)(ג), 61(2)(ה), 61(3) עד (7) ו-62, בכלל המקומות הציבוריים שבהם מסופק השירות;
- (2) היה החייב רשות ציבורית, המספקת שירות ב-4 מקומות או פחות, יבצע את התאמות הנגישות האמורות בפסקה (1) לא יאוחר מיום כ"ה בסיוון התשע"ו (1 ביולי 2016) ואת ההתאמות האמורות בפסקה (א1) לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017); סיפק החייב שירות ב-5 מקומות או יותר, יבצע את ההתאמות האמורות במועדים ולפי השיעורים כאמור בתקנה 97(ג);
- (3) התאמת נגישות לפי תקנה 61(2)(ד)(2) תבוצע לא יאוחר מתום ארבע שנים מיום התחילה.

103. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות ביחידות אכסון מיוחדות בשירותי רווחה

החייב בביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 75(א) יבצע את התאמות הנגישות לפי לוח הזמנים כאמור בתקנה 101(3); ואולם אם היו במקום בשירות יחידות אכסון מיוחדות ביום התחילה, יבצע החייב את התאמת הנגישות לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

104. לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות באתר

על אף האמור בתקנה 97, רשות ציבורית שהיא גוף מנהל כהגדרתו בתקנות הנגישות לאתר, החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות באתר, יבצע בדיקה כאמור בתקנה 93 וישלים את ביצוע התאמות הנגישות לשירות באתרים בניהולו לפי שיעורים ומועדים אלה:

- (1) לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015) – 40 אחוזים מן האתרים;
- (2) לא יאוחר מיום כ"ה בסיוון התשע"ו (1 ביולי 2016) – 65 אחוזים מן האתרים;
- (3) לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ט (21 באוקטובר 2018) – 100 אחוזים מן האתרים.

105. לוח זמנים לביצוע התאמות בשירות חדש

(א) בתקנה זו –

"שירות חדש" – שירות שמועד פתיחתו הוא לאחר יום התחילה או שירות קיים הניתן במקום שלא ניתן בו בעבר, לאחר יום התחילה, ואולם לא יראו כשירות חדש שירות –

- (1) אשר הוחלפו בעליו ואין מבוצעים בשל כך שיפוצים במקום מתן השירות המחייבים היתר בנייה;
 - (2) שהוא חלק מרשת, במהלך תקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע התאמות הנגישות לעניין תקנות 9, 29 ו-23.
- (ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות חדש יבצע התאמות נגישות לשירות שהוא חייב בהן לפי תקנות אלה, עם תחילת מתן השירות, וייערך עד מועד זה להספקת שירות נגיש כאמור.
- (ג) חייב בביצוע התאמת נגישות חלופית לפי תקנה 86, יבצע את ההתאמה עד המועד שנקבע לביצוע ההתאמה שהיא משמשת לה חלופה.

106. שירות המיועד לאנשים עם מוגבלות

- (א) בשירות המיועד כולו או בעיקרו לאנשים עם מוגבלות ובשירות שנותן המוסד לביטוח לאומי תבוצע, נוסף על הוראות תקנות אלה, בדיקה בידי מורשה לנגישות השירות בדבר הצורך בביצוע התאמות נגישות נוספות על התאמות הנדרשות לפי תקנות אלה, בשירות ככלל ובכל מקום ציבורי שבו הוא מסופק.
- (ב) הבדיקה תיעשה לפי מרכיבי השירות הציבורי והמקומות הציבוריים שהוא מסופק בהם ובהתאם לצורכיהם של אנשים עם מוגבלות ואנשים שאינם עם מוגבלות שהם מקבלי שירות.
- (ג) הבדיקה תיעשה במקביל לבדיקה כאמור בתקנה 93.
- (ד) לפי תוצאות הבדיקה יבצע החייב, ככל האפשר, את התאמות הנגישות הנוספות על ההתאמות הנדרשות לפי תקנות אלה.

107. השלמת הוראות טכניות על ידי הנציב

- (א) הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות אלה, לשם הבטחת נגישות לאנשים עם מוגבלות, ובלבד –
- (1) שלא תהיה בכך תוספת משמעותית לעלות ביצוע התאמות נגישות לשירות מסוג דומה;
- (2) שכתוצאה מן ההוראות הטכניות כאמור, לא יהיו הדרישות לביצוע התאמת הנגישות האמורה מחמירות יותר מן הנדרש בעניין זה לפי התקנות והתקנים הקיימים בעת פרסום ההוראות.
- (ב) הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור.
- (ג) הנציב יפרסם את מועד תחילת ההוראות ותחולתן לפי סוג ההוראה הטכנית; ואולם מועד תחילת ההוראות האמורות לא יהיה מוקדם מ-60 ימים מיום פרסומן.
- (ד) חייב בביצוע נגישות יפעל לפי ההוראות הטכניות שפורסמו כאמור בתקנת משנה (ב) ולפי העניין, אלא אם כן ביצע קודם לתחילתן של ההנחיות כאמור בתקנת משנה (ב), התאמת נגישות סבירה אחרת.

פרק ט': תחילה והוראות מעבר

108. תחילה

תחילתן של תקנות אלה שישה חודשים מיום פרסומן.

109. הוראות מעבר

- (א) הפנתה הוראה מהוראות תקנות אלה לתקן ישראלי מסוים, יצא החייב ידי חובתו אם מילא אחר הוראות התקן שהיו בתוקף במועד ביצוע ההתאמה; בתקנה זו, "מועד ביצוע ההתאמה" – לרבות המועד שבו הוזמנו התאמות מספק.
- (ב) על אף האמור בתקנה 29(א), יבצע נותן השירות התאמות נגישות גם לעניין מידע בכתב, כגון חוזה ביטוח, שהעתק ממנו לא מצוי על גביה מדיה דיגיטלית ושנמסר למקבל השירות עם המוגבלות לפני יום התחילה והתקף גם לאחר יום התחילה, בתוך זמן סביר בנסיבות העניין, אך לא יאוחר מחודשיים לאחר הגשת בקשה של האדם עם המוגבלות.

תוספת ראשונה

(תקנה 39(א))

התאמות נגישות בחקירה

התאמת הנגישות

האדם עם המוגבלות

- א. הקראת ההודעה ותיעוד ההקראה באופן חזותי או קולי.
- ב. תיאור המקום וזהות האנשים המשתתפים בחקירה ותפקידם; נלווה לאדם עם המוגבלות מלווה – זכאי האדם עם המוגבלות לכך שהמלווה ייכנס עמו לחדר החקירה טרם החקירה עד לתחילתה לצורך תיאור כאמור; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכות נחקר למלווה לפי כל דין.
- תרגום לשפת סימנים ותיעוד חזותי של החקירה.
- באמצעות מערכת להגברת שמע אישית (מגבר אישי) או כתיבת הדברים הנאמרים על ידי החוקר לצורך החקירה.
- תרגום לשפת סימנים במגע ותיעוד חזותי של החקירה.
- ניהול החקירה במקום שאליו מובילים דרך וכניסה נגישים, ובמרחק סביר מתא שירותים נגיש לפי הוראות תקנות נגישות למקום ציבורי חדש או למקום ציבורי קיים, ואולם בתקופת הביניים שעד המועד שנקבע לביצוע הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, תנוהל החקירה במקום קיים שמתקיימות בו לפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.
- הקראת ההודעה שמסר האדם.
- תת"ח מסוג לוח אותיות, ובמידת הצורך בליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת התת"ח, תוך תיעוד חזותי.
- החוקר ישקול, לאחר התייעצות עם איש מקצוע בתחום קלינאות התקשורת, היעזרות בתת"ח עם סמלים או תת"ח אחר, ובמידת הצורך ליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת תת"ח, והכל תוך תיעוד חזותי.
1. אדם עם מוגבלות בראייה, על אף שימוש במשקפיים או עדשות מגע (להלן - מוגבלות ראייה)
2. אדם עם מוגבלות בשמיעה המתקשר באמצעות שפת הסימנים בלבד
3. אדם עם מוגבלות בשמיעה המגבילה באופן משמעותי את יכולת התקשורת עמו, ואשר אינו נעזר במכשיר שמיעה אישי
4. אדם עם מוגבלות בשמיעה ומוגבלות ראייה, המתקשר באמצעות שפת סימנים במגע
5. אדם עם מוגבלות בניידות
6. אדם שעקב מוגבלותו אינו יכול לקרוא
7. אדם עם מוגבלות בתקשורת, בעל יכולת קריאה ואיות, הנעזר בערכת תקשורת תומכת וחלופית (להלן – תת"ח)
8. אדם עם מוגבלות בתקשורת, הנעזר בתת"ח, ואשר אין לו יכולת קריאה ואיות

תוספת שנייה

(תקנות 42(א)(4) ו-5(5) ו-50(א))

1. רשויות אחרות שלהן ניתנה סמכות לפי חוק:

1. ועדות ערר לפי סעיף 9 לחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969;
2. ועדות פסיכיאטריות מחוזיות שהוקמו לפי סעיפים 24 ו-24א לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;
3. ועדת ערר מחוזית לפי סעיף 16 לחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000;
4. ועדת השמה לפי סעיפים 5 עד 11 וועדת ערר לפי סעיפים 12 ו-13 בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988;
5. ועדת עררים לפי סעיף 11 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970;
6. ועדות ערעור לפי סעיף 44 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985;
7. ועדת מומחים לפי סעיף 3 לחוק ביטוח נפגעי חיסון, התש"ן-1989;
8. ועדת שחרורים וועדת שחרורים מיוחדת לפי סעיפים 32 ו-33, לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001;
9. ועדת אישורים לפי סעיף 5א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;
10. ועדת ערר לפי סעיף 7 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998;
11. ועדת ערר לפי סעיף 29 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961;
12. ועדה לקבילות פנקסים לפי סעיף 146 לפקודת מס הכנסה;
13. ועדת ערר לפי סעיף 10 לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969;
14. ועדת ערר לפי סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976;
15. ועדה למתן היתרים ופטורים לפי סעיף 11 לחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;
16. ועדת ערר לפי סעיף 43 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959;
17. ועדת ערר וועדה לענייני פיצויים ותמלוגים לפי סעיפים 96, 101 ו-109 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967;
18. ועדת ערר לפי סעיף 89 בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963;
19. ועדת קנסות לפי סעיף 41 לחוק המועצות למוצרי פירות וירקות (ייצור וייצוא), התשל"ג-1973;
20. ועדה רפואית וועדה רפואית עליונה לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986;
21. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992;
22. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007;
23. ועדת עררים לפי סעיף 9 לחוק לפיצוי נפגעי גזזת, התשנ"ד-1994;
24. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 122 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

25. ועדת רפואית לעררים לפי סעיף 212 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
26. ועדה רפואית עליונה לפי סעיף 12 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) [נוסח משולב], התשי"ט-1959;
27. ועדה לעררים לעניין מצב תפקודי לפי סעיף 230ב לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
28. ועדת עררים לפי סעיף 233 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
29. ועדת עררים לפי תקנה 18 לתקנות מס הכנסה (קביעת אחוזי נכות), התש"ם-1979;
30. ועדת עררים לשירותים מיוחדים לפי תקנה 3 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים לשירותים מיוחדים ולילד נכה), התשנ"ה-1995;
31. ועדת עררים לילד נכה לפי תקנה 5 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים לשירותים מיוחדים ולילד נכה), התשנ"ה-1995;
32. ועדה רפואית עליונה לפי סעיף 12א לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.

2. רשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם, או זכאותו של אדם עם מוגבלות לשירותי רוחה, שיקום או בריאות

1. ועדה רפואית לפי סעיף 6 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992;
2. רופא לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007;
3. ועדת מומחים לפי סעיף 3 לחוק פיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), התשנ"ג-1992;
4. ועדה רפואית לפי סעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
5. ועדה רפואית לפי סעיף 10 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) [נוסח משולב], התשי"ט-1959;
6. ועדה רפואית לפי סעיף 9 לחוק פיצוי נפגעי גזזת, התשנ"ד-1994;
7. ועדה רפואית לפי סעיף 212 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
8. ועדה מקומית לפי סעיף 233 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
9. ועדה רפואית לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (קביעת אחוזי נכות), התש"ם-1979;
10. ועדה רפואית לפי סעיף 6 לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954;
11. ועדות סל שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000;
12. ועדת אבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969.

שער לחוקים, תקנות ותקנים המאזכרים בתקנות הנגישות לשירות¹

2. סעיפים רלוונטיים מחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
3. סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים
4. סעיפים מחוקים שונים אליהם מפנה התוספת השנייה בתקנות
5. תקן ישראלי 1918 חלק 1
6. תקן ישראלי 1918 חלק 2
7. תקן ישראלי 1918 חלק 3.1
8. תקן ישראלי 1918 חלק 3.2
9. תקן ישראלי 1918 חלק 4
10. תקן ישראלי 1918 חלק 6

¹ מספור דף שער זה תואם את מספרי הסימניות באסופה זו ולכן מתחיל ממספר 2.

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח - 1998,¹ סעיפים נבחרים

תוכן העניינים

- 1	פרק ב': פרשנות
- 2	פרק ה'1: מקום ציבורי ושירות ציבורי
- 2	סימן א': עקרונות יסוד והגדרות
- 3	סימן ב': איסור הפליה בשירות ציבורי, במקום ציבורי ובמוצרים
- 3	סימן ג': מקום ציבורי - נגישות
- 5	סימן ד': שירות ציבורי - נגישות
- 7	סימן ה': סייגים לחובת הנגישות
- 7	סימן ו': שירות בריאות ומקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות - נגישות
- 9	סימן ז': מוסדות חינוך, מוסדות על-תיכוניים, שירותי חינוך והשכלה - נגישות
- 9	חלק א': מוסדות על-תיכוניים
- 10	חלק ב': מוסדות חינוך ושירותי חינוך
- 10	סימן ט': דרכים נגישות
- 10	סימן י': שירותי שעת חירום - נגישות
- 12	סימן י"א: מורשי נגישות ורכזי נגישות
- 15	סימן י"ב: סמכויות הנציב - נגישות
- 15	סימן ט"ו: כללי

פרק ב': פרשנות

5. הגדרות

"אדם עם מוגבלות" - אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

"גוף ציבורי" - אחד מאלה:

- (1) משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו;
- (2) הכנסת;
- (3) צה"ל;
- (4) משטרת ישראל;
- (5) רשות מקומית;
- (6) תאגיד שלפחות מחצית מכוח ההצבעה בו או הזכות למנות לפחות מחצית ממספר הדירקטורים שלו הם בידי משרד ממשלתי כאמור בפסקה (1), רשות מקומית כאמור בפסקה (5) או בידי שניהם;
- (7) תאגיד שהוקם בחוק;

¹ חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות תוקן לאחרונה 21.8.2014 – תיקון מס' 14.

- (8) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, שקבע שר המשפטים, בהסכמת השרים כהגדרתם בחוק האמור;
- (9) ההסתדרות הציונית העולמית;
- (10) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;
- (11) גוף אחר, שהוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, שקבע שר המשפטים, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;
- "הנציב"** - נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שמונה לפי הוראות סעיף 22.
- "נציבות"** - נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בפרק ו' לחוק זה.

6. עקרונות במימוש זכויות ובמתן שירותים

- (א) מימוש זכויות ומתן שירותים לאדם עם מוגבלות ייעשו –
- (1) תוך הקפדה על כבוד האדם וחירותו והגנה על פרטיותו;
- (2) במסגרת השירותים הניתנים והמיועדים לכלל הציבור, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות בנסיבות הענין כאמור בחוק זה;
- (3) לגבי זכויות ושירותים הניתנים על ידי גוף ציבורי - באיכות נאותה, בתוך זמן סביר ובמרחק סביר ממקום מגוריו של האדם, והכל במסגרת מקורות המימון העומדים לרשות הגוף הציבורי.
- (ב) (בוטל).

פרק ה'1: מקום ציבורי ושירות ציבורי

סימן א': עקרונות יסוד והגדרות

19א. הגדרות

- "אמצעי עזר ושירותי עזר"** - לרבות,
- (1) מתורגמנים לשפת סימנים או אמצעים המותאמים לאנשים עם לקויות שמיעה לרבות כיתוב, שילוט, תמלול או שימוש באמצעי הגברה;
- (2) קריינים, טקסטים מוקלטים או אמצעים המותאמים לאנשים עם לקויות ראייה או לקויות למידה ולרבות כיתוב בבריל, בתבליט או בהגדלה;
- (3) לוחות תקשורת, או אמצעי תקשורת חלופיים אחרים;
- (4) התאמת נהלים, מתן הדרכה, הכוונה ומידע בשפה המובנת לאדם עם מוגבלות שכלית או נפשית או לאדם עם אוטיזם, באמצעות כוח האדם הקיים;
- (5) כל אמצעי ושירות נוסף אשר קבע שר המשפטים בצו;
- "רשות ציבורית"** - כל אחד מאלה:
- (1) גוף ציבורי המנוי בפסקאות (1) עד (5), (7), (9) ו-(10) בהגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 5;
- (2) גוף שנותן שירות בריאות ממלכתי, כהגדרתו בסעיף 19טו;
- (3) מוסד חינוך רשמי כמשמעותו בסעיף 19לב;
- (4) מוסדות ציבור שהשתתפות המדינה בתקציבם עולה על 30% במוצע בחמש השנים האחרונות;
- (5) גוף שקבע שר האוצר בצו באישור הוועדה.

19ג. איסור הפליה

אין מפלים אדם עם מוגבלות ואין פוגעים בזכותו לנגישות, והכל בהתאם להוראות פרק זה.

סימן ב': איסור הפליה בשירות ציבורי, במקום ציבורי ובמוצרים

19. איסור הפליה במקום ציבורי ובשירות ציבורי

(א) מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי, בהפעלת מקום ציבורי או בהספקת מוצר, לא יפלה אדם מחמת מוגבלותו בכל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לא יסרב –

(א) לאפשר לו גישה למקום ציבורי או לחלק ממנו;

(ב) לתת לו שירות ציבורי;

(ג) לספק לו מוצר;

(ד) לאפשר לו שימוש בשירות ציבורי או הנאה משירות ציבורי;

(2) לא יקבע תנאי שלא ממין העניין המונעים או המגבילים, במישרין או בעקיפין, שימוש בשירות ציבורי או במקום ציבורי, או הנאה משירות ציבורי, ממקום ציבורי או בהספקת מוצר;

(3) לא ייתן שירות ציבורי ולא יספק מוצר בתנאים הנופלים מאלה שבהם הוא ניתן בדרך כלל.

(ב) לא ייחשב מקום או שירות כמקום או שירות שאינו עומד לשימוש כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו, בשל שלילת השימוש בו מחמת הפליה אסורה כאמור בסעיף זה.

(ג) אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר הדבר מתחייב מאופיו או ממהותו של המקום הציבורי או השירות הציבורי.

(ד) אין בסימן זה כדי לחייב ביצוע התאמות נגישות.

סימן ג': מקום ציבורי - נגישות

19ז. מקום ציבורי - מהו

בסימן זה ובסימן ה' -

"מקום ציבורי" - אחד מאלה:

(1) מקום או חלק ממקום, המפורט בתוספת הראשונה, העומד לשימוש של כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;

(2) מקום שבו ניתן שירות ציבורי כהגדרתו בסעיף 19;

"מקום ציבורי קיים" - אחד מאלה:

(1) מקום ציבורי שהוא בנין שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר הפנים לפי סעיף 1158 לחוק התכנון והבנייה;

(2) מקום ציבורי מסוים שאינו בניין, אשר היה קיים כמקום כאמור, לפני מועד כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר המשפטים לפי סעיף 19ט (בסימן זה - המועד הקובע);

19ט. תקנות נגישות לעניין מקום ציבורי

(א) לעניין מקומות ציבוריים קיימים ומקומות ציבוריים שאינם בנינים, שהוקמו לאחר המועד הקובע, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגי מקומות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות במקום באופן סביר בהתחשב בתקן ישראלי; תקנות לפי פסקה זו יכללו, בין השאר, הוראות בדבר -

- (1) הנגשת צמתים, מדרכות, גשרים, מנהרות ומעברים אחרים בשטח המקום הציבורי ולרבות הנגשת המעברים ממקומות החניה כאמור בפסקה (2);
- (2) הקצאת מקומות חניה לאנשים עם מוגבלות, מכלל מקומות החניה הקיימים או המתוכננים, לפי העניין, בשטח המקום הציבורי.
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי מקומות הציבוריים קיימים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום, לרבות ייחודו בשל ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע;
- (2) ביצוע התאמת הנגישות יהווה נטל כבד מדי.
- (ג) תקנות לפי סעיף זה -
- (1) ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע, ואולם לעניין רשות ציבורית המנויה בטור א' בתוספת השלישית ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה כאמור, עד למועד הנקוב בטור ב' בתוספת השלישית שבו תחול חובת הנגישות במלואה לעניין אותה רשות ציבורית;
- (2) יכול שייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 11 שנים מהיום הקובע;
- הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:
- (1) סוג או אופי המקום החייב בהנגשה;
- (2) סוג או אופי השירות הניתן במקום הציבורי החייב בהנגדה;
- (3) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגדה בידי אותו הגוף;
- (4) סוגי התאמות הנגישות.
- לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאוחר יום כ"ג בחשון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, למעט רשות ציבורית המנויה בטור א' בתוספת השלישית, ולענין רשות ציבורית כאמור – לא יאוחר מהמועד הנקוב בטור ב' בתוספת השלישית לענין אותה רשות ציבורית, ולא יאוחר מיום י"ב בחשון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) לענין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" – יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם.
- (ג) שר המשפטים רשאי, באישור הוועדה, להוסיף, בצו, רשות ציבורית לטור א' בתוספת השלישית ובטור ב' לצדה – את המועד שבו תחול חובת הנגישות במלואה לענין אותה רשות ציבורית, ובלבד שהמועד האמור לא יהיה מאוחר מיום כ"ו בחשון התשפ"ב (1 בנובמבר 2021) ושצו כאמור יוגש לאישור הוועדה עד יום כ"ד בחשון התשע"א (1 בנובמבר 2010).
- (ד) לענין מקומות ציבוריים שאינם בנינים, שיוקמו כמקומות ציבוריים כאמור לאחר המועד הקובע, יהיו לשר המשפטים הסמכויות לקבוע הוראות לענין פטור מלא או חלקי או דרישות מופחתות, הנתונות לשר הפנים לפי סעיף 1158(ד)(2) לחוק התכנון והבנייה.
- (ה) פטור או דרישות מופחתות בדבר נטל כבד מדי, שנקבעו לפי סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד), לא יחולו על -
- (1) מקום ציבורי שהאחראי לו על פי סימן זה הוא רשות ציבורית;
- (2) חובה שחלה לפי חוק התכנון והבנייה, טרם כניסתו לתוקף של התקנות לפי סעיף קטן (א).
- (ו) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, ובאישור הוועדה.

- (ז) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו מקום על רשימת המקומות הציבוריים המנויים בתוספת הראשונה.
- (ח) תקנות לפי סעיף זה החלות על רשות מקומית, ייקבעו בהסכמת שר הפנים.
- (ט) סעיף זה לא יחול לגבי מקום ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז', או סימן ט'.
- (י) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (א) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) ויאושרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן ד': שירות ציבורי - נגישות

19. שירות ציבורי – מהו

בסימן זה ובסימן ה' –

"שירות ציבורי" – אחד מאלה:

- (1) שירות הניתן לציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו בידי גוף ציבורי או במקום ציבורי כהגדרתו בסימן ג';
- (2) שירות מהשירותים המפורטים בתוספת השניה המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו.

19א. נגישות שירות ציבורי

- (ב) מי שאחראי להספקת שירות ציבורי יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לפי סימן זה.

19ב. תקנות נגישות לעניין שירות ציבורי

- (א) לעניין שירותים ציבוריים, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגים של שירותים ציבוריים, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות באופן סביר; תקנות לפי סעיף זה יכללו, בין השאר, הוראות בדבר נגישות מידע המופק במסגרת שירות ציבורי, וכן בדבר התקנת אמצעי עזר ואספקת שירותי עזר.
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי שר המשפטים, לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי שירותים ציבוריים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של השירות הציבורי;
- (2) ביצוע התאמות נגישות בשירות יהווה נטל כבד מדי.
- (ג) בתקנות לפי סעיף זה –
- (1) ייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע;
- (2) יכול שייקבעו הוראות לעניין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 11 שנים מהיום הקובע;
- הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:
- (1) סוג או אופי השירות החייב בהנגשה;
- (2) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגשה על ידי אותו הגוף;
- (3) סוגי התאמות הנגישות.

לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, ולא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר

- (2017) לענין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" – יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או יום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם
- (ד) (1) בעל רישיון יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לשירותי בזק ולמתקני בזק לפי סימן זה;
- (2) על אף האמור בסעיף קטן (א), לענין שירותי בזק ומתקני בזק, יקבע שר התקשורת הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות סבירה לשירותים ומתקנים כאמור; לענין זה יהיו לשר התקשורת הסמכויות הנתונות לשר המשפטים לפי סעיף קטן (ב); ההתאמות כאמור יכול שייקבעו לפי סוגים של שרותי בזק ויכול שייקבעו גם לפי סוגים של מתקני בזק.
- (ה) (1) מי שעיסוקו בהשכרת רכב מנועי פרטי, שבבעלותו או בהחזקתו 100 כלי רכב לפחות, יחזיק לפחות שני כלי רכב, המותאמים לנהיגה בידי אדם עם מוגבלות, ולפחות שני כלי רכב נוספים, המותאמים להסעתו של אדם עם מוגבלות;
- (2) מי שעיסוקו בהשכרת אוטובוסים וכלי רכב אחרים, יעמיד להשכרה כלי רכב נגישים לאנשים עם מוגבלות תמורת מחיר זהה למחירו של כלי רכב שאינו נגיש כאמור.
- (3) שר התחבורה יתקין תקנות להסדרת הנגישות לפי הוראות סעיף קטן זה.
- (ו) הוראות סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד) בדבר נטל כבד מדי לא יחולו לגבי שירות ציבורי הניתן בידי רשות ציבורית.
- (ז) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ולענין שירותי בזק גם עם בעלי רישיונות הנוגעים בדבר, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, בהתחשב בהוראות תקן ישראלי ובאישור הוועדה.
- (ח) היה השירות באחריותו של שר אחר, יתקין שר המשפטים תקנות כאמור, לאחר התייעצות גם עם אותו שר, לפי העניין.
- (ט) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו שירות על רשימת השירותים הציבוריים המנויים בתוספת השנייה.
- (י) סעיף זה לא יחול לגבי שירות ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז' או סימן י'.
- (יא) תקנות ראשונות לפי סעיפים קטנים (א), (ד) ו-(ה) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006), ויאשרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

19.ג. פטור מסוים מביצוע התאמת נגישות

- (א) מי שחייב בביצוע התאמות נגישות לפי הוראות פרק זה במקום ציבורי קיים או בשירות ציבורי, יהיה פטור, בכפוף להוראות פרק זה, מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה אישר זאת;
- (2) התאמת הנגישות מטילה נטל כבד מדי בהתחשב בין השאר בכל אחד מאלה, לפי הענין –
- (א) סוג השירות או המקום;
- (ב) היקף הפעילות לרבות היקף האוכלוסיה הנדרשת לשירות או למקום;
- (ג) טיב התאמת הנגישות ועלות התאמת הנגישות;
- (ד) קיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות;
- (ה) קיומן של חלופות לאותו שירות או מקום, הניתנות בידי אותו גורם, בקרבת מקום ושהן נגישות על פי פרק זה;

- (ו) היקף מחזור ההכנסות או שיעור הרווח של מי שאחראי לביצוע התאמות הנגישות על פי הוראות פרק זה;
- (4) התאמת הנגישות מחייבת שינוי יסודי במהותו של מקום ציבורי קיים או של שירות ציבורי.
- (ג) מי שחייב בביצוע התאמות נגישות לפי הוראות פרק זה במקום ציבורי קיים או בשירות ציבורי, יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אם קבע הנציב כי ביצוע ההתאמה עלול להביא להתמוטטות כלכלית של מי שחייב בביצוע ההתאמות כאמור.

סימן ה': סייגים לחובת הנגישות

19ד. התאמות נגישות חלופיות

הוכיח מי שאחראי למקום ציבורי או מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי לפי העניין כי מתקיימת הוראה מהוראות סעיף 19ג(א), (ב) או (ג), 19כט(3), או 19לא(ג) או הוראות מכוח סעיפים 19ט(ב)(2), 19ט(ד), 19יב(ב)(2), 19יב(ד), או 19יז(ב), יבצע התאמות נגישות חלופיות, ככל שנקבעו בתקנות או שנקבעו לעניין פטור מסוים לפי סעיף 19ג, לרבות מעבר למקום אחר, שהן סבירות בנסיבות העניין.

סימן ו': שירות בריאות ומקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות - נגישות

19טו. הגדרות

בסימן זה -

- "חוק ביטוח בריאות" - חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;
- "נותני שירותים" - כמשמעותם בסעיף 21 לחוק ביטוח בריאות;
- "קופת חולים" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות;
- "שירות בריאות ממלכתי" - שירות בריאות הניתן לפי חוק ביטוח בריאות.

19טז. נגישות בריאות

שירות בריאות ומקום שבו ניתן שירות בריאות יהיו נגישים בהתאם להוראות סעיפים 19ח ו-19יא ובהתאם להוראות לפי סימן זה.

19יז. תקנות נגישות לעניין שירותי בריאות ומקום שבו ניתן שירות בריאות

- (א) שר הבריאות יקבע הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגים, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות באופן סביר לשירותי בריאות ולמקומות ציבוריים קיימים, כהגדרתם בסעיף 19ז, שבהם ניתנים שירותי בריאות.
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי כל אחד מהמפורטים בפסקאות (1) ו-(2), אם ביצוע התאמת הנגישות מהווה נטל כבד מדי-
- (1) סוג שירות בריאות שאינו שירות בריאות ממלכתי, לגבי כולו או חלקו;
- (2) סוג המקום הציבורי שבו ניתן שירות כאמור, לגבי כולו או חלקו.

19יח. נטל כבד מדי - אי תחולת פטור

הוראות סעיף 19ג(א)(2) לא יחולו לגבי מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות ממלכתי או לגבי שירות בריאות ממלכתי.

19.ט. תכנית הנגשה והתאמה

כל בית חולים וכל קופת חולים וכן ספק שירותי בריאות גדול אחר שקבע שר הבריאות לפי סעיף 19(כו) (בסימן זה - ספקי שירותים גדולים), יגישו לשר הבריאות תכנית המפרטת את דרכי הנגשתם של שירותי הבריאות הניתנים על ידם, ושל מקומות ציבוריים שבהם ניתנים שירותי בריאות, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף 19(ז); התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, לפי העניין, ובאישורם.

19.כ. החלה הדרגתית

(א) הוראות הנגישות לפי סימן זה, לעניין שירות בריאות הניתן על ידי ספק שירותים גדול או לעניין מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות כאמור, יוחלו בהדרגה, במשך אחת עשרה שנים, שתחילתן לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופה לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018) (בסימן זה - תקופת הביניים) לפי צו שיקבע שר הבריאות עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007); ההחלה ההדרגתית תיקבע בפריסה שווה בכל אחת מאחת עשרה השנים, בהתחשב בתכניות לפי סעיף 19(ט), ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה לפי סעיף זה רשאי השר להביא בחשבון את סוג השירות, היקף פעילותו, האזור שבו הוא ניתן, סוג המוגבלות וקיומן של חלופות נגישות באזור מסוים.

(ב) בתקופת הביניים, יספקו קופות החולים למבוססים עם מוגבלות שרותי בריאות שהם נגישים על פי הוראות פרק זה במקומות ציבוריים שהם נגישים כאמור, בין בעצמן או באמצעות נותני שירותים שעמם התקשרו, ובין על ידי הפניית המבוססים לקבלת שירותים באמצעות קופת חולים אחרת.

(ג) שר הבריאות, רשאי להאריך את תקופת הביניים לגוף מסוים החייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שנתיים, אם נוכח שלא יכול היה להשלים את ביצוע ההנגשה על פי הצו שהוצא לפי סעיף קטן (א), במאמצים ראויים.

(ד) לא נקבע צו לפי סעיף קטן (א), תחול חובת הנגישות לפי סימן זה במלואה, לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018).

19.כא. התייעצות ואישור הוועדה

(א) תקנות לפי סעיף 19(ז) וצו לפי סעיף 19(כ) ייקבעו בהתייעצות עם ספקי שירותים גדולים, ארגונים שמייצגים בעלי מקצועות רפואה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ובהתחשב בהוראות תקן ישראלי, לפי העניין, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה;

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (א) יוגשו לאישור הוועדה עד יום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006), ויאושרו על ידי הוועדה עד יום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

19.כב. דיווח לשר

ספקי שירותים גדולים יגישו מדי שנה לשר הבריאות דיווח בדבר הנגשת שירותי בריאות ומקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות שבאחריותם, שבוצעה במהלך השנה החולפת, בתקופת הביניים או בתקופת הארכה, לפי סעיף 19(כג), כמתחייב לפי הוראות סימן זה.

19.כג. דיווח לוועדה

שר הבריאות יגיש מדי שנה לוועדה דיווח בדבר התקדמות הנגשת שירותי הבריאות והמקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות, שבוצעה במהלך השנה החולפת, כמתחייב על פי הוראות לפי סימן זה.

19כד. פרסום

ספקי שירותים גדולים יפרסמו את שירותי הבריאות והמקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות שבאחריותם, הנגישים לאנשים עם מוגבלות; שר הבריאות יקבע הוראות בדבר דרך הפרסום.

19כה. סייג

לאחר תום התקופה הנקובה בסעיף 19כ, לא תיתן קופת חולים שירות בריאות ממלכתי, בין בעצמה ובין באמצעות נותני שירותים, אלא אם כן מתקיימות בשירות הבריאות ובמקום שבו ניתן שירות הבריאות הוראות הנגישות לפי סימן זה או לפי סעיף 1158 לחוק התכנון והבנייה, לפי העניין, באופן סביר.

19כו. תחולה לגבי ספק שירותים גדול

שר הבריאות יקבע את ספקי השירותים הגדולים שחלות עליהם החובות לפי סעיפים 19כט, 19כב, ו-19כד לחוק זה בהתחשב בהיקף פעילותו של נותן השירותים וכן בהיקף האוכלוסייה שאותה הוא משרת.

סימן ז': מוסדות חינוך, מוסדות על-תיכוניים, שירותי חינוך והשכלה – נגישות

חלק א': מוסדות על-תיכוניים

19כז. הגדרות

– בחלק זה –

"מוסד על-תיכוני" –

- (1) מוסד שהוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (בחוק זה – חוק המועצה להשכלה גבוהה);
- (2) מוסד שניתן לו היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- (3) שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל הפועלים ברישיון המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 25ג לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- (4) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- (5) מוסד על-תיכוני להשכלה מקצועית, טכנית, תורנית או דתית.

19לא. החלה הדרגתית

(א) הוראות הנגישות לענין נגישות מוסדות על-תיכוניים ושירותי ההשכלה הניתנים על ידיהם, לפי חלק זה, יוחלו בהדרגה, במשך תקופה שתחילתה לא יאוחר מיום ב' בתשרי התשס"ט (1 באוקטובר 2008) וסופה לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, ולא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) לענין מי שאינו רשות ציבורית (בחלק זה – תקופת הביניים); עד תום 12 חודשים מיום פרסום תקנות לפי סעיף 19כט יקבעו שר החינוך ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין, בצו, את החלה ההדרגתית של הוראת הנגישות כאמור על המוסדות שעליהם חלות התקנות, בהתחשב בתכניות לפי סעיף 19ל ככל שהוגשו; בקביעת החלה ההדרגתית לפי סעיף זה רשאי השר להביא בחשבון את היקף פעילותו של השירות, האזור שבו הוא ניתן, סוג המוגבלות וקיומן של חלופות נגישות באזור מסוים.

חלק ב': מוסדות חינוך ושירותי חינוך

19לב. הגדרות

"מוסד חינוך" – מוסד חינוך רשמי, מוסד חינוך מוכר, מוסד חינוך פטור ומוסד לחינוך מיוחד;

סימן ט': דרכים נגישות

19לט. נגישות דרכים

(ד) שר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובאישור הוועדה, יקבע את התאמות הנגישות הנדרשות כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות כאמור בסעיף זה ובהתחשב בתקן ישראלי; תקנות ראשונות לפי סעיף קטן זה יוגשו לאישור הוועדה עד ליום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן י': שירותי שעת חירום – נגישות

19מ. נגישות שירותי שעת חירום

(א) בסעיף זה –

- "אירוע חומרים מסוכנים" – אירוע שבעקבותיו הציבור נחשף או עלול להיחשף לחומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;
- "אירוע קרינה רדיולוגי" – אירוע שבעקבותיו הציבור נחשף או עלול להיחשף לקרינה ברמה החורגת מן המנה הגבולית שנקבעה לאוכלוסייה בתקן להגנה מפני קרינה של הוועדה לאנרגיה אטומית;
- "התגוננות אזרחית" – כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (בחוק זה – חוק ההתגוננות האזרחית);
- "מצב חירום" – התרחשות אירוע הגורם או העלול לגרום לפגיעה חמורה בשלום הציבור או ברכוש, המתייחס לציבור גדול או לשטח גדול, או אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור, לרבות מחמת פגע טבע, מפגע סביבתי, אירוע חומרים מסוכנים, אירוע קרינה רדיולוגי, תאונה או פעילות חבלנית עוינת.
- (ב) אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות של כלל השירותים הניתנים לציבור בקשר להתגוננות אזרחית ובקשר למצב חירום, לרבות לאמצעי מחסה ופינוי, מידע על אודות מצב החירום, קיומו ומועד תחילתו וסיומו, והאמצעים שיש לנקוט, ולרבות נגישות לאמצעי הגנה מיוחדים המותאמים לאנשים עם מוגבלות ולסוגי המוגבלות, והכל בהתאם להוראות לפי סימן זה.
- (ג) שר הביטחון, באישור הוועדה ובהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, יקבע הוראות למימוש הזכות לנגישות לפי סעיף זה באופן סביר ובהתחשב בהוראות תקן ישראלי.
- (ד) על נגישות למקלטים יחולו הוראות סימן ג' או הוראות סעיף 14ד לחוק ההתגוננות האזרחית, לפי העניין.
- (ה) תקנות ראשונות לפי סימן זה יוגשו לאישור הוועדה ויאושרו בידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).
- (ו) לעניין כלל השירותים הניתנים לציבור בקשר להתגוננות אזרחית ובקשר למצב חירום, שניתנו לפני י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006) (בסימן זה – שירותי שעת חירום קיימים), יגיש גוף האחראי לשירות, לשר הביטחון, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף קטן (ה), תכנית המפרטת את דרכי הנגשתם של שירותי שעת חירום קיימים שבאחריותם; התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות, ובאישורו.

(ז) הוראות הנגישות לעניין נגישות שירותי שעת חירום קיימים, לפי סימן זה, יוחלו בהדרגה במשך תקופה של אחת עשרה שנים, שתחילתן לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופן לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018) (בסימן זה – תקופת הפריסה), לפי צו שיקבע שר הביטחון, עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007); ההחלה ההדרגתית תיקבע בפריסה שווה בכל אחת מאחת עשרה השנים, בהתחשב, בין השאר, בתכניות שהוגשו לפי סעיף קטן (ו), ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה רשאי השר להביא בחשבון את מידת חשיפתו של אזור לסכנות שאותם שירותי שעת חירום קיימים נועדו להגן מפניהן, ובהיקף האוכלוסייה ששירותי שעת החירום נועדו לשרת; לא נקבע צו לפי סעיף (ז), תחול חובת הנגישות לפי סימן זה במלואה, לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018).

סימן י"א: מורשי נגישות ורכזי נגישות

19 מא². מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה

² להלן נוסח סעיף 21 לתיקון מס' 2, התשס"ה – 2005, מיום 7.4.2005, כפי שתוקן בתיקון מס' 4, התשס"ז – 2007, לחוק השוויון, מיום 28.3.2007 –

"הוראות מעבר לעניין מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה ומורשה לנגישות השירות

21. (א) בסעיף זה –

"הרשם" – כהגדרתו בסעיף 19 מא(ו).

(ב) הרשם ינהל פנקס שבו ירשמו מי שהוכיח לרשם כי מתקיימים בו הוראות סעיף זה, ובו מדורים נפרדים לכל אחד מענפי הנגישות לפי העניין (להלן – פנקס מיוחד).

(ג) מי שעסק בישראל בעניין נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך שלוש שנים לפחות בתקופה שתחילתה ביום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) וסיומה ביום ט"ו בסיוון התשס"ז (1 ביוני 2007) וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה, ומתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות או שהוא הנדסאי כאמור בסעיף 19 מא(ב)(1);

(2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19 מא(ב)(2) אם דרישות אלה נקבעו לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;

זכאי להירשם בפנקס מיוחד במדור לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.

(ד) מי שעסק בישראל בעניין נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך 3 שנים בתקופה שתחילתה ביום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) וסיומה ביום י"ט בתשרי התשס"ח (1 באוקטובר 2007) וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה ומתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות;

(2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19 מא(ב)(2) אם נקבעו דרישות אלה לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;

זכאי להירשם בפנקס מיוחד במדור לנגישות השירות שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.

(ה) מי שרשום בפנקס המיוחד במדורים של נגישות למבנים תשתיות וסביבה, או נגישות לשירות –

(1) זכאי להשתמש בתואר מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או בתואר מורשה לנגישות השירות, לפי העניין;

(2) רשאי לעסוק בכל תחום שבו עוסק מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או מורשה לנגישות השירות לפי העניין;

(3) לעניין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים תשתיות וסביבה – יחול לגביו פטור עד ליום כ"ג בניסן התשע"ו (1 במאי 2016) מבחינות לפי סעיף 19 מא(ב)(2);

(4) יחולו לגביו ההוראות המפורטות להלן, לפי העניין ובשינויים המחויבים:

(א) לעניין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים, תשתיות וסביבה והוא אדריכל או מהנדס – הוראות סעיפים 19 מא(א) עד (ג), 19 מא(א) ו-19 מא(א).

(ב) לעניין מי שרשום בפנקס המיוחד במדור של נגישות למבנים, תשתיות וסביבה ושאינו אדריכל או מהנדס ולעניין מי שרשום בפנקס המיוחד

(א) מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה יהיה מי שמתקיימות בו ההוראות לפי סעיף זה והוא רשום במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס המהנדסים והאדריכלים או במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס ההנדסאים והטכנאים כאמור בסעיף 2(ג) לחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958 (בחוק זה - חוק המהנדסים והאדריכלים).

(ב) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-2(2) כשיר להיות מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:

(1) הוא אחד מאלה:

(א) אדריכל או מהנדס, הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, במדור הקשור למבנים, תשתיות וסביבה שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;
 (ב) הנדסאי הרשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים, והוא רשום בפנקס בתחום הקשור למבנים ותשתיות שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;

(2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה בהתייעצות עם הנציב לעניין הכשרה לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות נגישות לפי פרק זה ולפי חוק התכנון והבנייה; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי בעלי מקצוע כאמור בפסקה (1) וכן לעניין היקף שעות ההכשרה, ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.

(ג) לשם קיום הוראות נגישות לפי פרק זה ולפי חוק התכנון והבנייה לעניין חוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, תהיה חוות הדעת של הנדסאי, של אדריכל רשום שאינו אדריכל רישוי או של מהנדס רשום שאינו מהנדס רישוי, תקפה רק לעניין אותו סוג של מבנה שהוא מוסמך לגביו לפי חוק המהנדסים והאדריכלים.

(ד) המדורים המנוהלים על פי סעיף זה:

(1) יכללו פרטים בדבר המקצוע של המורשה ואם הוא הנדסאי, או אדריכל רשום שאינו אדריכל רישוי או מהנדס רשום שאינו מהנדס רישוי - לעניין סוג המבנה שחוות דעתו תקפה לגביו, כאמור בסעיף קטן (ג);
 (2) יפורסמו ויהיו פתוחים לעיון לכל דורש.

(ה) הרשם ינפיק תעודת מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה למי שרשום כאמור בסעיף קטן (א) כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה; בתעודה יירשמו הפרטים האמורים בסעיף קטן (ד)(1).

במדור של נגישות לשירות – הוראות סעיפים 19מא2(ד), 19מא3 ו-19מא4.

(i) בקשה לפי סעיף זה תוגש לרשם עד תום 30 הימים שלאחר תום התקופה האמורה בסעיפים קטנים (ג) או (ד), לפי העניין.

(z) שר התעשייה המסחר והתעסוקה, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע לעניין סעיף זה אגרות כמפורטות להלן:

(1) אגרה בעד בחינת הניסיון והמומחיות כאמור סעיף קטן (ג)(2);
 (2) אגרה בעד בחינות לפי סעיף 19 מא1(ג)(2) שנקבעו למי שמבקש להירשם בפנקס המיוחד לפי סעיף קטן (ד)(2) וכן אגרה בעד בחינת הניסיון והמומחיות כאמור באותו סעיף קטן;
 (3) אגרה בעד רישום בפנקס המיוחד;

(4) אגרה תקופתית שעל מי שרשום בפנקס המיוחד לשלם והמועד לתשלומה וכן תוספת אגרה והפרשי הצמדה שיש לשלם אם האגרה התקופתית לא שולמה במועד."

- (i) בסימן זה -
"אדריכל רישוי", "מהנדס רישוי" - מי שקיבל רישיון אדריכל או רישיון מהנדס, לפי העניין, לפי סעיף 11(א) לחוק המהנדסים והאדריכלים;
"פנקס המהנדסים והאדריכלים", ו"פנקס ההנדסאים והטכנאים", "המועצה" - כמשמעותם בחוק המהנדסים והאדריכלים;
"הרשם" - אחד מאלה, לפי העניין:
(1) לעניין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא אדריכל או מהנדס - הרשם כמשמעותו בסעיף 8 לחוק המהנדסים והאדריכלים;
(2) לעניין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא הנדסאי - עובד של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לעניין זה;
(3) לעניין מורשה לנגישות השירות - עובד של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לעניין זה.

19מא.1³ מורשה לנגישות השירות

- (א) הרשם ינהל פנקס המורשים לנגישות השירות.
(ב) מורשה לנגישות השירות יהיה מי שמתקיימות בו הוראות לפי סעיף זה, והוא רשום בפנקס המורשים לנגישות השירות כאמור בסעיף קטן (א).
(ג) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-(2) כשיר להיות מורשה לנגישות השירות:
(1) הוא אחד מאלה:
(א) אדריכל, מהנדס או הנדסאי כמשמעותם בסעיף 19מא(ב)(1);
(ב) הוא בעל מקצוע אקדמי או טכנולוגי אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בו כמקצוע מתאים לצורך הכרה בו כמורשה לנגישות השירות לרבות רופא אחות, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, פסיכולוג, עובד סוציאלי, או קלינאי תקשורת;
בפסקה זו, "מרפא בעיסוק", "פיזיותרפיסט", "קלינאי תקשורת" - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, תשס"ח-2008;
(ג) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה, כאמור בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "מוסד על-תיכוני" בסעיף 19כז, ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בתואר כאמור כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
(ד) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר במוסד והכיר בתואר כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
(2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה בהתייעצות עם הנציב לעניין הכשרה לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות הנגישות לפי פרק זה לפי העניין; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי

³ לעיון בהוראות המעבר לעניין מורשים לנגישות השירות, לפי תיקונים 2, 4 לחוק השוויון, ראו הערת שוליים 2 לעיל.

- בעלי מקצוע או לסוגי תארים אקדמיים כאמור בפסקה (1) וכן לעניין היקף שעות ההכשרה, ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.
- (ד) הפנקס המנוהל על פי סעיף קטן (א) -
- (1) יכלול פרטים בדבר המקצוע או התואר של המורשה, לפי העניין;
- (2) יפורסם ויהיה פתוח לעיון לכל דורש.
- (ה) הרשם ינפיק תעודת מורשה לנגישות השירות למי שרשום כאמור בסעיף קטן (א) כמורשה לנגישות השירות; בתעודה יירשמו פרטים בדבר המקצוע או התואר של המורשה, לפי העניין.

19מב. רכז נגישות

- (א) מי שאחראי לאספקת שירות ציבורי כהגדרתו בסימן ד', המעסיק 25 עובדים לפחות ימנה מקרב עובדיו אדם הבקיא, ככל הניתן, בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות וככל האפשר הוא יהיה אדם עם מוגבלות (בסעיף זה - רכז נגישות).
- (ב) רכז נגישות -
- (1) ימסור מידע לציבור על אודות נגישותו של השירות הציבורי או המקום שבו הוא ניתן;
- (2) ייתן ייעוץ והדרכה בדבר חובותיו של השירות הציבורי, לפי פרק זה.

סימן י"ב: סמכויות הנציב – נגישות

19מו. פרסום מידע לציבור

הנציבות תפרסם מידע לציבור על החובות והזכויות לפי פרק זה.

סימן ט"ו: כללי

19טז. תקנות בהסכמת שר האוצר

תקנות לפי סעיפים 19(ג), 19ט(א), 19יב(א), 19יז(א), 19כט, 19לג, 19לד, 19לט(ד), ו-19מ(ג) (לחוק זה, יותקנו בהסכמת שר האוצר, ואולם לא נתן שר האוצר את הסכמתו, יועבר העניין להכרעת הממשלה).

בנימין נתניהו	אליהו ישי
ראש הממשלה	שר העבודה והרווחה
עזר ויצמן	דן תיכון
נשיא המדינה	יושב ראש הכנסת

סעיפים רלוונטיים מחוקים שונים

תוכן העניינים

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008.....4	
1. הגדרות	4
4. חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית	4
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), תשע"ד-2013	5
4. מקום חדש שאינו בניין	5
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמיתקני בזק), תשס"ט-2009	5
4. התאמות נגישות בציוד קצה	5
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011	7
תוספת ראשונה	7
2. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות	7
חוק העתיקות, תשל"ח-1978	21
1. הגדרות	21
22. אתרי עתיקות	22
חוק הספריות הציבוריות, תשל"ה-1975	22
1. הגדרות	22
2. ספרייה של רשות מקומית	22
3. ספרייה של ארגון ציבורי	22
פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], תשל"ב-1972	23
1. הגדרות	23
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965	24
פרק ה'1א: נגישות לאנשים עם מוגבלות	24
1158. נגישות מקום ציבורי חדש	24
תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970	24
תוספת שנייה, חלק ח'	24
13.8. בתי שימוש מיוחדים	24

26.....	8.19. מזרקת לשתיית מים.....
27.....	8.23. מקומות ישיבה מיוחדים בבתי עינוג.....
27.....	תוספת שנייה, חלק ח'1.....
27.....	8.30. הגדרות.....
27.....	8.110. הקצאת מקומות חניה נגישים.....
28.....	8.189. מאחזי יד באמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת.....
28.....	8.210. מקומות ישיבה מיוחדים.....
29.....	8.225. עמדת שירות.....
29.....	חוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד-1964.....
29.....	3. מקום רחצה מוכרז.....
29.....	חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998.....
29.....	1. הגדרות.....
30.....	חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996.....
30.....	39. הענקת סמכויות מעצר לעובדי ציבור.....
30.....	חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002.....
30.....	1. הגדרות.....
30.....	חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992.....
30.....	1. הגדרות.....
31.....	חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991.....
31.....	1. הגדרות.....
31.....	24. ועדה פסיכיאטרית מחוזית.....
31.....	חוק שיקום נכי נפש בקהילה, תש"ס-2000.....
31.....	2. הגדרות.....
31.....	13. ועדות שיקום אזוריות.....
32.....	חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984.....
32.....	ב68. הקלטת דיון.....
32.....	חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992.....
32.....	1. הגדרות.....
32.....	12. מקום המושב.....
33.....	חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), תשמ"ח-1988.....
33.....	1. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות.....
33.....	2. מעבר לעגלות נכים.....
33.....	3. הוראות מעבר.....

33.....	4. ביצוע ותקנות
33.....	5. תחילה
33.....	חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996
33.....	1. הגדרות
34.....	חוק המוזיאונים, תשמ"ג-1983
34.....	פרק א': הגדרות
34.....	1. הגדרות
34.....	2. אכרזה על מוזיאון מוכר
34.....	פרק ג': מוזיאונים פרטיים
34.....	8. מוזיאון פרטי
35.....	חוק מכוני כושר (רישום ופיקוח), תשנ"ד-1994
35.....	1. הגדרות
35.....	תקנות מכוני כושר (רישוי ופיקוח) (אימון קטינים במכון כושר), תשס"ה-2005
35.....	1. הגדרות

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות

לאתר), תשס"ח-2008¹

1. הגדרות

בתקנות אלה –

"אתר" – כל אחד מאלה: אתר עתיקות, גן לאומי, שמורת טבע, שטח שמנהלת קרן קיימת לישראל או מנהל על ידי צד שלישי מטעמה, ואשר הוכשר, כולו או חלקו הכשרה אינטנסיבית לקליטת קהל; לענין זה, "הכשרה אינטנסיבית" – הקמה או התקנה של תשתיות קבועות שמאפשרות לציבור ביקור, פעילות או בילוי, בשטח מהמפורטים להלן יותר מאשר אילולא הוקמו, כגון אחד מאלה: דרכים להולכי רגל, מערך כניסה לאתר, בית שימוש קבוע, מרכז מידע ביער שמנהלת קרן קיימת לישראל, מרכז מבקרים באתר שמנהל רשות הטבע והגנים;

4. חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית

(א) סבר גוף מנהל, לאחר שעשה כל שביכולתו לבצע התאמות נגישות לפי תקנות אלה, כי הנגשת מוקד עניין לפי תקנה 2 או ביצוע התאמת נגישות כאמור בתקנה 3 יגרום לפגיעה מהותית באתר ובכלל זה במוקד עניין, או כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות עקב סיבות הנדסיות לפי אישור של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, הכל כמפורט בטופס שבתוספת השלישית, יבצע גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ולאחר התייעצות עם מורשה נגישות השירות, התאמת נגישות חלופית המבטיחה נגישות וחוויה משמעותית ממוקד עניין או מהאתר כולו, לפי העניין, למספר מרבי של בני אדם עם סוגי מוגבלויות שונים, בלא להגיע לפגיעה מהותית באתר כאמור או למניעה עקב סיבה הנדסית כאמור; לא קיימת, לדעת גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה התאמת נגישות חלופית כאמור – פטור הגוף המנהל מחובת ביצוע התאמת הנגישות החלופית.

(ב) לענין תקנת משנה (א) ייחשבו, בין השאר, אחת או יותר מהתאמות הנגישות המפורטות להלן, כהתאמות נגישות חלופיות, לפי הנסיבות:

- (1) הגעה בכלי רכב נגיש קרוב ככל האפשר למוקד עניין; בפסקה זו, "כלי רכב נגיש" – כלי רכב שלאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר לניידות יש נגישות לתוכו, לרבות באמצעות כיסא גלגלים; היתה מניעה מטעמי בטיחות להימצאות כיסא גלגלים בכלי רכב כאמור, תתאפשר לאדם עם מוגבלות גישה עצמאית ומכובדת לכלי רכב כאמור מכיסא גלגלים שבו הוא ישוב;
- (2) תצפית למוקד עניין ממרחק קרוב, ככל האפשר, המאפשר לראות את מרב חלקיו, סביבתו והאופן שבו הם משולבים זה בזה;
- (3) דגם של מוקד עניין הכולל את חלקיו וסביבתו לפי העניין, המאפשר למתבונן בו או למי שממשש אותו להתרשם מטיבו של מוקד העניין;
- (4) שימוש באמצעים מסייעים אחרים.

(ג) בתקנה זו –

¹ תקנות הנגישות לאתר לא תוקנו מאז התקנתן ביום 21.9.2008.

- "סיבות הנדסיות"** – העדר מקום או תנאים פיזיים, כגון יציבות מבנה, המאפשרים ביצוע התאמת נגישות במוקד עניין או במקום אחר שאין בו נגישות לאדם עם מוגבלות;
- "פגיעה מהותית"** – פגיעה מהותית באופיו המיוחד של מוקד עניין או של אתר שהוא מצוי בו ושיש בו, בין השאר, ערכי ארכאולוגיה, אדריכלות, טבע, נוף או היסטוריה לרבות –
- (1) פגיעה או הרס של עתיקה, ערך טבע, אילן מוגן, נוף או מבנה לשימור המצויים במוקד עניין או בדרך המובילה אליו;
 - (2) הסתרת מוקד עניין או חלק ממנו בשל התאמות נגישות;
 - (3) שינוי משמעותי באופיו או בחזותו של מוקד העניין.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות

למקום ציבורי שאינו בניין), תשע"ד-2013²

4. מקום חדש שאינו בניין

לא ייפתח לציבור מקום חדש שאינו בניין אלא לאחר שבוצעו והושלמו בו הוראות תקנות אלה.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי

בזק ולמיתקני בזק), תשס"ט-2009³

4. התאמות נגישות בציוד קצה

- (א) בעל רישיון, המציע ללקוחותיו ציוד קצה, יציע להם ציוד קצה כמפורט להלן:
- (1) שני דגמים לפחות של ציוד קצה המיועד לאנשים עם לקויות שמיעה, שהוא בעל כל התכונות המפורטות להלן:
 - (א) אפשרות להגברת השמע והצלצול;
 - (ב) שינוי תחום תדרי הצלצול (טון), לרבות האפשרות לבחור בין מספר צלצולים בתחום תדרי צלצול שונים;
 - (ג) תאימות למכשירי שמיעה במצב T (טלקויל) ובמצב M (מיקרופון); בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו ציוד קצה נייד שנבדק לפי תקן ANSI C63.19-2007, של מכון התקנים האמריקני (American National Standards Institute – ANSI) ועמד בקטגוריות T3 ו-M3 לפחות, כציוד קצה שמתקיימת בו דרישה זו;

² תקנות הנגישות למקום שאינו בניין לא תוקנו מאז התקנתן ביום 11.11.2013.

³ תקנות הנגישות לבזק תוקנו לאחרונה ביום 28.6.2009.

-
- (ד) אפשרות לחיווי ויזואלי (הבזקי אור) לצלצול הטלפון;
- (ה) בציוד קצה נייד – רטט בזמן הצלצול; בציוד קצה נייד – אפשרות חיבור לכרית רטט;
- (2) שני דגמים לפחות של ציוד קצה נייד המיועד לאנשים עם לקויות שמיעה, שהוא בעל כל התכונות המפורטות להלן:
- (א) האפשרות לקיים שיחות חוזי, ככל ששירות שיחות חוזי ניתן על ידי בעל הרישיון;
- (ב) מצלמת חוזי בקדמת ציוד הקצה;
- (ג) אפשרות לחיווי ויזואלי (הבזקי אור) לצלצול הטלפון;
- (ד) רטט בזמן הצלצול;
- (3) שני דגמים לפחות של ציוד קצה המיועד לאנשים עם לקויות ראייה, שהוא בעל כל התכונות המפורטות להלן:
- (א) אפשרות להשמעת תוכן הצג, המקשים והתפריטים שבו;
- (ב) מקשים המתאימים לשימוש של אנשים עם מוגבלות בראייה, לרבות הדגשת מקש הספרה 5 ואפשרות לחוש במישוש בהפרדה בין המקשים;
- (ג) אפשרות חיוג למספרי טלפון מוגדרים מראש, באמצעות מספר מקוצר;
- (ד) בציוד קצה נייד – אפשרות חיוג מופעל קול;
- (4) שני דגמים לפחות של ציוד קצה המיועד לאנשים עם מוגבלות בהפעלת הידיים, שהוא בעל כל התכונות המפורטות להלן:
- (א) מקשים המתאימים לשימוש של אנשים עם מוגבלות בהפעלת הידיים, לרבות מקשים גדולים;
- (ב) אפשרות לנהל שיחות באמצעות רמקול (HANDSFREE)
(SPEAKER PHONE) בלא צורך באחיזת השפורפרת;
- (ג) אפשרות חיוג למספרי טלפון מוגדרים מראש, באמצעות מספר מקוצר;
- (ד) בציוד קצה נייד – אפשרות חיוג מופעל קול;
- (5) שני דגמים לפחות של ציוד קצה נייד המיועד לאנשים עם מוגבלות קוגניטיבית שהוא בעל כל התכונות המפורטות להלן:
- (א) לחצנים שהסימון על גביהם או באמצעות תמונות;
- (ב) אפשרות חיוג למספרי טלפון מוגדרים מראש, באמצעות מספר מקוצר.
- (ב) בעל רישיון יסמן את התאמות הנגישות שכולל ציוד הקצה, על גבי אריזתו או בעלון נפרד אשר יצורף לציוד הקצה.
- (ג) בעל רישיון יעמיד לרשות הציבור, בנקודות המכירה, דגם אחד מכל סוג של ציוד קצה שהוא מציע כאמור בתקנת משנה (א)(1) עד (5), ויאפשר לאדם עם מוגבלות לנסות, בלא תשלום, את דגם ציוד הקצה כדי לבחון את נגישות הדגם בעבורו, לפני הרכישה.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011⁴

תוספת ראשונה

בדיקת בניין קיים וביצוע התאמות נגישות
(תקנות 2(א), 2(ב), 10(ג) ו-10(ה))

2. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות

הנושאים המפורטים בטור ב ייבדקו בבניין קיים לפי האמור בטור ג; לא קיימת התאמת נגישות בבניין קיים כמפורט בטור ג, תבוצע בבניין התאמת נגישות לפי האמור בטור ד; התקיימו התנאים בתקנה 10(ג), תבוצע התאמת נגישות לפי המפורט בטור ה;

טור א	טור ב	טור ג	טור ד	טור ה
פרט משנה	נושא	הוראות הבדיקה	הוראות להתאמת נגישות ראשונה	הוראות להתאמת נגישות שנייה
		סימן ב – חנייה		
(2)	חניה	במקום חניה של בניין קיים, ובחניון ציבורי, קיימים מקומות חניה נגישים ומתקיימות הוראות אלה: (1) מתקיימות הוראות סעיף 2.7.1 בת"י 1918 חלק 2, בכפוף להוראות אלה: (א) שהגובה החופשי בדרך שבה נוסע רכב במקומות חניה מקורים ואליהם לחניית רכב רגיל ורכב גבוה אינו קטן מ-200 ס"מ ו-220 ס"מ, בהתאמה; (ב) שהרוחב החופשי הנדרש לחניית רכב בניצב לכיוון הנסיעה במקומות חניה שאינם חולקים מעבר משותף או שאינם ממוקמים בצמוד למכשול הוא 3 מטרים לרכב רגיל ו-4.5 מטרים לרכב גבוה; לעניין זה, "חופשי" – כהגדרתו בסעיף 1.3 שבת"י 1918 חלק 1; (2) מקומות חניה נגישים נמצאים קרוב, ככל האפשר, לפתח מעלית בבניין קיים או לכניסה הנגישה לבניין קיים, וקרוב, ככל האפשר, לדרך נגישה מקורה, אם קיימת;	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה, למעט בעניין ממדי מקומות חניה נגישים שיש להכשיר שיהיו לפי הוראות חלק ח1	(א) חסרים מקומות חניה נגישים – יוכשרו מקומות חניה נגישים בכמות המרבית מתוך הכמות הכוללת הנדרשת לפי פסקה (4) בטור ג (ב) אם מסיבות הנדסיות לא ניתן להכשיר מקומות חניה נגישים בממדים הנדרשים לפי חלק ח1, אפשר שממדי מקום חניה נגיש יהיה כאמור בפסקה (1) בטור ג

		<p>בבניין קיים שיש בו כמה כניסות נגישות ומקומות חניה סמוכים אליהן, ממוקמים מקומות החניה הנגישים בסמוך לכניסות הנגישות; היה חניון ציבורי לא מקורה משרת מקומות ציבוריים סביבו, ישנם מקומות חניה נגישים בחניון כאמור, ככל האפשר, בפיזור בהיקף החניון אל מול המקומות הציבוריים שהוא משרת; (3) היה מקום החניה הנגישה של הבניין הקיים ברחוב:</p> <p>(א) המרחק אליה מפתח הבניין לאורך הדרך הנגישה אינו עולה על 100 מטרים; כללה דרך הגישה מדרכה ששיפועה עולה על 5% המרחק האמור לא יעלה על 60 מטרים; ואולם מקום חניה שמשרת מקום ייעודי לאנשים עם מוגבלות או משרת בניין קיים שבו ניתן שירות ציבורי של המוסד לביטוח לאומי או של מחלקה לשירותים חברתיים – ייחשב מקום חניה נגישה לעניין פרט משנה זה רק אם שיפוע דרך הגישה האמורה לא יעלה על 8% והמרחק ממקום החניה לפתח הבניין לא עולה על 60 מטרים;</p> <p>(ב) לגבי מקום חניה נגישה לרכב גבוה – קיימת דרך נגישה לפי תוספת זו שמאפשרת לאדם המתנייד בכיסא גלגלים או באמצעי חאר לניידות לצאת מרכב רגיל ומרכב גבוה שחונה בחניה נגישה כאמור ולהגיע לפתח הבניין;</p> <p>(4) מספר מקומות החניה הנגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה מתוך סך כל מקומות החניה הקיימים הוא כמפורט בטבלה שלהלן:</p>																																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th>טור 4</th> <th>טור 3</th> <th>טור 2</th> <th>טור 1</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>מקומות חניה נגישים לרכב גבוה</td> <td>מקומות חניה נגישים לרכב רגיל</td> <td>סך כל מספר מקומות החניה הנגישים</td> <td>סך כל מספר מקומות חניה קיימים</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>-</td> <td>1</td> <td>עד 4 10</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>עד 11 25</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>עד 26 75</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>עד 76 100</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>עד 101 150</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>4</td> <td>6</td> <td>עד 151</td> </tr> </tbody> </table>	טור 4	טור 3	טור 2	טור 1	מקומות חניה נגישים לרכב גבוה	מקומות חניה נגישים לרכב רגיל	סך כל מספר מקומות החניה הנגישים	סך כל מספר מקומות חניה קיימים	1	-	1	עד 4 10	1	1	2	עד 11 25	1	2	3	עד 26 75	2	2	4	עד 76 100	2	3	5	עד 101 150	2	4	6	עד 151			
טור 4	טור 3	טור 2	טור 1																																
מקומות חניה נגישים לרכב גבוה	מקומות חניה נגישים לרכב רגיל	סך כל מספר מקומות החניה הנגישים	סך כל מספר מקומות חניה קיימים																																
1	-	1	עד 4 10																																
1	1	2	עד 11 25																																
1	2	3	עד 26 75																																
2	2	4	עד 76 100																																
2	3	5	עד 101 150																																
2	4	6	עד 151																																

חוקים שונים אליהם מפנות תקנות נגישות השירות

9

				200		
		3	4	7	201	
					עד 300	
		3	5	8	301	
					עד 400	
		3	6	9	401	
					עד 500	
		+ 3 מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה מוקצה מכל 6 או מכל חלק מ-6 מקומות החניה הנגישים הנוספים מעבר ל- 9 מקומות החניה הנזכרים בטור 2	ההפרש בין האמור בטור 2 לטור 4	+ 9 2% מסך כל מקומות החניה מעל 500	501	עד 1,000
		+ 5 מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה מוקצה מכל 6 או מכל חלק מ-6 מקומות החניה הנגישים הנוספים מעבר ל- 19 מקומות החניה הנזכרים	ההפרש בין האמור בטור 2 לטור 4	+ 19 1% מסך כל מקומות החניה מעל 1,000	יותר מ-	1,000

		בטור 2		
		<p>בפרט משנה זה, "סך כל מקומות חניה קיימים" – הגדול מבין אלה:</p> <p>(1) מספר מקומות החניה הקיימים במקום החניה או החניון הציבורי, לפי העניין, לרבות אלה המוקצים לעובדים;</p> <p>(2) לפי היתר הבנייה של מקום החניה או החניון הציבורי, לפי העניין;</p> <p>(5) על אף האמור בפסקה (4), המספר המזערי של מקומות החניה הנגישים בחניון המשרת –</p> <p>(א) אחד או יותר מבין אלה: בית מלון, פנסיון, בית מרגוע, בית אירוח וכיוצא באלה שמספקים בו לינה לזמן קצוב בתמורה, הוא המספר הגדול בין אלה:</p> <p>(1) מספר יחידות האכסון המיוחדות לפי טור זה שלצד פרט משנה (30);</p> <p>(2) מספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי פסקה (4) בעבור החניון האמור;</p> <p>(3) מספר מקומות הישיבה המיוחדים שנדרשים במקום להתקהלות לפי טור ג שלצד פרט משנה (28) שנמצא בתוך מקום כאמור, אם נמצא, ולא פחות ממקום חניה נגיש אחד (להלן – מקומות חניה נגישים לאכסון);</p> <p>חלוקת מספר מקומות החניה לרכב רגיל ומספר מקומות החניה לרכב גבוה, היא לפי השורה המתאימה בטבלה בטור ג' בפסקה (4) למספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי אותה פסקה;</p> <p>(ב) המספר המזערי של מקומות החניה הנגישים בחניון המשרת מקום להתקהלות לפי טור זה שלצד פרט משנה (28) לרבות לשימושים אחרים, הוא המספר הגדול מבין מספר מקומות הישיבה המיוחדים שנדרשים במקום להתקהלות כאמור לבין מספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי הטבלה שבפסקה (4) בעבור החניון האמור;</p> <p>חלוקת מספר מקומות החניה לרכב רגיל ולרכב גבוה הוא לפי השורה המתאימה בטבלה שבפסקה (4), לספר מקומות החניה הנגישים הנדרשים לפי אותה פסקה</p>		
		סימן ד – דרכים		
(א) לגבי פרטי משנה (א) עד (ג) בטור ג' – אם קיים אמצעי להתגברות על הפרש גובה אך לא	(א) לגבי פרטי משנה (א) עד (ג) בטור ג' – אם קיים אמצעי	(א) היה מעבר בדרך על היעד בבניין קיים, כרוך במעבר מדרגה אחת לפחות שגובהה עולה על 1 ס"מ – דרך זו אינה נגישה;	(ב) היה מעבר בדרך על היעד בבניין קיים, כרוך במעבר בין מפלסים שהפרש הגובה	(8) התגברות על הפרשי גובה בין מפלסים שונים

		בדיקה כמצוין בטור 1 להלן, יש אמצעי להתגברות על הפרש גובה בטור 2 לצדו:		בדרך נגישה
טור 1	טור 2	טור 1	טור 2	
הפרש גובה אנכי בס"מ	הפרש גובה אנכי בס"מ	אמצעי להתגברות על הפרש גובה	אמצעי להתגברות על הפרש גובה	עולה על 1 ואינו עולה על 3
עד 1	לא נדרש	יש בסף רכיב קבוע ששיפועו אינו גדול מ-50 אחוזים; אפשר לרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב המדרכה או השביל באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטר לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 10 ס"מ	יש בסף רכיב קבוע ששיפועו אינו גדול מ-50 אחוזים; אפשר לרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב המדרכה או השביל באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטר לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 10 ס"מ	
עולה על 3 ואינו עולה על 6	עולה על 3 ואינו עולה על 6	קיים בסף רכיב משופע קבוע או רכיב מדורג קבוע, ויציב לפי הוראות סעיף 2.2.2 בת"י 1918 חלק 3.1; אם רכיב קבוע מונע סגירת דלת – יכול שהרכיב מתקפל, יציב ומקובע אל המבנה; נוסף על כך אפשר שרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב השביל או הדרך באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטרים לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 20 ס"מ; נוסף על כך אם במקום שמותקן הרכיב יש גישה לצדדיו – גימורו בשני צדדיו יכול שיפועים שלא יעלה על 100%; (3) רכיב שבולט יותר מ-10 ס"מ למדרכה יהיה מובחן בניגוד חזותי מסביבתו	קיים בסף רכיב משופע קבוע או רכיב מדורג קבוע, ויציב לפי הוראות סעיף 2.2.2 בת"י 1918 חלק 3.1; אם רכיב קבוע מונע סגירת דלת – יכול שהרכיב מתקפל, יציב ומקובע אל המבנה; נוסף על כך אפשר שרכיב כאמור נמצא בתחום המדרכה או השביל הציבוריים הצמודים להפרש הגובה ובלבד ש – (1) רוחב השביל או הדרך באותו מקום לאחר הצבת הרכיב הוא 1.3 מטרים לפחות; (2) עומק הרכיב אינו עולה על 20 ס"מ; נוסף על כך אם במקום שמותקן הרכיב יש גישה לצדדיו – גימורו בשני צדדיו יכול שיפועים שלא יעלה על 100%; (3) רכיב שבולט יותר מ-10 ס"מ למדרכה יהיה מובחן בניגוד חזותי מסביבתו	
עולה על 6 ואינו עולה על 20	עולה על 6 ואינו עולה על 20	נמצא אחד מבין אלה או בדומה להם: (1) כבש לפי טור ג של צד פרט משנה (11) ויכול שלכבש אין בתי אחיזה ולא אמצעי הגנה בשוליו; (2) רכיב מתקפל מקובע אל המבנה ושיפועו במצב פתוח אינו עולה על 12%; (3) משוואה גובה	נמצא אחד מבין אלה או בדומה להם: (1) כבש לפי טור ג של צד פרט משנה (11) ויכול שלכבש אין בתי אחיזה ולא אמצעי הגנה בשוליו; (2) רכיב מתקפל מקובע אל המבנה ושיפועו במצב פתוח אינו עולה על 12%; (3) משוואה גובה	
עולה על 20	עולה על 20	נמצא אחד מבין מעלית, מעלון אנכי, מעלון משופע, או כבש שמתקיימים בו הוראות טור ג לצד פרטי משנה, 9, 10 או 11, בהתאמה, ואדם עם מוגבלות בכיסא גלגלים יכול לעשות בו שימוש כדי לעבור בין מפלסים	נמצא אחד מבין מעלית, מעלון אנכי, מעלון משופע, או כבש שמתקיימים בו הוראות טור ג לצד פרטי משנה, 9, 10 או 11, בהתאמה, ואדם עם מוגבלות בכיסא גלגלים יכול לעשות בו שימוש כדי לעבור בין מפלסים	
עולה על 300	עולה על 300	עולה על 300	עולה על 300	

מתקיימות בו כל הדרישות המפורטות בטור ג בפרטי המשנה האמורים – יותקן אמצעי חלופי להתגברות על הפרש הגובה לפי פרט משנה (ב); (ב) לגבי פרטי משנה (א) עד (ב) בטור ג' – (1) אם קיים הפרש גובה שאינו עולה על 20 ס"מ ואין בו אמצעי להתגברות עליו – ההתגברות על הפרש הגובה תיעשה לפי הטבלה שבטור ג בפרט משנה (ב); (2) עלה הפרש הגובה על 20 ס"מ כאמור בטור 1 בטבלה שלהלן ואין בו אמצעי להתגברות עליו, יותקן אמצעי כאמור בטור 2 בכפוף להוראות שלאחר הטבלה:

טור 1	טור 2
הפרש גובה אנכי (ס"מ)	הפרש גובה אנכי (ס"מ)
בין 20 ל-150	בין 20 ל-150
בין 150 ל-300	בין 150 ל-300
עולה על 300	עולה על 300

להתגברות על הפרש גובה מתקיימות בו כל הדרישות המפורטות בטור ג שבפרטי המשנה האמורים, יראו את הוראות הבדיקה, כהוראות ביצוע ההנגשה, ובנוסף לגבי כבש – אם לא קיים בית אחיזה – יותקן בית אחיזה לפי פסקה (ב) בטור ד' לצד פרט משנה (13), או שיותקן אמצעי חלופי להתגברות על הפרש הגובה לפי פרט משנה (ב) או (ג), לפי העניין (ב) לגבי פרטי משנה (א) עד (ב) בטור ג' – אם לא קיים אמצעי להתגברות על הפרש גובה – ההתגברות על הפרש הגובה תיעשה לפי חלק ח1; המיתקן ומפרטו הטכני יהיה לפי האמור בטור ד בפרט המשנה הדין במיתקן כאמור, אם הפרש הגובה הוא בגבול שבין בניין קיים

<p>– מעלון אנכי; עדיפות 3 – מעלון משופע או כבש</p>	<p>למדרכה או לשביל ציבורי ואינו עולה על 20 ס"מ – אפשר שההתגברות תבוצע, לחלופין, לפי הטבלה בטור ג בפרט משנה (ב); (ג) לגבי פרט משנה (ג) בטור ג' – אם לא קיים אמצעי שמחבר בין מפלסים, תותקן מעלית לפי הוראות חלק ח1 שתחבר בין המפלסים שביניהם מחברות המדרגות הנעות</p>	<p>שביניהם הוא מקשר</p> <p>(ג) בבניין קיים שבו מפלסים שונים מחוברים ביניהם במדרגות נעות ושניתנים בהם שירותים ציבוריים, נמצא אחד מבין מעלית, מעלון אנכי, או כבש, שמחבר בין מפלסים כאמור, ומתקיימים בו הוראות טור ג לצד פרטי משנה, 9, 10, או 11, בהתאמה</p>	
--	---	---	--

(א) החייב בביצוע נגישות יבצע את עדיפות 1 שבטור 2, ויבחא את החלופה המתאימה מבין המפורטות בעדיפות 1; התקיים פטור לפי פרק ד לעדיפות 1 – תבוצע עדיפות 2, וכך הלאה; על אף האמור, בבניין קיים שבו יש מניעה להפעלת אמצעים אלקטרו מכניים במצבים מסוימים עקב סיבות תרבותיות או דתיות, אפשר שיותקן כבש כעדיפות 1; (ב) כשמתקיים פטור וחייב כאמור מבקש להתקין מיתקן הרמה המצוי בעדיפות נמוכה יותר, ייתמך פטור כאמור, נוסף על האמור בפרק ד, גם בחוות דעת של מומחה למעליות ולפיה לא ניתן להתקין אמצעי כמפורט בעדיפות הגבוהה; (ג) אמצעי כאמור בטור 2 בטבלה שלהלן יותקן לפי הוראות טור ד או ה, לפי העניין, בטבלה זו בפרט המשנה הדין בהתקנת מיתקן כאמור; (ג) לגבי פרט משנה (ג) בטור ג' – אם

<p>הוראותיו אינן מתקיימות, יותקן מעלון אנכי לפי הוראות טור ד בפרט משנה (10) שיחבר בין המפלסים שביניהם מחברות המדרגות הנעות</p>				
<p>אין</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>(א) בפרט משנה זה – "סימן מאתר", "סימן מוביל" – כהגדרתם בחלק ח'1 לתקנות התכנון; "אמצעים להכוונה קולית" – אמצעי המופעל בהימצא אדם במקום מסוים בבניין קיים ומוסר לו מידע קולי, והכל בהתאם להוראות לפי פרק ה'1 לחוק; (ב) בבניין קיים מהסוגים המפורטים בפרט 8.70 לחלק ח'1 מתקיימות ההוראות האלה: (1) פרטים 8.70 עד 8.77 לחלק ח'1 בשינויים אלה: (א) בפרט 8.74 (ב) המילים "וממנו אל מעלית המצויה במפלס הכניסה" – לא חלות; (ב) בפרט 8.75 – (1) חלופה א בשרטוט 8.75 אינה חלה; (2) אחרי "מול אחת ממזוזות הדלת" יראו כאילו כתוב "בכפוף לכך שאדם העומד לצד קצה הסימן גורם לפתיחה אוטומטית של דלת ההזזה"; (ג) בפרט 8.77 המילים "וליד מקום להעלאת נוסעים והורדתם" – לא חלות; (2) סימן מוביל בתוך בניין מתחיל מהכניסה העיקרית לבניין ומוביל ממנה לעמדת המודיעין בבניין, וממנה עד לסימן המאתר שמוביל להתקני הפיקוד בתחנה של המעלית המרכזית שבמפלס הכניסה הראשית; אין בבניין מעלית ועמדת מודיעין, מסתיים הסימן המוביל לפני הכניסה העיקרית לבניין; אפשר שבמקום סימן מוביל כאמור קיימים לחלופין אמצעים להכוונה קולית המאפשרים לאדם עם מוגבלות בראיה לזהות כל אחד מהמקומות בבניין הנזכרים בפסקה זו; (3) הוראות פסקה (2) אינן חלות על בניין קיים שהוא מרכז קניות לרבות קניון ובניין קיים שהוא מקום להתקהלות המשמש למופעים ולבידור, ובמקומו, בהמשך של סימן מוביל בתוך הבניין הקיים שמוביל – (א) במרכז קניות לרבות בקניון – אל</p>	<p>הכוונה</p>	<p>(16)</p>

		<p>עמדת מודיעין מאוישת, ככל שקיימת; (ב) במקום להתקהלות המשמש למופעים ולבידור – אל עמדת שירות מאוישת למכירת כרטיסים לשירותים הציבוריים שבמקום, אם נמצא בבניין; ואולם אם מקום להתקהלות כאמור הוא חלק מבניין קיים שעיקר שימוש אינו להתקהלות והכניסה העיקרית אליו היא דרך בניין קיים כאמור, כגון בית קולנוע שנמצא בתוך מרכז קניות, בקניון או במקום ציבורי לאכסון – אין חובה בסימן מוביל לפי פסקה זו; (4) למעט בסוגי בניינים כמפורט בפסקה (3), מתקיימות הוראות פרט 8.78(ג) לתקנות התכנון או לחלופין קיימים אמצעים להכוונה קולית המאפשרים לאדם עם מוגבלות בראייה לזהות בקלות את התקני הפיקוד שבתחנת המעלית; (ג) בבניין קיים או חלקו שבו הציבור שוהה עם ליווי צמוד מצד נותן השירות, כגון בבית סוהר, אין חובה שיתקיימו הוראות פרט משנה (ב); במקום ציבורי לאכסון שתפוסתו 500 איש לפחות וכניסתו ודלפק הקבלה בקרבת הכניסה מאוישים ברציפות 24 שעות ביממה, יכול שבמקום הוראות פרט משנה (ב) יחולו הוראות לפי סעיף 19 יב לחוק; (ד) על אף האמור בפרט משנה (ב), על מתחם בניינים קיימים חלות הוראות אלה: (1) במתחם בניינים קיימת מערכת התמצאות והכוונה שמאפשרת לאדם עם מוגבלות להגיע – (א) מתחנות להסעת המונים בקרבת המתחם לכניסותיו; (ב) מכניסות למתחם ומתחנות להסעת המונים בתוך המתחם, ככל שקיימות, לפתחי מקומות שבהם ניתנים שירותים ציבוריים; (2) מערכת כאמור בפסקה (1) מתבססת, ככל שנדרש, על סימנים מובילים, סימני אזהרה, סימנים מאתרים, אמצעים להכוונת אדם עם מוגבלות בסביבת הרחוב, הכוונה קולית, שלטים לרבות פיקטוגרמות, אמצעים מתאימים אחרים, ושילוב שלהם, וככל האפשר על הוראות ת"י 1918 על חלקיו השונים; (3) המערכת תוכננה בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות לאחר שהתייעץ עם מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה; (ה) חייב בביצוע נגישות יאפשר להעביר</p>	
--	--	---	--

		תחומי בניין קיים סימן מוביל הנדרש לפי התוספת התשיעית לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003		
		סימן ז – פרטי בניין		
אין	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה	<p>(א) באמצעי הפעלה לשימוש הציבור בבניין קיים וביחידת אכסון מיוחדת בפרט, כגון מפסקים, כפתורים, לחצנים, ומתגים, מתקיימות הוראות סעיף 2.5 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ב) אם על אמצעי הפעלה לכלול לחיצים מובלטים או מידע בניגוד מישושי או חזותי – נמצאים הלחיצים בגובה שבין 110 ס"מ ל-140 ס"מ ובלבד שמתאפשרת גישה מהצד לאמצעי ההפעלה לפי סעיף 2.6.3.2 בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ג) במקום ציבורי לאכסון יחול אחד מאלה: (1) באמצעי הפעלה כאמור בפרט משנה (א) מתקיים סעיף 2.5(ד) ו-(ה) בת"י 1918 חלק 1 והם יימצאו בחמישה אחוזים מיחידות האכסון; החובה לפי פרט משנה זה לא חלה על יותר מ-15 יחידות אכסון; (2) אפשר שלבקשת משתמש, וטרם כניסתו ליחידת אכסון שבה הוא אמור לעשות שימוש, התקין ביחידת האכסון איש שירות מטעם המקום, אמצעים מתאימים לצד או על אמצעי הפעלה כך שמתקיים בהם סעיף 2.5(ד) ו-(ה) בת"י 1918 חלק 1;</p> <p>ביצוע פרט משנה (ג) בא במקום החובה לעניין סעיף 2.5(ד) ו-(ה) ביחידות אכסון מיוחדות לפי פרטי משנה (א) ו-(ב)</p>	מפסקים וכפתורי הפעלה על משטח אנכי	(27)
		סימן ח – מקומות מסוימים		
לגבי בית קולנוע רגיל – שמכיל 50 מקומות ישיבה לפחות זווית הראייה האנכית לראש המסך ממקום ישיבה מיוחד תהיה קרובה ככל האפשר ל-40°; ואם מכיל פחות מ-50 מקומות ישיבה – זווית הראייה האמורה תהיה קרובה ככל האפשר ל-45°; נוסף על כך יחול האמור בטור ד לגבי התגברות על הפרשי	יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה; על אף האמור, לגבי בית קולנוע רגיל, אם כדי לעמוד בדרישת זווית הראייה לראש המסך – תידרש התגברות על הפרש גובה	<p>(א) בפרט משנה זה, "מקום להתקהלות" – מקום שמתכנסים בו בני אדם ובכלל זה אולם קולנוע, אולם תאטרון, אמפיתאטרון, אולם המשמש בית תפילה, אולם למשחקי ספורט, אצטדיון, אולם אירועים, חדר ישיבות, בית משפט, ובית דין;</p> <p>(ב) במקום להתקהלות ישנם מקומות ישיבה מיוחדים, לפי הוראות אלה: (1) שטח הרצפה החופשי של מקום ישיבה מיוחד לאדם עם מוגבלות הוא ברוחב של 80 ס"מ לפחות ובאורך של 120 ס"מ לפחות; (2) על מקומות הישיבה המיוחדים חלים פרט 8.210(1) עד (2) ו-(4) לתקנות התכנון; (3) אם חזיתו של מקום ישיבה מיוחד</p>	מקום להתקהלות	(28)

<p>גובה בין מפלסים. לגבי מקום שנערכת בו פעילות טקסית, דתית או רוחנית – החובה לבצע התאמות נגישות אינה חלה על חלקים במקום כאמור שעליהם מתרחש טקס דתי, פולחני או רוחני</p>	<p>בין מפלסים באמצעות מיתקן הרמה, כדי להגיע למקום ישיבה מיוחד – החייב בביצוע הגישות פטור מלעמוד בדרישת זווית הראייה לראש המסך</p>	<p>גובלת במפלים נמוך יותר וקיימת סכנת נפילה, ישנם בחזית אמצעי הגנה אלה: (א) סף מוגבה או רכיב הגנה שבפניו העליונים בגובה 9 ס"מ לפחות ותחתיתו בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים; (ב) מחסום שמונע סכנת נפילה של אדם הולך; (4) מיקומם של המקומות המיוחדים מאפשר לאדם עם מוגבלות ראות נוחה למוקד הפעילות במקום להתקהלות; המקומות המיוחדים לא נמצאים במעברים, ולפחות למחציתם צמוד מקום ישיבה רגיל; (5) במקומות להתקהלות כמפורט להלן מתקיימות, נוסף על האמור לעיל, הוראות אלה:</p> <p>(א) באולם קולנוע רגיל שמכיל 50 מקומות ישיבה לפחות, זווית הראייה לראש המסך אינה גדולה מ-40°; באולם קולנוע רגיל שמכיל פחות מ-50 מקומות ישיבה, במקום הזווית האמורה תבוא זווית של 45°; באולמות שבהם ההקרנה נעשית על מסכי ענק שגובהם גדול מ-12 מטר והם מיועדים לצפייה תלת-ממדית, נמצאים מקומות ישיבה מיוחדים בשורות האחרונות; בסעיף זה, "זווית הראייה לראש המסך" – הזווית שקודקודה במקום שבו נמצא ראשי של מי שיושב במקום ישיבה מיוחד, קרן אחת של הזווית מכוונת לאופק והקרן השנייה מכוונת לקצה העליון של המסך;</p> <p>(ב) באצטדיון, באולם המשמש לתחרויות ספורט, ובמקום להתקהלות המשמש למופעים ואירועים המוניים, ממוקמים מקומות הישיבה המיוחדים באופן שבעת שהקהל עומד על רגליו הוא לא מסתיר לאדם שיושב במקום מיוחד;</p> <p>(ג) במקום להתקהלות שמקומות הישיבה שבו מקיפים מוקד פעילות מכל עבריו ותפוסתו 1,000 איש לפחות (כגון אצטדיון, היכל ספורט או אמפיתאטרון), אפשר שמקומות הישיבה המיוחדים מתחלקים בין שתי הצלעות הארוכות, ככל שישנן, ובלבד שבתי שימוש נגישים ומקומות חניה נגישים קיימים בסמוך לצלע כאמור; (6) למקומות המיוחדים ומהם מובילה</p>	
---	---	---	--

		<p>דרך נגישה לשאר השירותים הציבוריים באותו מקום כגון בית שימוש נגיש או מזנון;</p> <p>(ג) לאורך מעבר צמוד לקיר של יציע (טריבונה) קיים בית אחיזה לפי פרט משנה (13); ואולם אין באמור בפסקה זו כדי לפטור מהמצאות אמצעי הנגשה לאדם עם מוגבלות בראייה הנדרש לפי טור זה;</p> <p>(ד) בבניין קיים שמתקיימים בו שני אלה: (1) נערכת בו פעילות טקס, דתית או רוחנית, באזורים נפרדים לגברים ולנשים, דרך קבע, כגון בית תפילה ובית לוויות; (2) לאחד מאזורים אלה, המיועד לגברים או לנשים, לא מובילה דרך נגישה דרך שטחי פנים של הבניין בדומה לאופן שבו מגיע הציבור לאזור זה (בפסקה זו – אזור נפרד); אפשר שעל אף האמור בטור ג שלצד פרט משנה 1(א) מתקיים אחד מאלה:</p> <p>(א) במפלס בבניין שאליו מוליכה דרך נגישה נמצאת קבוצת מקומות ישיבה שכוללת מספר מקומות מיוחדים שנדרשים לפי פרט משנה (ב)2 באזור נפרד כאמור, אילו היתה מוליכה אליו דרך נגישה; ולצד, מספר מקומות ישיבה רגילים שמספרם גדול פי 2 ממספר מקומות הישיבה המיוחדים; (ב) יכול שלאזור הנפרד מובילה דרך נגישה גם שלא מתוך הבניין;</p> <p>(ה) על אף האמור בטור ג שלצד פרט משנה 1(א), אפשר שהמקומות המיוחדים נמצאים במפלס שאינו חלק מהיציע ובלבד שמתקיימים כל אלה:</p> <p>(1) מתאפשר ממקום ישיבה מיוחד כאמור צפייה נוחה, השתתפות באירוע ואפשרות לעקוב באופן שוטף על ההתרחשות באירוע;</p> <p>(2) לצד המקומות המיוחדים נמצאים מושבים בכמות כפולה ממספר המקומות המיוחדים;</p> <p>(ו) במקום להתקלות מאורגנת של הציבור שמקומות הישיבה שבו אינם מקובעים לרצפה, כגון באולם או בגן אירועים וכן בבתי אוכל, שליש לפחות משטח ההתקהלות העיקרי, כיחידה שלמה, הוא נגיש בתוכו וממנו ואל שאר השימושים הציבוריים במקום; נמצא חלק משטח ההתקהלות בשטחי החוץ של הבניין הקיים, גם שליש משטח ההתקהלות בשטחי חוץ הוא נגיש באותו אופן</p>	מקום	(30)
(א) קיימת יחידת	(א) קיימת	(א) בפרט משנה זה –		

<p>אכסון כאמור בפסקה (א) בטור ד' – אין (ב) נדרשת הקמת יחידה מיוחדת – תוקם יחידה מיוחדת לפי הוראות הבדיקה שבטור ג בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות היחידות</p>	<p>יחידת אכסון במקום ציבורי לאכסון או בבית אבות כאמור בפרט משנה (ד)(1) בטור ג', שנועדה להיות יחידת אכסון מיוחדת, ולא עומדת בהוראות הבדיקה לפי טור ג למעט בפרטי משנה (ב)(1) או (2) או פרט משנה (ד)(1) (להלן – סעיפי כמויות היחידות), יראו את הוראות הבדיקה למעט סעיפי כמויות היחידות, כהוראות ביצוע ההנגשה או שתוקם יחידת איכסון מיוחדת לפי פסקה (ב) נדרשת הקמת יחידה מיוחדת לרבות עקב אי-התקיימות הוראות הבדיקה לפי סעיפי כמויות היחידות, תוקם יחידה מיוחדת לפי הוראות חלק ח'1 בכמות הנדרשת לפי סעיפי כמויות היחידות (ג) לגבי פסקה (ג) שבטור ג – יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג</p>	<p>"מקום ציבורי לאכסון א" – מקום ציבורי לאכסון שמועד הוצאת היתר הבנייה להקמתו קדם ליום כ"ה באלול התשנ"ה (20 בספטמבר 1995); "מקום ציבורי לאכסון ב" – מקום ציבורי לאכסון שמועד הוצאת היתר הבנייה להקמתו מיום כ"ה באלול התשנ"ה (20 בספטמבר 1995) ואילך; (ב) במקום ציבורי לאכסון ישנן יחידות אכסון מיוחדות לפי הוראות אלה: (1) מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון שבו סך כל יחידות האכסון כמפורט בטור א להלן, אינו פחות מהאמור בטור ב לצדו לגבי מקום ציבורי לאכסון א', ואינו פחות מהאמור בטור ג לגבי מקום ציבורי לאכסון ב':</p> <table border="1" data-bbox="746 840 1145 1467"> <thead> <tr> <th>טור א</th> <th>טור ב</th> <th>טור ג</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי</td> <td>מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'</td> <td>מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'</td> </tr> <tr> <td>עד 7</td> <td>לא נדרש</td> <td>לא נדרש</td> </tr> <tr> <td>מ-8 עד 75</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>מ-76 עד 150</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>מ-151 עד 225</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>מ-226 עד 300</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>לכל 75 יחידות אכסון נוספות</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p>(2) על אף האמור בפסקה (1), לצורך חישוב מספר יחידות האכסון המיוחדות הנדרשות לפי הטבלה במקום ציבורי לאכסון המשמש למגורים לתקופות ממושכות, כגון מעונות, יחושבו סך כל יחידות האכסון במקום הציבורי שבטור א כדלקמן: (א) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 3 משתמשים לכל היותר – תיחשב כיחידת אכסון אחת; (ב) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 4 ולא יותר מ-8 משתמשים – תיחשב כיחידת אכסון וחצי; (ג) יחידת אכסון המותאמת לשימוש של 9 משתמשים לפחות – תיחשב כיחידת אכסון אחת ושלושת רבעי יחידת האכסון; נוסף על האמור לעיל, אם קיימות חמש</p>	טור א	טור ב	טור ג	סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי	מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'	מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'	עד 7	לא נדרש	לא נדרש	מ-8 עד 75	1	1	מ-76 עד 150	2	2	מ-151 עד 225	3	3	מ-226 עד 300	3	4	לכל 75 יחידות אכסון נוספות	1	1	<p>ציבורי לאכסון יחידות אכסון מיוחדות</p>
טור א	טור ב	טור ג																									
סך כל יחידות האכסון במקום ציבורי	מספר יחידות האכסון המיוחדות במקום ציבורי לאכסון א'	מספר היחידות המיוחדות במקום ציבורי לאכסון ב'																									
עד 7	לא נדרש	לא נדרש																									
מ-8 עד 75	1	1																									
מ-76 עד 150	2	2																									
מ-151 עד 225	3	3																									
מ-226 עד 300	3	4																									
לכל 75 יחידות אכסון נוספות	1	1																									

	<p>כהוראות ביצוע ההגשה</p>	<p>יחידות אכסון מיוחדות במקום ציבורי לאכסון כאמור, אחת מהן לפחות כוללת שני חדרי שינה שאחד מהם לפחות עונה לדרישות הנגישות לפי טור זה, או לחלופין יחידת אכסון מיוחדת אחת לפחות מקושרת ליחידת אכסון אחרת;</p> <p>(3) ביחידת אכסון מיוחדת יש שטח לסיבוב לפי הוראות סעיף 2.7.4 בת"י 1918 חלק 1 ומתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת, לרבות חדר רחצה ומרפסת, אם קיימת, חרף קיומם של רהיטים;</p> <p>(4) בכל אגף דלת ביחידה מיוחדת קיים אמצעי עזר לסגירה לפי הוראות סעיף 2.3.7.2 בת"י 1918 חלק 3.1;</p> <p>(5) היחידה המיוחדת מכילה לפחות אסלה, כיור רחצה ומקלחת;</p> <p>(6) כל קבועות השרברבות על אבזריהן ממוקמות כך שנותר מן הצד שממנו ניגשים אליהן, מרחב חופשי שקוטרו 130 ס"מ לפחות, והוא משתרע ממפלס הרצפה עד לגובה של 68 ס"מ לפחות מעל הרצפה;</p> <p>(7) ביחידה מיוחדת יש מקלחת שמתקיימות בה הוראות טור ג שלצד פרט משנה 24;</p> <p>(8) גובה מושב האסלה הוא 42 ס"מ עד 45 ס"מ מהרצפה; נוסף על כך יש במקום הגבהה לאסלה שאינה מקובעת שלאחר הצבתה מגיע גובה המושב ל-45 ס"מ עד 50 ס"מ; הגבהה לאסלה שאינה בשימוש תהיה במקום נגיש בתוך תא השירותים; בצד האסלה, במקביל לציר האורך שלה, נותר מרחב חופשי ברוחב 80 ס"מ לפחות; לצד האסלה ישנם מאחזי יד כאמור בטור ג שלצד פרט משנה (22); אפשר שמאחזי יד אלה ניתנים לפירוק ובלבד שהם מאוכסנים בה זמינים לשימוש מייד;</p> <p>(9) ברזים ביחידה מיוחדת הם ברזי ידית או ברזים המופעלים באמצעי אלקטרוני, ומצויים בהישג ידו של אדם היושב בכיסא גלגלים;</p> <p>(10) גובהו העליון של הכיור הוא בין 80 ס"מ ל-90 ס"מ מן הרצפה, ומתחתיו שמור חלל חופשי עד לגובה 68 ס"מ לפחות; ברז הכיור מורכב לכיור עצמו או למשטח אופקי הצמוד לו; נוסף על כך מתקיימות הוראות סעיף 2.11.7.2 (א) ו-(ב) בת"י 1918 חלק 3.1 ובמקום ה-75 ס"מ בסעיף 2.11.7.2 (א) יבוא 70 ס"מ;</p> <p>(11) ביחידה מיוחדת נמצאת מראה לפי</p>	
--	--------------------------------	---	--

		<p>הוראות סעיף 2.11.9(ד) בת"י 1918 חלק 3.1; (12) אבזרי העזר, כגון מתלי מגבות ובגדים, מחזיקי נייר, מייבשי שיער וכיוצא באלה, נמצאים בטווחי הגעה משותפים לפי הוראות סעיף 2.6.4 בת"י 1918 חלק 1; (ג) במקום ציבורי לאכסון מן המנויים בפרט (7) בתוספת הראשונה לחוק, שחייב בהמצאותן של יחידות אכסון מיוחדות לפי פרט משנה (ב), מתקיימות הוראות אלה: (1) במספר יחידות אכסון כמספר יחידות האכסון המיוחדות שמקום ציבורי כאמור חייב בהמצאותן לפי פרט משנה (ב), נמצא בכל פתח של יחידות אכסון מנעול, הננעל באמצעות מפתח פשוט; (2) מפתח כאמור מאפשר נעילה ופתיחה של דלת בפתח כאמור בפסקה (1) מחוץ ומתוך יחידת אכסון, במפתח יחידה הזזה לכל הפתחים ולכל היחידות; לעניין זה, "מפתח" – כגון מפתח פתיחת דלת מעלית המצוי בידי כבאי; פרט משנה זה יחול גם במקום ציבורי לאכסון המנוי בפרט (7) בתוספת הראשונה לחוק שלא חייב ביחידת אכסון מיוחדת ובמקום כאמור יתקיים ההסדר האמור ביחידת אכסון אחת לפחות; (ד) בבית אבות – (1) שיעור יחידות האכסון המיוחדות הוא לפחות 10 אחוזים מסך כל יחידות האכסון בבניין ולא פחות מאחת; (2) ביחידת אכסון שאינה יחידת אכסון מיוחדת נמצא מאחז יד במקלחת ומאחז יד בבית השימוש. מאחזי יד כאמור יאפשרו למשתמש להיתמך בהם ולייצב את עצמו, בעת שימוש במקלחת או בתא בית השימוש, לפי העניין, לרבות בעת שהוא נכנס ויוצא ממקומות אלה</p>		
<p>אין</p>	<p>יראו את הוראות הבדיקה שבטור ג כהוראות ביצוע ההנגשה</p>	<p>בבתי סוהר ובבתי מעצר מתקיימות הוראות אלה: (1) דרך נגישה רציפה מובילה ממקום חניה נגיש למקומות בבית סוהר ובבית מעצר שמותרת לציבור המבקרים גישה אליהם, לרבות לאזורי המתנה או קבלת שירות, ומקום מפגש עם מבקרים ועם עורכי דין ולבית שימוש נגיש למבקרים; (2) יחידות מיוחדות – (א) סך כל היחידות המיוחדות לפי טור ג לצד פרט משנה (30) בכל בתי הסוהר ובתי המעצר בישראל, אינו פחות מאחוז אחד מסך כל תאי הכליאה בבתי סוהר ובבתי המעצר בישראל, לפי העניין; (ב) שירות בתי הסוהר הורה באילו בתי</p>	<p>בית סוהר ובית מעצר</p>	<p>(33)</p>

		<p>סוהר ובתי מעצר, לפי העניין, מבין המצויים בצפון, מרכז, ודרום ישראל (להלן – המחוזות) נמצאות יחידות מיוחדות שמספרן יחסי לכמות תאי הכליאה באותו מרחב; חלוקה זו נערכה באופן שהבטיח, שבכל סוג של בתי סוהר ובתי מעצר בכל אחד ממחוזות אלה, נמצאות יחידות מיוחדות ולא פחות מיחידה מיוחדת אחת; בפרט משנה זה, "סוג של בתי סוהר או בתי מעצר" – בית סוהר או בית מעצר המיועד לאוכלוסייה מסוימת, כגון אסירים פליליים, אסירים ביטחוניים וכיוצא באלה;</p> <p>(3) בבית סוהר ובבית מעצר שנמצאות בהם יחידות מיוחדות לפי פסקה (2), קיימת לאסיר שהוא אדם עם מוגבלות נגישות רציפה מהיחידה המיוחדת שהוא כלוא בה לכל המקומות בבית הסוהר שבהם נמצא אסיר כחלק משגרת הפעילות בבית הסוהר ובכל המקומות שניתן בהם שירות לאסיר, לרבות חדר אוכל, מרפאה, מועדון, חצר שבה מאפשרים לאסירים להתהלך, מקום מפגש עם עורך דין ועם מבקרים;</p> <p>(4) בבניין קיים שבו תא לעצירים שבשימוש משטרת ישראל, ובתאי המתנה בבתי משפט ובבתי דין מתקיימים הוראות אלה:</p> <p>(א) לתא לעצירים אחד לפחות מובילה דרך נגישה לפי הוראות טור זה; בתא יש שטח רצפה פנוי ממכשולים שמתקיימים בו הוראות סעיף 2.7.4 ת"י 1918 חלק 1;</p> <p>(ב) מתא לעצירים מובילה דרך נגישה לפי הוראות טור זה לבית שימוש נגיש לפי טור ג שלצד פרט משנה (21)</p>	
--	--	--	--

חוק העתיקות, תשל"ח-1978⁵

1. הגדרות

"עתיקה" –

נכס, בין תלוש ובין מחובר, שנעשה בידי אדם לפני שנת 1700 לספירה הכללית, לרבות דבר שהוסף לו לאחר מכן והוא חלק בלתי נפרד ממנו;

⁵ חוק העתיקות תוקן לאחרונה 15.2.2010 – תיקון מס' 4. ההגדרה בסעיף 1 תוקנה לאחרונה ביום 3.8.1989 – תיקון מס' 1.

נכס, כאמור בפסקה (1), שנעשה בידי אדם החל בשנת 1700 לספירה הכללית, והוא בעל ערך היסטורי והשר הכריז שהוא עתיקה;
שרידים זואולוגיים ובוטניים מלפני שנת 1300 לספירה הכללית;
"אתר עתיקות" – שטח המכיל עתיקות, שהמנהל הכריז עליו לפי סעיף 28(א);

28. אתרי עתיקות

(א) המנהל רשאי להכריז כי מקום פלוני הוא אתר עתיקות; ההכרזה תפורסם ברשומות.

חוק הספריות הציבוריות, תשל"ה-1975⁶

1. הגדרות

בחוק זה –

"ספריה ציבורית" – ספריה שהיא פתוחה לכל והוקמה לפי סעיף 2 או הוכרה לפי סעיפים 2 או 3;

2. ספריה של רשות מקומית

(א) השר רשאי, לשם השגת מטרתו של חוק זה, בהתייעצות עם שר האוצר ושר הפנים וכל רשות מקומית הנוגעת בדבר, להורות בצו, לרשות מקומית אחת או לרשויות מקומיות אחדות במשותף, להקים, להחזיק ולנהל ספריה ציבורית בתחום שיפוטן.

(ב) השר רשאי להכיר בספריה קיימת של רשות מקומית כספריה ציבורית, ומשעשה כן יחול עליה חוק זה.

3. ספריה של ארגון ציבורי

(א) לפי בקשתו של ארגון ציבורי ובהתייעצות עם הרשות המקומית שבתחומה נמצאת ספריה של הארגון, רשאי השר להכיר בספריה כספריה ציבורית, ומשעשה כן יחול עליה חוק זה, אולם לא ייפגע מעמדה המשפטי בשל כך.

(ב) השר יקבע בתקנות, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, את המבחנים שלפיהם יהא ניתן להכיר בספריה לפי סעיף זה, וכן את התנאים לביטול ההכרה, בין ביוזמת השר ובין לפי בקשת הארגון.

(ג) השר רשאי, לאחר שהודיע על כך לוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לקבוע בתקנות דרכי פעולתן של ספריות ציבוריות שהוכרו לפי סעיף זה, לרבות שיתוף בניהול ובאיגום האמצעים עם ספריה של הרשות המקומית, וחלוקת תחומי פעולתן.

⁶ חוק הספריות הציבוריות תוקן לאחרונה 26.7.2007 – תיקון מס' 3. ההגדרה בסעיף 1 וסעיף 3 לא תוקנו מאז חקיקת החוק בשנת 1975, סעיף 2 תוקן לאחרונה 27.6.2002 – תיקון מס' 1.

פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], תשל"ב-1972⁷

1. הגדרות

בפקודה זו -

"סימן" - אותיות, ספרות, מלים, דמויות או אותות אחרים או צירופם של אלה, בשני ממדים או בשלושה;

"סימן מסחר" - סימן המשמש, או מיועד לשמש, לאדם לענין הטובין שהוא מייצר או סוחר בהם;

"סימן מסחר בין-לאומי" - סימן מסחר שרשום בפנקס הרישום הבין-לאומי, בהתאם להוראות הפרוטוקול ותקנות מדריד;

"סימן מסחר בין-לאומי הרשום בישראל" - סימן מסחר בין-לאומי שהוא גם סימן מסחר רשום שנרשם בהתאם להודעה שקיבל הרשם לפי סעיף 56ה;

"סימן מסחר לאומי" - סימן מסחר רשום, שנרשם בהתאם לבקשה לפי סעיף 17;

"סימן מסחר מוכר היטב" - סימן המוכר היטב בישראל כסימן שבבעלות אדם שהוא אזרח מדינה חברה, תושב קבוע בה או שיש לו בה מפעל עסקי תעשייתי פעיל, ואפילו הסימן אינו סימן מסחר רשום בישראל או אין משתמשים בו בישראל; לענין קביעתו של סימן מסחר כסימן מוכר היטב בישראל יילקחו בחשבון, בין השאר, המידה שבה הסימן מוכר בחוגי הציבור הנוגע לענין, והמידה שבה הוא מוכר כתוצאה ממאמצי השיווק;

"סימן מסחר רשום" - סימן מסחר הרשום בפנקס סימני המסחר לפי הוראות פקודה זו והוא סימן מסחר לאומי או סימן מסחר בין-לאומי הרשום בישראל;

"סימן שירות" - סימן המשמש, או מיועד לשמש, לאדם לענין השירות שהוא נותן;

"סימן מאשר" - סימן המיועד לשמש בידי אדם, שאינו מנהל עסק, לאישור מקורם של טובין פלונים שיש לו ענין בהם, מרכיביהם, דרכי ייצורם, איכותם או תכונה אחרת מתכונותיהם, או לאישור טיבו, איכותו או סוגו של שירות פלוני שיש לו ענין בו;

"סימן קיבוצי" - סימן מסחר או סימן שירות השייך לחבר -בני-אדם שיש לו ענין בטובין או בשירות שהסימן מיועד לציינם, וחברי החבר משתמשים, או מתכוונים להשתמש, באותו סימן לגבי הטובין או השירות;

⁷ פקודת סימני מסחר תוקנה לאחרונה 20.4.2016 – צו תשע"ו. ההגדרות בסעיף 1 תוקנו לאחרונה ביום 6.8.2003 – תיקון מס' 5.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965⁸

פרק ה'א: נגישות לאנשים עם מוגבלות

1158. נגישות מקום ציבורי חדש

(ז) (1) במקום המיועד להיות מוסד חינוך או גן ילשים שהוא מוסד חינוך רשמי, שהיתר לבנייתו או לשימוש בו ניתן לאחר כניסתו לתוקף של התקנות שהתקין שר הפנים לפי סעיף קטן זה (בסעיף זה – מוסד חינוך חדש) יבוצעו התאמות נגישות בהתאם להוראות שיקבע שר הפנים לפי פרק זה.

(2) בלי לגרוע מהוראות לפי פרק ה'1, שר הפנים, בהתייעצות עם המועצה הארצית, הנציבות, ארגונים הפועלים לקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובאישור ועדת הרווחה והבריאות של הכנסת, יקבע הוראות בדבר התאמות נגישות אלה בלבד:

(א) התקנת פיר למעלית בבנין המרכזי;

(ב) התקנת תא שירותים נגיש לאדם עם מוגבלות, אחד לנשים ואחד לגברים;

(ג) הנגשת הכניסה למוסד החינוך ודרכי הגישה מהכניסה למבנה המרכזי, בין המבנה המרכזי למבנים הסמוכים, ודרכי הגישה לאולם הספורט ולחצר ולרבות כבישים בדרכי הגישה;

(ד) כל התאמה נוספת, שקבע שר הפנים.

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות),

תש"ל-1970⁹

תוספת שנייה, חלק ח'

8.13. בתי שימוש מיוחדים

(א) יותקנו בבנין ציבורי לפחות שני תאים של בית שימוש המיועדים לנכים, אחד לנשים ואחד לגברים.

(ב) נמצא לפני תא בית שימוש כאמור חדר שירות, יתמלאו בו התנאים האלה:

⁸ חוק התכנון והבניה תוקן לאחרונה 6.4.2016 – תיקון מס' 106. סעיף 1158 נחקק ביום 7.4.2005 – תיקון מס' 71.

⁹ תקנות התכנון והבניה תוקנו לאחרונה 30.6.2015 – תיקון מס' 1 לשנת תשע"ה.

- (1) המרחק בין המישור החיצון של כנף הדלת של בית השימוש ובין הקיר ממול (בחלק זה – עומק) יהיה לפחות 1.30 מטר לכל ארכו;
- (2) המרחק בין שאר הקירות הניצבים לדלת התא של בית השימוש (להלן בחלק זה – אורך) יהיה לפחות 2.30 מטרים;
- (3) לא תיפתח שום דלת לתוך חדר השירות האמור, פרט לדלת של תא בית השימוש;
- (4) הדלת של התא תימצא בפינת החלל האמור, בקיר הארוך;
- (5) ארכו של חדר שירות האמור יוכל להיות לפחות 1.30 מטר, אם עמקו יגיע ל- 2.30 מטרים לפחות וגם יתמלא התנאי שבסעיף 8.07(2).
- (ג) הדלת לתא בית השימוש תמלא את התנאים הבאים:
- (1) היא תיפתח החוצה;
- (2) הצירים שלה יהיו מורכבים על צד המשקוף המרוחק יותר כלפי מי שמתקרב אליה מהחוץ;
- (3) לא יותקן מפתן בפתחה;
- (4) יחולו עליה ההוראות שבפרט 8.07(1), (10), (11) ו-12);
- (5) בגובה הידית יורכב על המישור הפנימי של הכנף מוט או צינור אפקי כאמור שבפרט 8.07(13) ו-14);
- (6) על אף הסגירה בפנים על-ידי בריח או סידור דומה, תינתן האפשרות לפתוח את הדלת האמורה ולסלקה מהחוץ ולהיכנס לתא התפוס של בית השימוש בשעת הצורך.
- (ד) המידות הפנימיות של תא בית השימוש יהיו דלהלן:
- (1) המרחק בין המישור הפנימי של כנף הדלת והקיר ממול לא יפחת מ-1.75 מטר;
- (2) המרחק בין הקירות הניצבים לדלת לא יפחת מ-1.40 מטר.
- (ה) מיקומה של האסלה יהיה כך:
- (1) המרחק מהקצה הקדמי שלה עד לקיר שמאחוריה לא יפחת מ-0.75 מטר;
- (2) המרחק מהקו המרכזי שלה עד לקיר הקרוב המקביל לה לא יפחת מ-1.00 מטר; "הקו המרכזי של האסלה" הוא קו פיקטיבי החוצה אותה לארכה לחצאים;
- (3) הגובה של המישור העליון של המכסה שלה יהיה 0.50 מטר מעל פני הרצפה.
- (ו) יותקנו בתא מוטות אופקיים ואנכיים בדרך הזו:
- (1) קוטרם לא יהיה קטן מ-25 מילימטר ולא גדול מ-40 מילימטר;
- (2) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה, יותקן מוט אנכי באורך 60 סנטימטר לפחות שקצהו התחתון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יותקן מעל קצהו הקרוב לכיור של המוט האופקי האמור בפסקה (3), אך לא פחות ממרחק של 95 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;

- (3) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה יותקן מוט אופקי באורך 60 סנטימטר לפחות, שחלקו העליון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה וחלקו האחורי יותקן במרחק 15 עד 35 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;
- (4) המוטות האמורים בפסקאות (2) ו-(3) יותירו מרווח גריפה של 4 עד 12 סנטימטר מפני הקיר שעליו הם מותקנים וניתן יהיה לחבר את המוטות ליחידה אחת;
- (5) כל מוט יעוגן משני קצוותיו, על ידי שלושה ברגים לפחות, בכל קצה, המותאמים לדרישות היצרן והתקן החל במקום ייצורם; הברגים יוסתרו על ידי מכסה מתאים (רוזטה) כך שלא יהיו גלויים לעין;
- (6) בקיר שבגב האסלה, או צמוד לו, על גבי עמוד חיצוני מיוחד המותאם למוט והמעוגן לרצפה בצורה בטיחותית באמצעות 4 ברגים לפחות, יותקן מוט מתרומם ממצב אופקי למצב אנכי; המוט יהיה באורך 75 עד 85 סנטימטר, וצדו העליון, במצב אופקי, יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יורכב במרחק של 80 סנטימטר מהקיר המקביל והקרוב לציר האורך של האסלה; על המוט להישאר במצב אנכי בכוחות עצמו באמצעות אמצעי המהווה חלק מובנה בו שימנע את נפילתו הפתאומית למצב אופקי; צורת המוט המתרומם האמור בפסקה זו יכולה להיות אובלית או מלבנית ובלבד שתהיה נוחה לתמיכה והחזקה ביד; רוחב המוט לא יעלה על 60 מילימטר ועוביו לא יעלה על 40 מילימטר; המוט, על כל חלקיו, יהיה בטיחותי, קל ופשוט לשימוש; יש להצמיד סמוך למוט מדבקה או שלט בגודל d2020 סנטימטר, עם ציורים (פיקטוגרמות) קריאים וברורים המראים את אופן השימוש במוט;
- (7) כל המוטות, על חלקיהם השונים, יהיו עשויים מחומר קשיח, עמיד ובלתי מחליד ויעמדו בפני כוחות אופקיים ואנכיים; פני השטח של המוטות יהיו עם חספוס קל או שצורת המוט תהיה מיוחדת כך שתימנע החלקת היד; כל העיגונים לקיר ולרצפה יהיו בטיחותיים וכל קצוות המוטות יהיו מעוגלים באופן המונע פגיעה ופגיעה כלשהי.
- (ז) יותקן בתוך התא כיור רחצה ולגביו יתמלאו התנאים הבאים:
- (1) הכיור יימצא במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להגיע ולהשתמש בו;
- (2) פני הכיור העליונים יהיו בגובה של 80 ס"מ מעל הרצפה;
- (3) ברז המים בכיור האמור יהיה מסוג ידי-ת-מנוף.
- (ח) ידית השטיפה של האסלה, מחזיק נייר טואלטי, סידורי סיבון לרחיצת ידיים ומגבת יימצאו במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להשתמש באבזרים האמורים בנקל.

8.19. מזרקות לשתיית מים

- נמצאת בבנין ציבורי מזרקות לשתיית מים (להלן – מזרקות), יתמלאו לגביה התנאים הבאים:
- (1) הפיה שדרכה יוצאים המים תימצא בגובה של 90 ס"מ מעל פני הרצפה;
- (2) המזרקות תהיה תלויה על הקיר ולא תימצא בתוך גומחה של הקיר, לא כולה ולא מקצתה;
- (3) השטח מסביב למזרקות האמורה יהיה חפשי עם גישה נוחה;
- (4) במקרה של שימוש בכוסות קרטון או חומר דומה על יד המזרקות, יהיה מקומן בגובה שלא יעלה על 1.20 מטר מעל פני הרצפה.

8.23. מקומות ישיבה מיוחדים בבתי עינוג

בתיאטרון, בבית קולנוע או בבית עינוג אחר, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לנכים על פי תנאים אלה:

- (1) שטחו של המקום המיוחד האמור לנכה יהיה לפחות 1.45 מטר על 0.90 מטר;
- (2) לכל 150 עד 1000 מקומות ישיבה יוקצב מקום אחד לנכה כאמור בפסקה (1), ומעל 1000 מקומות ישיבה – לכל 250 מקומות מקום אחד כאמור, ובלבד שבכל בנין ציבורי כאמור יותקנו לפחות שלושה מקומות ישיבה מיוחדים לנכים;
- (3) המקומות המיוחדים האמורים יוקצבו על ידי המעברים באופן שתאפשר לנכים ראות טובה ושהנכים גם לא יסתירו לאלה היושבים מאחוריהם;
- (4) המקומות המיוחדים האמורים יוסדרו לרוב על ידי אפשרות קיפול או סילוק מספר מתאים של כסאות קבועים באולם.

תוספת שנייה, חלק ח'1

8.30. הגדרות

"מעלית עם פיקוד יעדים" - מעלית שבה קומת היעד נרשמת בתחנה ולא בתא המעלית;

8.110. הקצאת מקומות חניה נגישים

- (א) במקום חניה של בניין ציבורי, בחניון ציבורי ובמקום חניה במקומות עבודה, יוקצו מקומות חניה נגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה כאמור בפרט משנה (ה) (בסימן זה – הטבלה).
- (ב) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר פחות מן האמור בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגישים, על פי מקומות החניה הנדרשים בתקנות החניה.
- (ג) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר גדול מהנדרש בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגישים מסך כל המקומות המתוכננים, לפי האמור בטור א' בטבלה.
- (ד) חניה נגישה תהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בחניות נגישות, למעט ההוראות לעניין מספר מקומות החניה.
- (ה) מספר מקומות החניה הנדרשים:

טור ב' מספר מינימלי של מקומות חניה נגישים			טור א' מספר מקומות חניה הנדרשים על פי התוספת לתקנות החניה
לרכב גבוה	לרכב רגיל	סך הכל	
1	-	1	10-4
1	1	2	25-11
1	2	3	50-26

1	2	3	75-51
2	2	4	100-76
2	3	5	150-101
2	4	6	200-151
3	4	7	300-201
3	5	8	400-301
3	6	9	500-401
מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 6 או חלק מ-6 מקומות חניה נגישים נוספים		9 + 2% מכלל מקומות החניה מעל 500	1000-501
		19 + 1% מכלל מקומות החניה מעל 1,000	יותר מ-1000

8.189. מאחזי יד באמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת

בקירות הצמודים לאמבטיה יותקנו מאחזי יד לפי ההוראות המפורטות להלן, ויכול שיהיו מאחזי יד פריקים, ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת:

(1) בקיר המקביל לרוחב האמבטיה, בצמוד למשטח המתואר בפרט 8.188(2), יותקן מאחז יד אופקי באורך 50 סנטימטרים לפחות; פני החלק האופקי יהיו בגובה 72 עד 82 סנטימטרים מפני הרצפה; המאחז הפריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918, חלק 3.2;

(2) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה יותקן מאחז יד אלכסוני באורך 120 סנטימטרים מהרצפה, וקצהו התחתון יהיה בגובה 5 סנטימטרים מעל דופן האמבטיה.

8.210. מקומות ישיבה מיוחדים

בבניין להתקהלות שמותקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים בכיסאות גלגלים לפי הוראות ת"י 1918, חלק 3.2, בסעיף הדין בסידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, וכן הוראות אלה:

(1) מספר מקומות הישיבה המיוחדים, המיועדים לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכיסא גלגלים, מתוך מקומות הישיבה המפורטים בטור א' להלן יהיה כמפורט בטור ב' לצדו ובכפוף לדרישות הנוספות שבטור ג' לצדם:

טור א'	טור ב'	טור ג'
סך כל מקומות הישיבה במקום להתקהלות	מספר מקומות הישיבה המיוחדים לא יפחת מ-:	טור ג' דרישות נוספות
עד 600	1 לכל 150 מקומות ישיבה ולא פחות מ-2 מקומות	
3,000-601	4 ועוד 1% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600	לפחות מחצית המקומות המיוחדים הנוספים, מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
10,000-3,001	28 ועוד 0.5% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-3,000	לפחות 28 ועוד 0.5% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-3,000 יהיו פנויים דרך קבע
יותר מ-10,000	63 ובנוסף 0.25% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע	לפחות 63 ובנוסף 0.25% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע

ל-10,000

- (2) ניתן להציב מושבים זמניים או פריקים במקום ישיבה מיוחד שאינו מקום החייב להיות פנוי דרך קבע; ואולם במקום ישיבה מיוחד החייב להיות פנוי דרך קבע יהיה ניתן להציב מושב זמני או פריק לשימוש אדם עם מוגבלות, שיתקיימו בו הוראות ת"י 1918, חלק 3.2 בסעיף הדן במושבים מותאמים;
- (3) במיתקן ספורט כהגדרתו בפרק ט' לחלק ג' בתוספת זו, יהיו מקומות הישיבה המיוחדים לאורך הצלעות הארוכות של המגרש;
- (4) על אף האמור בטבלה שבפסקה (1), לא יידרש מקום ישיבה מיוחד שלישי במיתקן ספורט שמתוכננים בו עד 600 מקומות.

8.225. עמדת שירות

עמדת שירות בנויה תעמוד בדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בעמדת שירות נגישה.

חוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד-1964¹⁰

3. מקום רחצה מוכרז

שר הפנים רשאי לקבוע בצו שמקום פלוני, שגבולותיו מסויימים בצו, יהיה מקום רחצה מוכרז; היה המקום סמוך לנמל, יהיה צו כאמור טעון הסכמתו של שר התחבורה.

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי

הנצחה, תשנ"ח-1998¹¹

1. הגדרות

בחוק זה –

"גן לאומי" - שטח המשמש או המיועד לשמש לצורכי נופש לציבור בחיק הטבע או להנצחת ערכים שיש להם חשיבות היסטורית, ארכיאולוגית, אדריכלית, טבעית או נופית וכיוצא באלה, בין שנשאר בטבעו ובין שהותקן לשמש מטרות אלה ואשר שר הפנים הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא גן לאומי;

"שמורת טבע" - שטח שבו נשמרים חי, צומח, דומם, קרקע, מערות, מים או נוף, שיש בהם ענין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם, ואשר שר הפנים הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא שמורת טבע;

¹⁰ חוק הסדרת מקומות רחצה תוקן לאחרונה 16.6.2008 – תיקון מס' 5. סעיף 3 לא תוקן מאז חקיקת החוק בשנת 1964.

¹¹ חוק גנים לאומיים ושמורות טבע תוקן לאחרונה 30.11.2015 – תיקון מס' 13. ההגדרות בסעיף 1 לא תוקן מאז חקיקת החוק בשנת 1998.

חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו- 1996¹²

39. הענקת סמכויות מעצר לעובדי ציבור

(ג) בסימן זה, "עובד ציבור" – עובד מדינה כמשמעותו בחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, וכן עובד רשות סטטוטורית שחל עליו דין משמעותי, על פי דין.

חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002¹³

1. הגדרות

בחוק זה –

"תיעוד חזותי" – תיעוד בהקלטת תמונה וקול בשילוב;

חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992¹⁴

1. הגדרות

בחוק זה –

"בית דין מינהלי", "בית דין" - ערכאה המוקמת בידי שר או רשות מינהלית אחרת ויש לה סמכות שפיטה, בין אם היא מכונה בית דין, ועדת ערר או ועדת ערעור ובין אם היא מכונה בשם אחר;

¹² חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה) תוקן לאחרונה 21.12.2014 – תיקון מס' 12. סעיף 39 תוקן לאחרונה 10.4.1997 – תיקון מס' 1.

¹³ חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) תוקן לאחרונה 30.6.2015 – תיקון מס' 7. ההגדרה בסעיף 1 לא תוקנה מאז חקיקת החוק ב-2002.

¹⁴ חוק בתי דין מינהליים תוקן לאחרונה 12.11.2012 – תיקון מס' 13. ההגדרה בסעיף 1 לא תוקנה מאז חקיקת החוק ב-1992.

15 חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991¹⁵

1. הגדרות

בחוק זה –

"ועדה פסיכיאטרית" – ועדה פסיכיאטרית מחוזית שמונתה לפי סעיף 24;

24. ועדה פסיכיאטרית מחוזית

- (א) השר ימנה חברים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות מתוך רשימות כמפורט להלן:
- (1) רשימת משפטנים הכשירים להתמנות שופטי בית משפט שלום, שערך שר המשפטים (להלן – רשימת המשפטנים);
 - (2) רשימת פסיכיאטרים בשירות המדינה, שערך השר, ושאינה כוללת פסיכיאטרים מחוזיים וסגניהם;
 - (3) רשימת פסיכיאטרים שאינם בשירות המדינה, שהגישה ההסתדרות הרפואית בישראל.
- (ב) מתוך רשימת המשפטנים ימנה השר בכל מחוז יושב ראש תורן וממלא מקומו; יושב ראש תורן יקבע את המותבים של הוועדות באותו מחוז ואת העניינים שבהם יטפלו.
- (ג) ועדה פסיכיאטרית תדון במותב של שלושה שיתמנו אחד מתוך כל אחת מן הרשימות המפורטות בסעיף קטן (א); יושב ראש המותב יהיה החבר שנתמנה מתוך רשימת המשפטנים.
- (ד) ראש שירותי בריאות הנפש יהיה אחראי על הפעלת הוועדות ויקיים מעקב סדיר בנוגע לעניינים שבטיפולן.

16 חוק שיקום נכי נפש בקהילה, תש"ס-2000¹⁶

2. הגדרות

בחוק זה –

"ועדת שיקום אזרית" – ועדת שיקום אזרית, שהוקמה לפי סעיף 13;

13. ועדות שיקום אזריות

- (א) השר יקים ועדות שיקום אזריות, ויקבע את אזור פעילותן.

¹⁵ חוק טיפול בחולי נפש תוקן לאחרונה 21.12.2014 – תיקון מס' 8. ההגדרה בסעיף 1 וסעיף 24 לא תוקנו מאז חקיקת החוק ב-1991.

¹⁶ חוק שיקום נכי נפש תוקן לאחרונה 30.7.2008 – תיקון מס' 1. ההגדרה בסעיף 2 וסעיף 13 לא תוקנו מאז חקיקת החוק ב-2000.

(ב) ועדת שיקום אזורית תמנה שלושה חברים, שהם עובדים מקצועיים, ולפחות שניים מהם מתחומים שונים; אחד מהם יהיה עובד מדינה והוא יהיה היושב ראש.

¹⁷ **חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984**

68. הקלטת דיון

(א) ביקש בעל דין שדיון יוקלט על חשבון, יאפשר זאת בית המשפט, אלא אם כן מצא שאין לעשות כן מטעמים מיוחדים, ובלבד שהדיון מתועד בדרך אמינה ומדויקת אחרת; החלטה שלא להיענות לבקשת בעל דין כאמור תהיה מנומקת בכתב.

(ב) הורה בית המשפט על הקלטת הדיון לבקשת בעל דין, תישמר ההקלטה בידי בית המשפט, וכל בעל דין יהיה רשאי להאזין לה.

(ג) הקלטה של הדיון לפי סעיף זה לא תיחשב פרוטוקול הדיון.

¹⁸ **חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992**

1. הגדרות

בחוק זה –

"בית דין מינהלי", "בית דין" - ערכאה המוקמת בידי שר או רשות מינהלית אחרת ויש לה סמכות שפיטה, בין אם היא מכונה בית דין, ועדת ערר או ועדת ערעור ובין אם היא מכונה בשם אחר;

12. מקום המושב

(א) הרשות הממנה תקבע את מקום המושב של בית הדין; היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, יקבע את מקום המושב שר המשפטים לאחר התייעצות עם הרשות הממנה האחרת.

(ב) מקום שלפי החוק מכהן שופט בראש מותב בית דין הפועל במסגרת המינהלית של בית משפט, יקבע שר המשפטים בהתייעצות עם הרשות הממנה, את מקום המושב של בית הדין.

(ג) הודעה על מקום המושב של בית הדין תפורסם ברשומות.

¹⁷ **חוק בתי המשפט** תוקן לאחרונה 5.8.2015 – תיקון מס' 8. **סעיף 68** תוקן לאחרונה 30.7.2008 – תיקון מס' 53.

¹⁸ **חוק בתי דין מינהליים** תוקן לאחרונה 12.11.2012 – תיקון מס' 13. **ההגדרה בסעיף 1** ו**סעיף 12** לא תוקנו מאז חקיקת החוק בשנת 1992.

19 חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), תשמ"ח-1988¹⁹

1. הוראות בדיקה וביצוע התאמות נגישות

ליד כל צומת שבו רשאים הולכי רגל לחצות את הכביש ובכל מעבר חציה מסומן יהיו המדרכה, אי התנועה ואבני השפה מונמכים באופן המאפשר ירידה ועליה נוחות בעגלת נכים לכביש וממנו בשיפוע שלא יעלה על 10%.

2. מעבר לעגלות נכים

(א) לא יוקם ולא יוצב על מדרכה מתקן כלשהו, אלא אם כן הושאר מרווח למעבר נוח לעגלת נכים.

(ב) במקרים מיוחדים, כאשר רוחב המדרכה במקום פלוני או בקרבתו, אינו מאפשר קיום הוראות סעיף קטן (א), והצבת המתקן או הקמתו חיוניים לצרכי ציבור, רשאי ראש הרשות המקומית להתיר הקמה או הצבה של מתקן בסטייה מהאמור בסעיף קטן (א).

3. הוראות מעבר

במדרכה, אי תנועה ואבני שפה הקיימים ביום תחילתו של חוק זה, יותקנו שיפועים כאמור בסעיף 1 תוך חמש שנים מיום תחילתו של חוק זה, ובלבד –

- (1) שיותקנו בהזדמנות הראשונה בה מתקנים או משפצים מדרכה קיימת; וכן
- (2) שמדי שנה יותקנו שיפועים כאמור ב-20% לפחות מהמדרכות הקיימות, תוך מתן עדיפות למעברים בקרבת בנינים ציבוריים.

4. ביצוע ותקנות

שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

5. תחילה

תחילתו של חוק זה בתום שלושה חדשים מפרסומו.

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-

1996²⁰

1. הגדרות

בחוק זה –

¹⁹ חוק הרשויות המקומיות לא תוקן מאז חקיקת החוק בשנת 1988.

²⁰ חוק העסקת העובדים תוקן לאחרונה 15.7.2014 – תיקון מס' 10. ההגדרות בסעיף 1 תוקנו לאחרונה 23.7.2009 – תיקון מס' 6.

"קבלן כוח אדם" - מי שעיסוקו במתן שירותי כוח אדם של עובדיו לשם עבודה אצל זולתו, לרבות לשכה פרטית כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959, העוסקת גם במתן שירותי כוח אדם;

"קבלן שירות" - מי שעיסוקו במתן שירות באמצעות עובדיו, אצל זולתו;

21 חוק המוזיאונים, תשמ"ג-1983

פרק א': הגדרות

1. הגדרות

בחוק זה –

"מוזיאון" – מוסד שלא למטרות רווח שיש בו אוסף מוצגים בעל ערך תרבותי, המציג באופן קבוע את האוסף או חלק ממנו לציבור, ומטרת התצוגה היא חינוך, לימוד או עינוג;

2. אכרזה על מוזיאון מוכר

(א) השר רשאי, לאחר התייעצות במועצה, להכריז על מוזיאון פלוני, כעל מוזיאון מוכר לענין חוק זה.

(ב) בבואו להכריז על מוזיאון כאמור ישקול השר, בין השאר, טעמים שבטובת הציבור ובצרכי שמירתם של מוצגים הנמצאים במוזיאון.

(ג) אכרזה כאמור יכול שתהיה אף לגבי מוזיאון המתנהל על פי חיקוק.

(ד) אכרזה לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

פרק ג': מוזיאונים פרטיים

8. מוזיאון פרטי

(א) לא ישתמש אדם בכינוי "מוזיאון" לגבי מוסד שאינו מוזיאון מוכר, והנמצא בשליטתו או בניהולו, אלא בציון שהוא מוזיאון פרטי.

(ב) תאגיד שמטרה ממטרותיו היא ניהול של מוזיאון שאינו מוזיאון מוכר, לא יירשם בשם הכולל את הכינוי "מוזיאון" אלא בתוספת המלה "פרטי".

(ג) לענין סעיף זה אחת היא –

(1) אם השימוש בכינוי מוזיאון הוא בלשון העברית או בשפה אחרת;

(2) אם השימוש הוא בנפרד או בסמיכות או בצירוף לכינוי אחר.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי מוזיאון שנוסד בחוק.

²¹ חוק המוזיאונים תוקן לאחרונה 5.8.2009 – תיקון מס' 1.

חוק מכוני כושר (רישום ופיקוח), תשנ"ד-1994²²

1. הגדרות

בחוק זה –

"מכון כושר" – מקום שבו מתאמנים במכשירים המפעילים את השרירים בתנאים של מאמץ גופני;

תקנות מכוני כושר (רישוי ופיקוח) (אימון קטינים במכון

כושר), תשס"ה-2005²³

1. הגדרות

בתקנות אלה –

"מכשיר אירובי" – מכשיר לפיתוח יכולת אווירנית לרבות מסילת כושר, אופני כושר, מדרגה או מכשיר חתירה;

"מכשיר התנגדות" – מכשיר לפיתוח כוח, הפועל בכיוון תנועה המוכתב מראש ושאינו ניתן לשינוי או הניתן לשינוי מוגבל בהתאם לסוג המכשיר והוראות היצרן;

"משקולת חופשית" – משקולת לפיתוח כוח, הפועלת באופן חופשי על פי רצון המתאמן, בלא מגבלה מכנית של היצרן או מבנה המשקולת;

²² חוק מכוני כושר תוקן לאחרונה 5.8.2015 – תיקון מס' 2. ההגדרה בסעיף 1 לא תוקנה מאז חקיקת החוק ב-1994.

²³ תקנות מכוני כושר לא תוקנו מאז התקנתן ביום 30.8.2005.

סעיפים מחוקים שונים אליהם מפנה התוספת השנייה לתקנות נגישות השירות

תוכן העניינים

4.....	חוק הסעד (טיפול במפגרים), תשכ"ט-1969
4.....	5. ועדת אבחון
4.....	6. סמכויות ועדת אבחון
4.....	7. החלטת ועדת אבחון
4.....	7א. הזכות לסידור חוץ ביתי ולסידור יומי
5.....	9. ועדות ערר
5.....	חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991
5.....	24. ועדה פסיכיאטרית מחוזית
6.....	24א. ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ונוער
6.....	חוק שיקום נכי נפש בקהילה, תש"ס-2000
6.....	13. ועדות שיקום אזוריות
7.....	14. ועדת שיקום אזורית – תפקידיה
7.....	15. ועדת שיקום אזורית – סמכויותיה
7.....	16. ועדת ערר מחוזית
8.....	חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988
8.....	פרק ג': אבחון והשמה
8.....	5. מינוי ועדות השמה
8.....	6. הרכב ועדת השמה
8.....	7. קביעת זכאות
9.....	8. הפניה לועדת השמה
9.....	9. סמכויות ועדה והדיון בה
9.....	10. דיון חוזר
10.....	11. החלטת ועדת השמה
10.....	12. מינוי ועדת ערר
10.....	13. ערר

-
- 11..... חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970..... 11
- 11..... 11. ערר..... 11
- 11..... חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב], תשמ"ה-1985..... 11
- 11..... 44. ועדות ערעור..... 11
- 12..... חוק ביטוח נפגעי חיסון, תש"ן-1989..... 12
- 12..... 3. ועדת מומחים..... 12
- 12..... חוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001..... 12
- 12..... פרק ו': ועדות שחרורים וועדות שחרורים מיוחדות..... 12
- 12..... 32. ועדת שחרורים..... 12
- 12..... 33. ועדת שחרורים מיוחדת..... 12
- 13..... חוק הוצאה לפועל, תשכ"ז-1967..... 13
- 13..... 5א. ועדת האישורים..... 13
- 14..... חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998..... 14
- 14..... 7. מינוי ועדת ערר..... 14
- 15..... חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961..... 15
- 15..... 29. ועדת ערר..... 15
- 15..... פקודת מס הכנסה [נוסח חדש]..... 15
- 15..... 146. ועדות לקבילות פנקסים..... 15
- 16..... חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט-1969..... 16
- 16..... 10. ועדת ערר..... 16
- 17..... חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו-1976..... 17
- 17..... 5. ועדת הערר..... 17
- 17..... חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-1969..... 17
- 17..... 11. ועדה למתן היתרים ופטורים..... 17
- 17..... חוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959..... 17
- 17..... 43. עררים..... 17
- 18..... חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967..... 18
- 18..... 96. ערר על צו הגבלת פעולות..... 18
- 18..... 101. ערר על הגבלת פעולות..... 18
- 18..... 109. ועדה לענייני פיצויים ותמלוגים..... 18
- 18..... חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963..... 18
- 18..... 89. ועדת ערר..... 18

-
- 19..... **חוק המועצות למוצרי פירות וירקות (ייצור וייצוא), תשל"ג-1973**
19..... 41. ועדת קנסות
- 19..... **חוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986**
19..... 1. הגדרות
19..... 51. ועדות רפואיות
- 20..... **חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, תשנ"ב-1992**
20..... 6. ועדה רפואית
20..... 7. ועדה רפואית לעררים
- 20..... **חוק פיצוי לנפגעי פוליו, תשס"ז-2007**
20..... 7. רופא מוסמך וועדה רפואית לעררים
- 21..... **חוק לפיצוי נפגעי גזזת, תשנ"ד-1994**
21..... 9. ועדה רפואית וועדה רפואית לעררים
- 22..... **חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995**
22..... 118. קביעת דרגת נכות
22..... 122. ערר
23..... 212. מינוי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן
23..... 230. מינוי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן
23..... 233. ועדה לעררים
- 24..... **חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב]**
24..... 10. קביעת דרגת נכות
24..... 12. ועדה רפואית עליונה
- 24..... **תקנות מס הכנסה (קביעת אחוז נכות), תש"ם-1979**
24..... 2. קביעת אחוז נכות על-ידי ועדה
24..... 18. הרכב ועדת עררים ומועד הגשת הערר
- **תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים לשירותים מיוחדים ולילד נכה),
תשנ"ה-1995**
25..... 3. הרכב ועדת עררים לשירותים מיוחדים
25..... 5. הרכב ועדת עררים לילד נכה
- 26..... **חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד-1954**
26..... 6. דרגת נכות
26..... 12א. ועדה רפואית עליונה
- 26..... **חוק לפיצוי נפגעי עירו דם (נגיף האיידס), תשנ"ג-1992**
26..... 3. ועדת מומחים

חוק הסעד (טיפול במפגרים), תשכ"ט-1969¹

5. ועדת אבחון

- (א) שר הרווחה והשירותים החברתיים יקים ועדות אבחון ויקבע את אזורי פעולתן.
- (ב) ועדת אבחון תהיה של חמישה: עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), פסיכולוג ומחנך, שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים, ורופא פסיכיאטר ורופא מומחה למחלות ילדים או רופא אחר, שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים בהתייעצות עם שר הבריאות.

6. סמכויות ועדת אבחון

ועדת אבחון רשאית –

- (1) להזמין את המפגר, את האחראי עליו ואנשים אחרים שיש להם, לדעת הועדה, ידיעות הנוגעות למפגר ולהציג להם שאלות;
- (2) להורות כי המפגר ייבדק בדיקות רפואיות ובדיקות בדבר כשרו השכלי;
- (3) להורות לעובד הסוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) שערך את הבדיקה כאמור בסעיף 4 שיגיש לה תסקיר על בדיקתו או שיערוך בדיקות נוספות כפי שתמצא לנחוץ.

7. החלטת ועדת אבחון

- (א) מצאה ועדת אבחון כי אדם שענינו הובא בפניה הוא מפגר, תחליט לאחר שנתנה למפגר ולאחראי עליו הזדמנות נאותה להשמיע את דבריהם, על דרכי הטיפול במפגר.
- (ב) בקביעת דרכי הטיפול תתחשב ועדת האבחון בדתו של המפגר ובכל משאלה סבירה שלו ושל האחראי עליו ותתן את דעתה למידה שבה המפגר עלול לסכן את עצמו או את הזולת.
- (ג) ועדת אבחון תמסור למפגר ולאחראי עליו הודעה בכתב בדבר החלטתה ובדבר זכותם לערור עליה כאמור בסעיף 8.

7א. הזכות לסידור חוץ ביתי ולסידור יומי

- (א) החליטה ועדת אבחון על סידור חוץ ביתי או סידור יומי למפגר מסוים תקבע גם את סוג הסידור המתאים לו ביותר.
- (ב) בקביעת סוג הסידור החוץ ביתי תיתן ועדת האבחון עדיפות לדיוורו של המפגר בקהילה.
- (ג) מפגר שועדת האבחון החליטה כי דרך הטיפול בו תהיה סידור חוץ ביתי או סידור יומי, זכאי לקבל אותו כפוף להוראות חוק זה, מהמדינה או מטעמה, במקום, באופן ולפי כללים שקבע שר העבודה והרווחה; כללים לפי סעיף קטן זה יכול שייקבעו לסוגים מסוימים של סידור חוץ ביתי או סידור יומי.

¹ חוק הסעד תוקן לאחרונה 6.3.2016 – תיקון מס' 6.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע את שיעור השתתפותו של מפגר או של מי שחייב במזונותיו לפי סעיף 3 לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), תשי"ט-1959, ובמידת חיובו, בהוצאות הסידור החוץ ביתי או הסידור היומי שיינתן לו, הכל על פי כללים ובשיעורים שיקבע שר העבודה והרווחה דרך כלל או לסוגים.

(ה) רשות מקומית שבתחום שיפוטה מתגורר מפגר כאמור בסעיף קטן (ג) תשתתף במימון העלות הכוללת של הסידור החוץ ביתי או הסידור היומי שיינתן לו, למעט שיעור ההשתתפות העצמית כאמור בסעיף קטן (ד), בשיעור של 25%; שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע הוראות לענין קביעת מקום מגוריו של המפגר, וזאת בנוסף או במקום תקנות לפי חוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958, שענין קביעת מקום מגורים.

9. ועדות ערר

- (א) שר הרווחה והשירותים החברתיים יקים ועדות ערר ויקבע את תחום שיפוטן.
- (ב) ועדת ערר תהיה של שלושה:
- (1) שופט או מי שכשיר להיות שופט בית משפט שלום, שמינה לכך שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הועדה;
 - (2) עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים;
 - (3) רופא פסיכיאטר שמינה שר הרווחה והשירותים החברתיים בהתייעצות עם שר הבריאות.

2¹ חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991²

24. ועדה פסיכיאטרית מחוזית

- (א) השר ימנה חברים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות מתוך רשימות כמפורט להלן:
- (1) רשימת משפטנים הכשירים להתמנות שופטי בית משפט שלום, שערך שר המשפטים (להלן – רשימת המשפטנים);
 - (2) רשימת פסיכיאטרים בשירות המדינה, שערך השר, ושאינה כוללת פסיכיאטרים מחוזיים וסגניהם;
 - (3) רשימת פסיכיאטרים שאינם בשירות המדינה, שהגישה ההסתדרות הרפואית בישראל.
- (ב) מתוך רשימת המשפטנים ימנה השר בכל מחוז יושב ראש תורן וממלא מקומו; יושב ראש תורן יקבע את המותבים של הוועדות באותו מחוז ואת העניינים שבהם יטפל.

² חוק טיפול בחולי נפש תוקן לאחרונה 21.12.2014 – תיקון מס' 8. סעיף 24 לא תוקנו מאז חקיקת החוק ב-1991, סעיף 24א נוסף בתיקון מס' 3 – 1.6.1995.

(ג) ועדה פסיכיאטרית תדון במותב של שלושה שיתמנו אחד מתוך כל אחת מן הרשימות המפורטות בסעיף קטן (א); יושב ראש המותב יהיה החבר שנתמנה מתוך רשימת המשפטנים.

(ד) ראש שירותי בריאות הנפש יהיה אחראי על הפעלת הוועדות ויקיים מעקב סדיר בנוגע לעניינים שבטיפולן.

24א. ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ונוער

(א) השר ימנה חברים לוועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער מתוך רשימות כמפורט להלן:

(1) רשימת משפטנים הכשירים לשמש שופטי בית משפט שלום שערך שר המשפטים;

(2) רשימת רופאים בעלי תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר;

(3) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית בעלי נסיון מקצועי בטיפול בילדים ובנוער, שערכה מועצת הפסיכולוגים כמשמעותה בסעיף 47 לחוק הפסיכולוגים, תשל"ז-1977 (בסעיף זה – המועצה);

(4) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה חינוכית בעלי נסיון מקצועי, שערכה המועצה;

(5) רשימת עובדים סוציאליים בעלי נסיון מקצועי בתחום ילדים ונוער, שערך שר העבודה והרווחה.

(ב) ועדה פסיכיאטרית לילדים ולנוער תדון במותב של חמישה שיתמנו אחד מתוך כל אחת מן הרשימות המפורטות בסעיף קטן (א); יושב ראש המותב יהיה החבר שנתמנה מתוך רשימת המשפטנים.

(ג) לא יתמנה חבר למותב העומד לדון בענין אשפוזו של קטין בבית החולים שבו מועסק אותו חבר.

(ד) הוראות סעיף 24(ב) ו-(ד) יחולו על ועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער בשינויים המחוייבים.

(ה) הוראות חוק זה, ככל שהן מתייחסות לוועדה פסיכיאטרית, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

חוק שיקום נכי נפש בקהילה, תש"ס-2000³

13. ועדות שיקום אזוריות

(א) השר יקים ועדות שיקום אזוריות, ויקבע את אזור פעילותן.

³ חוק שיקום נכי נפש תוקן לאחרונה 30.7.2008 – תיקון מס' 1. סעיפים 13-16 לא תוקנו מאז חקיקת החוק ב-2000.

(ב) ועדת שיקום אזורית תמנה שלושה חברים, שהם עובדים מקצועיים, ולפחות שניים מהם מתחומים שונים; אחד מהם יהיה עובד מדינה והוא יהיה היושב ראש.

14. ועדת שיקום אזורית – תפקידיה

- (א) ועדת שיקום אזורית תבחן את זכאותו של נכה נפש שפנה אליה, או שענינו הובא בפניה לפי הוראות סעיף 3, לתכנית שיקום.
- (ב) מצאה ועדת שיקום אזורית שנכה נפש זכאי לתכנית שיקום, תקבע לו תכנית שיקום, שתורכב משירותים הכלולים בסל השיקום ובהיקף שקבעה, כפוף להיקף השירות שנקבע לפי סעיף 25.
- (ג) ועדת שיקום אזורית רשאית לאשר לנכה הנפש החזר הוצאות נסיעה בתחבורה ציבורית לביצוע תכנית השיקום.
- (ד) ועדת שיקום אזורית תעניין מדי שישה חודשים בתכנית השיקום שנקבעה לנכה הנפש כדי לעמוד על התאמת תכנית השיקום שנקבעה לו.
- (ה) ועדת שיקום אזורית רשאית, בכל עת, על פי בקשת נכה הנפש או מי מטעמו, או על פי המלצת עובד מקצועי, לשנות את תכנית השיקום שנקבעה לו.
- (ו) החלטות ועדת שיקום אזורית יתקבלו ברוב דעות החברים; היו הדעות שקולות – דעתו של היושב ראש היא המכרעת.
- (ז) ועדת שיקום אזורית תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

15. ועדת שיקום אזורית – סמכויותיה

- (א) לצורך מילוי תפקידיה רשאית ועדת שיקום אזורית, לאחר שהתקיימו הוראות הדין, לרבות ההוראות הנוגעות לסודיות רפואית, להפנות נכה נפש לאבחון פסיכיאטרי תפקודי, לענין בתיקו הרפואי, לשמוע ולקבל חוות דעת ממומחים בתחומים שונים, לשמוע את נכה הנפש, את בני משפחתו של נכה הנפש או אנשים אחרים בעלי ענין, וכן לדרוש מנכה הנפש או מנציגו כל מידע הדרוש לה, הכל כפי שקבעה.
- (ב) ועדת שיקום אזורית רשאית לדרוש, בכל עת, מידע מכל אדם הנוגע לענין על מידת השתלבותו של נכה הנפש בתכנית השיקום, כפוף לכל דין.
- (ג) נתבקש אדם למסור מידע כאמור – ישיב לוועדת השיקום האזורית לא יאוחר מארבעה-עשר ימים מיום קבלת הדרישה, וזאת על אף האמור בכל דין האוסר מסירת מידע.

16. ועדת ערר מחוזית

- (א) השר יקים ועדות ערר מחוזיות ויקבע את אזור פעילותן.
- (ב) כל ועדת ערר מחוזית תהיה בת חמישה חברים וזה הרכבה:
- (1) אדם הכשיר להתמנות שופט שלום מתוך רשימה שערך שר המשפטים והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) שלושה עובדים מקצועיים, כל אחד מתחום עיסוק שונה;
 - (3) נציג ציבור.
- (ג) השר רשאי לקבוע כללים בדבר תנאי הכשירות לכהונה הנדרשים מחבר ועדת ערר, תקופת הכהונה וכללים להעברת חבר ועדת ערר מכהונתו.

חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988⁴

פרק ג': אבחון והשמה

5. מינוי ועדות השמה

השר ימנה ועדות השמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים ויקבע את אזור פעולתן.

6. הרכב ועדת השמה

(א) בועדת השמה יהיו שבעה חברים כמפורט להלן:

- (1) נציג רשות חינוך מקומית והוא יהיה היושב ראש;
- (2) שני מפקחים של משרד החינוך והתרבות, שאחד מהם הוא מפקח לחינוך מיוחד, או נציגיהם;
- (3) פסיכולוג חינוכי לפי חוק הפסיכולוגים, תשל"ז-1977 (להלן – פסיכולוג חינוכי), מטעם הרשות המקומית;
- (4) רופא מומחה ברפואת ילדים מתוך רשימה שיקבע שר הבריאות;
- (5) עובד סוציאלי כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, תשנ"ו-1996, בעל נסיון של 5 שנים לפחות בטיפול בילדים בעלי צרכים מיוחדים (להלן – עובד סוציאלי), מתוך רשימה שיקבע שר העבודה והרווחה;
- (6) הורה לילד בעל צרכים מיוחדים שיקבע השר מתוך רשימות שיגישו לו ארגוני הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים במערכת החינוך.

(ב) יושב ראש ועדת השמה יזמן את הועדה.

7. קביעת זכאות

(א) ועדת השמה תקבע את זכאותו של ילד בעל צרכים מיוחדים לחינוך מיוחד ואת השמתו במוסד לחינוך מיוחד.

- (1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א), יקבע השר הוראות בדבר רישומו של ילד בעל צרכים מיוחדים במוסד לחינוך מיוחד, גם בלא שועדת השמה קבעה את זכאותו לחינוך מיוחד ואת השמתו במוסד לחינוך מיוחד, ובלבד שהוריו ביקשו את השמתו במוסד לחינוך מיוחד, על סמך חוות דעת בכתב של אנשי מקצוע שקבע השר, המאשרת כי לילד לקות קשה המחייבת השמה במוסד לחינוך מיוחד, וכי לא ניתן לשלבו במוסד חינוך שאינו מוסד לחינוך מיוחד.
- (2) הוראות כאמור בפסקה (1) ייקבעו לאחר התייעצות עם ארגונים ציבוריים ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ויכללו גם הנחיות בדבר מסירת מידע

⁴ חוק חינוך מיוחד תוקן לאחרונה 30.7.2008 – תיקון מס' 9.

להורים לענין זכויותיו של ילד בעל צרכים מיוחדים והמסגרות החינוכיות השונות
הקיימות לפי חוק זה.

(ב) בבואה לקבוע השמתו של ילד בעל צרכים מיוחדים, תעניק ועדת השמה זכות קדימה
להשמתו במוסד חינוך מוכר שאינו מוסד לחינוך מיוחד.

(ג) (בוטל).

(ד) הובא לפני ועדת השמה ענינו של ילד בעל צרכים מיוחדים שועדת אבחון לפי חוק
הסעד (טיפול במפגרים), תשכ"ט-1969, קבעה שהוא מפגר, תתחשב ועדת ההשמה, לצורך
קבלת החלטתה, בקביעת ועדת האבחון לענינו.

(ה) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע לכל שנת לימודים את התקציב להרחבת מספר
הזכאים לחינוך מיוחד ולתוספת הוראה ולימוד וכן לשירותים מיוחדים לפי פרק ד'1; השר
יקבע לכל ועדת השמה את מספר הזכאים שהיא רשאית לאשר בכל שנת לימודים, על פי
כללים שיבטיחו שסך עלות החינוך המיוחד לכל הזכאים החדשים לא יעלה על התקציב
שייקבע כאמור לאותה שנה.

8. הפניה לוועדת השמה

ועדת השמה תדון בענינו של מי שהופנה אליה בידי הורה, מוסד חינוך מוכר, רשות חינוך
מקומית, ארגון ציבורי או מי שהשר, שר העבודה והרווחה או שר הבריאות הסמיך לכך.

9. סמכויות ועדה והדיון בה

(א) ועדת השמה רשאית לצוות על כל אדם להמציא לה כל מסמך שברשותו וכן חוות
דעת רפואית או פסיכולוגית הנוגעים לילד בעל צרכים מיוחדים, ולהפנות את הילד לבדיקות
נוספות, לפי הצורך, והכל כדרוש לה לצורך החלטתה.

(ב) הוועדה תזמין את הורי הילד בעל הצרכים המיוחדים ואת הילד ותאפשר להם או למי
מטעמם להשמיע את טיעוניהם.

(ג) דיוני הוועדה יירשמו בפרוטוקול; הפרוטוקול, המסמכים הרפואיים וכל מסמך אחר
שבידי הוועדה הם סודיים, אך מותר להביאם לידיעת אדם אשר נזקקים לשירותיו לצורך
ההחלטה; אדם שלידיעתו הובא פרוטוקול או מסמך כאמור חייב בשמירת סודיותם.

(ד) הוועדה תודיע בכתב להורי הילד בעל הצרכים המיוחדים או למי מטעמם על
החלטתה ונימוקה, אלא אם כן החליטה הוועדה שמטעמים מיוחדים אין להביא את נימוקה
לידיעתם, ואולם פסיכולוג חינוכי, רופא או עובד סוציאלי מטעמם יהיה רשאי, בכל מקרה,
לעין בפרוטוקול כולו.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על כל דיוני ועדת ההשמה, לרבות על דיון נוסף לפי החלטה
של ועדת ערר כאמור בסעיף 13(ב)(2).

10. דיון חוזר

(א) מנהל מוסד לחינוך מיוחד יביא, אחת לשלוש שנים, את ענינו של ילד בעל צרכים
מיוחדים הלומד במוסד, לדיון חוזר לפני ועדת ההשמה (להלן - דיון חוזר).

(ב) דיון חוזר יכול שיתקיים גם לאחר תקופה קצרה מזו שנקבעה בסעיף קטן (א), בין
מיזמת מנהל מוסד כאמור ובין לבקשת ארגון ציבורי.

(ג) הורה רשאי, בכל עת, להביא את ענינו של ילדו בעל הצרכים המיוחדים לדיון חוזר, ובלבד שחלפה שנה ממועד ההחלטה הקודמת בענינו.

(ד) בדיון חוזר כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) רשאית ועדת השמה להחליט על סמך מסמכים בלבד.

11. החלטת ועדת השמה

החלטת ועדת השמה תתקבל ברוב דעות חבריה המשתתפים בישיבה ובלבד שמספרם לא יפחת משלושה.

12. מינוי ועדת ערר

(א) השר ימנה ועדת ערר בת שבעה חברים.

(ב) חברי ועדת ערר יהיו:

- (1) מנהל מחוז של משרד החינוך והתרבות או נציגו והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) פסיכולוג חינוכי מחוזי של משרד החינוך והתרבות;
 - (3) מפקח לחינוך מיוחד;
 - (4) עובד סוציאלי מתוך רשימה שיקבע שר העבודה והרווחה;
 - (5) רופא מומחה מתוך רשימה שיקבע שר הבריאות;
 - (6) הורה לילד בעל צרכים מיוחדים שיקבע השר מתוך רשימות שיגישו לו ארגוני הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים במערכת החינוך;
 - (7) נציג של ארגון ציבורי מתוך רשימות שהגישו הארגונים הציבוריים לשר.
- (ג) יושב ראש ועדת ערר יזמן את הועדה.

13. ערר

(א) על החלטת ועדת השמה רשאי ילד בעל צרכים מיוחדים, הורה או נציג של ארגון ציבורי להגיש ערר לועדת ערר, תוך עשרים ואחד ימים מיום שקיבל את ההחלטה.

(א1) ועדת ערר תזמין את הורי הילד בעל הצרכים המיוחדים את הילד, ותאפשר להם או למי מטעמם, להשמיע את טיעוניהם.

(ב) ועדת ערר רשאית –

- (1) לקבל את הערר ולשנות את החלטת ועדת השמה;
 - (2) להחזיר את הענין לועדת השמה לדיון נוסף, עם הוראות או בלעדיהן;
 - (3) לדחות את הערר.
- (ג) ועדת ערר תתן החלטתה תוך עשרים ואחד ימים מיום שהוגש הערר, זולת אם האריכה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- (ד) החלטת ועדת ערר תתקבל ברוב דעות חבריה המשתתפים בישיבה ובלבד שמספרם לא יפחת משלושה.
- (ה) החלטת ועדת ערר תהיה סופית.

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970⁵

11. ערר

- (א) הרואה עצמו נפגע בהחלטת הרשות רשאי לערור עליה לפני ועדת עררים האמורה בסעיף קטן (ב).
- (ב) ועדת העררים תהיה של חמישה ובראשה שופט שיתמנה על ידי שר המשפטים; יתר חברי הועדה יתמנו על ידי שר הבטחון בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה.
- (ג) שלושה חברי הועדה, כשבהם היושב ראש, יהיו מנין חוקי.
- (ד) הערר יוגש בכתב תוך 60 יום מהיום שבו הגיעה לידיעת העורר ההודעה על החלטת הרשות.
- (ה) אין אחרי החלטת ועדת העררים ולא כלום.
- (ו) הודעה על מען הועדה תפורסם ברשומות.

חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח

משולב], תשמ"ה-1985⁶

44. ועדות ערעור

- (א) שר המשפטים ימנה ועדות ערעור לצורך חוק זה.
- (ב) ועדת ערעור תהיה של שלושה, שאחד מהם לפחות יהיה חייל.
- (ג) הודעה על מינוי ועדת ערעור ועל מענה תפורסם ברשומות.

⁵ חוק התגמולים תוקן לאחרונה 26.12.2013 – תיקון מס' 32. סעיף 11 תוקן לאחרונה ביום 20.3.1997 – תיקון מס' 13.

⁶ חוק שירות הקבע תוקן לאחרונה 6.8.2014 – תיקון מס' 29. סעיף 44 לא תוקן מאז שילוב החוק בשנת 1985.

חוק ביטוח נפגעי חיסון, תש"ן-1989⁷

3. ועדת מומחים

השר ימנה ועדת מומחים; חברי הועדה יהיו שופט שימונה בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש, ושני רופאים בעלי תואר מומחה בתחומים הנוגעים לענין העומד לדיון.

חוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001⁸

פרק ו': ועדות שחרורים וועדות שחרורים מיוחדות

32. ועדת שחרורים

- (א) ועדת שחרורים תהיה של ארבעה, והם:
- (1) שופט שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) שני אנשים שמינה שר המשפטים, שלכל אחד מהם חמש שנות ניסיון בתחום שונה מבין התחומים האלה: קרימינולוגיה, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה, פסיכיאטריה או חינוך; ואולם ניסיון בתחום החינוך הוא ניסיון של מי שמכהן או שכיהן כאיש חינוך בכיר והוא בעל ניסיון מעשי בחינוך והשכלה אקדמית;
- (3) קצין שירות בתי הסוהר בדרגה של רב כלאי ומעלה, שמינה השר לביטחון הפנים, שיהיה ראשי להשתתף בדיוני הועדה בלא זכות הצבעה.
- (ב) חברי ועדת שחרורים יתמנו לתקופה של שנתיים וניתן לשוב ולמנותם לתקופות נוספות של עד שנתיים כל אחת.
- (ג) הודעה על מינוים של חברי ועדת שחרורים תפורסם ברשומות.

33. ועדת שחרורים מיוחדת

- (א) בדיון בענין קציבת עונשו של אסיר עולם, תהיה ועדת שחרורים מיוחדת של ארבעה, והם:
- (1) שופט של בית משפט מחוזי, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

⁷ חוק ביטוח נפגעי חיסון תוקן לאחרונה 29.1.1995. סעיף 3 לא תוקן מאז חקיקת החוק בשנת 1989.

⁸ חוק שחרור על-תנאי ממאסר תוקן לאחרונה 16.12.2014 – תיקון מס' 15. סעיף 32 תוקן לאחרונה ביום 24.7.2002 – תיקון מס' 2. סעיף 33 תוקן לאחרונה ביום 25.6.2003 – תיקון מס' 3.

-
- (2) שופט של בית משפט שלום או מי שהיה שופט של בית משפט שלום ויצא לקצבה או פרש, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון;
- (3) אדם שמינה שר המשפטים, שלו עשר שנות ניסיון באחד מהתחומים המפורטים בסעיף 32(א)(2);
- (4) הממונה על מחלקת חנינות במשרד המשפטים או עורך דין, עובד מחלקת חנינות, שהוא הסמיכו לכך.
- (ב) בדיון אחר שבסמכותה של ועדת שחרורים מיוחדת, תהיה הועדה של ארבעה, והם:
- (1) שופט של בית משפט מחוזי, שמינה שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) שני אנשים שמינה שר המשפטים, שלכל אחד מהם עשר שנות ניסיון בתחום שונה מבין התחומים המפורטים בסעיף 32(א)(2);
- (3) קצין שירות בתי הסוהר בדרגה של רב כלאי ומעלה, שמינה השר לביטחון הפנים, שיהיה ראשי להשתתף בדיוני הועדה בלא זכות הצבעה.
- (ג) הוראות סעיף 32(ב) ו-(ג) יחולו, בשינויים המחויבים, על מינוי חברי ועדת שחרורים מיוחדת.

חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967⁹

א5. ועדת האישורים

- (א) שר המשפטים ימנה ועדה למתן אישורים לענין סעיף 5(ב) (להלן - ועדת האישורים); חברה יהיו שופט של בית משפט שלום, והוא יהיה היושב-ראש, נציג שר המשפטים וקצין משטרה ששר המשטרה מינה על פי הצעת המפקח הכללי של המשטרה.
- (ב) הועדה רשאית לתת אישור לאדם לצורך קבלת תפקיד כאמור בסעיף 5(ב), אם נתקיימו בו אלה:
- (1) הוא תושב ישראל;
- (א1) הועדה מצאה כי סגולות אופיו ואישיותו, וידיעותיו הלשוניות, מתאימות לתפקיד על פי מבחנים ובדיקות שקבעה הועדה בהתייעצות עם נציבות שירות המדינה;
- (2) הוא הוכיח להנחת דעתה של הועדה שהוא בקיא בהליכים של ההוצאה לפועל;
- (3) הוא בעל תעודת בגרות ישראלית, או תעודה אחרת שמשרד החינוך והתרבות אישר כי היא שוות ערך לתעודת בגרות.
- (ג) הועדה רשאית לסרב לתת אישור –

⁹ חוק ההוצאה לפועל תוקן לאחרונה 7.4.2016 – תיקון מס' 50. סעיף 5א תוקן ביום 13.8.2000 – תיקון מס' 20.

-
- (1) בהתחשב בעברו הפלילי של המבקש או בהתנהגותו, או מטעמים של שלום הציבור;
 - (2) אם המבקש ביקש את האישור בטענה כוזבת;
 - (3) אם היא סבורה שהמבקש לא יוכל למלא את התפקיד כראוי;
 - (4) אם היא סבורה כי מילוי תפקידו של המבקש כבעל תפקיד עשוי ליצור ניגוד עניינים עם מקצועו או עם עיסוקיו האחרים, לרבות היותו בעל רשיון לחקירות פרטיות או בעל רשיון לארגון שירותי שמירה או תאגיד חוקרים, כמשמעותם בחוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשל"ב-1972;
 - (5) אם המבקש הוא נושא משרה או עובד בתאגיד שהוטל עליו תפקיד כאמור בסעיף 5(ד), או מועסק על-ידו.
- (ד) לא יינתן אישור לאדם שהורשע בעבירה שיש עמה קלון, אם ביום שבו הגיש בקשה לקבלת אישור טרם עברו עשר שנים מיום שעבר את העבירה.
- (ה) לא יינתן אישור לאדם אלא אם כן הוא ממלא אחר התנאים ועומד בדרישות שקבע שר המשפטים לענין עשיית ביטוח או מתן ערבות בנקאית, לשם כיסוי נזקים העלולים להיגרם על ידו במהלך ביצוע תפקידו.

חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998¹⁰

7. מינוי ועדת ערר

השר ימנה ועדת ערר שתורכב מאלה:

- (1) יושב ראש הועדה – עובד המדינה או עובד המדינה לשעבר בכשיר לשמש שופט בית משפט מחוזי, בהסכמת שר המשפטים;
- (2) נציג של משטרת ישראל שהוא – קצין בדרגת ניצב משנה ומעלה ושעיסוקו בתחום המבצעים, שיקבע המפקח הכללי;
- (3) נציג של שירות הבטחון הכללי, שיקבע ראש שירות הבטחון הכללי – לענין החלטות הנוגעות לגופים המפורטים בתוספות הראשונה, השניה או הרביעית; נציג ציבור בעל ניסיון בתחום האבטחה או הבטחון – לענין החלטות הנוגעות לגופים המנויים בתוספת השלישית.

¹⁰ חוק להסדרת הביטחון תוקן לאחרונה 5.2.2015. סעיף 7 תוקן ביום 21.2.2005 – תיקון מס' 2.

חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961¹¹

29. ועדת ערר

- (א) שר המשפטים ימנה לצורך סעיף 27 ועדות ערר של 3 חברים כל אחת, ובהם אחד שהוא רשום בפנקס עורכי הדין ואחד שהוא בעל נסיון בעסקי מקרקעין, ובלבד שלפחות שני חברי הועדה וביניהם בעל הנסיון בעסקי מקרקעין, לא יהיו עובדי המדינה.
- (ב) הועדה רשאית לאשר את השומה, להפחיתה, לבטלה או להחליט בדרך אחרת, אך לא להגדילה ובלבד שבערר על סירוב המנהל לתקן שומה לפי סעיף 19(ג)(1), רשאית הועדה לתקן את השומה רק אם היא סבורה שיש הבדל של 20% לפחות בין השווי שנקבע בשומה לבין שוויה.
- (ג) לועדה יהיו אותן הסמכויות שאפשר להעניקן לפי סעיף 5 ו-5א לפקודת ועדות חקירה, וכן להיכנס או להרשות אדם אחר להיכנס בכל עת סבירה לכל קרקע ולערוך בה בדיקות ומדידות וכן לדרוש מבעל הקרקע או המחזיק בה למסור לה כל ידיעה או מסמך הנמצאים ברשותו והדרושים לה למילוי תפקידיה. הועדה רשאית לחייב את הצדדים בהוצאות הערר, לרבות שכר טרחת עורך דין, הוצאות נסיעה ושכר בטלה של עדים.*
- (ד) על החלטתה של ועדת ערר ניתן לערער בבעיה משפטית לבית המשפט המחוזי תוך 30 יום מיום שהובאה ההחלטה לידיעת המערער.
- (ה) נמסרה לבעל קרקע החלטת ועדת הערר, חייב הוא תוך חמישה-עשר יום מיום שנמסרה לו ההחלטה לשלם את יתרת המס המגיעה ממנו לפיה.

פקודת מס הכנסה [נוסח חדש]¹²

146. ועדות לקבילות פנקסים

- (א) (1) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, ימנה אנשים שמהם ירכיב המנהל ועדות לקבילות פנקסי חשבונות;
- (2) כל ועדה כאמור תהיה של שלושה חברים; היושב ראש שלה יהיה איש ציבור מומחה בחשבונאות ושני החברים האחרים יהיו רואי חשבון, שאחד מהם בלבד הוא עובד המדינה או מוסד ממלכתי אחר; בעררו של יהלומן על פי סעיף 145א1 ישתתף בדיונים בלבד גם נציג של היהלומנים שימנה שר האוצר על פי המלצת נציגי הענף;
- (3) הודעה על מינויים כאמור תפורסם ברשומות.
- (ב) בערר על החלטת פקיד השומה לפי סעיף 130(ג), או על החלטת המנהל לפי סעיף 147, בקשר לקבילות פנקסי חשבונות, או על החלטת פקיד השומה על פי סעיף 145א1, חייבים הם להצדיק את החלטתם.

¹¹ חוק מס רכוש וקרן פיצויים תוקן לאחרונה 30.11.2015 – תיקון מס' 32. סעיף 29 תוקן ביום 10.4.1979 – תיקון מס' 14.

¹² פקודת מס הכנסה תוקנה לאחרונה 12.4.2016.

-
- (ג) בדונה בערר על החלטת המנהל לפי סעיף 130(א)(2), רשאית הועדה לאשר את החלטתו של המנהל או לדחותה, או להחליט באופן אחר כפי שתמצא לנכון.
- (ד) בדונה בערר על החלטת פקיד השומה לפי סעיף 130(ג), או על החלטת המנהל לפי סעיף 147, בקשר לקבילות פנקסי חשבוניות, רשאית הועדה לעשות אחת מאלה:
- (1) לאשר את החלטתו של פקיד השומה; אגב כך רשאית היא לקבוע שהפנקסים הם בלתי קבילים בנסיבות מחמירות;
 - (2) לבטל את החלטת פקיד השומה ולהורות לו לקבל את הפנקסים, בין משום שלא היו בהם ליקויים או סטיה מהוראות המנהל, ובין משום שהליקויים או הסטיה שהיו בפנקסים הם בלתי מהותיים לענין קביעת הכנסתו של הנישום.
- (ד1) בדונה בערר על פי סעיף 145א1, רשאית הועדה להחליט שפקיד השומה אינו רשאי להשתמש בסמכותו לפי הסעיף האמור.
- (ה) החלטתה של הועדה בערר על פי סעיף 130(א)(2), (ד) או (ח) או על פי סעיף 145א1 תהא סופית, אולם רשאית היא להביא שאלה משפטית לחוות דעתו של בית המשפט המחוזי.
- (ו) הועדה מוסמכת לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכויותיה על פי פקודה זו.
 - (ז) הועדה רשאית לפסוק בדבר הוצאות הערר, לרבות שכר טרחה של נציג הנישום והוצאות נסיעה ושכר בטלה של עדים.
 - (ח) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר –
 - (1) נהלי זימון ועדות הערר;
 - (2) סדרי הדין בועדה;
 - (3) האגרות שישולמו בשל ההליכים לפני הועדה;
 - (4) שכר חברי הועדה.

חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט-

1969¹³

10. ועדת ערר

תוקם ועדת ערר וזה הרכבה:

- (1) שופט בדימוס של בית משפט מחוזי שמינהו שר המשפטים והוא ישמש יושב ראש הועדה;
- (2) איש ציבור שמינהו שר השיכון שלא מבין עובדי המדינה;

¹³ חוק רישום קבלנים תוקן לאחרונה 26.11.2006 – תיקון מס' 6. סעיף 10 תוקן לאחרונה 8.8.2005 – תיקון מס' 5.

- (3) איש ציבור שמינהו שר העבודה שלא מבין עובדי המדינה;
- (4) שני יועצים שמינו השרים, האחד על פי המלצת הארגון היציג של הקבלנים הרשומים והאחר על פי המלצת הארגון הגדול ביותר של פועלי הבנין במדינה; היועצים ישתתפו בדיוני ועדת הערר ויחוו דעתם, אך לא ישתתפו בהכרעה.

חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית),

תשל"ו-1976¹⁴

5. ועדת הערר

המועצה תמנה ועדת ערר אחת או יותר, בהרכב של שלושה חברים מבין בעלי הזכות להיבחר כחברי המועצה, ואת היושב ראש שלהן.

חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), תשכ"ט-

1969¹⁵

11. ועדה למתן היתרים ופטורים

שר המשפטים יקים ועדה של שלושה למתן היתרים או פטורים לפי חוק זה (להלן – הועדה); בראשה יעמוד שופט של בית משפט מחוזי, אחד מחבריה יהיה אדם שלא מבין העובדים בשירות הציבור (להלן – נציג הציבור), והשלישי יהיה עובד בשירות הציבור.

חוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959¹⁶

43. עררים

הרואה עצמו נפגע על ידי פעולת לשכת שירות התעסוקה בקשר לשליחה לעבודה, לרבות פגיעה על ידי אי-קיום הוראות סעיף 42, רשאי לערור לפני ועדת ערר שנתמנתה על ידי

¹⁴ חוק הרשויות המקומיות תוקן לאחרונה 8.8.2005 – תיקון מס' 7. סעיף 5 לא תוקן מאז חקיקת החוק ב-1976.

¹⁵ חוק שירות הציבור תוקן לאחרונה 11.8.2014 – תיקון מס' 5. סעיף 11 תוקן לאחרונה 15.3.2012 – תיקון מס' 4.

¹⁶ חוק שירות התעסוקה תוקן לאחרונה 15.7.2014 – תיקון מס' 21. סעיף 43 תוקן לאחרונה 16.1.1977 – תיקון מס' 4.

מועצת לשכת שירות התעסוקה ועל החלטת ועדת ערר ניתן לערור לפני בית דין אזורי, הכול
במועדים שייקבעו בתקנות; דרכי הערר בפני ועדת הערר ייקבעו בתקנות.

¹⁷ חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967

96. ערר על צו הגבלת פעולות

- (א) המבקש רשאי לערור על צו שניתן לפי סעיף 94 לפני ועדת ערר של שלושה שימנה
שר המשפטים ובין חבריה יהיו שופט בית המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש הועדה,
ואדם שהמליץ עליו שר הבטחון.
- (ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.
- (ג) הגשת הערר לא תעכב את ביצוע הצו.
- (ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו.

101. ערר על הגבלת פעולות

- (א) המבקש רשאי לערור על צו שניתן לפי סעיף 99 לפני ועדת ערר של שלושה שימנה
שר המשפטים, ובין חבריה יהיו שופט בית-המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש הועדה,
ואדם שהמליץ עליו ראש הממשלה.
- (ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.
- (ג) הגשת הערר לא תעכב את ביצוע הצו.
- (ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו.

109. ועדה לענייני פיצויים ותמלוגים

שר המשפטים ימנה ועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שתכריע בתביעות לפיצויים ותמלוגים לפי
סימן זה; חברי הועדה יהיו שופט בית המשפט העליון, הרשם וחבר נוסף מתוך חבר המורים
של מוסד להשכלה גבוהה, כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958.

¹⁸ חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963

89. ועדת ערר

- (א) שר המשפטים ימנה לענין סעיף 88 ועדות ערר של שלושה כל אחת והם: שופט
שיהא יושב ראש הועדה, ושני חברים שלפחות אחד מהם הוא נציג הציבור.

¹⁷ חוק הפטנטים תוקן לאחרונה 27.1.2014 – תיקון מס' 11.

¹⁸ חוק מיסוי מקרקעין תוקן לאחרונה 30.11.2015 – תיקון מס' 83. סעיף 89 תוקן לאחרונה
15.3.2011 – תיקון מס' 70.

- (ב) הוועדה רשאית לאשר את השומה, להפחיתה, להגדילה, לבטלה או להחליט בדרך אחרת כפי שתראה לנכון, ולצורך זה רשאית הוועדה לדון לפי שיקול דעתה בכל דבר שהמנהל רשאי להחליט בו לפי חוק זה, לפי שיקול דעתו.
- (ג) לוועדה יהיו הסמכויות שאפשר להעניקן לפי סעיפים 5 ו-5א לפקודת ועדות חקירה, וכן רשאית הוועדה להטיל הוצאות, להיכנס או להרשות אדם אחר להיכנס, בכל עת סבירה לכל מקרקעין ולערוך בהם בדיקות ומדידות, וכן רשאית הוועדה לדרוש מבעל הנכס או המחזיק בו או ממי שחייב במסירת הצהרה לפי סעיפים 72 ח או 73(ד)-(ו) למסור לה כל ידיעה או מסמך הנמצאים ברשותו והדרושים לה למילוי תפקידיה.

חוק המועצות למוצרי פירות וירקות (ייצור וייצוא), תשל"ג-

19 1973

41. ועדת קנסות

- (א) ליד כל מועצה ימנה השר ועדת קנסות של שלושה, שלא מבין חבריה או עובדיה.
- (ב) יושב-ראש הוועדה יהיה שופט או מי שכשיר להיות שופט בית משפט שלום, שמינה אותו שר המשפטים.
- (ג) חבר אחד בכל ועדה יהיה יצרן, ואם היתה הוועדה לענף מסויים – יהיה בה יצרן באותו ענף; אולם בוועדה הדנה בענין של יצרן פלוני לא ישב בדיון יצרן הנמנה על גוף משווק שעמו נמנה אותו יצרן.
- (ד) הודעה על מינוי ועדת קנסות, על שמות חבריה ועל מענה תפורסם ברשומות.

20 חוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986

1. הגדרות

בחוק זה –

"ועדה רפואית" ו"ועדה רפואית עליונה" – ועדה כאמור שהורכבה מכוח סעיף 51;

51. ועדות רפואיות

אופן הרכבתן של ועדה רפואית ושל ועדה רפואית עליונה וכן סדרי עבודתן ייקבעו בתקנות.

¹⁹ חוק המועצות תוקן לאחרונה 1.6.2003 – תיקון מס' 3. סעיף 41 לא תוקן מאז חקיקת החוק ב-1973.

²⁰ חוק שירות ביטחון תוקן לאחרונה 30.11.2015 – תיקון מס' 21. סעיפים 1 ו-51 לא תוקנו מאז שילוב החוק ב-1986.

חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, תשנ"ב-

1992²¹

6. ועדה רפואית

- (א) נכותו של אסיר ציון ודרגת נכותו תיקבע בידי ועדה רפואית.
(ב) דרגות נכות ותקופות תחולתן ייקבעו לפי מבחנים וכללים שיקבע השר.

7. ועדה רפואית לעררים

- (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של ועדה רפואית רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לערור עליה לפני הוועדה הרפואית לעררים.
(ב) המוסד רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לערור על החלטה של ועדה רפואית לפני הוועדה הרפואית לעררים.

חוק פיצוי לנפגעי פוליו, תשס"ז-2007²²

7. רופא מוסמך וועדה רפואית לעררים

- (א) רופא מוסמך שמונה לפי הוראות סעיף 208(ב) לחוק הביטוח הלאומי ידון בתביעה של אדם להכיר בו כנפגע פוליו; הוראות סעיפים 211, 212 ו-213 לחוק האמור יחולו לענין זה, בשינויים המחויבים.
(ב) רופא מוסמך או ועדה רפואית לעררים, לפי הענין, יקבעו –
(1) אם התובע לקה במחלת הפוליו;
(2) אם התובע לקה בישראל במחלת שיתוק ילדים או אם קיבל בישראל טיפול רפואי בשל מחלת שיתוק ילדים שבה לקה;
(3) את אחוזי הנכות של התובע הנובעים ממחלת הפוליו שבה לקה; לענין זה, רשימת הליקויים שלפיה ייקבעו אחוזי נכותו של אדם תהא רשימת הליקויים לפי פרק ה' לחוק הביטוח הלאומי;
(4) אם חל שינוי במצבו הבריאותי של התובע כתוצאה ממחלת הפוליו שבה הוא לקה ואת אחוזי הנכות של התובע בעקבות השינוי האמור.

²¹ חוק תגמולים לאסירי ציון תוקן לאחרונה 10.9.2014 – תיקון מס' 7. סעיפים 6 ו-7 לא תוקן מאז חקיקת החוק ב-1992.

²² חוק פיצוי לנפגעי פוליו תוקן לאחרונה 29.2.2012 – תיקון מס' 2. סעיף 7 תוקן אף הוא בתיקון זה.

- (ג) נקבעו לאדם אחוזי מוגבלות בניידות לפי ההסכם בדבר גמלת ניידות שנערך לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי (בסעיף זה – אחוזי מוגבלות בניידות), בשל מחלת הפוליו שבה לקה, רשאי הוא לבחור אם התשלומים שישולמו לו לפי חוק זה יחושבו לפי אחוזי המוגבלות בניידות, או לפי אחוזי הנכות שנקבעו לו לפי סעיף קטן (ב).
- (ד) נקבעו לאדם, בשל מחלת הפוליו שבה לקה, אחוזי נכות לפי הוראות סעיף 208(ב) לחוק הביטוח הלאומי או אחוזי מוגבלות בניידות רשאים רופא מוסמך או ועדה רפואית לעררים, לפי הענין, לקבוע את אחוזי הנכות של אותו אדם לפי חוק זה, בלי לבדוק אותו.
- (ה) נפגע פוליו שמצבו הבריאותי אינו יציב, רשאים רופא מוסמך או ועדה רפואית לעררים, לפי הענין, לקבוע את אחוזי נכותו הנובעים ממחלת הפוליו שבה לקה, לתקופה שלא תעלה על שנתיים.

חוק לפיצוי נפגעי גזת, תשנ"ד-1994²³

9. ועדה רפואית וועדה רפואית לעררים

- (א) השר ימנה ועדה רפואית שחבריה יהיו שלושה רופאים בעלי תואר מומחה בתחומים הנוגעים לענין העומד לדין. הועדה הרפואית תדון ותקבע –
- (1) אם לקה התובע או האדם שמכוחו מוגשת תביעת השאירים במחלה;
 - (2) את אחוזי הנכות של התובע הנובעים מהמחלה שבה לקה; אחוזי הנכות ייקבעו לפי מבחנים ובהתאם לעקרונות שנקבעו לפי סעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי; השר רשאי לקבוע בתקנות מבחנים ועקרונות נוספים לענין זה;
 - (3) אם חלה החמרה במצב בריאותו של הנפגע כתוצאה מהמחלה שבה לקה ואת אחוזי הנכות של הנפגע הנובעים מהמחלה;
 - (4) אם מותו של הנפגע נגרם כתוצאה מהמחלה שבה לקה.
- (ב) השר ימנה ועדה רפואית לעררים שחבריה יהיו שלושה רופאים בעלי תואר מומחה בתחומים הנוגעים לענין העומד לדין.
- (ג) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הועדה הרפואית רשאי לערור עליה, בתנאים שנקבעו בתקנות, לפני ועדה רפואית לעררים.
- (ד) קביעות הועדה הרפואית והועדה הרפואית לעררים יהיו מנומקות.
- (ה) אופן הרכבתן של הועדה הרפואית והועדה הרפואית לעררים, סמכויותיהן וסדרי עבודתן ייקבעו על ידי השר בתקנות.

²³ חוק לפיצוי נפגעי גזת תוקן לאחרונה 4.8.2004 – תיקון מס' 3. סעיף 9 תוקן לאחרונה 15.1.1998 – תיקון מס' 2.

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995²⁴

118. קביעת דרגת נכות

- (א) רופא או ועדה רפואית, יקבעו לפי כללים שנקבעו בתקנות -
- (1) אם הנכות נובעת מהפגיעה בעבודה ובאיזו מידה;
- (2) את דרגת הנכות לענין סימן זה, לפי מבחנים ובהתאם לעקרונות שהשר קבע לאחר התייעצות עם שר הבריאות.
- (1א) קביעה כאמור בסעיף קטן (א) תיעשה אם המבוטח הגיש תביעה לפי סעיף 104(א) וכן אם המוסד או הנכה הגישו תביעה לקביעה מחדש של דרגת הנכות.
- (ב) אופן מינויים של רופאים ואופן הרכבת ועדות רפואיות וסדרי עבודתן ייקבעו בתקנות בכפוף להוראות אלה:
- (1) לא ימונה רופא או חבר ועדה רפואית, אלא אם כן השתתף בתכנית הכשרה שמקיים מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (בסעיף קטן זה – מוסד מוכר), וקיבל אישור, מאת המוסד המוכר, על כך שסיים את התכנית בהצלחה;
- (2) רופא או חבר ועדה רפואית שמונה כאמור, ישתתף בתכנית המשך לתכנית ההכשרה האמורה בפסקה (1), שמקיים מוסד מוכר, בתוך עשר שנים ממועד סיומה של תכנית ההכשרה, ולאחר מכן ישתתף, אחת לחמש שנים, בתכניות המשך נוספות שמקיים מוסד כאמור; רופא או חבר ועדה רפואית שלא השתתף בתכנית המשך כאמור בפסקה זו ולא קיבל אישור מאת המוסד המוכר, על כך שסיים את תכנית ההמשך בהצלחה, יפקע מינויו;
- (3) המנהל הכללי של משרד הבריאות יכיר בתכנית הכשרה ובתכניות המשך, לעניין פסקאות (1) ו-(2), לאחר התייעצות עם המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית בישראל, ולפי תנאים וכללים שקבע שר הבריאות.
- (ג) בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה, שהנכה זכאי לה בעקבות קביעת דרגת נכות מחדש, אף בשונה מהוראות סעיף 296.

122. ערר

- (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של רופא או של ועדה רפואית, רשאי, בתנאים שנקבעו, לערור עליה לפני הוועדה הרפואית לעררים.
- (ב) אופן הרכבתה של הוועדה הרפואית לעררים, סמכויותיה וסדרי עבודתה יהיו כפי שנקבע יחולו לעניין מינוי והכשרה של חברי הוועדה האמורה, הוראות פסקאות (1) עד (3) של סעיף 118(ב), בשינויים המחויבים.

²⁴ חוק הביטוח הלאומי תוקן לאחרונה 15.10.2015 – תיקון מס' 162; סעיף 118 תוקן לאחרונה 16.12.2009 – תיקון מס' 115; סעיפים 122 ו-212 תוקנו לאחרונה 16.12.2009 – תיקון מס' 115; סעיף 230 תוקן לאחרונה 28.11.2005 – תיקון מס' 83; סעיף 233 לא תוקן מאז שילוב החוק ב-1995.

(ג) ועדה רפואית לעררים תוכל להיעזר ביועץ שאינו רופא; השר יקבע את דרכי מינוי של יועץ כאמור.

212. מינוי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן

(א) השר יקבע את אופן מינוין, הרכבן וסדרי עבודתן של ועדה רפואית לעררים, ועדה לעררים וועדה לעררים לשירותים מיוחדים; כן יקבע, באישור ועדת העבודה והרווחה, את סמכויותיהן של הועדות האמורות ואת העקרונות והכללים שינחו אותן.

(1א) הוראות פסקאות (1) עד (3) של סעיף 118(ב) יחולו לעניין מינוי והכשרה של רופא שהוא חבר בוועדה מהוועדות המנויות בסעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

(ב) השר רשאי לקבוע את המועדים והדרכים להגשת עררים לפי סעיף 211.

230ב. מינוי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת המוסד לענין מצבו התפקודי רשאי לערור עליה לפני ועדה לעררים לענין מצב תפקודי (בסעיף זה – הוועדה).

(ב) השר יקבע רשימת חברים בוועדה, מבין בעלי המקצוע המנויים להלן (בסעיף זה – הרשימה):

(1) רופא מומחה בגריאטריה או ברפואה פסיקלית ושיקום, לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;

(2) אחות מוסמכת כמשמעותה לפי פקודת בריאות העם, 1940.

(ג) הרשימה תפורסם ברשומות.

(ד) הוועדה שתדון בערר לפי סעיף זה תהא בהרכב של שניים או שלושה חברים ששמותיהם כלולים ברשימה ויושב ראש הוועדה יהיה חבר הוועדה שהוא רופא; השר יקבע הוראות לענין הרכב הוועדה, סמכויותיה וסדרי עבודתה וכן לענין המועדים והדרכים להגשת הערר.

(ה) הוראות סעיף 213 יחולו לגבי החלטות של הוועדה.

233. ועדה לעררים

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של ועדה מקומית מקצועית, רשאי לערור עליה לפני ועדה לעררים.

(ב) הרכב הועדה לעררים, סמכויותיה, המועדים להגשת ערר וסדרי עבודתה ייקבעו באישור ועדת העבודה והרווחה.

(ג) חברי הועדה לעררים, שהם רופא או אחות, ימונו מתוך רשימה שיסכימו עליה השר ושר הבריאות.

חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח

משולב]²⁵

10. קביעת דרגת נכות

- (א) ועדה רפואית תקבע מזמן לזמן את דרגת נכותו של נכה.
- (ב) דרגות נכות ותקופות תחולתן ייקבעו לפי מבחנים וכללים שיתקין שר הבטחון. במבחנים ובכללים כאמור יבחין שר הביטחון לענין הגדרת סוג הנכות וקביעת דרגת הנכות, בין הפרעות נפשיות מכל סוג שהוא, לבין הפרעות בתר חבלתיות (Posttraumatic Stress Disorders), לרבות תגובות קרב.

12. ועדה רפואית עליונה

- (א) חייל משוחרר או חייל בשירות קבע הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה של ועדה רפואית רשאי, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערור עליה בפני ועדה רפואית עליונה.
- (ב) קצין תגמולים רשאי, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערור לפני ועדה רפואית עליונה על כל החלטה של ועדה רפואית.

תקנות מס הכנסה (קביעת אחוז נכות), תש"ם-1979²⁶

2. קביעת אחוז נכות על-ידי ועדה

- (א) נכה שאחוז נכותו לא נקבע על פי אחד החוקים המנויים בסעיף 9(א)(5) לפקודה ייקבע אחוז נכותו על ידי ועדה אשר תיבחר על ידי רופא מוסמך (להלן - הועדה).
- (ב) הועדה תהיה של פוסק רפואי אחד אך רשאי הרופא המוסמך - אם לדעתו רצוי שקביעת אחוז נכות תיעשה על ידי מומחים בשני ענפי רפואה - לבחור בועדה של שני פוסקים רפואיים.

18. הרכב ועדת עררים ומועד הגשת הערר

- (א) הנכה או הנציב רשאים לערור על החלטת הועדה בדבר אחוז נכותו של הנכה בפני ועדה רפואית לעררים (להלן - ועדה לעררים), תוך 45 יום מהתאריך שבו נמסרה להם ההחלטה; העורר ישלם למוסד את הוצאותיו כפי שייקבעו בידי המוסד.
- (ב) ועדה לעררים תורכב משלושה רופאים אשר ייבחרו על ידי רופא מוסמך מבין הרופאים אשר שמותיהם כלולים ברשימת חברי ועדות רפואיות לעררים שנקבעה בידי שר

²⁵ חוק הנכים תוקן לאחרונה 9.12.2013 – תיקון מס' 28; סעיף 10 תוקן לאחרונה 21.12.2000 – תיקון מס' 21; סעיף 12 תוקן לאחרונה 8.3.1979 – תיקון מס' 10.

²⁶ תקנות מס הכנסה תוקנו לאחרונה 4.4.2001. סעיפים 2 ו-18 לא תוקנו מאז התקנת התקנות ב-1979.

העבודה ופורסמה ברשומות, על פי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968; חברי
הועדה לעררים הדנה בערר יבחרו מביניהם יושב ראש.

(ג) החלטת הועדה לעררים תהא סופית.

תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים

לשירותים מיוחדים ולילד נכה), תשנ"ה-1995²⁷

3. הרכב ועדת עררים לשירותים מיוחדים

(א) שר העבודה והרווחה יקבע רשימת חברים בועדת עררים לשירותים מיוחדים (להלן
– הרשימה); הרשימה תפורסם ברשומות.

(ב) ועדת עררים לשירותים מיוחדים תהיה בהרכב של שניים או שלושה חברים מבין
בעלי המקצוע המפורטים, להלן, ששמותיהם כלולים ברשימה:

(1) רופא מומחה;

(2) אח בעל נסיון של שנה אחת לפחות בבדיקת מידת התלות בעזרת הזולת
בביצוע פעולות יום יום;

(3) פסיכולוג מומחה, פזיותרפיסט, מרפא בעיסוק או קלינאי תקשורת שהם בעלי
תעודה מקצועית מוכרת בידי משרד הבריאות.

(ג) יושב ראש ועדת העררים לשירותים מיוחדים יהיה חבר הועדה שהוא רופא וחבריה
האחרים יהיו מבין בעלי המקצוע האמורים בתקנת משנה (א)(2) ו-(3).

(ד) המזכיר יקבע את הרכב ועדת העררים לשירותים מיוחדים שתדון בערר.

(ה) אח ורופא שבדקו את העורר לצורך ההחלטה נושא הערר וכן אח ורופא שאישרו
בדיקה כאמור, לא ישמשו חברים בועדה שתדון בערר על אותה החלטה.

5. הרכב ועדת עררים לילד נכה

(א) ועדת עררים לילד נכה תהיה בהרכב של שניים או שלושה חברים מבין בעלי המקצוע
המפורטים להלן, ששמותיהם כלולים ברשימת החברים בועדת עררים לילד נכה:

(1) רופא מומחה;

(2) אח בעל נסיון של שנה אחת לפחות בבדיקת תלותם של ילדים נכים בעזרת
הזולת בביצוע פעולות יום יום;

(3) פסיכולוג מומחה, פזיותרפיסט, מרפא בעיסוק או קלינאי תקשורת שהם בעלי
תעודה מקצועית מוכרת בידי משרד הבריאות.

- (ב) יושב ראש ועדת עררים לילד נכה יהיה חבר הועדה שהוא רופא וחבריה האחרים יהיו מבין בעלי המקצוע האמורים בתקנת משנה (א), בפסקאות (1), (2) או (3).
- (ג) הוראות תקנה 3(ד) יחולו, בשינויים המחוייבים, לענין ועדת עררים לילד נכה, ועל קביעת רשימת החברים בוועדת עררים לילד נכה יחולו הוראות תקנה 3(א).

28 חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד-1954

6. דרגת נכות

- (א) שר האוצר ימנה ועדה רפואית לענין חוק זה, והיא תקבע מזמן לזמן את דרגת נכותו של נכה.
- (ב) דרגות נכות ותקופות תחולתן ייקבעו לפי מבחנים וכללים שיתקין שר האוצר.

12א. ועדה רפואית עליונה

- (א) נכה הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה של ועדה רפואית רשאי, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערער עליה בפני ועדה רפואית עליונה בתוך שישים ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.
- (ב) הרשות המוסמכת רשאית, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערער בפני ועדה רפואית עליונה על כל החלטה של ועדה רפואית בתוך שישים ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.
- (ג) אופן הרכבת ועדה רפואית עליונה, סמכויותיה ודרכי עבודתה ייקבעו בתקנות.
- (ד) הוראות סעיף 6א יחולו, בשינויים המחוייבים, על הוועדה הרפואית העליונה.

29 חוק לפיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), תשנ"ג-1992

3. ועדת מומחים

השר ימנה ועדת מומחים; חברי הועדה יהיו שופט שימונה בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש, ושני רופאים בעלי תואר מומחה בתחומים הנוגעים לענין העומד לדיון.

²⁸ חוק נכי המלחמה בנאצים תוקן לאחרונה 12.6.2014 – תיקון מס' 19; סעיף 12א תוקן גם בתיקון זה; סעיף 6 תוקן לאחרונה 20.6.1961 – תיקון מס' 2.

²⁹ חוק לפיצוי נפגעי עירוי דם תוקן לאחרונה 15.1.1998 – תיקון מס' 2; סעיף 3 לא תוקן מאז חקיקת החוק ב-1992.

נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות

Accessibility of the built environment: Principles and general requirements

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
יעקב אדיב, שמואל חיימוביץ (יו"ר), דוד כהנא, גליה שפנאוף
כמו כן תרמה להכנת התקן רעיה קובזאנצב.

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	צביקה קראוס
הטכניון - הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	חיים לב
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	ליאורה לבקוביץ-זיידמן
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

הודעה על רויזיה

תקן זה בא במקום

התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 מדצמבר 1998

מילות מפתח:

בניינים, נגישות, גישה, תכן, רכיבי בניין, שטחים ציבוריים, בטיחות בבניינים.

Descriptors:

buildings, accessibility, design, building elements, public areas, safety in buildings.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
1	פרק א - עניינים כלליים
1	1.1 תחום התקן
2	1.2 אזכורים
2	1.3 הגדרות
4	פרק ב - דרישות כלליות
4	2.1 כללי
4	2.2 כניסה נגישה לבניין
4	2.3 חניה נגישה
4	2.4 אמצעי תקשורת, הכוונה ותאורה
4	2.5 אמצעי הפעלה
5	2.6 מידות אנוש (אנתרופומטריה)
10	2.7 דרך נגישה
13	2.8 תחזוקה
13	2.9 מכשולים בדרך
18	נספח א - מידות טיפוסיות לכיסאות גלגלים
18	רשימת מונחים

הקדמה

תקן זה הוא החלק הראשון בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה. חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון
- ת"י 1918 חלק 6⁽²⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה

מבוא

סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918 קובעת דרישות מינימליות לתכנונם של מרחבים ורכיבי בניין⁽²⁾ ושל אזורי שירות נלווים, כך שישרתו גם אנשים עם מוגבלות (הגדרה 1.3.2)⁽³⁾, בהתאם להוראות כל דין. בעבר היה נהוג להתחשב במידותיו של "אדם ממוצע" כאמת-מידה לתכנון. כיום מובן שאין למעשה "אדם ממוצע", ושכל אדם חורג מה"ממוצע" במידה זו או אחרת. במקרים רבים, הסביבה הפיזית היא שהופכת חריגה זו למוגבלות.

בסדרת תקנים זו משתקפת השאיפה לתכנן סביבה בעלת נגישות אינטגרלית המתאימה גם לאנשים עם מוגבלות, קבועה או זמנית, והמאפשרת את השתלבותם בחברה בדרך שוויונית, מכובדת, עצמאית ובטיחותית.

חלק זה של סדרת התקנים כולל עקרונות ודרישות כלליות, המשמשות בסיס לדרישות המפורטות הנקובות בחלקים האחרים של סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918.

פרק א - עניינים כלליים

1.1. תחום התקן

תקן זה קובע עקרונות ודרישות כלליות מינימליות לתכנון מרחבים ורכיבי בניין⁽²⁾ בבניינים ובשטחי חוץ בסביבה הבנויה (הגדרה 1.3.9), כך שתתאפשר נגישות (הגדרה 1.3.6) גם לאנשים עם מוגבלות⁽⁴⁾. התקן חל על תכנון נגישות בסביבה חדשה, כך שתהיה נגישה ככל הנדרש לפי הוראות כל דין⁽⁵⁾. תקן זה או חלקים ממנו יכולים לחול גם על נגישות בסביבה קיימת, בהתאם לנדרש בהוראות כל דין.

(1) נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה (ת"י 1918 חלק 1).

(2) ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

(3) כאשר מתכננים עבור אדם מסוים, יש להביא בחשבון את מוגבלויותיו, יכולותיו והעדפותיו המיוחדות.

(4) לא כל המידות המפורטות בתקן זה מתאימות לשימוש אנשים המתניידים בקלנועית (ראו הגדרה 1.3.12). מידע נוסף

בנושא קלנועיות ראו בתקן הישראלי ת"י 1279 חלק 2 ובתקנות התעבורה.

(5) בסביבה המיועדת במיוחד לאנשים עם מוגבלות תתוכנן הנגישות, נוסף על התכנון לפי דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

1.2. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים שאינם מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

- ת"י 1279 חלק 2 כיסאות גלגלים: כיסאות גלגלים מונעים חשמלית, קלנועיות והמטענים שלהם
- ת"י 1525 חלק 1 ניהול תחזוקת בניינים: רכיבים וגימור
- ת"י 1918 חלק 2 נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 2279 התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה
- ת"י 8995 תאורה למקומות עבודה שבתוך מבנים

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, על עדכוניו
- תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
- תקנות התעבורה, התשס"ו-2006, על עדכוניהן
- תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008

1.3. הגדרות

הגדרות אלה כוחן יפה בתקן זה:

1.3.1. אמצעי הפעלה

אמצעי המשמש להפעלת מערכות, כגון: שקע, מפסק, מתג, כפתור, ידית.

1.3.2. אדם עם מוגבלות

כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות:

"אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים".
הערה להגדרה:

לדוגמה: אנשים המתניידים בכיסא גלגלים, אנשים המתקשים בהליכה, אנשים עם לקות ראייה, אנשים עם לקות שמיעה, אנשים עם פיגור שכלי, אנשים עם לקות חמורה בתקשורת, וכן אנשים עם מידות גוף חריגות ואנשים עם מוגבלויות המאפיינות את אוכלוסיית הקשישים.

1.3.3. חופשי

ללא מכשולים.

1.3.4. כבש⁽²⁾

מישור משופע קבוע המקשר בין שני מפלסים.

1. 3. 5. משטח ביניים⁽⁶⁾

משטח אופקי המשמש למנוחה או להתארגנות לאורך כבש, מהלך מדרגות או דרך.

1. 3. 6. נגישות⁽²⁾

כהגדרתה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות:

"אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי".

1. 3. 7. מרחב נגיש⁽²⁾

מונח המתאר מרחב כגון שטח, בניין, אזור שירות או חלק מהם, שאנשים עם מוגבלות יכולים לגשת אליו, להיכנס אליו ולהשתמש בו באופן חופשי, בטוח, מכובד ועצמאי, ללא הפרדה מכלל הציבור, ואשר מתאים לדרישות תקן זה.

1. 3. 8. דרך נגישה

תוואי חופשי רצוף, המקשר בין כל הרכיבים והמרחבים הנגישים שבבניין, שמחוץ לבניין ושבאזורי השירות, והמתאים לשימוש של אנשים עם מוגבלות. דרך נגישה עשויה לכלול מסדרונות, פתחים, שטחי רצפה חופשיים, כבשים, מעליות, מדרכות והנמכות מדרכה.

1. 3. 9. סביבה בנויה

כל סביבה שנבנתה או פותחה כך שהציבור יכול לגשת אליה ולהשתמש בה.

1. 3. 10. שיפוע אורכי

שיפוע הדרך המקביל לכיוון התנועה בה.

1. 3. 11. שיפוע רוחבי

שיפוע הדרך הניצב לכיוון התנועה בה.

1. 3. 12. קלנועית⁽²⁾

כהגדרתה בתקנות התעבורה, למעט כיסא גלגלים ממונע עם מוט היגוי⁽²⁾.

1. 3. 13. ניגוד חזותי⁽²⁾

הניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה, הניתן להבחנה ברורה בעיני אדם המתבונן בתנאי התאורה הקיימים או הצפויים במקום, והמבוטא בעיקר בבהירות⁽²⁾ וכן בגוון⁽²⁾ וברוויה⁽²⁾. דוגמות לניגוד חזותי: צבע לבן או צהוב על רקע כחול או שחור. הערות:

א. פירושים לעניין זה:

בהירות⁽²⁾ - תחושת כמות האור המוחזרת מהשטח המסוים יחסית לסביבתו;

גוון⁽²⁾ - הביטוי התחושתי של אורך הגל הנפלט מהשטח, כגון מידת היותו של הצבע אדום או כחול;

רוויה⁽²⁾ - התחושה המתקבלת ממידת המובחנות של השטח מצבעי לבן, אפור או שחור.

ב. ראו גם הגדרת "ניגוד חזותי" בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר).

⁽⁶⁾ בלשון המקצוע, משטח ביניים מכונה "פודסט".

14. 3. 1. ניגוד מישושי⁽²⁾

הניגוד בין מרקם פניו של שטח מסוים לבין מרקם פני סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחייה.

פרק ב - דרישות כלליות

1. 2. כללי

כל המידות הנקובות בתקן זה הן מידות נטו מינימליות; אין להקטינן על ידי בליטות, מעקים, חיפויים או כל אלמנט אחר, אלא אם צוין אחרת בתקן.

2. 2. כניסה נגישה לבניין

כניסה לבניין, הנדרשת לפי תקנות התכנון והבנייה להיות כניסה נגישה, תתאים לנדרש בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, לפי העניין.

3. 2. חניה נגישה

מקומות החניה הנגישים לאנשים עם מוגבלות יתאימו לדרישות המופיעות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.

4. 2. אמצעי תקשורת, הכוונה ותאורה

יש להבטיח תכנון מתאים לצרכים המיוחדים של אנשים עם לקות שמיעה או/וגם לקות ראייה במרחבים המשמשים להתכנסות ולהעברת מידע לציבור, כגון: בתי ספר, אולמות תאטרון, אולמות קולנוע, אולמות הרצאה, מרכזי מבקרים, מוזאונים, אולמות כניסה ועל יד דלפקי מודיעין ועמדות שירות. התאורה תתאים לדרישות הסעיף הדין בתאורה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. נוסף על כך, תאורה במקומות עבודה תעמוד לפחות בדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 8995. ליד אמצעי הפעלה, שילוט, דלפקי מודיעין ועמדות שירות, וליד מדרגות ומכשולים אחרים, תסופק תאורה בעוצמה מתאימה למפורט לעיל. אמצעי תקשורת העוזרים להתמצאות, להכוונה ולקבלת מידע, כגון: אמצעים חזותיים, שמיעתיים, מישושיים ואלקטרוניים, יתאימו לדרישות המפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

5. 2. אמצעי הפעלה

כל אמצעי ההפעלה (הגדרה 1.3.1) במרחבים נגישים (הגדרה 1.3.7) ולאורך דרכים נגישות (הגדרה 1.3.8) יעמדו בדרישות אלה:

א. מיקום

אמצעי ההפעלה והוראות השימוש בהם ימוקמו כך שיהיו נגישים לכל משתמש בהתאם לדרישות תקן זה.

ב. גובה

אמצעי ההפעלה ימוקמו בטווח ההגעה המשותף כנדרש בסעיף 2.6.4, לפי העניין.

ג. אופן ההפעלה

אמצעי ההפעלה יותקנו כך שהפעלתם תהיה קלה, ביד אחת, תוך הפעלת כוח קטן מ-22 ניוטון (כ-2.2 קילוגרם כוח). לצורך הפעלתם לא יידרשו תמרון עדין של האצבעות, אחיזה חזקה, צביטה חזקה, סיבוב חזק של כף היד או לחיצה רצופה. דרישות בעניין כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת ראו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

ד. עיצוב

אמצעי ההפעלה יהיו בגודל נוח לשימוש, בניגוד חזותי (הגדרה 1.3.13) לסביבתם וניתנים לזיהוי מישושי, והם יוארו בעוצמה מתאימה (ראו סעיף 2.4).

ה. מידע

המידע לגבי האמצעים השונים, כגון חוראות ההפעלה, יהיה מובן וקל לקריאה ויתאים לדרישות הסעיף הדרן באמצעי הפעלה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 6. מידות אנוש (אנתרופומטרייה)

בתכנון מרחבים ורכיבי בניין נגישים יש להביא בחשבון את הדרישות והנתונים המפורטים להלן:
הערה:

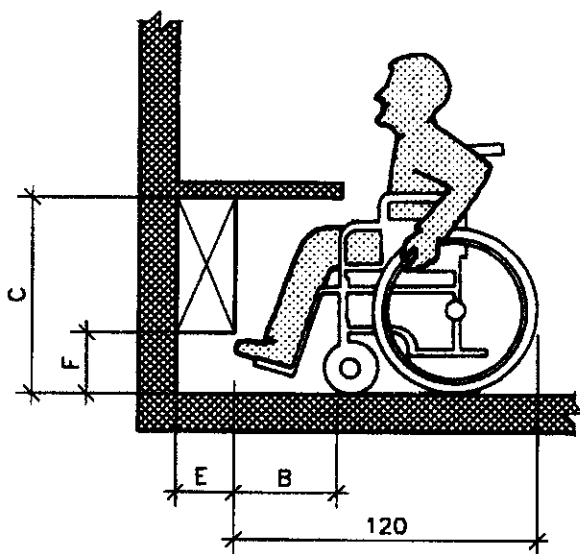
פירוט המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים ראו בנספח א.

2. 6. 1. מידות שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים

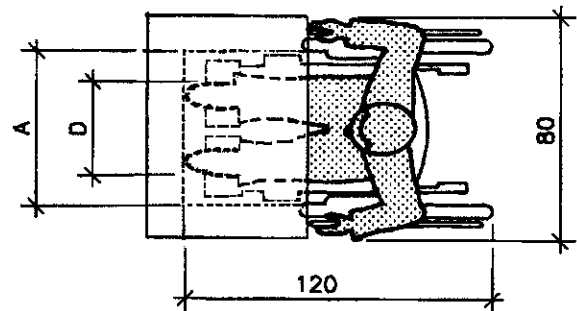
שטח הרצפה החופשי (הגדרה 1.3.3) להכלת כיסא גלגלים עם נוסע שאינו בתנועה יהיה (120×80) ס"מ לפחות (ראו ציור א1).

2. 6. 2. חללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים

מידות החללים לברכיים ולכפות רגליים יהיו לפחות כנקוב בציור 1.

ציור ב1

מקרא לציור:

- A - רוחב חלל הברכיים - 75
- B - עומק חלל הברכיים - 48
- C - גובה חלל הברכיים - 70
- D - רוחב חלל כפות הרגליים - 65
- E - עומק חלל כפות הרגליים - 23
- F - גובה חלל כפות הרגליים - 23

ציור א1

ציור 1 - מידות מינימליות של חלל לברכיים וחלל לכפות הרגליים

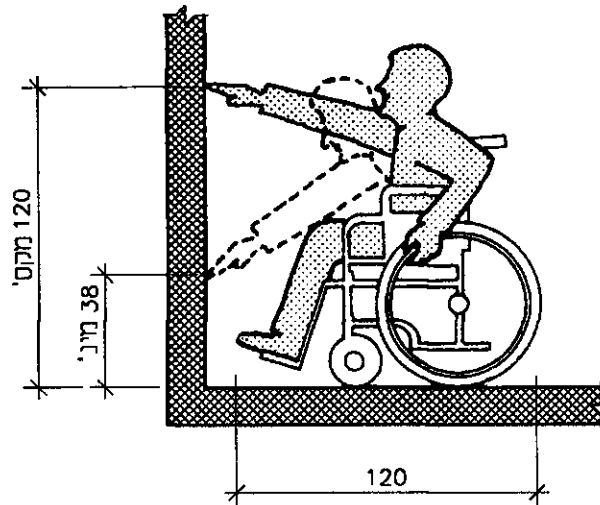
(המידות בסנטימטרים)

טווחי הגעה של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים

טווחי ההגעה של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים יהיו כמפורט להלן⁽⁷⁾:

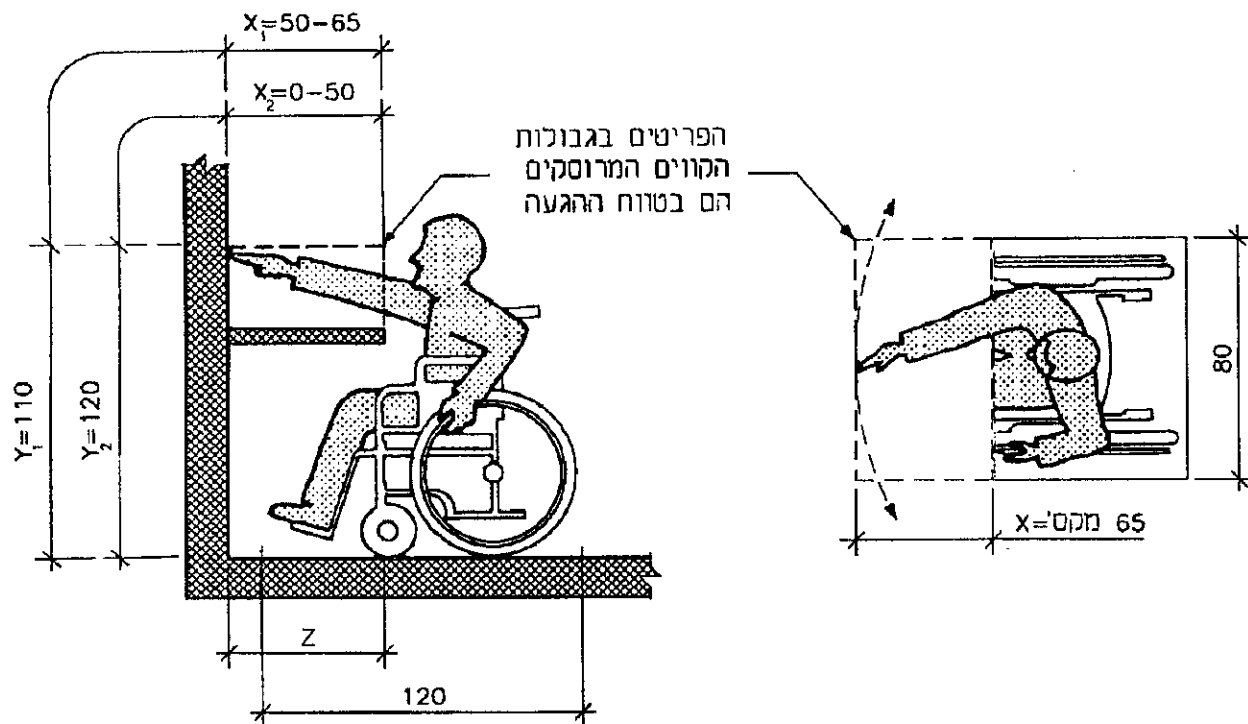
1. 3. 6. 2. טווח הגעה לחזית

- 2.6.1 שטח הרצפה החופשי הנדרש לאדם בכיסא גלגלים לצורך גישה לחזית יתאים למפורט בסעיף 2.6.1.
- 2. טווח ההגעה עם היד לחזית ללא מכשול יהיה כמתואר בציור 2.
- 3. טווח ההגעה עם היד לחזית מעל מכשול יהיה כמתואר בציור 3.

ציור 2 - טווח הגעה עם היד לחזית ללא מכשול (המידות בסנטימטרים)

⁽⁷⁾ בעת התכנון יש להתחשב בפעולות הצפויות ולהתאים לפיהן את הגבהים בתחום טווחי ההגעה.

מקרא לציור:

X - עומק ההגעה

Y - גובה ההגעה; Y הוא פונקצייה של X

Z - עומק שטח הרצפה החופשי שמתחת למכשול

העומק Z שווה לפחות לעומק ההגעה X

ציור 3 - טווחי הגעה עם היד לחזית מעל מכשול (המידות בסנטימטרים)

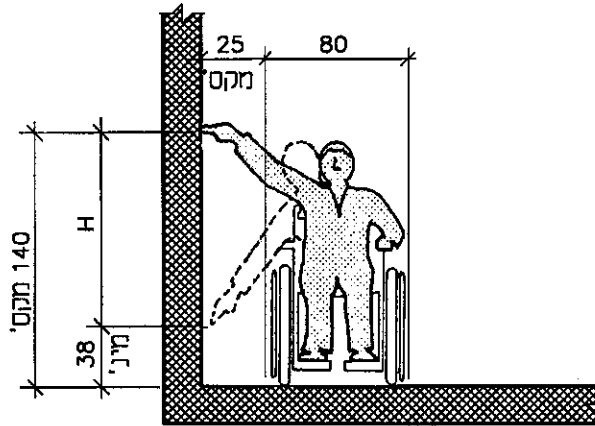
2. 6. 3. 2. טווח הגעה לצד

שטח הרצפה החופשי הנדרש לאדם בכיסא גלגלים לצורך גישה לצד במקביל, יתאים למפורט

בסעיף 2.6.1.

טווח ההגעה עם היד לצד ללא מכשול יהיה כמתואר בציור 4.

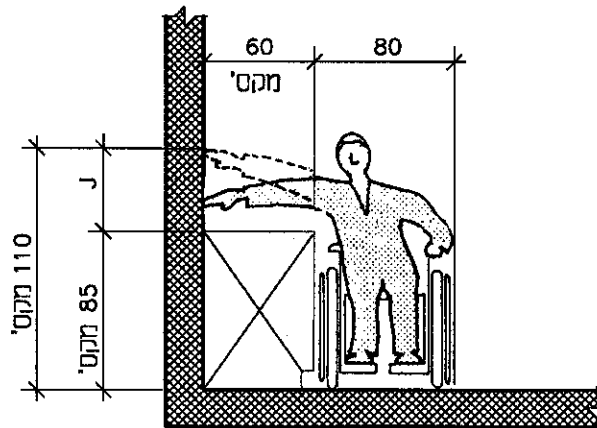
טווח ההגעה עם היד לצד מעל מכשול יהיה כמתואר בציור 5.

מקרא לציור:

H - טווח ההגעה ממרחק שאינו גדול מ-25 ס"מ

ציור 4 - טווח הגעה עם היד לצד ללא מכשול (המידות בסנטימטרים)

מקרא לציור:

J - טווח ההגעה מעל מכשול שגובהו 85 ס"מ מקו 60 ס"מ מקו

ציור 5 - טווח הגעה עם היד לצד מעל מכשול (המידות בסנטימטרים)

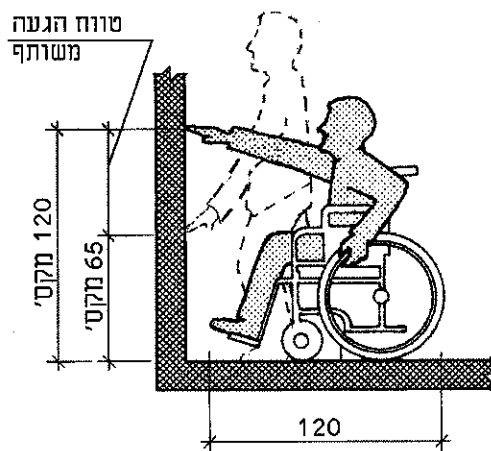
2. 6. 4. טווחי הגעה משותפים לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים הולכים

טווחי ההגעה עם היד המשותפים לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים הולכים יהיו כמפורט להלן⁽⁷⁾:

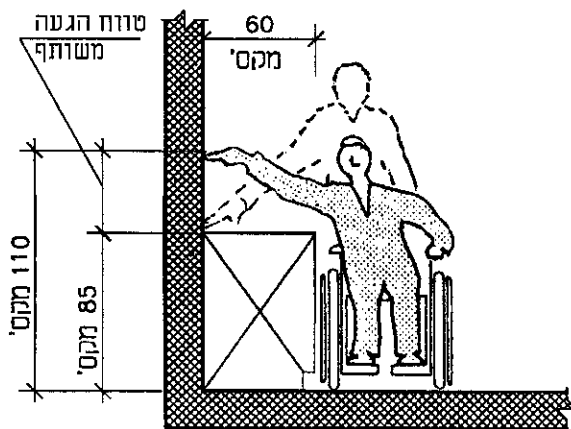
לצורך הגעה לחזית (ללא מכשול ומעל מכשול שעומקו אינו גדול מ-50 ס"מ) - בין 65 ס"מ ל-120 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור א6);

לצורך הגעה לצד ללא מכשול - בין 65 ס"מ ל-140 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור ב6);

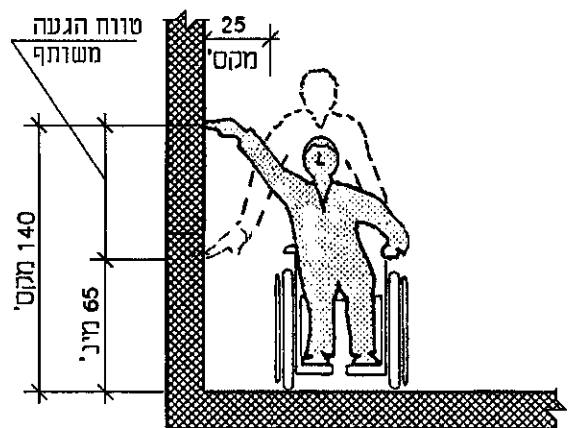
לצורך הגעה לצד מעל מכשול - בין 85 ס"מ ל-110 ס"מ מפני הדרך (ראו ציור ג6).

ציור א6 - טווח הגעה משותף לחזית

ציור ב6 - טווח הגעה משותף לצד מעל מכשול

ציור ג6 - טווח הגעה משותף לצד ללא מכשול

ציור 6 - טווח הגעה משותף (המידות בסנטימטרים)

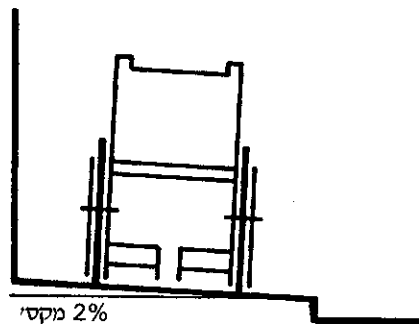
2.7 דרך נגישה**2.7.1 שיפועים**

השיפוע האורכי (הגדרה 1.3.10) בדרך נגישה (הגדרה 1.3.8) משופעת לא יהיה גדול מ-5% (למעט בכבש), והשיפוע הרוחבי (הגדרה 1.3.11) לא יהיה גדול מ-2% (ראו ציור 7). כאשר השיפוע האורכי גדול מ-5% תעוצב הדרך ככבש ותתאים לדרישות המפורטות בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, בהתאם לעניין.

בדרך נגישה בעלת שיפוע אורכי של 3% - 5% יהיו משטחי ביניים (הגדרה 1.3.5) בהתאם לנדרש בעניין זה בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1.

שיפועי דרכים נגישות מחוץ לבניין יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.
הערה:

דרך בעלת שיפוע מתון קטן מ-5% עדיפה ונוחה יותר לשימוש, גם אם היא ארוכה יותר.

ציור 7 - שיפוע רוחבי

2.7.2 רוחב דרך נגישה

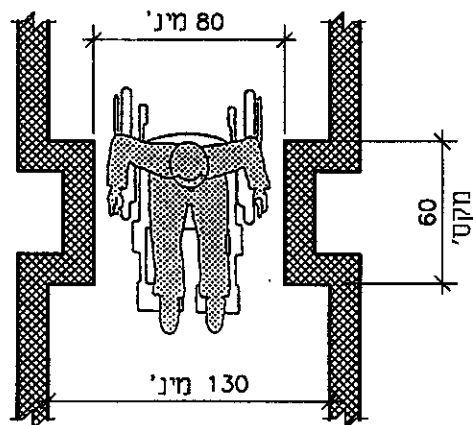
הרוחב החופשי המינימלי של דרך נגישה יהיה 130 ס"מ (ראו ציור 8).

הערה:

רוחב זה מתאים לאנשים עם מוגבלויות מסוגים שונים. במקומות שצפוי בהם מעבר דו-סיטרי של אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים, דרוש רוחב חופשי של 160 ס"מ לפחות.

2.7.3 רוחב היצרות מקומית בדרך נגישה

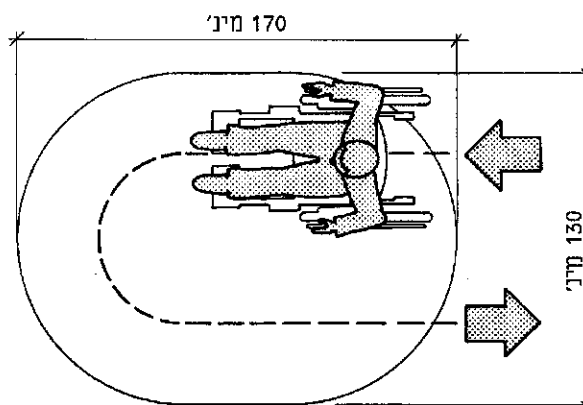
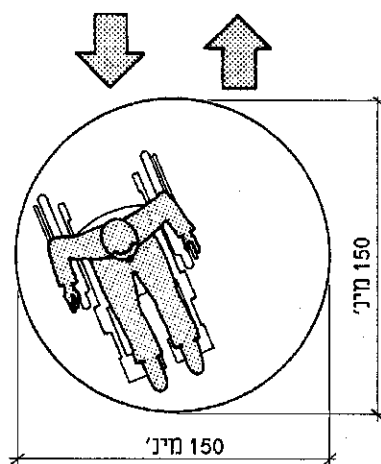
היצריות מקומית בדרך נגישה, שאורכן אינו גדול מ-60 ס"מ, מותר שרוחבן החופשי יהיה 80 ס"מ לפחות (ראו ציור 8). המרחק בין שתי היצריות מקומיות סמוכות (עוקבות) לא יהיה קטן מ-200 ס"מ. היצריות כאלה לא יהיו לפני פתח או פנייה ובמקומות שיש בהם סכנת נפילה (כגון: לצד מדרגות; לצד שפת מדרכה או שפת רציף).

ציור 8 - רוחב דרך נגישה ומידות היצרות מקומית (המידות בסנטימטרים)

2. 7. 4. שטח סיבוב

השטח המינימלי לסיבוב כיסא גלגלים ב-180° יהיה עיגול שקוטרו 150 ס"מ או אליפסה שמידותיה (170 × 130) ס"מ (ראו ציור 9).

ציור 9 - השטח המינימלי לסיבוב כיסא גלגלים ב-180° (המידות בסנטימטרים)

2. 7. 5 פני הדרך

- א. החומר, המרקם (טקסטורה) והניגוד החזותי של פני דרכים נגישות יהיו כאלה המאפשרים הליכה, תנועה והתמצאות בקלות.
- ב. פני הדרך יהיו בעלי רמת השתקפות נמוכה של עצמים בסביבה ושל תאורה, העלולה לגרום לאבדן התמצאות, והם ייעשו מחומר הניתן לניקוי בקלות.
- ג. פני הדרך יהיו יציבים, קשיחים, קבועים ואחידים. אין להשתמש במשטחי חול או חצץ או במשטחים לא אחידים (כגון: כורכר מהודק, חלוקי נחל), שהפרשי הגבהים שבהם אינם מתאימים לדרישות סעיף 2.7.6. בפני דרך עשויים גרנוליט, האגרגאט לא יהיה גדול מ-10 מ"מ.
- ד. פני הדרך יהיו בעלי התנגדות להחלקה המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 2279, בהתאם לתנאי השירות הצפויים או הקיימים בהם. במקומות שצפויים בהם רטיבות או אבק יותקנו אמצעי התנגדות להחלקה. פני השטח של כבשים ומשטחי ביניים יהיו מחוספסים.
- ה. אם יש מישקים בפני הדרך המוגמרים, רוחבם לא יהיה גדול מ-10 מ"מ.
- ו. במקומות שבהם פני הדרך הנגישה משיקים לפני הרצפה של כלי תחבורה הנע במסלול קבוע (כגון: קרון רכבת), יתוכננו פני הדרך הנגישה כך שהמרווח האופקי בינם לבין פני רצפת כלי התחבורה לא יהיה גדול מ-5 ס"מ.
- ז. סבכה המשולבת בפני הדרך תמוקם כך, שהרכיבים הארוכים בה יהיו בניצב לכיוון ההליכה העיקרי, ורוחב המרווחים ביניהם לא יהיה גדול מ-13 מ"מ.

2. 7. 6 הפרשי גבהים במשטחי רצפה

- א. הפרשי גבהים בין משטחי רצפה נגישים סמוכים, כגון הפרשי גבהים העלולים להיגרם כתוצאה ממפגש בין חומרי חיפוי שונים, יתאימו לנדרש בטבלה 1.
- ב. הפרשי גבהים בסיפי פתחים יתאימו לנדרש בסעיף הדרן בסף בפתח בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ג. הפרשי גבהים בסיפים של דלתות הזזה חיצוניות בבנייני מגורים יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 15⁽¹⁾.

טבלה 1 - הפרשי גבהים

הפרש גובה אנכי (מ"מ)	טיפול בהפרש הגובה
גדול מ-6 ועד 15	ישופע בשיפוע 50% לכל היותר
גדול מ-15	יטופל באמצעות דרך משופעת (ראו סעיף 2.7.1), כבש, הנמכת מדרכה או באמצעי מתאים אחר, כנדרש בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 3.1, לפי העניין

2.7.7 שטיחים

חיפויי רצפה במרחבים נגישים, כגון שטיחים או אריחי-שטיח, יוצמדו היטב. השטיחים לא יהיו עבים וסבוכים, וגובה סיביהם יהיה 15 מ"מ לכל היותר. קצותיהם של השטיחים יהיו בעלי גימור, הם יוצמדו לרצפה לכל אורכם ויתאימו לדרישות סעיף 2.7.6. כאשר מניחים מצע מתחת לשטיח יהיו פני השטיח יציבים ומתוחים, באופן שתתאפשר תנועה בטוחה וקלה עליו. יש להשתמש בשטיחים מחומרים אנטי-סטטיים, למניעת הפרעות למכשירי עזר לשמיעה.

2.7.8 משטחי הקיר

גימור משטחי הקיר לאורך דרך נגישה יהיה ללא בליטות חדות העלולות לפגוע במשתמש.

2.8 תחזוקה

יש להקפיד על תחזוקה שוטפת של מרחבים, דרכים ורכיבים נגישים, ולתקן כל פגם שיתגלה בהם. הנחיות לתחזוקה ראו בתקן הישראלי ת"י 1525 חלק 1.

2.9 מכשולים בדרך

כדי להימנע מכך שעצמים (לרבות רכיבי בניין) לאורך דרך נגישה (הגדרה 1.3.8) יהוו מכשול, יישמרו דרישות אלה:

2.9.1 כללי

- הגובה החופשי לאורך דרך נגישה יתאים להוראות כל דין. במקומות שיש בהם עצמים מעל הדרך העלולים להוות מכשול, כגון שלטים עיליים, מנורות או מתקנים, הגובה החופשי מתחת לעצמים אלה לא יהיה קטן מ-200 ס"מ (ראו ציורים א10 - ב10), ובפתח דלת לא יהיה גובה זה קטן מ-198 ס"מ.
- במקום שבו הגובה החופשי קטן מ-200 ס"מ (כגון מתחת למהלך מדרגות) יותקן מחסום שתחתיתו בגובה 30 ס"מ לכל היותר מפני הדרך ופניו העליונים בגובה 55 ס"מ לפחות מפני הדרך (ראו ציור א10).
- עצמים הבולטים לתוך דרך נגישה יהיו ללא זיזים חדים או חספוסים גסים; העצמים יהיו בעלי ניגוד חזותי לסביבתם, כדי שיובחנו בקלות.
- עצמים הצמודים לקירות ועצמים העומדים בדרך, שתחתיתם נמצאת בגובה קטן מ-200 ס"מ מפני הדרך, יתאימו לדרישות סעיפים 2.9.2 - 2.9.3.

2.9.2 עצמים הצמודים לקירות

2.9.2.1 עצם צמוד לקיר, שתחתיתו נמצאת בגובה 30 ס"מ מפני הדרך או פחות, מותר שיבלוט ללא הגבלה, ובלבד שיישמרו הדרישות שבסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3 (ראו ציור ג10).

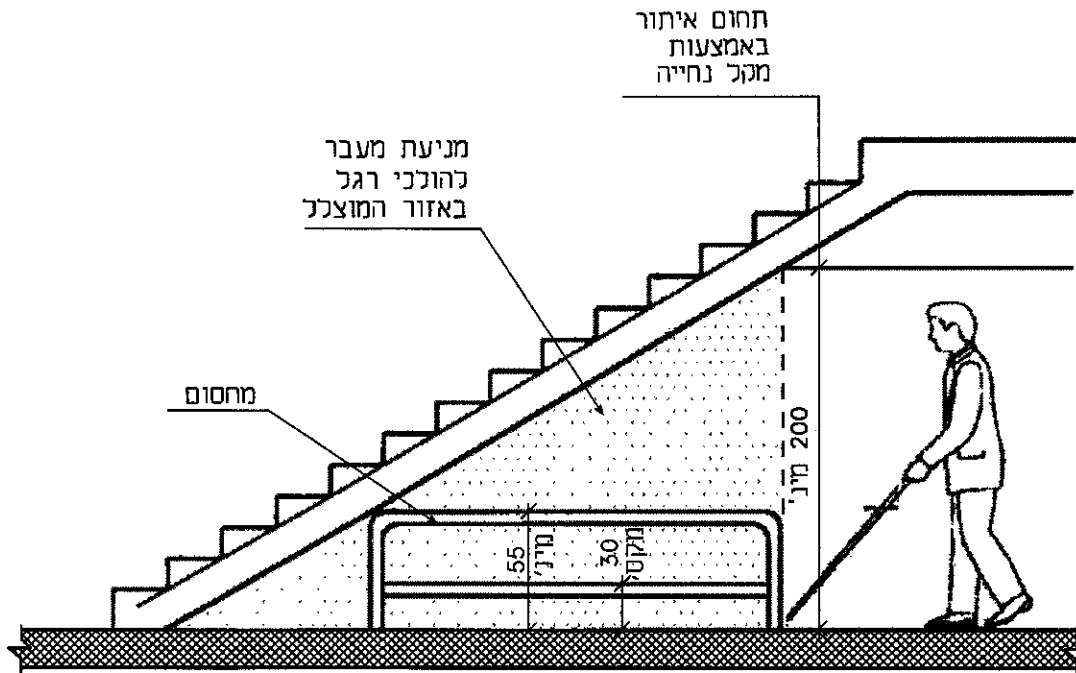
2.9.2.2 עצם צמוד לקיר, שתחתיתו נמצאת בגובה גדול מ-30 ס"מ מפני הדרך, לא יבלוט יותר מ-10 ס"מ ממישור הקיר לתוך הדרך, או לא יותר מ-10 ס"מ מעבר לבסיסו בתנאי שהבסיס אינו בולט יותר מ-10 ס"מ לתוך הדרך הנגישה (ראו ציור ב10).

מותר שהעצם יבלוט יותר מ-10 ס"מ אם יש מתחתיו אמצעי אזהרה בעל נפח, כגון סף מוגבה, המאפשר את איתור המכשול באמצעות מקל נחייה. אמצעי האזהרה לא יבלוט מעבר לחזית הקדמית של המכשול ולא יהיה שקוע יותר מ-10 ס"מ ממנה (ראו ציור ד10). בכל מקרה, הרוחב החופשי של הדרך יתאים לנדרש בסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3.

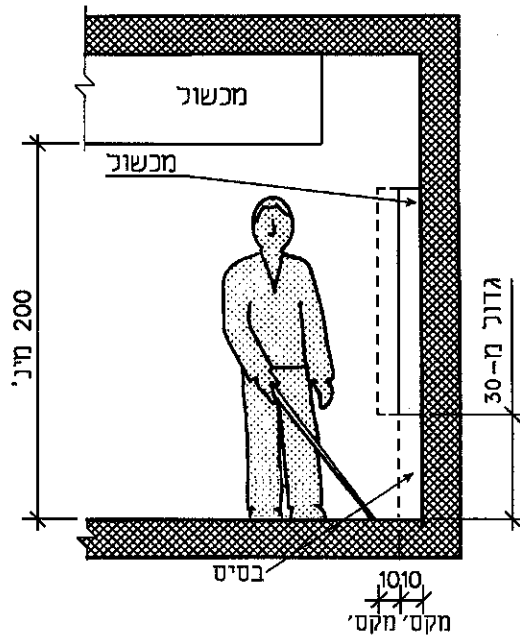
2. 9. 3. עצמים העומדים בדרך⁽⁸⁾

2. 9. 3. 1. עצם העומד בדרך נגישה, שתחתיתו נמצאת בגובה גדול מ-30 ס"מ מפני הדרך, לא יבלוט יותר מ-30 ס"מ לתוך הדרך. על פני הדרך שמתחתיו יהיה משטח אזהרה בעל ניגוד מישושי (הגדרה 1.3.14) שיבלוט לפחות 30 ס"מ מעבר להיטל היקפו של העצם, כך שיתאפשר איתור העצם בקלות באמצעות מקל נחייה (ראו ציור 10ה).
2. 9. 3. 2. עצם העומד בדרך נגישה, שתחתיתו נמצאת בגובה 30 ס"מ מפני הדרך או פחות, מותר שיבלוט ללא הגבלה, ובלבד שיישמרו הדרישות שבסעיפים 2.7.2 ו-2.7.3.
2. 9. 3. 3. אם תחתיתו של עצם העומד בדרך נגישה גבוהה יותר מ-30 ס"מ מפני הדרך ובין תומכיו יש מרווח גדול מ-30 ס"מ (כגון ספסל), יהיה על פני הדרך שמתחתיו לכל אורכו משטח אזהרה בעל ניגוד מישושי. רוחב משטח האזהרה יהיה 30 ס"מ לפחות (ראו ציור 10ו).
2. 9. 3. 4. עצם העומד בדרך נגישה, צמוד לפני הדרך, כגון: עציץ, או מתקן המשמש למניעת חניה או מעבר רכב (ראו ציור 10ז), יעמוד בדרישות אלה:
 א. גובהו יהיה 55 ס"מ מפני הדרך לפחות;
 ב. רוחב קודקודו יהיה 15 ס"מ לפחות;
 ג. הוא יהיה בעל ניגוד חזותי לסביבה לפחות ברצועה שרוחבה 6 ס"מ בהיקפו, בתחום השליש העליון שלו;
 ד. כאשר כמה עצמים צמודים לפני הדרך בדרך נגישה, יישמר ביניהם מעבר אחד לפחות שרוחבו החופשי לא יהיה קטן מ-110 ס"מ.
2. 9. 3. 5. עמוד העומד בדרך (כגון תמרור) יסומן בסימון אזהרה בגובה 150 ס"מ מפני הדרך. סימון האזהרה יהיה פס זוהר ברוחב 15 ס"מ ובניגוד חזותי לגון העמוד.

⁽⁸⁾ עצמים העומדים בדרך מכוונים בתקנים הזרים : free standing objects.

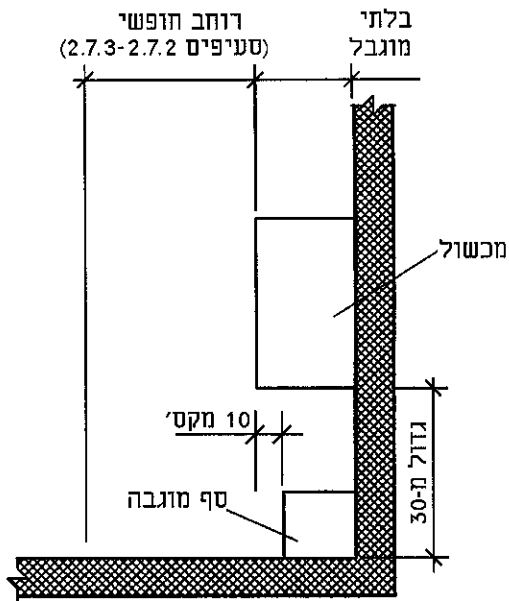
ציור 10א

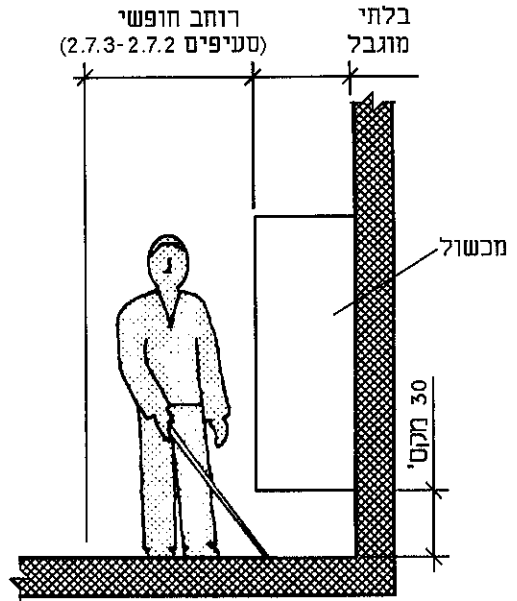
ציור 10ב

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים)

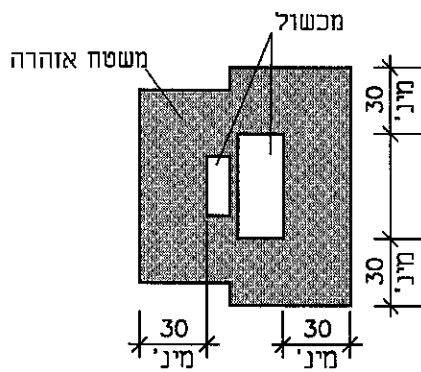
(המשך הציור בעמוד הבא)

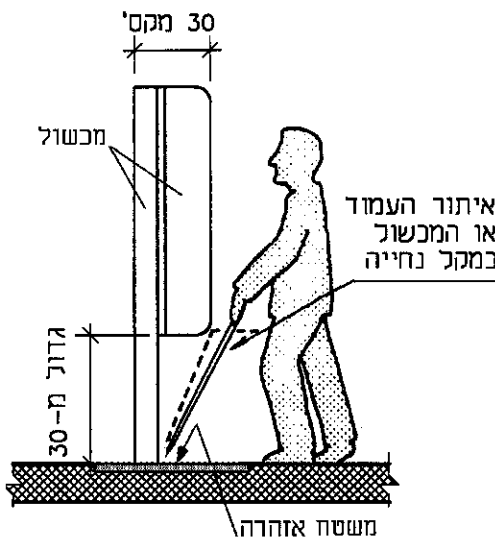
ציור 10ד

ציור 10ג

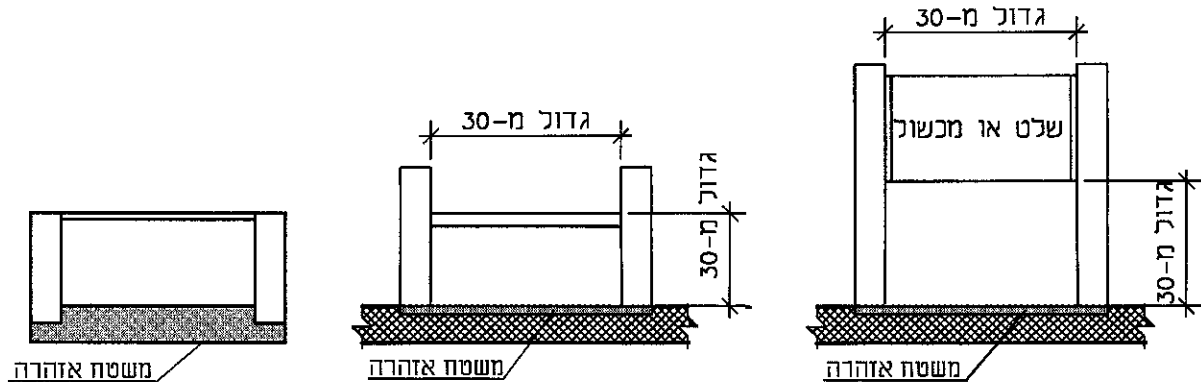
מבט על

מבט צד

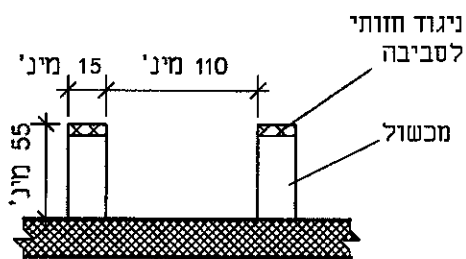
ציור 10ה

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים)
(המשך הציור בעמוד הבא)

מבט על

ציור 110

ציור 110

ציור 10 - מכשולים (המידות בסנטימטרים) (סוף)

נספח א - מידות טיפוסיות לכיסאות גלגלים

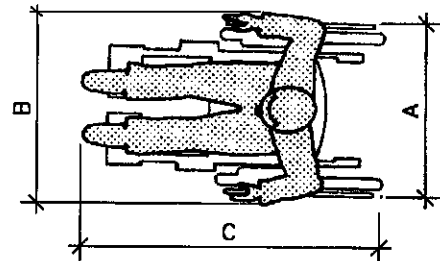
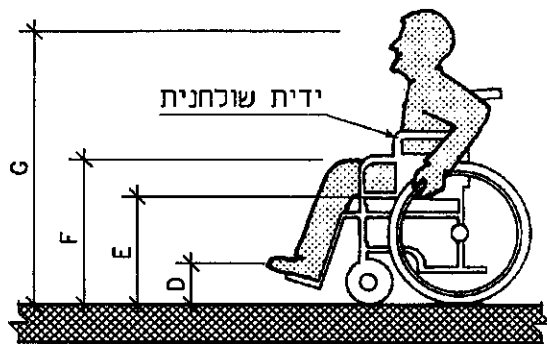
(למידע בלבד)

א-1. מידות של כיסא גלגלים עם נוסע

המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים עם נוסע מתוארות בציור א-1.

הערה:

המידות בציור א-1 הן בגדר מידע המפרט טווחים אפשריים של מידות. המידות עשויות להשתנות בטווחים אלה בהתאם לנתוני כיסא הגלגלים, גובה כרית המושב, זוויות הרגליות וגובהן, סוג משענות הידיים, נתוני הפיזיים של המשתמש וכדומה.

מקרא לציור:

D - גובה כפות רגליים: 10 - 30

E - גובה מושב: 45 - 55

F - גובה ברכיים: 65 - 73

G - גובה עיניים: 110 - 130

A - רוחב חוץ-חוץ: 65 - 75

B - רוחב חוץ-חוץ עם יושב: 75 - 85

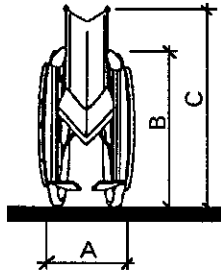
C - אורך: 110 - 120

ציור א-1 - מידות של כיסא גלגלים עם נוסע

(המידות בסנטימטרים)

א-2. מידות של כיסא גלגלים מקופל

המידות הטיפוסיות לכיסא גלגלים מקופל מתוארות בצור א-2.

מקרא לציור:

A - רוחב: 35 - 40

B - גובה משענת צד: 73 - 76

C - גובה כללי: 100

ציור א-2 - מידות של כיסא גלגלים מקופל (המידות בסנטימטרים)

רשימת מונחים

brightness, lightness	-	בהירות
hue	-	גוון
ramp	-	כבש
joystick	-	מוט היגוי
accessible	-	נגיש
accessibility	-	נגישות
visual contrast	-	ניגוד חזותי
tactile contrast	-	ניגוד מישושי
scooter	-	קלנועית
saturation	-	רוויה
building elements	-	רכיבי בניין

נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין

Accessibility of the built environment: Outdoors

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 11716 – נגישות בשטחי חוץ, בהרכב זה:
ישראל אבן-זהב, נורית איבניצקי (יו"ר), אייל בן צבי, ראובן ברון, אבי ורשבסקי, דוד ילין,
רג'ינה מלז'ק ז"ל

כמו כן תרמו להכנת התקן: מריו בורק, רייזי דגני, אילנה זובארב, שמואל חיימוביץ, מריה כהן-אתגר,
גילת לוינגר, יהודה מירון, ישעיהו רונן, דני שקד.

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 – תכנון כללי ונגישות, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר	-	אלעזר איל
הטכניון – הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
המועצה הישראלית לצרכנות	-	גדעון אורבך
התאחדות בוני הארץ	-	פיני וולך
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	רפי גולדשמידט
משרד הפנים	-	דוד פילזר
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	-	שמואל חיימוביץ
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
עמותת נגישות ישראל	-	ארנון זליגר
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

הודעה על רויזיה

תקן ישראלי זה בא במקום

התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2 מנובמבר 2001

מילות מפתח:

גישה, הסתגלות, אנשים עם מוגבלות, נכים, בנייה, עזרים לאנשים עם מוגבלות, חניה, דרכים להולכי רגל, סמלים, סימון דרכים, מעקים, מסעדים, בתי-אחיזה, כבשים, מדרכה, שטחי חוץ, שטחים פתוחים.

Descriptors:

access, adaptation, disabled people, handicapped people, construction, aids for the disabled, parking, footpaths, symbols, road marking, guard rails, hand-rails, handholds, ramps, sidewalk, outdoors, open spaces.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
2	פרק א – עניינים כלליים
2	1.1 תחום התקן
2	1.2 אזכורים נורמטיביים
3	1.3 מונחים והגדרות
4	פרק ב – דרישות תכנון
4	2.1 דרכים נגישות להולכי רגל, למעט מדרכות
6	2.2 הכניסה לבניין
6	2.3 כבש
11	2.4 מדרגות
19	2.5 מעליות ואמצעי העלאה
20	2.6 מדרכות
26	2.7 מקומות חניה נגישים
33	2.8 מקום להעלאת נוסעים ולהורדתם (למעט תחנות אוטובוס)
34	2.9 תחנות לתחבורה ציבורית
36	2.10 תאורה
37	2.11 רהיטי חוץ ומתקני חוץ
39	2.12 אמצעי גישה לתוך מים
44	2.13 סככת צל נגישה
44	2.14 מקומות ישיבה מיוחדים במקומות פתוחים להתקהלות ולהתכנסות
45	2.15 שילוט
	נספח א - טבלת השוואה של סעיפי מהדורת התקן משנת 2001 לעומת סעיפי מהדורת
46	התקן משנת 2012
49	רשימת מונחים

הקדמה

- תקן זה הוא חלק בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון
- ת"י 1918 חלק 6 - נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה

- בתקן זה יש לעיין יחד עם התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

- הציורים בתקן זה אינם מסורטטים לפי קנה מידה. הציורים סכמטיים, להמחשה ולדוגמה בלבד.

בכל ציור מובאים רק הפרטים הרלוונטיים שאליהם יש התייחסות בסעיף המתאים.

- במהדורה זו של התקן לא היה אפשר לשמור על מספור סעיפים זהה למספור שבמהדורה הקודמת מנובמבר 2001.

נספח א בסוף תקן זה מציג את הקשר בין המספר והשם של הסעיפים בשתי המהדורות של התקן,

במיוחד במקרים של מספרי סעיפים או/וגם שמותיהם המאוזכרים בהוראות כל דין.

מבוא

נגישות בסביבה שמחוץ לבניין מיועדת לאפשר לכלל הציבור לנוע ולהשתמש בשטחי-חוץ של בניין, בשטחים פתוחים וברחובות המתוכננים לשימוש הציבור ולמתן שירות בתחומם, באופן עצמאי, בטיחותי ומכובד. תכנון הסביבה, על פי תקן זה, יאפשר גם לאדם עם מוגבלות, זמנית או קבועה, להגיע למקום, להשתמש בו, לקבל שירות ולחוות את הסביבה ומרכיביה, באופן דומה ככל האפשר, לאדם שאין לו מוגבלות. דרישות תקן זה מתאימות לתכנון סביבה חדשה, ואפשר שיתאימו גם בסביבה קיימת, בכפוף להוראות כל דין⁽²⁾.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ הפניה להוראות כל דין מתייחסת לדרישות בדין הנוגעות לנגישות ונמצאות בעיקר בתקנות, כגון תקנות התכנון והבנייה והתקנות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

פרק א – עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון הסביבה בשטחי חוץ (ראו הגדרה 1.3.12) ובשטחים פתוחים (ראו הגדרה 1.3.13) המיועדים לשימוש הציבור, כך שתתאפשר נגישות (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) אליהם ובתחומם⁽³⁾.

1.2 אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים – מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 1142	- מעקים ומסעדים
ת"י 1498 חלק 1	- מתקני משחקים: דרישות בטיחות כלליות ושיטות בדיקה
ת"י 1498 חלק 8	- מתקני משחקים: אתר המשחקים
ת"י 1918 חלק 1	- נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
ת"י 1918 חלק 3.1	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות
ת"י 1918 חלק 3.2	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
ת"י 1918 חלק 4	- נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
ת"י 1918 חלק 6	- נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה
ת"י 2252 חלק 2	- משטחי הרמה חשמליים למוגבלי-תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים משופעים למשתמשים במצב ישיבה, עמידה ובכיסא גלגלים, לתנועה במישור משופע
ת"י 2279	- התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל מוצרים חדשים המיועדים למשטחי הליכה
ת"י 2481 חלק 70	- מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – יישומים מיוחדים לנגישות עבור אנשים, לרבות אנשים עם מוגבלות
ת"י 5990 על חלקיו	- התקני שמע לרמזורים להולכי-רגל עם מוגבלות ראייה

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970, על עדכוניהן לוח התמרורים, הודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תש"ל-1970
תקנות התעבורה, תשכ"א-1961, על עדכוניהן
תקנות והנחיות להצבת תמרורים, תשע"א-2010, על עדכוניהן
הנחיות לתכנון רחובות בערים, מרחב הרחוב, תשע"א-2009

⁽³⁾ בסביבה המיועדת במיוחד לאנשים עם מוגבלות יש להביא בחשבון התאמות נגישות נוספות, נוסף על התכנון לפי דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

1.3 מונחים והגדרות

המונחים וההגדרות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 כוחם יפה בתקן זה; נוסף עליהם יפה כוחם של מונחים והגדרות אלה:

1.3.1 מעקה

אלמנט, בבניין או מחוץ לבניין, המיועד למנוע נפילת אנשים ממפלס למפלס.

1.3.2 מסעד

אלמנט המיועד לאחיזה, לשם סיוע להליכה, לעלייה או לירידה של אנשים בכבש או במדרגות.

1.3.3 אָזן

רכיב במעקה או במסעד, המקביל למשטח שהמעקה או המסעד מותקנים בו.

1.3.4 בית-אחיזה

פס רציף, המורכב לאורך האזן העליון של מעקה או לאורך אֶזן המסעד, והמשמש לאחיזה ביד. האזן העליון של מעקה או אֶזן המסעד יכולים לשמש בית-אחיזה.

1.3.5 משטח תפקוד

משטח אופקי חופשי לפני דלת ואחריה, ובראש כבש ובתחתיתו, המאפשר מרחב תמרון הנדרש לתנועה של כיסא גלגלים.

1.3.6 מקום חניה נגיש

כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) על עדכוניהן.

1.3.7 רצועת הליכה

חלק מרוחב המדרכה, הפנוי ממכשולים ומיועד למעבר חופשי לתנועת הולכי רגל.

1.3.8 רכב גבוה

כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), על עדכוניהן.

1.3.9 גובה חופשי

המרחק האנכי בין פני הדרך לבין חלקו הנמוך ביותר של כל רכיב הנמצא מעליה.

1.3.10 דרך נגישה

כמשמעותה בהגדרת דרך נגישה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, לרבות שביל (הגדרה 1.3.11).

1.3.11 שביל

דרך או חלק מדרך שאינו כביש, שהוקצה להולכי רגל.

1.3.12 שטח חוץ

שטח שנמצא מחוץ לבניין, בתחום גבולות המגרש.

1.3.13 שטח פתוח

שטח לא מבונה, שאינו שטח חוץ, המוכשר לשימוש הציבור, כגון גן ציבורי, בית עלמין, חוף ים.

1.3.14 כביש

כהגדרתו בתקנות התעבורה - חלק הדרך המיועד לתנועת כלי רכב, או שנסלל או שופר לשם כך, או שתנועת כלי רכב נוהגת לעבור בו, למעט שולי הדרך.

1.3.15. מדרכה

כהגדרתה בתקנות התעבורה - חלק מרוחבה של הדרך שאינו כביש, המצוי בצד הכביש, ומיועד להולכי-רגל, בין שהוא במפלס אחד עם הכביש ובין שלא.

1.3.16. ניגוד חזותי

כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

1.3.17. ניגוד מישושי

כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

1.3.18. סימן אזהרה

כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

1.3.19. סימן מאתר

כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

פרק ב – דרישות תכנון

2.1. דרכים נגישות להולכי רגל, למעט מדרכות

2.1.1. כללי

דרכים נגישות (ראו הגדרה 1.3.10) לרבות שבילים נגישים, יתאימו לדרישות הסעיף הדין בדרך נגישה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. נוסף על כך הן יתאימו לדרישות סעיפים 2.1.2 - 2.1.5 שלהלן.
הערה:

התאמה לדרישות סעיפים 2.1.2 ו- 2.1.3 שלהלן גם בדרכים שאינן עומדות בכל דרישות סעיף 2.1, תאפשר שימוש נוח ובטיחותי בדרכים אלה לאנשים עם מוגבלות, שאינם אנשים המתניידים בכיסא גלגלים, בקלנועית וכדומה.

2.1.2. מכשולים בדרך נגישה

מתקנים המוצבים בדרך נגישה עלולים להוות מכשול לאנשים עם מוגבלות ראייה, למעבר בכיסא גלגלים, למעבר עם עגלת ילדים וכדומה.
מתקנים שיש להציבם בדרך, לרבות בדרך נגישה, לצדה או מעליה, ימוקמו כך שיעמדו בכל הדרישות הנקובות בסעיף הדין במכשולים בדרך בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

2.1.3. פני דרך נגישה

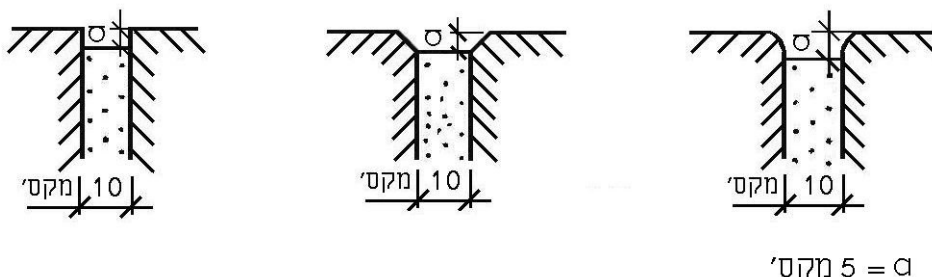
נוסף על הנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, יעמדו פני הדרך הנגישה בדרישות אלה:
א. יתוכננו כך שלא יצטברו מים עליהם. אם מותקנות תעלות ניקוז עליות הן יהיו תעלות דו-שיפועיות סימטריות.

ב. כאשר יש מישקים בפני הדרך, הפרש הגובה בין פני מילוי המישק לבין פני הנקודה הגבוהה ביותר של פני הדרך לצדי המישק לא יהיה גדול מ-5 מ"מ (ראו a בציור 1). דרישה זו אינה חלה על סימני אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה. על סימנים אלה חלות דרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

- ג. שולי דרך נגישה להולכי רגל יובחנו לכל אורכה, כמפורט באחד הסעיפים שלהלן:
1. המפגש בין פני הדרך לפני השטח הצמודים לפחות לאחד מצדי הדרך, יתאים לדרישות החלות על סימן מוביל מטיפוס 2 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.
 2. לפחות בשול אחד של הדרך יתקיימו הדרישות החלות על סימן מוביל מטיפוס 3 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

הערה:

- אפשר שלאורך אותה דרך ייעשה שימוש ביותר מאחד מטיפוסי הסימנים המפורטים לעיל, ובלבד שיישמר רצף שיאפשר לאדם עם מוגבלות בראייה לזהות אותו.
- ד. המרקם של פני הדרך יהיה בעל עיבוד עדין (ולא יהיה כמו "עיבוד טובוזה", "עיבוד טלטיש גס" וכדומה). דרישה זו אינה חלה על אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות בראייה עליהם חלות דרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.
 - ה. בדרכים נגישות שמפלס פניהן גבוה ממפלס פני השטח הצמוד אליהן, נדרשים רכיבי הגנה בשולי הדרך המתאימים לנדרש בסעיף 2.3.7⁽⁴⁾. למרות האמור לעיל, לא נדרשים רכיבי הגנה בדרכים שמתקיימים בהן כל התנאים שלהלן:
 1. רוחב הדרך גדול מ-250 ס"מ;
 2. הפרש הגובה בין מפלס פני הדרך למפלס פני השטח הצמוד אליה אינו גדול מ-20 ס"מ;
 3. פני הדרך, או לפחות שולי הדרך, בניגוד חזותי לסביבתם.
- ו. במקומות שבהם לאורך דרך נגישה מוצבים שלטים מישושיים, יימצא לרוחב פני הדרך סימן מאתר המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6. סימן זה יורה לעבר השלט המישושי.

ציור 1 - מישקים בדרך נגישה (המידות במילימטרים)

2.1.4. רוחב דרך נגישה

נוסף על הנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, במקומות שנדרש לאפשר בהם מעבר דו-סיטרי לשני כיסאות גלגלים או לשתי קלנועיות, או לאפשר סיבוב קלנועית ב-180°, יהיה רוחב הדרך 180 ס"מ לפחות.

2.1.5. שיפוע דרך נגישה

2.1.5.1. שיפוע רוחבי

השיפוע הרוחבי של דרך נגישה, ובדרך נגישה המהווה חלק מרַחֵבָה - השיפוע בכל כיוון לא יהיה גדול מהנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, סעיף 2.7.1.

⁽⁴⁾ באזורים מבונים, אם הפרש הגובה בין פני הדרך למפלס השטח הצמוד לדרך גדול מ-60 ס"מ, יש להתאים גם לפיתרונות הבטיחות בהפרשי גבהים המפורטים בתקן הישראלי ת"י 2142 חלק 1.

הערה:

מומלץ שהשיפוע הרוחבי לא יהיה גדול מ- 1.5%, מכיוון ששיפוע רוחבי גדול מקשה על אדם המתנייד בכיסא גלגלים.

2.1.5.2. שיפוע אורכי ומשטחי ביניים

שיפוע אורכי בדרך ומשטחי ביניים יתאימו לדרישות אלה:

א. בדרך נגישה בשטח חוץ (הגדרה 1.3.12)

- אם השיפוע האורכי של הדרך הוא בין 3% ל-5%, יהיו לאורך הדרך משטחי ביניים באופן שהפרש הגובה בין שני משטחים סמוכים לא יהיה גדול מ-100 ס"מ;
- אם השיפוע האורכי של הדרך גדול מ-5%, תתוכנן הדרך ככבש, ותתאים לדרישות סעיף 2.3.

ב. בדרך נגישה בשטחים פתוחים (הגדרה 1.3.13)

- אם השיפוע האורכי של הדרך הוא בין 3% ל-5%, יהיו לאורך הדרך משטחי ביניים באופן שהפרש הגובה בין שני משטחים סמוכים לא יהיה גדול מ-500 ס"מ;
- אם השיפוע האורכי של הדרך הוא בין 5% ל-8%, יהיו לאורך הדרך משטחי ביניים באופן שהפרש הגובה בין שני משטחים סמוכים לא יהיה גדול מ-200 ס"מ.
- אם השיפוע האורכי של הדרך גדול מ-6% תהיה דרך חלופית שתוביל לאותו יעד, באמצעות דרך ששיפועה אינו גדול מ-6%, או באמצעות מדרגות, או שילוב שלהן.
- אם השיפוע האורכי של הדרך גדול מ-8%, תתוכנן הדרך ככבש ותתאים לדרישות סעיף 2.3.
- השיפוע לאורך דרך במפלס שמצויים בו מתקני משחקים יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1498 חלק 8, בסעיף הדין בדרישות נוספות לדרך נגישה.

2.2. הכניסה לבניין

- א. יש להבטיח שהכניסות המשמשות את הציבור יהיו ניתנות לזיהוי חזותי או/וגם קולי.
- ב. שילוט הכוונה לכניסה נגישה יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ג. בשער בכניסה נגישה, שאינו ניתן לפתיחה עצמאית מבחוץ, תותקן מערכת קשר פנים ("אינטרקום") המתאימה לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ג. כניסה נגישה מקורה תתאים לדרישות בסעיף הדין בכניסה מקורה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ד. הרוחב החופשי בפתח של כניסה נגישה לא יהיה קטן מ-110 ס"מ.
- ה. כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת או שער בכניסה נגישה יתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ו. לפני שער בכניסה נגישה יהיו משטחי תפקוד כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ז. ידיות המותקנות בשערים בכניסה נגישה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

2.3. כבש

2.3.1. כללי

- כבש המהווה חלק מדרך נגישה, למעט כבש המוביל אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי להולכי רגל⁽⁵⁾, ולמעט כבש באתר משחקים⁽⁶⁾, יתאים לדרישות אלה:
- א. הכבש ימוקם קרוב ככל האפשר אל הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור.
- ב. הפרש הגובה בין מפלסים שניתן לגשר ביניהם באמצעות כבש יתאים לנדרש בהוראות כל דין.

⁽⁵⁾ דרישות הנוגעות לכבש המוביל אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי מפורטות בסעיף 2.6.7.

⁽⁶⁾ דרישות הנוגעות לכבש באתר משחקים מפורטות בתקן הישראלי ת"י 1498 חלקים 1 ו-8.

2.3.2 שיפוע הכבש

2.3.2.1 שיפוע אורכי

שיפוע אורכי בכבש יעמוד בדרישות אלה:

א. שיפוע מהלך כבש בין משטחי הביניים יהיה קבוע.

ב. השיפוע האורכי של כבש בשטח חוץ (הגדרה 1.3.12) יהיה 8% לכל היותר.

ג. השיפוע האורכי של כבש בשטח פתוח (הגדרה 1.3.13) יהיה 10% לכל היותר.

ד. באתרי משחקים יתאים השיפוע המרבי לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1498 חלקים 1 ו-8.

הערה:

מומלץ שהשיפוע האורכי בשטח פתוח לא יהיה גדול מ-8% מכיוון ששיפוע שאורכו גדול מקשה על אדם המתנייד בכיסא גלגלים.

א. בשטח חוץ - אם שיפוע הכבש גדול מ-6%, יהיו בסמוך לו מדרגות המובילות לאותו יעד.

המדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.4.

ב. בכבש שמהלכו מעוקלים, הרדיוס הפנימי של הכבש לא יהיה קטן מ-300 ס"מ, והשיפוע האורכי לא יהיה גדול מ-8% (ראו ציור ד3).

2.3.2.2 שיפוע רוחבי

השיפוע הרוחבי של כבש, בשטח חוץ ובשטח פתוח, לא יהיה גדול מ-1%.

2.3.3 רוחב הכבש

הרוחב החופשי של פני הכבש יהיה 130 ס"מ לפחות. במקומות שנדרש בהם לאפשר מעבר דו-סיטרי לשני כיסאות גלגלים או לשתי קלנועיות, או לסיבוב קלנועית ב-180°, יהיה רוחב הכבש 180 ס"מ לפחות.

2.3.4 משטחי תפקוד ומשטחי ביניים בכבש

2.3.4.1 משטחי תפקוד (הגדרה 1.3.5) יהיו בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש (ראו ציור 2);

2.3.4.2 משטחי ביניים⁽⁷⁾ יהיו במקומות אלה:

א. במקומות שבהם הכבש משנה כיוון ביותר מ-30° (ראו ציורים 2 ו-3);

ב. כל הפרש גובה של 75 ס"מ לכל היותר (ראו ציור 2).

2.3.4.3 משטחי התפקוד ומשטחי הביניים יעמדו בדרישות אלה:

א. שיפוע משטח תפקוד ומשטח ביניים בכבש לא יהיה גדול מ-2%, בכל כיוון.

ב. המידות המינימליות של פני משטח תפקוד שאינו צמוד לדלת ושל משטח ביניים בכבש יהיו

130 ס"מ × 130 ס"מ.

במקומות שבהם נדרש שרוחב הכבש יהיה 180 ס"מ לפחות (ראו סעיף 2.3.3), יהיו מידות משטחי התפקוד ומידות משטחי הביניים 180 ס"מ × 180 ס"מ לפחות.

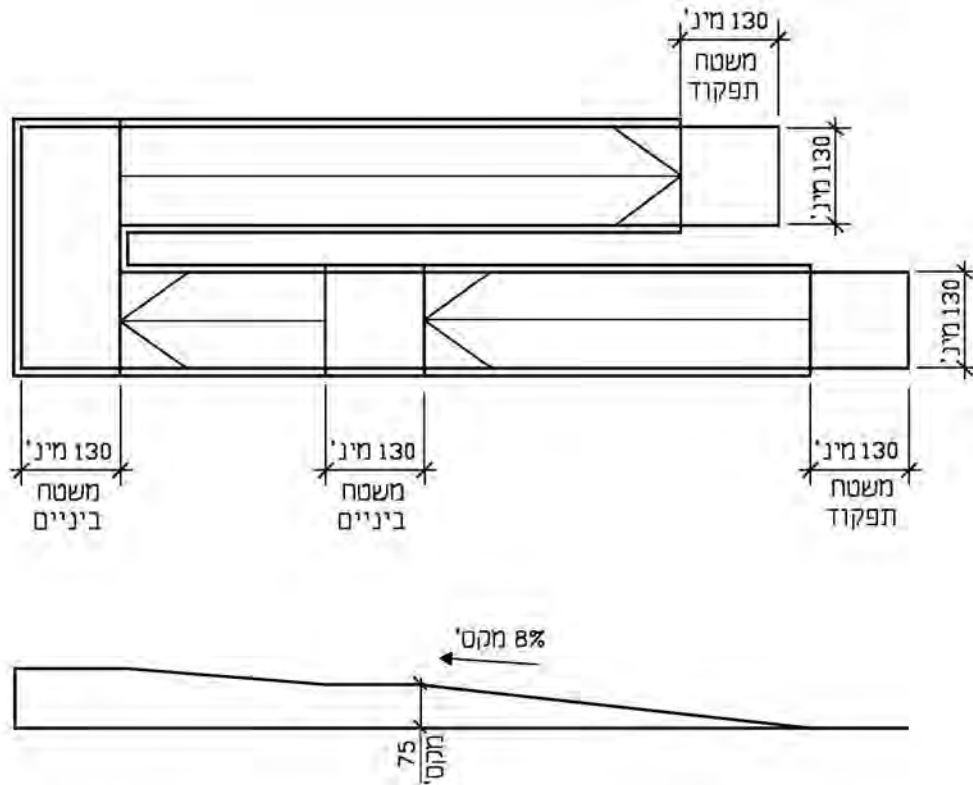
ג. אם רוחב הכבש קטן מ-180 ס"מ, יהיה רוחבו של כל משטח ביניים שלישי 180 ס"מ לפחות ואורכו 200 ס"מ לפחות.

ד. זווית המפגש בין ציר הכבש למשטח תפקוד ולמשטח ביניים תהיה 90° (ראו ציור 3).

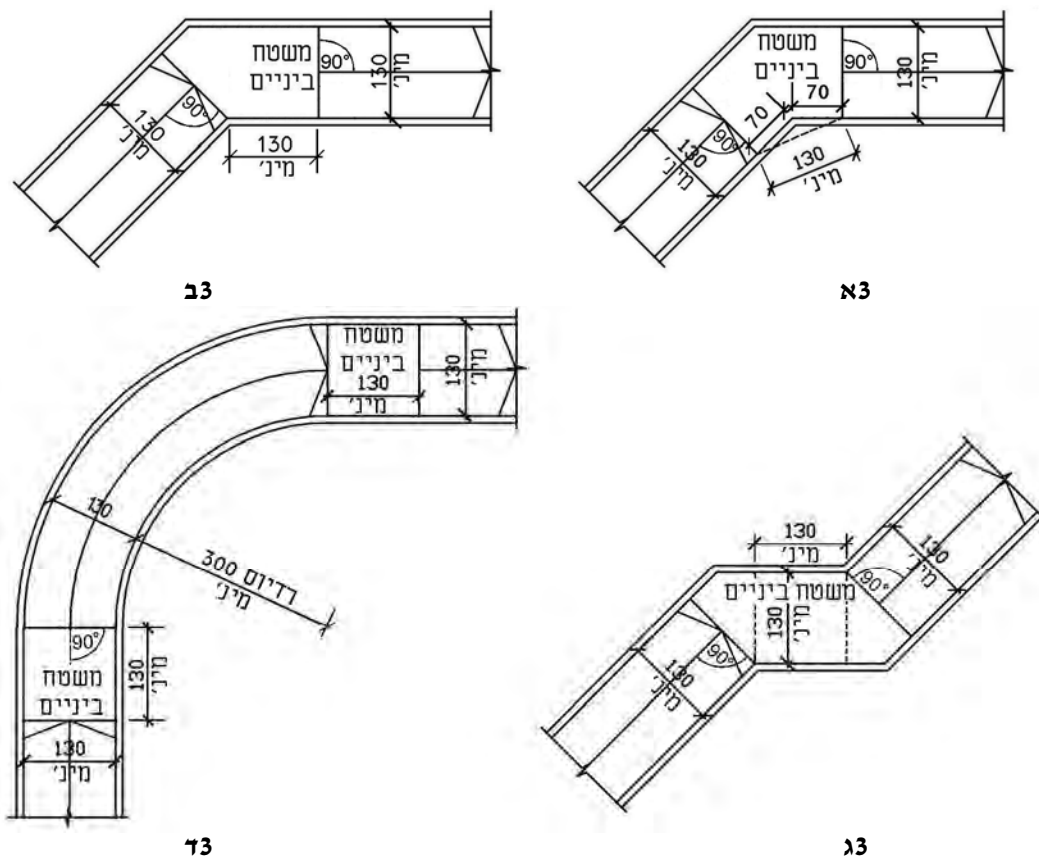
ה. המידות המינימליות של משטח תפקוד צמוד לדלת יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

ו. משטחי ביניים יהיו בניגוד חזותי לפני הכבש.

⁽⁷⁾ משטח ביניים מכונה לעיתים "משטח אופק" או "פודסט".

ציור 2 – משטחי ביניים בכבש (המידות בסנטימטרים)

ציור 3 – דוגמות למפגש בין כבש למשטח ביניים (המידות בסנטימטרים)

2.3.5. פני השטח

פניו המוגמרים של הכבש, לרבות משטחי הביניים ומשטחי התפקוד שלו (הגדרה 1.3.5), יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3, למעט סעיף משנה ג.

2.3.6. בתי-אחיזה בכבש

בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקנו בתי-אחיזה, העומדים בדרישות אלה:

א. בתי-האחיזה יותקנו כך שיאפשרו אחיזה הן ביד ימין והן ביד שמאל, כדי לאפשר שימוש גם לאנשים המוגבלים בתפקוד באחת הידיים.

דוגמות: 1. בתי-אחיזה משני צדי הכבש (ראו ציור 4א);

2. שני בתי-אחיזה בכבש רחב, שהמרווח ביניהם 8 ס"מ לפחות, ובלבד שרוחב הכבש

הנותר לצד כל אחד מבתי האחיזה יהיה 130 ס"מ לפחות (ראו ציור 4ב);

3. בית-אחיזה מצדו האחד של כבש שבו עולים משני כיוונים אל משטח

ביניים משותף (ראו ציור 4ג).

ב. קצותיהם של בתי-אחיזה שאינם רציפים⁽⁸⁾ יימשכו לפחות 30 ס"מ מעבר לקצה שיפוע הכבש, במקביל לפני משטחי הביניים הגובלים עם הכבש בשני קצותיו, אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח או בליטה היכולה להוות מכשול) (ראו ציור 4).

ג. קצות בתי-האחיזה יהיו מכופפים כלפי מטה או הצדה כך שלא יהוו מכשול או שיהיו מעובים בקצותיהם, כגון סיומת שצורתה כדור (ראו ציורים 4 ו-10). קצות בתי-האחיזה יהיו ללא פינות חדות.

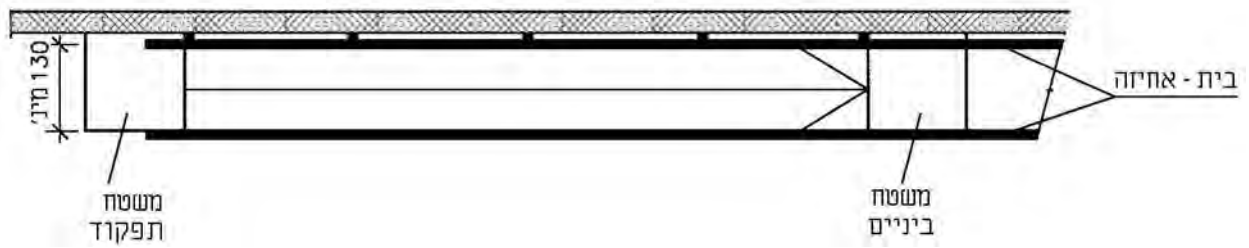
ד. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני השטח המוגמרים של הכבש.

אם יותקן בית-אחיזה שני, נמוך יותר, הוא יותקן בגובה 70 ס"מ - 75 ס"מ.

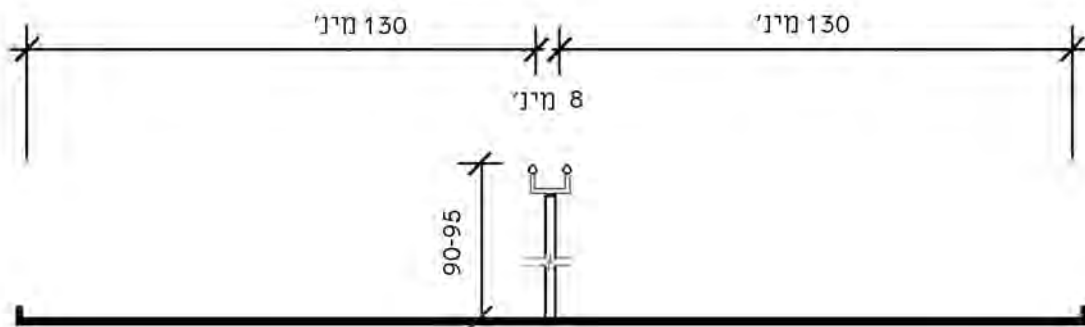
ה. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ לכבש או למשטח הביניים, ולא יחדור יותר מ-9 ס"מ לתחום הכבש או לתחום משטח הביניים.

ו. המבנה, הגימור וההתקנה של בית-האחיזה יתאימו למפורט בסעיף 2.4.7.

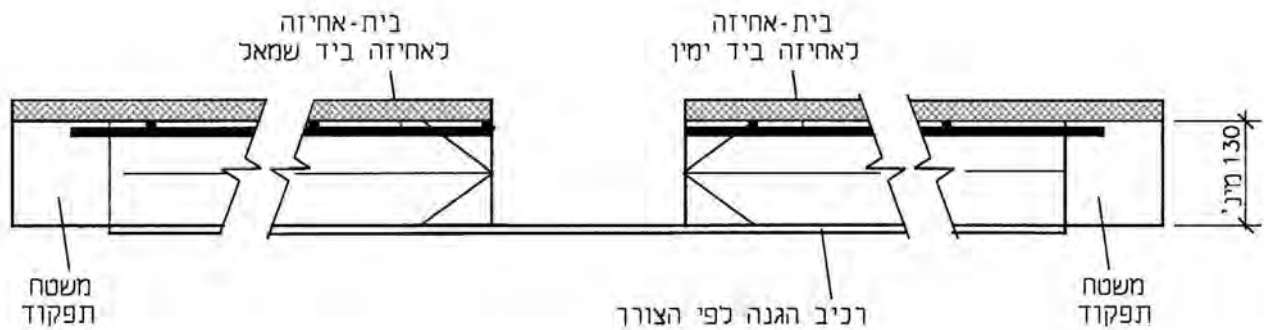
⁽⁸⁾ אם ההפסקה ברציפות בית-האחיזה אינה גדולה מ-10 ס"מ, בית-האחיזה ייחשב רציף, למעט בבתי-אחיזה שבמתקני משחק, שם אפשר שההפסקה ברציפות תהיה גדולה מ-10 ס"מ אך לא גדולה מ-20 ס"מ.

4א - מבט על - בתי-אחיזה משני צדי כבש

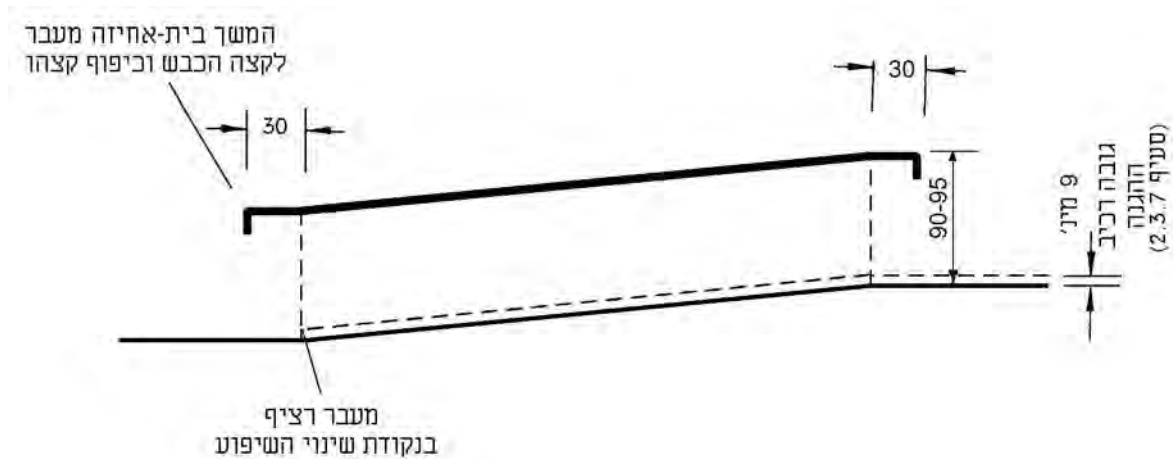

4ב - חתך - בתי-אחיזה בכבש רחב

4ג - מבט על - בית-אחיזה בכבש דו-כיווני

ציור 4 - בית-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

ד4 – מבט צד

ציור 4 – בית-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים)

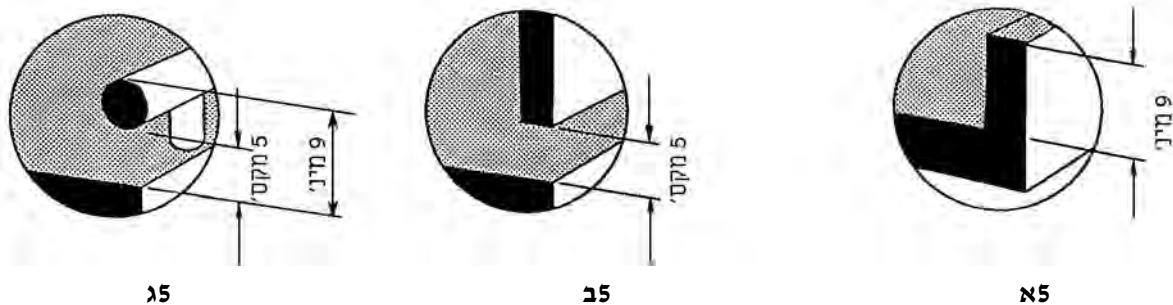
2.3.7. רכיבי הגנה בשולי כבש

בשוליהם של כבשים ושל משטחי הביניים שלהם, שאינם במפלס אחד עם השטח הצמוד להם או שאינם צמודים לקיר, יותקנו רכיבי הגנה.

רכיבי ההגנה לא יגרעו מרוחב הכבש, כנדרש בסעיף 2.3.3.

גובה פניו העליונים של רכיב ההגנה יהיה 9 ס"מ לפחות מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציור א5).

גובה תחתית רכיב ההגנה יהיה 5 ס"מ לכל היותר מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציורים ב5-ג).

ציור 5 – דוגמות של רכיבי הגנה לכבש (המידות בסנטימטרים)

2.4. מדרגות

2.4.1. מהלך המדרגות

במהלך מדרגות יהיו 3 מדרגות לפחות; בכל מהלך יהיו מידות רומים אחידות ומידות שלחים אחידות; רוחב מהלך המדרגות לא יהיה קטן מ-110 ס"מ (ראו ציור 8); הפרש הגובה המרבי בין שני קצות מהלך המדרגות יהיה 180 ס"מ לכל היותר;

בסוף כל מהלך מדרגות יהיה משטח ביניים, שמידתו, הנמדדת מקצה רום המדרגה, לא תהיה קטנה מ-120 ס"מ (ראו ציור 8).

הערה:

מדידת רוחב מהלך המדרגות תיעשה כנדרש בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) על עדכוניהן.

2.4.2. שלח ורום של המדרגה

שלח ורום של מדרגה, למעט מדרגות ביציעי ישיבה, יתאימו לדרישות אלה:

א. רוחב⁽⁹⁾ שלח מדרגה, הנמדד אופקית בין קצות שני שלחים עוקבים, לא יהיה קטן מ-31 ס"מ (ראו ציור 6).

ב. גובה רום מדרגה לא יהיה קטן מ-10 ס"מ ולא גדול מ-15 ס"מ (ראו ציור 6).

ג. רומי המדרגות לא יהיו פתוחים⁽¹⁰⁾ או עם אפי מדרגה⁽¹⁰⁾ חדים (ראו ציור 7).

הערה:

מידות השלח והרום של המדרגה נקבעות לפי הנוסחה:

$$(61 - 63) \text{ ס"מ} = \text{שלח} \times 1 + \text{רום} \times 2$$

ד. למרות האמור לעיל, אפשר שרוחבו של כל שלח במהלך מדרגות המחושב לפי הנוסחה למידות השלח והרום של המדרגה, יגדל ב-61 ס"מ עד 63 ס"מ (להלן: תוספת), או יגדל בשתי תוספות, ובלבד שרוחב השלחים במהלך מדרגות כאמור יהיה זהה⁽¹¹⁾ (ראו ציור 6).

2.4.3. אפי מדרגה⁽¹⁰⁾

אפי המדרגה יעמדו בדרישות אלה (ראו ציור 6):

א. לא יבלטו יותר מ-4 ס"מ מעבר לקו רום המדרגה.

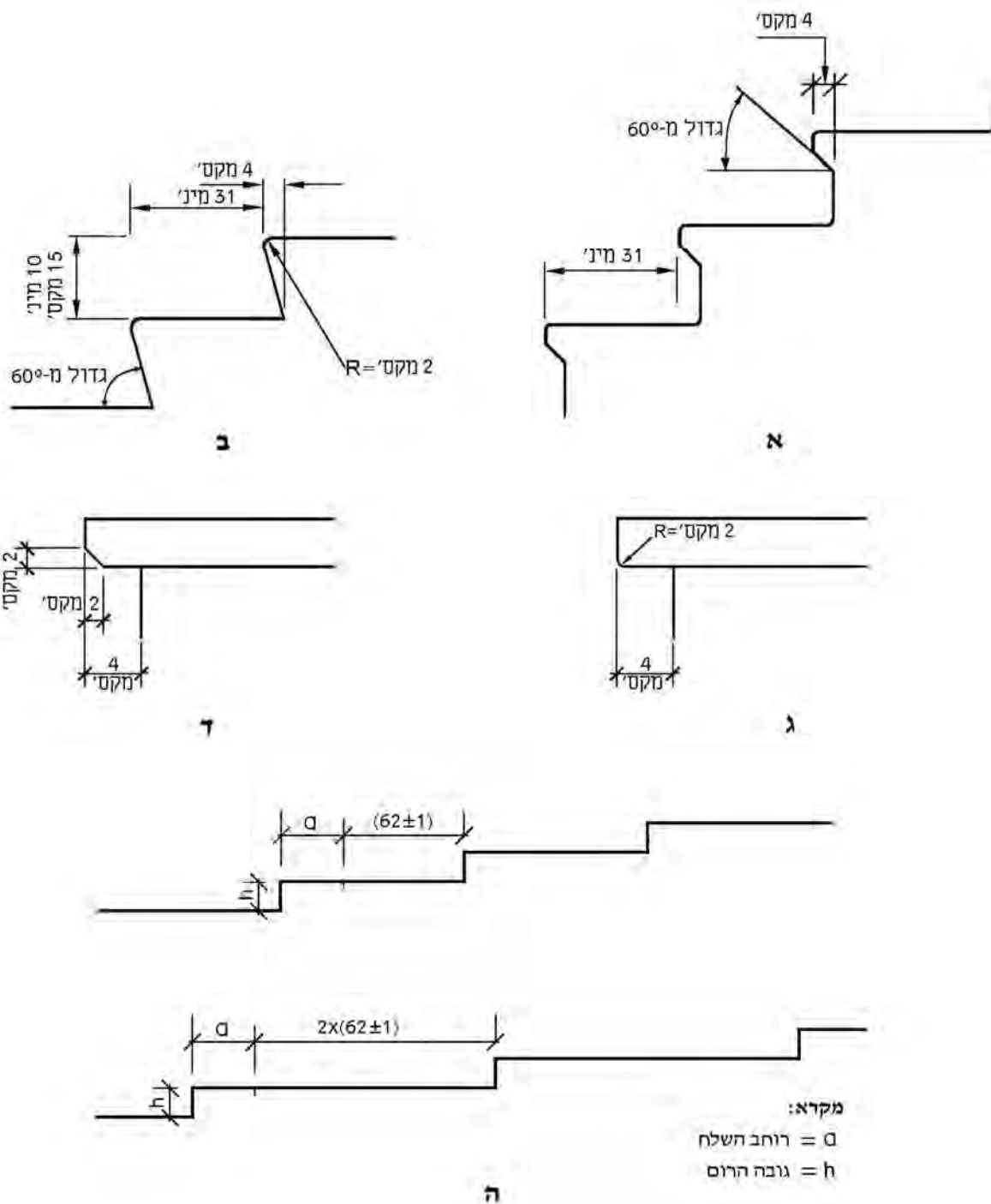
ב. לא יהיו בעלי זוויות חדות (אפים בעלי זוויות חדות מונעים את כף הרגל מלהחליק במעלה הרום - ראו ציור 7). רדיוס העיגול או הקיטום של אף המדרגה לא יהיה גדול מ-2 ס"מ.

ג. במקומות שבהם רומי המדרגות משופעים, או אפי המדרגות בולטים בשיפוע מעבר לקו רום המדרגה, זווית השיפוע תהיה גדולה מ-60°.

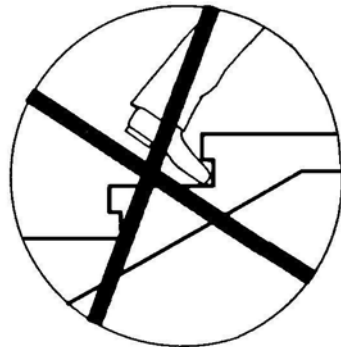
⁽⁹⁾ מידה זו נקראת לפעמים גם "עומק".

⁽¹⁰⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

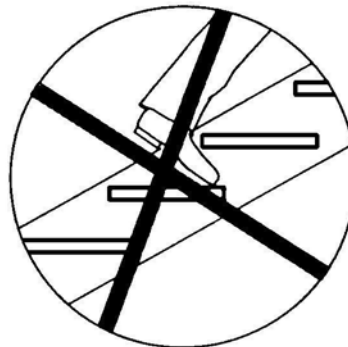
⁽¹¹⁾ מדרגות כאלה מכונות בפי בעלי המקצוע "מדרגות חמור".

ציור 6 – מדרגות – דוגמות למידות רומים, שלחים ואפי מדרגה (המידות בסנטימטרים)

רומים בעלי אפים חדים

רומים פתוחים

ציור 7 – דוגמה למדרגות לא תקינות

2.4.4 פני השטח

פני השטח המוגמרים של המדרגות, לרבות משטחי הביניים, יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3. למעט סעיף משנה ג.

2.4.5 סימני אזהרה למדרגות ופסים בקצה השלח

2.4.5.1 סימני אזהרה למדרגות

סימני אזהרה למדרגות נדרשים כדי להזהיר אנשים עם מוגבלות בראייה לפני ירידתם במדרגות. סימני אזהרה למדרגות יתאימו לדרישות אלה:

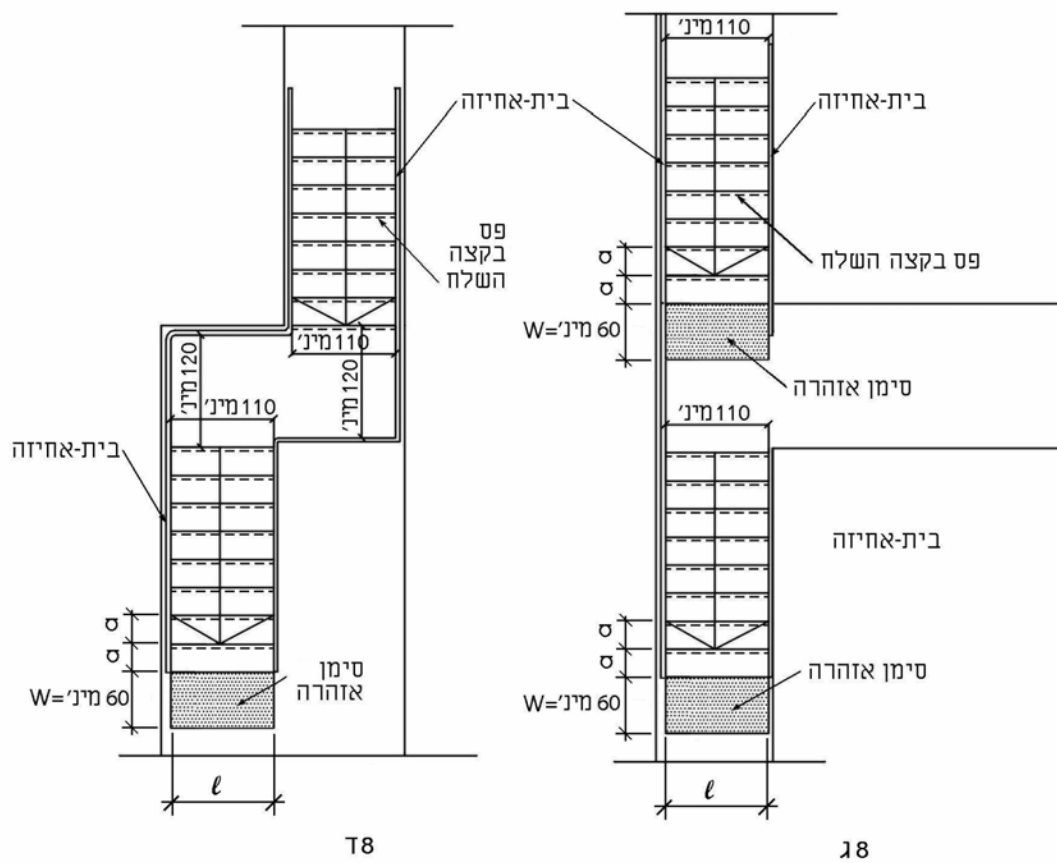
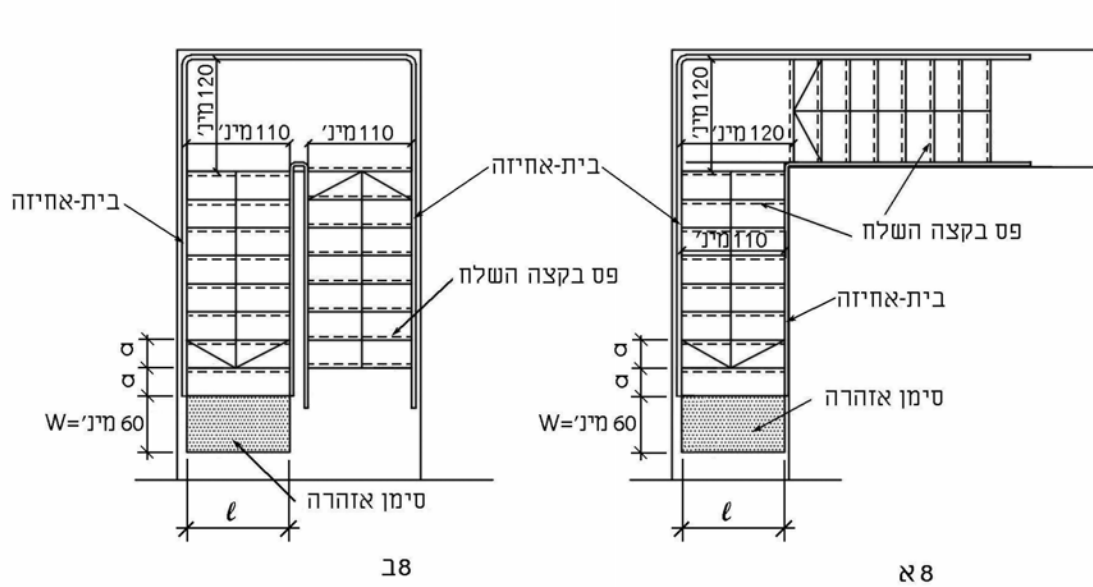
- סימני אזהרה יהיו בראש כל מהלך מדרגות, למעט במשטחי ביניים שיש בהם בתי אחיזה רציפים לכל אורכם משני צדיהם (ראו ציור 8).
- מבנה סימני האזהרה יתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6, והם יהיו בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתם כנדרש שם.
- סימני האזהרה יותקנו במרחק השווה לרוחב השלח מקצה השלח העליון (ראו a בציור 8).
- אורך סימני האזהרה (I) יהיה כרוחב מהלך המדרגות, ורוחבם (w) יהיה 60 ס"מ לפחות (ראו ציור 8).

2.4.5.2 פסים בקצה שלח

לאורך הקצה של כל שלח, במרחק שאינו גדול מ-3 ס"מ מהקצה, יהיה פס שרוחבו 3 ס"מ – 5 ס"מ. הפסים יהיו בני-קיימה, בניגוד חזותי לסביבתם כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6, ויבטיחו שקצה השלח יראה בבירור לאדם היורד במדרגות. במדרגות שאורך השלחים שלהן גדול מ-500 ס"מ, יהיה הפס הנדרש לעיל לפחות על פני המדרגה העליונה.

הערה:

למרות האמור בסעיפים 2.4.5.1 ד ו - 2.4.5.2, אפשר שסימני אזהרה ופסים בקצה שלח לא יימשכו לכל רוחב מהלך המדרגות או לכל אורך השלח, לפי העניין, אלא יהיו קצרים ב-10 ס"מ לכל היותר מכל צד.

ציור 8 – דוגמות לסימני אזהרה למדרגות (המידות בסנטימטרים) (ציור סכמטי)

2.4.6. בתי-אחיזה במדרגות

במהלכי מדרגות ובמשטחי הביניים יותקנו בתי-אחיזה, שיעמדו בדרישות אלה :

א. בתי-האחיזה יותקנו כך שיאפשרו אחיזה הן ביד ימין והן ביד שמאל, כדי לאפשר שימוש גם לאנשים המוגבלים בתפקוד באחת הידיים.

דוגמות :

1. בתי-אחיזה משני צדי המדרגות ;
 2. שני בתי-אחיזה במדרגות רחבות, שהמרווח ביניהם 8 ס"מ לפחות,
- ובלבד שרוחב המדרגות לצד כל אחד מבתי-האחיזה לא יהיה קטן מהנדרש בסעיף 2.4.1.1 ומהוראות כל דין, הגדול שביניהם ;
3. בית-אחיזה מצד אחד של המדרגות שבהן עולים משני כיוונים אל משטח ביניים משותף.
- ב. בתי-האחיזה יימשכו באופן רצוף בצד הפנימי של מהלכי מדרגות המשכיים שכיוון העלייה משתנה בהם, כגון מדרגות פרסה⁽¹⁰⁾, ובמידת האפשר יימשכו גם בצד החיצוני לאורך משטח הביניים (ראו ציור 8).
- במהלכי מדרגות הערוכים ברצף, יותקנו בתי אחיזה באותו מקום בכל אחד ואחד ממהלכי המדרגות.
- ג. בתי אחיזה שאינם רציפים⁽⁸⁾ יימשכו אופקית 30 ס"מ לפחות מעבר לרום המדרגה העליונה, ושיפועם יימשך מעבר לרום המדרגה התחתונה לאורך מרחק שמידתו האופקית כמידת רוחב השלח⁽⁹⁾, בתוספת 15 ס"מ לפחות שיימשכו אופקית, אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון : פתח או בליטה היכולה להוות מכשול) (ראו ציורים 8 ו-10).
 - ד. קצות בתי-האחיזה יהיו מכופפים כלפי מטה או הצדה כך שלא יהוו מכשול או שיהיו מעובים בקצותיהם, כגון סיומת שצורתה כדור. קצות בתי-האחיזה יהיו ללא פינות חדות (ראו ציור 10).
 - ה. בתי-האחיזה יהיו ממוקמים בניצב למדרגות (לא באלכסון) כמתואר בציורים 9 - 9א.
 - ו. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ-95 ס"מ מפני קצה השלח ובניצב לו (ראו ציור 10).
 - ז. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ למהלך המדרגות או למשטח הביניים, והפן הפנימי של בית-האחיזה לא יבלוט פנימה יותר מ-9 ס"מ.
 - ח. המבנה, הגימור וההתקנה של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בסעיף 2.4.7.

2.4.7. מבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה

המבנה, הגימור וההתקנה של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1142,

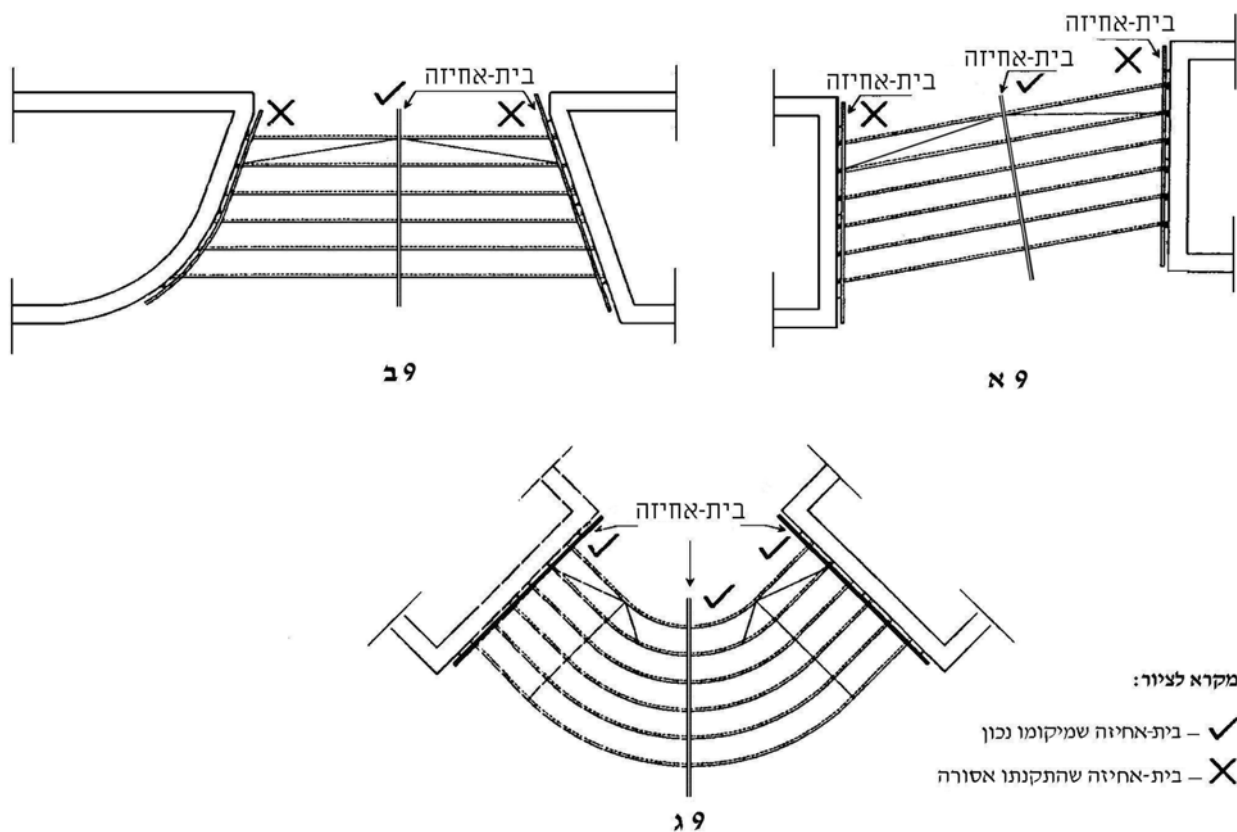
בסעיפים הדנים במבנה המסעד ובית האחיזה ובגימור וחיבור לבניין, ולדרישות הנוספות האלה :

- א. צורת בית-האחיזה תהיה עגולה או אחרת, ובלבד שתהיה נוחה לגריפה ; קוטר בית-אחיזה שצורתו עגולה יהיה 3 ס"מ - 4 ס"מ ; רוחב בית-אחיזה שצורתו אינה עגולה לא יהיה קטן מ-3 ס"מ ולא יהיה גדול מ-5 ס"מ, עוביו לא יהיה גדול מ-2.5 ס"מ וכל פינותיו יהיו מעוגלות ברדיוס 0.3 ס"מ - 0.5 ס"מ (ראו ציור 11).
- ב. בית-אחיזה יותקן באופן קשיח, יציב ובטוח.
- ג. מבנה בית-האחיזה ואופן התקנתו יאפשרו גריפה רציפה לאורכו.
- ד. מסביב לבית-האחיזה יהיה מרווח חופשי לגריפה שהיקפו 4 ס"מ לפחות מהפנים החיצוניים של בית-האחיזה (ראו ציור 11).
- ה. בבית-האחיזה יהיה ניגוד חזותי המתאים לנדרש בסעיף 2.4 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6, כדי שיהיה אפשר להבחין בו בקלות. הניגוד החזותי יושג באחד מהאופנים האלה :
 1. בית-האחיזה כולו יהיה בניגוד חזותי לסביבתו ;

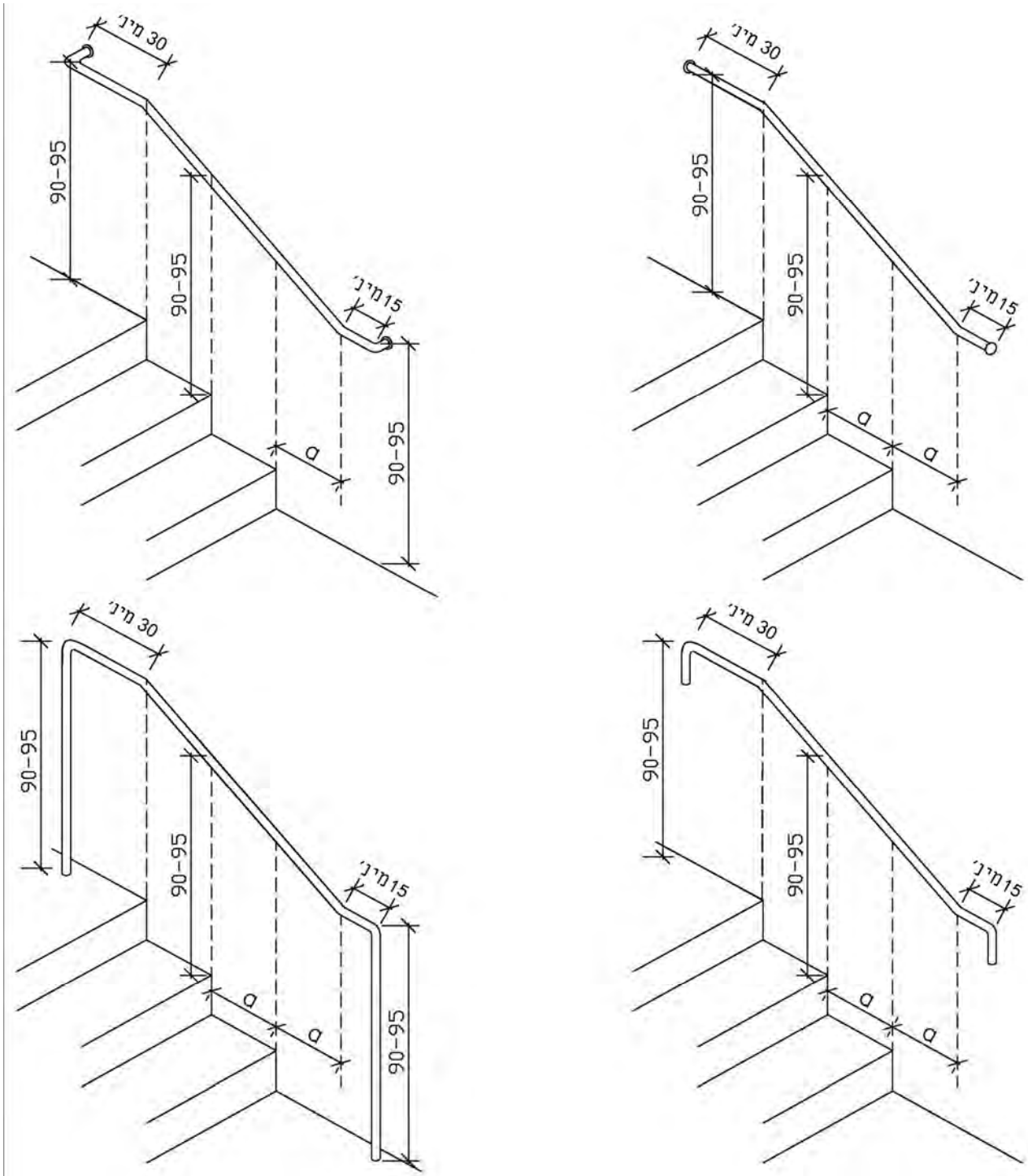
2. שני קצותיו של בית-האחיזה יהיו בניגוד חזותי לבית האחיזה עצמו כמתואר להלן:
 - חלקו הנמוך של בית-האחיזה יהיה בניגוד חזותי לאורך קטע שאורכו 20 ס"מ לפחות, מתחילת חלקו המשופע של בית-האחיזה ולאורך השיפוע, כמתואר בציור 111.
 - חלקו הגבוה של בית-האחיזה יהיה בניגוד חזותי לאורך קטע שאורכו 20 ס"מ לפחות, מתחילת בית-האחיזה לאורך החלק האופקי שלו, כמתואר בציור 111.

הערות:

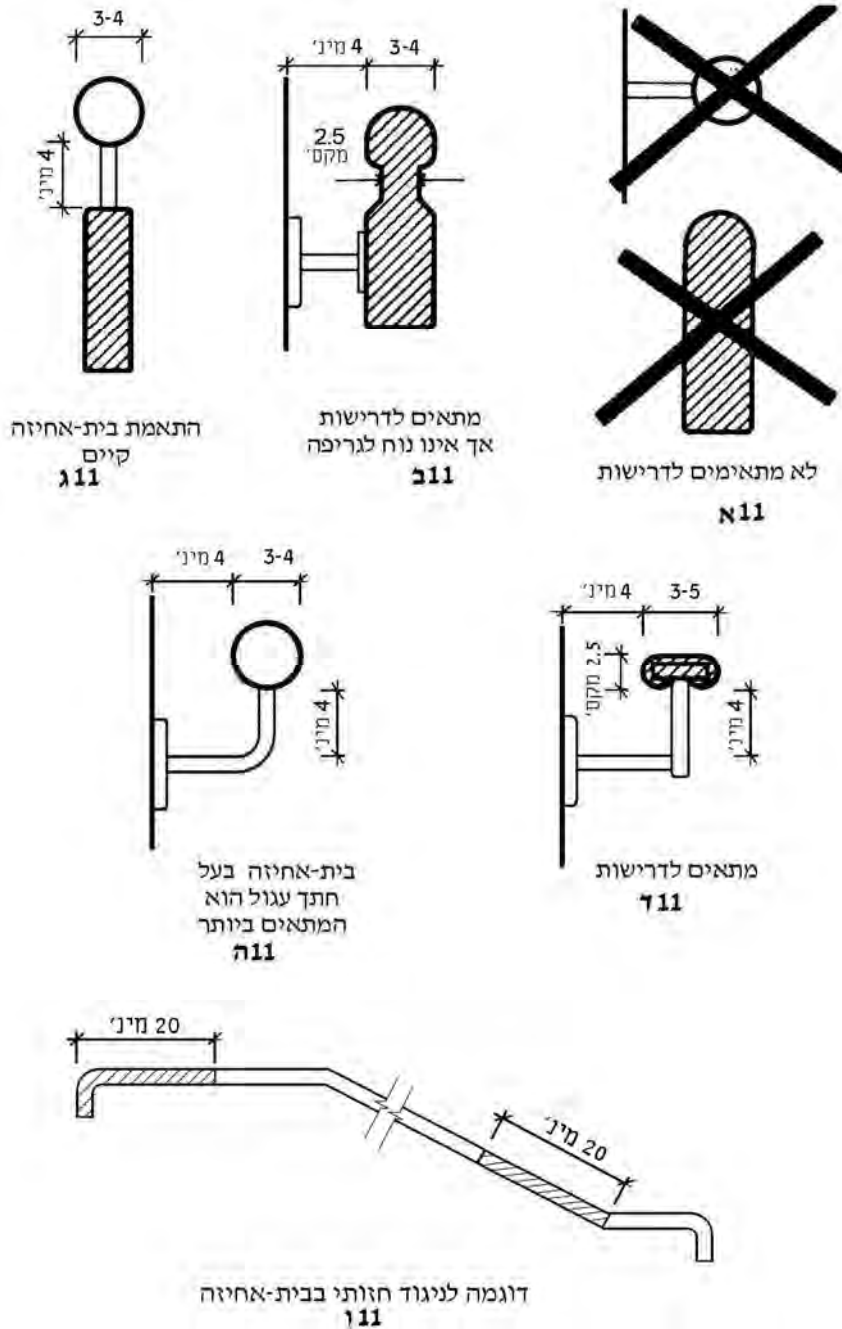
- א. אם מסיבה של הפרעה במעבר (ראו סעיף 2.4.6 ג.) אין לבית-האחיזה חלק אופקי, יהיה הניגוד החזותי הנדרש לעיל לאורך הקטע המשופע של בית-האחיזה.
- ב. בתי-אחיזה שפניהם עשויים מחומר בעל קיבול תרמי נמוך, הם הנוחים ביותר למגע בתנאי טמפרטורה קיצוניים.

ציור 9 – דוגמות להתקנת בתי-אחיזה למדרגות

ציור 10 – דוגמות לקצות בתי-אחיזה למדרגות (המידות בסנטימטרים)

ציור 11 – דוגמות למבנה וגימור של בית-אחיזה (המידות בסנטימטרים)

2.5 מעליות ואמצעי העלאה

אם יותקנו מעליות, מעלונים, מדרגות נעות ומסועי לכת הם יתאימו לדרישות אלה:

א. יתאימו לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, בהתאם לעניין;

ב. מעלון משופע יתאים לדרישות הסעיף ה-דן בתא עם משטח לכיסא גלגלים הכולל גם מושב מתקפל, בתקן הישראלי ת"י 2252 חלק 2.

2.6. מדרכות (הגדרה 1.3.15)

המדרכות יתאימו לדרישות המפורטות בסעיפים 2.6.1-2.6.7 לפחות. דרישות נוספות הנוגעות לתכנון מדרכות מפורטות בהנחיות לתכנון רחובות בערים, מרחב הרחוב, תש"ע-2009.

2.6.1. רוחב רצועת הליכה במדרכה

א. רוחב רצועת הליכה (ראו הגדרה 1.3.7) במדרכה לא יהיה קטן מ-130 ס"מ.

הערה:

מידת הרוחב של רצועת הליכה כוללת את רוחב אבן השפה, ובלבד שגובה פני אבן השפה יהיה כגובה פני המדרכה.

ב. רוחב רצועת הליכה יישמר אחיד, ככל האפשר, לאורך קטע רחוב מצומת לצומת.

ג. על אף האמור בסעיף א ובסעיף ב שלעיל, ניתן להקטין את רוחב רצועת הליכה עד ל-110 ס"מ, לאורך קטע מדרכה שלא יהיה גדול מ-500 ס"מ, בשל מיקום מתקנים, תשתיות או צמחייה, ובלבד שהמרחק בין שתי היצוריות סמוכות (עוקבות) לא יהיה קטן מ-500 ס"מ.

הערה:

רוחב מדרכה בצמוד למקום חניה לרכב גבוה יתאים לנדרש בסעיף 2.7.1.4.

ד. מתקני רחוב, מתקני תשתית עליים וכל עצם אחר לא יחדרו אל תחום רצועת הליכה מתחת לגובה 220 ס"מ.

2.6.2. פני רצועת הליכה

פני רצועת הליכה יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3.

על פני רצועת הליכה לכל אורכה, בצידה הגובל עם הכביש, יהיה משטח שרוחבו 20 ס"מ לפחות שיהיה בניגוד חזותי לסביבתו. הניגוד החזותי יתאים לנדרש עבור סימן אזהרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

2.6.3. שיפועים במדרכה

השיפוע האורכי של מדרכה המהווה חלק מדרך נגישה לא יהיה גדול מ-5%, למעט שיפוע הנמכת מדרכה שיתאים לדרישות סעיף 2.6.4.3.

השיפוע הרוחבי של מדרכות לא יהיה גדול מ-2%, למעט במקרים אלה:

- א. בהנמכת מדרכה - השיפוע יתאים לדרישות סעיף 2.6.4.3;
- ב. במקומות שבהם נדרשת הגבהה מקומית במדרכה כאמצעי להתאמת מפלסים בכניסה לבניין או לחלק מבניין; במקומות אלה יינתן פתרון מקומי מתאים;
- ג. מטעמים של תכנון והנדסה אפשר ששיפוע המדרכה יהיה גדול יותר בהתאם להוראות כל דין⁽²⁾.

2.6.4. מקומות לחציית כביש

2.6.4.1. כללי

מקומות המשמשים לחציית כביש (ראו הגדרה 1.3.14), מתומררים או לא מתומררים, יעמדו בדרישות אלה:

- א. במקום המפגש בין פני הכביש לפני המדרכה לא יהיה כל הפרש גובה;
 - ב. לאורך הנמכת מדרכה, במקום המשמש לחציית כביש יהיה סימן אזהרה (ראו הגדרה 1.3.18) שיהיה בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לפני המשטחים הסמוכים לו; סימן האזהרה יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.
- רוחב סימן האזהרה יהיה 60 ס"מ לפחות (ראו ציורים 12 - 13).

אורך סימן האזהרה יהיה כרוחב מעבר החצייה, בהפחתה של 85 ס"מ – 90 ס"מ בצדה השמאלי (ביחס לכיוון החצייה) של הנמכת המדרכה, כדי לאפשר מעבר לאנשים עם מוגבלות בתנועה.
ג. סימן מאתר (ראו הגדרה 1.3.19) הסמוך למעבר חצייה יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6 עבור סימן מוביל מטיפוס 1. רוחבו של הסימן המאתר יהיה כ-60 ס"מ. הסימן המאתר יימשך לכל רוחב רצועת ההליכה, ויגיע למרכז הנמכת המדרכה עד לסימן האזהרה, באופן שיוורה את כיוון ההליכה במעבר החצייה (ציר הסימן המאתר יהיה בהמשך לציר מעבר החצייה) (ראו ציורים 12 – 14).

ד. דרישות סעיפים ב-ג לעיל חלות גם במקומות המשמשים לחצייה שבהם הכביש מוגבה עד למפלס המדרכה ושאינן בהם הנמכת מדרכה.

ה. במקרה ששני סימנים מאתרים נפגשים, יוסף סימן מאתר ממקום מפגשם ועד לשפת המדרכה המרוחקת מהכביש, כמתואר בציור 14ב.

במקרים שבהם הסימן המאתר אינו מסתיים במפגש עם סימן מאתר אחר או עם שפת המדרכה המרוחקת מהכביש, הוא יימשך לאורך 300 ס"מ לפחות, ואז יוטה לכיוון שפת המדרכה המרוחקת מהכביש, כמתואר בציור 14ג.

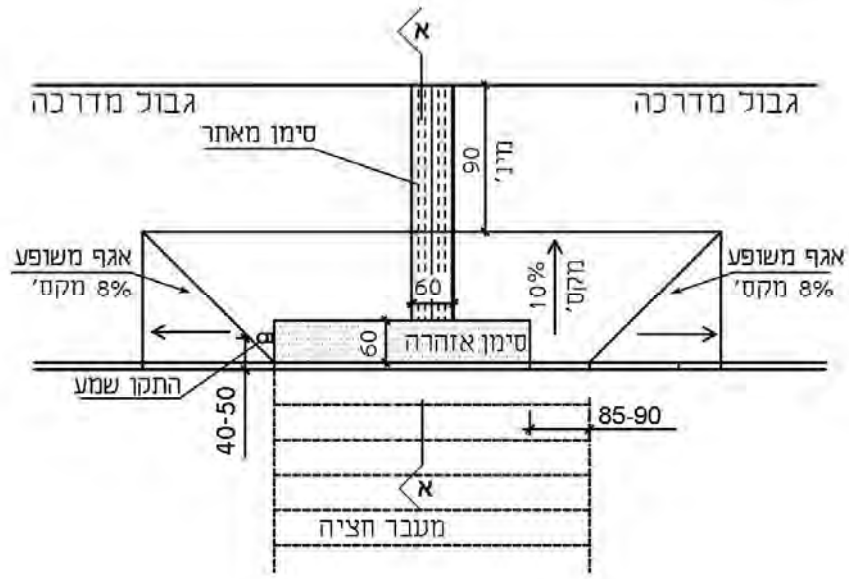
ו. באזור הנמכת מדרכה יש להימנע מהתקנת תאי ניקוז. אם יש הכרח הנדסי לנקז מים במקומות אלה, יתאימו סבכות הניקוז לנדרש בעניין זה בסעיף הדרן בפני הדרך בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

הערה:

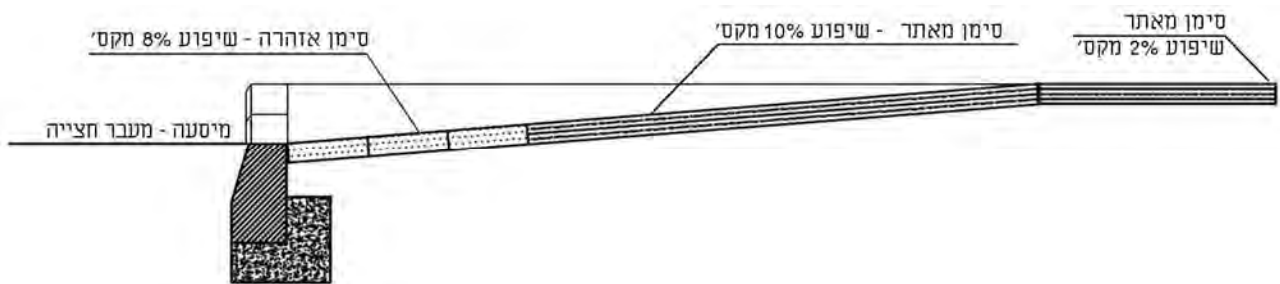
סימון השוליים של מעבר חצייה בניגוד מישושי (הגדרה 1.3.17) לפני הכביש, מאפשר לאנשים עם מוגבלות בראייה לזהות את גבולות מעבר החצייה.

2.6.4.2 הנמכת המדרכה

אורך הנמכת המדרכה, ללא האגפים המשופעים, יהיה כרוחב מעבר החצייה (ראו ציורים 12, 13). רוחב המדרכה הנותר מעבר להנמכת המדרכה לא יהיה קטן מ-90 ס"מ (ראו ציור 12א). במדרכות צרות שבהן הדרישה שלעיל אינה ישימה, יונמכו פני המדרכה לכל רוחבה, כמתואר בציור 13.

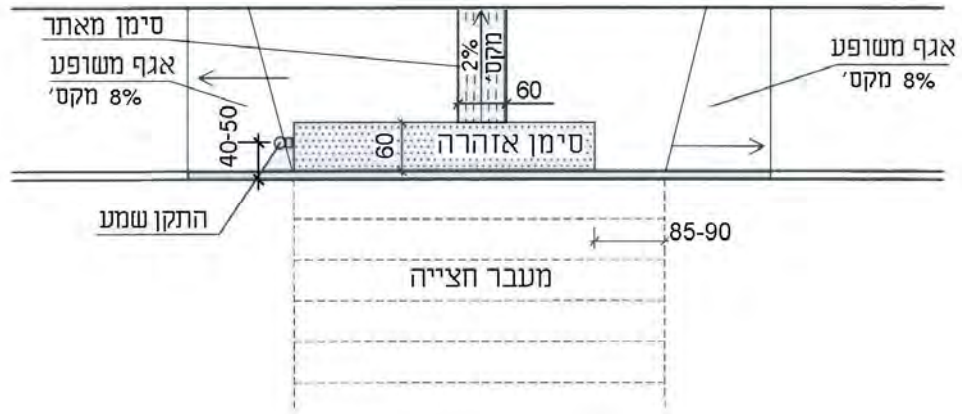

12א - מבט על

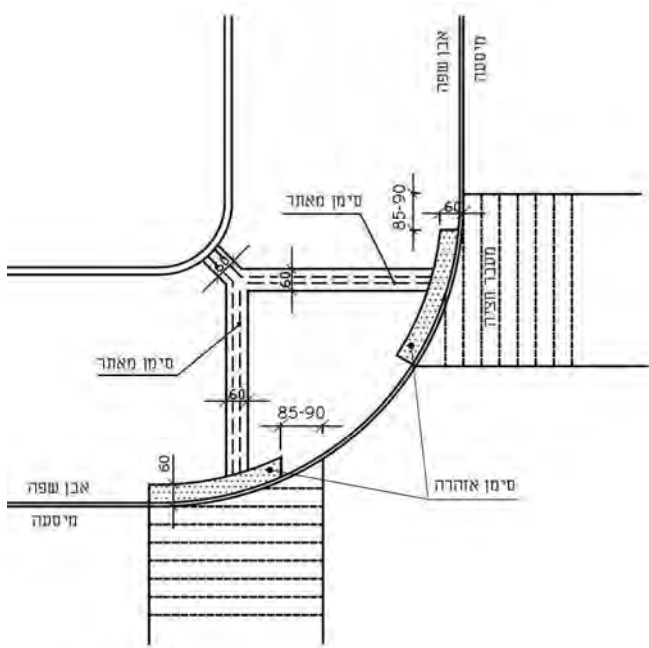

12ב - חתיך א-א

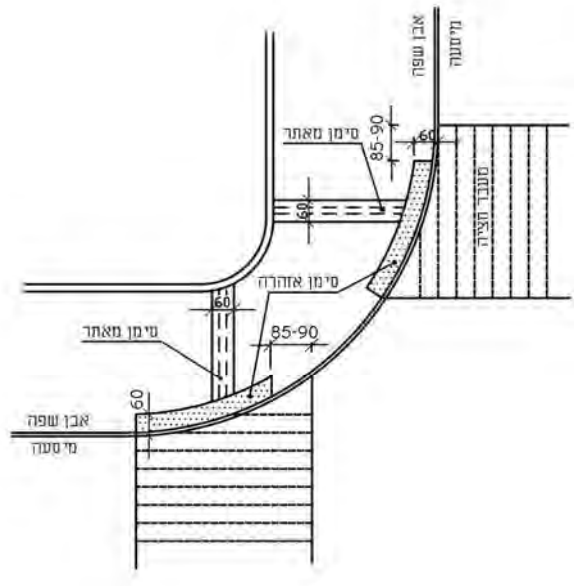
ציור 12 - דוגמה להנמכת מדרכה (המידות בסנטימטרים)

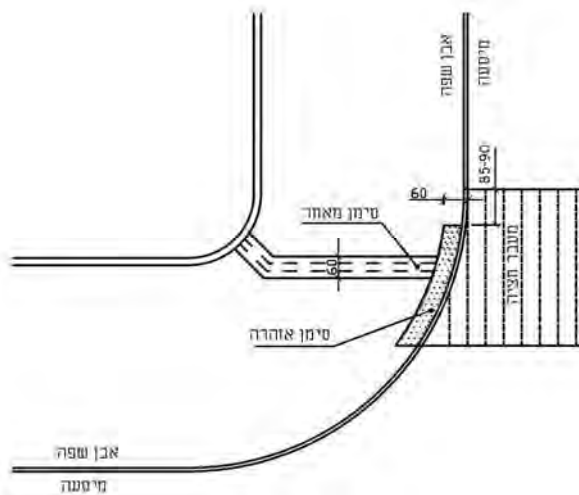
ציור 13 – דוגמה להנמכה במדרכה צרה (המידות בסנטימטרים)

ב14

א14

ג14

ציור 14 – דוגמות לסימן מאתר בסמוך למעבר חצייה (המידות בסנטימטרים)

2.6.4.3 שיפוע הנמכת המדרכה

השיפוע המרבי של הנמכת מדרכה יהיה 10% כמתואר בציור 12 למעט במדרכות צרות שרוחבן קטן מ-280 ס"מ, שבהן יתאים השיפוע למתואר בציור 13.
לצדי הנמכת מדרכה יהיו אגפים משופעים, ושיפועם לא יהיה גדול מ-8% (ראו ציורים 12 ו-13).

2.6.5 אי-תנועה

אי-תנועה באזור חצייה יהיה מונמך כך, שהפרש הגובה במקום המפגש בין אי-התנועה לכביש יתאים לנדרש בעניין זה בסעיף 2.6.4.1א.
רוחבו של אי-התנועה באזור החצייה לא יהיה קטן מ-130 ס"מ, כדי לאפשר לאדם בכיסא גלגלים לעצור על אי-התנועה (ראו ציור 15).
במקומות שבהם החצייה דרך אי-התנועה אינה בקו ישר רציף (כגון: מעבר חצייה מודרג או מפותל), יעמוד רוחב אי-התנועה בדרישות המפורטות לגבי רוחב דרך נגישה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, כדי לאפשר סיבוב כיסא גלגלים כנדרש. לכל אורך אי-התנועה המונמך באזור החצייה יהיה סימן אזהרה המנוגד בגוון ובמרקם למשטחים הסמוכים לו. סימן האזהרה יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6. רוחב סימן האזהרה יהיה 60 ס"מ לפחות.

2.6.6 התקני שמע לרמזורים

אם יותקן התקן שמע לרמזור הוא יותקן על המדרכה, בקצה הימני (ביחס לכיוון החצייה) של סימן האזהרה, בצמוד אליו, ובמרחק 40 ס"מ – 50 ס"מ ממקום מפגש המדרכה עם הכביש, כמתואר בציורים 12, 13 ו-15.
פניו העליונים של התקן השמע יהיו בגובה 120 ס"מ - 140 ס"מ מפני המדרכה.

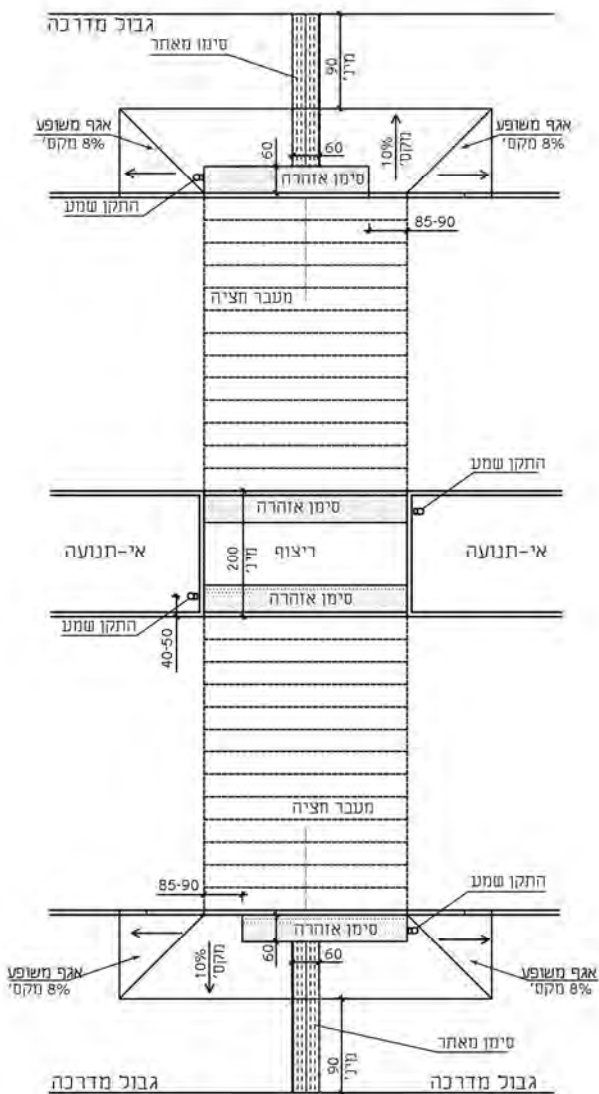
הערות:

- א. במקרים בהם מסיבות תכנוניות לא ניתן למקם את התקן השמע כנדרש לעיל, ניתן פתרון מקומי מתאים לתנאי המקום.
- ב. דרישות נוספות הנוגעות להתקני שמע לרמזורים מפורטות בתקן הישראלי ת"י 5990 על חלקיו.

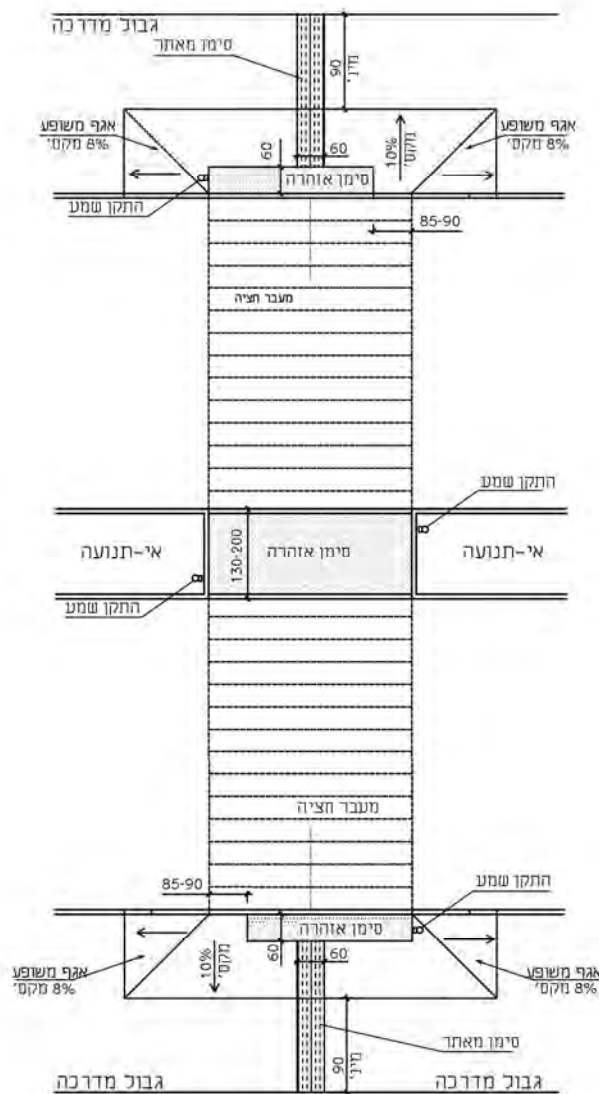
2.6.7 כבש המוביל אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי להולכי רגל

- עליה וירידה אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי הנדרשת להיות בדרך ששיפועה גדול מ-5%, תיעשה באמצעות כבש או מעלית, בנוסף למדרגות. המדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.4;
מעלית תתאים לדרישות עבור מעלית מטיפוס 2 בתקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70;
כבש יתאים לדרישות אלה:
- א. רוחב הכבש יהיה 130 סנטימטרים לפחות; במקומות שקיימים בהם משטחי ביניים יתאים רוחבם לנדרש בסעיפי משנה ד - ה.
 - ב. שיפוע הכבש לא יהיה גדול מ-10%.
 - ג. הפרש הגובה בין שני משטחי ביניים עוקבים בכבש לא יהיה גדול מ-150 ס"מ.
 - ד. מידות משטחי הביניים יהיו 130 ס"מ × 130 ס"מ לפחות; רוחבו של כל משטח ביניים שלישי יהיה 180 ס"מ לפחות ואורכו 200 ס"מ לפחות (במניין משטחי הביניים לא נכללים המשטחים שבקצות הכבש).
 - ה. במקום שבו הכבש משנה כיוון ב-90° או יותר יהיה משטח ביניים שמידותיו 200 ס"מ × 200 ס"מ לפחות. ניתן לקטום את פינות משטח הביניים כמתואר בציורים 16ב - 16ג.
 - ו. זווית המפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים תהיה 90°.
 - ז. פני הכבש יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3, למעט המפורט בסעיף משנה ג.

ח. בתי האחיזה בכבש יתאימו לנדרש בסעיף 2.3.6; רכיבי ההגנה בשולי הכבש יתאימו לנדרש בסעיף 2.3.7; רדיוס כבש מעוקל יתאים לנדרש בסעיף 2.3.2.1 ד; השיפוע הרוחבי של הכבש יתאים לנדרש בסעיף 2.3.2.2;

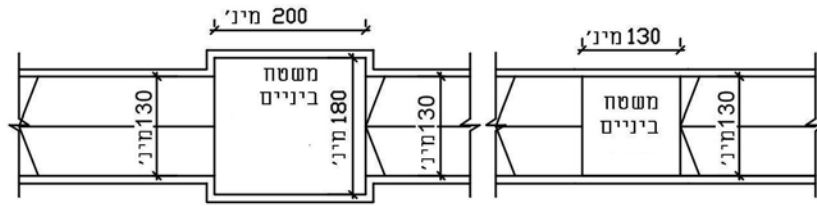

15ב- סימן אזהרה באי-תנועה
 שרוחבו גדול מ-200 ס"מ

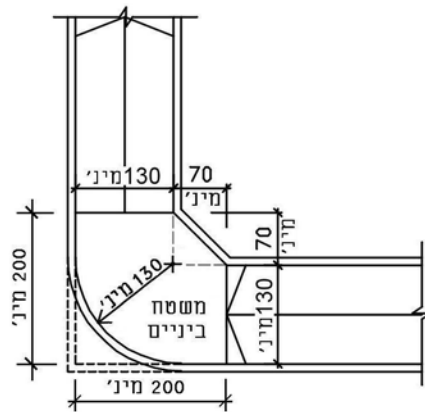

15א - סימן אזהרה באי-תנועה
 שרוחבו 130 ס"מ - 200 ס"מ

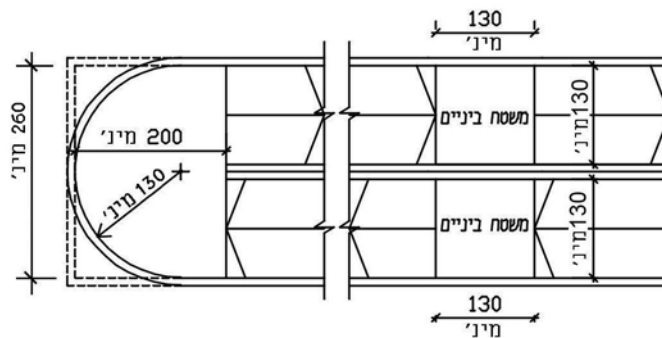
ציור 15 – דוגמות למעבר חצייה שיש בו אי-תנועה (המידות בסנטימטרים)

16א

16ב

16ג

ציור 16 – כבש המוביל אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי להולכי רגל

(המידות בסנטימטרים)

2.7. מקומות חניה נגישים

מספר מקומות החניה הנגישים יתאים להוראות כל דין.
 מקומות החניה הנגישים ימצאו קרוב למעלית או לכניסה הנגישה לבניין או לאתר, וקרוב למעבר מקורה, אם קיים.
 בבניין או באתר בעל כמה כניסות נגישות וחניות הסמוכות אליהן, יפוזרו מקומות החניה הנגישים קרוב לכל הכניסות הנגישות.

במגרשי חניה שאינם משרתים בניין או אתר מסוים, יימצאו מקומות החניה הנגישים קרוב לכניסה הנגישה למגרש החניה.
כל מקומות החניה יתוכננו כך, שהמכוניות החונות בהם לא יגרעו מהרוחב החופשי של הדרך הנגישה (סעיף 2.1.4).

בכלי רכב רבים המשמשים אנשים עם מוגבלות פיזית מותקנים אמצעים מיוחדים המסייעים להם להיכנס ולצאת מהרכב, כגון: מתקן לאחסון כיסא גלגלים על גג הרכב שמוריד את כיסא הגלגלים לצד הנהג, זרוע רובוטית היוצאת מתא המטען ומביאה את כיסא הגלגלים לצד הנהג, מעלון אנכי היוצא מצדו הימני של הרכב, מעלון אנכי היוצא מצדו האחורי של הרכב, מתקן הרמה שבאמצעותו ניתן להכניס ולהוציא כיסא גלגלים בחלקו האחורי של הרכב.
אין להציב בסביבת מקום חניה נגיש מכשולים שיפריעו לתפעול מתקנים אלה.

2.7.1. מידות

המידות של מקום חניה נגיש (הגדרה 1.3.6) יתאימו לדרישות אלה ולמתואר בציור 17, לפי העניין:

2.7.1.1 גובה

הגובה החופשי (ראו הגדרה 1.3.9) במקומות החניה הנגישים המיועדים לחניה בניצב, באלכסון ובמקביל לכיוון הנסיעה, והגובה החופשי בדרך אל מקומות החניה הנגישים ומהם יהיה כמפורט להלן:

למקום חניה של רכיב רגיל – 220 ס"מ לפחות;
למקום חניה של רכב גבוה⁽¹²⁾ – 245 ס"מ לפחות.

2.7.1.2 רוחב ואורך של מקום חניה בניצב לכיוון הנסיעה

א. רוחב מקום חניה

הרוחב החופשי של מקומות חניה נגישים בניצב לכיוון הנסיעה יהיה כמפורט להלן, לפי העניין:

1. רוחב מקום חניה יחיד לרכב רגיל

רוחב מקום חניה יחיד לרכב רגיל בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 350 ס"מ לפחות (ראו ציור 17א).

2. רוחב מקום חניה יחיד לרכב גבוה

רוחב מקום חניה יחיד לרכב גבוה בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 460 ס"מ לפחות (ראו ציור 17ב).

3. רוחב מקום חניה משותפת

אפשר למקם כל שני מקומות חניה נגישים בניצב לכיוון הנסיעה כך שיחלקו מעבר משותף, שמפלסו זהה למפלס החניה. פני השטח של המעבר המשותף יסומנו כמקום אסור לחניה (תמרור 820) כנדרש בלוח התמרורים, הודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תש"ל-1970.

הרוחב הכולל לשני מקומות חניה נגישים ומעבר משותף יהיה כמפורט להלן:

רכב רגיל – 630 ס"מ לפחות (ראו ציור 17א);

רכב גבוה – 740 ס"מ לפחות (ראו ציור 17ב);

רוחב המעבר המשותף בין שני מקומות חניה נגישים יהיה 130 ס"מ לפחות עבור רכב רגיל ו-240 ס"מ לפחות עבור רכב גבוה;

⁽¹²⁾ רכב גבוה (ראו הגדרה 1.3.8) (המכונה בפי הציבור "ואן") המותאם לשימושם של אנשים המתניידים בכיסא גלגלים הוא רכב בעל התקן העלאה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה בכיסא גלגלים. התקן ההעלאה מותקן בצדו הימני של הרכב או באחורי הרכב.

המעבר המשותף יהיה חופשי ממכשולים, למעט מתקן למניעת חניה במעבר המשותף בין שני מקומות חניה נגישים לרכב גבוה, אם יש.

אם יותקן מתקן למניעת חניה, הוא יתאים לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדין בעצמים העומדים בדרך, ויותקן במרחק 500 ס"מ – 520 ס"מ מאבן השפה, כמתואר בציור 17ב.

ב. אורך מקום חניה

ב.1. אורך מקום חניה יחיד לרכב רגיל

אורך מקום חניה יחיד לרכב רגיל בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 500 ס"מ לפחות (ראו ציור 17א);

ב.2. אורך מקום חניה יחיד לרכב גבוה

אורך מקום חניה יחיד לרכב גבוה בניצב לכיוון הנסיעה יהיה 600 ס"מ לפחות (ראו ציור 17ב).

2.7.1.3. רוחב ואורך של מקום חניה באלכסון לכיוון הנסיעה

א. רוחב מקום חניה

הרוחב החופשי של מקומות חניה נגישים באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה כמפורט להלן, לפי העניין:

א.1. רוחב מקום חניה יחיד לרכב רגיל

רוחב מקום חניה יחיד לרכב רגיל באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה 350 ס"מ לפחות (ראו ציורים 17ג, 17ה).

א.2. רוחב מקום חניה יחיד לרכב גבוה

רוחב מקום חניה יחיד לרכב גבוה באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה 350 ס"מ לפחות, ובלבד שמימין למקום החניה יישמר שטח חופשי שרוחבו 200 ס"מ לפחות ואורכו 200 ס"מ לפחות, אשר ימוקם במרחק כ-200 ס"מ מהקצה הקדמי של מקום החניה (ראו ציורים 17ד, 17ה).
הערה:

השטח החופשי נדרש להורדת אדם בכיסא גלגלים באמצעות מעלון לצד הרכב. אם לא ניתן לעמוד בדרישה זו, רוחב מקום חניה יחיד לרכב גבוה באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה 460 ס"מ לפחות.

ב. אורך מקום חניה

ב.1. אורך מקום חניה יחיד לרכב רגיל

אורך מקום חניה יחיד לרכב רגיל באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה 500 ס"מ לפחות (ראו ציורים 17ג, 17ה).

ב.2. אורך מקום חניה יחיד לרכב גבוה

אורך מקום חניה יחיד לרכב גבוה באלכסון לכיוון הנסיעה יהיה 600 ס"מ לפחות (ראו ציורים 17ד, 17ה).

2.7.1.3. רוחב ואורך של מקום חניה במקביל לכיוון הנסיעה

אין דרישה מיוחדת עבור רוחב מקום חניה נגיש לרכב רגיל ולרכב גבוה החונה במקביל לכיוון הנסיעה.

א. רוחב לצד מקום החניה

מצדו המרוחק מן הכביש של מקום חניה לרכב גבוה החונה במקביל לכיוון הנסיעה יישמר שטח חופשי שרוחבו 200 ס"מ לפחות ואורכו 200 ס"מ לפחות, אשר ימוקם במרחק כ-200 ס"מ מהקצה הקדמי של מקום החניה (ראו ציורים 17ו, 17ז).

הערה:

השטח החופשי נדרש להורדת אדם בכיסא גלגלים באמצעות מעלון לצד הרכב.

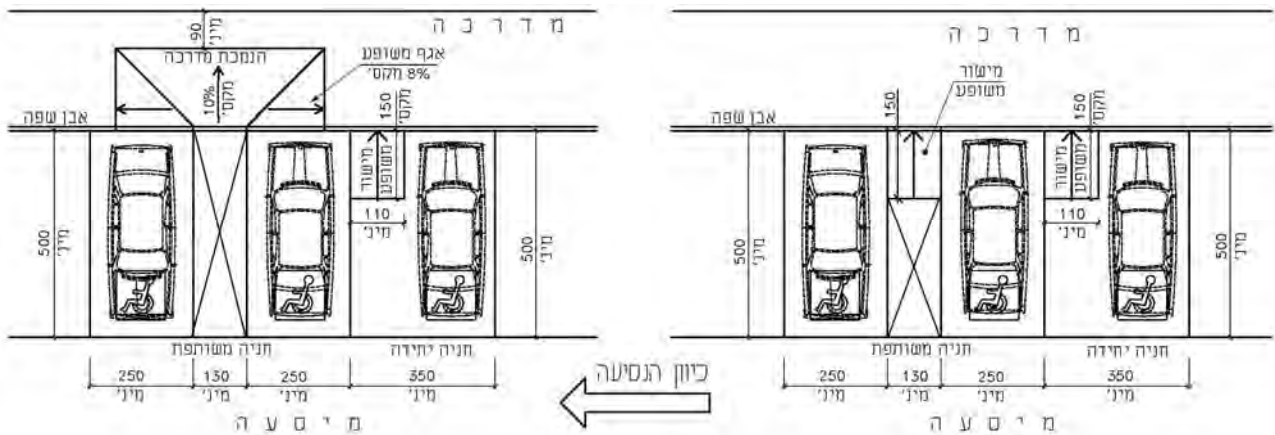
ב. אורך מקום חניה

ב.1. אורך מקום חניה לרכב רגיל

אורך מקום חניה לרכב רגיל במקביל לכיוון הנסיעה יהיה 600 ס"מ לפחות (ראו ציורים 17, 17א).

ב.2. אורך מקום חניה לרכב גבוה

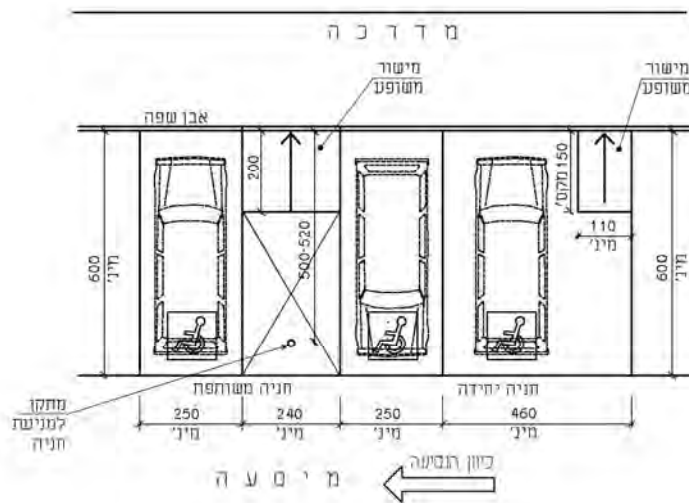
אורך מקום חניה לרכב גבוה במקביל לכיוון הנסיעה יהיה 750 ס"מ לפחות (ראו ציורים 17, 17א).

17א – מקום חניה נגיש לרכב רגיל בניצב לכיוון הנסיעה

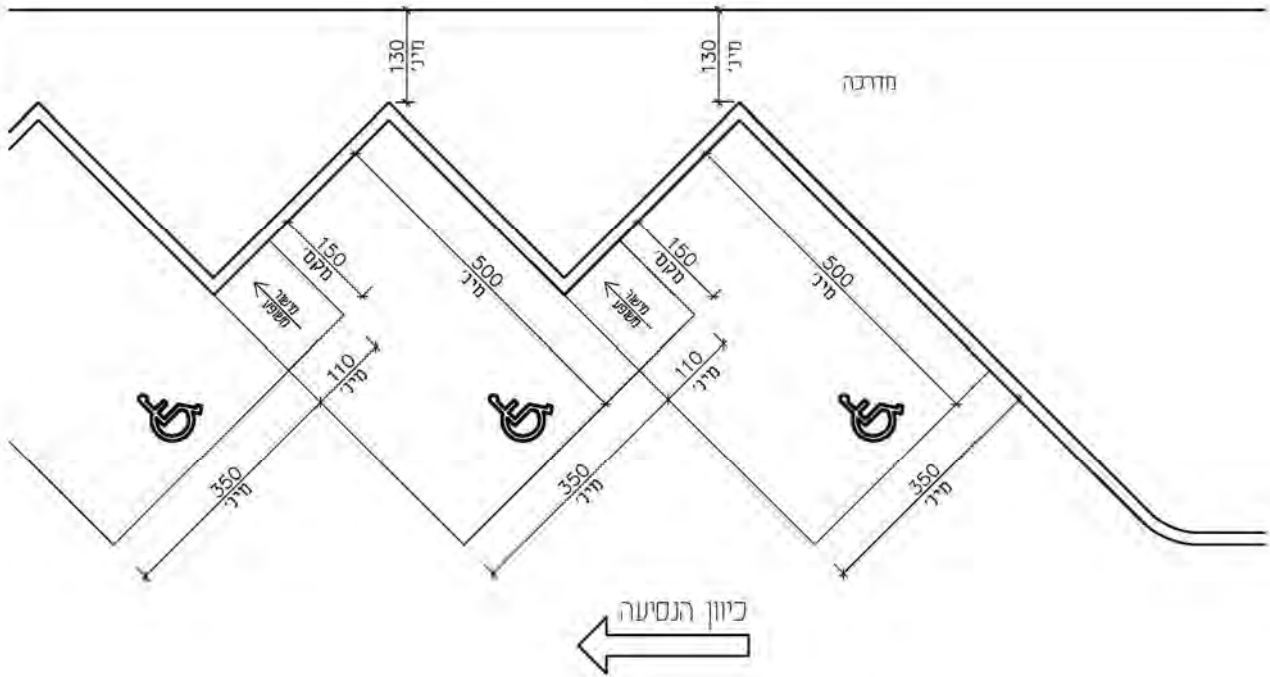
הערה לציור:

העלייה למדרגה יכולה להיעשות באמצעות הנמכת מדרגה או באמצעות מישור משופע.

17ב – מקום חניה נגיש לרכב גבוה (12) בניצב לכיוון הנסיעה

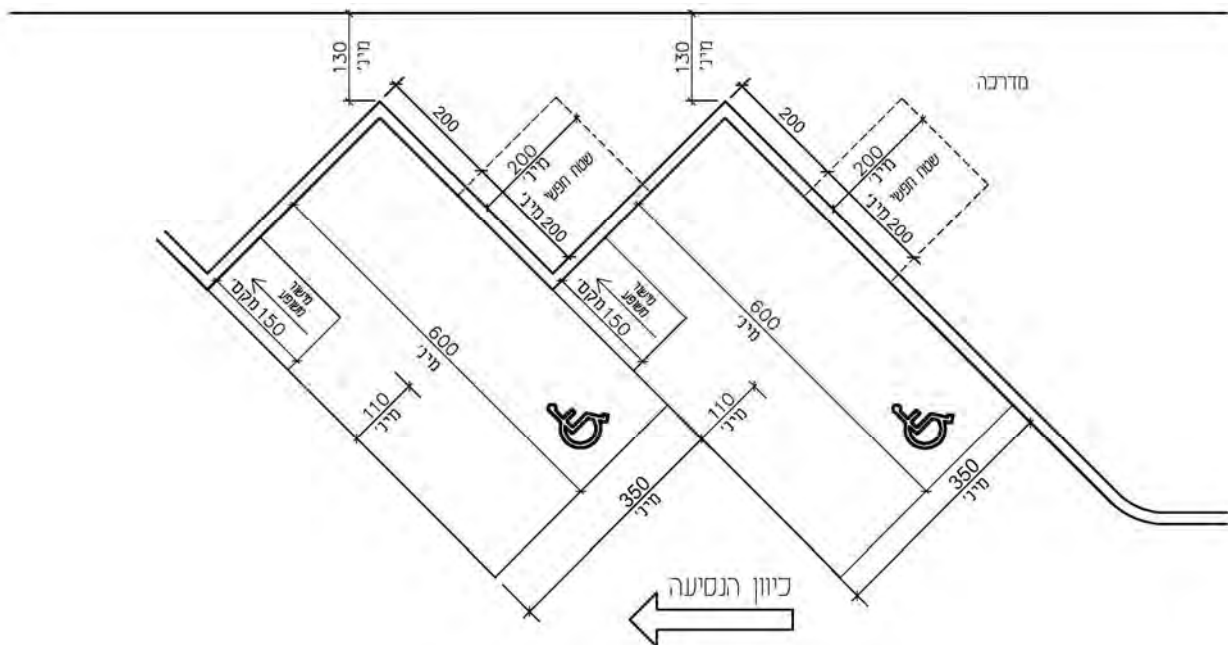
ציור 17 – מקומות חניה נגישים (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

17ג – מקום חניה נגיש לרכב רגיל באלכסון לכיוון הנסיעה

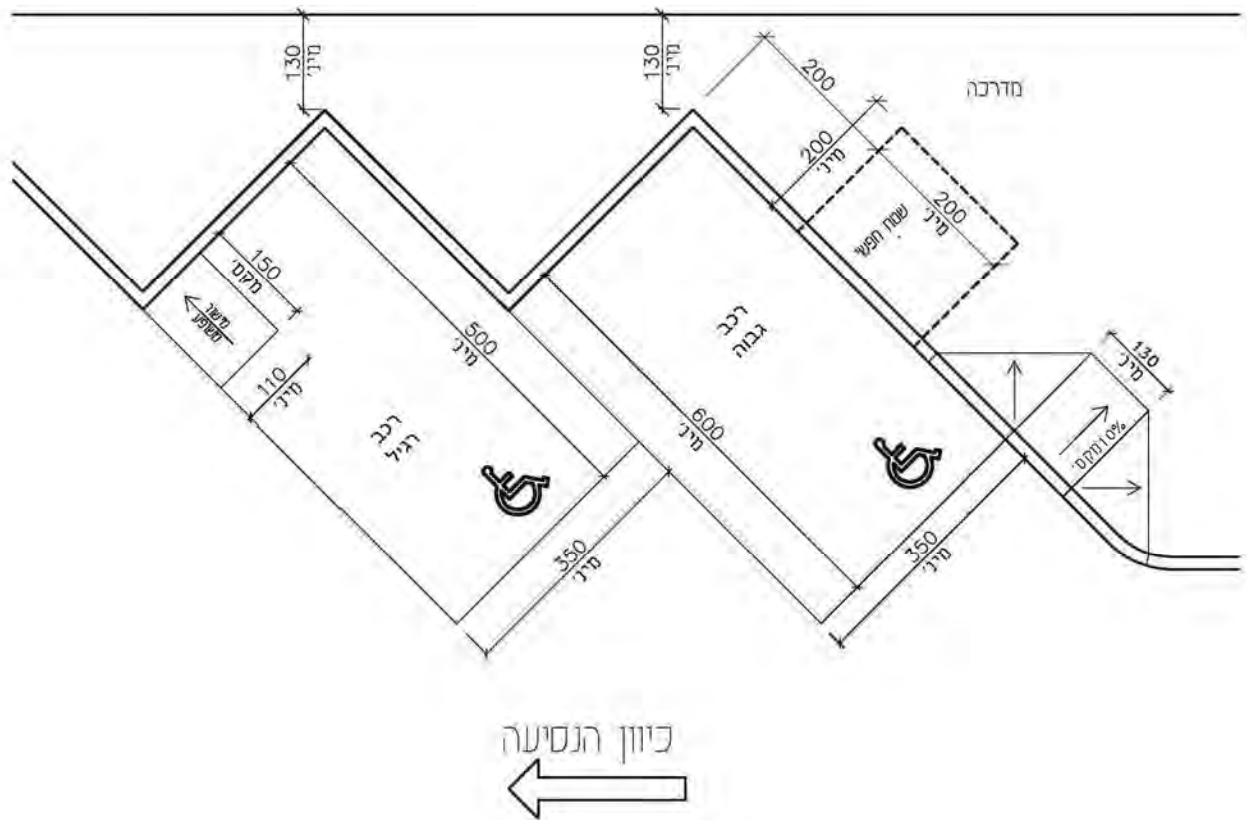
הערה לציור:

העלייה למדרגה יכולה להיעשות באמצעות הנמכת מדרגה או באמצעות מישור משופע.

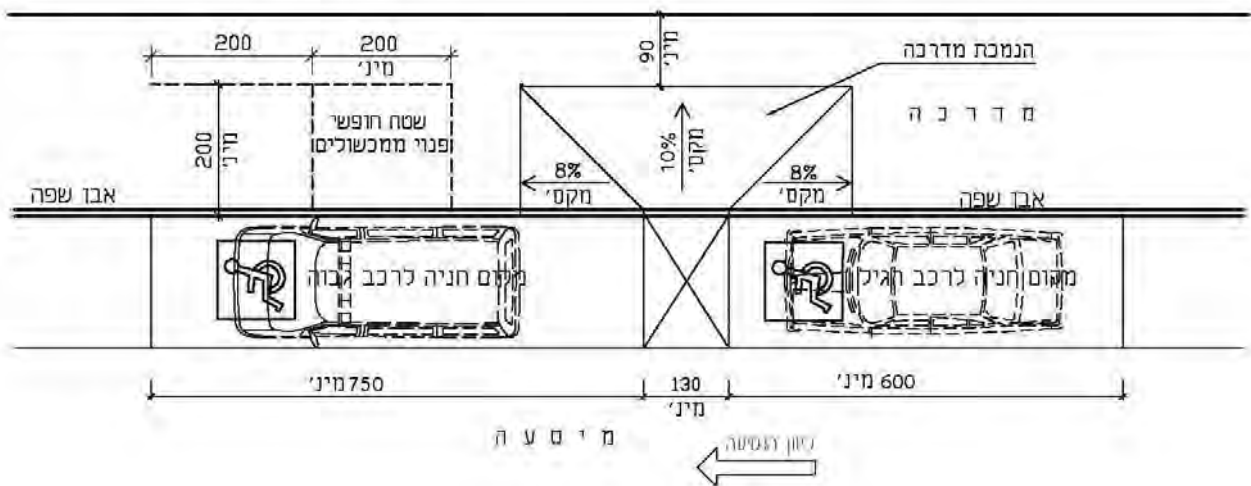

17ד – מקום חניה נגיש לרכב גבוה באלכסון לכיוון הנסיעה

ציור 17 – מקומות חניה נגישים (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

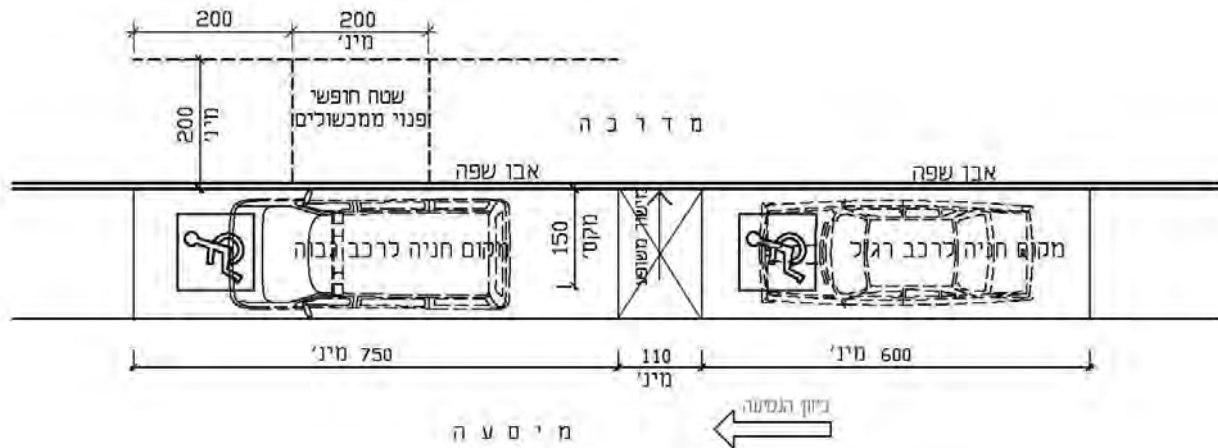

17 – מקום חניה נגיש לרכב רגיל ולרכב גבוה באלכסון לכיוון הנסיעה

17 – מקום חניה נגיש במקביל לכיוון הנסיעה עם עלייה באמצעות הנמכת מדרבה

ציור 17 – מקומות חניה נגישים (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

17 – מקום חניה נגיש במקביל לכיוון הנסיעה עם עלייה באמצעות מישור משופע

ציור 17 – מקומות חניה נגישים (המידות בסנטימטרים)

2.7.2. המעבר ממקומות החניה הנגישים למדרכה

- המעבר ממקומות החניה הנגישים למדרכה יהיה באמצעות אחד מאלה:
- הנמכת מדרכה המתאימה לנדרש בסעיפים 2.6.4.1, 2.6.4.2, 2.6.4.2, למעט הדרישה לגבי אורך הנמכת המדרכה. אורך הנמכת המדרכה, ללא האגפים המשופעים, לא יהיה קטן מ-130 ס"מ (ראו ציורים 17א, 17ה, 17ו); אמצעי זה אינו מתאים למעבר ממקומות חניה לרכב גבוה בניצב לכיוון הנסיעה.
 - מישור משופע המיועד למעבר למדרכה ממקומות חניה נגישים. רוחב המישור המשופע יהיה 110 ס"מ לפחות, ואורכו לא יהיה גדול מ-150 ס"מ (ראו ציורים 17א-17ה). שיפוע המישור המשופע לא יהיה גדול מ-8%; אם דרישה זו אינה ישימה, אפשר ששיפועו יהיה עד 10%. המישור המשופע ימוקם כך שלא ייחסם על ידי רכב חונה.

2.7.3. פני השטח וסימונם

- מקומות חניה נגישים ימוקמו על שטח אופקי. אם יש מניעה לכך, שיפוע מקומות החניה הנגישים לא יהיה גדול מ- $2\frac{1}{2}\%$ בכל הכיוונים. פני השטח יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3, למעט סעיפי משנה ג ו-ה. מקומות חניה נגישים הממוקמים על מיסעה משופעת יתאימו לנדרש בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), על עדכוניהן. השיפוע האורכי של פני המדרכה לאורך מקום המיועד לחנית רכב גבוה במקביל לכיוון הנסיעה יהיה זהה לשיפוע האורכי של פני מקום החניה. גבולות מקומות החניה הנגישים יסומנו על פני השטח ויתאימו לנדרש בסעיפים 2.7.1.2 ו-2.7.1.3, לפי העניין. נוסף על כך, פני השטח של מקום חניה נגיש יסומנו בסמל הנגישות הבין-לאומי כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. אורכו של הסמל לא יהיה קטן מ-60 ס"מ.
- הסמל ימוקם באופן שניתן יהיה לראותו בבירור מרכב המתקרב למקום החניה הנגיש וכמפורט להלן:
- בחניה בניצב לכיוון הנסיעה ימוקם הסמל בקצה מקום החניה הנגיש, בצד הקרוב לכיוון שממנו נכנסים אליו;

- בחניה במקביל לכיוון הנסיעה ימוקם הסמל בקצה מקום החניה הנגיש, בקצה המרוחק מהכיוון שנכנסים אליו.

- הערה:

ניתן לצבוע את פני שטח מקום החניה הנגיש בכחול כדי לסייע להבחין בו.

2.7.4. שילוט ותמרור

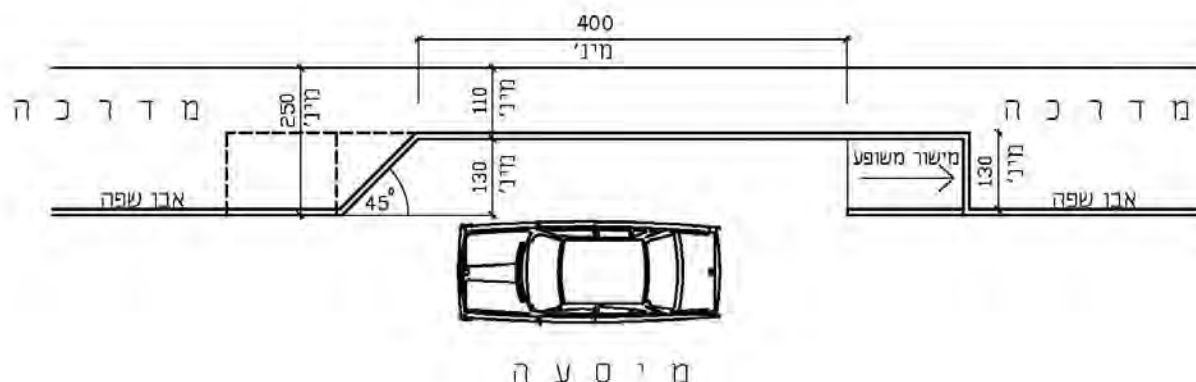
התמרור ואופן הצבת התמרורים במקומות חניה נגישים מפורטים בתקנות והנחיות להצבת תמרורים, תשע"א-2010, על עדכוניהן.

2.7.5. מכונות למתן שירות אוטומטי

מכונות למתן שירות אוטומטי, כגון מתקן להנפקת כרטיסי חניה ומכונות תשלום, יתאימו לנדרש בסעיף הדין בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. דרך נגישה תוביל אל מכונות למתן שירות אוטומטי. במכונות שהגישה אליהן היא מתוך רכב, יהיו גובה מרכז כל אחד מאמצעי ההפעלה 130 ס"מ – 135 ס"מ מעל פני הרצפה.

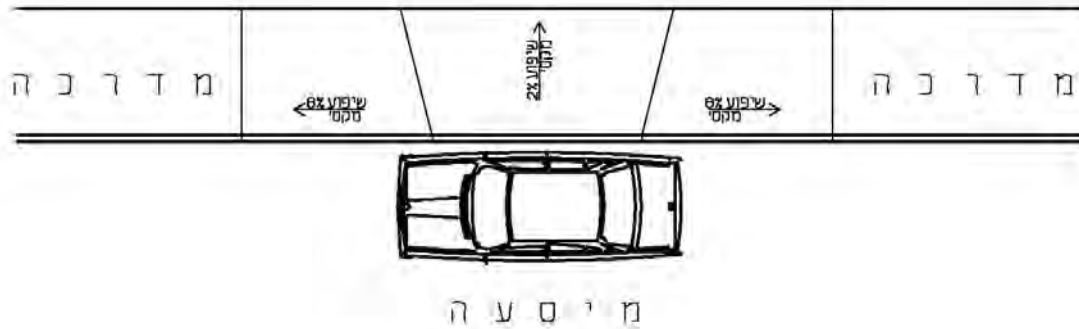
2.8. מקום להעלאת נוסעים ולהורדתם (למעט תחנות אוטובוס)

המקומות המיועדים להעלאת נוסעים ולהורדתם והמשרתים בניין או אתר כלשהם (למעט תחנות אוטובוס), ימוקמו קרוב ככל האפשר לכניסה הנגישה לבניין או לאתר, באופן שלא יהוו מפגע ולא יהוו מקור לסכנה. מפלס המקום המיועד להעלאת נוסעים ולהורדתם יהיה כמפלס הכביש. מידות המקום להעלאת נוסעים ולהורדתם יתאימו למתואר בציורים 18 א או 18 ב, לפי תנאי המקום. המעבר ממקומות להעלאת נוסעים למדרכה יהיה באמצעות מישור משופע, כמתואר בציור 18 א או באמצעות הנמכת מדרכה, כמתואר בציור 18 ב, לפי תנאי המקום. המקום יסומן וישולט על פי הוראות כל דין.

18 א – דוגמה למקום להעלאת נוסעים ולהורדתם באמצעות מישור משופע

ציור 18 - דוגמות למקומות להעלאת נוסעים ולהורדתם (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

18 ב – דוגמה למקום להעלאת נוסעים ולהורדתם באמצעות הנמכת מדרכה

ציור 18 - דוגמות למקומות להעלאת נוסעים ולהורדתם (המידות בסנטימטרים)

2.9 תחנות לתחבורה ציבורית

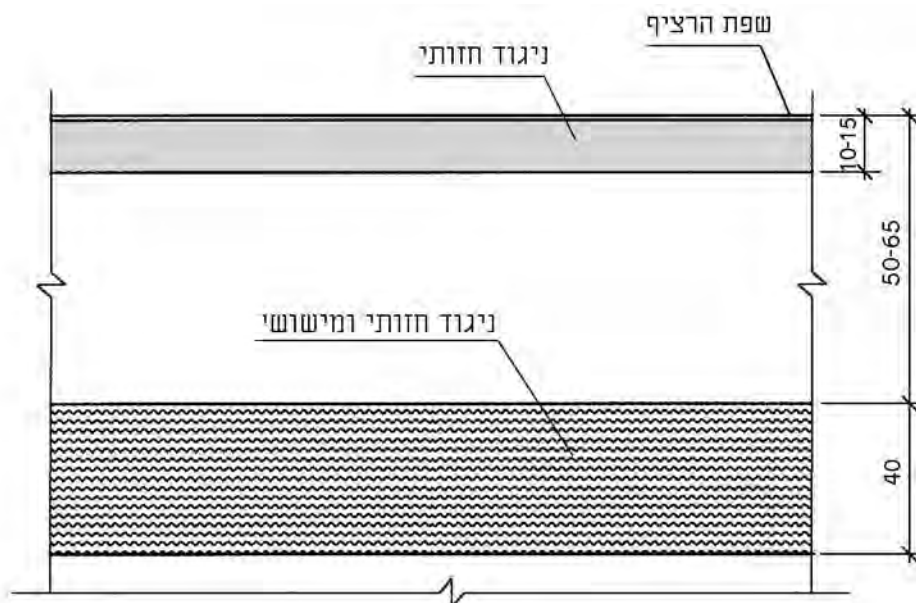
2.9.1 כללי

תחנות לתחבורה ציבורית יתאימו לדרישות אלה:

- יוצבו באופן שיתאימו לדרישות המפורטות בסעיף הדן במכשולים בדרך שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (סעיף 2.9).
- גובה פני המדרכה או הרציף לאורך תחום העצירה בתחנה יהיה 15 ס"מ לפחות מעל פני המיסעה או המסילה, לפי העניין. סככת המתנה תכיל מקום המתנה נגיש לאדם בכיסא גלגלים. שטח הרצפה החופשי של מקום ההמתנה יהיה 80 ס"מ × 120 ס"מ לפחות.
- ספסל המוצב בתחנת המתנה יתאים לדרישות בסעיף 2.11.2.2. בחזית סככת המתנה יישמר מעבר חופשי שרוחבו 110 ס"מ לפחות.

2.9.2 סימני אזהרה לאורך רציפי תחבורה ציבורית

- לאורך רציפי תחבורה ציבורית שהפרש הגובה ביניהם לבין המיסעה או המסילה, לפי העניין, גדול מ-25 ס"מ, ושאינן ביניהם לבין המיסעה או המסילה חציצה פיזית, יהיו על פני רצפת הרציף סימנים בניגוד חזותי ובניגוד מישושי כמפורט להלן:
- לאורך שפת הרציף יהיה סימן אזהרה שרוחבו 10 ס"מ – 15 ס"מ שיהיה בניגוד חזותי לפני השטח הסמוכים לו.
- במרחק 50 ס"מ – 65 ס"מ משפת הרציף יהיה סימן אזהרה נוסף שרוחבו 40 ס"מ לפחות, שיהיה בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לפני השטח הסמוכים לו (ראו ציור 19).
- הניגוד החזותי והניגוד המישושי יהיו בהתאם לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

ציור 19 - סימני אזהרה ברציפי רכבת (המידות בסנטימטרים)

2.9.3 תחנת אוטובוס

סימן מאתר בתחנת אוטובוס יתאים לדרישות אלה:

רוחב הסימן המאתר יהיה כ-60 ס"מ.

הסימן המאתר יותקן במרחק כ-50 ס"מ מעמוד תחנת אוטובוס, או מדופן סככת המתנה, לפי העניין, מהצד הפונה לכיוון שממנו מגיע האוטובוס. הסימן המאתר יימשך בניצב לציר האורך של המדרכה, לכל רוחב רצועת ההליכה, וקצה אחד שלו יימצא במרחק כ-50 ס"מ מאבן השפה.

על גבי המדרכה, לאורך התחום המסומן עבור תחנת אוטובוס, תישמר רצועה פנויה ממכשולים שרוחבה 110 ס"מ לפחות משפת המדרכה.

לצורך התארגנות ותמרון של אדם בכיסא גלגלים במעבר מהמדרכה אל אוטובוס, תהיה על המדרכה רחבת היערכות. רחבת היערכות תסומן בהיקפה בפס שרוחבו 8 ס"מ לפחות שיהיה בגוון שונה מגון המשטחים הסמוכים. נוסף על כך תתאים רחבת היערכות לדרישות אלה:

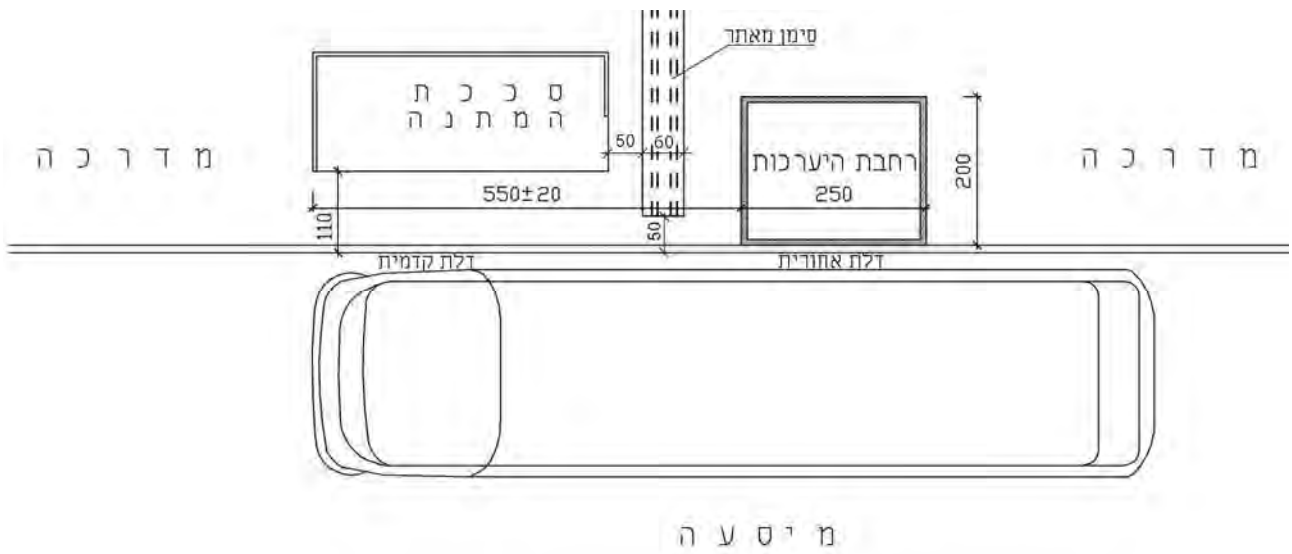
א. רחבת היערכות בתחנת אוטובוס שבה מוצבת סככת המתנה תמוקם בצמוד לשפת המדרכה ובסמוך לסככה, בצד שממנו מגיע האוטובוס ובמרחק שאינו גדול מ- (550 ± 20) ס"מ מהקצה המרוחק של הסככה, כמתואר בציור 20א. מידות רחבת היערכות לא יהיו קטנות מ-250 ס"מ לאורך המדרכה ומ-200 ס"מ לרוחבה.

פני השטח בסביבת תחנת האוטובוס, לרבות רחבת היערכות והמקום המיועד להמתנת נוסעים יתאימו לנדרש בסעיף 2.1.3.

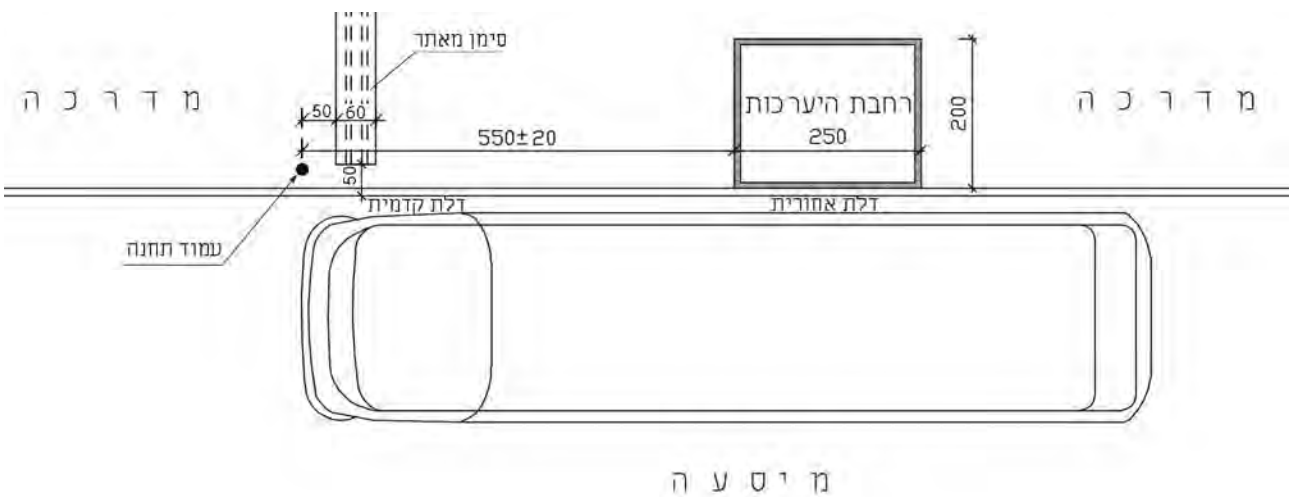
ב. בתחנת אוטובוס שבה מוצב עמוד (ללא סככה) תמוקם רחבת היערכות במרחק (550 ± 20) ס"מ מהעמוד, בצד שממנו מגיע האוטובוס (ראו ציור 20ב).

עמוד תחנה יסומן בסימן אזהרה המתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.9.3.5. לוח מידע המוצב על עמוד תחנה, ושגובה תחתיתו מפני המדרכה קטן מ-200 ס"מ, לא יבלוט יותר מ-20 ס"מ מצדי העמוד. נוסף על כך, יתאים לוח המידע לנדרש עבורו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

שלט המספק מידע על קווים העוזרים בתחנה ועל יעד הנסיעה, לרבות שלט מישושי ושלט קולי, אם נדרש, יתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. לפני השלט יישמר מרחב חופשי ממכשולים שיאפשר להתקרב אל השלט.

20 א – תחנת אוטובוס עם סככת המתנה

20 ב – תחנת אוטובוס עם עמוד

ציור 20 – רחבת היערכות בתחנת אוטובוס (המידות בסנטימטרים)

2.10. תאורה

התאורה של דרכים, מדרגות, כבשים, שבילים, כניסות, חניות ומכשולים בדרך תתאים לנדרש בתקן הישראלי תיי 1918 חלק 4 בסעיף הדן בתאורה (סעיף 2.8).

2.11. רהיטי חוץ ומתקני חוץ

2.11.1 כללי

רהיטי חוץ ומתקני חוץ, כגון: תאי טלפון, תיבות דואר, ספסלים, ברזיות, פחי אשפה, יתאימו לדרישות אלה:

א. יוצבו מחוץ לדרך הנגישה כך שלא יהוו מכשול. אם לא ניתן להציב את רהיטי החוץ מחוץ לדרך הנגישה, הם יוצבו כך שיתאימו לדרישות הרלוונטיות בסעיף הדין במכשולים בדרך שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (סעיף 2.9).

ב. הרהיטים והמתקנים יתאימו גם לסעיף הדין במידות אנוש (אנתרופומטרייה) שם (סעיף 2.6).

ג. כאשר נדרש לפי הוראות כל דין⁽²⁾ ניגוד חזותי ברהיטי חוץ, יתאים הניגוד החזותי לנדרש

בסעיף 2.11.5.

2.11.2 מושבים

2.11.2.1 כללי

מקומות מנוחה לאורך דרך נגישה חיוניים לאנשים עם מוגבלות בניידות.

מושבים המוצבים לאורך דרך נגישה (ספסלים ומושבים אחרים, כגון קירות ישיבה), יעמדו בדרישות אלה (ראו ציור 21):

א. המושבים יוצבו בסמוך לדרך נגישה, כמתואר בציור 21, כך שהם והיושבים עליהם לא יהיו הפרעה למעבר בדרך הנגישה; בקדמת המושב יישמר מעבר חופשי שאורכו כאורך המושב ורוחבו 65 ס"מ לפחות, והוא אינו גורע מרוחב הדרך הנגישה; פני השטח בקדמת המושב ולצדיו יהיו כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בפני הדרך (סעיף 2.7.5).

לצד המושב יסופק שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים, שרוחבו 100 ס"מ לפחות.

ב. המושבים יהיו יציבים כאשר אדם יושב עליהם וכאשר הוא קם.

ג. מפלס פני השטח שעליו ממוקמים המושבים יהיה זהה למפלס הדרך הנגישה הצמודה;

ד. גובה פני המושב יהיה 45 ס"מ – 48 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציורים 21 א - ב).

ה. החלק הקדמי של פני המושב לא יהיה גבוה ביותר מ-2 ס"מ מחלקו האחורי (ראו ציור 21).

2.11.2.2 ספסלים

נוסף על הדרישות המפורטות בסעיף 2.11.2.1, ספסלים נגישים יתאימו גם לדרישות אלה:

א. לספסלים יהיו משענות גב שגובהן, הנמדד בחלק האחורי של המושב, יהיה 35 ס"מ – 40 ס"מ מפני המושב; הזווית של משענת הגב תהיה 90° – 105° יחסית למישור האופקי;

המרחק מחזית המושב עד לפני גב המושב יהיה 40 ס"מ – 45 ס"מ (ראו ציור 21 ב);

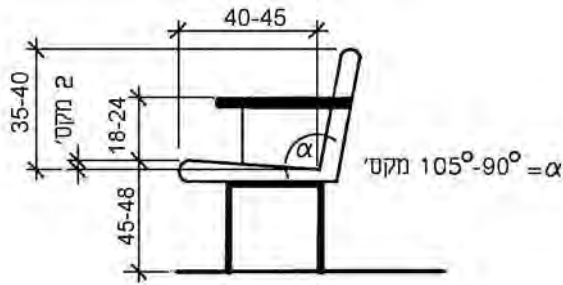
ב. לספסלים יהיו משענות יד לפחות משני צדי המושב. משענות היד יימשכו מגב המושב, ככל

האפשר עד לחזית המושב; אורכן יהיה 30 ס"מ לפחות וגובה פניהן העליונים יהיה

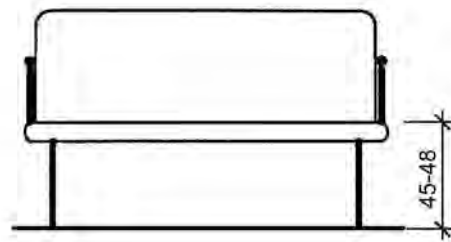
18 ס"מ – 24 ס"מ מפני המושב.

2.11.2.3 מושבים אחרים

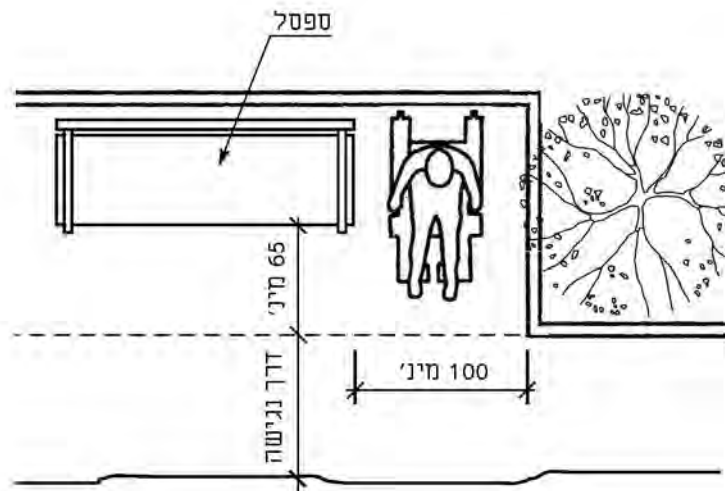
נוסף על הדרישות המפורטות בסעיף 2.11.2.1, מושבים נגישים אחרים יכללו רכיב שיכול לשמש כמשענת ליד; אם רכיב זה הוא משענת יד, גובה פניה העליונים יהיה 18 ס"מ – 24 ס"מ מפני המושב.

21ב - ספסל - מבט צד

21א - ספסל - חזית

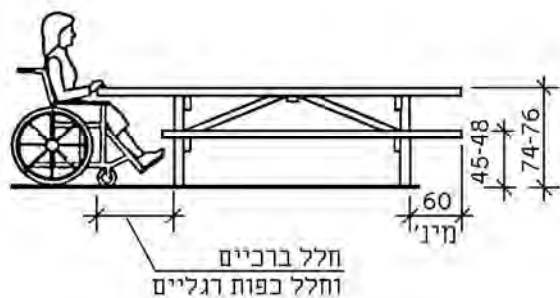

21ג - ספסל - מבט על

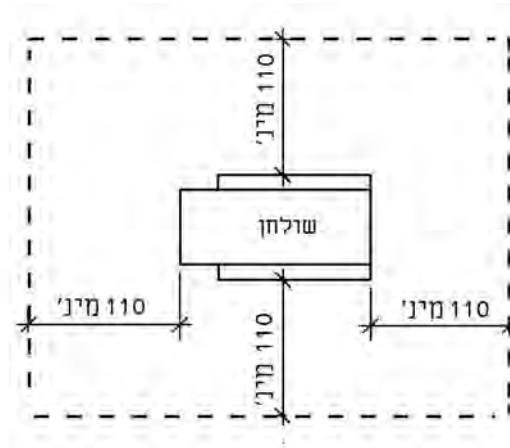
ציור 21 - מושבים (המידות בסנטימטרים)

2.11.3. שולחנות

- במקום שמותקנים בו שולחנות (כגון שולחנות פיקניק), תוביל דרך נגישה אל חלק מהשולחנות. השולחנות הנגישים יתאימו לדרישות אלה:
- א. יהיו יציבים ובטוחים לשימוש;
 - ב. יהיו ממוקמים על משטח המתאים לדרישות הנקובות בסעיף ה' בפני הדרך שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (סעיף 2.7.5). משטח זה יימשך 110 ס"מ לפחות מעבר לכל צד של השולחן (ראו ציור 22א);
 - ד. בכל שולחן נגיש יהיה לפחות מקום ישיבה אחד המיועד לאדם בכיסא גלגלים והמתאים לדרישות עבור חללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (סעיף 2.6.2);
 - ה. פני השולחן יהיו בגובה 74 ס"מ - 76 ס"מ מעל פני הרצפה, ופני ספסל הישיבה יהיו בגובה 45 ס"מ - 48 ס"מ מעל פני הרצפה;
 - ו. בכל ספסל הצמוד לשולחן, מקום ישיבה אחד לפחות שאורכו אינו קטן מ-60 ס"מ יאפשר גישה וישיבה נוחה, ללא מכשול פיזי כגון קורת חיזוק (קושרת) (ראו ציור 22ב).

ב22

א22

הערה לציור:

מידות חלל ברכיים וחלל כפות רגליים מפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

ציור 22 – דוגמה לשולחן פיקניק (המידות בסנטימטרים)

2.11.4. מתקני שתייה

מתקני שתייה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

2.11.5. ניגוד חזותי ברהיטי חוץ

ניגוד חזותי ברהיטי חוץ, כאשר נדרש, יהיה בין רכיבי הרהיט העיקריים לבין עצמם, או בין רהיט החוץ, או לפחות בין דופנותיו הפונות לכיוון ההליכה, לבין סביבתו הקרובה. הניגוד החזותי ברהיטי החוץ יתאים לדרישה הרלוונטית בטבלה 3 שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

2.12. אמצעי גישה לתוך מים

2.12.1. ברכות שחייה

מדרגות המותקנות בברכות שחייה יתאימו לדרישות סעיף 2.4. נוסף על כך, במקומות שבהם נדרשת כניסה נגישה אל תוך המים, יותקן אחד מאמצעי הגישה המפורטים בסעיפים 2.12.1.1 – 2.12.1.5, לפי תנאי המקום, כדי לאפשר לאדם המתנייד בכיסא גלגלים להיכנס למים ולצאת מהמים בבטחה, בנוחות ובכבוד. דרך נגישה תוביל למקום שבו מצוי אמצעי הגישה.

2.12.1.1. מתקן הרמה חיצוני

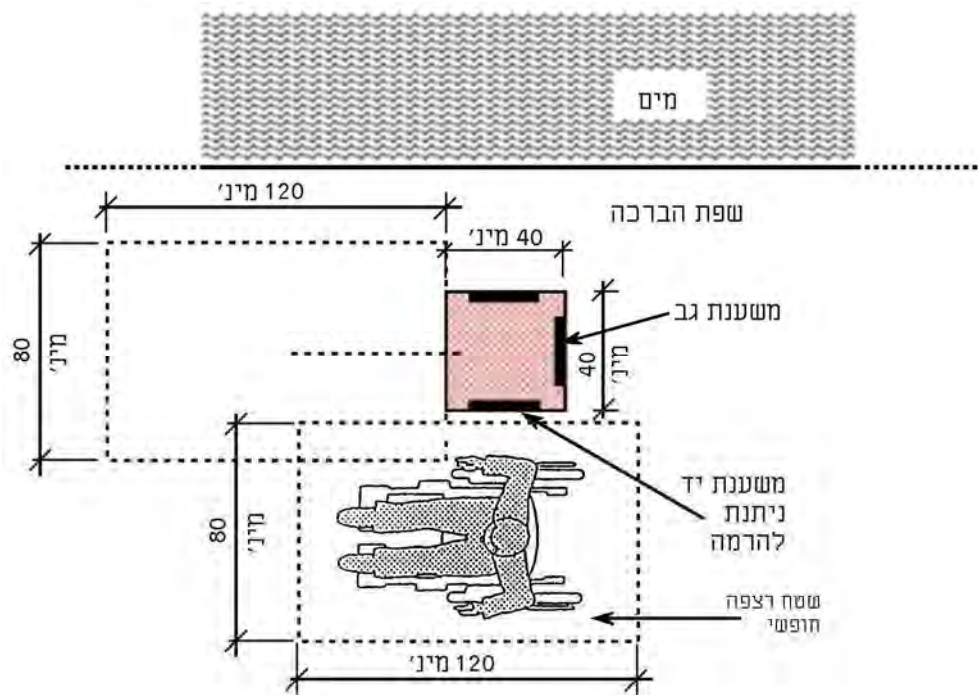
מתקן הרמה חיצוני יתאים לדרישות אלה:

1. מתקן ההרמה יהיה נייד או מקובע, וימוקם בסמוך לחלק של ברכת השחייה שבו עומק המים אינו קטן מ- 100 ס"מ ואינו גדול מ- 120 ס"מ.
2. על שפת הברכה, בסמוך למתקן ההרמה, יישמר שטח רצפה חופשי המתאים לסעיף הדין בשטח סיבוב שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (סעיף 2.7.4).
3. כל חלקי המתקן יהיו ניתנים לניקוי בקלות, עמידים בחומרים כימיים המצויים במימי הברכה ועמידים בשיתוך.
4. אם הם חשופים לקרינת שמש ישירה הם יהיו עמידים גם בקרינה על-סגולה (UV); מתקן ההרמה יותקן, יופעל ויתוחזק לפי הוראות היצרן.

2.12.1.2. מתקן הרמה חיצוני עם מושב

נוסף על האמור בסעיף 2.12.1.1 מתקן הרמה חיצוני עם מושב יתאים לדרישות נוספות אלה :

1. בצמוד למושב מתקן ההרמה, במקביל לו ובחזיתו, יהיה שטח רצפה חופשי שאורכו 120 ס"מ לפחות ורוחבו 80 ס"מ לפחות כמתואר בציור 23; ציר האורך של השטח האמור יהיה מקביל או המשכי, לפי העניין, לציר המושב לצורך מעבר צדי או חזיתי מכיסא הגלגלים אל מושב מתקן ההרמה ובחזרה.
2. מושב מתקן ההרמה יתאים לדרישות אלה :
 - (א) המושב יתאים למתקן ההרמה שאליו הוא מתחבר ;
 - (ב) מידות המושב יהיו 40 ס"מ × 40 ס"מ לפחות ותהיה לו משענת גב ;
 - (ג) המושב יהיה עשוי חומר קשיח.
 - (ד) המושב יהיה יציב. המושב לא ינוע בעת המעבר מכיסא הגלגלים אליו וממנו אל כיסא הגלגלים ;
 - (ה) פני המושב יהיו בגובה 45 ס"מ – 50 ס"מ מפני הרצפה שמתקן ההרמה מותקן עליה ;
 - (ו) המתקן יותקן כך, שבעת שהמושב במצב מוכן למעבר אדם עם מוגבלות אליו יתאפשר מעבר צדי או חזיתי ;
 - (ז) המתקן יאפשר הורדת המושב לתוך המים עד לעומק 45 ס"מ לכל היותר (גם במצב שבו מערכת ההפעלה של המתקן יוצאת מכלל פעולה) ;
 - (ח) מצדי המושב יהיו שתי משענות יד שגובהן 18 ס"מ – 24 ס"מ מעל פני המושב ; משענות היד יהיו ניתנות להרמה או לפירוק כדי לאפשר מעבר מכיסא הגלגלים למושב ובחזרה מכל אחד מצדי המושב ;
 - (ט) המושב יכלול חגורה הניתנת לשחרור מהיר, ושניתן בעזרתה לייצב את האדם היושב על המושב.
3. כושר ההרמה של המתקן יהיה 130 ק"ג לפחות.

ציור 23 – אמצעי גישה לברכת שחייה - מתקן הרמה חיצוני (המידות בסנטימטרים)

2.12.1.3 מתקן הרמה חיצוני עם אבזרי נשיאה אחרים

נוסף על האמור בסעיף 2.12.1.1, מתקן הרמה חיצוני עם אבזרי נשיאה אחרים כגון ערסל או התקן גוף (body support) יתאים לדרישות נוספות אלה:
 אבזר הנשיאה יתאים למתקן ההרמה שאליו הוא מתחבר;
 אם אבזר הנשיאה קיים במידות שונות יסופקו מספר אבזרי נשיאה במידות שונות.

2.12.1.4 דופן ברכה מוגבהת

בדופן ברכה מוגבהת יהיה הגובה של פני המים ושל פני דופן הברכה 45 ס"מ – 50 ס"מ מפני הריצוף הצמוד לדופן הברכה; רוחב דופן הברכה יהיה 40 ס"מ – 45 ס"מ (ראו ציור 24א), כדי לאפשר מעבר אל תוך המים ממצב ישיבה על דופן הברכה.

2.12.1.5 דרך משופעת בתוך המים

דרך משופעת בתוך המים תתחיל במשטח הרצפה הסובב את הברכה ותגיע עד לעומק 70 ס"מ לפחות מתחת לפני המים (ראו ציור 24ב); הדרך המשופעת תתאים לדרישות אלה:

1. רוחבה יהיה 130 ס"מ לפחות;
2. השיפוע האורכי שלה לא יהיה גדול מ-5%;
3. הדרך המשופעת תהיה מופרדת באופן פיזי מתחום המים העיקרי של ברכת השחייה, אלא אם הדרך המשופעת היא הדרך המשמשת לכניסת כלל הציבור לברכה (כגון בברכת גלים);
4. בתחתית הדרך המשופעת יהיה משטח ביניים שמידותיו 130 ס"מ × 130 ס"מ לפחות;
5. בית אחיזה המתאים לנדרש בסעיף 2.3.6 יותקן בשני צדי הדרך המשופעת.
6. דרגת ההתנגדות להחלקה של דרך משופעת בתוך המים תהיה C לפחות בהתאם לתקן הישראלי ת"י 2279.

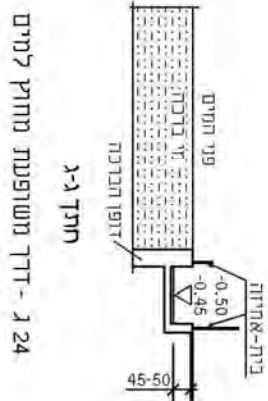
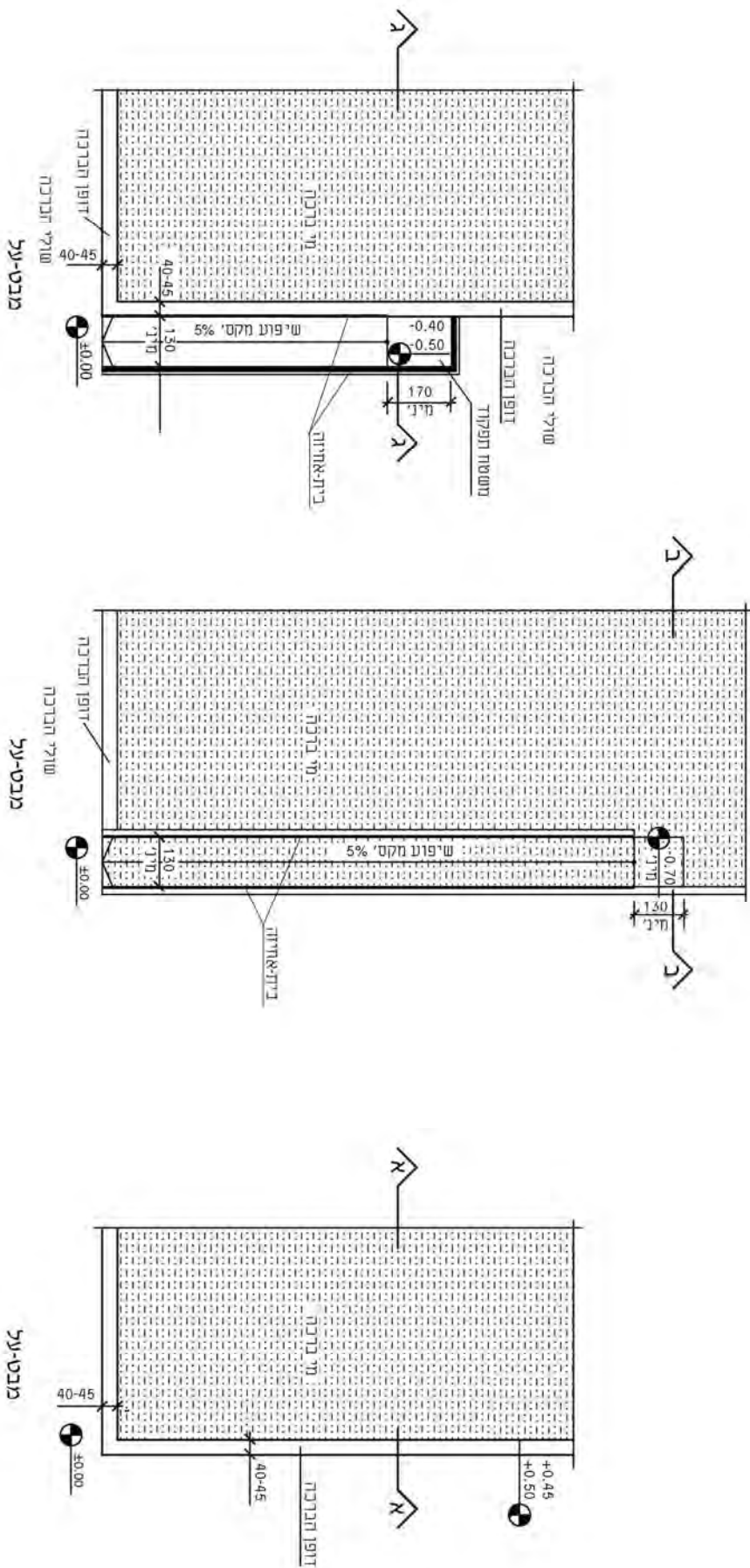
הערה:

כניסה למים ויציאה מהם באמצעות דרך משופעת בתוך המים מחייבות שימוש בכיסא גלגלים ייעודי שיעמוד לרשות המשתמש. כיסא הגלגלים הייעודי יוצא מהמים לאחר כניסת המשתמש למים ויוכנס למים לצורך יציאת המשתמש מהמים.

2.12.1.6 דרך משופעת מחוץ למים

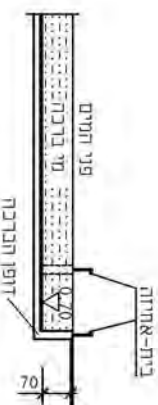
דרך משופעת מחוץ למים תהיה בצמוד לדופן הבִּרְכָה, ותרד לגובה 45 ס"מ – 50 ס"מ מתחת למפלס הפנים העליונים של דופן הבִּרְכָה, כך שיתאפשר מעבר ישיר מכיסא הגלגלים אל דופן הבִּרְכָה (ראו ציור 24ג). הדרך המשופעת תתאים לדרישות המפורטות עבור כבש בסעיפים 2.3.3 – 2.3.7 ולדרישות אלה:

1. השיפוע האורכי של הדרך המשופעת לא יהיה גדול מ-5% ;
2. באזור המעבר ממשטח התפקוד של הדרך המשופעת אל דופן הבִּרְכָה לא יהיה בית אחיזה ;
3. רוחב דופן הבִּרְכָה יהיה 40 ס"מ – 45 ס"מ ;
4. בכל מקום לאורך הדרך המשופעת שיש בו סכנת נפילה, יימצא אמצעי למניעת נפילה (כגון מעקה) שיהיה בניגוד חזותי לסביבתו. הניגוד החזותי יתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6. אם יותקן מעקה, הוא יתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142.
5. דרגת ההתנגדות להחלקה של דרך משופעת בתוך המים תהיה C לפחות בהתאם לתקן הישראלי ת"י 2279.

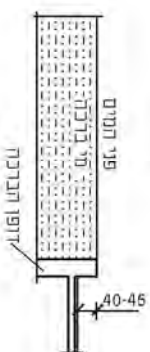
24 ג - דדד משופעת מחוק למים

חיתך ג-ג

24 ב - דדד משופעת בתוך המים

חיתך ב-ב

24 א - דדד מוגבהות

חיתך א-א

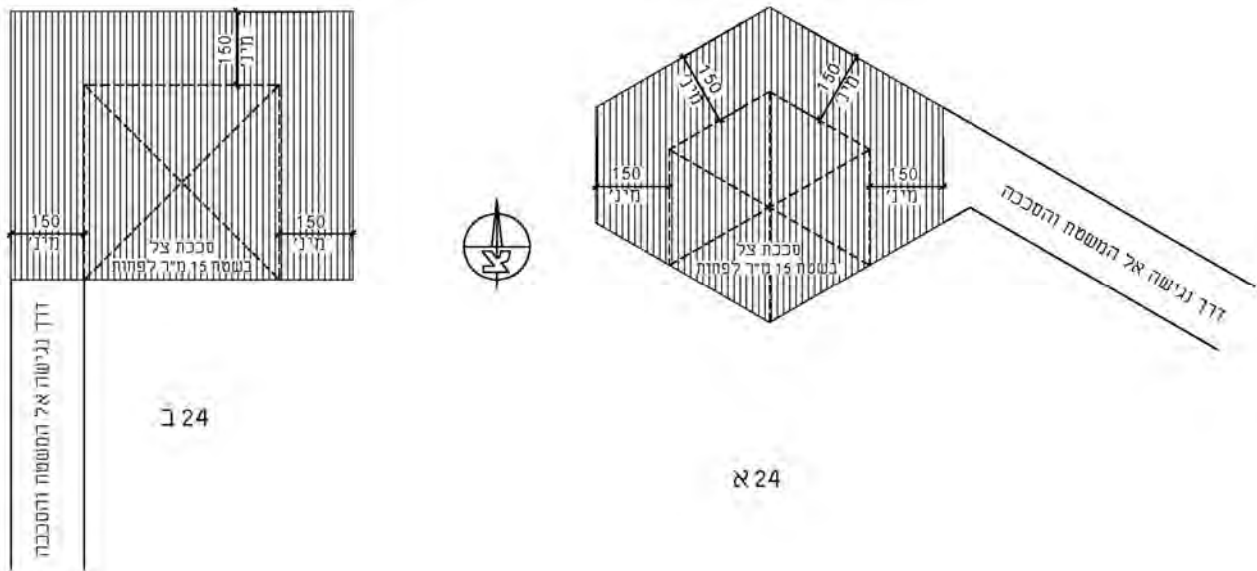
ציור 24 – אמצעי גישה לבקת שחייה (המידות בסנטימטרים)

2.12.2. כניסה למים בחוף רחצה

- דרך נגישה, קבועה או פריקה, המאפשרת הגעה למים בחוף רחצה תתאים לדרישות אלה:
- רוחבה יהיה 160 ס"מ לפחות;
 - השיפוע האורכי שלה לא יהיה גדול מ-5%;
 - אם יש שיפוע רוחבי הוא לא יהיה גדול מ-2%;
 - פני הדרך הנגישה יהיו בניגוד חזותי למשטח הסובב אותה;
 - הפרש הגובה בין פני הדרך הנגישה למשטח הצמוד אליה, למעט בחופי ים, לא יהיה גדול מ-5 ס"מ.
- בקטע הדרך הקרוב למים והחשוף תדירות לפגעי הים, אפשר שפני הדרך לא יהיו קשיחים ובלבד שהדרך תהיה יציבה ותעמוד בבדיקה הנדרשת בסעיף 3.3.3. בתקן הישראלי ת"י 1498 חלק 8.

2.13. סככת צל נגישה

- דרך נגישה תוביל אל סככת צל נגישה. סככת צל נגישה תתאים לדרישות אלה:
- פני המשטח שמתחת לסככת צל נגישה יתאימו לדרישות סעיף 2.1.3, למעט סעיפי משנה ג ו-ה.
 - שטחו של המשטח שמתחת לסככת הצל לא יהיה קטן מ-15 מ"ר בתוספת רצועה שרוחבה 150 ס"מ לפחות שתימשך מעבר להיטל שטח הסככה, לפחות בצד מערב, צפון ומזרח, כמתואר בציור 25.
 - הגובה החופשי (הגדרה 1.3.9) שבין המשטח שמתחת לסככת הצל לבין הרכיב הנמוך ביותר של הסככה לא יהיה קטן מ-210 ס"מ.
 - על סככת צל נגישה יוצבו שלטים הכוללים את סמל הנגישות הבין-לאומי שיתאימו לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. השלטים יוצבו במקום בולט לעין באופן שיהיה אפשר לראותם מכל כיוון שממנו ניתן להגיע אל הסככה.

ציור 25 – דוגמות לסככות צל נגישות (המידות בסנטימטרים)

2.14. מקומות ישיבה מיוחדים במקומות פתוחים להתקהלות ולהתכנסות

- 2.14.1.** דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.1 תקשר בין מקומות חניה נגישים, מדרכה, שירותים נגישים, מקומות נגישים שבהם ניתן שירות (כגון מזנון, קופה) ומקומות ישיבה מיוחדים.

2.14.2. מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים בכיסאות גלגלים במקומות פתוחים המיועדים להתקהלות ולהתכנסות (כגון אמפיתאטרון טבעי) ימוקמו על פני שטח אופקיים.

מקומות הישיבה המיוחדים ימוקמו, ככל האפשר, בזוגות, ובצמוד למקומות ישיבה רגילים. במקומות שבהם הצופים עשויים לעמוד, ימוקמו מקומות הישיבה המיוחדים באופן שקהל עומד לא יסתיר את קווי הראות לבמה, למגרש או למסך (לדוגמה: במת ישיבה מוגבהת המיועדת למקומות הישיבה המיוחדים ולמלווים).

רוחב שטח הרצפה החופשי הנדרש עבור מקום ישיבה מיוחד יהיה 80 ס"מ לפחות, ואורכו - 120 ס"מ לפחות.

אם חזיתו של מקום ישיבה מיוחד גובלת במפלס נמוך יותר וקיימת סכנת נפילה, יותקנו בחזית אמצעי הגנה אלה:

- סף מוגבה או רכיב הגנה שפניו העליונים בגובה 9 ס"מ לפחות ותחתיתו בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

- מחסום שגובה פניו העליונים 68 ס"מ – 72 ס"מ מפני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

2.14.3. במקומות שבהם יותקנו מערכות עזר לשמיעה, הן יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2.15 שילוט

שילוט המוצב בסביבה שמחוץ לבניין יתאים לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

נספח א - טבלת השוואה של סעיפי מהדורת התקן משנת 2001 לעומת סעיפי

מהדורת התקן משנת 2012

(נורמטיבי)

טור א בטבלה שלהלן מפרט את המספר והשם של סעיפי התקן במהדורתו משנת 2001 ובטור ב מפורטים המספר והשם של סעיפים אלה, לרבות שינויים שעברו במהדורת התקן משנת 2012.

הערות	טור ב - מהדורת 2012		טור א - מהדורת 2001	
	שם הסעיף	מס' הסעיף	שם הסעיף	מס' הסעיף
-	תחום התקן	.1.1	תחום התקן	.1.1
-	אזכורים	.1.2	אזכורים	.1.2
-	הגדרות	.1.3	הגדרות	.1.3
הסעיף בוטל	-	-	ציורים	.1.4
-	דרכים נגישות להולכי רגל, למעט מדרכות	.2.1	דרכים נגישות להולכי רגל	.2.1
-	כללי	.2.1.1	כללי	.2.1.1
-	מכשולים בדרך נגישה	.2.1.2	מכשולים בדרך	.2.1.2
-	פני דרך נגישה	.2.1.3	פני הדרך	.2.1.3
-	פני דרך נגישה	.2.1.3	שולי דרך נגישה	.2.1.4
-	רוחב דרך נגישה	.2.1.4	רוחב הדרך	.2.1.5
-	שיפוע דרך נגישה	.2.1.5	שיפוע הדרך	.2.1.6
-	שיפוע רוחבי	.2.1.5.1	שיפוע רוחבי	.2.1.6.1
-	שיפוע אורכי ומשטחי ביניים	.2.1.5.2	שיפוע אורכי ומשטחי ביניים	.2.1.6.2
-	הכניסה לבניין	.2.2	הכניסה לבניין	.2.2
-	כבש	.2.3	כבש	.2.3
-	כללי	.2.3.1	כללי	.2.3.1
-	שיפוע הכבש	.2.3.2	שיפוע הכבש	.2.3.2
-	רוחב הכבש	.2.3.3	רוחב הכבש	.2.3.3
-	משטחי תפקוד ומשטחי ביניים בכבש	.2.3.4	משטחי ביניים בכבש	.2.3.4
-	בכבש		משטחי תפקוד בכבש	.2.3.5
-	פני השטח	.2.3.5	פני השטח	.2.3.6

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

הערות	טור ב - מהדורת 2012		טור א - מהדורת 2001	
	שם הסעיף	מס' הסעיף	שם הסעיף	מס' הסעיף
הסעיף בוטל (במהדורת 2012 מופיע סעיף 2.3.7 חדש שדן בנושא אחר)	-	-	משטחי אזהרה בכבש	2.3.7
הסעיף בוטל	-	2.4.7	מעקים בכבש	2.3.8
-	בתי-אחיזה בכבש	2.3.6	בתי-אחיזה בכבש	2.3.9
-	רכיבי הגנה בשולי כבש	2.3.7	רכיבי הגנה בשולי כבש	2.3.10
-	מדרגות	2.4	מדרגות	2.4
הסעיף בוטל (במהדורת 2012 מופיע סעיף 2.4.1 חדש שדן בנושא אחר)	-	-	כללי	2.4.1
-	מהלך המדרגות	2.4.1	מהלך המדרגות	2.4.2
-	שלח ורום של המדרגה	2.4.2	שלח ורום המדרגה	2.4.3
-	אפי מדרגה	2.4.3	אפי מדרגה	2.4.4
-	פני השטח	2.4.4	פני השטח	2.4.5
-	סימני אזהרה למדרגות ופסים בקצה השלח	2.4.5	משטחי אזהרה למדרגות	2.4.6
הסעיף בוטל (במהדורת 2012 מופיע סעיף 2.4.7 חדש שדן בנושא אחר)	-	2.4.7	מעקים למדרגות	2.4.7
-	בתי-אחיזה במדרגות	2.4.6	בתי-אחיזה במדרגות	2.4.8
-	מבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה	2.4.7	מבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה	2.4.9
-	מעליות ואמצעי העלאה	2.5	מעליות ואמצעי העלאה	2.5
-	מדרכות	2.6	מדרכות	2.6
-	רוחב רצועת הליכה במדרכה	2.6.1	כללי	2.6.1
-	שיפועים במדרכה	2.6.3		
-	כבש המוביל אל גשר או אל מעבר תת-קרקעי להולכי רגל	2.6.7	מקומות חציית הכביש	2.6.2

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

הערות	טור ב - מהדורת 2012		טור א - מהדורת 2001	
	שם הסעיף	מס' הסעיף	שם הסעיף	מס' הסעיף
-	מקומות לחציית כביש	.2.6.4	הנמכת מדרכות ואיי-תנועה	.2.6.3
	אי-תנועה	.2.6.5		
	התקני שמע לרמזורים	.2.6.6		
-	כללי	.2.6.4.1	כללי	.2.6.3.1
-	הנמכת המדרכה	.2.6.4.2	מידות הנמכת המדרכה	.2.6.3.2
-	שיפוע הנמכת המדרכה	.2.6.4.3	שיפוע הנמכת המדרכה	.2.6.3.3
-	שיפוע הנמכת המדרכה	.2.6.4.3	אגפי ההנמכה	.2.6.3.4
-	כללי	.2.6.4.1	פני השטח	.2.6.3.5
-	אי תנועה	.2.6.5	אי תנועה	.2.6.3.6
-	התקני שמע לרמזורים	.2.6.6	רמזורי שמע	.2.6.3.7
-	מקומות חניה נגישים	.2.7	חניות נגישות	.2.7
-	מידות	.2.7.1	מידות	.2.7.1
-	גובה	.2.7.1.1	גובה חופשי	.2.7.1.1
-	רוחב	.2.7.1.2	רוחב	.2.7.1.2
-	אורך	.2.7.1.3	אורך	.2.7.1.3
הסעיף בוטל (במהדורת 2012 מופיע סעיף 2.7.2 חדש שדן בנושא אחר)	-	-	מספר מקומות החניה	.2.7.2
-	מקומות חניה נגישים	.2.7	מיקום מקומות החניה	.2.7.3
-	המעבר ממקומות החניה הנגישים למדרכה	.2.7.2		
-	פני השטח וסימונם	.2.7.3	פני השטח	.2.7.4
-	מכונות למתן שירות אוטומטי	.2.7.5	מכונות למתן שירות אוטומטי	.2.7.5
-	שילוט ותמרור	.2.7.4	שילוט	.2.7.6

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

הערות	טור ב - מהדורת 2012		טור א - מהדורת 2001	
	שם הסעיף	מס' הסעיף	שם הסעיף	מס' הסעיף
-	מקום להעלאת נוסעים ולהורדתם	.2.8	אזורי העלאת נוסעים	.2.8
-	תחנות לתחבורה ציבורית	.2.9	תחנות תחבורה ציבורית	.2.9
-	כללי	.2.9.1	כללי	.2.9.1
-	סימני אזהרה לאורך רציפי תחבורה ציבורית	.2.9.2	משטחי אזהרה	.2.9.2
-	תאורה	.2.10	תאורה	.2.10
-	רהיטי חוץ ומתקני חוץ	.2.11	ריהוט חוץ ומתקני חוץ	.2.11
-	כללי	.2.11.1	כללי	.2.11.1
-	מושבים	.2.11.2	ספסלים	.2.11.2
-	שולחנות	.2.11.3	שולחנות פיקניק	.2.11.3
-	אמצעי גישה לתוך מים	.2.12	אמצעי גישה לתוך מים	.2.12
-	מקומות ישיבה מיוחדים במקומות פתוחים להתקהלות ולהתכנסות	.2.14	מקומות ישיבה	.2.13

רשימת מונחים⁽¹³⁾

nosing	-	אף מדרגה
switchback stairs	-	מדרגות פרסה
open riser	-	רום פתוח
pavement	-	מיסעה

⁽¹³⁾ מונחים אלה (למעט המונח האחרון) מקובלים בלשון בעלי המקצוע ואינם מופיעים במילוני האקדמיה ללשון העברית.

נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות

Accessibility of the built environment: Indoors - Basic requirements

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
נורית איבניצקי, חנה זיו ז"ל, שמואל חיימוביץ (יו"ר), סליה יונג, עמוס לבנת, דני פריגת

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	רון כהן-צמח
המועצה הישראלית לצרכנות	-	דוד אייזן
הפקולטה להנדסה אזרחית	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים	-	פיני וולך
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	יוסי ששון
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נאח

כמו כן תרמו להכנת התקן: נירה בר-אשר, דן עמר, רעיה קובזאנצב.
נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

מילות מפתח:

אנשים עם מגבלות, נכים, נגישות, בניינים, תכן.

Descriptors:

handicapped people, disabled people, accessibility, buildings, design.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

רשמיות התקן

יש לבדוק אם המסמך רשמי, או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי/גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1 הקדמה

1 מבוא

1 **פרק א - עניינים כלליים**

1 1.1 תחום התקן

2 1.2 אזכורים

2 1.3 הגדרות

3 **פרק ב - דרישות תכנון**

3 2.1 כניסה נגישה לבניין

4 2.2 סף בפתח

5 2.3 דלתות ושערים

9 2.4 דרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים

11 2.5 כבשים

14 2.6 מדרגות

19 2.7 אזורי מחסה

19 2.8 מעליות

20 2.9 מדרגות נעות ומסועי לכת

20 2.10 מעלונים

21 2.11 שירותים נגישים

32 2.12 מתקן שתייה

32 2.13 תאורה

32 2.14 חניות נגישות

..... **נספח א - דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הדין בבטיחות אש שבתקנות**

33 התכנון והבנייה

35 **רשימת מונחים**

הקדמה

תקן זה הוא החלק השלישי בסדרת תקנים חדנה בנגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה מחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות ייחודיות
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון

בתקן זה יש לעיין יחד עם התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 4.

מבוא

תקן זה קובע עקרונות תכנון ודרישות מינימליות לתכנון חללים ורכיבים שבתוך בניינים, במגמה לאפשר גם לאנשים בעלי מגבלות מסוגים שונים נגישות בתוך הבניינים ושימוש בהם ובשירות הניתן בהם. הדרישות המפורטות בחלק 3.1 של התקן מתייחסות לאותם חללים ורכיבי בניין העשויים להימצא בכל בניין, ללא קשר ליעודו ולשימוש בו, כגון: דלתות, פרוזדורים, מדרגות, חדרי שירותים. בחלק 3.2⁽¹⁾ של התקן מפורטות דרישות נוספות שהן ייחודיות לשימושים מסוימים, כגון: מקלחות, מלתחות, מקומות ישיבה באולמות, מקומות ישיבה באזורי המתנה, עמדות עבודה. אם יוגדרו בעתיד בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾ דרישות שישפיעו על הדרישות שבתקן זה, יעודכן התקן בהתאם.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון ולביצוע של חללים ורכיבים בתוך בניינים, כך שתאפשר בהם נגישות (הגדרה 1.3.6)⁽³⁾. דרישות תקן זה באות נוסף על הדרישות הנקובות בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 ות"י 1918 חלק 4. הדרישות המפורטות בתקן זה מתאימות לתכנון בניינים חדשים, כך שיהיו נגישים ככל הנדרש לפי הוראת כל דין. אין תקן זה בא לקבוע אילו בניינים חייבים לעמוד בדרישה מדרישותיו. חובת ההחלה של דרישות התקן נקבעת לפי הוראות כל דין.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התשי"ל-1970 על עדכוניהן.

⁽³⁾ בניינים ייעודיים המשרתים בעיקר אנשים בעלי מגבלות, כגון: מבנים המיועדים לקשישים, בתי חולים, מוסדות חינוך לאנשים בעלי מגבלות, מתקני נופש לאנשים בעלי מגבלות - יתכוננו, נוסף על דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים לאוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

תקן זה אינו דן בנגישות בתוך יחידות דיור בבנייני מגורים, לרבות בשטחים המוצמדים אליהן (הגדרה 1.3.7), ובתוך יחידות אכסון מיוחדות (כמשמעותן בחלק ח של תקנות התכנון והבנייה⁽²⁾); בכך דן חלק 5⁽¹⁾ של סדרת התקנים ת"י 1918. התקן אינו דן בחללים וברכיבי בניין שהם ייחודיים לשימושים מסוימים; הדרישות לגביהם מפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾.

2.1. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 975	- קביעת שטח של דירה
ת"י 1142	- מעקים ומסעדים
ת"י 1172	- מכלל של מושב ומכסה לאסלה
ת"י 1918 חלק 1	- נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
ת"י 1918 חלק 2	- נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה מחוץ לבניין
ת"י 1918 חלק 3.2 ⁽¹⁾	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות ייחודיות
ת"י 1918 חלק 4	- נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
ת"י 2252 חלק 1	- משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה - כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלוניס אנכיים
ת"י 2279	- התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה
ת"י 2481 חלק 70	- מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה - התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מגבלות
ת"י 5115 חלק 3	- יחידות החתלה: יחידות החתלה לשימוש ציבורי

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 2), התשס"ה-2005
 תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
 הל"ת - הוראות למתקני תברואה, התש"ל-1970, על עדכוניהן

3.1. הגדרות

ההגדרות של התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

3.1.1. רוחב הפתח

רוחב הפתח, הנמדד כנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾.

3.1.2. משטח תפקוד

שטח אופקי חופשי לפני דלת, המאפשר מרחב תמרון הנדרש לתנועה של אדם בכיסא גלגלים.

⁽⁴⁾ תקנות התכנון והבנייה נמצאות ברוויזיה בעת פרסום תקן זה. עד לפרסום הנוסח המתוקן של התקנות תקפות הדרישות הרלוונטיות שבנספח א לתקן זה.

1. 3. 3 מעלון

התקן המותקן דרך קבע כדי לשרת מפלסים קבועים של רחבות עצירה, והכולל מתקן הרמה מונחה שמידותיו וחומרי הבנייה שלו מאפשרים גישה ושימוש לנוסעים בעלי מגבלות.

1. 3. 4 מעלון אנכי

מעלון הכולל משטח הרמה הנע אנכית בין שני מפלסים ומיועד לשמש אדם עומד או אדם יושב בכיסא או בכיסא גלגלים. מעלון אנכי יכול להיות מותקן בתוך פיר או בלעדיו.

1. 3. 5 קבועות

כלי קיבול ומתקנים המחוברים למקור הספקת מים, המקבלים לתוכם או מזרימים מתוכם נוזלים או פסולת המוסעת על ידי נוזלים, ואלה מועברים או שאינם מועברים אל מערכת הביבים אשר אליה מחוברים כלי הקיבול והמתקנים באופן ישיר או עקיף (דוגמות: אסלה, כיור, משתנה, מקלחת).

1. 3. 6 נגישות

כהגדרתה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מגבלות: אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתוכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

1. 3. 7 שטח מוצמד

שטח שהוצא משטח הרכוש המשותף ושיוחד כדין או על פי חוזה לדירה מסוימת, כמתואר בתקן הישראלי ת"י 975 בסעיף הדרך בהצמדות לדירה.

1. 3. 8 כבש מעוקל

כבש שציר התנועה על פניו קשתי.

פרק ב - דרישות תכנון

2. 1 כניסה נגישה לבניין

כניסה נגישה לבניין תעמוד בדרישות המפורטות בסעיף הדרך בכניסה לבניין שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2, וגם בדרישות המפורטות להלן בסעיפים 2.1.1, 2.1.2 ו-2.2. דלת בכניסה לבניין תעמוד בדרישות סעיף 2.3.

2. 1. 1 כניסה מקורה

אם הכניסה לבניין מקורה, יימשך הקירווי לפחות מעל משטח התפקוד שלפני הדלת (ראו סעיף 2.3.5), למעט בכניסות שבהן דלת הכניסה היא דלת אוטומטית.

הערה:

קירווי מעל משטח התפקוד מאפשר הגנה מפני גשם בזמן ההתארגנות לפני הכניסה לבניין.

2. 1. 2. משטח ניגוב

אם מותקן לפני דלת הכניסה לבניין משטח המיועד לניגוב סוליות נעליים וגלגלי כיסאות גלגלים, הוא יעמוד בדרישות אלה:

- השימוש בו לא יגרום לתזוזתו;
- הפרש הגובה בין פני משטח הניגוב לפני המדרג הסובבים יתאים לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בהפרשי גבהים;
- שוליו של משטח הניגוב לא יהיו מכופפים ופני השטח שלו לא יפריעו לתנועה.

הערות:

- א. משטח ניגוב לפני דלת הכניסה מיועד למנוע הרטבת פני השטח של מדרכים, שההתנגדות להחלקה של חומר הריצוף שלהם מותאמת להיותם יבשים (ראו סעיף 2.4.3).
- ב. שטיחים מסוימים עלולים לגרום להסטת כיסא גלגלים ועזרי הליכה מכיוון התנועה שלהם.

2. 2. סף בפתח

הפרש הגובה בין הפנים העליונים של סף בפתח דלת לבין פני הרצפה הצמודים אליו יעמוד בדרישות אלה, לפי העניין:

2. 2. 1. בדלת כניסה לבניין ובפתח כל דלת המקשרת בין פנים הבניין לחוץ הבניין יהיה הפרש הגובה 2 ס"מ לכל היותר.

בדלת פנים יהיה הפרש הגובה 1.5 ס"מ לכל היותר.

אם הפרש הגובה גדול מ-1.0 ס"מ, יותקן סף ששיפועו אינו גדול מ-50% (יחס של יחידת גובה אחת לשתי יחידות אורך)⁽⁵⁾ (ראו ציור א1).

הערה:

אפשר לקבל את השיפועים הנדרשים לעיל גם באמצעות הרכבת פרופיל משופע.

2. 2. 2. למרות האמור בסעיף 2.2.1, מותר שביציאה למרפסת לא מקורה או לגג לא מקורה יהיה הפרש הגובה בסף עד 6 ס"מ, אם יותקן בו אחד מאלה:

א. רכיב משופע קבוע, שאורכו אינו גדול מ-50 ס"מ ושיפועו אינו גדול מ-12% (יחס של יחידת גובה אחת לכ-8 יחידות אורך);

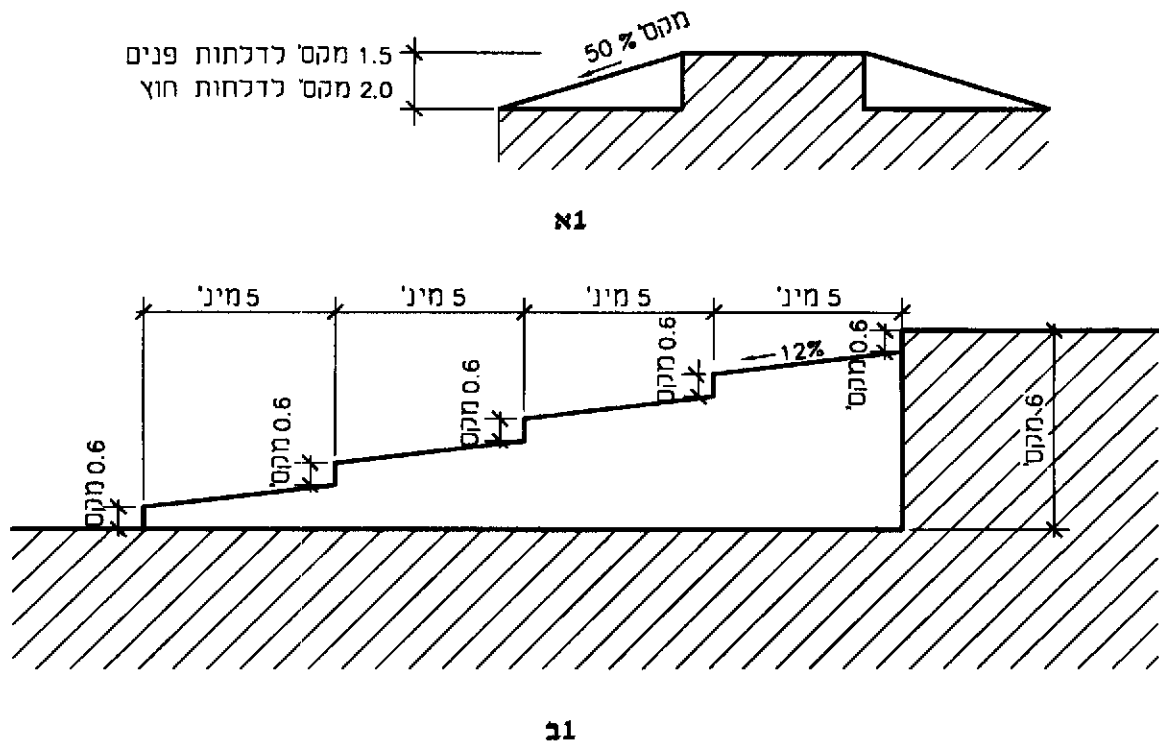
ב. רכיב מדורג קבוע כמתואר בציור 1ב.

2. 2. 3. בדלת כניסה ליחידת דיור יהיה הפרש הגובה 2 ס"מ לכל היותר; אין חובה להתקין סף משופע כנדרש בסעיף 2.2.1.

2. 2. 4. בדלתות של מרחבים מוגנים ומקלטים יותקן רכיב קבוע או פריק, מדורג או משופע, כמתואר בציורים א1 - 1ב, לפי העניין.

2. 2. 5. הדרישות המפורטות בסעיפים 2.2.1 - 2.2.4 יחולו לכל רוחב הפתח; בפתחים שרוחבם גדול מ-100 ס"מ, הדרישות יחולו לרוחב 100 ס"מ לפחות.

⁽⁵⁾ שיעור השיפוע נקבע על ידי היחס בין גובה השיפוע לבין ההיטל האופקי שלו, מבוטא באחוזים.

ציור 1 - דוגמות לסף בפתח (המידות בסנטימטרים)

2.3. דלתות ושערים

דלתות ושערים לאורך דרכים נגישות ובכניסה לחללים נגישים יתאימו לדרישות סעיפים 2.3.1 - 2.3.8. דלתות לשירותים נגישים יתאימו לדרישות סעיף 2.11.10. ליד דלת מסתובבת⁽⁶⁾, דלת מטוטלת⁽⁶⁾ ("פנדלי") ומתקני מעבר אחרים שאינם נגישים, המונעים מעבר של אנשים בעלי מגבלות (כגון: מעצור צלב סובב⁽⁶⁾, מעברים אלקטרוניים), תותקן דלת נוספת (כגון דלת סובבת⁽⁶⁾ ["דלת צירי"]) המיועדת לאותה מטרה. שלט המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 יכוון מהדלת שאינה נגישה אל הדלת הנוספת. הדלת הנוספת תתאים לדרישות אלה:
 - דרישות סעיף 2.3 על סעיפי המשנה שלו;
 - אם היא משמשת כדלת כניסה, היא תתאים גם לדרישות סעיף 2.1;
 - תותקן באותה חזית ובמקום הניתן להבחנה ממיקום הדלת שאינה נגישה, ובמרחק שאינו גדול מ-10 מ' ממנה.

2.3.1. כוח ההפעלה

כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת בדרך נגישה יתאים למפורט להלן:
 א. דלת פנים, למעט דלתות אלה: דלת אש, דלת עשן ודלת למרחב מוגן - 22 ניוטון מקסי';
 ב. דלת חוץ - 30 ניוטון מקסי'.
 אם כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת דלת שאינה במצב רגיל-פתוח⁽⁶⁾ (אינה פתוחה בזמן השימוש בבניין) גדול מ-30 ניוטון, יותקן מנגנון עזר המאפשר את פתיחת הדלת ללא הפעלת כוח גדול מן הנדרש לעיל.

⁽⁶⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

דרישה זו אינה חלה על דלתות כניסה לחדרי מדרגות. מנגנון העזר יתאים לנדרש עבורו בת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן באמצעי הפעלה.

הערה:

הכניסה הנגישה ביותר מתאפשרת על ידי דלת הזזה עם פתיחה אוטומטית.

2. 3. 2. מגיפי דלת

בדלתות שמוחקן בהן מגיף דלת⁽⁶⁾ יהיה מגיף הדלת בעל מנגנון השהיה ויכוון כך, שהזמן שיידרש לסגירת אגף הדלת לא יהיה קטן מ-5 שניות. כוח ההפעלה הנדרש לפתיחת הדלת יתאים לדרישות סעיף 2.3.1.

2. 3. 3. דלת אוטומטית

בפתח של דלת הנפתחת אוטומטית יורכב מנגנון השהיה. דלת אוטומטית תנוע בקצב שאינו גדול מ-500 מ"מ לשנייה ואינו קטן מ-250 מ"מ לשנייה.

2. 3. 4. רוחב הפתח

רוחב הפתח (הגדרה 1.3.1) לא יהיה קטן מ-80 ס"מ. בכל מקרה, בדלת בעלת שני אגפים, לפחות רוחב האגף הנפתח ראשון יתאים לדרישה זו. למרות האמור לעיל, רוחב הפתח יהיה לפחות 110 ס"מ בחללים שיש לאפשר בהם גם פעילות של אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים מיוחדים, שמפתח הגלגלים שלהם גדול במיוחד (פעילות כגון: כדורסל, טניס שולחן, סייף, אתלטיקה, מחול), ובפתחים לאורך דרכים נגישות המובילות לחללים אלה ומהם (כגון: בכניסות לבניין, לשירותים נגשים, למקלחות נגישות, למלתחות נגישות, למזנון).

2. 3. 5. משטחי תפקוד

2. 3. 5. 1. כללי

מיקום משטחי התפקוד (הגדרה 1.3.2) יהיה כמפורט להלן:

- א. לפני פתח הדלת ואחריו יישמר משטח תפקוד שיאפשר לאדם בכיסא גלגלים תמרון במהלך תנועתו דרך הפתח. מיקום משטחי התפקוד ומידותיהם יתאימו למתואר בציורים 2-3.
- ב. למרות האמור לעיל, במקומות שקיימות לגביהם הוראות כל דין המאפשרות שמידות משטחים לפני דלת יהיו קטנות מהנדרש לעיל, יתאימו מידות המשטחים לנדרש בסעיף 2.3.4.2.

הערה:

- הדרישה המפורטת בסעיף א לעיל אינה חלה על פתחים הנמצאים במשטחי ביניים במדרגות, למעט במשטחי ביניים המהווים דרך גישה לאזור מחסה (ראו סעיף 2.7) או לחללים נגשים אחרים.
 - ג. משטח התפקוד יכלול את כל רוחב הפתח.
- בדלת סובבת יישך משטח התפקוד ממזוזה⁽⁶⁾⁽⁷⁾ הדלת שבצד הצירים ועד מעבר למזוזה שבצד המנועול.

בדלת סובבת שאינה נפתחת אוטומטית יישמר שטח קיר חופשי ברוחב 30 ס"מ לפחות מעבר למזוזה הדלת שבצד המנועול (ראו ציור 2).

הערה:

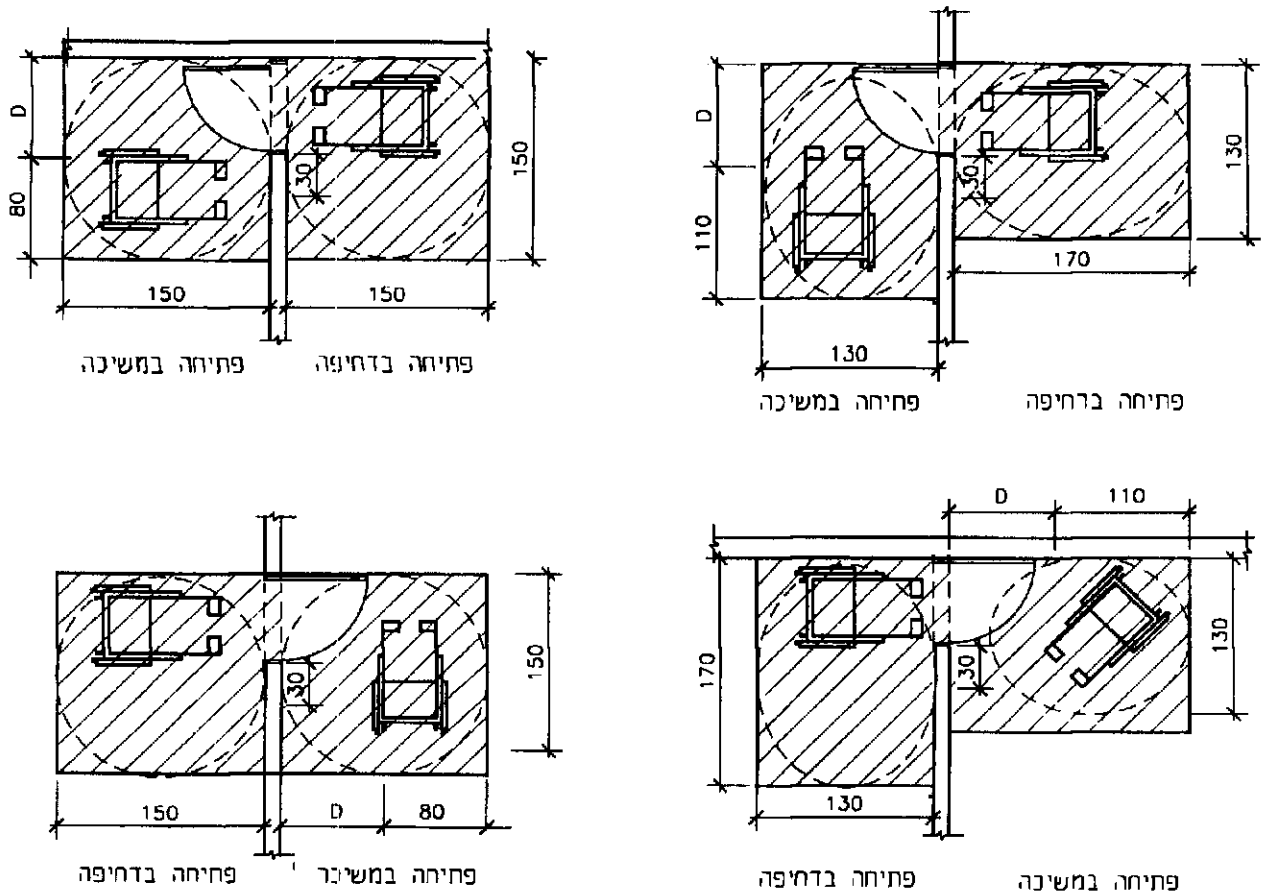
משטח תפקוד יכול להיות חלק משטח הפרוזדור.

⁽⁷⁾ מזוזה הדלת מכונה בפי הציבור בטעות "משקוף".

2. 3. 5. 2 מידות משטח התפקוד

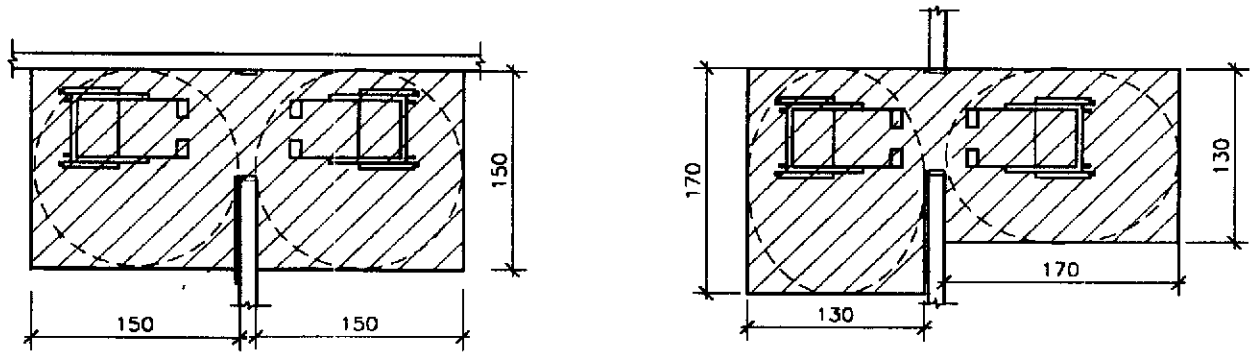
מידות משטח התפקוד יהיו כמפורט להלן:

- א. לדלת סובבת הנפתחת במשיכה: לפחות $[(110+D) \times 130]$ ס"מ, או לפחות $[(80+D) \times 150]$ ס"מ, כאשר $D =$ רוחב אגף הדלת בס"מ (ראו ציור 2)⁽⁸⁾.
- ב. לדלת סובבת הנפתחת בדחיפה: לפחות 150×150 ס"מ, או לפחות 130×170 ס"מ (ראו ציור 2).
- ג. לדלת הזזה: לפחות 150×150 ס"מ, או לפחות 130×170 ס"מ (ראו ציור 3).

ציור 2 - משטחי תפקוד לפני דלת סובבת (המידות בסנטימטרים)

⁽⁸⁾ במקומות המיועדים לפעילויות ספורט, שמידות הדלתות בהם מתאימות לדרישות סעיף 2.3.4, מידות משטח התפקוד יהיו $[(120+D) \times 150]$ ס"מ לפחות.

ציור 3 - משטחי תפקוד לפני דלת הזזה (המידות בסנטימטרים)

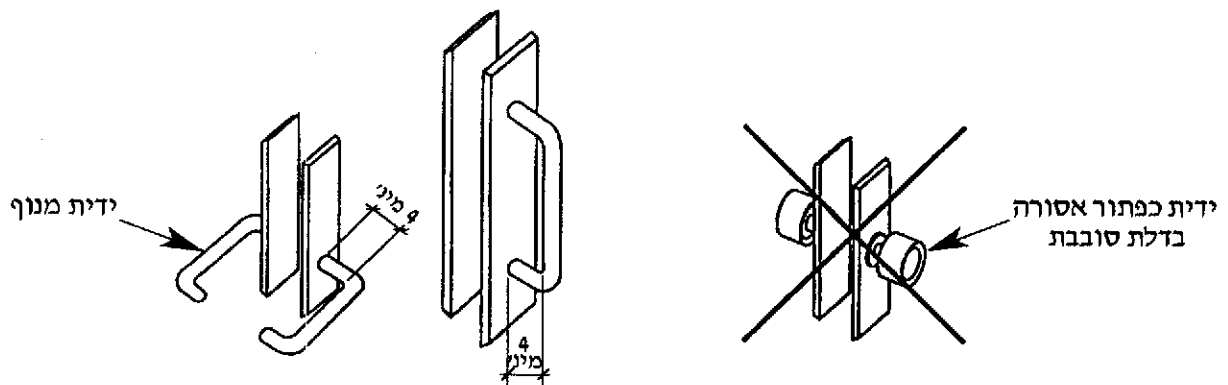
2. 3. 6. דלתות מזוגגות

סימני אזהרה על דלתות מזוגגות בזכוכית שקופה יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדן בדלתות וקירות שקופים.
 אם באגף של דלת סובבת מותקן פתח ראייה, המיועד לאפשר לאדם המתקרב אל הדלת להבחין באדם אחר הנמצא מעברה השני של הדלת, גם אם הוא נמוך קומה או מתנייד בכיסא גלגלים, יתאים פתח הראייה לדרישות אלה:
 - פתח ראייה יחיד באגף דלת יהיה כזה, שתחום הראייה דרכו יהיה לפחות בין 100 ס"מ ל-150 ס"מ מפני הרצפה;
 - רוחב פתח הראייה יהיה 20 ס"מ לפחות.
 הערה:
 הדרישות המפורטות לעיל אינן חלות על דלתות שיש לגביהן דרישות של רשויות מוסמכות, כגון: דלת אש, דלת עשן.

2. 3. 7. אבזרים ופרזול

2. 3. 7. 1. ידיות

ידיות ומנעולים יותקנו בגובה 85 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה.
 המרחק בין אגף הדלת לחלק הפנימי של הידית לא יהיה קטן מ-4 ס"מ (ראו ציור 4).
 בדלת סובבת⁽⁶⁾ אין להתקין ידיות עגולות מסוג ידית כפתור⁽⁶⁾, הדורשות פעולת סיבוב.
 הערה:
 צורת הידית המועדפת היא ידית מנוף⁽⁶⁾.

ציור 4 - ידיות לדלתות (המידות בסנטימטרים)

2. 3. 7. 2. אמצעי עזר לסגירה

אם נדרש אמצעי עזר לסגירת הדלת נוסף על הידית, יותקן מוט או אמצעי מתאים אחר המאפשר משיכת הדלת לצורך סגירתה. האמצעי האמור יותקן בגובה 85 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה ובמרחק 25 ס"מ לכל היותר מקצה אגף הדלת הקרוב לציר הדלת. המרחק בין הפן הפנימי של אמצעי המשיכה לפני האגף לא יהיה קטן מ-4 ס"מ ולא גדול מ-7 ס"מ. יותקן אמצעי עזר לסגירת הדלת לפחות בדלתות המותקנות במקומות אלה: בדלתות כניסה נגישות לבניין, בדלתות לשירותים נגישים.

2. 3. 8. זיהוי פתחים

ינקטו אמצעים שיאפשרו זיהוי חזותי של פתחים, כגון: ניגוד בין גון מלבן הדלת לגון הקיר, הבדלים בעוצמת ההארה, סימון חזותי ומישושי על פני הרצפה, שילוט בהתאם לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 4. דרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים

2. 4. 1. כללי

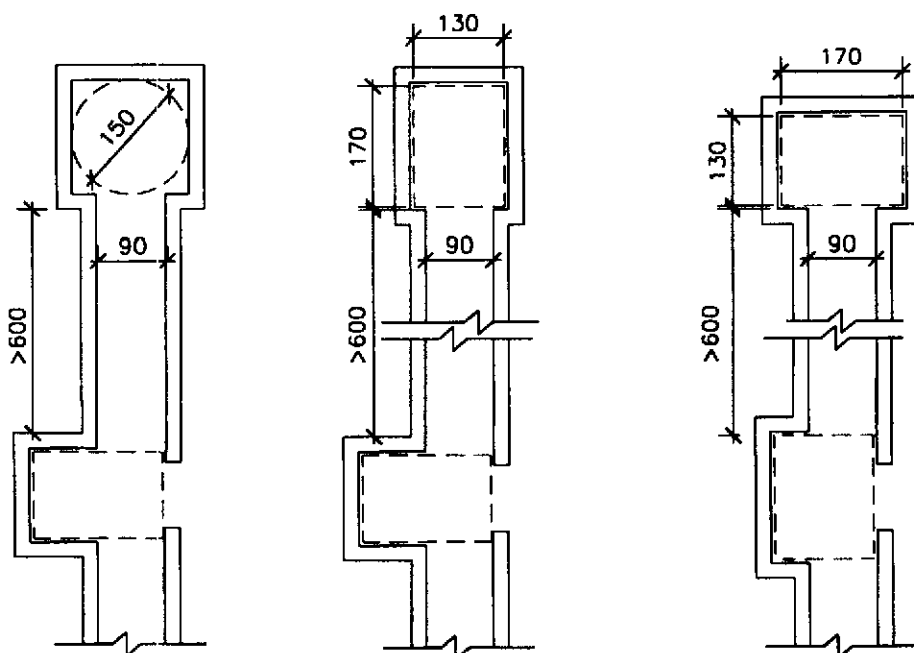
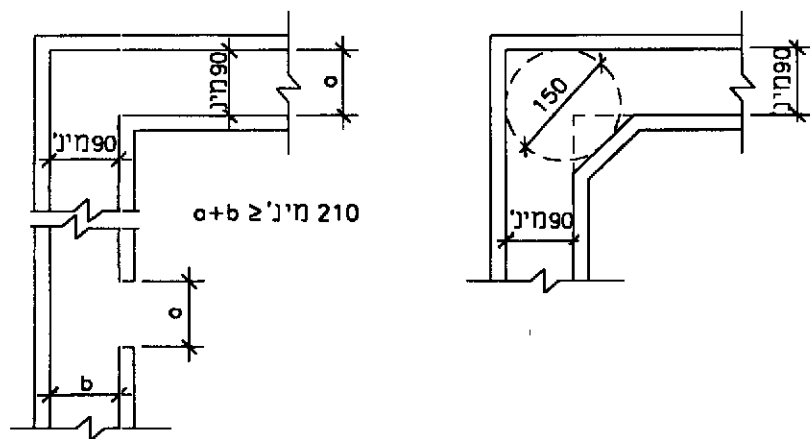
מהכניסה הנגישה לבניין תוביל דרך נגישה אל חללים נגישים ורכיבים נגישים בבניין. יובטח רצף נגישות בין הדרך הנגישה המובילה לכניסה הנגישה לבניין לבין הדרכים הנגישות שבתוך הבניין. דרכים נגישות בתוך הבניין יתאימו לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בדרך נגישה ובסעיף הדן במכשולים בדרך, ונוסף על כך יתאימו גם לדרישות אלה:

2. 4. 2. רוחב פרוזדורים ומעברים

2. 4. 2. 1. הרוחב החופשי של דרכים נגישות בבניין, לרבות פרוזדורים ומעברים, ולמעט מעברים בין מחיצות קלות ומעברים בין רהיטים קבועים, לא יהיה קטן מ-130 ס"מ; רוחב מעברים בין מחיצות קלות ומעברים בין רהיטים קבועים יתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽¹⁾.

2. 4. 2. 2. למרות האמור לעיל, בפרוזדורים שלפי תקנות התכנון והבנייה⁽²⁾ מותר שרוחבם יהיה קטן מ-130 ס"מ, יתקיימו דרישות אלה:

- א. רוחב הפרוזדור לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
- ב. בכל מקום שנדרשת בו פנייה לפתח או לפרוזדור סמוך בזווית גדולה מ-30° מכיוון התנועה בציר הדרך, יהיה שטח חופשי לסיבוב. מידות השטח החופשי לסיבוב יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב, או ששכום מידות הרוחב $(a+b)$ לא יהיה קטן מ-210 ס"מ כמתואר בציור 5.
- ג. לאורך הפרוזדור, במרחקים שאינם גדולים מ-15 מ', יהיו הרחבות, שמידותיהן מתאימות לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
הערה:
פנייה לפתח תיחשב הרחבה לעניין זה, אם הפתח ושטח הפרוזדור שלפניו מתאימים לדרישות סעיף ב שלעיל.
- ד. אם קצהו של פרוזדור או של מעבר ללא מוצא מרוחק מההרחבה הקרובה מרחק גדול מ-6 מ', יהיה בקצה הפרוזדור שטח חופשי לסיבוב שמידותיו כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב (ראו ציור 5).

ציור 5 - דוגמות לרוחב פרוזדורים ומעברים (המידות בסנטימטרים)

3. 4. 2. פני הדרך

פני הדרך המוגמרים יעמדו בדרישות הסעיף הדין בפני השטח שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, למעט הדרישה לגבי עמידות בהחלקה. ההתנגדות להחלקה של פני הדרך בתנאי השירות הצפויים או הקיימים של הדרך תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279.

4. 4. 2. מקומות מנוחה

לאורך דרכים נגישות שמרחקי ההליכה בהן גדולים מ-50 מ', יסופקו מקומות ישיבה לצורך מנוחה המתאימים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2⁽⁴⁾.

2. 4. 5. מקומות המוגדרים על ידי המתכנן לתצפית

מקומות המוגדרים על ידי המתכנן לתצפית, לרבות מעקות במקומות המיועדים לתצפית, יתוכננו כך שיתאפשר גם לאנשים נמוכי קומה ולאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים לראות דרכם. תחום הצפייה הנדרש לשם כך יהיה בין 50 ס"מ ל-150 ס"מ מפני הרצפה.
הערה:
מותר שרכיבים הדרושים לבטיחות יפגעו ברציפות תחום הצפייה.

2. 5. כבשים

2. 5. 1. כללי

הפרש הגובה המרבי בין מפלסים שניתן לגשר ביניהם באמצעות כבש יהיה 150 ס"מ.
כאשר הפרש הגובה בין שני מפלסים גדול מ-150 ס"מ, תותקן מעלית (סעיף 2.8).

2. 5. 2. שיפוע הכבש

שיפוע הכבש יעמוד בדרישות אלה:

- א. שיפוע מהלכי הכבש בין משטחי ביניים יהיה קבוע. מהלכי הכבש (בין משטחי הביניים) לא יהיו מעוקלים (ראו הגדרה 1.3.8), אלא במקרים שבהם תנאי הבניין מחייבים זאת.
 - ב. השיפוע האורכי (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) של הכבש לא יהיה גדול מ-8%. אם השיפוע גדול מ-6%, יהיו בסמוך לכבש מדרגות המשרתות את אותה דרך. המדרגות יתאימו לדרישות סעיף 2.6.
 - ג. בכבש שמהלכיו מעוקלים, בכל נקודה לאורך מהלכי הכבש לא יהיה השיפוע האורכי גדול מ-8%.
- הערה:
שיפוע של כבש שאינו מעוקל מודדים בציר המשטח הנמדד; שיפוע של כבש מעוקל מודדים ברדיוס הפנימי של עיקול הכבש.
- ד. השיפוע הרוחבי (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) של הכבש לא יהיה גדול מ-2%. השיפוע הרוחבי של כבש מעוקל לא יהיה גדול מ-2.5%.

2. 5. 3. רוחב הכבש

הרוחב החופשי של פני הכבש יהיה 130 ס"מ לפחות.

2. 5. 4. משטחי ביניים בכבש

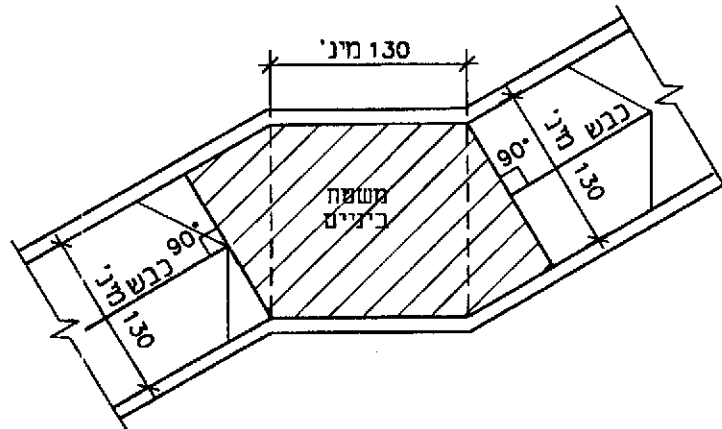
- משטחי ביניים (ראו הגדרת "משטחי ביניים" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1) יהיו במקומות אלה:
- א. בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש;
 - ב. במקומות שבהם משתנה כיוון ציר התנועה על פני הכבש, למעט בכבש מעוקל;
 - ג. לפחות משטח ביניים אחד לכל הפרש גובה של 75 ס"מ (ראו ציור 6).

ציור 6 - כבש ובתי-אחיזה בכבש (המידות בסנטימטרים)

משטחי הביניים יעמדו בדרישות אלה:

- א. אורך משטח הביניים יהיה לפחות 130 ס"מ בכיוון התנועה, ורוחבו יהיה לפחות כרוחב הכבש.
- ב. זווית המפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים תהיה 90° (ראו ציור 7).

ציור 7 - דוגמה למפגש בין ציר הכבש למשטח הביניים (המידות בסנטימטרים)

2. 5. 5 פני הכבש

פניו המוגמרים של הכבש יעמדו בדרישות הסעיף ה' ב' בפני השטח שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, למעט הדרישה לגבי עמידות בחלקה. מקדם ההתנגדות להחלקה של פני הכבש הנמדד כמתואר בתקן הישראלי ת"י 2279 יהיה 0.8 לפחות.

2. 5. 6 מעקים בכבש

במקומות שנדרשים בהם מעקים יתאימו המעקים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142. בתי-האחיזה בכבש יתאימו לדרישות סעיף 2.5.7 להלן.

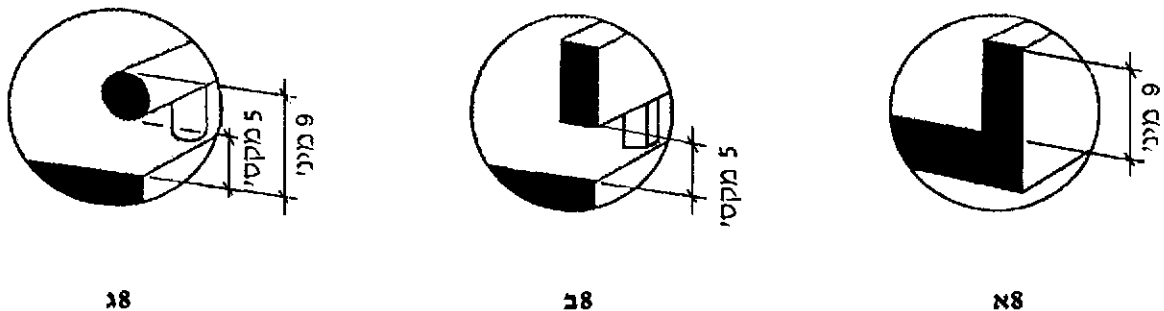
2. 5. 7. בתי-אחיזה בכבש

בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקנו בתי-אחיזה, העומדים בדרישות אלה :

- א. בתי-האחיזה יותקנו משני צידי הכבש.
- ב. בתי-אחיזה שאינם רציפים⁽⁹⁾ יימשכו לפחות 30 ס"מ מעבר לקצה שיפוע הכבש, במקביל לפני משטחי הביניים הגובלים עם הכבש בשני קצותיו, אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה להוות מכשול).
- ג. בתי-האחיזה יסתיימו בקצוות מכופפים (ראו ציור 6) או בסיומת בולטת ללא פינות חדות.
- ד. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ לכבש או למשטח הביניים ולא יחדור יותר מ-10 ס"מ לתחום הכבש או משטח הביניים, ובלבד שהמרחק האופקי הנמדד בין הפנים הפנימיים של בתי-האחיזה שמשני צידי הכבש לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
- ה. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני המשטח המוגמרים של הכבש. אם יותקן בית-אחיזה שני, נמוך יותר, יהיה גובה הפן העליון שלו 70 ס"מ - 75 ס"מ מפני המשטח המוגמרים.
- ו. המבנה, הגימור וההתקנה של בית-האחיזה יתאימו למפורט בסעיף 2.6.9.

2. 5. 8. רכיבי הגנה בשולי כבש

- שוליהם של כבשים ושל משטחי הביניים שלהם, שאינם במפלס אחד עם השטח הצמוד להם או שאינם צמודים לקיר, יהיו בעלי רכיבי הגנה.
- רכיבי ההגנה לא יגרעו מרוחב הכבש הנדרש בסעיף 2.5.3.
- פניו העליונים של רכיב ההגנה יהיו בגובה 9 ס"מ לפחות מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציור א8).
- תחתית רכיב ההגנה תהיה בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פניהם המוגמרים של הכבש ומשטח הביניים (ראו ציורים ב8 - ג8).
- הערה:
אם הפרש הגובה בין מפלס פני הכבש למפלס פני השטח הצמוד אליו אינו גדול מ-20 ס"מ, אין חובה להתקין רכיבי הגנה.

ציור 8 - דוגמות של רכיב הגנה לכבש (חמידות בסנטימטרים)

⁽⁹⁾ אם ההפסקה ברציפות בית-האחיזה אינה גדולה מ-10 ס"מ, בית-האחיזה ייחשב רציף.

2.6. מדרגות

2.6.1. רוחב מהלך המדרגות

רוחב מהלך המדרגות יתאים לדרישות הנקובות בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾.

2.6.2. רומים ושלחים

- א. במדרגות המחופות בלוחות עשויים טראצו או אבן טבעית יתאימו הלוחות לדרישות התקנים הישראליים ת"י 1554 חלק 1 או ת"י 1554 חלק 2, לפי העניין.
 - ב. במהלך מדרגות אחד יהיו כל הרומים בעלי מידות אחידות וכל השלחים בעלי מידות אחידות.
 - ג. רומי המדרגה לא יהיו פתוחים (ראו ציור 9א).
 - ד. גובה רום המדרגה לא יהיה קטן מ-10 ס"מ ולא יהיה גדול מ-17.5 ס"מ (ראו ציור 10).
- עומק שלח המדרגה, הנמדד אופקית בין קצות שני שלחים עוקבים, לא יהיה קטן מ-26 ס"מ (ראו ציור 10).
- למרות האמור לעיל, אם אין בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות האמורות, גובה רום המדרגה לא יהיה גדול מ-16.5 ס"מ, ועומק השלח לא יהיה קטן מ-28 ס"מ.
- ה. הסטיות המותרות בגובה רום המדרגה או בעומק השלח, במהלך מדרגות אחד, לא יהיו גדולות מהמפורט להלן:
- בין שתי מדרגות סמוכות - 5 מ"מ לכל היותר;
 - בין המידה הגדולה ביותר לבין המידה הקטנה ביותר - 10 מ"מ לכל היותר.

2.6.3. מספר המדרגות במהלך אחד

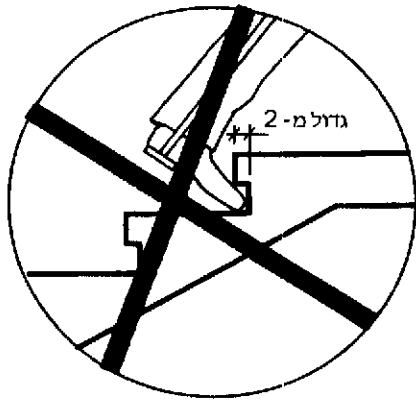
- 2.6.3.1. אם מותקנת בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות האמורות, מספר המדרגות במהלך אחד לא יהיה גדול מהמפורט להלן:
 - 16 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-17.5 ס"מ; או
 - 22 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-15.5 ס"מ.
- 2.6.3.2. אם לא מותקנת בבניין מעלית המובילה לאותם חללים שאליהם מובילות המדרגות האמורות, מספר המדרגות במהלך אחד לא יהיה גדול מ-11 מדרגות שגובה הרום שלהן אינו גדול מ-16.5 ס"מ.

2.6.4. משטח ביניים

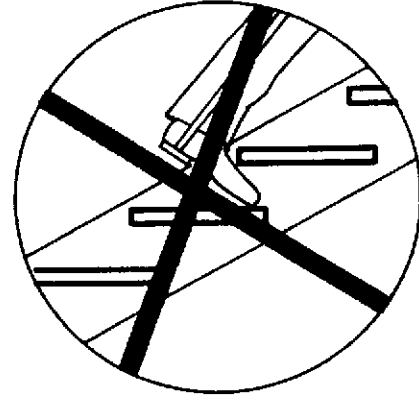
בקצה כל מהלך מדרגות יהיה משטח ביניים. משטח הביניים יתאים לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾ בסעיף ה'דן במשטח אופקי בחדר מדרגות.

2.6.5. קצה שלח ואף מדרגה⁽⁶⁾

- א. אם יש חפיפה בין שלח לשלח שמתחתיו, כך שנוצר אף מדרגה, אף המדרגה לא יבלוט יותר מ-4 ס"מ מעבר לחלקו העליון של קו רום המדרגה.
 - ב. אפי מדרגה הבולטים יותר מ-2 ס"מ לא יהיו חדים בתחתיתם (ראו ציור 9ב) אלא ישופעו כמתואר בציורים 10א - 10ב.
- אפשר ששיפוע תחתית אף המדרגה יתחיל במרחק של עד 1.5 ס"מ מהרום, כמתואר בציור 10ב.

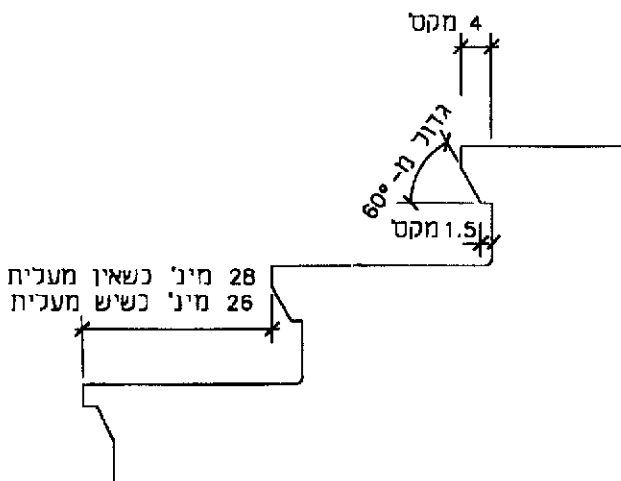

ב9 - אפי מדרגה חדים בתחתיתם

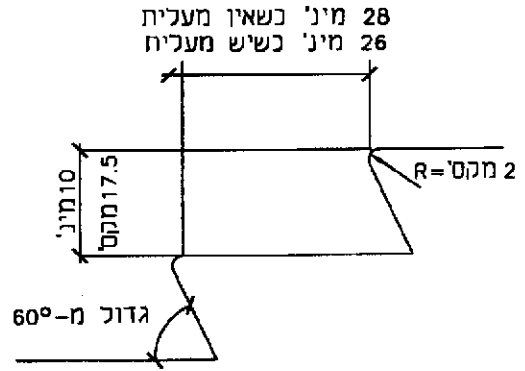

א9 - רומים פתוחים

ציור 9 - מדרגות אסורות

ב10

א10

הערה לציור:

בבניין שאין בו מעלית, גובה הרום לא יהיה גדול מ-16.5 ס"מ, כמפורט בסעיף 2.6.2.

ציור 10 - מידות רומים, שלחים ואפי מדרגה (המידות בסנטימטרים)

2.6.6 פני השטח

פני השטח המוגמרים של המדרגות, לרבות משטחי הביניים, יתאימו לנדרש בסעיף 2.4.3.

אמצעי האזהרה יתאימו לנדרש בסעיף 2.6.7.

2.6.7 אמצעי אזהרה למדרגות

בקצות המדרגות ובתחילתן ובסיומו של מהלך מדרגות תינתן התראה על ידי אמצעי אזהרה.

הערה:

אמצעי אזהרה למדרגות נדרשים עבור אנשים בעלי לקות ראייה, העשויים להתקשות בזיהוי המדרגות ובזיהוי תחילתן וסופן של מהלך מדרגות.

- אמצעי אזהרה למדרגות יעמדו בדרישות אלה (ראו ציור 11):
- א. יותקנו משטחי אזהרה מישושיים בכל מפלסי הכניסה אל מהלכי מדרגות והיציאה מהם, ובמשטחי ביניים שעומקם גדול מ-200 ס"מ.
- המרחק d בין משטחי האזהרה למדרגה העליונה ולמדרגה התחתונה של מהלך המדרגות יהיה כעומק שלח המדרגה d.
- רוחבם של משטחי האזהרה המישושיים יהיה כרוחב המדרגות, עומקם יהיה 60 ס"מ לפחות (ראו ציור 11) והם יהיו עשויים מחומר המנוגד במרקמו לחומר המדרך במפלס הקומה, כך שניתן יהיה לחוש בהם בכף רגל נעולה.
- ב. נוסף על כך יותקנו אמצעי אזהרה נוספים, שיבטיחו שקצה כל שלח ייראה בבירור לאדם היורד במדרגות. לדוגמה: פסי אזהרה שגונם מנוגד לגון השלח, שיימצאו במרחק שאינו גדול מ-3 ס"מ מקצה השלח, ושאוּרְכֵם 80% לפחות מאורך השלח.
- ג. מספר הקומה יסומן באמצעות סימון מישושי בקצה בית-האחיזה בכל קומה, לפחות במדרגות המשמשות דרך מילוט.

2. 6. 8 מעקים למדרגות

מעקים למדרגות ולמשטחי הביניים יתאימו לדרישות התקן הישראלי ת"י 1142.

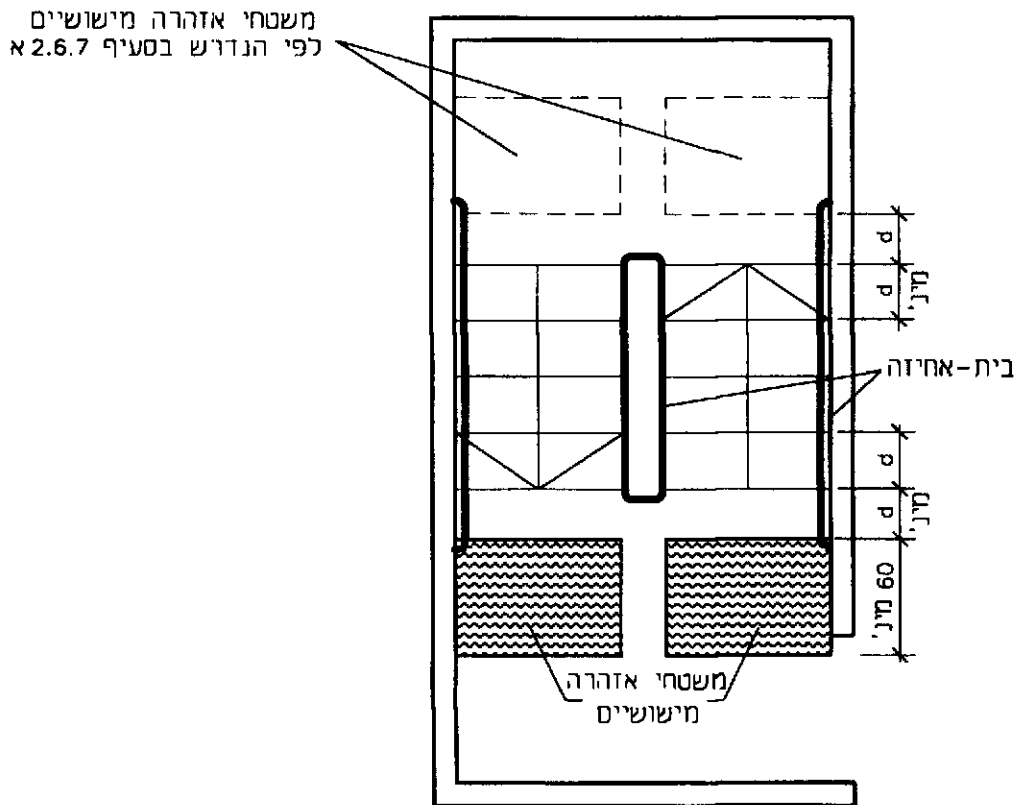
2. 6. 9 בתי-אחיזה במדרגות

- במדרגות ובמשטחי הביניים שלהן יותקנו בתי-אחיזה, שיעמדו בדרישות אלה:
- א. בתי-האחיזה יותקנו משני צידי המדרגות (ראו ציור 11); במדרגות שרוחבן גדול מ-250 ס"מ יתאימו בתי-האחיזה לנדרש בעניין זה בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- ב. בצד הפנימי של מהלכי מדרגות המשכיים שכיוון העלייה משתנה בהם, כגון מדרגות פרסה⁽⁶⁾, יימשכו בתי-האחיזה באופן רצוף (ראו ציור 11).
- ג. בית-אחיזה שאינו רציף⁽⁹⁾ יימשך 30 ס"מ לפחות מעבר לרום המדרגה העליונה, וימשיך את שיפועו מעבר לרום המדרגה התחתונה לאורך מרחק שמידתו האופקית אינה קטנה מעומק שלח המדרגה d (ראו ציור 12), אלא אם אין הדבר אפשרי בגלל הפרעה במעבר (כגון: פתח, או בליטה היכולה להוות מכשול).
- ד. קצות בית-האחיזה יעוצבו כך שלא יהוו מכשול, לדוגמה: על ידי כיפופם לכיוון הרצפה, הקיר או העמוד (ראו ציור 12), או באמצעות סיומת נטולת פינות חדות.
- ה. הפן העליון של בית-האחיזה יהיה בגובה 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני קצה השלח ובניצב לו (ראו ציור 12).
- ו. בתי-האחיזה יהיו ממוקמים כך, שיאפשרו עלייה לאורך המדרגות בקו ישר וניצב למדרגות (לא באלכסון) (ראו ציור 13).
- ז. הפן הפנימי של בית-האחיזה לא יחרוג יותר מ-5 ס"מ מחוץ למהלך המדרגות או למשטח הביניים.
- ח. המבנה והגומור של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בסעיף 2.6.10.

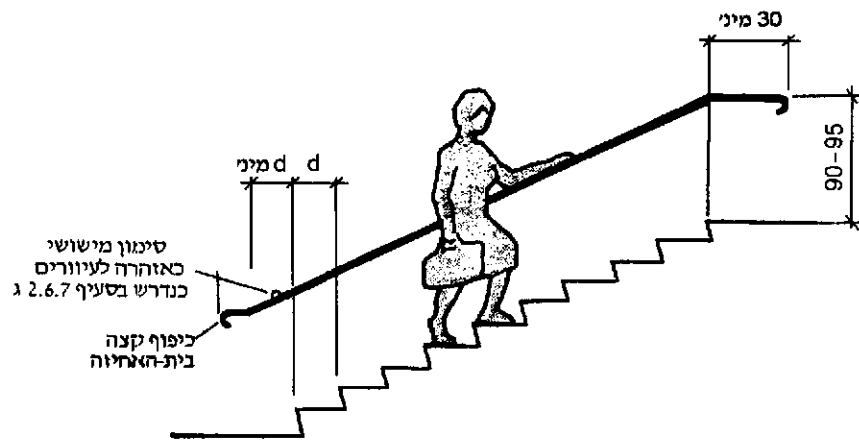
2. 6. 10 מבנה, גומור והתקנה של בתי-אחיזה

- המבנה, הגומור וההתקנה של בתי-האחיזה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1142 ולדרישות הנוספות האלה:
- א. צורת בית-האחיזה תהיה עגולה או אחרת, ובלבד שתהיה נוחה לגריפה; קוטר בית-אחיזה שצורתו עגולה יהיה 3 ס"מ - 4 ס"מ; רוחב בית-אחיזה שצורתו אינה עגולה לא יהיה קטן מ-3 ס"מ ולא יהיה גדול מ-6 ס"מ, ופינותיו העליונות שעל פני משטח האחיזה יהיו מעוגלות ברדיוס 0.3 ס"מ - 0.5 ס"מ (ראו ציור 14).

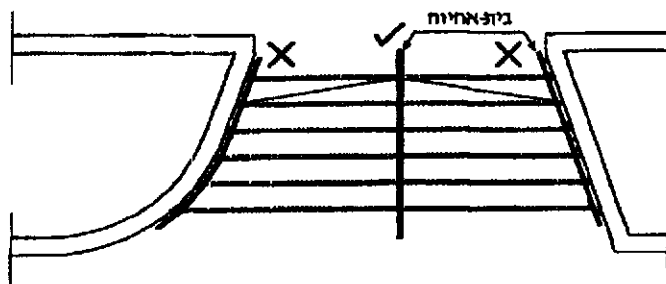
- ב. בתי-האחיזה יותקנו באופן קשית, יציב ובטוח.
- ג. מבנה בית-האחיזה ואופן התקנתו יאפשרו גריפה רציפה לאורכו.
- ד. מסביב לבית-האחיזה יהיה מרווח חופשי לגריפה שהיקפו 4 ס"מ לפחות מהפנים החיצוניים של בית-האחיזה (ראו ציור 14).
- ה. בתי-האחיזה יהיו בעלי גוון שונה מגון הרקע סביבם, כדי שיהיה אפשר להבחין בהם בקלות; בתי-אחיזה שהם חלק ממעקה יכולים להיות בגוון זהה לגון המעקה.

ציור 11 - אמצעי אזהרה למדרגות ובתי-אחיזה במדרגות (המידות בסנטימטרים)

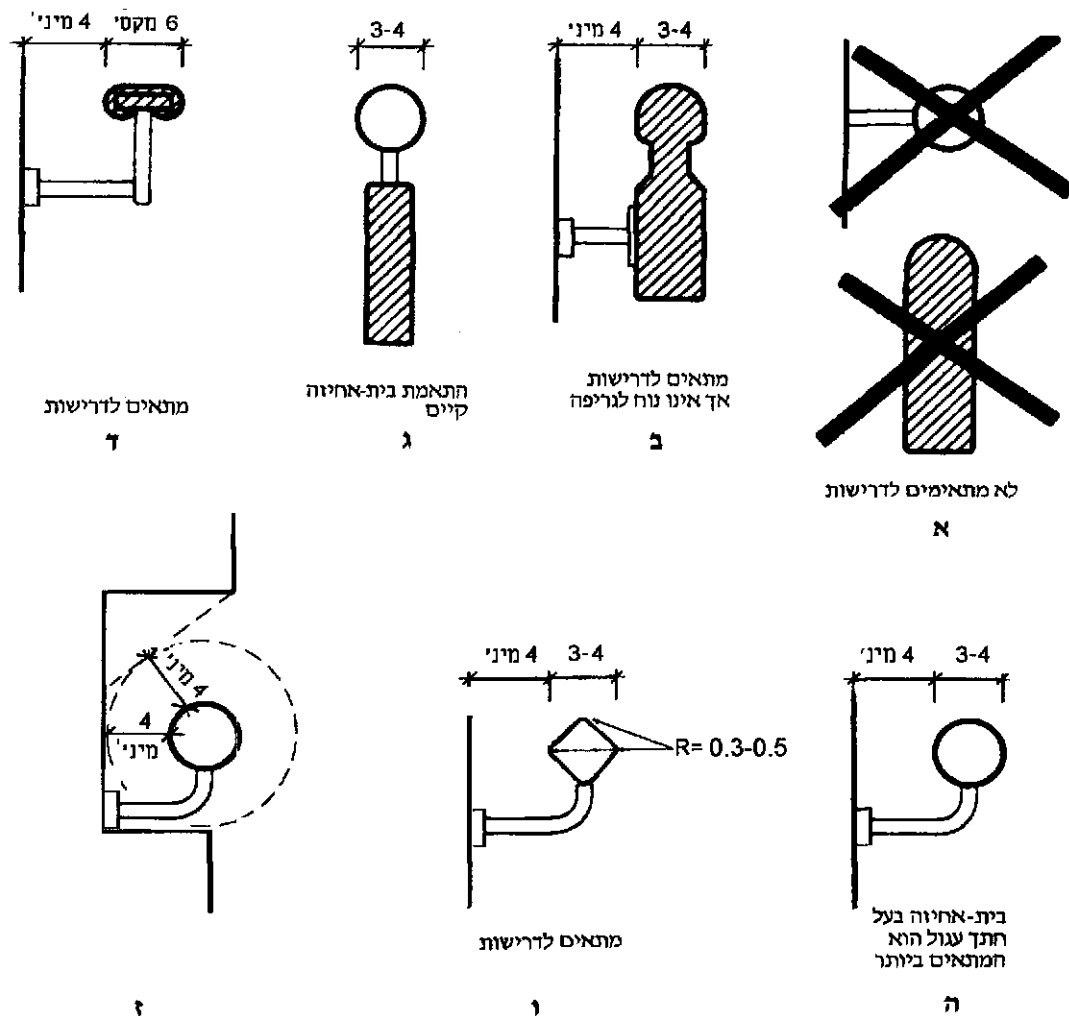
ציור 12 - חתך בית-אחיזה במדרגות

מקרא לציור:

- ✓ - דוגמה למיקום בית-אחיזה המאפשר עלייה בניצב למדרגות;
- ✗ - מיקום בית-אחיזה שאינו מאפשר עלייה בניצב למדרגות.

ציור 13 - דוגמה להתקנת בתי-אחיזה במדרגות (המידות בסנטימטרים)

ציור 14 - דוגמות למבנה בית-אחיזה (המידות בסנטימטרים)

2.7. אזורי מחסה

אזורי מחסה המשמשים בשעת חירום להמתנה של אנשים עם מגבלות עד לחילוץ, יתאימו לדרישות שבתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾⁽⁴⁾.

2.8. מעליות

מספר המעליות הנגישות בבניין יתאים להוראות כל דין. דרך נגישה (סעיף 2.4) תוביל אל כל המעליות הנגישות ומהן אל החללים הנגישים בבניין. אם לא כל המעליות נגישות, המעלית הנגישה תשולט בסמל הנגישות הבין-לאומי כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. מעלית נגישה תעמוד בדרישות התקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70 ובדרישות אלה:

2.8.1. משטח תפקוד

לפני דלת הכניסה למעלית יהיה משטח תפקוד (הגדרה 1.3.2).

2. 8. 2. תא המעלית

- א. במעליות מטיפוס 3 (טיפוסי המעליות מפורטים בתקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70) רוחב פתח דלת התא לא יהיה קטן מ-90 ס"מ ;
- ב. במעליות שבמתקני ספורט, העשויות לשמש גם אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים מיוחדים שמפתח הגלגלים שלהם גדול במיוחד (לצורך פעילות כגון: כדורסל, טניס שולחן, סייף, אתלטיקה, מחול), רוחב פתח דלת תא המעלית יהיה 110 ס"מ לפחות ;
- ג. אם דלתות תא המעלית ניצבות זו לזו, מידות התא יהיו לפחות כאלה שיאפשרו סיבוב של אדם המתנייד בכיסא גלגלים, לפי הנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

2. 8. 3. סימון הקומה

- נוסף על הנדרש בסעיף הדין בשילוט מעליות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4, יצוין בפתח של מעליות מספר הקומה, על גבי שלט מישושי לצד כל אחת משתי מזוזות הדלת בכל קומה שהמעלית עוצרת בה.
- מידות הספרות, עיצובן, הגוון שלהן וגובה התקנתן יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הנזכר לעיל.

2. 9. מדרגות נעות ומסועי לכת⁽⁶⁾

- בכל מקום שמותקן בו מסוע לכת תהיה בצמוד גם דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.4 והמובילה לאותו יעד. במקומות שמותקנים בהם מדרגות נעות או מסועים המשמשים לתנועה בין מפלסים בבניין, תותקן גם מעלית המשמשת את אותם המפלסים, ויוצב במקום נראה לעין שלט המכוון אליה.
- השלט יעמוד בדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- מדרגות נעות יתאימו לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- נוסף על כך, מדרגות נעות ומסועים יתאימו לדרישות אלה:
- א. כיוון התנועה של מדרגות נעות ומסועים משופעים או אופקיים יסומן בבירור בקצה כל מהלך, באמצעות שלט וסימון מישושי המתאימים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ב. בראש ובתחתית של מהלכי המדרגות הנעות והמסועים יהיו משטחי אזהרה המתאימים לדרישות סעיף 2.6.7א.
- ג. נוסף על כך, במדרגות נעות יתאימו אמצעי האזהרה גם לדרישות סעיף 2.6.7ב.
- ד. במסוע אופקי הנמצא בתוואי דרך להולכי רגל יותקנו אמצעי הגנה לאורך המסוע, למניעת מעבר בין המסוע לדרך.
- ה. בתי-האחיזה יהיו בעלי גוון שונה מגון הרקע סביבם, באופן שיהיה אפשר להבחין בהם בקלות.

2. 10. מעלונים

- מעלונים (הגדרה 1.3.3) והתקנתם יתאימו לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾.
- במקומות שבהם מותר לפי הוראות כל דין להתקין מעלון אנכי (הגדרה 1.3.4), יתאים המעלון לדרישות אלה:
- א. המעלון יתאים לדרישות החלות על "מעלונים בבניינים שיש בהם גישה לציבור" בתקן הישראלי ת"י 2252 חלק 1.
- ב. מידות משטח ההרמה לא יהיו קטנות מהמפורט להלן: רוחב - 90 ס"מ, אורך - 140 ס"מ.
- במקומות שאין אפשרות, מסיבות הנדסיות, להתקין מעלון במידות הנדרשות, אפשר שמידות משטח ההרמה יהיו קטנות יותר, ובלבד שלא יהיו קטנות מ-80 ס"מ רוחב x 125 ס"מ אורך.

ג. המעלון ימוקס כך שלא יהווה מכשול בדרך הנגישה (ראו בסעיף הדן במכשולים בדרך שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1), והגישה אל החלל שמתחת למשטח ההרמה תהיה מוגנת. לפני פתח המעלון ואחריו יישמר משטח תפקוד המתאים לדרישות סעיף 2.3.5.

2.11. שירותים נגשים

1. 2.11. כללי

מספר תאי השירותים הנגשים המתאימים לשימושם של אנשים בעלי מגבלות, לרבות אנשים המתניידים בכיסא גלגלים, ומיקומם בבניין, יתאימו להוראות כל דין. אפשר לשלב תאי שירותים נגשים במערכת הרגילה של תאי שירותים נפרדים לגברים ולנשים, או למקם בנפרד תאי שירותים נגיש מעורב, לשימוש אנשים בעלי מגבלות בני שני המינים.

הערה:

תאי שירותים מעורב קל יותר לזיהוי כתא נגיש, זמין יותר, מאפשר כניסה עם מלווה בן המין השני ודורש פחות שטח מאשר שני תאים נפרדים, אחד לכל מין.

מידות תאי השירותים הנגיש ומיקום הקבועות (הגדרה 1.3.5) והאבזורים המותקנים בו יאפשרו כניסה ושימוש על ידי אדם בכיסא גלגלים, לרבות שימוש באופני מעבר שונים מכיסא הגלגלים אל האסלה ולהפך, באופן עצמאי או בעזרת מלווה. הקבועות והאבזורים יותקנו באופן יציב ובטוח (יש להביא בחשבון שאנשים בעלי מגבלות עשויים להישען עליהם). דוגמות לאופני המעבר השונים מפורטות להלן ובציור 15:

א. מעבר צידי בעזרת מאחזי היד, כשאחד הגלגלים האחוריים, או שניהם, צמודים לקיר האחורי (ציור 15א);

ב. מעבר אלכסוני בעזרת מאחזי היד ובאמצעות אחיזת האסלה, או באמצעות אחיזת האסלה בלבד (ציור 15ב);

ג. מעבר חזיתי בעזרת מאחזי היד, המאפשרים לחלק מהאנשים להסתובב תוך כדי מעבר לצורך ישיבה על האסלה, ולאחרים להחליק קדימה מכיסא הגלגלים לישיבה על האסלה עם הפנים אל הקיר האחורי (ציור 15ג);

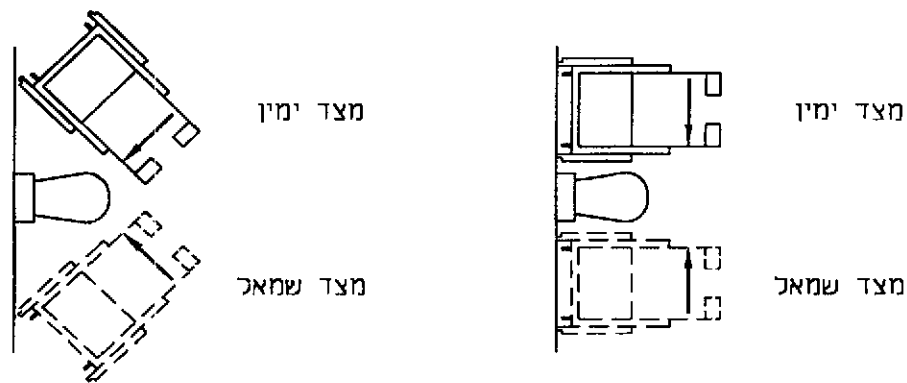
הערה:

בטכניקת מעבר זו יכולה האסלה לשמש כמשתנה לאנשים המסוגלים לעמוד על רגליהם תוך שימוש במאחזי היד לעזרה.

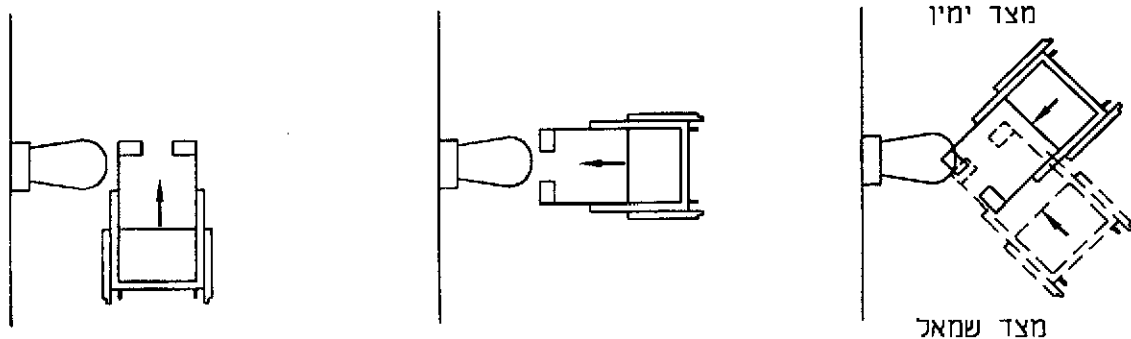
ד. מעבר חזיתי תוך שימוש במאחזי היד, כאשר כיסא הגלגלים ניצב לאסלה (ציור 15ד).

הערה:

רצוי שטיפוסי תאי השירותים המותקנים בבניין יאפשרו אופני מעבר שונים לאסלה.

15 א - מעבר צידי

15 ד - מעבר חזיתי בניצב

15 ג - מעבר חזיתי

15 ב - מעבר אלכסוני

ציור 15 - דוגמות לאופני מעבר מכיסא גלגלים לאסלה

2. 11. 2. גישה לשירותים נגישים

אל השירותים הנגישים תוביל דרך נגישה המתאימה לדרישות סעיף 2.4. המרחק האופקי המרבי, שאדם בעל מגבלות צריך לעבור מכל מקום בקומה אל תא השירותים הנגיש הקרוב ביותר באותה קומה, לא יהיה גדול מ-100 מ'. אם אין שירותים נגישים בקומה, המרחק האופקי המצטבר שיהיה עליו לעבור עד לתא השירותים הנגיש הקרוב ביותר בקומה אחרת, לא יהיה גדול מ-40 מ'. השילוט המכוון אל השירותים הנגישים והשילוט המזהה אותם יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 11. 3. חלל כניסה לשירותים (חדר שירות)

אם יש חלל כניסה לפני תא השירותים הנגיש, הוא יעמוד בדרישות אלה: א. לפני דלת הכניסה לחלל ואחריה יהיה משטח תפקוד, שמידותיו מתאימות לדרישות סעיף 2.3.5;

- ב. מידות חלל הכניסה יאפשרו תמרון, סיבוב וגישה חופשית, הנדרשים לאדם בכיסא גלגלים כדי להיכנס לתא השירותים הנגיש וכדי להשתמש בכיור ובאבזרים המותקנים בחלל הכניסה והמיועדים לשימוש הציבור; מידות השטח החופשי הנדרש לסיבוב כיסא גלגלים יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
- ג. אם נדרש סף בפתח בין אזור רטוב לאזור יבש, יתאים הסף לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בהפרשי גבהים.

2. 11. 4. תא שירותים נגיש

בכל תא שירותים נגיש יותקנו קבועות ואבזרים אלה לפחות:

אסלה, כיור, מאחזי יד, מראה, מתקן לנייר טואלט, מתקן לסבון נוזלי, מתקן לייבוש ידיים או לניגובן, אשפתון, מתלה, משטח להנחת חפצים, וכן לחצן לקריאת חירום, אם נדרש.

הערה:

לחצן לקריאת חירום משמש לקריאה לעזרה במקרה שאדם בעל מגבלות נזקק לסיוע בעת שהותו בתא השירותים.

הקבועות והאבזרים יעמדו בדרישות המפורטות לגביהם בסעיפים 2.11.5 - 2.11.9, לפי העניין. מידות תא השירותים יאפשרו תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים בין המתקנים והאבזרים המותקנים בו, ואפשרות לנוכחות מלווה שיסייע במעבר אל האסלה וממנה (ראו דוגמות לאופני המעבר בסעיף 2.11.1). לתמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים בתא שירותים נדרש שטח חופשי לסיבוב שקוטרו 150 ס"מ, עד לגובה 68 ס"מ לפחות מפני הרצפה.

2. 11. 4. 1. תא שירותים המאפשר מעבר לאסלה מצד אחד - תא עם אסלה פינתית (טיפוס 1)

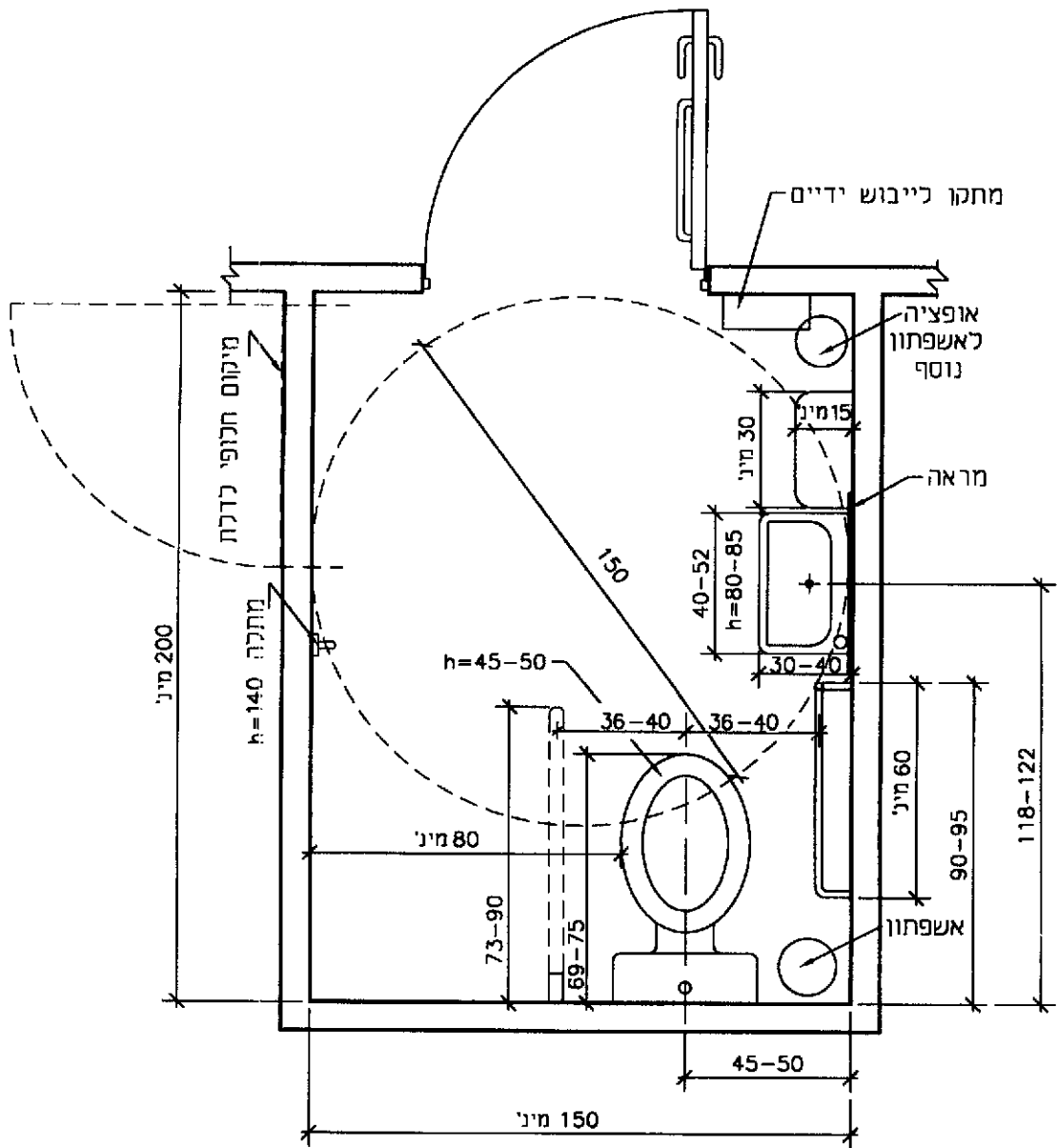
תא עם אסלה פינתית לא יהיה קטן מ-150 ס"מ × 200 ס"מ.

מיקום הקבועות והאבזרים בתא יהיה כמתואר בציור 16.

מידות התא ומיקום הקבועות והאבזרים יאפשרו שימוש בכיור גם תוך ישיבה על האסלה וסיוע מלווה.

הערה:

בתא שירותים שבו האסלה נמצאת בסמוך לפינת התא (אסלה פינתית), המעבר הצידי מכיסא הגלגלים לאסלה מתאפשר רק מצד אחד של האסלה (ראו אופני המעבר לאסלה בסעיף 2.11.1). חלק מהאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים אינם יכולים לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה מכל צד, ואסלה המאפשרת מעבר רק מצד אחד עלולה להוות עבורם בעיה אם זהו הצד שבו יש להם מגבלה.

ציור 16 - תא שירותים עם אסלה פינתית (המידות בסנטימטרים)

2. 11. 4. 2. תא שירותים המאפשר מעבר לאסלה משני צדדים - תא עם אסלה מרכזית (טיפוס 2)

תא עם אסלה מרכזית לא יהיה קטן מ-240 ס"מ × 220 ס"מ.

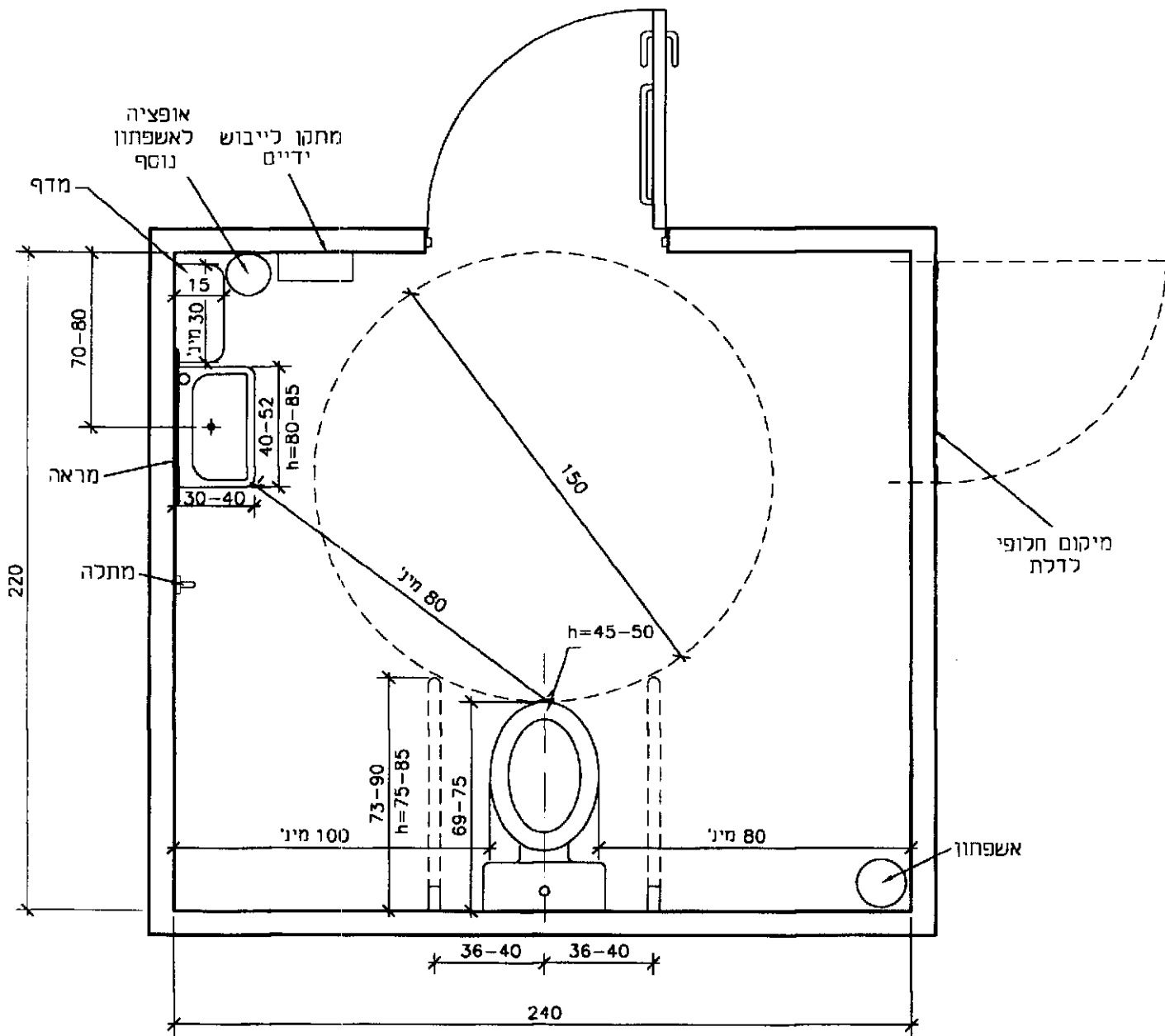
מיקום הקבועות והאבזרים בתא יהיה כמתואר בציור 17 ויאפשר סיוע מלווה. משני צידי האסלה יישמר מעבר חופשי המתאים למפורט בסעיף 2.11.5. כל מתקן או אבזר נוסף שיותקן בתא, יותקן בתנאי שיישמר השטח החופשי הנדרש לסיבוב, כמפורט בסעיף 2.11.4. על מתקנים מתקפלים (כגון יחידות החתלה⁽¹⁰⁾) יחולו דרישות אלה גם כאשר הם במצבם הפתוח.

הערות:

א. בתא עם אסלה מרכזית אפשר לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה משני צידיה, ואין חובה לאפשר להגיע לכיור תוך ישיבה על האסלה.

ב. אפשר שמיקום האסלה בתא יהיה שונה מהמתואר בציור 17, ובלבד שיתאפשר לעבור מכיסא הגלגלים לאסלה משני צידיה ומהתזית, ויתאפשר תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים כמפורט לעיל. לדוגמה: תא עם שתי אסלות פינתיות (ימנית ושמאלית). הרוחב המינימלי הנדרש עבור תא עם שתי אסלות פינתיות הוא 210 ס"מ לפחות.

⁽¹⁰⁾ על יחידות החתלה לשימוש ציבורי חל התקן הישראלי ת"י 5115 חלק 3.

ציור 17 - תא שירותים עם אסלה מרכזית (המידות בסנטימטרים)

5. 11. 2. אסלה

האסלה ואופן התקנתה יתאימו לדרישות אלה:

- א. לצד האסלה המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה יישמר רוחב חופשי של 80 ס"מ לפחות (ראו ציורים 16-17); אולם בתא עם אסלה מרכזית יישמר, בצד שבו מותקן הכיור, רוחב חופשי של 100 ס"מ לפחות.
 - ב. בתא עם אסלה פינתית (סעיף 2.11.4.1), המרחק מציר האורך של האסלה לקיר הקרוב המקביל אליה לא יהיה קטן מ-45 ס"מ ולא גדול מ-50 ס"מ (ראו ציור 16).
 - ג. המרחק מהקצה הקדמי של האסלה עד לקיר שבגבה, בצד שנשמר בו רוחב חופשי המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה, לא יהיה קטן מ- (72 ± 3) ס"מ. מרחק זה לא יופרע על ידי צנרת או בליטות אחרות (ראו ציורים 16-17).
 - ד. גובה הקצה העליון של מושב האסלה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה.
 - ה. מושב האסלה יהיה ממין מושב סגור, כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 1172; המושב יהיה עשוי מחומר קשיח ויהיה ניתן לניקוי ולחיטוי בקלות; המושב יחובר לאסלה בחיבור יציב, שיבטיח את עמידותו בתנאי השימוש, באמצעות ברגים עשויים מתכת עמידה בשיתוך (קורוזיה), רצוי בורגי פלב"ם (פלדה בלתי מחלידה).
- הערה:**
יש להבטיח את היציבות והבטיחות של התקנת האסלה ושל חיבור המושב לאסלה, מכיוון שבעת מעבר מכיסא גלגלים לאסלה מופעלים על האסלה, על המושב ועל החיבורים כוחות אופקיים ואנכיים חזקים.
- ו. מכל ההדחה יהיה סמוי או גלוי, צמוד לאסלה או מוגבה; הדחת המים תהיה אלקטרונית או ידנית; אין להתקין מכל הדחה עם מנגנון הפעלה רגלית.
 - ז. אמצעי ההפעלה במכל הדחה עם מנגנון הפעלה ידני ימוקם מעל מרכז האסלה, או בצד הקרוב למקום המשמש למעבר מכיסא הגלגלים לאסלה; אמצעי ההפעלה יתאים לנדרש עבורו בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

6. 11. 2. מאחזי יד

1. 6. 11. 2. כללי

- בתאי שירותים נגישים יותקנו מאחזי יד המתאימים לדרישות המפורטות להלן, וכמו כן לדרישות שבסעיפים 2.11.6.2 - 2.11.6.4.
- צורת המאחז תהיה עגולה או אחרת, ובלבד שתהיה נוחה לתמיכה ולאחיזה ביד.
- קוטר מאחז שצורתו עגולה יהיה 3 ס"מ - 4 ס"מ.
- רוחב מאחז שצורתו אינה עגולה לא יהיה קטן מ-3 ס"מ ולא יהיה גדול מ-6 ס"מ. עוביו יאפשר לפיתה נוחה ופינותיו יהיו מעוגלות בקוטר 3 מ"מ לפחות.
- כל המאחזים על חלקיהם השונים, לרבות רכיבי העיגון, יהיו עשויים מחומר קשיח ועמיד בשיתוך. גימור המאחז לא יגרום פגיעה או נזק למשתמש.
- המאחזים יסופקו עם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת⁽¹¹⁾ לעמידותם בעומסים הנדרשים בסעיפים 2.11.6.2 - 2.11.6.3, לפי העניין. מאחזים מתקפלים יעמדו גם בבדיקת התפעול המתוארת בסעיף 2.11.6.2. תעודת הבדיקה המאשרת את התאמת המאחזים לדרישות התקן תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- המאחזים הנבדקים יותקנו בהתאם להוראות סעיף 2.11.6.4.

⁽¹¹⁾ מעבדה מאושרת - מכון התקנים הישראלי או מי שאושר על ידי הממונה על התקינה, על פי סעיף 12(א) של חוק התקנים התשי"ג-1953, לבדוק את התאמת המאחזים לתקן ולתת תעודת בדיקה על כך.

2. 11. 6. 2. מאחזי יד מתקפלים

אורך המאחז המתקפל יהיה 73 ס"מ - 90 ס"מ, ובלבד שקצהו הקדמי יגיע לפחות עד קדמת האסלה;

התנועה האופקית המקסימלית של קצהו החופשי של המאחז תוגבל ל-5 מ"מ.

קיפול המאחז אל הקיר או מהקיר למצב השירות יתאפשר בפעולה אחת, ביד אחת ובכוח שאינו גדול מ-30 ניוטון, כשהוא מופעל בקצה המאחז ובניצב לו. מאחז במצבו המקופל לא יבלוט יותר מ-22 ס"מ מפני הקיר שבגב האסלה.

מאחז המתקפל אנכית יישאר במצבו האנכי, באמצעות אמצעי המהווה חלק מובנה⁽¹²⁾ בו, שימנע את נפילתו החופשית למצב אופקי.

בודקים את תפעול המאחז המותקן ואת אופן תפקודו ועמידותו של החלק המובנה על ידי הפעלת 20,000 מחזורים של הרמה והורדה של המאחז, בקצב של 5 מחזורים לדקה לפחות. בתום הבדיקה יש לוודא, שהחלק המובנה מונע את נפילתו החופשית של המאחז למצב אופקי.

המאחזים המתקפלים, על חלקיהם השונים, יעמדו לאחר התקנתם בעומס אופקי של 590 ניוטון לפחות ובעומס אנכי של 981 ניוטון לפחות, בלי שייגרם להם נזק. לצורך בדיקת עמידות המאחזים בעומסים הנדרשים יופעלו הכוחות בקצה המאחזים, במקום המרוחק ביותר מנקודת העיגון שלהם, ולכל רוחב המאחז, למניעת הפעלת עומס נקודתי.

בתום הבדיקה, לאחר חסרת העומס, השקיעה השיורית לא תהיה גדולה מ-0.5% מאורך המאחז.

הערה:

אפשר להשתמש גם במאחזים מתקפלים ממינים אחרים (כגון: מאחזים המתקפלים הצידה), אם הם עומדים בכל דרישות התקן בבדיקות של מעבדה מאושרת⁽¹¹⁾.

2. 11. 6. 3. מאחזי יד קבועים

מאחז קבוע יהיה מורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי, כל אחד מהם באורך 60 ס"מ לפחות, היוצרים צורת L.

מסביב למאחז יהיה מרווח חופשי לגריפה, שהיקפו 4 ס"מ לפחות מפני המאחז.

מאחזים קבועים יעמדו בכוח שליפה אופקי של 295 ניוטון לפחות ובעומס אנכי של 981 ניוטון לפחות, בלי שייגרם להם נזק. לצורך בדיקת עמידות המאחזים בעומסים הנדרשים מפעילים את הכוחות במרכז המאחז, כך שהעומס יתפלג על פני משטח שרוחבו 7 ס"מ.

2. 11. 6. 4. התקנת המאחזים**א. כללי**

מאחזי היד יסופקו בלוויית הוראות התקנה ואמצעי העיגון המתאימים לקיר שהם מיועדים להיות מותקנים עליו.

מאחזי היד יותקנו כמפורט להלן ובהתאם להוראות היצרן. כל העיגונים לקיר ולרצפה יהיו בטיחותיים.

מרחק מרכז המאחזים מציר האורך של האסלה יהיה (38 ± 2) ס"מ (ראו ציורים 16-17).

המאחזים יותקנו כך, שגובה הפנים העליונים של חלקם האופקי של המאחזים המותקנים באותו תא מפני הרצפה, יהיה זהה.

⁽¹²⁾ חלק מובנה - חלק אינטגרלי ממאחז היד, שאין אפשרות להפרידו בנקל ממאחז היד ("built in").

ב. התקנת מאחזי יד מתקפלים

מאחז המתקפל ממצב אופקי למצב אנכי יותקן בצד המשמש למעבר אל האסלה; בתא עם אסלה מרכזית יותקנו מאחזים מתקפלים משני צידי האסלה. מאחז מתקפל יעוגן אל הקיר שבגב האסלה, או יותקן בצמוד לו על גבי עמוד מתאים שיעוגן לרצפה. המרחק של המאחז המתקפל מציר האורך של האסלה יהיה זהה למרחק המאחז הקבוע מציר האורך של האסלה (ראו ציור 16). בתא עם אסלה מרכזית (טיפוס 2), מרחק שני המאחזים המתקפלים מציר האורך של האסלה יהיה זהה. פניו העליונים של המאחז, כשהוא נמצא במצב שירות, יהיו בגובה 75 ס"מ - 85 ס"מ מפני הרצפה.

ג. התקנת מאחזי יד קבועים

מאחזי יד קבוע יותקן בתא עם אסלה פינתית על גבי הקיר הקרוב לאסלה והמקביל לציר האורך שלה. המאחז יותקן כך, שמקום המפגש בין חלקו האופקי לבין חלקו האנכי יהיה במרחק 90 ס"מ - 95 ס"מ מהקיר שבגב האסלה.

7. 11. 2. כוור

1. 7. 11. 2. כוור בתא שירותים נגיש

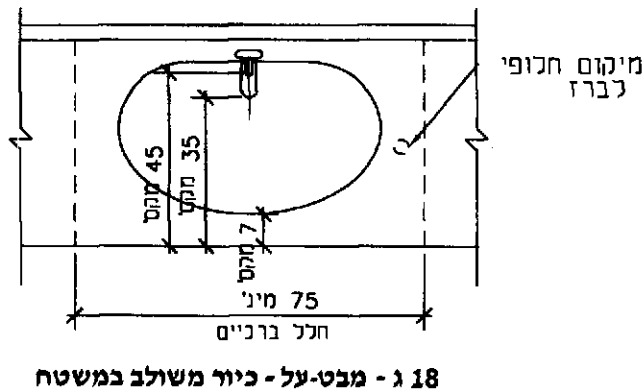
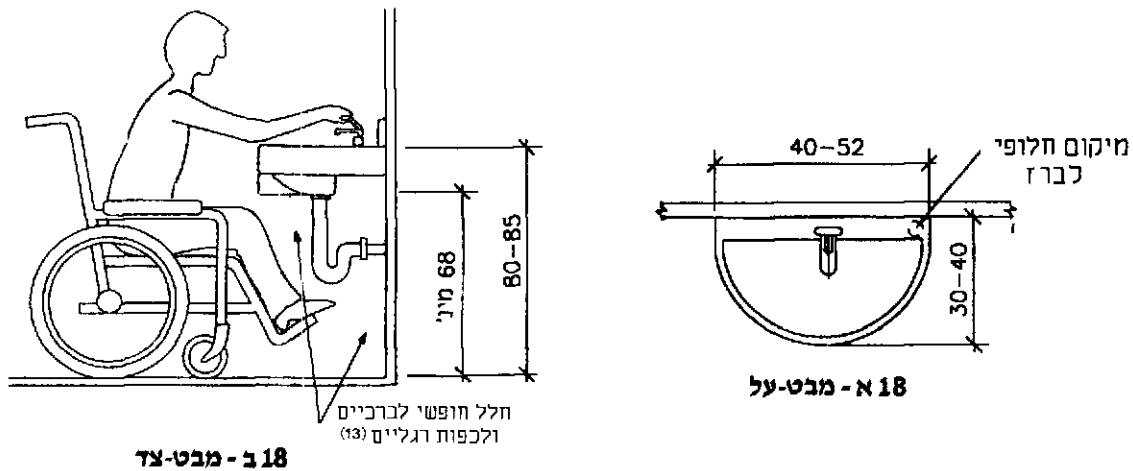
- בתוך תא השירותים יותקן כוור רחצה תלוי על הקיר (ללא רגל), שיאפשר גישה קרובה לאדם בכיסא גלגלים וחלל חופשי מתחת לכוור לברכיים ולכפות הרגליים בעת סיבוב כיסא הגלגלים⁽¹³⁾, כמפורט בסעיף הדרך בחללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. הכוור יעמוד בדרישות אלה:
- א. רוחב הכוור יהיה 30 ס"מ - 40 ס"מ. אורך הכוור יהיה 40 ס"מ - 52 ס"מ (ראו ציור 18א).
 - ב. בתא שירותים עם אסלה פינתית (סעיף 2.11.4.1) יותקן הכוור כך, שמרכזו יהיה במרחק 118 ס"מ - 122 ס"מ מהקיר שבגב האסלה, כדי שיתאפשר לאדם היושב על האסלה להגיע לכוור ולברז ולהשתמש בהם (ראו ציור 16).
 - ג. בתא שירותים עם אסלה מרכזית (סעיף 2.11.4.2) יותקן הכוור כך, שמרכזו יהיה במרחק (70-80) ס"מ מהקיר שמול האסלה, ובאופן שיבטיח שבין הכוור לאסלה יישמר מעבר חופשי שרוחבו 80 ס"מ לפחות (ראו ציור 17).
 - ד. הפנים העליונים של הכוור יהיו בגובה 80 ס"מ - 85 ס"מ מעל פני הרצפה.
 - ה. גובה הפנים התחתונים של הכוור והחלל שמתחת לכוור יתאימו למפורט בציור 18ב.
 - ו. ברז המים בכוור יהיה מסוג המאפשר הפעלתו ללא שימוש באצבעות הידיים; לברז המופעל בלחיצה תידרש לחיצה קלה בלבד; אין להתקין ברז שהפעלתו באמצעות הרגל; הברז יצא משפת הכוור בצד הקרוב לאסלה או ממרכז הכוור; במקום שנדרשת בו לפי הוראות הל"ת⁽¹⁴⁾ אספקת מים חמים, יהיה גם בתא השירותים הנגיש ברז למים חמים בכוור.
- הערה:
ברזים נוחים לשימוש הם ברז מסוג ידית מנוף או ברז שהפעלתו אוטומטית.

⁽¹³⁾ סיפון המותקן במרחק שאינו קטן מ-25 ס"מ מקדמת הכוור או מקדמת משטח הכוור, לפי העניין, אינו מהווה מכשול בתחום חלל הברכיים שמתחת לכוור.

⁽¹⁴⁾ הל"ת - הוראות למתקני תברואה התש"ל-1970, על עדכוניהן.

2. 11. 7. 2. כיור משולב במשטח

- במקום שמותקנים בו כיורי רחצה מחוץ לתא השירותים, כיור אחד לפחות יתאים לדרישות אלה:
- מתחת לכיור יהיה חלל ברכיים חופשי שרוחבו 75 ס"מ לפחות⁽¹³⁾.
 - אם מותקן בחזית הכיור "סינר", המרחק בין קצהו התחתון של הסינר לרצפה לא יהיה קטן מ-68 ס"מ (ראו ציור 18ב).
 - קדמת הכיור לא תהיה מרוחקת יותר מ-7 ס"מ מחזית המשטח שהוא מותקן בו (ראו ציור 18ג).
 - ברז המים יתאים לנדרש בסעיף 2.11.7.1; המרחק של אמצעי ההפעלה של הברז מחזית המשטח לא יהיה גדול מ-45 ס"מ; המרחק של פית הברז מחזית המשטח לא יהיה גדול מ-35 ס"מ.

ציור 18 - כיור (המידות בסנטימטרים)

2. 11. 8. משתנות

- אם מותקנות משתנות, תעמוד לפחות אחת מהן בדרישות אלה:
- המשתנה תותקן כך, שגובה השפה העליונה הקדמית שלה לא יהיה גדול מ-50 ס"מ מפני הרצפה.
 - משני צידי המשתנה יותקנו מאחזי יד אנכיים קבועים, שאורכם 60 ס"מ לפחות ושהקצה התחתון שלהם מותקן בגובה (70 ± 2) ס"מ מפני הרצפה. המאחזים יותקנו כך שמרכזם יהיה במרחק (32 ± 2) ס"מ ממרכז המשתנה.
 - שטח הרצפה שלפני המשתנה יהיה אופקי, ללא כל הגבהה.
 - המשתנה תהיה ניתנת להבחנה על ידי אנשים כבדי ראייה, לדוגמה: באמצעות הבדלי גוון בין המשתנה לקיר הרקע.

9. 11. 2. אבזרים

בתא שירותים נגיש יותקנו האבזרים המפורטים בסעיף 2.11.4. האבזרים יתאימו לדרישות אלה:
א. מיקום האבזרים יאפשר שימוש נוח בהם, ולא יפריע לתמרון כיסא הגלגלים בחלל התא ולמעבר מכיסא הגלגלים לאסלה.

ב. תפעול האבזרים יתאים לשימוש באמצעות יד אחת ולשימושם של אנשים בעלי חולשה בפעולות הגפיים העליונות.

ג. המתקן לנייר טואלט יותקן בהישג יד לאדם היושב על האסלה, ובאופן שלא יפריע לשימוש במאחז היד ולתפקוד המשתמש בתא.

הערה:

כדי לאפשר גישה נוחה לנייר הטואלט בתא שירותים עם אסלה מרכזית, אפשר למקם את מתלה הנייר על גבי מאחז היד המתקפל.

ד. מעל לכיור תותקן מראה שרוחבה 45 ס"מ לפחות, כך שגובה הקצה העליון שלה מפני הרצפה לא יהיה קטן מ-175 ס"מ וגובה הקצה התחתון מפני הרצפה לא יהיה גדול מ-90 ס"מ.

ה. בצמוד לכיור, בצד המרוחק מהאסלה, יהיה בגובה פני הכיור משטח או מדף המשמש להנחת חפצים; קצותיו יהיו מעוגלים, אורכו יהיה 30 ס"מ לפחות ועומקו 15 ס"מ לפחות, ובכל מקרה הוא לא יבלוט מעבר לחזית הכיור (ראו ציורים 16-17).

ו. בסמוך לכיור יותקן מתקן לסבון נוזלי והפעלתו תתאים לדרישות המפורטות בסעיף ט.

ז. מתקן לייבוש הידיים או לניגובן יותקן כך, שתחתיתו תהיה בגובה 120 ס"מ - 130 ס"מ מפני הרצפה.

ח. בתא יותקן מתלה (וו) בגובה 140 ס"מ מפני הרצפה.

ט. אמצעי ההפעלה יעמדו בדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

גובה התקנתם יהיה כנדרש שם, למעט במקרים שיש לגביהם דרישה אחרת בתקן זה (ת"י 1918 חלק 3.1).

10. 11. 2. דלתות לתאי שירותים נגישים

הדלתות לתאי שירותים נגישים יתאימו לנדרש בסעיפים 2.3.1, 2.3.4 ו-2.3.5, ונוסף על כך גם לדרישות אלה:

א. אגף הדלת ייפתח החוצה.

ב. למרות האמור לעיל, תותר פתיחת דלת לתוך תא השירותים אם גודל התא יהיה כזה שיתאפשר בתוכו סיבוב כיסא גלגלים מעבר לתחום פתיחת הדלת. (לסיבוב כיסא גלגלים בתא שירותים נדרש שטח חופשי שקוטרו 150 ס"מ, עד לגובה 68 ס"מ לפחות מפני הרצפה).

ג. אם לא מתאפשרת פתיחת הדלת החוצה וגודל התא לא מאפשר פתיחה פנימה, כמפורט לעיל, תותר התקנת דלת הזזה.

ד. מנגנון נעילת הדלת יאפשר פתיחת הדלת מבחוץ ללא מפתח, באמצעים זמינים.

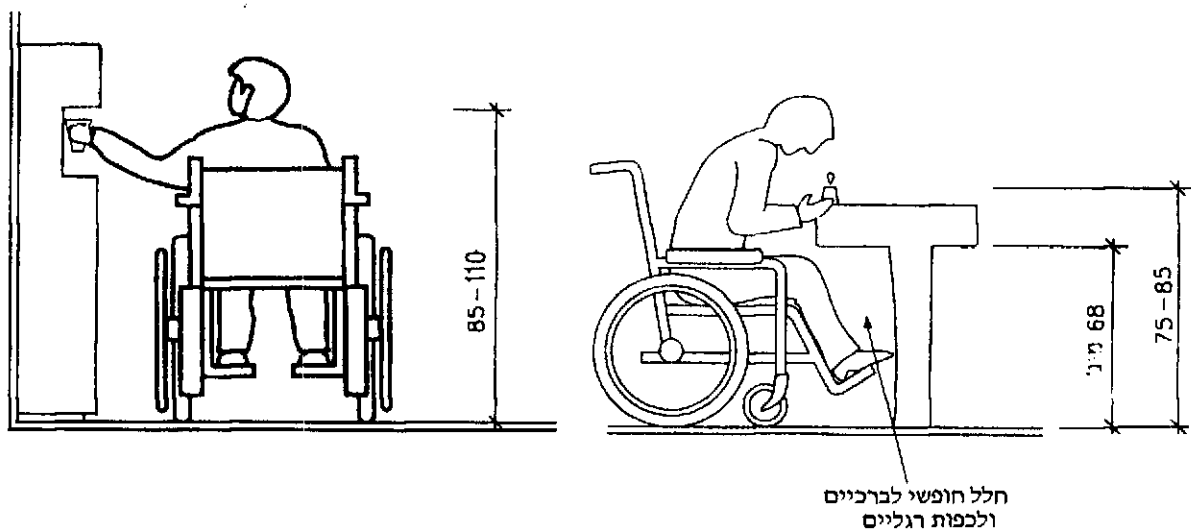
ה. אם לפני תא השירותים אין חלל כניסה ודלת תא השירותים פונה לחלל ציבורי, אפשר להתקין מגיף דלת המתאים לדרישות סעיף 2.3.2, או אמצעי מתאים אחר שיבטיח סגירת הדלת מעצמה.

ו. יותקן אמצעי עזר לסגירת הדלת כמפורט בסעיף 2.3.7.2.

2.12. מתקן שתייה

הצבת מתקן שתייה בבניין תתאים למתואר בצויר 19 ולדרישות אלה: לפני אחת החזיתות של מתקן השתייה, הנגישה גם לאדם בכיסא גלגלים, יישמר שטח רצפה חופשי לנגישה חזיתית או צידית, לפי הצורך, המתאים לדרישות הסעיף הדין בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

האמצעים להפעלת המתקן יתאימו לדרישות הסעיף הדין באמצעי הפעלה בתקן הנזכר לעיל. אם המתקן הוא מסוג מזרקה, גובה יציאת זרם המים כלפי מעלה יהיה (80 ± 5) ס"מ מעל פני הרצפה. תתאפשר גישה למתקנים מסוג מזרקה לאנשים בכיסאות גלגלים גם בהתאם לדרישות הסעיף הדין בחלל ברכיים וחלל כפות רגליים שבתקן הנזכר לעיל. אם מסופקות כוסות חד-פעמיות, הן ימוקמו בגובה טווח ההגעה המשותף המפורט בתקן הנזכר לעיל.

צויר 19 - דוגמות למתקני שתייה (המידות בסנטימטרים)

2.13. תאורה

תאורת חללים ורכיבים בבניינים תתאים למפורט בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. התקנת גופי תאורה תיעשה כך, שהגופים המותקנים לא יהוו מכשול בדרך נגישה. גובה ההתקנה וכיוון ההארה יבטיחו מניעת סינוור. גופי תאורה המותקנים במדרכים יותקנו כך, שלא יהוו מכשול ולא יגרמו להחלקה.

2.14. חניות נגישות

מספר מקומות החניה הנגישים יתאים לנדרש בתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾. בשאר הדרישות יתאימו מקומות החניה הנגישים למפורט בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.

נספח א - דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הון בבטיחות אש

שבתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾

(נורמטיבי)

בנספח זה מפורטות דרישות מתוך הצעת הרוויזיה לפרק הון בבטיחות אש שבתקנות התכנון והבנייה⁽²⁾. דרישות אלה יהיו בתוקף עד לפרסום הנוסח המתוקן של התקנות. עם פרסומו יבוטל נספח זה.

א-1. דלתות

א-1.1. אופן מדידת רוחב וגובה של דלת

מדידת רוחב וגובה של פתח דלת תיעשה כמפורט להלן:

- א. בדלת חד-אגפית - יימדד המרחק האופקי הקטן ביותר, הנמדד בין מישור אגף הדלת הפתוח לגמרי (בפתיחה מרבית) ובין פאת מזוזה המלבן הבולטת ביותר כלפי האגף הפתוח.
- ב. בדלת דו-אגפית או רב-אגפית - יימדד המרחק האופקי בין מישורי שני אגפי הדלת הסמוכים זה לזה והפתוחים בזווית ישרה לפחות לקיר שבו היא נמצאת.
- ג. בדלת הזזה חד-אגפית - יימדד המרחק האופקי בין הפאה הצדדית של אגף הדלת כאשר היא פתוחה לגמרי ובין מזוזה המלבן שממול.
- ד. בדלת הזזה דו-אגפית שאגפיה נפתחים משני כיוונים מנוגדים - יימדד המרחק האופקי בין הפאות הצדדיות של שני אגפי הדלת, כאשר שניהם פתוחים לגמרי.
- ה. למרות האמור לעיל, תותר בליטה מקומית של ידיעות או צירים בעומק של עד 9 ס"מ ועד לגובה מרבי של 100 ס"מ ממישור הרצפה.
- ו. מעל גובה 198 ס"מ ממישור הרצפה יותרו בליטות ללא הגבלת רוחב.

א-2. מדרגות

א-2.1. רוחב מדרגות

רוחבן של מדרגות בבניין לא יהיה קטן מ-1.10 מ'.

א-2.2. אופן מדידת רוחב המדרגות

מדידת רוחבן של מדרגות תיעשה בהתאם לתנאים אלה:

- א. אם המדרגות תחומות בין שני קירות ומשני צידיהן מותקנים בתי-אחיזה, יימדד הרוחב בין מישורי הפנים המוגמרים של הקירות, ובתנאי שבית-האחיזה לא יבלוט יותר מ-9 ס"מ ממישור הפנים המוגמרים; אם בליטת המסעד גדולה מ-9 ס"מ, יימדד הרוחב מציר בית-האחיזה.
- ב. אם בצידן האחד ניצב קיר ובצידן השני מעקה, יימדד הרוחב בין מישור הפנים המוגמרים של הקיר שעליו מותקן בית-האחיזה לבין ציר בית-האחיזה של המעקה, ובלבד שציר בית-האחיזה של המעקה לא יחרוג יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ מקצה שטח המדרגות החופשי לדריכה, ושבית-האחיזה המותקן על הקיר לא יבלוט יותר מ-9 ס"מ ממישור הפנים המוגמרים של הקיר; אם בליטת בית-האחיזה מפניו המוגמרים של הקיר גדולה מ-9 ס"מ, יימדד רוחב המדרגות בין צידי שני בתי-האחיזה.
- ג. אם מעקים ניצבים בשני צידי המדרגות, יימדד הרוחב בין הצירים של שני בתי-האחיזה של המעקים ובלבד שהצירים האמורים לא יחרגו יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ, כאמור בפסקה (ב).
- ד. אם ציר בית-האחיזה של מעקה חורג יותר מ-7 ס"מ כלפי חוץ, כאמור בפסקה (ב), יימדד הרוחב בין מישור הפנים המוגמרים של הקיר ובין קצה שטח המדרגה החופשי לדריכה, או בין שני קצות שטח המדרגה החופשי לדריכה, לפי העניין.

א-2.3. משטח ביניים (משטח אופקי, "פודסט")

- משטח אופקי בחדר מדרגות ובמהלך מדרגות יעמוד בדרישות אלה:
- א. רוחב המעבר החופשי בכיוון התנועה במשטח אופקי שבחדר מדרגות ובמהלך מדרגות לא יהיה קטן מרוחבן המינימלי הנדרש של המדרגות.
 - ב. העומק של משטח אופקי בין שני מהלכי מדרגות הנמשכים בכיוון אחד לא יהיה קטן מ-1.20 מ'.
הערה:
עומק המשטח האופקי הוא המרחק האופקי בין הקצוות הקרובים של שני שלחי המדרגות הגובלות עם המשטח האופקי.
 - ג. לפני דלת הנפתחת אל מהלך מדרגות או חדר מדרגות, או ממנו, יהיה משטח אופקי משני צידי אגף הדלת; עומק המשטח האופקי בצד חדר המדרגות, הנמדד מפני הדלת ובניצב לה, לא יהיה קטן מהרוחב הנדרש של מדרגה.
 - ד. בעת פתיחת דלת לחדר מדרגות או למהלך מדרגות, רוחב המעבר החופשי במשטח האופקי לא יהיה קטן ממחצית הרוחב הנדרש של המדרגה. הדלת במצב פתוח לא תבלוט לחלל חדר המדרגות או למהלך המדרגות יותר מ-18 ס"מ.

א-3. אזורי מחסה

- א-3.1.** אזור מחסה המשמש כחלק מדרך מוצא נגישה (להלן: אזור מחסה נגישה) יהיה אחד או יותר מאלה:
- א. חלל חסום לעשן למשך 60 דקות לפחות, בבניין המוגן כולו על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית, והנמצא בקרבה של עד 10 מ' מחדר מדרגות המשמש מוצא בטוח;
 - ב. מבואת מעלית חסומה לעשן;
 - ג. חלל בחדר מדרגות מוגן המשמש מוצא בטוח, המאפשר שהייה במהלך המילוט;
 - ד. דירת מגורים;
 - ה. חדר סגור בקומה שכולה מוגנת על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית.
- א-3.2.** הגישה לאזור מחסה נגישה מהשטחים שהוא משרת תהיה באמצעות דרך מוצא נגישה.
- א-3.3.** מתוך אזור מחסה נגישה תהיה גישה אל חוץ הבניין ומשם לרחוב באמצעות פרוזדור, מוצא בטוח או מעלית.

רשימת מונחים

nosing	-	אף מדרגה ^(*)
swing door	-	דלת מטוטלת
revolving door	-	דלת מסתובבת
hinged door	-	דלת סובבת
lever handle	-	ידית מנוף ^(*)
knob	-	כפתור (ידית כפתור)
door closer	-	מגיף דלת
switchback stairs	-	מדרגות פרסה ^(*)
door jamb	-	מזוזה
moving walkway	-	מסוע לכת
turnstile	-	מעצור צלב סובב
normally open	-	מצב רגיל-פתוח ^(*)

^(*) המונחים המסומנים בכוכבית מקובלים בלשון בעלי המקצוע ואינם מופיעים במילוני האקדמיה ללשון העברית.

נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים

Accessibility of the built environment: Indoors - Supplemental requirements
for specific uses

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:
נורית איבניצקי, שמואל חיימוביץ (יו"ר), דוד ילין, ליאורה לבקוביץ-זיידמן

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 - תכנון כללי, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	צביקה קראוס
הטכניון - הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	חיים לב
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלנבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	ליאורה לבקוביץ-זיידמן
משרד הפנים	-	דוד פילזר
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

כמו כן השתתפה בהכנת התקן גבריאלה עילם.

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

מילות מפתח:

נגישות, נכים, אנשים עם מוגבלות, בניינים, שטחים ציבוריים, אסלת שירותים, התקנים תברואיים, מקלחות.

Descriptors:

accessibility, disabled people, handicapped people, buildings, public areas, w.c. pans, sanitary appliances, showers.

עדכויות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
1	פרק א - עניינים כלליים
1	1.1. תחום התקן
2	1.2. אזכורים
2	1.3. הגדרות
3	פרק ב - דרישות תכנון
3	2.1. מלתחות נגישות
5	2.2. מקלחות ציבוריות נגישות
10	2.3. שירותים נגישים
10	2.4. תא משולב
12	2.5. תאי אחסון (lockers)
13	2.6. אמצעי גישה לתוך מים
13	2.7. תאי הלבשה או תאי מדידה
13	2.8. סידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות
16	2.9. נגישות לבמה ולמשטח מוגבה
17	2.10. אזורי המתנה
18	2.11. עמדת שירות נגישה
21	2.12. מעברים בין רכיבי ריחוט קבועים
22	נספח א - הגדרות

הקדמה

תקן זה הוא תוספת לחלק השלישי בסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה. חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אכסון
- ת"י 1918 חלק 6⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה

בתקן זה יש לעיין יחד עם התקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 1918 חלק 4.

מבוא

תקן זה הוא המשך לתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון חללים, חלקי בניין ורכיבים העשויים להימצא בבניינים או בחללים המיועדים לשימושים ספציפיים, כגון: מלתחות, מקלחות, מקומות ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, אזורי המתנה ועמדות שירות.

הדרישות הייחודיות, המפורטות בחלק זה של סדרת התקנים, נוספות על הדרישות הבסיסיות הנוגעות לפנים הבניין והמפורטות בחלק 3.1.

אם יוגדרו בעתיד בתקנות התכנון והבנייה (ראו סעיף 1.2) דרישות שישפיעו על הדרישות שבתקן זה, יעודכן התקן בהתאם.

פרק א - עניינים כלליים

1.1 תחום התקן

תקן זה קובע דרישות מינימליות לתכנון ולביצוע של חללים ורכיבים ייחודיים, המשמשים לשימושים ספציפיים בתוך בניינים⁽²⁾. דרישות תקן זה באות נוסף על הדרישות הנקובות בתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 1918 חלק 4. הדרישות המפורטות בתקן זה חלות על תכנון בניינים חדשים, כך שיהיו נגישים ככל הנדרש לפי הוראות כל דין.

תקן זה או חלקים ממנו יכולים לחול גם על נגישות בבניינים קיימים, בהתאם לנדרש בהוראות כל דין. אין תקן זה בא לקבוע אילו בניינים ורכיבי בניין חייבים לעמוד בדרישה מדרישותיו. חובת ההחלה של דרישות התקן נקבעת לפי הוראות כל דין.

⁽¹⁾ נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

⁽²⁾ בניינים ומתקנים המשרתים בעיקר אנשים עם מוגבלות יתוכננו, נוסף על דרישות תקן זה, על פי הצרכים המיוחדים של אוכלוסיית היעד ובהתייעצות עם מומחים.

2. 1. אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

- ת"י 1205 חלק 3 - התקנת מתקני תברואה ובדיקתם: קבועות שרברבות ואבזריהן
- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 2279 - התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, על עדכוניו
- תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) התש"ל-1970, על עדכוניהן
- תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), התשס"ד-2004, על עדכוניהן

3. 1. הגדרות

ההגדרות שבתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1 וחלק 3.1 כוחן יפה בתקן זה; נוסף עליהן יפה כוחן של הגדרות אלה:

1. 3. 1. מלתחה

חלל המשמש להחלפת בגדים ולאחסון חפצים אישיים שלא באמצעות נותן שירות (ראו הגדרה 1.3.4), ועשוי לכלול גם מקלחות ושירותים, כדוגמת מלתחות הנמצאות במתקני ספורט ובברכות שחיה.

1. 3. 2. מלתחה נגישה

מלתחה המתאימה גם לשימוש של אנשים עם מוגבלות.

1. 3. 3. תא משולב

חלל המותאם לשמש מלתחה, מקלחת ושירותים, והכולל אסלה, כיור, מקלחת וספסל או מיטה.

1. 3. 4. עמדת שירות

דלפק קבוע שניתן בו שירות לציבור, כאשר נותן השירות נמצא בצידו האחד ומקבל השירות בצידו האחר, כגון: עמדת מודיעין, עמדת קבלה, עמדת תשלום, עמדה להעברת חפצים ועמדת בידוק בטחוני.

1. 3. 5. עמדת שירות סגורה

עמדת שירות שיש בה מחיצה החוצצת באופן מלא או חלקי בין פניו של נותן השירות לבין פניו של מקבל השירות.

1. 3. 6. עמדת שירות פתוחה

עמדת שירות שאין בה מחיצה בין פניו של נותן השירות לפני מקבל השירות.

1. 3. 7. עמדת מודיעין

עמדת שירות פתוחה או סגורה, שניתנים בה מידע על השירות הניתן במקום והקוונה לחלקי המקום השונים. לדוגמה: עמדת קבלה בשירות הארחה; תחנת מידע בפארקים ובשמורות טבע.

8. 3. 1. ברכה טיפולית

כהגדרתה בתקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה).

9. 3. 1. במה

כהגדרתה בתקנות התכנון והבנייה⁽³⁾.

10. 3. 1. משטח מוגבה

כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה⁽³⁾.

11. 3. 1. דרך מוצא

כהגדרתה בתקנות התכנון והבנייה :

דרך מוצא (means of egress)

נתיב יציאה מהבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה :

א. גישה למוצא בטוח ;

ב. מוצא בטוח ;

ג. יציאה.

פרק ב - דרישות תכנון

1. 2. מלתחות נגישות

במקומות שבהם נדרש לפי הוראות כל דין להתקין מלתחה (הגדרה 1.3.1) נגישה, היא תתאים לדרישות אלה :

1. 1. 2. כללי

דרך נגישה, המתאימה לדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים, תוביל אל חלל המלתחה ותקשר בינו לבין החללים האחרים המשמשים באותו הקשר, כגון: שירותים נגישים, מקלחות נגישות ועמדות הלבשה נגישות. השילוט המכוון אל המלתחות הנגישות והשילוט המזהה אותן יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 1. 2. החלל הכללי של המלתחה

החלל הכללי של המלתחה יתאים לדרישות אלה :

א. בתוך חלל המלתחה יותקן ספסל שאורכו 120 ס"מ לפחות ועומקו 65 ס"מ - 70 ס"מ. הספסל יהיה מעוגל בקצותיו, למניעת נזק או פגיעה. גובה משטח הישיבה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה.

לספסל תהיה משענת ליד או יהיה מאחז יד מצידו האחד לפחות. גובה פני משענת היד או מאחז היד יהיה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני משטח הישיבה.

ב. בחלל המלתחה יותקנו שני מתלים לפחות, שגובה חלקם העליון אינו גדול מ-140 ס"מ מפני הרצפה; לפני המתלים יישמר שטח רצפה חופשי, כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בטווח הגעה לצד.

⁽³⁾ תקנות התכנון והבנייה נמצאות ברויזיה. עד לפרסום התקנה הרלוונטית תקפות ההגדרות שבנספח א לתקן זה.

ג. אם מותקנת מראה, רוחבה לא יהיה קטן מ-50 ס"מ. היא תותקן באופן שהקצה התחתון שלה לא יהיה גבוה מ-45 ס"מ מפני הרצפה, והקצה העליון שלה לא יהיה נמוך מ-175 ס"מ מפני הרצפה.

3. 1. 2. עמדת הלבשה נגישה

עמדת הלבשה נגישה (ראו ציור 1) במלתחה תתאים לדרישות אלה:

א. העמדה תיתחם באמצעות וילון או מחיצות או שילוב שלהם. אם מותקנת דלת, היא תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדלתות לתאי שירותים נגישים.

ב. מידות עמדת הלבשה לא יהיו קטנות מ-200 ס"מ x 220 ס"מ. הן יאפשרו תמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים גם כאשר הספסל פתוח לשימוש (ראו סעיף משנה ד), מעבר אל הספסל וממנו ואפשרות לנוכחות מלווה שיסייע בכך. קוטר השטח החופשי לסיבוב, הנדרש לתמרון חופשי של אדם בכיסא גלגלים, יהיה 150 ס"מ, עד לגובה 70 ס"מ לפחות מפני הרצפה.

ג. פני הרצפה של עמדת הלבשה יהיו אופקיים ובעלי התנגדות להחלקה כנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279.

ד. בעמדה יוצב ספסל המתאים לדרישות סעיף 2.1.2 א, אולם לא תהיה לו משענת יד. אפשר שהספסל יהיה ספסל מתקפל.

ה. לפחות על אחד הקירות שלצדי הספסל יותקן מאחז יד קבוע, המורכב מחלק אופקי וחלק אנכי, כל אחד מהם באורך 80 ס"מ לפחות, היוצרים צורת L. חלקו האופקי של המאחז יותקן בגובה 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה. המרחק של המאחז האנכי מהקיר שלאורכו מוצב הספסל יהיה 95 ס"מ - 105 ס"מ.

הערה:

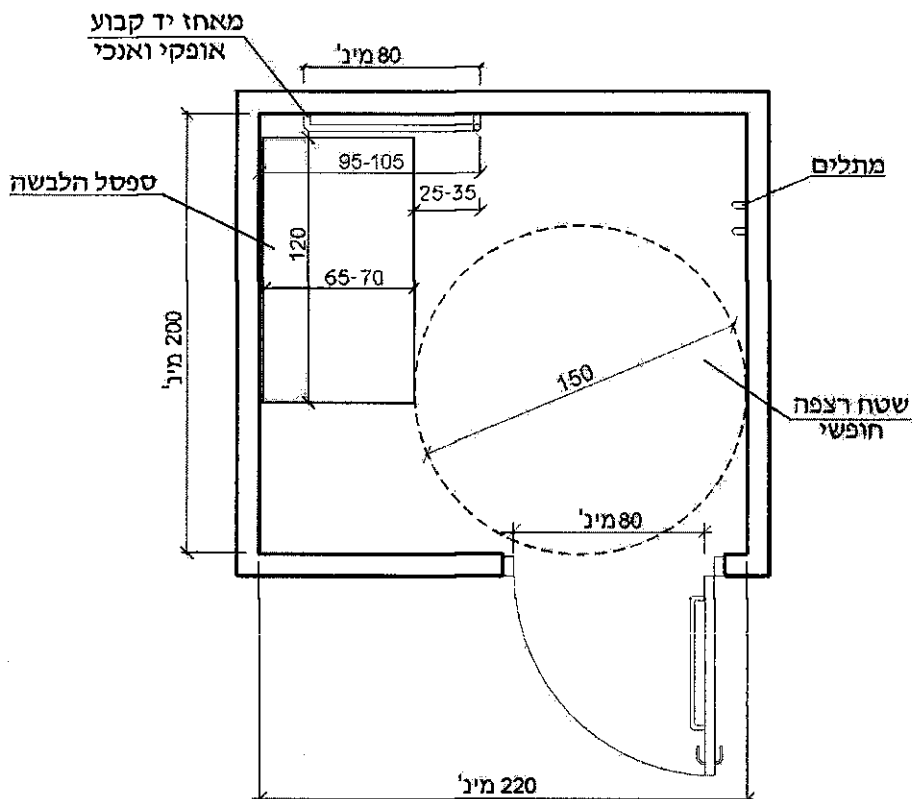
מיקום המאחז וגובה התקנתו ייקבעו בהתאם למידות הספסל ולמיקומו. כדי שהמאחז יהיה נוח לשימוש, חלקו האופקי צריך להיות בגובה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני משטח הישיבה של הספסל, וחלקו האנכי צריך להיות במרחק 25 ס"מ - 35 ס"מ מקדמת הספסל.

מסביב למאחז יהיה מרווח חופשי לגריפת יד, שהיקפו 4 ס"מ לפחות מפני המאחז.

המאחזים יתוכננו כך שהם יעמדו בכוח השליפה האופקי ובעומס האנכי הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין במאחזי יד קבועים.

ו. בעמדת הלבשה יותקנו לפחות שני מתלים כנדרש בסעיף 2.1.2 ב.

ז. מראה, אם יש, תתאים לדרישות סעיף 2.1.2 ג.

ציור 1 - מידות מינימום בעמדת הלבשה נגישה (המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.2. מקלחת ציבוריות נגישות

מספר תאי המקלחת הנגישים וטיפוסי התאים הנדרשים יתאימו להוראות כל דין. אם יש בבניין תאי מקלחת נגישים, הם יתאימו לדרישות המפורטות להלן, בהתאם לטיפוס התא הנדרש:

2.2.1. כללי

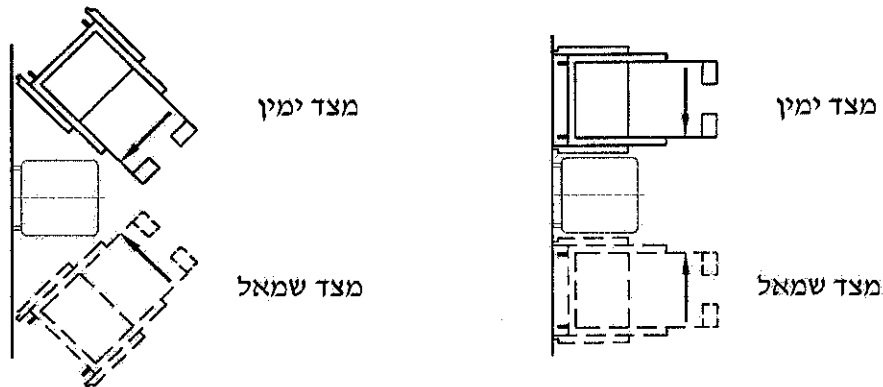
אל תאי המקלחת הנגישים תוביל דרך נגישה, המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף ה' בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים. השילוט המכוון אל תאי המקלחת הנגישים והשילוט המזהה אותם יתאימו לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה' בעיצוב השלטים.

פני הרצפה בתא מקלחת נגיש והאמצעים לסגירת התא יתאימו לנדרש בסעיפים 2.2.4 ו-2.2.5. בתא מקלחת נגיש יותקנו מאחזי יד, ברזים, אבזרים ומושב מקלחת המתאימים לנדרש בסעיפים 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8 ו-2.2.9, לפי העניין. אם נדרש, יותקן גם לחצן חירום.

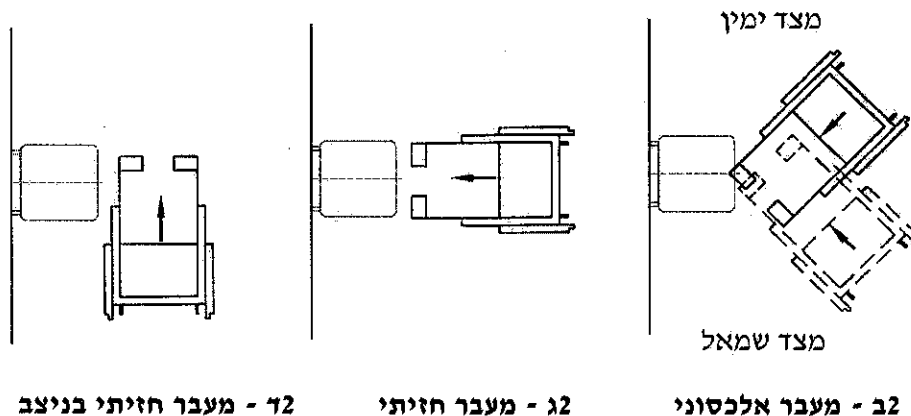
הערה:

לחצן לקריאת חירום משמש לקריאה לעזרה כאשר אדם עם מוגבלות נזקק לסיוע בעת שהותו בתא המקלחת. מידות תא המקלחת הנגיש והמיקום של קבועות ואבזרים המותקנים בו יאפשרו כניסה ושימוש על ידי אדם בכיסא גלגלים, לרבות שימוש באופני מעבר שונים מכיסא הגלגלים אל מושב המקלחת ולהפך, באופן עצמאי או בעזרת מלווה. דוגמות לאופני המעבר השונים מפורטות להלן ובציור 2:

- א. מעבר צידי בעזרת מאחזי היד, כשאחד הגלגלים האחוריים, או שניהם, צמודים לקיר האחורי (ציור א2);
- ב. מעבר אלכסוני בעזרת מאחזי היד ובאמצעות אחיזת המושב, או באמצעות אחיזת המושב בלבד (ציור ב2);
- ג. מעבר חזיתי בעזרת מאחזי היד, המאפשרים לחלק מהאנשים להסתובב תוך כדי מעבר לצורך ישיבה על המושב, ולאחרים להחליק קדימה מכיסא הגלגלים לישיבה על המושב עם הפנים אל הקיר האחורי (ציור ג2);
- ד. מעבר חזיתי תוך שימוש במאחזי היד, כאשר כיסא הגלגלים ניצב למושב (ציור ד2).

א2 - מעבר צידי

ד2 - מעבר חזיתי בניצב

ג2 - מעבר חזיתי

ב2 - מעבר אלכסוני

ציור 2 - דוגמות לאופני מעבר מכיסא גלגלים למושב מקלחת

2.2.2. תא מקלחת פתוח (טיפוס 1) (ציור א3)

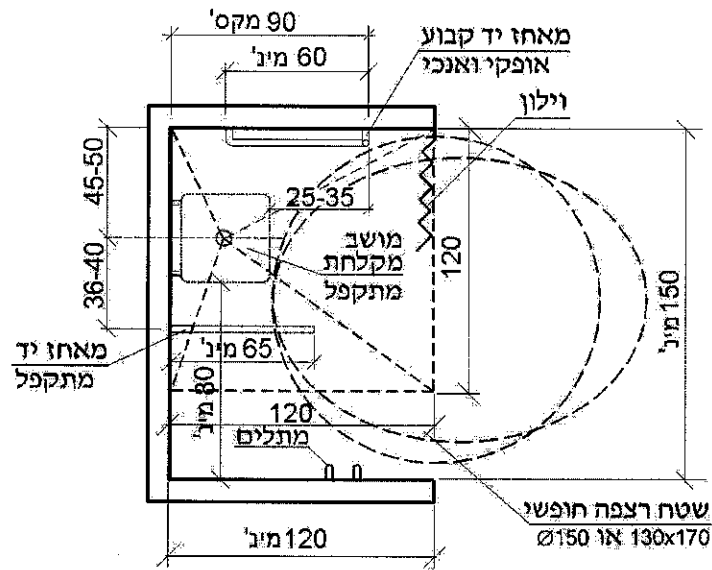
- א. מידות תא מקלחת מטיפוס 1 יהיו לפחות 120 ס"מ x 150 ס"מ, ומידות משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.
- ב. רוחב פתח התא לא יהיה קטן מ-150 ס"מ.
- ג. לפני המושב המתקפל, כשהוא פתוח לשימוש, יישמר שטח חופשי לסיבוב שמידותיו יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1. אפשר שהשטח החופשי לסיבוב יהיה, כולו או חלקו, מחוץ לתא.
- ד. יהיה אפשר לסגור את תא המקלחת באמצעות וילון עם מוט משיכה, המאפשר את פתיחת הווילון וסגירתו בידי אדם יושב.

3. 2. 2. תא מקלחת סגור (טיפוס 2) (ציור 3ב)

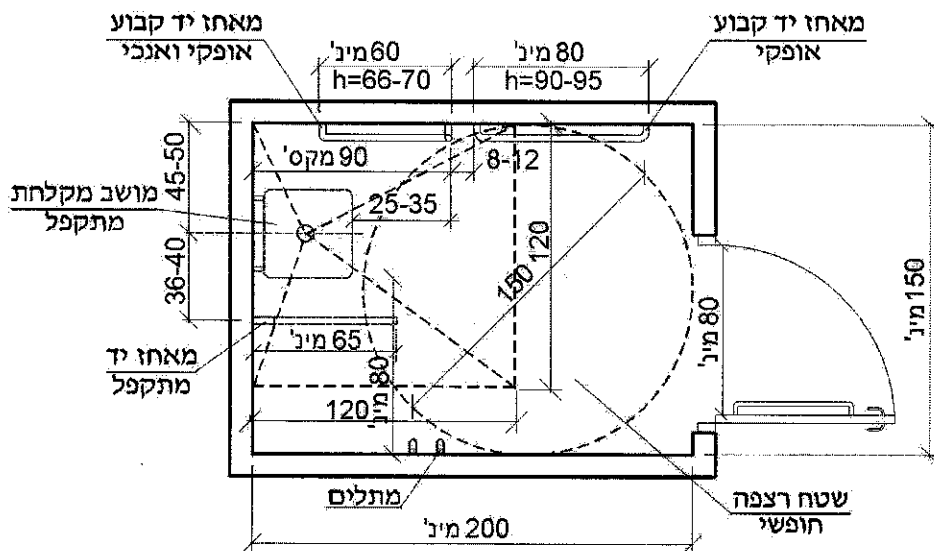
- א. מידות תא מקלחת מטיפוס 2 יהיו לפחות 150 ס"מ × 200 ס"מ, ומידות משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.
- ב. סגירת פתח התא תיעשה באמצעות דלת המתאימה לדרישות הסעיף הדין בדלתות לתאי שירותים נגישים שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, או באמצעות וילון המתאים לנדרש בסעיף 2.2.2.
- ג. לפני המושב המתקפל, כשהוא פתוח לשימוש, יישמר שטח חופשי לסיבוב שמידותיו יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

הערה:

מידות תא מקלחת מטיפוס 2 מאפשרות הן סיבוב ותמרון של אדם בכיסא גלגלים, והן התפשטות והתלבשות בתוך תחום התא.

3א - דוגמה לתא מקלחת פתוח (טיפוס 1)

הערה:

ניתן לשנות את מיקום הדלת.

3ב - דוגמה לתא מקלחת סגור (טיפוס 2)

ציור 3 - תא מקלחת נגיש (המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 2. 4 פני הרצפה

פני הרצפה בתא המקלחת יהיו עשויים חומר בעל התנגדות להחלקה המתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 2279, בהתאם לתנאי השימוש הצפויים.
מידות משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז יהיו 120 ס"מ x 120 ס"מ לפחות. פני הרצפה יהיו מישוריים ככל האפשר, בהתחשב בשיפועים הנדרשים לצורך ניקוז, ובכל מקרה שיפוע הרצפה לא יהיה גדול מ-2%. בין משטח הרצפה שישופע לצורך ניקוז לבין משטח הרצפה הגובלת לא יהיה סף.

2. 2. 5 סגירת התא

דלת או וילון המשמשים לסגירת תא המקלחת לא יהוו מכשול בכניסה וביציאה מהתא, ולא יפריעו למעבר מכיסא הגלגלים למושב המקלחת ולשימוש בברזים, במאחזי היד ובאבזרים.

2. 2. 6 מאחזי היד

2. 2. 6. 1 כללי

בתאי המקלחת יותקנו מאחזי יד המתאימים לדרישות הכלליות המפורטות בסעיף הדין במאחזי יד שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. נוסף על כך יתאימו המאחזים לדרישות סעיפים 2.2.6.2 - 2.2.6.4, לפי העניין.
המאחזים יתוכננו כך שיעמדו בכוחות ובעומסים הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. המאחזים הקבועים והמתקפלים המותקנים באותו תא מקלחת יותקנו כך, שגובה הפנים העליונים של חלקם האופקי מפני הרצפה יהיה זהה.

הערה:

היחס בין מיקום מאחזי היד לבין מושב המקלחת הוא בעל חשיבות רבה. במקרים שבהם המבנה הגאומטרי של תא המקלחת אינו מאפשר עמידה בדרישות סעיפים 2.2.6.2 או 2.2.6.3, לפי העניין, ניתן להתקין מאחזי יד מתקפל במקום המאחז הקבוע, ובלבד שיישמרו יחסי המרחק הנדרשים.

2. 2. 6. 2 מאחזי יד קבוע בתא מטיפוס 1

מאחזי יד קבוע המורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי היוצרים צורת L יותקן על הקיר הקרוב שלצד מושב המקלחת. אורך החלק האופקי יהיה 60 ס"מ לפחות, ואורך החלק האנכי - 80 ס"מ לפחות. המאחזי יותקן כך, שפני חלקו האופקי יהיו בגובה 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה וחלקו האנכי יהיה במרחק 25 ס"מ - 35 ס"מ מהקצה הקדמי של המושב, ובכל מקרה לא יותר מ-90 ס"מ מהקיר שעליו מותקן המושב (ראו ציור 3א).

2. 2. 6. 3 מאחזי יד קבועים בתא מטיפוס 2

מאחזי יד קבוע המורכב מחלק אופקי ומחלק אנכי היוצרים צורת L יתאים לדרישות המפורטות בסעיף 2.2.6.2.
במרחק 8 ס"מ - 12 ס"מ מהחלק האנכי שלו יותקן מאחזי יד אופקי קבוע נוסף, שאורכו 80 ס"מ לפחות וגובהו 90 ס"מ - 95 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 3ב).

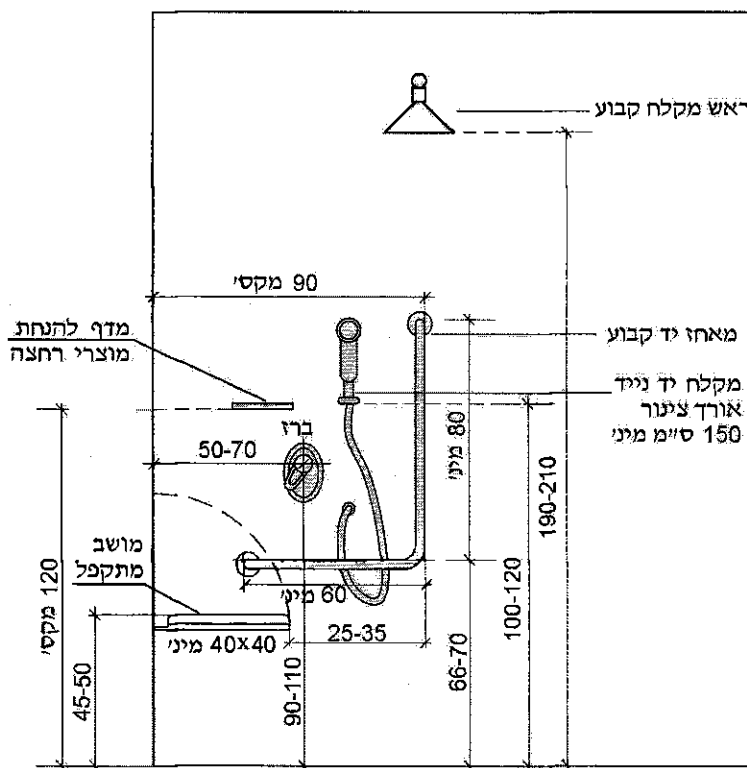
2. 2. 6. 4 מאחזי יד מתקפל

לפחות בצד אחד של מושב המקלחת יותקן מאחזי יד מתקפל. אפשר שהמאחז המתקפל יהיה חלק מובנה של מושב המקלחת.
אורכו של מאחזי יד מתקפל שאינו חלק מובנה של מושב המקלחת יהיה 65 ס"מ לפחות וגובהו 66 ס"מ - 70 ס"מ מפני הרצפה, והוא יותקן כך שמרכזו יהיה במרחק 36 ס"מ - 40 ס"מ מציר האורך של המושב (ראו ציור 3).

2. 2. 7. ברזים בתא המקלחת

הברזים למים חמים וקרים יתאימו לדרישות אלה:

- א. יותקן ראש מקלח קבוע בגובה הנדרש בתקן הישראלי ת"י 1205 חלק 3.
- ב. מנגנון הפעלת הברזים יהיה מסוג ברז ערבוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל בורר (מהסוג המכונה "4 דרך"). המנגנון ימוקם על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקרוב יותר למושב. המנגנון יותקן בגובה 90 ס"מ - 110 ס"מ מפני הרצפה ובמרחק 50 ס"מ - 70 ס"מ מפינת שני הקירות (הקיר שעליו מותקן מושב המקלחת והקיר הניצב לו).
- ג. נוסף על כך יותקן מקלח יד נייד עם זרנוק (צינור גמיש) שאורכו 150 ס"מ לפחות. נקודת התלייה של הזרנוק תהיה בגובה 100 ס"מ - 120 ס"מ מפני הרצפה, ומיקומה על הקיר יהיה בהישג ידו של אדם היושב על מושב המקלחת המתקפל.
- ד. הברזים על חלקיהם יותקנו כך שלא יפריעו לשימוש במאחזי היד, ובהתאם למתואר בציור 4.

ציור 4 - דוגמה להתקנת מנגנונים ואבזרים בתא מקלחת נגיש
(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 2. 8. אבזרים

על הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מושב המקלחת יותקן מדף להנחת מוצרי רחצה. המדף יותקן בגובה שאינו גדול מ-120 ס"מ מפני הרצפה, ובמקום המאפשר לאדם היושב על מושב המקלחת להגיע אליו. שני מתלים לפחות יותקנו בסמוך למשטח הרחצה, מחוץ לאזור הרטוב, בגובה שאינו גדול מ-140 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 3).

9. 2. 2. מושב מקלחת

בתא מקלחת יותקן מושב מתקפל, שיעמוד בדרישות אלה:

א. מידותיו לא יהיו קטנות מ-40 ס"מ × 40 ס"מ.

ב. לא יצטברו עליו מים.

ג. קצותיו יהיו מעוגלים.

ד. המושב יעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג. עיגון המושב יתאים לעומסים המתוכננים.

ה. המושב יסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת

לעמידות המושב בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.

בדיקת חוזק המושב תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה המושב הרחוק מנקודות

העיגון שלו. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כרוחב המושב לפחות ורוחבו 10 ס"מ.

ו. המושב יותקן על גבי הקיר הניצב לקיר שעליו מותקן מנגנון ההפעלה של הברזים (סעיף 2.2.7),

בגובה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה. המרחק בין ציר האורך של המושב לבין הקיר שעליו מותקן

מנגנון ההפעלה יהיה 45 ס"מ - 50 ס"מ; המרחק בין צידו של מושב המקלחת כשהוא פתוח לבין

הקיר המרוחק המקביל אליו לא יהיה קטן מ-80 ס"מ, כדי לאפשר מעבר מכיסא הגלגלים למושב

המקלחת (ראו ציור 3).

הערה:

מושב מתקפל שקצהו הקדמי מרוחק 60 ס"מ - 70 ס"מ מהקיר שבגבו, מאפשר גם מעבר צידי במקביל

מכיסא הגלגלים למושב המקלחת (ראו ציור 2).

ז. המושב כשהוא מקופל לא יהווה מכשול למתרחץ עומד, ולא יפריע לשימוש במאחזי היד או במנגנון

ההפעלה.

הערה:

המקלחת אמורה לשרת את כלל הציבור, ולכן יש להבטיח שמושב המתקפל למצב מאונך כשאינו בשימוש

יאפשר שימוש במקלחת הן במצב עמידה והן בישיבה על כיסא גלגלים. אפשרות לכוונון גובה המושב

או/וגם משענת הגב, אם ישנה, מסייעת לאנשים עם מוגבלויות שונות להשתמש במושב.

10. 2. 2. כיוור

אם מותקן כיוור, הוא יתאים לדרישות הרלוונטיות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

3. 2. שירותים נגישים

שירותים נגישים יתאימו לדרישות הנקובות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

4. 2. תא משולב

מעבר בין החללים השונים המשמשים באותו הקשר, כגון: שירותים, תא מקלחת ועמדות הלבשה, עלול

להוות קושי עבור אנשים עם מוגבלות, ולכן יש יתרון בריכוזם בחלל אחד, בתא משולב (ראו הגדרה 1.3.3).

1. 4. 2. תא משולב המכיל ספסל (טיפוס 1) (ציור 5)

תא משולב המכיל ספסל יתאים לדרישות אלה:

א. מידות התא לא יהיו קטנות מ-240 ס"מ × 240 ס"מ.

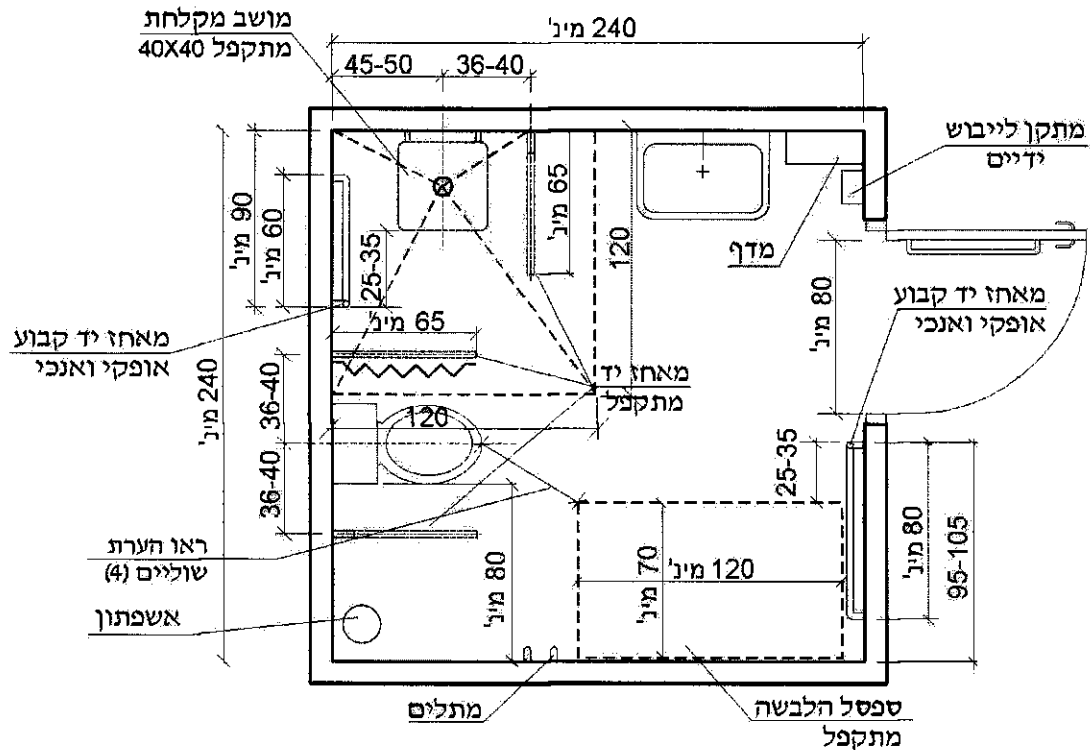
ב. פני רצפת התא יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.

ג. בתא יותקנו קבועות ואבזרים אלה לפחות:

- הקבועות והאבזרים הנדרשים בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בתא שירותים

נגיש;

- מאחזי יד, ברזים, אבזרים ומושב מקלחת המתאימים לנדרש בסעיפים 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8 ו-2.2.9, לפי העניין.
- משטח רחצה למקלחת שמידותיו 120 ס"מ x 120 ס"מ לפחות;
- ספסל מתקפל שמידותיו 70 ס"מ x 120 ס"מ לפחות וגובה משטח הישיבה שלו 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 5)⁽⁴⁾;
- הספסל יעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג.
- עיגון הספסל יתאים לעומסים המתוכננים.
- הספסל המתקפל יסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת לעמידות הספסל בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- בדיקת חוזק הספסל תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה הספסל הרחוק מנקודות העיגון שלו. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כאורך הספסל לפחות ורוחבו 10 ס"מ.
- ד. מיקום הספסל, הקבועות, האבזרים ומושב המקלחת יהיה כמתואר בציור 5⁽⁴⁾.

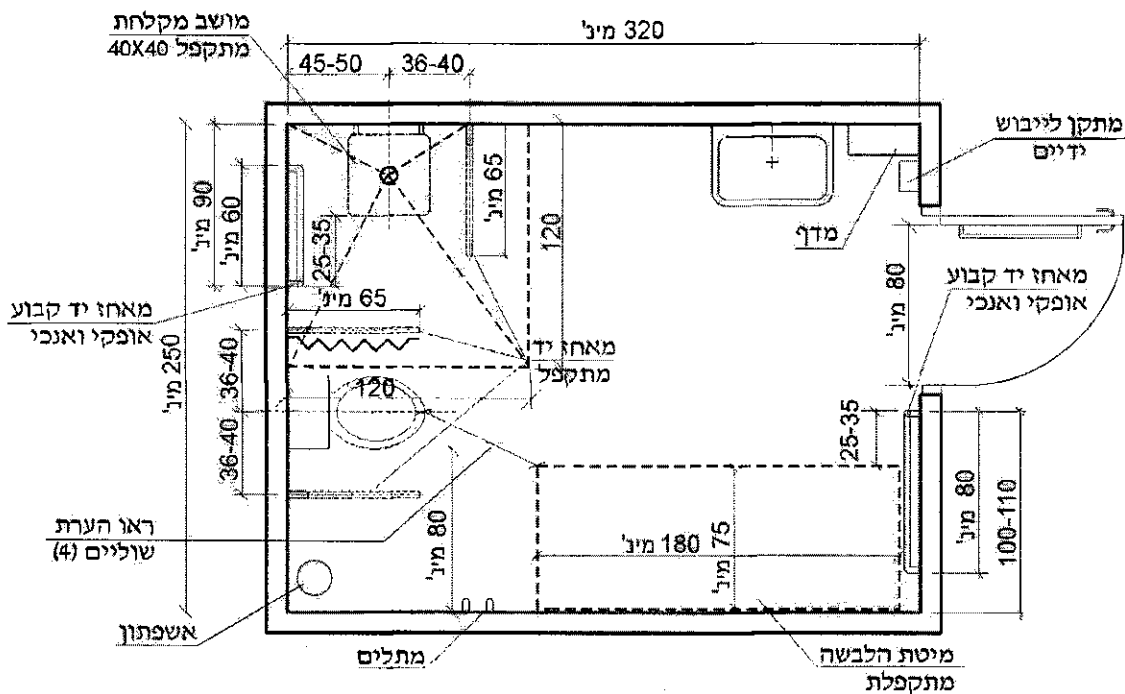
ציור 5 - דוגמה לתא משולב המכיל ספסל
(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

⁽⁴⁾ הדוגמה המתוארת בציור מאפשרת גישה לאסלה משני צידיה, על ידי קיפול הספסל (או המיטה - ראו סעיף 2.4.2). ניתן למקם את הקבועות, האבזרים והספסל (או המיטה) באופן אחר, ובלבד שיתאימו לדרישות סעיפים 2.4.1 ו-2.4.2 ולמידות המפורטות בציורים 4 ו-5, לפי העניין. אם מידות התא גדולות יותר ומאפשרות זאת, אפשר שהספסל (או המיטה) לא יהיו מתקפלים, ובלבד שבין קצה האסלה לקצה הקרוב של הספסל (או המיטה) יישמר מרווח של 80 ס"מ לפחות כמתואר בציורים 5 ו-6, לפי העניין.

2. 4. 2. תא משולב המכיל מיטה (טיפוס 2) (ציור 6)

במקומות שבהם נדרש תא משולב המכיל מיטה, הוא יתאים לדרישות אלה:

- א. מידות התא לא יהיו קטנות מ-250 ס"מ × 320 ס"מ.
- ב. פני רצפת התא יתאימו לנדרש בסעיף 2.2.4.
- ג. בתא יותקנו קבועות ואבזרים כנדרש בסעיף 2.4.1, למעט הספסל.
- ד. במקום הספסל תוצב בתא מיטת הלבשה מתקפלת, שמידותיה 75 ס"מ × 180 ס"מ לפחות וגובה פני המשטח העליון שלה 45 ס"מ - 50 ס"מ מפני הרצפה. המיטה תעמוד בעומס אנכי של 130 ק"ג.
- ה. עיגון מיטה מתקפלת יתאים לעומסים המתוכננים.
- המיטה המתקפלת תסופק עם הוראות התקנה לסוגי קיר שונים ועם תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת לעמידות המיטה בעומס הנדרש. תעודת הבדיקה תכלול את זיהוי דגם המוצר שנבדק ואת תמונתו.
- בדיקת חוזק המיטה תיעשה על ידי הפעלת עומס אנכי של 130 ק"ג בקצה המיטה הרחוק מנקודות העיגון שלה. הכוח יופעל אנכית על גבי לוח עץ, שאורכו כאורך המיטה לפחות ורוחבו 10 ס"מ.
- ה. מיקום מיטת הלבשה, הקבועות והאבזרים יהיה כמתואר בציור 6⁽⁴⁾.

ציור 6 - דוגמה לתא משולב המכיל מיטה

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 5. תאי אחסון (lockers)

אם יש תאי אחסון, יסומנו כל התאים בספרות מישושיות ואפשר גם בכתב ברייל, הכל כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4. מנגנוני הפתיחה והנעילה של התאים יתאימו לנדרש בסעיף הדן באמצעי הפעלה שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ויותקנו בגובה טווח ההגעה המשותף כנדרש שם.

הערה :

תפעול מנגנון פתיחה באמצעות מנעול משולב ("קומבינציה") אינו מאפשר שימוש בידי אנשים עם מוגבלויות מסוימות.

לפחות 5% מהתאים, אך לא פחות מתא אחד, יהיו תאים נגישים גם לאנשים בכיסאות גלגלים ויסומנו בסמל הנגישות הבין-לאומי (ראו ת"י 1918 חלק 4).

תאי אחסון נגישים יעמדו בדרישות אלה :

- א. אל תאי האחסון הנגישים תוביל דרך נגישה המתאימה לנדרש בעניין זה בת"י 1918 חלק 3.1.
- ב. לפני תאי האחסון הנגישים יישמר שטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים כנדרש בת"י 1918 חלק 1.
- ג. תחתית תאי האחסון הנגישים תהיה בגובה 40 ס"מ - 80 ס"מ מפני הרצפה.
- ד. גובה המדף העליון בתאי אחסון נגישים לא יהיה גדול מ-115 ס"מ מפני הרצפה.

2.6. אמצעי גישה לתוך מים

אמצעי גישה לתוך מים בברכות שחייה, בגיקוזי, במקוואות וכדומה יתאימו לנדרש בעניין זה בהוראות כל דין ובתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2, אלא ששיפוע של כבש החודר מתחת לפני המים יהיה אחיד לכל אורכו ולא יהיה גדול מ-6%. אם מותקן בברכת שחייה שאינה ברכה טיפולית (הגדרה 1.3.8) מתקן הרמה (מכני או אחר), הוא יהיה בעל מושב יציב. דרך נגישה המתאימה לדרישות הנקובות בסעיף הדין בדרכים נגישות, לרבות פרוזדורים ומעברים, שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, תקשר בין מקום הכניסה לתוך המים לבין המלתחות הנגישות (סעיף 2.1), המקלחות הנגישות (סעיף 2.2) והשירותים הנגישים (סעיף 2.3), או לתא המשולב (סעיף 2.4), אם יש כזה.

2.7. תאי הלבשה או תאי מדידה

במקומות שבהם נדרש לפי הוראות כל דין להתקין תא הלבשה נגיש או תא מדידה נגיש (כגון : בחנויות למוצרי הלבשה, במכונים רפואיים), יתאים התא לדרישות אלה :

- א. בתוך התא יהיה שטח חופשי לסיבוב כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ;
- ב. יהיה בתא מושב מותאם העומד בדרישות סעיף 2.10.2 ;
- ג. תותקן בתא מראה העומדת בדרישות סעיף 2.1.2 ג ;
- ד. התא ייתחם באמצעות וילון או מחיצות או שילוב שלהם. אם מותקנת דלת, היא תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בדלתות לתאי שירותים נגישים.

2.8. סידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות

2.8.1. כללי

בתכנון סידורי הישיבה בחללים המשמשים לצפייה ולהאזנה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, כגון חללים המשמשים למופעים, הקרנות, הרצאות, כנסים, לימוד או אירועי ספורט, יש להביא בחשבון שזוויות ראייה טובות, אמצעי הגברה מתאימים, דרכים נגישות ומרווחים מתאימים בין שורות המושבים יאפשרו גם לאנשים עם מוגבלויות שונות להשתמש במקום, לקבל בו שירות ולהשתתף בפעילות הנערכת בו, הכל לפי העניין.

יש לאפשר שימוש במגוון של מושבים : מחוברים או שאינם מחוברים (כלומר : שלא חוברו לרצפה חיבור של קבע), בעלי משענות יד או בלעדיהן. ככל האפשר יהיו המושבים מרופדים.

במושבים מחוברים יהיה גובה פני משטח הישיבה 45 ס"מ - 48 ס"מ מפני הרצפה.

הערות:

- א. גובה פני משטח הישיבה במושבים המשמשים לישיבה ממושכת הוא בעל חשיבות מכרעת לנוחות המשתמשים. מושב שמשטח הישיבה שלו גבוה במעט מ-45 ס"מ נוח יותר לאנשים עם מוגבלות בניידות.
- ב. משענות יד נותנות תמיכה נוספת ועזרה בעת החתיישבות והקימה. התקנת משענות יד מתקפלות בחלק מהמושבים תאפשר התאמה לצרכים של מספר גדול יותר של אנשים.

לאורך מעבר מדורג אל שורות המושבים, הגובל בצידו האחד בקיר, יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות הסעיף הדין בבתי-אחיזה במדרגות בת"י 1918 חלק 3.1.

2. 8. 2. מקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים ובמושבים מותאמים

מקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים ובמושבים מותאמים (ראו סעיף 2.10.2) (להלן: מקומות ישיבה מיוחדים) יתאימו לדרישות אלה:

2. 8. 2. 1. מספר מקומות הישיבה המיוחדים יתאים להוראות כל דין.

דרך נגישה המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 תוביל אל מקומות הישיבה המיוחדים ותקשר ביניהם לבין חללים נגישים אחרים בבניין, כגון: שירותים, מזנון או חדר אוכל, חדרי לינה (במקרה של אולם כנסים במלון).

2. 8. 2. 2. מקומות הישיבה המיוחדים ימוקמו, ככל האפשר, בזוגות, ובצמוד למושבים רגילים. המושבים הנמצאים בצמידות למקומות הישיבה המיוחדים יהיו בעלי משענות יד מתקפלות או מתפרקות. במתקני ספורט, באיצטדיונים ובחללים שבהם הצופים עשויים לעמוד, ימוקמו מקומות הישיבה המיוחדים באופן שקהל עומד לא יסתיר את קווי הראייה לבמה, למגרש או למסך.

2. 8. 2. 3. רוחב שטח הרצפה החופשי הנדרש עבור מקום ישיבה מיוחד יהיה 80 ס"מ לפחות, ועומקו - 120 ס"מ לפחות (ראו ציור 7).

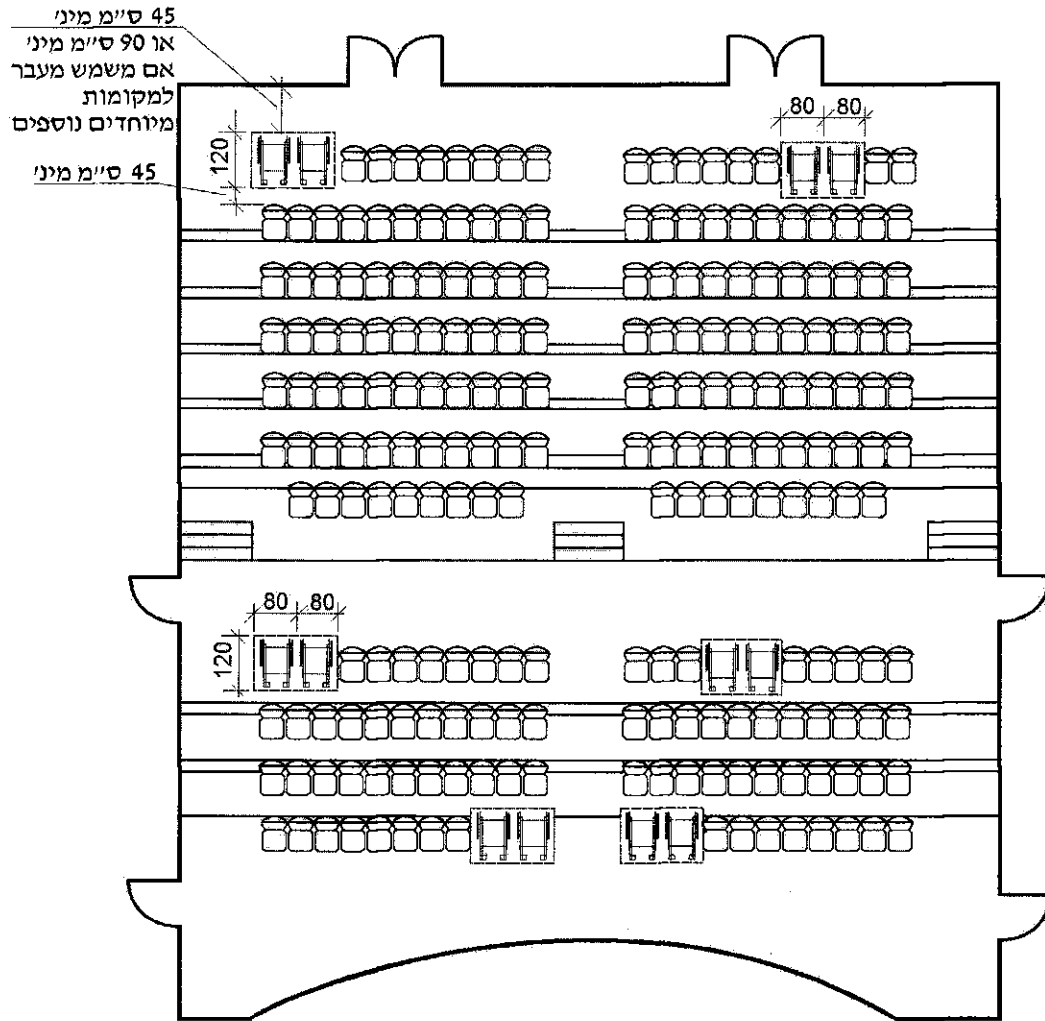
אפשר שהשטח הנדרש עבור מקומות הישיבה המיוחדים יותאם באמצעות קיפול או הוצאה של מספר מתאים של מושבים שאינם מותאמים ואינם מחוברים, ואפשר שיהיה בתחום של חלק מדרך מוצא (הגדרה 1.3.11), בתנאי שיתאים להוראות כל דין.

רוחב המעבר החופשי לפני מקומות הישיבה המיוחדים ומאחוריהם, בהתאם לצורך, לא יהיה קטן מ-45 ס"מ, ואם המעבר מוביל למקומות ישיבה מיוחדים נוספים - רוחבו לא יהיה קטן מ-90 ס"מ (ראו ציור 7).

אם חזיתו של מקום ישיבה מיוחד גובלת במפלס נמוך יותר וקיימת סכנת נפילה, יותקנו בחזית אמצעי הגנה אלה:

- סף מוגבה או רכיב הגנה שפניו העליונים בגובה 9 ס"מ לפחות ותחתיתו בגובה 5 ס"מ לכל היותר מעל פני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

- מחסום שגובה פניו העליונים 68 ס"מ - 72 ס"מ מפני רצפת השטח המיועד לכיסא גלגלים.

הערות לציור:

- א. המידות הנקובות בציור מתייחסות לדרישות הנגישות בלבד; יש לעמוד כמובן בדרישות נוספות המפורטות בהוראות כל דין.
- ב. בציור מתוארת דוגמה למיקום מקומות ישיבה מיוחדים בחלל המשמש לצפייה ולהאזנה. מיקום מקומות הישיבה המיוחדים עשוי להשתנות בהתאם לתכנון החלל, לגודלו ולצורתו, ובלבד שמקומות הישיבה המיוחדים יתאימו לנדרש בסעיף 2.8.

ציור 7 - דוגמה סכמטית לסידור מקומות ישיבה מותאמים לאנשים בכיסאות גלגלים
(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2. 8. 3. התאמה לאנשים עם לקות שמיעה

במקומות שנדרש בהם לפי הוראות כל דין להתקין מערכות עזר לשמיעה, יתאימו מערכות העזר לשמיעה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2. 8. 4. התאמה לאנשים עם לקות ראייה

סימון מספרי השורות והמושבים יהיה בניגוד חזותי לסביבתם (ראו הגדרה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1). גודל הספרות יאפשר זיהוי ברור. הספרות המזהות מספרי מושבים יהיו מישושיות.

2. 8. 5. מקום לחיית שירות

רוחב מקום המיועד לחיית שירות לאדם עם מוגבלות לא יהיה קטן מ-60 ס"מ, ואורכו לא יהיה קטן מ-110 ס"מ. אפשר שמקום זה יסופק באמצעות קיפול או הוצאה של מושבים שאינם מחוברים, או כחלק ממשטח רצפה המיועד למקום ישיבה של אנשים בכיסאות גלגלים.

2. 8. 6. זוויות ראייה

יש חשיבות רבה לזוויות ראייה טובות כדי לאפשר לאנשים לצפות במתרחש על במה, במסך הקרנה או בלוח כתוביות, גם אם הוא ממוקם גבוה. זוויות ראייה מתאימות ותאורה מתאימה מאפשרות לאנשים עם לקות שמיעה קריאת שפת סימנים וקריאת שפתיים. באולמות קולנוע רגילים, זווית הראייה האנכית ממקומות הישיבה המיוחדים לא תהיה גדולה מ-36°. באולמות שבהם ההקרנה נעשית על מסכי ענק שגובהם גדול מ-12 מ', המיועדים לצפייה תלת-ממדית, יישמרו מקומות ישיבה מיוחדים בשורות האחרונות.

2. 9. נגישות לבמה ולמשטח מוגבה

2. 9. 1. דרך נגישה לבמה ולמשטח מוגבה שגובהם גדול מ-45 ס"מ מפני הרצפה

דרך נגישה תוביל אל הבמה (הגדרה 1.3.9) או אל המשטח המוגבה (הגדרה 1.3.10) ממקומות הישיבה המיוחדים, מאחורי הקלעים ומחדרי השחקנים. הדרך הנגישה תעמוד בדרישות אלה:

- א. אפשר שהדרך הנגישה תהיה מחוץ לאולם, אך בכל מקרה לא תהיה מחוץ לבניין.
- ב. אורך הדרך הנגישה ממקום ישיבה מיוחד אל הבמה או אל המשטח המוגבה לא יהיה גדול מ-100 מ'.
- ג. שיפוע הדרך הנגישה אל הבמה או אל המשטח המוגבה לא יהיה גדול מ-5%; אפשר שהיא תכלול כבש או מעלון המתאימים לדרישות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ד. אם כבש המוביל לבמה או למשטח מוגבה נמצא בתוך האולם, רוחבו החופשי בחלקו המשופעים יהיה 100 ס"מ לפחות, ובלבד שבמקומות שנדרשת בהם פנייה יהיה משטח סיבוב המתאים לדרישות הסעיף הדין בסיבוב שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.
- ה. כבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. אם הכבש נמצא בתוך האולם, מותר שבית-האחיזה יהיה רק מצידו האחד של הכבש.
- ו. גובה רכיבי ההגנה בשולי הכבש יהיה לפחות 20 ס"מ מעל פניו המוגמרים של הכבש, אם באותו צד של הכבש אין מאחז יד.

2. 9. 2. דרך נגישה לבמה ולמשטח מוגבה שגובהם עד 45 ס"מ מפני הרצפה

דרך נגישה תוביל אל הבמה או אל המשטח המוגבה ממקומות הישיבה המיוחדים, וכמו כן מאחורי הקלעים ומחדרי השחקנים, אם יש כאלה. הדרך הנגישה תעמוד בדרישות אלה:

- א. שיפוע הדרך הנגישה לא יהיה גדול מ-5%.
- ב. רוחב הדרך הנגישה לא יהיה קטן מ-100 ס"מ.
- ג. אפשר שהדרך תכלול כבש או מעלון המתאימים לדרישות בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, בשינוי זה: אם גובה המשטח המוגבה אינו גדול מ-17 ס"מ מותר ששיפוע הכבש לא יהיה גדול מ-12%, ואם גובה המשטח המוגבה אינו גדול מ-30 ס"מ מותר ששיפוע הכבש לא יהיה גדול מ-10%.

- ד. בכבש המגשר על הפרש גובה גדול מ-20 ס"מ יותקן בית-אחיזה המתאים לדרישות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1. אם הכבש נמצא בתוך האולם, מותר שבית-האחיזה יהיה רק מצידו האחד של הכבש.
- ה. גובה רכיבי ההגנה בשולי הכבש יהיה לפחות 20 ס"מ מעל פניו המוגמרים של הכבש, אם באותו צד של הכבש אין מאחז יד.
- ו. אפשר שדרך נגישה אל הבמה או אל המשטח המוגבה תתוכנן כרכיב מתקפל, שיקובע אל המשטח המוגבה או אל הבניין.

3. 9. 2. מדרגות עלייה לבמה ולמשטח מוגבה

בצידן האחד לפחות של מדרגות המשמשות לעלייה לבמה או למשטח מוגבה יותקן בית-אחיזה.

10. 2. אזורי המתנה

1. 10. 2. כללי

באזורים המיועדים להמתנת קהל יש לתכנן את המושבים ואת מיקומם כך שתתאפשר תנועה גם של אנשים עם מוגבלות. רהיטים המוצבים באזורי המתנה יהיו ללא פינות חדות ויהיו ניתנים להבחנה בקלות על ידי אנשים עם לקות ראייה.

אל המושבים המותאמים לאנשים עם מוגבלות בניידות ואל מקומות ההמתנה המיועדים לאנשים בכיסאות גלגלים תוביל דרך נגישה, המתאימה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.

אם המושבים המותאמים מוצבים לאורך דרך נגישה ובמקביל לה, יישמר בקדמת המושבים מעבר חופשי שעומקו 170 ס"מ לפחות (ראו ציור 8א). במקרים שבהם מוצב מושב יחיד, או מושב שרוחבו אינו גדול מ-60 ס"מ, אפשר שעומק המעבר החופשי בקדמת המושבים יהיה 130 ס"מ לפחות.

בקדמת מושב מותאם (ראו סעיף 2.10.2) המוצב כחלק משורת מושבים יישמר מעבר חופשי שרוחבו כרוחב המושב ועומקו 65 ס"מ לפחות (ראו ציור 8ב).

סידור מקומות הישיבה יאפשר לאנשים בכיסאות גלגלים לשבת בצמוד למושבים רגילים. לפחות חלק מהמושבים הרגילים לא יהיו מחוברים, חלקם יהיו בעלי משענות יד וחלקם בלעדיהן, כדי שתתאפשר בחירה והתאמה לצרכים השונים של המשתמשים.

הערה:

מושבים בעלי מידות גובה ורוחב שונות ומושבים עם משענות יד מתרוממות מאפשרים גמישות ונוחות בשימוש למספר גדול יותר של אנשים.

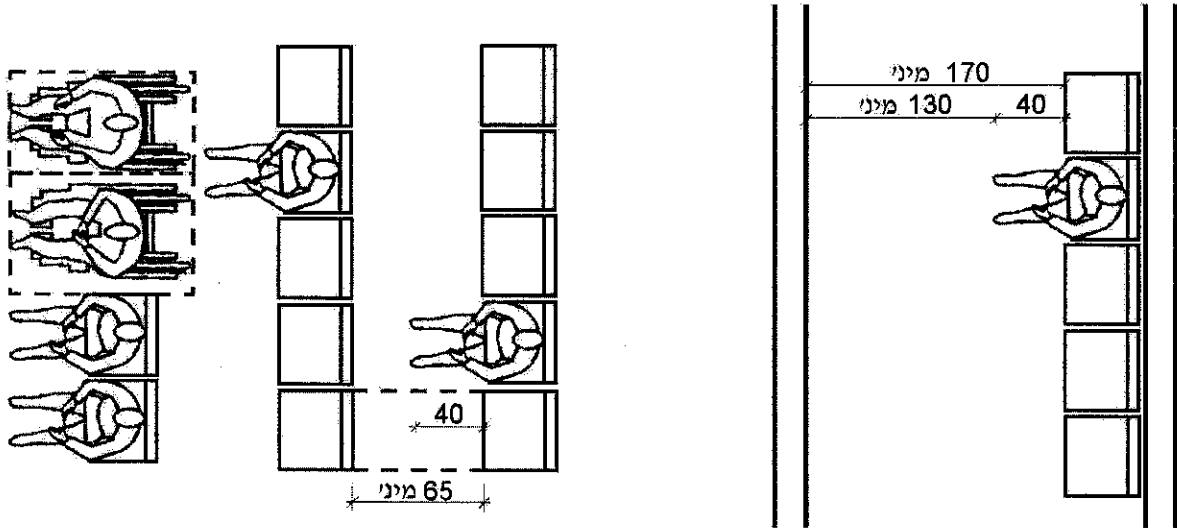
2. 10. 2. מושבים מותאמים

מושבים הנדרשים לפי הוראות כל דין להיות מושבים מותאמים לאנשים עם מוגבלות בניידות יעמדו בדרישות אלה:

- א. גובה פני המושב, ובמושבים מרופדים - גובה פני הכרית המרופדת לאחר שקיעתה, יהיה 45 ס"מ - 48 ס"מ מפני הרצפה; שקיעת פני המושב בזמן שאדם יושב עליו לא תהיה גדולה מ-2 ס"מ, ובלבד שגובה פני המושב בחלקו הקדמי, לאחר שקיעה, לא יהיה קטן מ-45 ס"מ מפני הרצפה.
- ב. החלק הקדמי של פני המושב לא יהיה גבוה ביותר מ-2 ס"מ מחלקו האחורי.
- ג. המרחק מחזית המושב עד לגב המושב יהיה 40 ס"מ - 45 ס"מ, ובכורסה - לא יהיה גדול מ-50 ס"מ.
- ד. משני צידי המושב יהיו משענות יד, שיימשכו מגב המושב ככל האפשר עד לחזית המושב, ואורכן יהיה 30 ס"מ לפחות; גובה פניהן העליונים יהיה 18 ס"מ - 24 ס"מ מפני המושב.

ה. המושב יהיה יציב גם בזמן שאדם מתיישב ויושב עליו וגם בזמן שהוא קם ונשען על משענות היד שלו.

ו. אם נדרש מקום המיועד לחיית שירות, מידותיו יתאימו לנדרש בסעיף 2.8.5.

ב8 - מקבץ של שורות מושבים

א8 - שורת מושבים יחידה לאורך דרך נגישה

ציור 8 - מושבים באזורי המתנה

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.11.2. עמדת שירות נגישה

2.11.1. כללי

נגישות לעמדת שירות (הגדרה 1.3.4) חיונית לאנשים עם מוגבלות כדי שיוכלו לעשות שימוש מלא בשירות הניתן בבניין, הן כמבקרים והן כעובדים נותני שירות. יחד עם זאת, דרישות סעיף זה דנות רק במקבל השירות; התאמות עבור נותן שירות שהוא אדם עם מוגבלות ייעשו בהתאם להוראות כל דין. עמדת שירות נגישה תתוכנן כך, שיתאפשר גם לאנשים המתניידים בכיסאות גלגלים ולאנשים המתקשים בהליכה לתמרן ולהגיע אל עמדת השירות, ולקבל כל שירות הניתן בעמדה. אם לפי הוראות כל דין נדרשת עמדת שירות נגישה, היא תתאים לדרישות סעיפים 2.11.2 ו-2.11.3.

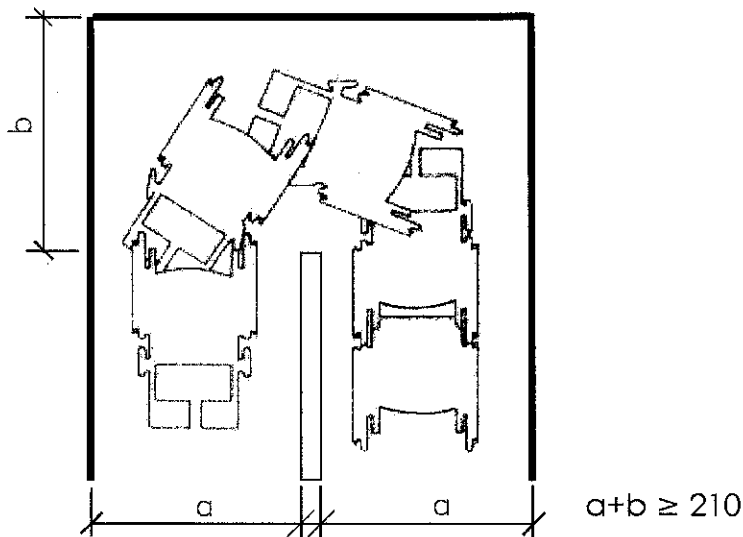
2.11.2. מיקום עמדת שירות נגישה והגישה אליה

- א. אל עמדת שירות נגישה תוביל דרך נגישה, המתאימה לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1.
- ב. עמדת השירות תזוהה בבירור. השילוט המכוון לעמדת שירות והמזהה אותה יתאים לדרישות הרלוונטיות שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.
- ג. בסמוך לעמדת שירות נגישה ובמרחק שאינו גדול מ-3 מ' ממנה יהיה שטח רצפה חופשי לסיבוב כיסא גלגלים, המתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1.

הערה:

בעמדות שיש בהן חלל חופשי לברכיים כנדרש בסעיף 2.11.3, ג, אפשר שחלק משטח הרצפה החופשי לסיבוב יחפוף את שטח החלל החופשי לברכיים, עד לעומק 40 ס"מ לכל היותר.

- ד. מסלול המיועד להמתנה בתור אל עמדת השירות והתחום באמצעות רכיבים קבועים יהיה ברוחב 90 ס"מ לפחות. אם נדרשת לאורך המסלול פנייה בזווית גדולה מ-30°, סכום מידות הרוחב (a+b) לא יהיה קטן מ-210 ס"מ, כמתואר בציור 9.

ציור 9 - מסלול אל עמדת שירות

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

3. 11. 2. מבנה עמדת שירות נגישה (ציור 10)

- א. גובה פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות יושב, לא יהיה קטן מ-73 ס"מ ולא גדול מ-80 ס"מ מפני הרצפה.
- ב. בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בישיבה בגישה חזיתית, עומק החלל החופשי לברכיים בצד של מקבל השירות יהיה כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (ראו ציור 10א).
- ג. עומק פני עמדת שירות שבה מקבל השירות ונותן השירות יושבים זה מול זה לא יהיה קטן מ-70 ס"מ (ראו ציור 10א).
- ד. רוחב פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות יושב, לא יהיה קטן מ-90 ס"מ (ראו ציור 10ג).
- אם אפשר, רוחב המשטח בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בישיבה לא יהיה קטן מ-150 ס"מ, כדי לאפשר מקום גם למלווה לצידו של אדם בכיסא גלגלים.
- ה. גובה פני עמדת שירות שהשירות בה מיועד להינתן כאשר מקבל השירות עומד, לא יהיה גדול מ-105 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 10ב).

הערות:

- א. גובה נוח למקבל שירות עומד, כשהשירות מצריך כתיבה או חתימה, הוא 95 ס"מ לפחות;
- ב. גובה נוח לקבלת שירות, המצריך העברת מוצרים למקבל שירות יושב או עומד, הוא 90 ס"מ לכל היותר.
- ו. בעמדת שירות המיועדת לקבלת שירות בעמידה, ושאינו בסמוך לה עמדת שירות המיועדת לקבלת שירות זהה בישיבה, ישולב משטח קבוע נמוך יותר שגובהו מתאים לנדרש בסעיף 2.11.3 א, רוחבו 90 ס"מ לפחות ועומקו 40 ס"מ לפחות. אם אפשר יישמר מתחת למשטח הנמוך חלל ברכיים חופשי שגובהו 70 ס"מ לפחות, שיאפשר גישה אלכסונית. אם אי אפשר לשלב משטח נמוך קבוע כאמור,

יש להוסיף משטח כתיבה מתקפל או נשלף שיאפשר כתיבה או חתימה כחלק מקבלת השירות הניתן במקום (ראו ציור 10ג).

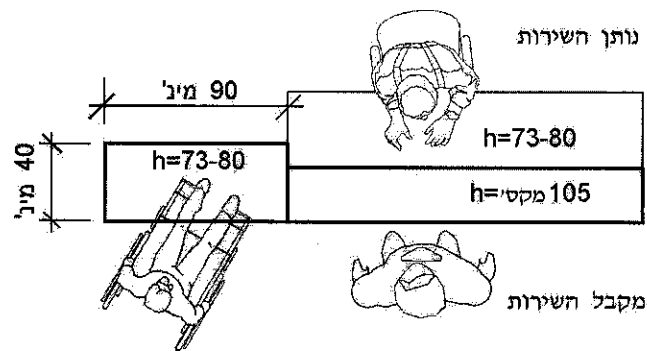
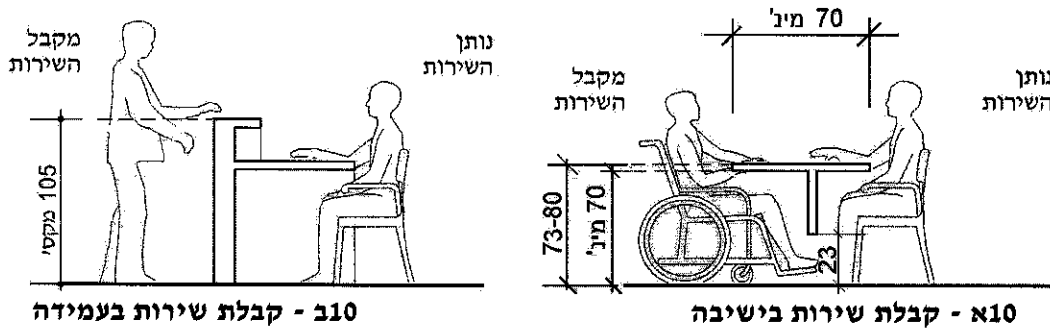
ז. בעמדת שירות סגורה (הגדרה 1.3.5) תאפשר המחיצה למקבל השירות לראות בבירור את פני נותן השירות. נוסף על כך תותקן בעמדת שירות סגורה מערכת שמע דו-כיוונית, הכוללת מיקרופון ומגבר משני צידי המחיצה, בתוספת לולאת השראה. כמו כן תתאפשר העברת דף בגודל A4 כאמצעי תקשורת בכתיבה.

ח. במקומות שצפוי בהם רעש סביבתי באזור עמדת השירות יחופו התקרה, הקירות והרצפה בחיפויים מתאימים, לצורך שיפור העברת הקול.

הערה:

רמת רעש גבוהה מדי באזור עמדת השירות מקשה על אנשים עם לקות שמיעה את הבנת הדיבור.

ט. התאורה באזור עמדת השירות תתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין בתאורה. התאורה הטבעית והתאורה המלאכותית ימוקמו כך שלא יסנוורו ושיאירו את פני הדובר.

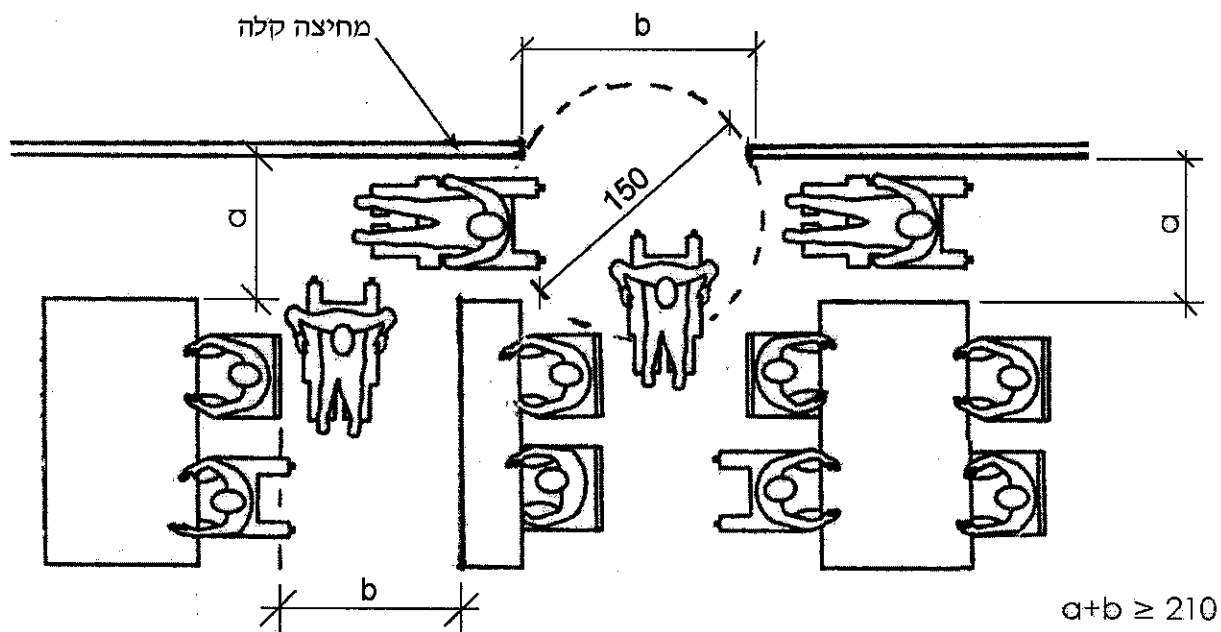

10ג - מבט על - קבלת שירות בעמידה ובישיבה

ציור 10 - עמדת שירות (המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

2.12 מעברים בין רכיבי ריהוט קבועים

- בחללים שמוצבים בהם רכיבי ריהוט קבועים, לרבות מחיצות, יתאימו המעברים הנגישים בין הרכיבים הקבועים לדרישות אלה:
- א. רוחב המעברים לא יהיה קטן מ-90 ס"מ.
 - ב. לאורך המעברים הנגישים יהיה שטח חופשי לסיבוב כיסא גלגלים, כנדרש בסעיף הדן בסיבוב שבתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 (ראו ציור 11).
 - ג. בכל מקום שנדרשת בו פנייה לפתח או למעבר סמוך בזווית גדולה מ- 30° מכיוון התנועה בציר הדרך, יהיה שטח חופשי לסיבוב כנדרש בסעיף ב לעיל, או שסכום מידות הרוחב $(a+b)$ לא יהיה קטן מ-210 ס"מ כמתואר בציור 11.

ציור 11 - מעברים בין רכיבי ריהוט קבועים

(המידות בסנטימטרים, הציור אינו לפי קנה מידה)

נספח א - הגדרות

(נורמטיבי)

להלן הגדרות הלקוחות מתוך טיוטה משנת 2008 של הרוויזיה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות).

עם פרסום הרוויזיה לתקנות אלה יהיו תקפות ההגדרות שבתקנות המעודכנות.

א-1. במה (stage)

אזור מוגדר המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, והיכול לכלול מסך, תפאורה, מוצגים ואפקטים תצוגתיים אחרים.

א-2. משטח מוגבה (platform)

משטח מוגבה המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, המהווה חלק בלתי נפרד מחלל של אולם, ואינו כולל מסכים בין הקהל ומשטח ההצגה.

נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת

Accessibility of the built environment: Communication

תקן זה הוכן על ידי ועדת מומחים 11717 – נגישות – תקשורת, בהרכב זה:
ראובן ברון, שירה ילון-חיימוביץ, נורית נוי, גבריאלה עילם, אורנה ערן (יו"ר)

כמו כן תרמו להכנת התקן: אבי אדר, ג'ורג' בירנבאום, אורית דהן, שמואל חיימוביץ, נעמה מזור,
יהודה מירון, דני פולקובסקי, ראובן רום.

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 – תכנון כללי ונגישות, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר	-	גבריאלוב דוד
הטכניון – הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
המועצה הישראלית לצרכנות	-	גדעון אורבך
התאחדות בוני הארץ	-	פיני וולך (יו"ר)
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים
משרד הבינוי	-	רפי גולדשמידט
משרד הפנים	-	דוד פילזר
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	-	שמואל חיימוביץ
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	דני מורן
עמותת נגישות ישראל	-	יובל וגנר
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

נורית הולצינגר ריכזה את עבודת הכנת התקן.

הודעה על רויזיה

תקן ישראלי זה בא במקום

התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 מנובמבר 2001

מילות מפתח:

גישה, התמצאות, אנשים עם מוגבלות, נכים, בנייה, עזרים לאנשים עם מוגבלות, מידע, תפיסה חזותית, טכנולוגיות עזר, עזרי שמיעה, מערכות עזר לשמיעה, מכשירי שמיעה, מכונות אוטומטיות למתן שירות, תקשורת, סמלים, שלטים, שילוט, שלט קולי, כתב מישושי, ניגוד חזותי.

Descriptors:

access, orientation/way finding, people with disability, disabled people, handicapped people, construction, aids for the disabled, information, visual perception, assistive technologies, hearing aids, assistive listening systems, assistive listening devices, automatic service machines, communication, symbols, signs, signage, voiced sign, tactile script, visual contrast.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכנויו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
1	מבוא
2	פרק א – עניינים כלליים
2	1.1 תחום התקן
2	1.2 אזכורים נורמטיביים
2	1.3 מונחים והגדרות
5	פרק ב – דרישות תכנון
5	2.1 שילוט
29	2.2 דלתות, מחיצות וקירות שקופים
32	2.3 מערכת כריזה קולית
32	2.4 מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי
36	2.5 טלפונים לשימוש הציבור
37	2.6 מערכות מקשרי פנים ("אינטרקום")
38	2.7 מערכות עזר לשמיעה
39	2.8 תאורה
40	2.9 תקשורת במעליות
41	נספח א – תיאור המוגבלויות ומאפייניהן
46	נספח ב – מיון אמצעים לתקשורת ולהתמצאות
47	נספח ג – דוגמות סמלים
	נספח ד – טבלת השוואה בין סעיפי מהדורת התקן הישראלי משנת 2001 לבין סעיפי
49	מהדורה זו של התקן הישראלי

הקדמה

- תקן זה הוא חלק מסדרת תקנים הדנה בנגישות הסביבה הבנויה. חלקי הסדרה הם אלה:
- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
 - ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
 - ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות
 - ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
 - ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
 - ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דוור ויחידות אכסון
 - ת"י 1918 חלק 6 - נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה
- הציורים בתקן זה אינם מסורטטים לפי קנה מידה, הם סכמתיים ומיועדים להמחשה ולהדגמה בלבד. בכל ציור מובאים רק הפרטים הרלוונטיים שאליהם יש התייחסות בסעיף המתאים.
- במהדורה זו של התקן לא היה אפשר לשמור על מספור סעיפים זהה למספור שבמהדורה הקודמת מנובמבר 2001. נספח ד מציג את מספר הסעיף וכותרתו במהדורת התקן מנובמבר 2001 לעומת מהדורה זו של התקן, במיוחד במקרים שבהם מספרי הסעיפים או/וגם כותרותיהם מאוזכרים בהוראות כל דין.

מבוא

- מטרת התקן לקבוע דרישות שיאפשרו לאנשים עם מוגבלויות שונות⁽²⁾ ולציבור בכלל לקבל מידע שיקל את ההתמצאות בבניינים ובשטחים ציבוריים ואת השימוש בכל שירות הניתן בהם, באופן שוויוני, עצמאי, מכובד ובטיחותי ולפי הוראות כל דין.
- המידע נועד לענות על הצרכים האלה:
- א. התמצאות – היכולת למצוא את הדרך, להגיע אל היעד, להימנע ממכשולים ומסכנות ולזהות הגעה אל היעד. לדוגמה: זיהוי המיקום או/וגם זיהוי הדרך מול מפת הבניין או האתר.
 - ב. הָכוּוּנָה – מידע המכוון את האדם ליעדו. לדוגמה: שלטי חצים בקרבת היעד, שלטים הכוללים סמלים במרחק מהיעד, שלטי הסבר מילוליים.
 - ג. זיהוי – מידע המסופק במקום היעד והמזהה אותו. לדוגמה: שלטים בכניסה למקום, המזהים את שם המקום.
 - ד. אזהרה – מידע שנועד להתריע או/וגם להזהיר מפני סכנה. לדוגמה: מערכות התרעה, שלטי אזהרה.
 - ה. מידע כללי – מידע שאינו קשור לאחד ממיני המידע הקודמים. לדוגמה: הוראות בטיחות, הנחיות הפעלה, פירוט שעות פעילות, מידע לצורך הדרכה, איסורים.
- רוב המידע שאנו מקבלים מועבר אלינו באמצעים חזותיים, באמצעים מישושיים ובאמצעים קוליים. אמצעים אלה משלימים זה את זה וחשוב שכל אחד מהם יסופק, לפי הצרכים שפורטו לעיל.

(1) נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

(2) ראו הגדרה 1.3.2 "אדם עם מוגבלות" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 ומידע נוסף בנספח א בתקן זה.

פרק א - עניינים כלליים

1.1. תחום התקן

תקן זה קובע דרישות הנוגעות לאמצעי תקשורת (ראו הגדרה 1.3.20) המיועדים להעברת מידע בסביבה הבנויה (ראו הגדרה 1.3.9 "סביבה בנויה" בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1).
 התקן דן באמצעי תקשורת בבניינים, בשטחי החוץ שלהם, ובשטחים פתוחים (ראו הגדרות 1.3.12-1.3.13 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2).
 אין תקן זה בא לקבוע אילו בניינים חייבים לעמוד בדרישה מדרישותיו. חובת ההחלה של דרישות התקן נקבעת לפי הוראות כל דין.

1.2. אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 1638	- מערכות אינטרקום (מְקַשְׁרֵי פְּנִים) בבנייני מגורים, במשרדים, במבנים ובמקומות ציבוריים
ת"י 1918 חלק 1	- נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
ת"י 1918 חלק 2	- נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
ת"י 1918 חלק 3.1	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות
ת"י 1918 חלק 3.2	- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
ת"י 1918 חלק 6	- נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה
ת"י 2481 חלק 70	- מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – יישומים מיוחדים לנגישות עבור אנשים, לרבות אנשים עם מוגבלות
ת"י 8995	- תאורה למקומות עבודה שבתוך מבנים

מסמכים ישראליים

תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970, על עדכוניהן
 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013, על עדכוניהן
 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011, על עדכוניהן

תקנים בין-לאומיים

ISO 7001– Graphical symbols — Public information symbols

תקנים לאומיים

BS 8501 – Graphical symbols and signs — Public information symbols

1.3. מונחים והגדרות

המונחים וההגדרות שבתקנים הישראליים ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 2, ת"י 1918 חלק 3.1, ת"י 1918 חלק 3.2 ות"י 1918 חלק 6 כוחם יפה בתקן זה.

נוסף עליהם יפה כוחם של מונחים והגדרות אלה :

1.3.1. אזור מחסה

כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970, התוספת השנייה, סעיף 3.2.11.1 (סימן יא) :
חדר או חלל הנמצא ב"דרך מוצא" או בסמוך אליה והמאפשר התעכבות או שהיה בתהליך המילוט.

1.3.2. דלת שקופה

דלת מזוגגת, שבה השמשה (העשויה זכוכית שקופה או חומר שקוף אחר המשמש לזיוג) ממוסגרת או שלא ממוסגרת.

1.3.3. החזרות (Reflectance, Reflectivity, LRV - Light Reflecting Value)

כהגדרתה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6 (הגדרה 1.3.2) :
היחס, באחוזים, בין שטף האור המוחזר ממשטח לבין שטף האור המוקרן עליו.

1.3.4. מערכות עזר לשמיעה (Assistive Listening Systems)

מערכות המגבירות את קול הדובר או המגבירות מקור קול אחר, ומשדרות אותם ישירות לאוזני אדם עם מוגבלות שמיעה.

1.3.4.1. מערכת עזר לשמיעה ממין אור תת-אדום (Infrared (IR) Assistive Listening System)

מערכת הפועלת באמצעות שידור אלחוטי של קול ממסדר למקלט באמצעות גלי אור תת-אדום.

1.3.4.2. מערכת עזר לשמיעה ממין אפנון תדר (Frequency modulation (FM) Assistive Listening System)

מערכת הפועלת באמצעות שידור אלחוטי של קול ממסדר למקלט באמצעות גלי רדיו (Radio Frequency (RF) באפנון תדר.

1.3.4.3. מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה (Induction Loop (IL) Assistive Listening System)

מערכת הפועלת באמצעות השראה אלקטרומגנטית של קול לסליל שטף מגנטי (Telecoil) הנמצא בעזר שמיעה אישי כגון : מכשיר שמיעה, שתל שבלול (קוכליארני) (נקרא גם מצב "T").

1.3.5. מפת התמצאות

תיאור של מקום, שמטרתו לסייע למשתמש להתמצא במקום ולהגיע ליעדו. התיאור יכול להיות חזותי, מישושי, קולי, או שילוב שלהם.

1.3.6. משוב קולי

אות קולי המאשר ביצוע פעולה.

1.3.7. סמל

ייצוג גרפי של מידע.

דוגמות לסמלים :

- סמל תמונתי (פיקטוגרמה) – סמל המעביר מסר באמצעות איור מוחשי, כגון איור ספל קפה לתיאור בית קפה ;
- סמל גרפי (אידיוגרמה) - סמל המעביר מסר באמצעות צורה מופשטת המייצגת משמעות רעיונית, כגון סימן קריאה לתיאור סכנה ;
- סמל צילומי – סמל המשתמש בצילום, כגון תמונת האדם המאייש חדר מסוים ליד שמו.

1.3.8. פישוט לשוני

התאמת מידע כך שתוכנו יהיה ברור ומבנהו הלשוני פשוט. הפישוט הלשוני כולל את ארגון הרעיונות, המרתם לשפה פשוטה (ראו הגדרה 1.3.19) ושימוש בסמלים (ראו הגדרה 1.3.7) לתמיכה בכתוב.

1.3.9. קיר שקוף

קיר או מחיצה מזוגגים שבהם השמשות (העשויות זכוכית או חומר שקוף אחר המשמש לזיגוג) ממוסגרות בכל היקפן, ממוסגרות בחלק מהיקפן, או שאינן ממוסגרות.

1.3.10. שלט אזהרה

שלט המיועד להזהיר מפני סכנה, לדוגמה: סכנת החלקה.

1.3.11. שלט איסור

שלט המיועד לאסור ביצוע פעולה מסוימת, לדוגמה: אסור לעשן.

1.3.12. שלט הוריה

שלט המיועד להורות על פעולה מתחייבת, לדוגמה: ילד עד גיל 6 חייב בהשגחת בוגר.

1.3.13. שלט הכוונה

שלט המכוון אל יעד, אל חלל או אל שירות, והמוצב בדרך המובילה אליהם.

הערה:

שלט הכוונה כולל חץ בתוכו או לידו.

1.3.14. שלט זיהוי

שלט המזהה מקום, חלל או שירות מסוימים ומוצב בסמוך אליהם.

1.3.15. שלט מידע

שלט הכולל מידע, כגון: הוראות שימוש, אזהרות, כללי התנהגות, מידע כללי.

1.3.16. שלט מנחה ראשי (Directory)

שלט הכולל מידע לגבי מיקום חלקיו השונים של המקום ושל השירותים השונים הניתנים בו.

הערה:

שלט מנחה ראשי כולל גם שלט מנחה קומתי.

1.3.17. שלט קולי

מערכת המשמיעה תוכן קולי, במקום מסוים, לצורך הכוונה, התמצאות או מתן מידע.

1.3.18. שלט אלקטרוני

שלט המציג באופן חזותי מידע המתחלף אוטומטית בהתאם לתכנות (שלט אלקטרוני מתחלף),

או מידע קבוע שאפשר לשנותו באופן יזום (שלט אלקטרוני קבוע).

1.3.19. שפה פשוטה

שפה יומיומית וברורה המובנת לקהל הרחב.

הערה:

שפה פשוטה היא אחד ממרכיבי הפישוט הלשוני (ראו הגדרה 1.3.8).

1.3.20. תקשורת

תהליך של העברת מידע באמצעים חזותיים, קוליים ומישושיים (ראו נספח ב).

פרק ב - דרישות תכנון

2.1. שילוט

2.1.1. כללי

כדי שאנשים יוכלו להתמצא בבניין או במקום ציבורי ולהשתמש באופן עצמאי ובטוח בשירותים הניתנים במקום, יש חשיבות לכך שהם יקבלו מידע ברור לגבי מערך התכנון (layout) של המקום ולגבי השירותים הניתנים בו.

הערה:

במקום שמערך התכנון שלו פשוט, שמרחב הראייה בו פתוח ככל האפשר, ושיש בו נקודות תצפית וציוני דרך בולטים, מתאפשרת התמצאות גם אם נעשה שימוש מצומצם בשלטים. במקום שמערך התכנון שלו מורכב באופן שמקשה על התמצאות אינטואיטיבית, יש לעתים צורך בשימוש רחב יותר בשלטים.

מאחר שאין אמצעי אחד שמאפשר להעביר מידע לאנשים עם יכולות ועם מוגבלויות שונות, ריבוי אמצעים הוא הכרחי. לדוגמה: לצורך העברת מידע לאנשים עם מוגבלות ראייה, מתווסף לאמצעים החזותיים והמישושיים גם אמצעי קולי המסייע להתמצאות (ראו גם נספח ב). הדרישות בתקן זה בנוגע לתוכן השלטים, למיקומם, לאופן הצבתם ולעיצובם מיועדות לשלטים הנראים ממצב נייד (לא בתנועה). עבור שלטים המיועדים לצפייה תוך כדי תנועה או נסיעה ברכב, יש להביא בחשבון שיקולים נוספים שאינם מפורטים בתקן זה. יעילות המידע המועבר באמצעות שלטים נקבעת על ידי גורמים שונים כגון: מובחנות השלט מסביבתו, מובחנות המידע על השלט ומובחנות המידע המועבר באמצעות השלט.

2.1.2. תוכן השלטים

שלטי אזהרה (ראו הגדרה 1.3.10), שלטי איסור (ראו הגדרה 1.3.11) ושלטי הוריה (ראו הגדרה 1.3.12) יכללו כיתוב וסמל מתאים. דוגמות לסמלים מובאות בנספח ג לתקן זה. שלטי הכוונה (ראו הגדרה 1.3.13) יכללו חץ, בתוכם או לידם.

הערה:

יש אנשים שאינם יכולים לקרוא מידע כתוב, אך יכולים להבין סמלים, ולעומתם יש אנשים המתקשים בהבנת סמלים אך קוראים מידע כתוב. לכן השילוב של כיתוב, סמל וחץ הכוונה, לפי העניין, מקל את הבנת תוכן השלטים.

2.1.3. מקומות הדורשים שילוט

2.1.3.1. חניונים ומקומות חניה נגישים

- א. לפני הכניסה לחניון מקורה יוצב שלט המציין את גובה המעבר החופשי בחניון;
- ב. אם יש בחניון מעברים לרכב שבהם גובה המעבר החופשי נמוך מהמצוין בכניסה, יוצב לפנייה שלט המציין את גובה המעבר החופשי בהם;
- ג. אם יש בחניון מקורה מקומות חניה נגישים לרכב גבוה, יוצב בכניסה לחניון שלט הכוונה אל מקומות אלה. השלט יכלול את סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו סעיף 2.1.7.3), ויצוין הגובה החופשי לגישה לרכב גבוה;
- ד. בחניון שבו כמה יציאות להולכי רגל ושלא כולן נגישות, יוצבו במקום בולט לעין שלטי הכוונה ליציאה נגישה ושלט זיהוי שיכלול את המילה "יציאה ואת סמל הנגישות הבין-לאומי";
- ה. מקומות חניה נגישים יסומנו, ישולטו ויתוממרו כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2,

בסעיף 2.7.3 הדן בפני השטח ובסימונם ובסעיף 2.7.4 הדן בשילוט ובתמרור, לפי העניין. השלטים יוצבו באופן שייראו בבירור על ידי נהג שמתקרב למקום החניה הנגיש.

2.1.3.2. כניסה ויציאה

א. אם יש בבניין, לרבות בשטחי החוץ שלו או בשטחים פתוחים, נוסף על הכניסות והיציאות הנגישות, כניסות ויציאות לשימוש הציבור שאינן נגישות, יוצבו שלטי זיהוי והכוונה המתאימים לדרישות אלה:

- הכניסות והיציאות הנגישות ישולטו בשלט זיהוי הכולל את סמל הנגישות הבין-לאומי.
- אם הכניסה הנגישה או היציאה הנגישה אינן נראות לעין, יוצב בסמוך לכניסות או ליציאות שאינן נגישות שלט הכוונה הכולל את סמל הנגישות הבין-לאומי והמכוון אל כניסה נגישה או אל יציאה נגישה, לפי העניין (ראו לדוגמה בנספח ג, סמל ג 1.4).
- ב. אם יש בשטחי חוץ ובשטחים פתוחים דרכים שהן נגישות ודרכים שאינן נגישות, יוצב בסמוך לכניסה הנגישה שלט הכוונה אל הדרכים הנגישות אשר יכלול את סמל הנגישות הבין-לאומי.
- ג. אם יש בשטחים פתוחים בתי שימוש⁽³⁾ נגישים, יוצב בסמוך לכניסה נגישה שלט הכוונה אליהם (ראו סעיף 2.1.3.9 א).

- ד. בשטחי חוץ (ראו הגדרה 1.3.12 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2) ובשטחים פתוחים (ראו הגדרה 1.3.13 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2) יוצבו שלטי הכוונה לעבר היציאות.
- ה. בתוך הבניין, בסמוך לכניסות לשימוש הציבור, במקום בולט לעין, יוצבו שלטי הכוונה, שיספקו מידע על מיקומם של המקומות שלהלן, אם הם אינם גלויים לעין לאדם הנמצא בסמוך לכניסה:
 - מקומות בקומת הכניסה שיש בהם אמצעים להתגברות על הפרשי גובה, כגון: מעלית, מדרגות, כבש;
 - בתי שימוש⁽³⁾, לרבות בתי שימוש נגישים;
 - עמדת מודיעין (ראו הגדרה 1.3.7 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2).
- ו. השלטים יכללו את הסמל המתאים, לפי העניין (ראו דוגמות לסמלים בנספח ג).

2.1.3.3. עמדת שירות

א. כללי

אם לא כל עמדות השירות (ראו הגדרה 1.3.4 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2) נגישות, תשולט עמדת השירות הנגישה בסמל הנגישות הבין-לאומי (ראו סעיף 2.1.7.3).

בעמדת שירות שהותקנה בה מערכת עזר לשמיעה, יותקן שלט המתאים לנדרש בסעיף 2.7, לפי העניין.

ב. עמדת מודיעין

עמדת מודיעין (ראו הגדרה 1.3.7 בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2) תזוהה באמצעות שלט שעליו סמל זיהוי עמדת מודיעין (ראו נספח ג, סמל ג 2.8). השלט ימוקם כך שיהיה אפשר להבחין בו מכל הצדדים שיש מהם אפשרות גישה לעמדת המודיעין.

2.1.3.4. מעליות

אם יש קיר מול פתחי היציאה הקומתיים מהמעלית, שנמצא במרחק שאינו גדול מ-10 מ' מפתח המעלית, יותקן עליו שלט שניתן לראות אותו מפתח המעלית והמציין את מספר הקומה.

אם לא כל המעליות נגישות, תסומן המעלית הנגישה בסמל הנגישות הבין-לאומי.

⁽³⁾ בתי שימוש הוא המונח המשמש בתקנות. בחלקים האחרים של סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918 משמש בעת פרסום תקן זה המונח "חדרי שירותים".

2.1.3.5. שילוט דרכי מוצא

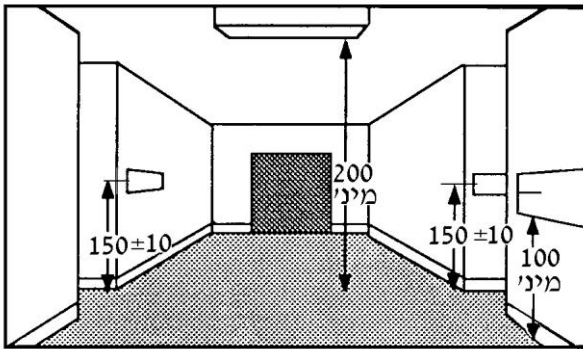
שילוט דרכי מוצא יהיה כנדרש בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970, על עדכוניהן.

2.1.3.6. מסדרונות

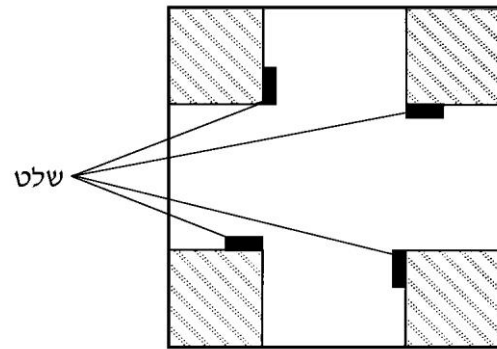
במסדרון שלאורכו יותר מ-5 כניסות לחדרים, ושהחדרים בו ממוספרים, יימצא בתחילת המסדרון שלט המציין את תחום מספרי החדרים המצויים לאורך אותו מסדרון, לרבות חץ הכוונה מתאים.

2.1.3.7. צומת מסדרונות

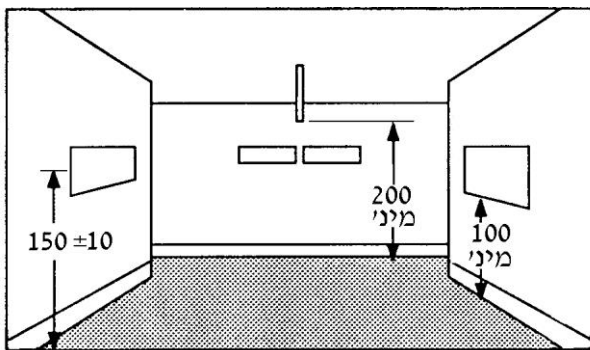
שלטי הכוונה יראו מכל כיווני ההגעה אל צומת מסדרונות (כל מפגש בין שני מסדרונות או יותר, לרבות מסדרונות המתפצלים מחלל מרכזי). השלטים יוצבו בהתאם לנדרש בציור 1 ובסעיף 2.1.4. בצומתי מסדרונות יוצבו שלטים המכוונים אל מעליות ואל בתי שימוש⁽³⁾, לרבות בתי שימוש נגישים. במסדרון ארוך או בעל צמתים רבים, יוצבו שלטי הכוונה כמה פעמים, לפי הצורך, כדי שיאשרו למבקר שהוא מתקדם בדרך הנכונה, ויובילו אותו עד למקום שממנו אפשר לזהות את היעד בבירור. נוסף על כך, אם יש צורך, אפשר להשתמש בשלטים מעל הדרך, המתאימים לנדרש בסעיף 2.1.4.3.

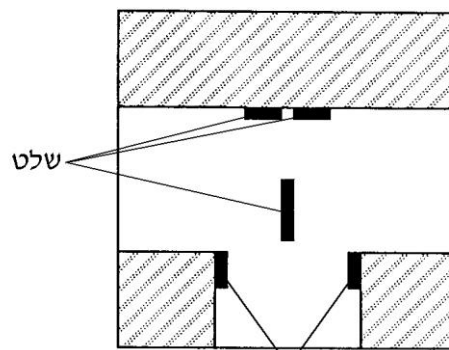
ב1

א1 - מבט על

ד1

ג1 - מבט על

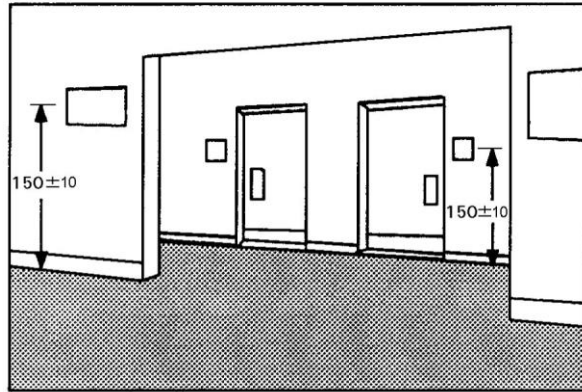
ציור 1 – דוגמות למיקום שלטים בצומת מסדרונות (המידות בסנטימטרים)

2.1.3.8. כניסות לחדרים

כניסות לחדרים המיועדים לשירות הציבור ולשימוש יזוהו על ידי שלטים, שיכללו את אותם מונחים וסמלים המופיעים על גבי השלט המנחה הראשי, אם קיים (ראו הגדרה 1.3.16 וסעיף 2.1.11). השלטים ימוקמו על הקיר לצד דלתות הכניסה, בצד של ידית הדלת, בהתאם לנדרש בסעיף 2.1.4.2 ה.

2.1.3.9. בתי שימוש⁽³⁾

אם הכניסה לאזור בתי השימוש נמצאת מחוץ למסדרון הראשי, ימצאו שלטי הכוונה לכניסה זו, נוסף על שלטי זיהוי מתאימים, לפי העניין (ראו ציור 2).

ציור 2 – מיקום שלטים לבתי שימוש (המידות בסנטימטרים)

שלטי הכוונה ושלטי זיהוי לבתי שימוש יתאימו לדרישות אלה:

א. שלטי הכוונה לבתי שימוש יכללו את הסמל המציין בית שימוש לנשים או לגברים או לשניהם, לפי העניין. נוסף על כך, שלטי הכוונה לבית שימוש נגיש יכללו גם את סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו סעיף 2.1.7.3).

ב. שלטי זיהוי לבתי שימוש יותקנו לצד הדלתות בהתאם לנדרש בסעיף 2.1.4.2 ה. שלטי הזיהוי יכללו סמל וכיתוב⁽⁴⁾ המציינים האם בית השימוש מיועד לנשים או לגברים, או לשניהם. נוסף על כך, שלט לזיהוי בית שימוש נגיש יכיל את סמל הנגישות הבין-לאומי.

הערה:

לא נדרש שלט זיהוי לתאים בודדים של בתי שימוש שהכניסה אליהם היא דרך חלל כניסה⁽⁵⁾, אם הוא מזוהה על ידי שלט לזיהוי בית שימוש כנדרש לעיל. יחד עם זאת, תא בודד של בית שימוש נגיש יזוהה על ידי סמל הנגישות הבין-לאומי אשר יותקן על דלת התא.

נוסף על כך, שלטי הזיהוי לבתי השימוש יהיו כמתואר להלן:

1. בית שימוש לנשים

השלט יורכב מבסיס שצורתו עיגול שקוטרו 16 ס"מ לפחות ועוביו 5 מ"מ לפחות. גון העיגול יהיה בניגוד חזותי לרקע (כגון קיר או דלת) שעליו הוא מותקן. במרכז העיגול יהיה סמל בדמות אישה שיהיה מובלט 1.0 מ"מ לפחות מפני הרקע (העיגול) וכיתוב המילה "נשים". הסמל והכיתוב יהיו בניגוד חזותי לרקע (העיגול) (ראו ציור 3א).

(4) הדרישה לשילוב של סמל וכיתוב נועדה להבטיח את מובנות השלט למגוון המשתמשים הרחב ביותר.
 (5) חלל כניסה לבתי שימוש מכונה בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) "מדור שירותים".

2. בית שימוש לגברים

הסמל יורכב מבסיס שצורתו משולש שווה צלעות שאורך הצלע שלו 16 ס"מ לפחות ועוביו 5 מ"מ לפחות.

גון המשולש יהיה בניגוד חזותי לרקע (כגון קיר או דלת) שעליו הוא מותקן. במרכז המשולש יהיה סמל בדמות גבר שיהיה מובלט 1.0 מ"מ לפחות מפני הרקע (המשולש) וכיתוב המילה "גברים".
הסמל והכיתוב יהיו בניגוד חזותי לרקע (המשולש) (ראו ציור 3ב).

3. בית שימוש משותף לנשים ולגברים

הסמל יורכב מבסיס שצורתו מרובע שאורך צלעו 16 ס"מ לפחות ועוביו 5 מ"מ לפחות. גון המרובע יהיה בניגוד חזותי לרקע (כגון קיר או דלת) שעליו הוא מותקן. במרכז המרובע יהיו סמלים בדמות אישה ובדמות גבר שיהיו מובלטים 1.0 מ"מ לפחות מפני הרקע (המרובע) וכיתוב המילים "נשים וגברים".
הסמלים והכיתוב יהיו בניגוד חזותי לרקע (המרובע) (ראו ציור 3ג).

4. בית שימוש נגיש

לזיהוי בית שימוש נגיש יוסף לשלטים הנזכרים לעיל סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו ציורים 3ד – 3ה). הסמל יוסף כחלק מהשלט המזהה את בתי השימוש הנגשים, או בצמוד אליו.
הסמל יהיה בניגוד חזותי לרקע (כגון קיר או דלת) שעליו הוא מותקן. גובהו של סמל הנגישות הבין-לאומי לא יהיה קטן מ-40 מ"מ אם הסמל משולב בתוך שלט הזיהוי, ולא יהיה קטן מ-100 מ"מ אם הסמל בשלט נפרד צמוד (ראו ציורים 3ד-3ה).

3ג - הסמל המציין בית שימוש משותף לנשים ולגברים

3ב - הסמל המציין בית שימוש לגברים

3א - הסמל המציין בית שימוש לנשים

3ו - הסמל המציין בית שימוש נגיש משותף לנשים ולגברים

3ה - הסמל המציין בית שימוש נגיש לגברים

3ד - הסמל המציין בית שימוש נגיש לנשים

ציור 3 – סמלים לבית שימוש

2.1.3.10. אזורי התקהלות

אזורי התקהלות, כגון אולמות שמותקנות בהם מערכות עזר לשמיעה לאנשים עם מוגבלות שמיעה, יסומנו, במקום בולט לעין בכניסות לאולם ובעמדת חלוקת מקלטים אישיים, אם יש, בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה (ראו סעיף 2.1.7.4 וציור 2.1.7.4).

2.1.3.11. אזורים מסוכנים

בפתח כניסה אל חלל בתוך בניין שמתבצעת בו פעילות שעלולה להיות מסוכנת, ושמוצב בו שלט אזהרה או אמצעי אזהרה אחר לציבור, יהיה נוסף עליהם אחד מאמצעים אלה:

א. סימן אזהרה לפני הדלת או לפני הכניסה לאזור המסוכן. סימן האזהרה יתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6. רוחב סימן האזהרה יהיה 30 ס"מ לפחות, אורכו יהיה כרוחב פתח הכניסה, והוא ימוקם כ-10 ס"מ לפני הכניסה לאזור המסוכן, הנמדדים מפני אגף הדלת כשהיא סגורה.

ב. שלט קולי להפעלה לא מכוונת (ראו סעיף 2.1.9).

2.1.3.12. אזורי מחסה ומרחבים מוגנים נגישים

א. אזורי מחסה

שלטי הכוונה וזיהוי של אזורי מחסה (ראו הגדרה 1.3.1) יתאימו לדרישות אלה:

- השלטים יכילו את הכיתוב "אזור מחסה" ואת סמל הנגישות הבין-לאומי (ראו נספח ג, סמל ג 1.6).
- אם נוסף על השלט החזותי יותקנו גם שלט מישושי או/וגם שלט קולי, הם יתאימו לדרישות סעיפים 2.1.8 ו-2.1.9, בהתאמה.

ב. מרחבים מוגנים נגישים

שלטי הכוונה ושלטי זיהוי של מרחבים מוגנים נגישים יכילו את סמל הנגישות הבין-לאומי.

2.1.3.13. תחנות תחבורה ציבורית

שילוט קווי השירות בתחנות תחבורה ציבורית יהיה כמפורט להלן:

א. לכל קו שירות יהיה שלט נפרד שגובהו 100 מ"מ לפחות, שיכיל את מספר קו השירות. הכיתוב יהיה שחור על רקע צהוב. גובה הספרות יהיה 75 מ"מ לפחות.

ב. הכיתוב וגימורו יעמדו בדרישות סעיף 2.1.6.1 ובסעיף 2.1.6.3 בסעיפי משנה א עד ז.

מספר קו השירות יהיה גם מישושי לפי הוראות סעיף 2.1.8.1, בסעיפי משנה א, ד, ה ו-ז.

בתחתית השלט בצדו השמאלי יופיע מספר קו השירות גם בכתב ברייל לפי הוראות סעיף 2.1.8.2.

ג. אם מצוין יעד קו השירות, הוא יצוין בחלקו התחתון של השלט באותיות שגובהן 40 מ"מ לפחות, ללא שימוש בקיצורים או בראשי תיבות.

ד. השלטים יהיו עמידים בתנאי חוץ.

ה. הצבת השלטים:

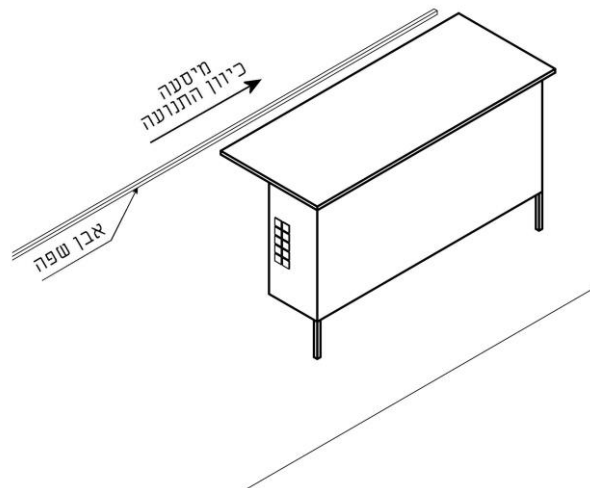
1) בסככה עם דופנות צד:

א) השלטים יוצבו על הצד החיצוני של הדופן הצדדית של הסככה, זו הפונה לכיוון שממנו מגיעים כלי הרכב, כשפני השלטים גם הם לכיוון זה.

הערה:

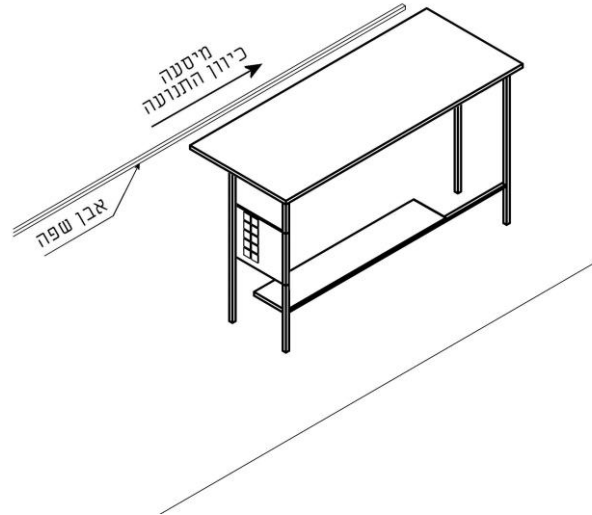
אפשר שהשלטים לא יוצבו ישירות על גבי הדופן, אלא על משטח אחר שיוצב בסמיכות מרבית לדופן, ובלבד שיתקיימו הדרישות שלעיל.

- ב1) השלטים יוצבו זה מעל זה, בצד המרוחק מאבן השפה (כעמודה/כטור), בגובה שבין 110 ס"מ ל-170 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור א4).
- ג1) בתחנות רב-קוויות שבהן נדרשת יותר מעמודת שלטים אחת המתאימה לדרישות סעיף ב1 לעיל, תוצב עמודת שלטים נוספת משמאל לעמודה הראשונה ובמרחק של 1 ס"מ ממנה, ובהתאם לכך עמודות נוספות כנדרש (ראו ציור א4).
- 2) בסככה ללא דופנות צד:
- א2) השלטים יוצבו בסמוך לסככה, בצדה הפונה לכיוון שממנו מגיעים כלי הרכב, כשפני השלטים גם הם לכיוון זה.
- ב2) השלטים יוצבו זה מעל זה (כעמודה/כטור), בצד המרוחק מאבן השפה, בגובה שבין 110 ס"מ ל-170 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור א4).
- ג2) בתחנות רב-קוויות שבהן נדרשת יותר מעמודת שלטים אחת המתאימה לדרישות שלעיל, תוצב עמודת שלטים נוספת משמאל לעמודה הראשונה ובמרחק של 1 ס"מ לפחות ממנה, ובהתאם לכך עמודות נוספות כנדרש (ראו ציור א4).
- 3) בתחנת עמוד (ללא סככה):
- א3) השלטים יותקנו על גבי העמוד כשפניהם לכיוון שממנו מגיעים כלי הרכב. השלטים יוצבו זה מעל זה (כעמודה/כטור), בגובה שבין 110 ס"מ ל-170 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור א4).
- ב3) בתחנות רב-קוויות שבהן נדרשת יותר מעמודת שלטים אחת המתאימה לדרישות שלעיל, תוצב עמודת שלטים נוספת שפניה לכיוון המדרכה. אם נדרשת עמודה שלישית, יהיו פני השלטים בה מופנים לכיוון המנוגד לזה שממנו מגיעים כלי הרכב, ובשום מקרה – לא יפנו השלטים לכיוון הכביש (ראו ציור א4).
- שלט קולי להפעלה מכוונת המתאים לדרישות הרלוונטיות בסעיף 2.1.9 יכול להוות חלופה לשלטים המימושיים.

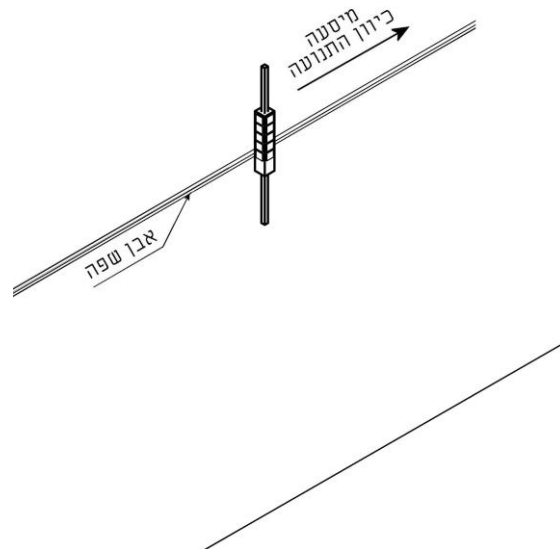

א4 - שלטים בסככה עם דופנות צד

ציור 4 - שלטים בתחנות תחבורה ציבורית (המידות בסנטימטרים) (המשך הציור בעמוד הבא)

ב4 - שלטים בסככה ללא דופנות צד

ג4 - שלטים בתחנת עמוד

ציור 4 (המשך) – שלטים בתחנות תחבורה ציבורית (המידות בסנטימטרים)

2.1.4. אופן הצבת השלטים

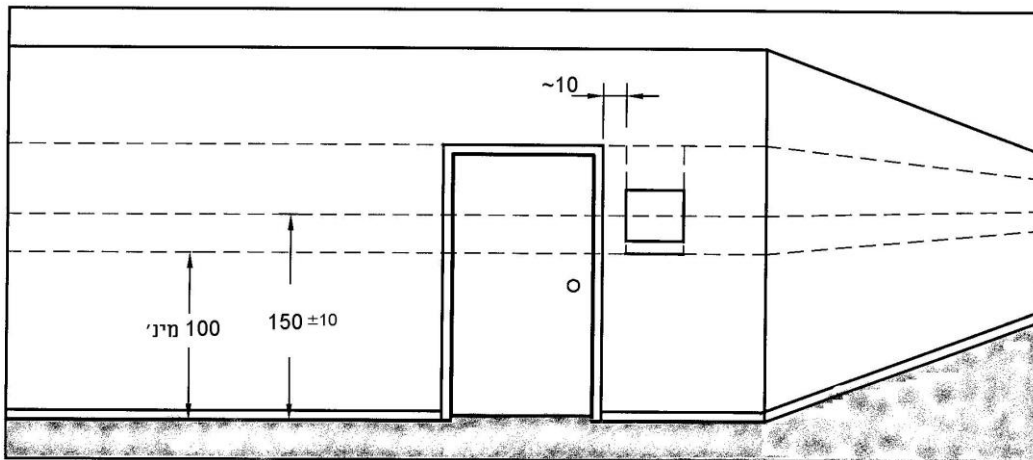
2.1.4.1 כללי

חשוב מאוד עבור הציבור בכלל, ועבור אנשים עם מוגבלות בפרט, שמיקום המידע החזותי יהיה עקבי. את עקרון העקביות במיקום שלטים המותקנים לצדי הדרך (לדוגמה: על קירות, על דלתות, על עמודים) אפשר ליישם על ידי הקצאת תחום אופקי מסוים לצורך התקנתם (ראו ציור 5) או הקצאת גובה מסוים עבור שלטים. אין מיקום מושלם עבור המידע החזותי. מה שעשוי להתאים עבור אנשים המתניידים בכיסאות גלגלים עשוי שלא להתאים לאנשים הולכים, ולהפך. לכן, מיקומו של המידע החזותי יהיה בסופו של דבר תוצר של פשרה.

מכיוון שיש אנשים עם תנועת ראש מוגבלת או עם שדה-ראייה היקפי מצומצם וחדות ראייה מוגבלת, יש להביא בחשבון את העובדה שאנשים יכולים להבחין בקלות בשלטים בתחום 30° מכל צד של קו האמצע של פניהם בלי להזיז את ראשם. עבור אנשים עם מוגבלות ראייה, יש להביא בחשבון שככל שיהיה אפשר להתקרב לשלט וככל שהוא יהיה מותקן בגובה העיניים, כך תגדל במידה ניכרת יכולתם להבחין בו ולעיין בתוכו. בחללים גדולים בתוך בניינים שצפויה בהם התקהלות, יש לשקול התקנת שלטים מעל הדרך, נוסף על שלטים לצדי הדרך, בהתאם לנדרש בסעיף 2.1.4.3, כדי למנוע את הסתרתם. שלטים בתחנות תחבורה ציבורית יוצבו כנדרש בסעיף 2.1.3.13.

2.1.4.2. שלטים לצדי הדרך

- שלטים לצדי הדרך יותקנו בגבהים המתאימים לדרישות המפורטות להלן (ראו ציור 5):
- מרכזו של המידע המוצג על גבי השלט יהיה בגובה (140-160) ס"מ מפני הדרך.
 - תחתיתו של המידע המוצג על גבי השלט לא תהיה נמוכה מ-100 ס"מ מפני הדרך.
 - קצהו העליון של המידע על גבי השלט לא יהיה גבוה מ-200 ס"מ מפני הדרך.
 - בשלטים מישושיים, כל המידע המישושי יהיה בטווח גובה שבין 140 ס"מ ל-160 ס"מ מפני הדרך.
 - שלט זיהוי לצד דלת יותקן בצד של ידית הדלת; אם לא ניתן לעמוד בדרישה זו, השלט יותקן על גבי הדלת.
 - אם שלט מוצב באלכסון (כגון בתצוגות, בתערוכות, באתרי טבע), זווית הצבתו לא תהיה גדולה מ- 45° מהאנך, וגובה מרכז המידע לא יהיה גדול מ-120 ס"מ מפני הדרך.

ציור 5 - מיקום שלטים על קירות (המידות בסנטימטרים)

2.1.4.3. שלטים מעל הדרך

שלטים מעל הדרך ימוקמו כך שהקצה התחתון שלהם לא יהיה נמוך מ-200 ס"מ מפני הדרך.

2.1.5. מובנות שלטים חזותיים

כדי ששלט חזותי ימלא את מטרתו (הכוונה, זיהוי, אזהרה העברת מידע וכדומה), עליו להיות מובן לכלל המשתמשים בו. כלומר, האדם המשתמש בשלט יוכל לפרש את תוכנו באופן שאליו התכוון נותן השירות. כדי להבטיח מובנות למגוון המשתמשים הרחב ביותר, יהיה השלט פשוט וברור, וישלב במידת האפשר מידע מילולי וגרפי כאחד.

2.1.5.1. תוכן מילולי בשלטים חזותיים

התוכן המילולי בשלטים חזותיים יהיה בשפה פשוטה, ויתקיימו בו עקרונות של פשוט לשוני, כמפורט להלן:

- המידע המופיע בשלט יכיל את עיקרי הדברים הנחוצים להעברת המידע בלבד;
- המידע יוצג לפי סדר הגיוני (לדוגמה רצף כרונולוגי של פעולות);
- המשפטים יהיו קצרים ופשוטים מבחינה תחבירית;
- מילה בסוף שורה תופיע בשלמותה;
- אוצר המילים יהיה יום-יומי ושכיח;
- ייעשה שימוש מועט ככל האפשר בעגה מקצועית (ז'רגון), במילים בשפות זרות שאינן בשימוש יום-יומי ובניבים;
- ייעשה שימוש במילים שלמות ולא בקיצורים, לדוגמה, לא ייעשה שימוש בקיצורי פנייה בלשון זכר ונקבה כגון: יועצ/ת או פנה/י;
- ייעשה שימוש בפעלים בצורת הפעיל ולא בצורת הסביל, לדוגמה: "העבר את הכרטיס בחריץ" (ולא: הכרטיס יועבר בחריץ);
- השימוש במילים ובמונחים יהיה אחיד ועקבי;
- מילים המאוימות באופן זהה אך נהגות באופן שונה או בעלות משמעות שונה (מילים הומוגרפיות, לדוגמה: חומה וחומה) ינוקדו.

הערה:

מידע נוסף בנושא תוכן מילולי ברור נמצא בחוברת הנחיות הנגשה לשונית לאנשים עם מוגבלות שכלית⁽⁶⁾ מובא בקישור לכתובת שלהלן:

[חוברת הנחיות להנגשה לשונית^{\(6\)\(7\)}](#)

2.1.5.2. תוכן גרפי בשלטים חזותיים

- תוכן גרפי בשלטים חזותיים יהיה באמצעות סמלים שיתקיימו בהם העקרונות האלה:
- המידע הגרפי יוצג באופן פשוט וברור;
 - ייעשה שימוש בסמלים מוכרים ומוסכמים כגון הסמלים המתוארים בציור 7 ובנספח ג;
 - ייעשה שימוש בסמלים, בתמונות, באיורים או בציורים בייצוג גרפי פשוט ומוחשי, הדומים ביותר למונח שאותו הם מייצגים, ושאפשר להבינם באופן אינטואיטיבי;
 - ייעשה שימוש בסמלים, בתמונות, באיורים או בציורים ברורים התואמים את הטקסט הכתוב, ממחישים אותו ותומכים בתוכנו;
 - יש להימנע משימוש באיורים מורכבים הכוללים ריבוי פרטים;
 - יש להימנע מעומס יתר של סמלים, של תמונות, של איורים או של ציורים;
 - המידע הגרפי ימוקם בסמוך לתוכן המילולי שאותו הוא מייצג;
 - השימוש בסמלים, בתמונות, בציורים או באיורים יהיה אחיד ועקבי.

⁽⁶⁾ עוזיאל-קרל, ס., טנא-רינדה, מ., ילון-חיימוביץ, ש. (2011), הנגשה לשונית לאנשים עם מוגבלות שכלית: חוברת הנחיות, הקריה האקדמית אונו; האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

⁽⁷⁾ בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף.

2.1.6. עיצוב השלטים החזותיים

2.1.6.1. גימור וניגודים

הגימור והניגוד החזותי בשלטים, למעט בשלטים בעלי תאורה פנימית, יתאימו לדרישות אלה:
 א. פני השלט יהיו בגימור קהוי (matt), או בגימור לא-מבריק אחר.
 גון הרקע יהיה אחיד (כלומר לא יכלול תמונות, צורות או שינויי גוון).

הערה:

צבע הוא שפה, והכרת שפת הצבעים המשמשת בשלטים מאותו מין ובאותו מקום מקלה את ההתמצאות בו.
 ב. הכיתוב והסמלים יהיו בניגוד חזותי שלא יהיה קטן מ-70% לרקע, לפחות בזמן התכנון והייצור של השלט.

ג. הניגוד החזותי יחושב לפי הנוסחה שלהלן:

$$C = \frac{(\bar{Y}_A - \bar{Y}_B)}{\bar{Y}_A} \times 100$$

שבה:

C - הניגוד החזותי (באחוזים)

\bar{Y}_A - החזרות של המשטח הבהיר יותר (A בנוסחה), והוא מחושב כמפורט להלן:

$$\bar{Y}_A = 0.177 \times R_A + 0.813 \times G_A + 0.011 \times B_A$$

לחלופין הוא נמדד כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

\bar{Y}_B - החזרות של המשטח הכהה יותר (B בנוסחה), והוא מחושב כמפורט להלן:

$$\bar{Y}_B = 0.177 \times R_B + 0.813 \times G_B + 0.011 \times B_B$$

לחלופין הוא נמדד כמפורט בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6.

R, G, B - הם מערכת קואורדינאטות ספקטריות ראשיות עבור משטח A ומשטח B.

אפשר לחשב את הניגוד החזותי באמצעות מחשבון בקישור לכתובת שלהלן:

[מחשבון לניגוד חזותי^{\(7\)}](#)

הערות:

א. RGB (שם חלופי - CIE spectral primary system) היא מערכת קואורדינאטות לייצוג צבעים

(color coordinate system) המבוססת על שלושה מקורות אור מונוכרומטיים בתחום הנראה לעין:

אדום (אורך גל 700 ננומטר), ירוק (אורך גל 546 ננומטר) וכחול (אורך גל 436 ננומטר). בעזרת שילובים

שונים של מקורות אור אלה אפשר לייצג את מרבית הגוונים. לבן לייחוס (white reference) מיוצג

על-ידי השילוב R=G=B=1.

נתוני R, G, B נמצאים בתוכנות גרפיות המשמשות לתכנון ולעיצוב שלטים, ומאפשרים את חישוב הניגוד

החזותי כחלק מובנה ופשוט מתהליך התכנון והעיצוב של השלטים.

ב. ערכי החזרות האור של גוני הצבעים יכולים להילקח מקטלוג יצרן הצבעים, או לפי ערכי R, G, B שבתוכנות

עיצוב השלטים. אם ערכי ה-R, G, B של הגון שנבחר אינם זמינים, יש לעשות שימוש בערכי R, G, B של הגון

הקרוב ביותר לזה שנבחר.

2.1.6.2. גובה אותיות וספרות

הגובה המינימלי של אותיות ושל ספרות יהיה כמפורט בטבלה 1, בהתאם למטרת השלט, למיקומו ולגובה מרכז המידע המוצג על גבי השלט, כמפורט בסעיפים 2.1.4.2 ו-2.1.4.3, לפי העניין. הגובה המינימלי של אותיות ושל ספרות יימדד ביחס לאות "ו". הדרישות המפורטות בטבלה 1 נוגעות לשלטים המיועדים לקריאה ממרחק שאינו גדול מ-10 מ'.

טבלה 1 - גובה אותיות וספרות

מטרת השלט	מיקום השלט	גובה מינימלי של אותיות ושל ספרות (מ"מ) ^(א)
שלט הכוונה	לצד הדרך	50 ^(ב)
שלט הכוונה	מעל הדרך	60 ^(ב)
שלט לזיהוי מרחב כללי	לצד הדרך	40
שלט לזיהוי מרחב כללי	מעל הדרך	60
שלט זיהוי לצד דלת	לצד הדרך	מספר החדר – 40 ^(ג)
		מידע עיקרי – 15
		מידע משני – 10
שלט לזיהוי מספר הקומה מול פתחי יציאה ממעליות		200
שלט מנחה ראשי	-	30 ^(ד)
שלט מידע	-	מידע עיקרי – 15
		מידע משני – 10
הערות לטבלה:		
(א) קביעת הגובה המינימלי של אותיות ושל ספרות (מ"מ) בטבלה זו נעשתה בהתאם למרחק הצפייה האופקי המקסימלי (ס"מ) המשוער, כמפורט להלן: שלט הכוונה – 300 ס"מ, שלט לזיהוי מרחב כללי – 200 ס"מ, שלט זיהוי לצד דלת – 100 ס"מ, שלט מנחה ראשי – 200 ס"מ, שלט מידע – 100 ס"מ.		
(ב) בשלט הכוונה, אם מרחק הצפייה האופקי בפועל גדול מהנקוב בהערה א, לכל 1 מטר נוסף למרחק הצפייה האופקי יש להוסיף 20 מ"מ לגובה האות או הספרה.		
(ג) בשלט זיהוי לצד הדלת, מספר החדר יכול להיות על שלט נפרד מזה שבו מופיע יתר המידע.		
(ד) בשלט מנחה ראשי, אם בעקבות ריבוי המידע, לא ניתן לעמוד בדרישה זו, אפשר שגובה האותיות והספרות יהיה קטן מהנדרש, אך לא פחות מ-10 מ"מ, או שייעשה שימוש בחלופה, כגון שלט אלקטרוני מתחלף.		

2.1.6.3. עיצוב האותיות והספרות

הגופן (font) של האותיות והספרות והיחס בין רוחב האותיות לגובהן יהיו אחידים בכל השלטים המוצגים בשטחים הציבוריים בבניין מסוים, בשטח חוץ ובשטח פתוח. האותיות יהיו אותיות דפוס, והגופן יהיה פשוט (ראו דוגמות לגופנים בצירוף 5).

נוסף על כך, יתאים עיצוב האותיות והספרות לדרישות אלה:

א. הגופן לא יהיה נטוי (*italic*) או אלכסוני (*oblique*), ולא יהיה מעוטר או בעיצוב לא שגרתי אחר. בספרות תהיה מובחנות ברורה בין הספרות 6 ו-9 (בחלקן הפתוח) כמתואר בציור 6.

ב. באותיות וספרות "מרובעות כגון: א, ח, כ, מ, ש: היחס בין עובי הקו (D בציור 5) של האותיות ושל הספרות לבין גובהן (B בציור 5) יהיה בתחום שבין 1:6 ל-1:3, בהתאמה (עובי הקו יהיה 17% עד 33% מגובה האות);

אם היחס שנבחר הוא 1:3 בקירוב (33%), יש לשקול את הגדלת המרווח בין האותיות והספרות לצורך הגדלת הנראות.

ג. היחס בין רוחב אות או ספרה (C בציור 5) לבין גובהה (B בציור 5) באותיות וספרות "מרובעות" לא יהיה קטן מ-3:5, בהתאמה (רוחב אות או ספרה יהיה 60% לפחות מגובהה);

ד. המרווח האופקי בין האותיות שבאותה מילה או הספרות שבאותו מספר (E בציור 5) יהיה 20% עד 40% מגובה האותיות או הספרות ה"מרובעות" (B בציור 5);

הערה:

הדרישה לעיל לגבי מרווח בין אותיות שבאותה מילה לא תחול בכיתוב בשפה הערבית.

ה. המרווח האופקי בין המילים או בין המספרים יהיה פי 2 לפחות מהמרווח האופקי שבין אותיות באותה מילה או ספרות באותו מספר.

הערה:

המרווח יימדד בחלק הרחב ביותר של האות או הספרה; המדידה לא תיערך על אותיות או ספרות בעלות קו אחד כגון: י, ו, ן 1.

ו. המרווח האנכי בין שורות יהיה 80% לפחות מגובה האותיות או הספרות, לפי העניין.

אם גובה האותיות או הספרות אינו אחיד בכל השורות, יהיה המרווח האנכי בין אותן שורות 80% לפחות מגובה האותיות או הספרות הגדולות.

הערה:

המרווח יימדד על אותיות ועל ספרות "מרובעות"; המדידה לא תיערך על אותיות קצרות כגון י, או ארוכות כגון ל, או על אותיות סופיות.

ז. על שלטים בשפות שאינן עברית יחולו דרישות סעיף משנה א וסעיף משנה ו. ככל האפשר יחולו גם דרישות סעיפי משנה ב-ה.

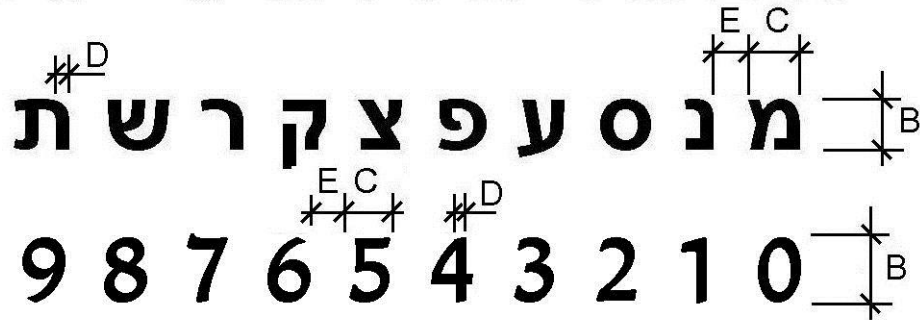
ח. בשלט שבו הכיתוב החזותי הוא גם מישושי, יתקיימו נוסף על המפורט לעיל גם דרישות סעיף 2.1.6.2 וסעיף 2.1.8.1, סעיפי משנה א, ד ו-ה.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כל

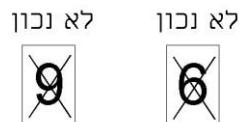
מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כל

א6 - דוגמות לגופני אותיות וספרות

ב6 - דוגמה לגופן ספרות ברור

ציור 6 - דוגמות לגופנים פשוטים

2.1.7. סמלים

2.1.7.1. כללי

מטרת הסמלים היא לשדר מסר ללא צורך בשפה כתובה. אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית מסתמכים במידה רבה על סמלים לצורך קבלת מידע, התמצאות וזיהוי. לכן יש חשיבות לשימוש בשפה חזותית אחידה ולפשטות בעיצוב הסמלים.

דוגמות לסמלים המציגים שירותים שונים הניתנים לציבור או המכוונים אליהם, והמתאימים לדרישות תקן זה, ראו בנספח ג.

הערה:

סמלים ילוו בכיתוב ככל האפשר כדי להבטיח מוכנות לטווח הרחב ביותר של משתמשים.

2.1.7.2. גובה סמלים

גובה הסמלים יהיה גדול ככל האפשר, אך בכל מקרה לא יהיה קטן מ-100 מ"מ, למעט בשלטי זיהוי לבתי שימוש (ראו סעיף 2.1.3.9);

סמל בשלט הכוונה, שאינו מלווה בכיתוב, ומותקן בגובה גדול מ-250 ס"מ מעל הדרך, יהיה בגובה 140 מ"מ לפחות.

הערה:

בשלט מנחה ראשי, אם בעקבות ריבוי המידע, לא ניתן לעמוד בדרישה שלעיל, אפשר שגובה הסמל יהיה קטן מהנדרש, אך לא קטן מגובה האות הגדולה ביותר בשלט.

2.1.7.3. סמל הנגישות הבין-לאומי

במקומות שנדרש בהם סמל הנגישות הבין-לאומי, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בצויר א7.

בסמל הנגישות הבין-לאומי בשלט זיהוי (ראו הגדרה 1.3.14), כיוון כיסא הגלגלים יהיה ימינה;

בסמל הנגישות הבין-לאומי בשלט הכוונה (ראו הגדרה 1.3.13) כיוון כיסא הגלגלים יהיה באותו הכיוון שאליו מצביע החץ.

הערה:

הגווניים המקובלים הם סמל בגוון לבן על גבי רקע כחול.

2.1.7.4. הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה

במקומות שנדרש בהם הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בצויר ב7.

2.1.7.5. הסמל המציין שירות נגיש באמצעות מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה

במקומות שנדרש בהם הסמל המציין שירות נגיש באמצעות מערכת עזר לשמיעה (ראו הגדרה 1.3.4) ממין לולאת השראה (ראו הגדרה 1.3.4.3), יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בצויר ג7.

2.1.7.6. הסמל המציין הגברה לטלפון

במקומות שנדרש בהם הסמל המציין הגברה לטלפון, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בצויר ד7.

2.1.7.7. הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות ראייה

במקומות שנדרש בהם הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות ראייה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בצויר ה7.

2.1.7.8. הסמל המציין מידע בפישוט לשוני

במקומות שנדרש בהם הסמל המציין מידע בפישוט לשוני (ראו הגדרה 1.3.8), יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 17.

2.1.7.9. הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שכלית, נפשית, תקשורתית ולקויות למידה

במקומות שנדרש בהם הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שכלית, נפשית, תקשורתית ולקויות למידה, יתאים הסמל, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בציור 17.

2.1.7.10. סמל חץ

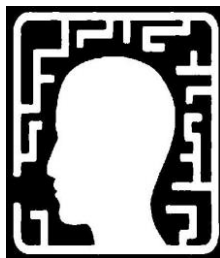
בשלט הכוונה הכולל חץ בתוכו או לידו, יתאים סמל החץ, לרבות היחס בין גובהו לרוחבו, למתואר בנספח ג, בסמל ג 1.1.

ג7⁽⁸⁾ - הסמל המציין מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה

ב7⁽⁸⁾ - הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה

א7⁽⁸⁾ - סמל הנגישות הבין-לאומי

ז7 - הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שכלית, נפשית, תקשורתית ולקויות למידה

ו7 - הסמל המציין פישוט לשוני

ה7 - הסמל לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות ראייה

ד7 - הסמל המציין הגברה לטלפון

ציור 7 – סמלים

⁽⁸⁾ סמלים אלה מחייבים על פי תקנות שונות כגון:

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013, על עדכוניהן תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011, על עדכוניהן תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), התש"ל-1970, על עדכוניהן

2.1.8. שלט מישושי

שלט מישושי הוא שלט מובלט או/וגם שלט בכתב ברייל. שלט מישושי יתאים לדרישות המפורטות בסעיף 2.1.8.1 ובסעיף 2.1.8.2, לפי העניין.

2.1.8.1. שלט מובלט

עיצוב אותיות וספרות יתאים לנדרש בסעיף 2.1.6.1 סעיף משנה א.

א. אותיות, ספרות וסמלים על גבי שלטים מישושיים יהיו מובלטים 1.0 מ"מ לפחות מפני רקע השלט (e בציור ב8).

ב. גובה אותיות וספרות מובלטות יהיה 15 מ"מ - 55 מ"מ (B בציור א8).

ג. היחס בין רוחב אות או ספרה (C בציור א8) לבין גובהה (B בציור א8), לגבי אותיות "מרובעות" לא יהיה קטן מ-3:5, בהתאמה (רוחב אות או ספרה יהיה 60% לפחות מגובהה).

ד. החתך (הפרופיל) של אותיות, של ספרות ושל סמלים מובלטים (במאונך אל פני האות) יהיה

טרפזי, שאורך בסיסו העליון (c בציור ב8) 2 מ"מ לכל היותר ואורך בסיסו התחתון (d בציור ב8) 3 מ"מ לכל היותר.

אפשר שהחתך (הפרופיל) יהיה מעוגל או משולש, ובלבד שמידותיו לא יחרגו ממידות הטרפז. פני האותיות ופני הספרות יהיו ללא בליטות חדות.

ה. קו האותיות והספרות יהיה רציף.

ו. המרחק בין מרכזי אותיות וספרות יהיה לפחות 5 מ"מ (a בציור ב8).

ז. האותיות יהיו אותיות דפוס והגופן יהיה פשוט.

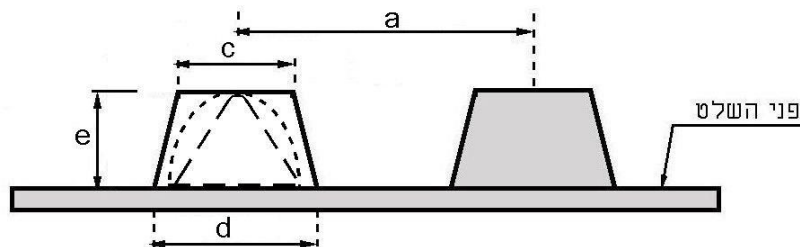
הערות:

א. יש לוודא שתהיה מובחנות מישושית ברורה בין הספרות 6 ו-9 (בחלקן הפתוח) כמתואר בציור 6.

ב. בשלט שבו הכיתוב החזותי הוא גם מישושי, יתקיימו דרישות סעיפים 2.1.6.2 ו-2.1.6.3, ונוסף על כך דרישות סעיפי משנה א, ד, ה שלעיל.

חדר ישיבות 20

א8 - מבט על

ב8 - חתך

ציור 8 – כיתוב מובלט (המידות במילימטרים)

2.1.8.2. כתב ברייל

כתב הברייל יתאים למפורט להלן:

א. מידות

המידות יתאימו למפורט בטבלה 2.

טבלה 2 - מידות כתב ברייל

מקסימום (מ"מ)	מינימום (מ"מ)	טווח מידות עבור
1.6	1.5	קוטר בסיס נקודת ברייל
2.5	2.3	מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל סמוכות אנכית או אופקית באותו תא
7.6	6.1	מרחק בין מרכזי שתי נקודות ברייל תואמות בתאים סמוכים (באותה שורה)
0.9	0.6	גובה נקודה
10.2	10.0	מרחק בין מרכזי נקודות תואמות מתא אחד לתא הנמצא בדיוק מעליו או מתחתיו (בשורה קודמת או בשורה עוקבת)

ב. צורה

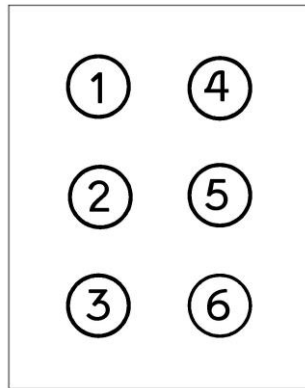
צורת תבליט נקודת הברייל תהיה כיפתית (dome). כתב ברייל בעברית וספרות ברייל יתאימו למתואר בצוור 9.

ג. מיקום

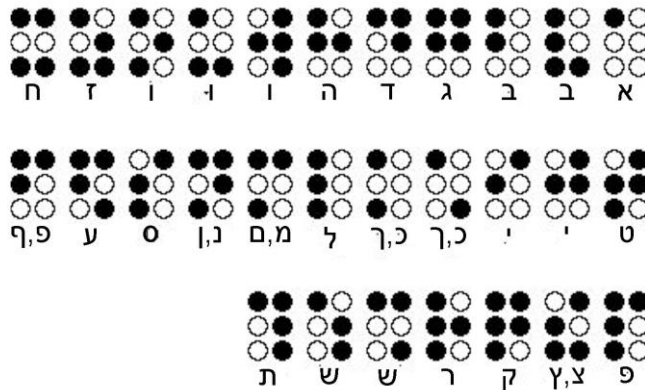
1. בשלט שיש בו כתב ברייל המלווה כיתוב, סמלים וסמלים תמונתיים (פיקטוגרמות) מובלטים, ימוקם כתב הברייל בתחתית השלט בפינתו השמאלית.
2. בשלט שבו כיתוב או/וגם סמל מובלטים, יהיה המרחק בינם לבין כתב הברייל 5 מ"מ לפחות.

הערות:

- א. תא ברייל הוא מקבץ של 6 נקודות מובלטות שאנשים עיוורים יכולים לחוש ולקרוא באמצעות מישוש. ברייל אינו שפה אלא קוד שבאמצעותו, בסדר מסוים של הנקודות המובלטות בתוך התא ניתן לבטא אותיות באמצעות הבלט.
- ב. עיוורים רבים אינם קוראים גם כתב ברייל וגם כתב מובלט אלא רק אחד מהם, ולכן יש צורך שיופיעו שניהם.
- ג. יש לשים לב לכך שיש כתב ברייל שונה לכל שפה.

9א - תא ברייל

9ב - אלפבית ברייל בעברית

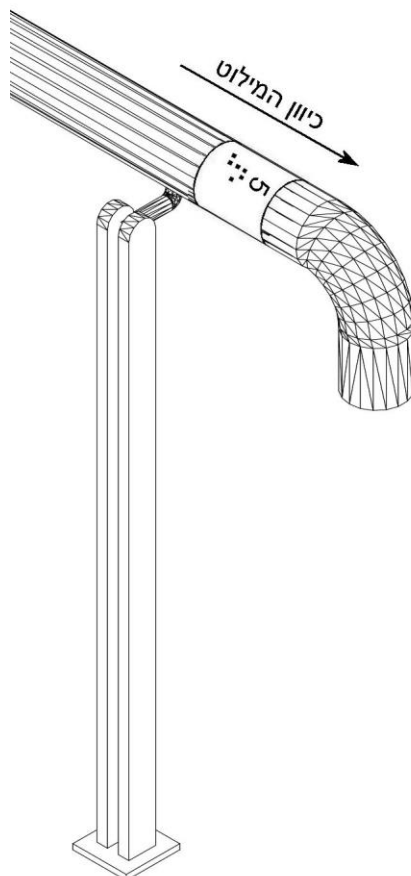
1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
0				

9ג - ספרות ברייל

ציור 9 – כתב ברייל

2.1.8.3. מיקום השלטים המישושיים

- בקרב השלטים המישושיים לא יהיו מכשולים, כך שאפשר יהיה להתקרב אליהם ולמששם. מיקום השלטים המישושיים יתאים לדרישות אלה:
- א. שלטים מישושיים יוצבו בהתאם למפורט בעניין זה בסעיף 2.1.4.2 ד;
 - ב. שלט מישושי המותקן לצד דלת דו-אגפית, יותקן מימין לאגף הימני. אם אין מקום על הקיר בצד הדלת, יותקנו השלטים על הקיר הסמוך הקרוב ביותר.
 - ג. על גבי בית אחיזה במדרגות מילוט, בכל קומה, יימצא סימן מישושי המציין את מספר הקומה והמתאים לדרישות אלה (ראו ציור 10):
 - הסימן יציין את מספר הקומה בכתב מובלט ובכתב ברייל, בהתאם לדרישות סעיף 2.1.8.1 וסעיף 2.1.8.2;
 - הסימן יימצא בקצהו של בית האחיזה הנמצא מימין לאדם העולה או היורד בכיוון המילוט, בסמוך למדרגה הקרובה ביותר המובילה אל משטח הביניים של הקומה (פודסט);
 - הסימן יהיה על פניו העליונים של החלק האופקי של בית האחיזה. בהיעדר חלק אופקי, יימצא הסימן במרחק 10-20 ס"מ מקצה בית האחיזה;
 - פני השלט יהיו מעוגלים ויתאימו לרדיוס הפנים החיצוניות של בית האחיזה;
 - הסימן יכול להיות חלק אינטגרלי מבית האחיזה, או שיהיה צמוד לבית האחיזה;
 - יש לוודא שהסימן המותקן על גבי בית האחיזה יהיה ללא בליטות חדות העלולות לפגוע במשתמש בעת גריפת בית האחיזה.
 - ד. שלט מישושי לציון מספר הקומה בפתח מעלית יותקן לצד כל אחת משתי מזוזות הדלת, בכל קומה שהמעלית עוצרת בה.

ציור 10 – סימן מישושי על בית אחיזה

2.1.9. שֶׁלֶט קולי

שלט קולי (ראו הגדרה 1.3.17) יכול להיות ממנינים שונים ולמטרות שונות. כך לדוגמה אפשר שיוצב לצורך מתן מידע כחלופה לשלט כתוב עבור אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית, או שימש כאמצעי לזיהוי, לקבלת מידע, או/וגם להכוונה ולהתמצאות במרחב עבור אנשים עם מוגבלות ראייה. אפשר שהשלט הקולי יופעל בדרכים שונות, לדוגמה: באופן יזום (הפעלה מכוונת), באופן אוטומטי (הפעלה לא מכוונת), או בהפעלה מרחוק באמצעים כגון קורא תגיות, שלט-רחק או ישומון (אפליקציה) בטלפון חכם.

2.1.9.1. אופן ההפעלה

א. הפעלה מכוונת

הפעלה מכוונת למשתמש מסוים יכולה להיעשות באמצעים שונים, לדוגמה:

א1. הפעלה באמצעות לחיץ

המשתמש מפעיל את השֶׁלֶט הקולי באמצעות לחיצה על לחיץ, או באמצעות מגע בלחיץ מגע

(touch) הנמצא על גבי יחידת הבסיס (ראו סעיף 2.1.9.2), או בסמוך לה.

א2. הפעלה באמצעות יחידת משתמש אישית (כגון שלט-רחק, טלפון חכם, קורא תגיות)

2.1.9.1. שֶׁלֶט קולי הכולל יחידת בסיס ויחידת משתמש אישית המזהה את קיומו של השֶׁלֶט הקולי

ומאותתת למשתמש באמצעות רטט או/וגם חיווי קולי. המשתמש מפעיל באמצעות יחידת

המשתמש האישית את יחידת הבסיס לקבלת המידע הקולי.

א.2.2. שְׁלֵט קולי הכולל תגיות (Radio Frequency Identification tags (RFID)) ויחידת משתמש אישית הקוראת את תוכן התגית (קורא תגיות). יחידת המשתמש האישית משדרת את המידע הקולי לטלפון הנייד של המשתמש, או משמיעה את המידע הקולי.

ב. הפעלה לא מכוונת

שְׁלֵט קולי ממין זה כולל יחידת בסיס בלבד. המידע הקולי מושמע שלא לפי דרישה, אלא בהשמעה חוזרת של מלל או צליל בתדירות קבועה מראש או בעקבות זיהוי מעבר אדם.

2.1.9.2. יחידת הבסיס

יחידת הבסיס של שְׁלֵט קולי תאפשר השמעת מידע קולי (מלל או צליל) ותעמוד לפחות בדרישות אלה:
א. טווח השידור בין יחידת הבסיס לבין יחידת המשתמש האישית, אם ישנה, יהיה ניתן לכוונון בהתאם לצורך ולתנאי המקום;

ב. השידור האלחוטי יעמוד בדרישות משרד התקשורת לתדרים ללא רישוי – תדרי ISM (Industrial, Scientific and Medical), כגון WiFi, שן כחולה (Bluetooth), ו-RFID (Radio Frequency Identification);

ג. יחידת הבסיס תאפשר בקרת עוצמת קול אוטומטית בהתאם לרעש הסביבתי;
ד. לחיצי הפעלה של יחידת הבסיס המיועדת להשמעה מכוונת יהיו ניתנים להבחנה באמצעות ניגוד חזותי לרקע וניגוד מישושי זה לזה ולרקע, או/וגם חיווי קולי. לחיצי הפעלה ימוקמו בגובה שבטווח ההגעה המשותף, כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 סעיף 2.6.4 "טווחי הגעה משותפים לאנשים המתניידים בכיסא גלגלים ולאנשים הולכים".

2.1.9.3. יחידת המשתמש האישית

יחידת המשתמש האישית תשמש לזיהוי ולהפעלה של יחידת הבסיס או לזיהוי ולהשמעת המידע הקולי, ותעמוד לפחות בדרישות אלה:

- א. לחיצי הפעלה יהיו ניתנים להבחנה באמצעות אחד האמצעים האלה לפחות:
 - ניגוד חזותי וניגוד מישושי;
 - ניגוד חזותי וחיווי קולי;
 - ניגוד חזותי ורטט.

ב. יחידת המשתמש האישית תאפשר זיהוי יחידת הבסיס באמצעות חיווי קולי (voice indicator) ורטט (vibration).

ג. יחידת המשתמש האישית תכלול חיווי קולי ורטט לציון מצב הפעלה ומצב כיבוי.

2.1.9.4. הפלט קולי

הפלט הקולי לא ילווה בקולות רקע.

אם הפלט הקולי הוא דיבור יתקיימו בו עקרונות הפשוט הלשוני האלה:

- הדיבור יהיה רהוט ומובן (קצב דיבור ממוצע של 110 מילים בדקה); שטף הדיבור יהיה ללא הפרעות או הפסקות;
- תוכן הפלט הקולי יכלול את עיקרי הדברים הנחוצים להעברת המידע בלבד;
- המידע יוצג לפי סדר הגיוני (לדוגמה רצף כרונולוגי של פעולות);
- המידע יוצג במשפטים קצרים ופשוטים מבחינה תחבירית;
- שימוש באוצר מילים יום-יומי ושכיח;

- שימוש מועט ככל האפשר בעגה מקצועית (ז'רגון), במילים בשפות זרות שאינן בשימוש יום-יומי ובניבים ;
- שימוש במילים שלמות ולא בקיצורים ;
- שימוש בפעלים בצורת הפעיל ולא בצורת הסביל, לדוגמה: "העבר את הכרטיס בחריץ" (ולא הכרטיס יועבר בחריץ) ;
- שימוש אחיד ועקבי במילים ובמונחים.

2.1.10. שֵׁלֵט אלקטרוני

שלטים אלקטרוניים פועלים באמצעות טכנולוגיות שונות כגון גביש נוזלי (LCD), מטריצה אקטיבית (TFT), דיודות פולטות אור (LED). השלטים האלקטרוניים (ראו הגדרה 1.3.18) יעמדו בדרישות אלה :

2.1.10.1. ניגוד בין גון אותיות וספרות לגון הרקע

גוני אותיות וספרות יהיו בניגוד לגוני הרקע, לדוגמה: באמצעות שימוש באותיות ובספרות בגוונים כהים על רקע בגוון בהיר או להפך.

הערות:

- א. בחירת צירוף גון האותיות והספרות וגון הרקע נועדה להבטיח את רמת הניגודיות (קונטרסט) הרצויה, כך שיהיה אפשר להבחין במידע המוצג על גבי השלט ולזהות אותו בקלות.
- ב. יש להביא בחשבון שתאורה (מלאכותית או טבעית) המאירה את המסך ישירות, עלולה לפגוע בנראות המידע על המסך.

2.1.10.2. עיצוב אותיות וספרות

רוחב האותיות בשלט אלקטרוני לא יהיה קטן מ-60% מגובהן, ובאותיות צרות רוחבן לא יהיה קטן מ-20% מגובהן.

נוסף על כך, בשלט המורכב מיחידות (כגון פיקסלים), אות בעברית תורכב ממטריצה שרוחבה 5 יחידות לפחות וגובהה 7 יחידות לפחות.

עיצוב האותיות והספרות בשלט אלקטרוני יתאים לדרישות אלה :
א. גובה :

- גובה האותיות והספרות יהיה גדול ככל האפשר, בכל הנוגע לכמות המידע על גבי השלט ולמרחק הצפייה, ובכל מקרה לא יהיה קטן מ-10 מ"מ.
- ב. עובי הקו :

היחס בין עובי הקו של אותיות וספרות לבין גובהן יהיה 1:7 לפחות (14% לפחות).

2.1.10.3. מרווח בין אותיות, ספרות, מילים ושורות

א. המרווח בין אותיות ובין ספרות באותה מילה או באותו מספר, יהיה לפחות 1/7 מגובה האות (14%).

ב. המרווח בין המילים ובין המספרים יהיה בין 3/7 ל-7/7 (43%-100%) מגובה האות.

ג. המרווח בין השורות יהיה לפחות 50% מגובה האות.

למרות האמור לעיל, אם גובה האות גדול מ-20 מ"מ, אפשר שהמרווח בין השורות יהיה 10 מ"מ לפחות.

הערה:

למדידת גובה האות תשמש אות "מרובעת" כגון: ש, ת.

2.1.10.4. החלפת מופע המידע

החלפת מופע המידע לא תהיה בגלילה (scroll).

2.1.10.5. משך מופע המידע

משך מופע המידע לא יהיה קטן מ-8 שניות.

2.1.10.6. תוכן מילולי ותוכן גרפי

התוכן המילולי והתוכן הגרפי יתאימו לנדרש בסעיפים 2.1.5.1-2.1.5.2, לפי העניין.

2.1.11. שלט מנחה ראשי

המסרים המוצגים על שלט מנחה ראשי יהיו בשפה פשוטה (ראו הגדרה 1.3.19) ויצינו את היעדים השונים במקום, בכיתוב ובסמלים. תישמר אחידות המונחים והסמלים כך שיהיו זהים לאלה המופיעים בשלטי המקום.

2.1.12. מפת התמצאות

במקומות שמוצבת בהם מפת התמצאות (ראו הגדרה 1.3.5) היא תתאים לדרישות אלה:

2.1.12.1. מפת התמצאות חזותית

המפה תציג את תוכנית המקום או חלק ממנה, לפי העניין, ואת מיקום המתבונן בה, לרבות מיקום מעליות, מיקום בתי השימוש הציבוריים ובתי השימוש הנגישים. בשטחי חוץ שבהם לא כל הדרכים נגישות, יסומנו במפה הדרכים הנגישות. המידע יוצג בכיתוב או/וגם בסמלים, לפי העניין.

2.1.12.2. עיצוב המפה

גימור האותיות, הספרות, הסמלים ורקע המפה יהיה קהוי. המידע שמוצג במפה יהיה בניגוד חזותי לרקע.

2.1.12.3. מיקום המפה ואופן הצבתה

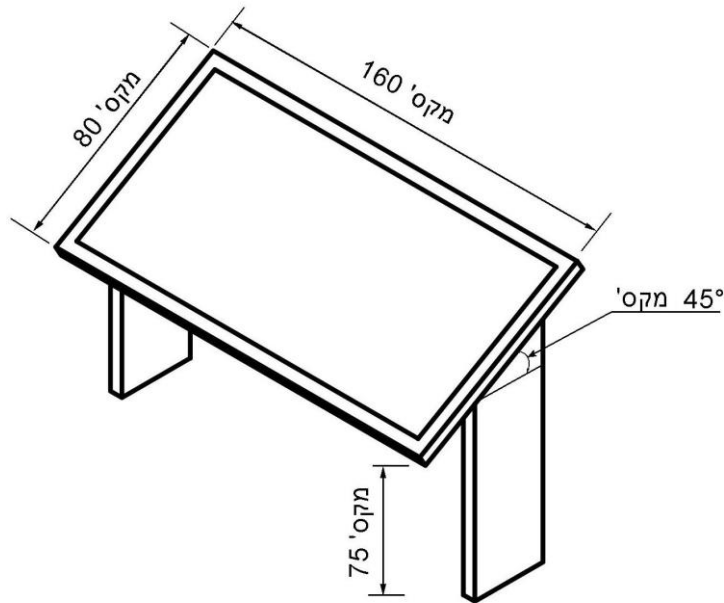
המפה תוצב בסמוך לכניסות מרכזיות לפחות, לפי העניין. המפה תוצב כך שכיוון תוכנית המקום המוצגת בה יתאים למיקומו של המתבונן בה ביחס למקום שאותו היא מתארת. תחתית המפה תהיה בגובה שאינו גדול מ-75 ס"מ מפני הרצפה (ראו ציור 11).

2.1.12.4. מפת התמצאות מישושית

מפת התמצאות מישושית (דו ממדית), ודגם (תלת ממדי), יתאימו לדרישות סעיפים 2.1.12.1 ו-2.1.12.3.

נוסף על כך, המפה תתאים לדרישות אלה:

- המפה תכלול תבליט של תוכנית המקום וחלקיו השונים;
- המפה תוצב במנח אופקי או בזווית שאינה גדולה מ-45° יחסית לאופק (ראו ציור 11).
- אורך המפה לא יהיה גדול מ-160 ס"מ ורוחבה לא יהיה גדול מ-80 ס"מ (ראו ציור 11).

ציור 11 – מפת התמצאות מישושית (המידות בסנטימטרים)

2.1.12.5. מפת התמצאות קולית

מפת התמצאות קולית תשמיע תיאור של תוכנית המקום או חלק ממנו, לפי העניין. המפה תציין מיקום מעליות, מיקום בתי שימוש ציבוריים, לרבות בתי שימוש נגישים. נוסף על כך, מפת התמצאות קולית תתאים לדרישות אלה:

- הדיבור יהיה רהוט ומובן (קצב דיבור ממוצע של 110 מילים בדקה). שטף הדיבור יהיה ללא הפרעות או הפסקות. הפלט הקולי יושמע ללא צלילי רקע.
- לחיצה ההפעלה של המפה הקולית יהיו בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לרקע שלהם, לדוגמה: לחיצים מובלטים מעל פני הרקע ומובחנים זה מזה, כגון: צורה שונה, נקודות מובלטות.

2.2. דלתות, מחיצות וקירות שקופים

כדי שאפשר יהיה להבחין בדלתות שקופות (ראו הגדרה 1.3.2), כשהן פתוחות או סגורות, ובקירות שקופים (ראו הגדרה 1.3.9), לרבות מעקים שקופים, יהיו עליהם סימנים כמפורט להלן:

2.2.1 דלתות וקירות שקופים בניצב לדרך

2.2.1.1. במקום שבו דלתות וקירות שקופים, לרבות מעקים שקופים, נמצאים בניצב לדרך, ורוחבם גדול מ-75 ס"מ, הם יסומנו בחלקם הנמצא לרוחב הדרך (מול הדרך). נוסף על כך, יסומנו גם קטעי הקירות השקופים הצמודים להם לאורך 200 ס"מ לפחות מכל צד של הדרך (ראו ציור 12א).

הדרישה שלעיל אינה חלה במקרים אלה:

- קירות שקופים שאין אפשרות גישה אליהם;
- מעקים שקופים שיש להם אזור עליון בגוון בולט לעין או סימון בולט אחר;
- דלתות וקירות שקופים שיש בהם רכיב בנוי, בגוון בולט לעין, המחלק חזותית את אגף הדלת או את הקיר באחד מהאופנים האלה:
 - רכיב בנוי אופקי המצוי בטווח גובה של 90 ס"מ עד 160 ס"מ (ראו ציור 12ד);
 - רכיב בנוי אנכי, כשהמרחק בין כל שני רכיבים אנכיים אינו גדול מ-60 ס"מ.
 - חלונות ראווה.

2.2.1.2. הסימנים יתאימו למתואר בציורים 12 ו-12ג ולדרישות המפורטות להלן :

- א. גודל הסימן יהיה כזה שיוכל להכיל בתוכו עיגול בקוטר 15 ס"מ לפחות (ראו חלופה א בציור 12ב), או שיהיה פס המשכי ברוחב 10 ס"מ לפחות (ראו חלופה ב בציור 12ב).
- ב. הסימנים ימוקמו בשני גבהים :

מרכזם של הסימנים העליונים יהיה בגובה שבין 150 ס"מ ל-160 ס"מ מפני הרצפה, ומרכזם של הסימנים התחתונים יהיה בגובה שבין 90 ס"מ ל-100 ס"מ מפני הרצפה, כמתואר בציור 12ב.

ג. המרחק בין סימנים שאינם המשכיים לא יהיה גדול מ-60 ס"מ (ראו חלופה א בציור 12ב).

ד. בדלתות שקופות ימוקמו הסימנים במרכז אגף הדלת.

ה. הסימן יכלול שני גוונים אטומים (לא שקופים) בניגוד חזותי זה לזה, בגימור קהוי, שימלאו כל אחד מהם שטח דומה בסימן, והממוקמים זה לצד או זה מעל זה ;

הניגוד החזותי בין שני הגוונים בסימנים שתוארו לעיל יתאים לנדרש עבור אזהרה על מכשול בדרך בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6 (טבלה 3 – ערכי מינימום לניגוד חזותי). מדידת החזרויות האור של הגוונים וחישוב הניגוד החזותי יבוצעו לפי השיטה המתוארת בסעיף 2.1.6.1 בתקן זה (ת"י 1918 חלק 4) או לפי התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6 סעיף 2.4 הדן בניגוד חזותי.

הערה:

הסימן יכול להיות גם הסימן המסחרי של גוף מסוים ובלבד שיתאים לדרישות שלעיל.

2.2.2. דלתות שקופות

דלתות שקופות הנמצאות במצב רגיל-פתוח (normally open) לתוך מעבר, ודלתות הזזה אוטומטיות יסומנו, נוסף על המפורט בסעיף א שלעיל, בסימון כמפורט להלן :

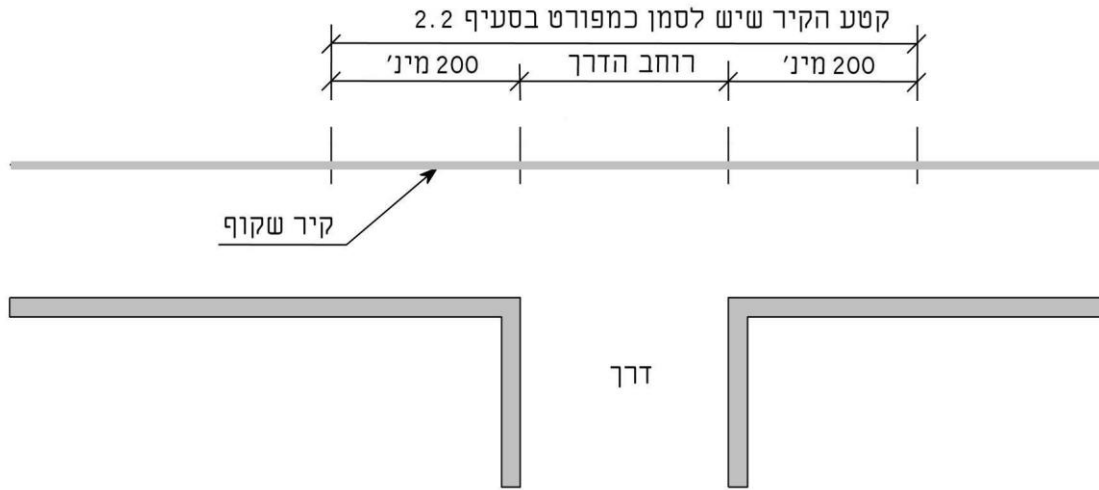
א. קצה אגף דלת שקופה, בצד שממנו היא נפתחת, יסומן כדי שיובחן בעת שאגף הדלת פתוח.

ב. כאשר דלת סובבת משולבת בקיר שקוף, יסומנו גם שולי הקיר השקוף משני צדי הדלת, כדי שיובחנו בעת שהדלת פתוחה (ראו ציור 12ג).

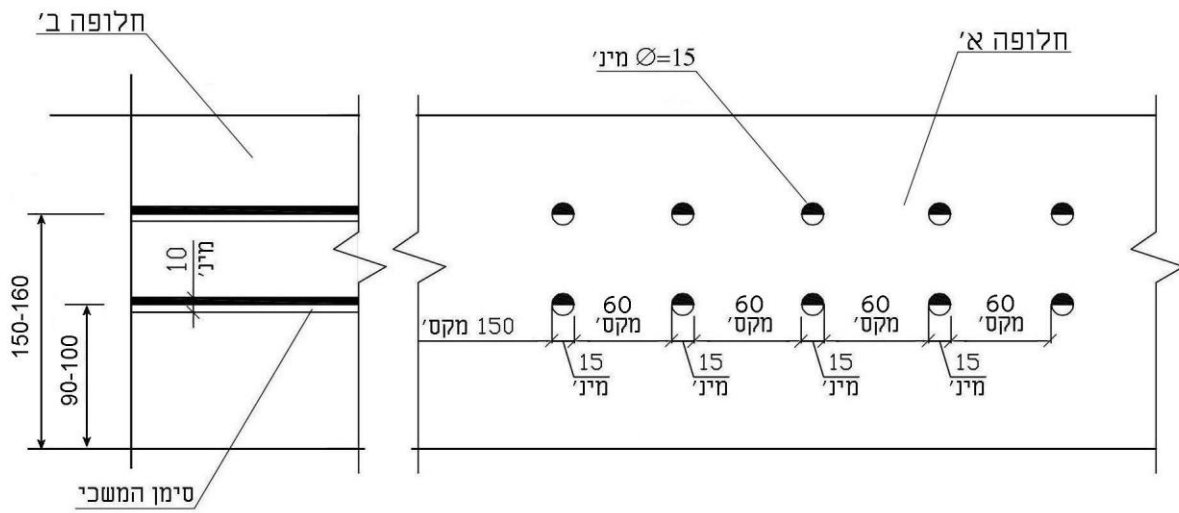
ג. צורת הסימן וגודלו יאפשרו לתחום בהם פס אנכי שרוחבו 5 ס"מ לפחות ואורכו 50 ס"מ לפחות, המורכב משני גוונים בניגוד חזותי זה לזה, התופסים כל אחד שטח דומה, והממוקמים זה לצד או זה מעל זה (ראו לדוגמה ציור 12ג).

ד. הסימנים ימוקמו בטווח גובה שבין 90 ס"מ ל-160 ס"מ מעל פני הרצפה כמתואר בציור 12ג.

ה. הסימנים שלעיל ימוקמו על אגפי הדלתות ועל גבי הקירות, כך שייראו מכל צד שממנו יש לציבור גישה אליהם.

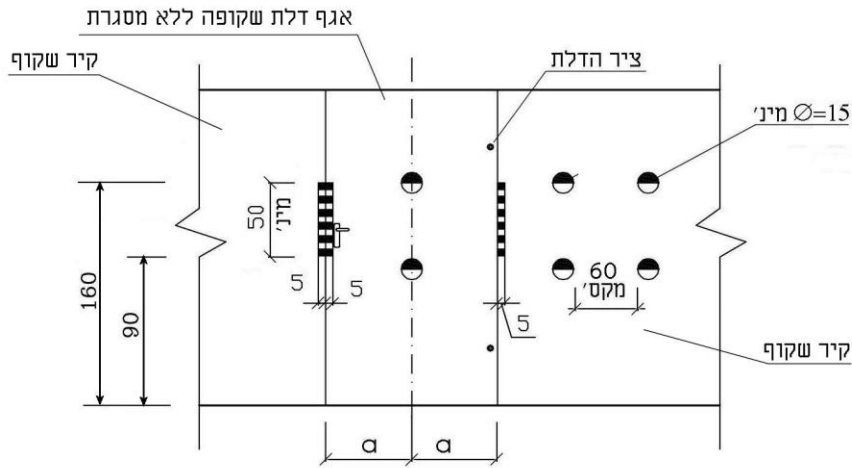

12א - סימון קירות שקופים - מבט על

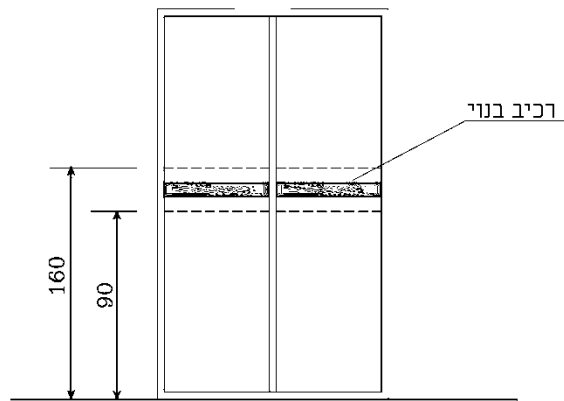

12ב - סימון קירות שקופים - חזית

ציור 12 - סימון קירות ודלתות שקופים (המידות בסנטימטרים) (המשך בעמוד הבא)

ג12 - סימון דלת שקופה משולבת בקיר שקוף

ד12 - רכיב בנוי

ציור 12 - סימון קירות ודלתות שקופים (המידות בסנטימטרים)

2.3 מערכת כריזה קולית

המידע הקולי שיימסר במערכת כריזה קולית יהיה בשפה פשוטה. הדיבור יהיה רהוט ומובן, ללא הפרעות או הפסקות (קצב דיבור ממוצע של 110 מילים בדקה). המידע הקולי יושמע ללא צלילי רקע.

2.4 מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי

מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי, כגון: מתקן לשירות בנקאי (לדוגמה: כספומט), מתקן להנפקת כרטיסים, מכונות תשלום, מכונות מכירה אוטומטיות ומכונות או מתקנים המספקים מידע ("קיוסק מידע"), מוצר או שירות אחר לציבור, יכללו לפחות שני אמצעי תקשורת חלופיים להפעלת המכונות ולקבלת המידע (קלט ופלט) לאנשים עם מוגבלויות שונות, כגון: אמצעים חזותיים ואמצעים מישושיים, אמצעים חזותיים ואמצעים קוליים (ראו נספח ב). המכונות יתאימו לדרישות סעיפים 2.4.1-2.4.6 שלהלן.

הערה:

סעיף 2.4 וסעיפי המשנה שלו אינם חלים על מכונות לשירות אוטומטי שהגישה אליהן היא באמצעות רכב בלבד. דרישות לגבי מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי, הנמצאות בכניסה למקומות חניה וביציאה מהם, ושהגישה אליהן היא מתוך רכב, כגון מתקן להנפקת כרטיסי חניה ומכונות תשלום, מפורטות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 2.

2.4.1. מיקום המכונות

2.4.1.1. המכונות יוצבו לאורך דרך נגישה.

2.4.1.2. שטח רצפה חופשי

- בסביבת המכונה לא יוצבו מתקנים העשויים להוות מכשול או הפרעה לגישה אל המכונה או לשימוש בה.
- בצמוד למכונה, במרכז חזית המכונה, יהיה שטח רצפה חופשי לסיבוב כיסא גלגלים, המתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף 2.7.4 הדן בשטח סיבוב, כך שתתאפשר גישה חזיתית, או גישה צדית אל המכונה.

הערות:

- א. במכונות שהשירות הניתן בהן דורש שימוש לזמן ממושך, תתאפשר גישה חזיתית למכונת השירות, עם חלל חופשי לברכיים ולכפות הרגליים כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף 2.6.2 הדן בחללים חופשיים לברכיים ולכפות רגליים, אלא שעומק חלל הברכיים יכול להיות 40 ס"מ לפחות.
- ב. שטח רצפה חופשי אינו נדרש בחזית מכונות למתן שירות אוטומטי המיועדות לבקרת כניסה ויציאה, כגון "ולידטור", שלידן מותקנת דלת נוספת, למעבר של אדם בכיסא גלגלים, כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף 2.3 הדן בדלתות ובשערים.

2.4.1.3. יציבות המכונות

- המכונות יהיו יציבות, ותתאפשר הישענות או אחיזה יציבות ובטוחות בעת השימוש בהן לאנשים המתקשים בעמידה.
- אם מותקנים מאחזי יד, יהיה לפחות מצדה האחד של מכונת השירות מאחזי יד אנכי שאורכו 60 ס"מ לפחות ושקצהו התחתון מותקן בגובה (75 ± 2) ס"מ מפני הרצפה.

2.4.1.4. זיהוי מיקום המכונות

- מיקום מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי המקובעות למקומן יוכל להיות מזוהה על ידי אדם עם מוגבלות ראייה, באמצעים כגון: סימן מאתר המתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 6 שיימשך לרוחב הדרך, שלט קולי (ראו סעיף 2.1.9).

2.4.2. אמצעי הפעלה

2.4.2.1. כללי

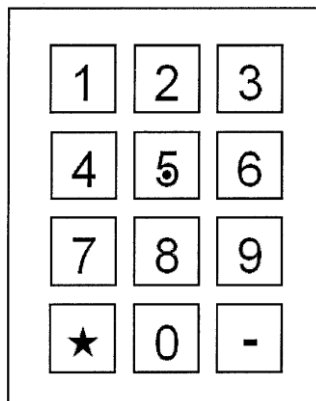
- אמצעי ההפעלה יתאימו לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, סעיף 2.5, הדן באמצעי הפעלה, למעט סעיף המשנה ב הדן בגובה אמצעי הפעלה.
- נוסף על כך יתאימו אמצעי הפעלה לדרישות אלה:
 1. גובה אמצעי הפעלה המותקנים אנכית יהיה בין 90 ס"מ ל-130 ס"מ מעל פני הרצפה.
 - היחס בין גובה אמצעי הפעלה לעומק ההגעה אל אמצעי הפעלה יהיה כמפורט להלן:
 - כאשר גובה אמצעי הפעלה 90 ס"מ - יהיה עומק ההגעה לאמצעי הפעלה 50 ס"מ לכל היותר;
 - כאשר גובה אמצעי הפעלה 130 ס"מ - יהיה עומק ההגעה לאמצעי הפעלה 0 ס"מ;
 - עבור עומק הגעה שבין 0 ס"מ ל- 50 ס"מ, ניתן לחשב את גובה אמצעי הפעלה באמצעות ביון (אינטרפולציה).
 2. גובה אמצעי הפעלה המותקנים אופקית יהיה בין 75 ס"מ ל-90 ס"מ מעל פני הרצפה.

הערות:

- א. טווחי הגובה המפורטים בסעיפי משנה 1 ו-2 לעיל, מתאימים להגעה לאדם המתנייד בעזרת כיסא גלגלים בגישה צדית עד לעומק 50 ס"מ.
- ב. עיצוב אמצעי ההפעלה באופן שמאפשר זיהוי ותפעול אינטואיטיבי שלהם מקל את השימוש בהם.
- ג. אפשר להשתמש בקוד צבעים להבחנה בין אמצעי ההפעלה השונים, ובלבד שיעשה שימוש במאפיין נוסף להבחנה ביניהם (כגון הבחנה לפי צורה).

2.4.2.2. לוח לחיצים ממוספרים (Keypad)

אם מותקן לוח לחיצים ממוספרים (Keypad), סידור הלחיצים יהיה כמקובל בלוח לחיצים תקני של טלפון. על לחיצה הספרה 5 תהיה בליטה (ראו ציור 13).

ציור 13 – לוח לחיצים ממוספרים

2.4.2.3. פתחי קלט/פלט

- 2.4.2.1. גובה פתחי קלט/פלט יתאים לנדרש בסעיף 2.4.2.1.
- פתחי קלט/פלט, כגון פתחים עבור מטבעות, שטרות וכרטיסים, יובחנו חזותית ומישושית מסביבתם, כגון באמצעות ניגוד בין גוונים כהים לבהירים, אור הבוקע מהפתח, הבדלי גימור, לפי העניין.

2.4.3. צגים

2.4.3.1. כללי

- א. לא יהיה החזר אור מהצג (Nonreflective).
- ב. גובה מרכז הצג יהיה 100 ס"מ עד 120 ס"מ מעל פני הרצפה.
- ג. גודל הגופן של מידע המופיע על גבי צג יהיה 15 מ"מ לפחות, אם הדבר מתאפשר מבחינה טכנית.
- ד. במכונות שקיימת בהן אפשרות שליטה על מיקום הכיתוב על גבי הצג, הכיתוב יהיה מיושר לימין או לשמאל, בהתאם לכיוון כתיבת השפה, ויושאר שוליים לשיפור הקריאות.
- ה. המידע המוצג יהיה בניגוד חזותי לרקע.

הערות:

- א. דוגמות לניגוד חזותי בין צבעים: לבן/שחור, צהוב/שחור, כחול כהה/לבן עמום.
- ב. אם מתאפשר מבחינה טכנית, תהיה למשתמש אפשרות לבחור בין כיתוב כהה על רקע בהיר לבין כיתוב בהיר על רקע כהה.

2.4.3.2 צגי מגע (Touch Screens)

צגים המיועדים להפעלה באמצעות מגע (צגי מגע) יתאימו גם לדרישה זו :
גובה אמצעי ההפעלה על גבי צגי מגע יתאים לנדרש בסעיף 2.4.2.1.

הערה :

הפעלת המכונה תתאפשר גם באמצעים חלופיים, כגון : לחיצים שאפשר להבחין בהם באמצעים מישושיים ובאמצעים חזותיים, השמעת הנחיות באמצעות פלט קולי.

2.4.4 תפעול המכונות

א. הפעלת אמצעי קלט (Input Controls), כגון : לחיצים, קלידים, תלווה במשוב קולי (ראו הגדרה 1.3.6).

ב. בפתחי פלט, פעולת הפלט תלווה במשוב קולי.

הוראות לתפעול המכונה יתאימו לדרישות אלה :

2.4.4.1 הוראות ההפעלה יתאימו לדרישות הפשוט הלשוני המפורטות בסעיפים 2.1.5.1 ו-2.1.9.4, לפי העניין.

2.4.4.2 תיאור הפעולות לביצוע (לדוגמה : אגא הכנס הכרטיס) יהיה חזותי (באמצעות הוראות כתובות) וקולי (באמצעות הוראות מושמעות בדיבור).

2.4.4.3 תיאור חזותי של הפעולה יכול את זיהוי אמצעי ההפעלה (לדוגמה : ציור אופן הכנסת כרטיס האשראי).

2.4.4.4 תיאור קולי של הפעולה יכול את תיאור צורתו, צבעו ומיקומו של אמצעי ההפעלה.

2.4.4.5 הוראות ההפעלה ילוו את ביצוע הפעולה לפי סדר הפעולות.

2.4.4.6 תתאפשר שליטה בעוצמת הקול של הוראות מושמעות.

2.4.4.7 במצב של הגבלת זמן הפעולה המתבצעת (timeout), לפני שתופסק הפעולה תינתן התרעה למשתמש והזדמנות להמשיך את הפעולה.

הערה :

במכונות שהשירות הניתן בהן דורש רצף של מספר פעולות מורכבות, תינתן אפשרות לקריאה לקבלת מענה אנושי או סיוע אנושי.

2.4.5 פלט מודפס

א. גודל הגופן של המידע העיקרי המופיע על גבי פלט מודפס, כגון : תדפיס תנועות בחשבון הבנק, יהיה גדול ככל הניתן, ובכל מקרה לא יהיה קטן מ-3 מ"מ (לדוגמה : כ-16 נקודות בגופן אריאל, כ-20 נקודות בגופן נרקיסיים).

ב. גודל הגופן של מידע הנדרש להמשך קבלת השירות במקום (כגון מספר המיקום בתור בעמדת תורים) יהיה גדול ככל הניתן, ובכל מקרה לא יהיה קטן מ-8 מ"מ (לדוגמה : כ-44 נקודות בגופן אריאל, כ-47 נקודות בגופן נרקיסיים). המידע המודפס יהיה בניגוד חזותי לרקע.

2.4.6. פלט קולי

2.4.6.1. במכונות תהיה אפשרות של פלט קולי. הפלט הקולי יכלול הנחיות הפעלה, משוב קולי לאימות ההפעלה, הודעת שגיאה, תצוגת מידע וכל מידע הנדרש לצורך השימוש במכונה, לפי העניין.

הערות:

- א. פלט קולי מאפשר נגישות לאנשים שאינם יכולים לראות או לקרוא מידע כתוב.
- ב. במכונות שהשירות הניתן בהן דורש פרטיות, תהיה אפשרות להשמעת הפלט הקולי בפרטיות, באמצעים כגון: שפופרת, חיבור לאוזניות.

2.4.6.2. אתחול השמעת הפלט הקולי יהיה אינטואיטיבי וקל לתפעול ולא ידרוש הדרכה מוקדמת (לדוגמה: חיבור אוזניות, הרמת שפופרת או לחיצה על לחיץ המציג את סמל הנגישות הבין-לאומי או סמל המציין הגברה, יעבירו באופן אוטומטי את המערכת למצב דיבור). המערכת תאפשר השמעה חוזרת של פלט הדיבור באופן אוטומטי או לפי דרישת המשתמש.

הערה:

שליטה בקצב הדיבור מאפשרת שימוש במערכת גם לאנשים המתקשים בהבנת המידע.

2.4.6.3. במכונות שהשירות הניתן בהן דורש פרטיות ויש בהן אפשרות להשמעת הפלט הקולי באמצעים כגון אוזניות, תינתן אפשרות לשימוש בווסת לעוצמת הקול עם 2-4 רמות הגברה.

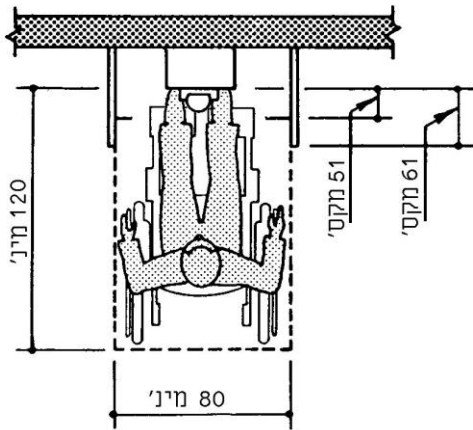
2.5. טלפונים לשימוש הציבור

2.5.1. כללי

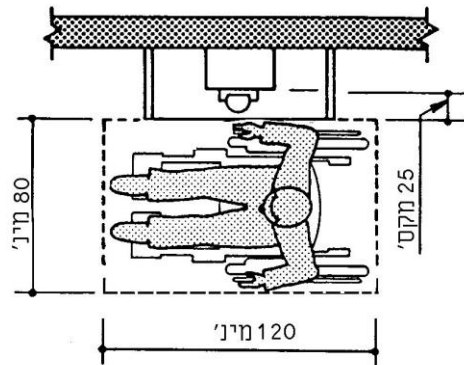
טלפונים לשימוש הציבור הפועלים באמצעות מטבעות, טלפונים בתשלום ללא מטבעות, טלפונים לשימוש הציבור ללא תשלום, או טלפונים אחרים לשימוש הציבור, יתאימו לדרישות סעיפים 2.5.2 או 2.5.3, לפי העניין. טלפונים לשימוש הציבור ימוקמו ככל האפשר באזורים שרמת הרעש בהם נמוכה, ובהתאם לדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף 2.9 ה"דן במכשולים בדרך.

2.5.2. טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים

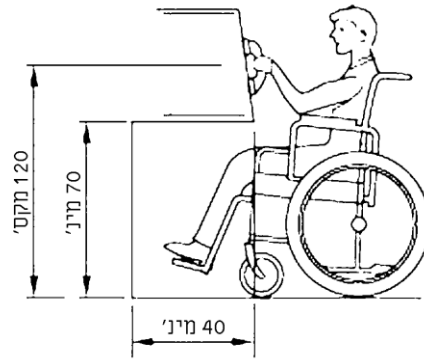
- א. מכשיר טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יוצב לאורך דרך נגישה ויעמוד בדרישות אלה:
- א. שטח הרצפה החופשי שלפני טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יתאים לדרישות הנקובות בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.6.1 ה"דן בשטח רצפה חופשי, כך שתתאפשר גישה חזיתית או גישה צדית אל הטלפון (ראו ציור 14).
- ב. לגישה חזיתית יישמר חלל חופשי לברכיים בגובה המתאים לנדרש בעניין זה בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1, ובעומק 40 ס"מ לפחות (ראו ציור 14ג).
- ג. חוט הטלפון יהיה באורך 100 ס"מ לפחות.
- ג. אמצעי ההפעלה של הטלפון ימוקמו בהתאם לדרישות הסעיף ה"דן באמצעי הפעלה במכונות למתן שירות אוטומטי (ראו סעיף 2.4.2).
- ד. מדף המותקן בתא הטלפון יותקן כך שלא יהווה מכשול ויישמר חלל חופשי לברכיים (ראו סעיף משנה א לעיל).

114 – מבט על - גישה חזיתית

114 – מבט על - גישה צדית

114 – מבט צד - גישה חזיתית

ציור 14 - טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים (המידות בסנטימטרים)

2.5.3. טלפון לאנשים עם מוגבלות שמיעה

- א. מכשיר טלפון נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה יעמוד בדרישות אלה:
- א. תאימות למכשירי שמיעה במצב "T" (Telecoil, סליל שטף מגנטי).
- ב. טלפונים ציבוריים יכללו לחצן להגברת עוצמת הקול עד 20 דציבלים (dB). טלפונים עם וסת עוצמה יאפשרו לספק לפחות פעימת ביניים אחת של 12 דציבלים הגברה.
- הטלפון יספק איפוס אוטומטי של עוצמת השמע לרמת הקול ההתחלתית (automatic reset) עם השבת האפרכסת לעריסתה.
- ג. חזית מכשיר הטלפון תסומן בסמל ההגברה לטלפון (ראו ציור 17).

2.6. מערכות מקשרי פנים ("אינטרקום")

- מערכות מקשרי פנים המותקנות לשימוש הציבור (למעט מערכות קשר פנים במעליות שדרישות לגביהן מפורטות בתקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70) יתאימו למפורט בתקן הישראלי ת"י 1638 בסעיף 2.1 סעיף משנה ב.1, בדרישה הנוגעת להתקן איתות חזותי וקולי ובסעיף 2.4 הדן בנגישות המערכת.

2.7. מערכות עזר לשמיעה**2.7.1 כללי**

מערכות עזר לשמיעה מתאימות לשימוש במגוון מצבי שמיעה, לדוגמה: בתקשורת של אחד-מול-אחד בעמדת מודיעין, בפעילות קבוצתית בסיוור מודרך במוזאון, בישיבה מרוחקת בהצגה בתאטרון. למערכות עזר אלחוטיות לשמיעה שני רכיבים עיקריים: מיקרופון-משדר עבור הדובר ומקלט אישי (receiver) לשומע, לקליטת הקול והבאתו לאוזני המאזין עם או ללא עזרי שמיעה אישיים. מערכות עזר אלחוטיות לשמיעה ממוינות לפי טכנולוגיית שידור הקול שעליה הן מבוססות – מערכת אור-תת-אדום (אינפרא אדום, IR או Infrared), מערכת גלי רדיו (Radio Frequency Modulation או RF) ומערכת לולאת השראה (Induction Loop או IL). המערכות יעילות לאנשים עם מוגבלות שמיעה אשר מתקשים בשמיעה כאשר הדובר מרוחק או/וגם כאשר יש תנאי אקוסטיקה ירודים (רעשי רקע והדהוד). מערכות עזר לשמיעה משפרות את היחס אות לרעש המגיע לאוזני המאזין. השימוש במערכות העזר לשמיעה מאפשר לשמור על עצמת שמע גבוהה, רציפה ועקבית מבלי להפריע לאחרים. במקומות שבהם מותקנת מערכת עזר לשמיעה יימצא שלט עם הסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה (ראו ציור 7ב) או שלט עם סמל המציין נגישות באמצעות מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה (ראו ציור 7ג) הכוללת הנחיות לשימוש במערכת, לפי העניין.

2.7.2. מערכת עזר לשמיעה בעמדת שירות

מערכת עזר לשמיעה בעמדת שירות תתאים לדרישות אלה:

א. בעמדת שירות פתוחה (ראו התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2 הגדרה 1.3.6) שנדרשת בה מערכת עזר לשמיעה, תהיה מערכת ממין לולאת השראה.

ב. בעמדת שירות סגורה (ראו התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 3.2 הגדרה 1.3.5) שנדרשת בה מערכת עזר לשמיעה, תותקן מערכת כמפורט להלן:

1. בעמדת שירות שיש בה מחיצה החוצצת באופן חלקי בין פניו של נותן השירות לבין פניו של מקבל השירות, תותקן מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה.
2. בעמדת שירות שיש בה מחיצה החוצצת באופן מלא בין פניו של נותן השירות לבין פניו של מקבל השירות, תותקן מערכת שמע דו-כיוונית, הכוללת מיקרופון ורמקול בשני צדי המחיצה, בתוספת מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה.

ג. בעמדת שירות שיש בה מערכת עזר לשמיעה ממין לולאת השראה, יימצא סמל כמתואר בציור 7ג לרבות הנחיית השימוש המופיעה על גביו; הסמל ימוקם כך שיהיה אפשר להבחין בו בקלות מכל כיוון שממנו מגיעים לעמדה; הסמל יתאים לדרישות הרלוונטיות בסעיפים 2.1.6 ו-2.1.7.

2.7.3. ערכת עזר לשמיעה ביחידות אכסון

ערכת עזר לאנשים עם מוגבלות שמיעה (כגון ערכה ניידת הנמסרת לפי דרישה בבתי מלון) תכלול פריטים אלה:

2.7.3.1. טלפון לאנשים עם מוגבלות שמיעה שיתאים לדרישות שלהלן:

- א. הטלפון יכלול אפשרות להגברת אות השמע והצלצול.
- ב. הטלפון יתאים לשימוש עם מכשיר שמיעה אישי במצב "T" (telecoil).
- ג. הטלפון יאפשר שינוי תחום תדרי הצלצול (טון).
- ד. תתקיים בטלפון אפשרות לחיווי חזותי (הבזקי אור) לצלצול הטלפון.
- ה. תהיה בטלפון יחידת רטט לחיווי צלצול הטלפון, או כרית רטט.

2.7.3.2. מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית לטלוויזיה הכוללת אבזרים ומאפיינים אלה :

- א. מקלט אישי ממין אוזניות ומקלט ממין לולאת השראה צווארית ;
- ב. וסת עוצמה אישי ביחידת המקלט ;
- ג. מטען ניח עם סוללות נטענות.

2.7.3.3. מערכת ניידת אלחוטית לזיהוי מקורות קול⁽⁹⁾ המפעילה, ללא שיהוי, אמצעי התרעה על פעילות

מקור קול, והמתאימה לדרישות אלה :

א. המערכת תכלול חיבור למקורות הקול המפורטים להלן, או תוכל להתחבר אליהם, לפי העניין :

א1. צלצול טלפון ;

א2. גלאי עשן או מערכת התראה מרכזית ;

א3. צלצול או דפיקה בדלת ;

א4. שעון מעורר.

ב. המערכת תכלול אמצעי התרעה אלה : הבזק אור, רטט ואות שמע מוגבר, ותאפשר למשתמש לבחור אילו אמצעי התרעה להפעיל.

ג. המערכת תכלול יחידת בסיס, יחידת משדרים ויחידת מקלט שאפשר לשאתו.

ד. המערכת תפעיל את אמצעי ההתרעה המתוארים בסעיף משנה ב שלעיל ותסמן איזה מבין מקורות הקול מופעל.

ה. יחידת הבסיס של המערכת תפעל באמצעות חשמל וסוללת גיבוי.

ו. יחידת המשדרים ויחידת המקלט לנשיאה יפעלו באמצעות סוללות.

2.7.3.4. מארז נייד לאחסון ערכת העזר, המסומנת בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה

(ראו ציור 7) והכוללת הסבר לגבי הציוד והוראות השימוש וההפעלה.

2.8. תאורה

תכנון התאורה בתוך בניינים ייעשה בהתאם לדרישות הרלוונטיות בתקן הישראלי ת"י 8995.

עוצמת ההארה של תאורה מלאכותית מחוץ לכניסה לבניין תהיה לפחות 25% מעוצמת ההארה

המלאכותית הנדרשת בחלל הכניסה של הבניין לפי התקן הישראלי ת"י 8995.

יש להבטיח שבתכנון התאורה יובאו בחשבון גורמים אלה :

א. עוצמת הארה מספקת בהתאם לשימוש במקום – יש להקדיש תשומת לב להארת דרכים המשמשות את

הציבור כדי לאפשר התמצאות בסביבה וכדי להימנע ממכשולים ;

ב. עוצמת הארה אחידה של התאורה הכללית באותו אזור ;

ג. מניעת סנוור – יש להימנע מתאורה, בין שהיא טבעית ובין שהיא מלאכותית, הגורמת לסנוור ולשלב

אמצעים לפיזור האור וסינונו, לפי הצורך ;

ד. מניעת בוהק – יש להימנע מבוהק הנגרם על ידי החזר אור חזק מפני השטח וגורם לתופעות הדומות

לאלה הנגרמות כתוצאה מסנוור ;

ה. מניעת השתקפות – יש להימנע מפני שטח מבריקים הגורמים להשתקפות של מקורות אור מהסביבה,

הנראים כמצויים בתוך פני השטח עצמם ועלולים לגרום לסנוור ולהטעייה ;

ו. נאמנות צבעים טובה (good color rendering) – יש לשמור על נאמנות צבעים טובה המאפשרת להבחין

בניגודיות בין צבעים שונים וגוניהם ;

⁽⁹⁾ בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) מכונה מערכת זו "מערכת התראה ניידת מודולרית אלחוטית".

ז. מראה הצבע (color appearance) המושפע ישירות מטמפרטורת הצבע.

הערה:

יש יתרון לשימוש בתאורה טבעית.

ח. התייחסות לצללים ולהצללה, לפי הצורך, לדוגמה: יש להימנע מתאורה שתגרום להטלת צל על פניו של נותן השירות;

ט. הימנעות ככל האפשר מתאורה מלאכותית מהבהבת, כגון שלטים אלקטרוניים מהבהבים (כבים ונדלקים לסירוגין), העלולה, בעקבות קשיי הסתגלות של העין, לגרום להפרעות שונות כגון: כאבי ראש ופרכוסים;

י. הימנעות מתאורה מרצדת העלולה לגרום הפרעות בדומה להבהוב.

2.9. תקשורת במעליות

התקשורת במעליות תהיה בהתאם לנדרש בתקן הישראלי ת"י 2481 חלק 70.

נספח א - תיאור המוגבלויות ומאפייניהן

(למידע בלבד)

א-1. כללי

תיאור המוגבלויות המפורטות להלן מיועד להבהיר את הצרכים התפקודיים של אנשים עם מוגבלויות שונות, את השלכותיהן על התאמת אופן העברת המידע ואת המענה התכנוני הנדרש. הקריטריונים שעל פיהם מוגדרים מיני המוגבלויות המפורטים להלן אינם תואמים בהכרח את ההגדרות הנקובות בחוקים או המקובלות בתחומים המקצועיים הספציפיים.

הערות:

- א. מתן מענה לצרכים התפקודיים של אנשים עם מיני המוגבלויות השונים המתוארים להלן עשוי לכלול מענה גם לצרכים התפקודיים של אנשים בספקטרום האוטיסטי (ראו סעיף א-9).
- ב. לעיתים יש לאדם עם מוגבלות שילוב של כמה מהמוגבלויות המפורטות להלן.

א-2. אנשים עם מוגבלות שמיעה

מוגבלות שמיעה (כבדות שמיעה וחירשות) היא מוגבלות חושית הנובעת מהפרעה מבנית או תפקודית במערכת השמע. מוגבלות שמיעה יכולה להופיע במגוון דרגות חומרה, החל בירידה מזערית בשמיעה וכלה בחירשות עמוקה.

מוגבלות שמיעה יכולה להיות ממינים שונים והיא תלויה במיקום ההפרעה לאורך מסלול השמע: הולכתית, תחושית-עצבית, מעורבת, והפרעה בעיבוד שמיעתי.

המוגבלות יכולה להופיע במגוון גילים ולהיגרם מסיבות מולדות (על רקע גנטי, מחלות בזמן היריון ועוד) או מסיבות נרכשות (חשיפה לרעש, תהליך הזדקנות, תרופות מסוימות ועוד).

מוגבלות שמיעה ממין תחושתי-עצבי מאופיינת בירידה כללית בסף השמיעה, בפגיעה חמורה יותר בתדרים הגבוהים, ברגישות יתר לעצמה חזקה, בקושי בהבנת דיבור, בעיקר על רקע רעש, ובקושי באבחנת כיוון מקור הקול (localization).

המונח "אנשים עם מוגבלות שמיעה" כולל את אוכלוסיית כבדי השמיעה ואת אוכלוסיית החירשים. ההבחנה בין שתי האוכלוסיות אינה חד-משמעית, ותלויה בהגדרות אודיולוגיות קליניות (דרגת הירידה בשמיעה), תפקודיות או/וגם חברתיות/תרבותיות.

רוב האנשים עם מוגבלות שמיעה הם כבדי שמיעה שיש להם שרידי שמיעה תפקודיים, היכולים בדרך כלל לשמוע את צלילי הדיבור (עם או ללא עזרי שמיעה), דוברים שפה מדוברת (oral) ונעזרים בקריאת דיבור (התבוננות בפניו ובשפתו של הדובר) כדי להשלים את המידע השמיעתי. מיעוטם של האנשים עם מוגבלות שמיעה, כאלפית מכלל האוכלוסייה, הם חירשים שאינם משתמשים בערוץ השמיעתי, מתקשרים בשפת סימנים ונעזרים בדרכים חלופיות, כגון: שפה כתובה ושימוש תכוף בקריאת דיבור לצורכי תקשורת.

מוגבלות שמיעה משפיעה במידה ניכרת על תפקוד האדם בחיי היום-יום, על איכות חייו, על בטיחותו האישית, על תרומתו לחברה ועל יכולתו לתפקד באופן עצמאי. המוגבלות מגבילה את יכולתו של האדם לקלוט מידע מן הסביבה באמצעות הערוץ השמיעתי ומקשה עליו בהבנת דיבור וביצירת תקשורת יעילה עם הסובבים אותו. הקושי בתקשורת גובר כאשר התנאים האקוסטיים הם ירודים עקב רעש רקע, זמן הדהוד גבוה ומרחק מהדובר.

אדם עם מוגבלות שמיעה יתקשה לשמוע את הפקיד בדלפק המודיעין, את הנאמר במערכת הכריזה בשדה התעופה, את השחקן הנמצא על הבמה וכדומה.

- קיימים שני עקרונות מרכזיים בהנגשת המרחב והשירות עבור אנשים עם מוגבלות שמיעה:
1. יצירת תנאים אקוסטיים משופרים לתקשורת;
 2. שימוש במגוון טכנולוגיות עזר המהווים תחליף או/וגם תמיכה לשמיעת המידע הקולי.
- אפשר להנגיש את המידע הקולי באמצעות קול מוגבר, אור, כתב או רטט.
- תרגום לשפת הסימנים הוא אמצעי נוסף להנגשה אבל רק עבור חירשים המתקשרים בשפה זו.

א-3. אנשים עם מוגבלות ראייה

מוגבלות ראייה יכולה להיות מאופיינת על ידי אחד המצבים שלהלן או יותר:

היעדר ראייה מוחלט, פגם בחדות הראייה (טשטוש התמונה הנקלטת או היעלמות קטעים ממנה), הגבלת שדה הראייה, עיוות בראייה או עיוורון צבעים.

בדרך כלל מוגבלות ראייה היא הדרגתית ויכולה להיות זמנית או קבועה. אנשים עם מוגבלות ראייה נעזרים בחושים האחרים לשם קבלת המידע שאיננו נקלט במלואו על ידי מערכת הראייה, כגון: חוש השמיעה, חוש המישוש, חוש הריח וחוש ראיית הפנים (facial vision).

מוגבלות ראייה משפיעה על יכולת קריאת דפוס רגיל, על הניידות העצמית ועל חיי היום-יום נוסף על הקושי בתקשורת הבין-אישית.

אפשר לשפר את השימוש בשרידי הראייה על ידי הגדלת נראות האובייקטים באמצעים כגון: שימוש בניגוד חזותי, שינוי גודל הכיתוב והצורות, ויסות רמות האור ותכנון המרחב באופן סימטרי ופשוט.

חלק מבין האנשים עם מוגבלות ראייה מתניידים באופן עצמאי, חלקם מתניידים בעזרת מלווה, חלקם משתמשים במקל ארוך לניידות ומיעוטם משתמשים בכלב נחייה או במכשור אלקטרוני. אלה שאינם מתניידים באופן עצמאי נעזרים במלווה.

כדי לאפשר התמצאות וניידות של אנשים עם מוגבלות ראייה בסביבה הבנויה, יש לתת את הדעת לנושאים האלה:

- א. יצירת מסלולים ברורים ונקיים ממכשולים בתוך מבנים ומחוץ להם;
- ב. שימוש בסימני הכוונה מישושיים, חזותיים וקוליים;
- ג. שימוש בגווניים עם ניגוד גבוה להגברת הנראות של פריטים במרחב;
- ד. סימון מכשולים שאי אפשר למנוע אותם;
- ה. סינון ותוספת אור, לפי העניין;
- ו. הצגת כיתוב וסמלים מוגדלים, מישושיים, הוספת כתב ברייל ומידע קולי;
- ז. אפשרות לקבלת סיוע אנושי.

א-4. אנשים עם מוגבלות תקשורת

אנשים עם מוגבלות תקשורת הם אנשים עם מוגבלות בשימוש בשפה המדוברת או/וגם הכתובה לשם תקשורת עם הזולת. הרקע למוגבלות עשוי להיות מולד, נויורולוגי או קוגניטיבי, או נרכש בשל מחלות או תאונות. צורת הביטוי של המוגבלות ומידת חומרתה שונות מאדם לאדם ועשויות להתאפיין בחוסר יכולת מוחלט, או ביכולת לקויה מאוד, להשתמש בשפה המדוברת או/וגם הכתובה לשם תקשורת כדי ליצור קשר עם הזולת.

אנשים עם מוגבלות תקשורת יכולים להסתייע בתקשורת תומכת או חלופית, כלומר בכל אמצעי תקשורת התומך בדיבור או בכתיבה הלקויים או מחליף אותם ומאפשר לאדם להביע את עצמו.

תקשורת תומכת יכולה לכלול אופנויות (modalities) תקשורת שונות, עם עזרים (aided) וללא עזרים (unaided).

ייתכן שימוש במקביל בכמה אופנויות המרכיבות את המערכת התקשורתית של האדם.

תקשורת ללא עזרים כוללת:

שפת גוף, הפקת קולות או הברות וחלקי מילים, שפת סימנים, מחוות, מיקוד מבט והצבעה.

תקשורת עם עזרים לתקשורת תומכת וחלופית כוללת:

א. חפצים שהמשתמש יכול להצביע עליהם כדי להביע את רצונו;

ב. לוחות תקשורת למיניהם, הכוללים סימנים גרפיים שהמתקשר מצביע עליהם כדי להביע את עצמו;

סימנים אלה יכולים להיות: תמונות, סמלים, אותיות, מילים ושילובים שלהם.

ג. מכשירי תקשורת עם פלט קולי, המבוססים על דיבור סינתטי או על דיבור מוקלט (דיגיטלי) והכוללים

מסר יחיד או כמה מסרים שהמשתמש משמיע על ידי הפעלת המכשיר;

ד. כלי כתיבה ומחשב היכולים לשמש אמצעי לתקשורת.

א-5. אנשים עם מוגבלות תנועה

מוגבלות תנועה היא מוגבלות פיזית המתבטאת בדרך כלל בפגיעה באחד התפקודים או יותר המפורטים להלן:

תפקוד הגפיים העליונות או/וגם התחתונות, יכולת הניידות, ההליכה, ביצוע תנועות גו או ראש, שמירה על שווי המשקל, תיאום תנועות שונות (קואורדינציה), נשימה.

המוגבלות יכולה להיות בדרגות חומרה שונות, קבועה או זמנית, מולדת או נרכשת, בעקבות פציעה, מחלה, קטיעה, טיפול תרופתי או הזדקנות. במקרים מסוימים מוגבלות תנועה עשויה להתבטא גם באי-יכולת לדבר באופן ברור (לדוגמה: בעקבות שיתוק מוחין, לאחר שבץ מוחי).

טווח היכולות הפיזיות של אנשים עם מוגבלות תנועה רחב מאוד ושונה מאדם לאדם.

לעיתים קרובות אי אפשר להבחין שיש לאדם מוגבלות תנועה או להעריך את מידת הקושי, גם כשמדובר במוגבלות בניידות.

אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות בניידות היא גדולה מאוד. חלק מהאנשים עם מוגבלות בניידות משתמשים כל הזמן או חלק מהזמן באמצעי עזר שונים כדי להתנייד באופן עצמאי, כגון: קביים, מקל הליכה, מכשירי הליכה, תותבת (פרוטזה), הליכון, כיסא גלגלים או קלנועית, ויש שאינם משתמשים באמצעי עזר לניידות.

מכיוון שרוב האנשים עם מוגבלות בניידות מתקשים להתגבר על מרחקים גם כשהדרך נגישה, חשובה עבורם במיוחד הזמינות של מידע ברור, אמין ונגיש לגבי המרחק והדרך הנגישים והקצרים ביותר אל היעד.

עבור אנשים המשתמשים בכיסא גלגלים נדרשת אפשרות גישה, שטח פנוי במידות מתאימות וגובה מתאים כדי שיוכלו להגיע, לצפות במידע (לדוגמה: בשלט), ולהפעיל אמצעי הפעלה (לדוגמה: במכונות למתן שירות אוטומטי).

חלק מהאנשים עם מוגבלות בתנועת ידיים מתקשים או שאינם יכולים לבצע תנועות מסוימות באחת הידיים או בשתייהן, ויש שאינם יכולים לבצע תנועות ידיים עדינות, כגון: הפעלת מכונה, תפיסה וסיבוב ידית של דלת.

עבור אנשים עם מוגבלות בתנועת ידיים יש להתאים את אופן ההפעלה של מכשור הדורש פעולות ידיים עדינות (כגון הפעלת מכונה למתן שירות אוטומטי), לאפשר הפעלת מכשור באמצעות יד אחת, ולוודא שלא נדרשות פעולות המחייבות הפעלת כוח.

א-6. אנשים עם מוגבלות שכלית

אנשים עם מוגבלות שכלית הם אנשים עם לקות התפתחותית שבה רמת ההבנה ותפקודו האינטלקטואלי של האדם נמוכים באופן משמעותי בהשוואה לאדם הממוצע. מוגבלות זו באה לידי ביטוי בקושי במיומנויות ובהתנהגות מסתגלת, ובקושי במיומנויות חברתיות ומעשיות.

מוגבלות זו מקשה על האדם בתהליכי למידה ובתקשורת יעילה עם אחרים, לרבות הבנת מידע מורכב, התמצאות בסביבה או הפעלת מכוונות ומכשירים. המוגבלות השכלית כוללת ספקטרום רחב של רמות תפקוד. אנשים עם מוגבלות שכלית נבדלים זה מזה בצרכיהם, באופן התמיכה הדרוש להם וברמת התמיכה הדרושה להם. המוגבלות השכלית עלולה להשפיע במידה ניכרת על מידת העצמאות של האדם ועל תפקודו בחיי היום-יום. לחלק ניכר מהאנשים עם מוגבלות שכלית אין יכולת קריאה תפקודית.

העקרונות המרכזיים בהנגשת הסביבה והשירות לאנשים עם מוגבלות שכלית מפורטים להלן:

א. התאמת מערך התכנון של המקום והתאמת המידע הניתן בו כך שיהיו פשוטים וברורים וניתנים להבנה בקלות יחסית;

ב. התאמה והנגשה של אופן מתן השירות על ידי נותני השירותים – אפשרות לליווי אנושי, סיוע בשימוש ובהפעלה של מתקנים שונים, אפשרות הקראה או הסבר בשפה פשוטה;

ג. התאמה והנגשה של מידע כתוב בפשוט לשוני – הנגשת מידע כתוב בפשוט לשוני תוך שימוש בסמלים, תמונות וציורים פשוטים וקלים להבנה;

ד. שימוש באמצעים קוליים, כגון שלט קולי ומערכות כריזה כחלופה למידע כתוב.

א-7. אנשים עם לקות למידה או/וגם הפרעת קשב

לקות למידה והפרעת קשב הן מוגבלויות שפוגעות בתפקוד בתחומי החיים השונים: לימודיים, תעסוקתיים, חברתיים. לקויות אלה מוגדרות כפגיעה עצבית, נמשכות לאורך כל חיי האדם ונגרמות בדרך כלל מסיבות מולדות על רקע גנטי. במיעוט המקרים הן נרכשות בשלבים שונים של החיים בעקבות מחלה, תאונה, פגות ועוד.

א-7.1. לקות למידה

לקות למידה כוללת בין היתר:

- קושי ניכר בקריאה (דיסקליפיה);

- קושי ניכר בכתיבה (דיסגרפיה);

- קושי ניכר בתפיסה מתמטית (דיסקלקוליה);

- קושי ניכר בהתארגנות בסביבה (דיספרקסיה).

לאנשים עם לקות למידה מאפיינים כגון: קשיים מתמשכים בעיבוד מידע, בתפיסת מידע שמיעתי, בהבנת הוראות, בזכירה, בהבנת השפה המדוברת, בהבנת קודים חברתיים ובהתמצאות במרחב. אנשים אלה מאופיינים בפער בין יכולתם הקוגניטיבית לבין תפקודם בפועל.

א-7.2. הפרעת קשב

הפרעת קשב כוללת:

הפרעת קשב וריכוז, אימפולסיביות והיפראקטיביות.

לאנשים עם הפרעת קשב מאפיינים כגון: ירידה בקשב ממושך או/וגם סלקטיבי, חוסר יכולת לווסת את ההתנהגות, חוסר תשומת לב לפרטים, קושי לעקוב אחר הוראות, פעלתנות יתר, קושי לעמוד ללא תנועה, דיבור ללא הפסקה, התפרצויות, תנועות לא רצוניות.

עקרונות להנגשת הסביבה לאנשים עם לקות למידה או/וגם הפרעת קשב כוללים:

יצירת סביבה אנושית תומכת ומלווה, יצירת מרחבים ללא גירויים מרובים, שימוש בטכנולוגיה מסייעת, הקראה בקצב מותאם.

א-8. אנשים עם מוגבלות נפשית

מוגבלות נפשית היא תסמונת התנהגותית או/וגם פסיכולוגית הקשורה בקושי, במצוקה או בלקות בתחום תפקודי כלשהו. ההגדרה של מוגבלות נפשית מכילה בתוכה את הפן התפקודי, החברתי והנפשי-חברתי. קשת האבחנות הקיימות למוגבלות נפשית היא רחבה מאוד וכוללת בתוכה הפרעות במצב הרוח (הפרעה דו-קוטבית ודיכאון), הפרעת חרדה (פַּנְת) (phobia), הפרעה טורדנית-כפייתית (OCD), הפרעה בתר-חבלתית (פוסט-טראומתית) ומחלות נפשיות כדוגמת סכיזופרניה. אחד המאפיינים של מוגבלות נפשית היא תנודתיות המחלה ועצמת הגלים שבה. כפועל יוצא, ניכר שוני תפקודי רב בין מצב של התקף לבין מצב של הפוגה (remission) במהלך המחלה. הגורמים העיקריים שעלולים להגביל או למנוע את שילובם של אנשים עם מוגבלות נפשית בחברה קשורים בקשיים קוגניטיביים, בקשיי הסתגלות, בקשיים חברתיים, לעיתים בקשיים מוטוריים ובלקויות חושיות (רגישות יתר/תת רגישות חושית למגע, לאור, לצליל ועוד).

נוסף על המתואר לעיל, חשוב לציין את "האי-נראות" של המוגבלות הנפשית. אי-נראות המוגבלות מקשה את היכולת של החברה ושל נותני שירותים בפרט לזהות אנשים עם מוגבלות נפשית ולהציע להם התאמות ומענה הולם לצורכיהם.

ישנם כמה עקרונות מרכזיים בהנגשת המרחב והשירות עבור אנשים עם מוגבלות נפשית:

- א. התאמה והנגשה של המנשק האנושי (שירות סבלני ומתחשב). לדוגמה, אפשרות לליווי אנושי, סיוע בניידות ובהתמצאות, סיוע בחיפוש מידע, סיוע בשימוש ובהפעלה של מתקנים שונים, אפשרות הקראה או הסבר באופן אישי של טפסים או של פריטי מידע, סיוע במילוי טפסים, אפשרות של ליווי טלפוני, מענה אנושי במקום נתב שיחות;
- ב. הנגשת מידע, נהלים והליכים כך שיהיו פשוטים וברורים ככל האפשר וכן מתן אפשרות לקבל את השירות או את המידע באופנים שונים. לדוגמה: מילוי טפסים בבית, בטלפון או באמצעות הדואר האלקטרוני;
- ג. עיצוב המרחב הסביבתי באופן פשוט, נעים ומוכר, המאפשר מקומות למנוחה, לפרטיות, להתארגנות ולרגיעה;
- ד. מרחב שיאפשר התמצאות אינטואיטיבית בתוכו ויהיה מופחת גירויים מסיחים ככל האפשר.

א-9. אנשים בספקטרום האוטיסטי

אוטיזם הוא לקות הפוגעת ביכולת לקלוט מסרים מן הזולת ולפתח קשרים הדדיים באופן תקין. הפגיעה נגרמת בשל ליקוי בפעילות המוח, ראשיתה בגיל רך, ובדרך כלל היא קיימת לכל אורך החיים. הספקטרום האוטיסטי כולל מגוון רחב של שונות מולדות, ממקור עצבי, אשר משליכות על כל היבטי החיים ועל התפקוד היומיומי של האדם.

הלקות מאופיינת בפגיעה רחבה בשלושה תחומי התפתחות: תפקוד חברתי, תקשורת והתנהגות. אוטיזם מתאפיין בהתפתחות לקויה או חריגה מאוד בכל שלושת התחומים. יחד עם זאת, בתוך הספקטרום האוטיסטי ישנם אנשים עם קשיים ועם יכולות במגוון רמות ובמגוון תחומי חיים ותפקוד. לפעמים רכיבים מסוימים באותם הקשיים יהיו שונים ואפילו מנוגדים מאדם לאדם בספקטרום האוטיסטי, ואף יכולים להיות מנוגדים מפעם לפעם אצל אותו אדם. אנשים בספקטרום האוטיסטי נוטים להיות "מוצפים" מעודף גירויים חיצוניים, ולפעמים הם זקוקים למידה מסוימת של גירויים לצורך תפקוד.

אמצעי ההנגשה הבולט ביותר שנותן מענה לחלק ניכר של אנשים בספקטרום האוטיסטי הוא "תיווך" באמצעות מסייע (או מלווה) אישי המכיר את האדם ואת צרכיו ומוכר לאדם.

- כדי להנגיש את הסביבה לאנשים בספקטרום האוטיסטי יש לאפשר מתן אפשרויות חלופיות מגוונות לתקשורת, לדוגמה:
- מגוון מיני תאורה, גוני תאורה ועוצמות תאורה במרחב;
 - אפשרות בחירה לשימוש במגוון אמצעי תקשורת בו-זמנית, לדוגמה: שלטים מילוליים, סמלים, שלטים קוליים ושלטים מישושיים;
 - שימוש במערכת הגברה המאפשרת שמיעה באמצעות מקלטים אישיים לוויסות עוצמת הקול לפי נוחות המשתמש.

נספח ב - מיון אמצעים לתקשורת ולהתמצאות

(למידע בלבד)

את האמצעים השונים המשמשים להעברת מידע ולהתמצאות בסביבה הבנויה אפשר למיין לפי החושים שבאמצעותם הם פועלים, כמפורט להלן.

ב-1. אמצעים חזותיים

- אמצעים חזותיים כוללים לדוגמה:
- א. מידע אנושי חזותי המועבר באמצעות קריאת דיבור, שפת סימנים, שפת גוף, כתב;
 - ב. מידע כתוב ומסומל: כתוביות, מסרונים, שלטים מילוליים, שלטים גרפיים, סמלים;
 - ג. מפות, דגמים;
 - ד. אמצעי אזהרה והכוונה חזותיים, סימול וסימון בצבע, כגון שימוש בקוד צבעים;
 - ה. אותות מוארים, קבועים או משתנים (כגון הבזק אור).

ב-2. אמצעים מישושיים

- אמצעים מישושיים כוללים לדוגמה:
- א. שלטים מישושיים, לרבות כתב ברייל;
 - ב. מפות מישושיות, תבליטים ודגמים;
 - ג. אמצעי אזהרה והכוונה מישושיים;
 - ד. יחידות רטט.

ב-3. אמצעים קוליים

- אמצעים קוליים כוללים לדוגמה:
- א. מידע אנושי קולי (דיבור או צליל);
 - ב. טלפונים, מענה קולי ממוחשב;
 - ג. שלט קולי (ראו הגדרה 1.3.17);
 - ד. מערכות מידע קולי וכריזה;
 - ה. מערכות עזר לשמיעה (ראו הגדרה 1.3.4);
 - ו. מערכות התרעה;
 - ז. מערכות מְקַשְׁרֵי פְּנִים ("אינטרקום").
 - ח. רמזים קוליים במרחב כגון: רחש מזרקת מים, פעמוני רוח.

נספח ג - דוגמות לסמלים

(למידע בלבד)

בנספח זה מובאות דוגמות לסמלים בשלטי הכוונה ובשלטי זיהוי הלקוחים מהתקן הבין-לאומי ISO 7001, על עדכוניו (בתקן הבין-לאומי ישנן דוגמות לסמלים נוספים) ומהתקן הבריטי BS 8501. הסמלים עוצבו תוך כוונה שיוכלו לעמוד בפני עצמם ולשמש להעברת המסר המתואר בהם (למעט חץ הכוונה, שאינו יכול לעמוד בפני עצמו ויוסף לסמל לפי הצורך, כדי להורות על הכיוון). יחד עם זאת, אפשר לשלב עם הסמלים מידע כתוב מתאים, בהתאם לצורך.

ג 1.3 - הכוונה ליציאה

ג 1.2 - הכוונה לכניסה

ג 1.1 - חץ הכוונה

ג 1.6 - אזור מחסה

ג 1.5 - הכוונה לדרך מילוט

ג 1.4 - הכוונה לכניסה נגישה⁽⁸⁾

ציור ג-1 - דוגמות לסמלים בשלטי הכוונה

ג 2.3 - מדרגות נעות יורדות

ג 2.2 - מדרגות נעות עולות

ג 2.1 - כבש

ג 2.6 - מעלית נגישה

ג 2.5 - מעלית⁽⁸⁾

ג 2.4 - מדרגות

זהירות - שיפוע מסוכן!

ג 2.9 - שיפוע מסוכן

ג 2.8 - מודיעין⁽⁸⁾

ג 2.7 - טלפון

ג 2.12 - הגברה

ג 2.11 - קפטריה / בית קפה

ג 2.10 - מסעדה

ג 2.13 - אפשרות לקבלת סיוע אנושי

ציור ג-2 - דוגמות לסמלים בשלטי זיהוי

**נספח ד - טבלת השוואה בין סעיפי מהדורת התקן הישראלי משנת 2001
לבין סעיפי מהדורה זו של התקן הישראלי
(נורמטיבי)**

בטבלה שלהלן טור א מפרט את המספר ואת כותרות סעיפי התקן במהדורתו משנת 2001 וטור ב מפרט את המספר ואת כותרות סעיפי התקן במהדורתו הנוכחית.

הערות	טור ב - המהדורה הנוכחית		טור א - מהדורת 2001	
	כותרת הסעיף	מס' הסעיף	כותרת הסעיף	מס' הסעיף
-	תחום התקן	.1.1	תחום התקן	.1.1
-	אזכורים נורמטיביים	.1.2	אזכורים	.1.2
-	מונחים והגדרות	.1.3	הגדרות	.1.3
תוכן הסעיף הועבר לנספח א	-	-	סוגי מגבלות	.1.4
תוכן הסעיף הועבר לנספח ב	-	-	סיווג אמצעי התקשורת	.1.5
-	שילוט כללי	.2.1 .2.1.1	כללי	.2.1
תוכן הסעיף שולב בנספח א-2	-	-	אנשים בעלי לקות שמיעה	.2.1.1
תוכן הסעיף שולב בנספח א-3	-	-	אנשים בעלי לקות ראייה	.2.1.2
תוכן הסעיף שולב בנספח א-4	-	-	אנשים בעלי לקות חמורה בתקשורת	.2.1.3
תוכן הסעיף שולב בנספח א-5	-	-	אנשים בעלי מגבלות מוטוריות	.2.1.4
תוכן הסעיף שולב בנספח א-6	-	-	אנשים בעלי פיגור שכלי	.2.1.5
-	שילוט	.2.1	שילוט	.2.2
סעיף חדש	תוכן השלטים	.2.1.2	-	-
-	מקומות הדורשים שילוט	.2.1.3	מקומות הדורשים שילוט	.2.2.2
-	דלתות, מחיצות וקירות שקופים	.2.2	דלתות וקירות שקופים	2.2.2.13
-	אופן הצבת השלטים	.2.1.4	אופן הצבת השלטים	.2.2.3
סעיף חדש	מובנות שלטים חזותיים	.2.1.5	-	-
-	עיצוב השלטים	.2.1.6	עיצוב השלטים	.2.2.4
-	גימור וניגודים	.2.1.6.1	גימור וניגודים	.2.2.4.1
-	עיצוב האותיות והספרות	.2.1.6.3	עיצוב האותיות והספרות	.2.2.4.3
-	סמלים	.2.1.7	סמלים	.2.2.5
-	שלט מישושי	.2.1.8	שילוט מישושי	.2.2.6
סעיף חדש	שלט קולי	.2.1.9	-	-

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

(המשך)

הערות	טור ב - מהדורת 2014		טור א - מהדורת 2001	
	שם הסעיף	מס' הסעיף	שם הסעיף	מס' הסעיף
סעיף חדש	שלט אלקטרוני	.2.1.10	-	-
סעיף חדש	שלט מנחה ראשי	.2.1.11	-	-
סעיף חדש	מפת התמצאות	.2.1.12	-	-
סעיף חדש	מערכת כריזה קולית	.2.3	-	-
-	עמדת שירות	.2.1.3.3	עמדת מודיעין	.2.3
-	טלפונים לשימוש הציבור	.2.5	טלפונים (לרבות מכשירי פקסימיליה) לשימוש הציבור	.2.4
-	כללי	.2.5.1	כללי	.2.4.1
-	טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים	.2.5.2	טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים	.2.4.2
-	טלפון לאנשים עם מוגבלות שמיעה	.2.5.3	טלפון לבעלי לקות שמיעה	.2.4.3
-	מערכות מְקֻשָּׁרֵי פָּנִים ("אינטרקום")	.2.6	מערכות קשר פנים ("אינטרקום")	.2.5
הסעיף בוטל (במהדורה הנוכחית מופיע סעיף 2.6 חדש הדן בנושא אחר)	-	-	מערכות התרעה	.2.6
-	מערכות עזר לשמיעה	.2.7	מערכות עזר לשמיעה	.2.7
-	תאורה	.2.8	תאורה	.2.8
הסעיף בוטל (דרישות לגבי אמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים מופיעות בחלקים אחרים של סדרת התקנים הישראליים ת"י 1918, לפי העניין)	-	-	אמצעי אזהרה מישושיים וחזותיים	.2.9
-	תקשורת במעליות	.2.9	תקשורת במעליות	.2.10
-	מכונות נגישות למתן שירות אוטומטי	.2.4	מכונות למתן שירות אוטומטי	.2.11

נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה

Accessibility of the Built Environment: Warning and Guiding Means for Persons with Vision Impairment

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 11715 - סימנים מישושיים וחזותיים, בהרכב זה:
אריה בלפרמן, ראובן ברון, שמואל חיימוביץ, משה משרקי, נורית נוי (יו"ר), יהושע ציפרוט,
דני שניידר (יו"ר)

תרם רבות להכנת התקן: ישראל אבן-זהב.

כמו כן תרמו להכנת התקן: סיס' בן סימון, חנה בנך, ניצה גולן, טל לב, פרופ' אליהו נאמן ז"ל,
לורנס נורמי, יורי סודין, יוסי צמח, חברי מרכז רב שירותים לעיוורים וכבדי ראייה בעיריית תל אביב.
Prof. Beezy Bentzen (USA), Yoshiyuki Kobayashi (Japan), Walker Koenig (Germany),
Gerhard Kuper (Germany), Prof. Masaki Tauchi (Japan)

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 117 – תכנון כללי ונגישות, בהרכב זה:

המועצה הישראלית לצרכנות	-	גדעון אורבך
הטכניון – הפקולטה לארכיטקטורה	-	אריה גונן
התאחדות הקבלנים והבונים בישראל	-	אהרון ספיר
התאחדות התעשיינים בישראל	-	עמי אריכא
לשכת המהנדסים והאדריכלים	-	ישראל קצנלבוגן
מרכז השלטון המקומי	-	רחמים שרים (יו"ר)
משרד הבינוי והשיכון	-	רפי גולדשמידט
משרד הפנים	-	דוד פילזר
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	-	שמואל חיימוביץ
עמותת אדריכלים מאוחדים בישראל	-	אורי זרובבל
עמותת נגישות ישראל	-	ארנון זליגר
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	אבי ג'נח

יהודה מירון ונורית הולצינגר ריכזו את עבודת הכנת התקן.

מילות מפתח:

אנשים עם מוגבלות, תכן, נכים, בניינים, אנשים עם מוגבלות ראייה, אמצעי אזהרה מישושיים, אמצעי הכוונה.

Descriptors:

Disabled people, people with disability, design, handicapped people, buildings, visually-impaired people, tactile warning devices.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוני נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם התקן רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1 הקדמה	
1 מבוא	
2 פרק א - עניינים כלליים	
2 1.1 חלות התקן	
2 1.2 אזכורים	
3 1.3 הגדרות	
4 פרק ב - דרישות לתכן של סימן האזהרה והסימן המוביל	
4 2.1 צורה ומידות	
11 2.2 אחידות המידות	
11 2.3 חומרים	
11 2.4 ניגוד חזותי	
12 פרק ג - בדיקות - שיטות ודרישות	
12 3.1 כללי	
13 3.2 בדיקות	
17 פרק ד - התקנה ותחזוקה	
17 4.1 דרישות כלליות	
17 4.2 תחזוקה	
18 נספח א - מדידת מקדם האלסטיות וחישוב ההפרשים בין מקדמי האלסטיות (ΔE)	
20 נספח ב - מדידת הניגוד החזותי	
27 נספח ג - מבנה החצובה למד-אור	
28 נספח ד - טופס רישום תוצאות מדידות באמצעות מכשיר מדידה במגע	
30 נספח ה - טופס רישום תוצאות מדידות באמצעות מד-אור	
32 נספח ו - השוואה בין מכשירי המדידה השונים	
33 ביבליוגרפיה	

הקדמה

תקן זה הוא החלק השישי בסדרת תקנים החלים על נגישות הסביבה הבנויה.

חלקי הסדרה הם אלה:

- ת"י 1918 חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות
- ת"י 1918 חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין
- ת"י 1918 חלק 3.1 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות בסיסיות
- ת"י 1918 חלק 3.2 - נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
- ת"י 1918 חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
- ת"י 1918 חלק 5⁽¹⁾ - נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור ויחידות אחסון
- ת"י 1918 חלק 6 - נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה

מבוא

תקן זה דן באמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה. אנשים עם מוגבלות ראייה נחלקים לשתי קבוצות:

א. אלו שלהם שרידי ראייה בדרגות שונות (רוב האנשים בעלי מוגבלות ראייה). שרידי ראייה אלה

משמשים להם אמצעי הבחנה ברמזים במרחב לצורך התמצאות, ניידות והימנעות מסכנות.

ב. אלו שהם עיוורים לחלוטין (מיעוט האנשים בעלי מוגבלות ראייה), אשר חוש המישוש הוא אמצעי

עבורם להבחנה ברמזים במרחב לצורך התמצאות, ניידות והימנעות מסכנות. המישוש מתבצע

באמצעות כף רגל נעולה, כף יד או/וגם מקל נחייה.

מובהר בזאת, כי תקן זה אינו עוסק בהתמצאות, הִכְוֵנָה ואזהרה באמצעות חוש השמע.

שימוש בשרידי הראייה וחוש המישוש יהיה יעיל, אם אותם עצמים משמעותיים במרחב, שמפניהם יש

להיזהר או שאחריהם יש לעקוב, יהיו בניגוד חזותי או/וגם בניגוד מישושי גבוהים יחסית לסביבתם.

לאור זאת, מטרתו של תקן זה:

(1) להציג שיטה לקביעת ערכי הניגוד החזותי של סימני האזהרה, של הסימנים המובילים ושל מכשולים

ורכיבים אחרים בסביבה הבנויה, לרבות בשטחים פתוחים, שחובה לסמנם על פי דין, כדי שאדם עם

מוגבלות ראייה יוכל להבחין בהם.

(2) לקבוע את המאפיינים הפיזיים של סימני האזהרה ושל הסימנים המובילים, שיבטיחו כי אדם עם

מוגבלות ראייה יוכל לזהותם באמצעות מישוש בכף רגל נעולה או/וגם באמצעות מקל נחייה.

(3) לקבוע את האמור בסעיפים (1) ו-(2) שלעיל, תוך הבאה בחשבון של עקרונות אלה:

(א) צמצום הפרעה למשתמשים אחרים במרחב הציבורי;

(ב) הסימנים יהיו ניתנים לייצור ולהתקנה בשיטות מקובלות;

(ג) הסימנים יהיו עמידים לאורך זמן.

תקן זה מבוסס, בין היתר, על מחקרים ועבודות שנערכו בחוץ לארץ, ובמיוחד, לגבי המאפיינים הפיזיים

של סימן האזהרה והסימן המוביל מטיפוס 1 - בהתבסס על מחקר מקיף שנערך ביפן⁽²⁾.

(1) נמצא בהכנה בעת פרסום תקן זה.

(2) ראו סעיף 34 בביבליוגרפיה.

קביעותיו של תקן זה מהוות נדבך נוסף ביצירת מערכת שיטתית והדירה (repeatable) להתמצאות ולאזהרה במרחב עבור אנשים עם מוגבלויות ראייה. מערכת זו מתבססת על העקרונות STG כמפורט להלן:

עצור! (Stop, עם זיהוי סימן אזהרה) – חֶשֶׁב! (Think, לאחר זיהוי סימן מאתר), וכן - המשך בדרכך! (Go, באמצעות סימן מוביל).

פרק א - עניינים כלליים

1.1 חלות התקן

תקן זה דן באמצעים, לרבות סימנים, לאזהרה, איתור והכוונה במרחב לאנשים עם מוגבלות ראייה. התקן קובע הוראות דרישות לגבי תכונות, בדיקות, התקנה ותחזוקה של אמצעים אלה.

הערה:

תקן זה ייכנס לתוקף בתום 6 חודשים מיום פרסומו ברשומות.

1.2 אזכורים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 8	- מוצרי בטון טרומיים לריצוף
ת"י 26 חלק 5	- שיטות לבדיקת בטון: תכונות בטון קשוי למעט חוזק
ת"י 314	- אריחי קרמיקה לחיפוי קירות ולריצוף
ת"י 921 על חלקיו	- תגובות בשרפה של חומרי בנייה
ת"י 1555 חלק 3	- מערכת פסיפס ואריחי קרמיקה לריצוף ולחיפוי
ת"י 1571	- מיסעות מאבני ריצוף מבטון
ת"י 1918 חלק 4	- נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת
ת"י 2279	- התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה
ת"י 5566 חלק 1	- מערכת רצפה מאבן טבעית: לוחות ואריחים לריצוף

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008
תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970
חוק התקנים, התשי"ג 1953

תקנים אמריקניים

ASTM B 117	- Standard Practice for Operating Salt Spray (Fog) Apparatus
ASTM G 155	- Standard Practice for Operating Xenon Arc Light Apparatus for Exposure of Non-Metallic Materials
ASTM D 412	- Standard Test Methods for Vulcanized Rubber and Thermoplastic Elastomers – Tension

- ASTM D543 - Standard Practices for Evaluating the Resistance of Plastics to Chemical Reagents
- ASTM D 570 - Standard Test Method for Water Absorption of Plastics
- ASTM D 638 - Standard Test Method for Tensile Properties of Plastics
- ASTM D 790 - Standard Test Methods for Flexural Properties of Unreinforced and Reinforced Plastics and Electrical Insulating Materials
- ASTM D 792 - Standard Test Methods for Density and Specific Gravity (Relative Density) of Plastics by Displacement
- ASTM D 1308 - Standard Test Method for Effect of Household Chemicals on Clear and Pigmented Organic Finishes
- ASTM D 5420 - Standard Test Method for Impact Resistance of Flat, Rigid Plastic Specimen by Means of a Striker Impacted by a Falling Weight (Gardner Impact)

1.3 הגדרות

נוסף על ההגדרות שבסדרת התקנים הישראליים ת"י 1918, יפה בתקן זה כוחן של הגדרות אלה:

1.3.1 גבשושית אזהרה בדידה (discrete warning dome)

גבשושית יחידה שאינה אריח, המיועדת להתקנה על משטח קיים בשטחי חוץ או בשטחי פנים כחלק מסימן אזהרה, והמהווה מוצר בפני עצמו⁽³⁾.

1.3.2 החזרות (reflectance, reflectivity)

היחס, באחוזים, בין שטף האור המוחזר ממשטח לבין שטף האור המוקרן עליו.

1.3.3 ניגוד חזותי (visual contrast)

ניגוד בין פני משטח מסוים לסביבתו הצמודה, המאפשר לאדם עם מוגבלות ראייה להבחין חזותית במשטח האמור, בתנאי תאורה קיימים או מתוכננים.

1.3.4 ניגוד מישושי (tactile contrast)

ניגוד בין מרקם פניו של משטח מסוים לבין מרקם פני המשטח הצמוד לו, המאפשר להבחין במשטח המסוים במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחייה.

1.3.5 סימן מוביל (guiding pattern or directional indicator)

רצועה, קו מפגש בין שני משטחים או רכיב פיזי, המצויים על פני שטח המיועד לתנועת הולכי רגל או בצמוד לו, הניתנים לזיהוי על ידי הולך רגל עם מוגבלות ראייה, והמיועדים לסייע לו למצוא את דרכו אל יעד מוגדר, כגון כניסה לבניין, עמדת מודיעין, מעלית ועוד.

1.3.6 סימן מוביל מטיפוס 1

סימן המורכב מפסים מקבילים המצויים באותו מישור, ושמרקם פני הסימן עשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו הצמודה.

1.3.7 סימן מוביל מטיפוס 2

מפגש ישר, ככל האפשר, בין שני משטחים צמודים זה לזה, המצויים בניגוד חזותי ובניגוד מישושי זה לזה ובלבד שהמפגש ביניהם יהיה באותו מישור ויימשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר.

⁽³⁾ אין מדובר באריח שלאחר ייצורו וקודם להתקנתו שולבו בו גבשושיות מחומר אחר, אלא בגבשושית בדידה לפני התקנתה.

1.3.8. סימן מוביל מטיפוס 3

רכיב פיזי הנמשך ברציפות לאורך שולי דרך בלבד, כשהוא בולט מעל פני הדרך, והניתן להבחנה במישוש בכף רגל נעולה ובאמצעות מקל נחייה או לעקיבה במגע יד.

1.3.9. רוחב סימן אזהרה

המרחק (N) בכיוון ההליכה, שהוא סכום המרחק (m) שבין מרכזי הגבשושיות שבקצות סימן האזהרה, והמרחק (b) שבין מרכזי שתי גבשושיות צמודות (ראו ציור א1).

1.3.10. סימן אזהרה (warning surface or attention pattern)

משטח הנועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב, והמורכב מגבשושיות עגולות עשויות בחתך טרפזי או מעוגל וקטומות בראשן. המשטח נמצא בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו הצמודה.

1.3.11. סימן מאתר

סימן מוביל מטיפוס 1 (ראו הגדרה 1.3.6), שרוחבו בין 55 ס"מ ל-65 ס"מ והנמשך לכל רוחב הדרך. הסימן מיועד להפנות את תשומת ליבו של הולך רגל עם מוגבלות ראייה אל תחילתו של סימן מוביל, סימן אזהרה, או מתקן המצוי בצמוד לו או בסמוך לו.

1.3.12. אורך סימן אזהרה

המרחק (ℓ), בניצב לכיוון ההליכה, שהוא סכום המרחק (k) שבין מרכזי הגבשושיות שבקצות הסימן והמרחק (b) שבין מרכזי שתי גבשושיות צמודות (ראו ציור א1).

1.3.13. פס מוביל בדיד⁽⁴⁾ (discrete guiding bar)

פס יחיד שאינו אריח המיועד להתקנה על משטח קיים בשטחי חוץ או פנים כחלק מסימן מוביל מטיפוס 1 או מסימן מאתר, והמהווה מוצר בפני עצמו⁽⁴⁾.

1.3.14. רוחב של סימן מוביל מטיפוס 1 או של סימן מאתר

המרחק (W), בניצב לכיוון ההליכה, שהוא סכום המרחק (k) שבין מרכזי הפסים התוחמים את הסימן והמרחק (b) שבין מרכזי שני פסים צמודים (ראו ציור א3).

פרק ב - דרישות לתכנון של סימן האזהרה והסימן המוביל**2.1 צורה ומידות**

צורת סימן האזהרה והסימנים המובילים ומידותיהם יהיו כמפורט להלן.

2.1.1. סימן האזהרה

- צורת סימן האזהרה ומידותיו יהיו כמפורט בטבלה 1 ובציור 1.
- החתך האופקי של הגבשושית יהיה עיגול (ראו ציור א1).
- החתך האנכי של הגבשושית יהיה טרפזי או מעוגל קטום (ראו ציור 2).
- הגבשושיות יימצאו בתבנית של שתי וערב (square grid), כלומר מסודרות בשורות ניצבות ובשורות מקבילות לכיוון ההליכה כמתואר בציור א1.

⁽⁴⁾ אין מדובר באריח שלאחר ייצורו וקודם להתקנתו שולבו בו פסים מחומר אחר, אלא בפסים בדידים עצמם לפני התקנתם.

טבלה 1 – מידות הגבשושיות בסימן אזהרה והפסים בסימן מוביל מטיפוס 1 ובסימן מאתר

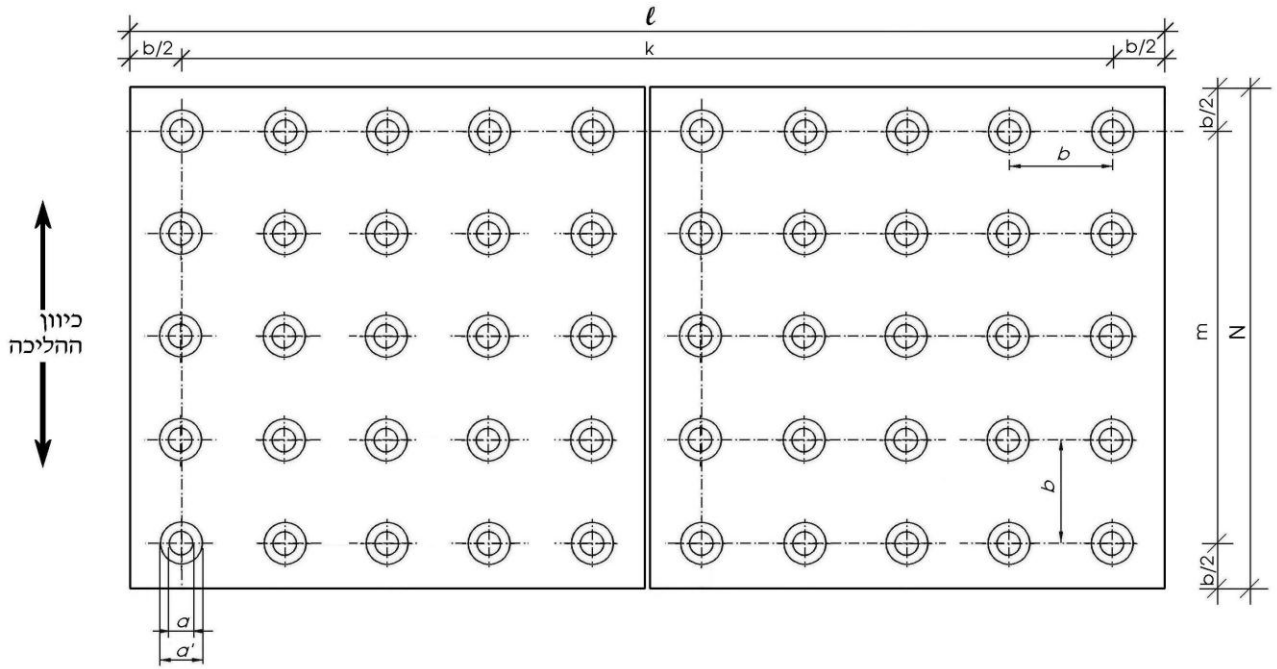
(ראו ציורים 1 ו-3)

(המידות במילימטרים)

קוטר הגבשושית / רוחב הפס		המרחק בין מרכזי גבשושיות או פסים צמודים (b)	גובה ראש הגבשושית או הפס בשטחי פנים הבניין (h)	גובה ראש הגבשושית או הפס בשטחי חוץ (h)	צורת החתך האנכי של גבשושית או של פס	הסימן
בסיס תחתון (a')	בסיס עליון (a)					
גדול ב-10 מ"מ עד 12 מ"מ ^(ב) מהבסיס העליון	15-12	60 – 50	3.5 ± 0.5	5.0 ± 1.0 ^(א)	טרפזי או מעוגל קטום	אזהרה (warning surface)
גדול ב-10 מ"מ - 12 מ"מ ^(ב) מהבסיס העליון	22 – 17	77 – 66 ^(ג)	3.5 ± 0.5	5.0 ± 1.0 ^(א)	טרפזי או מעוגל קטום (בניצב לציר האורך של הפס)	מוביל מטיפוס 1 (guiding pattern)

הערות כלליות לטבלה:

- לצורך תקן זה, שולי רציף תחבורה ייחשבו שטח חוץ.
- באתר ברכת שחייה שבו ברכת השחייה נמצאת בבניין או בשטחי חוץ- הגובה (h) יהיה כנדרש בשטחי פנים הבניין. לעניין זה, "אתר ברכת שחייה" – כהגדרתו בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) (תיקון מס' 2), התשס"ח-2008, ק"ת התש"ח, עמ' 1204.
- המונח "אמצעי הכוונה" הנזכר בפרט 21.1.6.4 בחלק כ"א לתוספת השנייה לתקנות האמורות – משמעותו סימן מוביל על כל טיפוסיו (ראו הגדרות 1.3.5 עד 1.3.8).
- אם חיפוי הרצפה בשטחי פנים שבסביבת הכניסה לבניין, זהה לזה המיושם בשטחי החוץ בדרך המובילה לכניסה האמורה, אפשר ששטחי החוץ הללו ייחשבו לצורך טבלה זו שטח פנים.
- (א) לסטייה המותרת יוסף 0.5 מ"מ עבור מוצרי בטון.
- (ב) מתוך תחום זה, מומלץ לבחור את המידה שתוביל לזווית צד (θ בציור 2א) קטנה מ-45° אך גדולה מ-30°.
- (ג) מתוך תחום זה, מומלץ, מטעמים של יעילות הסימן עבור אדם עם מוגבלות ראייה, שהמרחק יהיה 75 מ"מ.

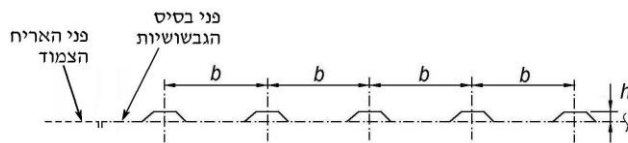

א1 – מבט על

הערה:

l – אורך סימן האזהרה בניצב לכיוון ההליכה

n – רוחב סימן האזהרה בכיוון ההליכה

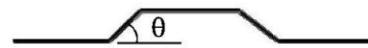

ב1 – חתך אנכי

ציור 1 – סימן אזהרה

ב2 – מעוגל קטום

א2 – טרפז

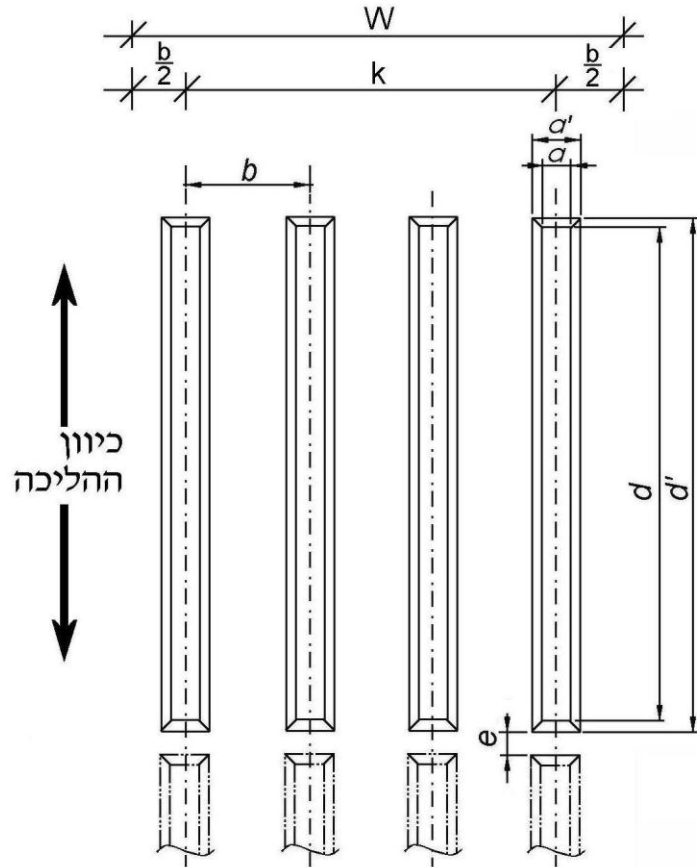
ציור 2 – חתכים אנכיים של גבשושית בסימן אזהרה ופס בסימן מוביל מטיפוס 1

2.1.2.2 סימן מוביל

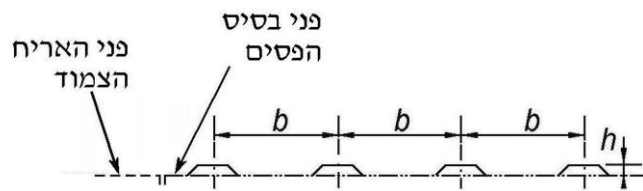
2.1.2.2.1 סימן מוביל מטיפוס 1

- צורת הסימן המוביל מטיפוס 1 (ראו הגדרה 1.3.6) והסימן המאתר (ראו הגדרה 1.3.11) ומידותיו יהיו כמפורט בטבלה 1 ובציור 3.
- החתך האופקי של הפס יהיה מלבן (ראו ציור 3א); אפשר שקצותיו יהיו מעוגלים (ראו ציור 3ג).
- החתך האנכי של הפס, בניצב לציר האורך שלו, יהיה טרפז או מעוגל קטום (ראו ציור 2).

- הפסים יהיו מקבילים זה לזה (ראו ציור א3).
- אורך הבסיס העליון של הפס (d בציור א3) לא יקטן מ-15 ס"מ.
- אורכו של הבסיס התחתון (d' בציור א3) של הפס יהיה ארוך מהבסיס העליון (d בציור א3) ב-10 מ"מ – 12 מ"מ (ראו הערה (ב) בטבלה 1).
- בין קצות הבסיסים התחתונים של שני פסים הנמצאים בהמשך זה לזה יימצא מרווח (e) שאורכו אינו גדול מ-35 מ"מ - לצורכי ניקוז מים.
- רוחב הסימן (W) (ראו הגדרה 1.3.14) יהיה בין 30 ס"מ ל-40 ס"מ ;
- בשטחי חוץ, ברחבה שרוחבה גדול מ-3 מ', יהיה רוחב הסימן (W) בין 55 ס"מ ל-65 ס"מ.
- מצדו האחד לפחות של הסימן תימצא דרך, כמפורט להלן :
- אם הדרך שבצד הסימן נגישה – רוחבה יהיה 130 ס"מ לפחות, והיא תהיה פנויה ממכשולים ;
- אם הדרך שבצד הסימן אינה נגישה – רוחבה יהיה 90 ס"מ לפחות, והיא תהיה פנויה ממכשולים.

3א - מבט על

3ב - חתיך אנכי

3ג - קצה מעוגל של סימן מוביל מטיפוס 1 (מבט על)

ציור 3 - סימן מוביל מטיפוס 1

2.1.2.2. סימן מוביל מטיפוס 2

סימן מוביל מטיפוס 2 (ראו הגדרה 1.3.7) יעמוד בדרישות אלה:

- 1) הניגוד המישושי בין שני המשטחים היוצרים את הסימן, יושג על-ידי אחת מהתכונות המפורטות בטבלה 2.
- 2) תכונות פני השטח לפי פרט 1) לעיל, יתקיימו ברצועה שרוחבה 30 ס"מ לפחות מצידו האחד של קו המפגש בין המשטחים המרכיבים את הסימן המוביל, וברצועה שרוחבה 20 ס"מ לפחות, מצידו האחר.
- למרות האמור לעיל, בשטחי חוץ, ברחבה שרוחבה גדול מ-3 מטרים, תכונות פני השטח לפי פרט 1) לעיל, ייתקיימו ברצועות שרוחבן 60 ס"מ לפחות משני צדי קו המפגש בין המשטחים.

טבלה 2 - תכונות פני השטח של משטחים צמודים (א ו-ב בציר 4) שניתן להשיג באמצעותן ניגוד מישושי בין שני המשטחים^(א)

2	1
הערך הנדרש	התכונה
<p>יתקיים אחד מבין א או ב שלהלן:</p> <p>א. פני משטח א יהיו מישוריים וחלקים ומורכבים מאריחים שגודל צלעם 20 ס"מ לפחות; פני משטח ב יהיו מורכבים מאריחים בעלי מאפיינים אלה:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. גודל צלעם אינו גדול מ-10 ס"מ; 2. פניהם בעלי מרקמים מיוחדים או הפרשי גבהים הנובעים מעיצובם, לדוגמה: אריחים שפניהם גסים, גליים או בעלי שקעים, 3. הפרשי גובה מקומיים על פני המשטח - 3 מ"מ לפחות; 4. בין האריחים יהיו מישקים של 5 מ"מ לפחות. <p>ב. פני משטח ב יהיו גסים או מחוספסים במידה ניכרת מפני משטח א. לדוגמה, משטח א יהיה בעל פני שטח חלקים, ומשטח ב יהיה בגימור "טלטיש" ולא ישמש דרך נגישה.</p>	<p>פני השטח של משטחים א ו-ב</p>
<p>ההפרש בין מקדמי האלסטיות הממוצעים (ΔE) של המשטחים א ו-ב המצוינים לעיל יהיה 0.4 m/M לפחות. מודדים ומחשבים את מקדמי האלסטיות לפי השיטה המתוארת בנספח א. אם אחד המשטחים הוא דרך נגישה – הוא יהיה הקשיח יותר מבין שני המשטחים.</p>	<p>אלסטיות</p>
<p>משטח א יהיה עשוי מחומר קשיח.</p> <p>משטח ב ייעשה לפי אחת האפשרויות האלה:</p> <ol style="list-style-type: none"> א. מחלקיקים שאינם אחוזים זה בזה, כגון חול, אגרגאטים או חלוקי נחל; ב. מסיבים מופרדים זה מזה, שבסיסם מחובר לתשתית משותפת, הנעים תחת כף הרגל הדורכת, ובעת שמקל נחייה מועבר עליהם (לדוגמה: שטיח או דשא). 	<p>החומרים מהם עשויים המשטחים</p>
<p>הערה לטבלה:</p>	
<p>(א) משטח א הוא מדרך כלשהו ובדרך כלל יהיה דרך נגישה; משטח ב אפשר שאינו מדרך (כגון גינה ציבורית) או שהוא מדרך כלשהו נגיש או לא נגיש, לפי העניין. כאשר אחד מבין המשטחים מתוכנן לשמש מדרך להולכי רגל, הפרשי גובה מקומיים על פני המשטח לא יהיו גדולים ממידת הגובה (h) הרשומה בטבלה 1.</p>	

ציור 4 – פני השטח של משטחים צמודים

2.1.2.3 סימן מוביל מטיפוס 3

סימן מוביל מטיפוס 3 (ראו הגדרה 1.3.10) יעמוד בדרישות שלהלן:

- א. גובה פניו העליונים של הרכיב הפיזי מעל פני הדרך יהיה 3 ס"מ לפחות.
- ב. הרכיב הפיזי יהיה אחיד ורציף, בכפוף לאמור להלן, והוא יחבר בין שני יעדים.
- ג. אי-רציפויות ברכיב הפיזי:

1. קיר שלאורכו פתחים המשמשים לכניסת קהל וליציאתו, כגון חזית מסחרית בשטח חוץ או חזית בתי עסק בתוך קניון, לא ישמש סימן מוביל מטיפוס 3.
2. אפשר שלאורך הרכיב הפיזי תימצא נישה שעומקה מחזית הרכיב אינו גדול מ-0.5 מ';
- ד. למרות האמור בפרטים ב ו-ג המצוינים לעיל, אפשר שברכיב הפיזי תהיה אי-רציפות מקומית שאורכה אינו גדול מ-1.2 מ'. אם בתחום אי-הרציפות המקומית קיימת דלת סובבת שנפתחת לתחום המעבר שלאורך הרכיב, הדלת תהיה מסוג מצב רגיל-סגור⁽⁵⁾.
- ה. רכיב הנועד לעקיבה ביד בלבד, כגון בית אחיזה או חבל, גובהו מעל פני הדרך יהיה בתחום 85 ס"מ – 110 ס"מ.
- לא יהיו בו חלקים חדים או חלקים נעים שהיד או אצבעותיה עלולות להיתפס בהם.
- ו. איתור הרכיב הפיזי:

1. קצות הרכיב הנועד לעקיבה ביד בלבד, כגון בית אחיזה או חבל, יחוברו לרכיב פיזי יציב בתחום הגבהים שבפרט ה; ;
2. אם קצה הרכיב צמוד למדרכה או לדרך ציבורית - הוא יאותר באמצעות סימן מאתר; הרכיב יימשך ברציפות עד ליעד, או שקצוותיו יחוברו לסימן מוביל מטיפוס 1 או מטיפוס 2, או שיחוברו לסימן מאתר, באופן שיאפשר לזהות בקלות את המשך הסימן המוביל או את היעד, לפי העניין.
- ז. ברחבות שבשטחי חוץ לא ישמש קיר סימן מוביל, אם רוחב הרחבה גדול מ-3 מ'.

⁽⁵⁾ Normally closed

2.2. אחידות המידות

מידות הגבשושיות בסימן אזהרה יהיו אחידות.
 המרחקים בין הגבשושיות יהיו אחידים, למעט במקרים אלה:
 א. כשלפחות אחת מפאותיו של סימן האזהרה מעוגלת;
 ב. כשקיימים מישקים בין אריחים סמוכים.
 מידות הפסים בסימן מוביל מטיפוס 1 יהיו אחידות.
 המרחקים בין הפסים יהיו אחידים (למעט במקרה שחל פרט ב לעיל).

2.3. חומרים

2.3.1. החומרים שסימני האזהרה והסימנים המובילים עשויים מהם אפשר שיהיו פלסטיק משוריין, פוליאוריתן, אבן טבעית, בטון, או קרמיקה מקבוצה BIa ("פורצלן").

2.3.2. גבשושית בדידה ופס מוביל בדיד, אם ייעשו פלדה בלתי מחלידה (פלבי"מ), יהיו פלבי"מ 316 בשטחי חוץ בסביבה ימית (עד 1000 מטר מהים) ובסביבות אחרות - פלבי"מ 304 לפחות.

2.4. ניגוד חזותי

2.4.1. ערכי מינימום

ערכי הניגוד החזותי בין אמצעי האזהרה וההכוונה המפורטים בטבלה 3 לבין סביבתם הצמודה לא יהיו קטנים מהערכים המפורטים בטבלה.
 הניגוד החזותי הנדרש יתקיים לפחות טרם התקנתם של אמצעי האזהרה וההכוונה.

טבלה 3 - ערכי מינימום לניגוד חזותי

הניגוד החזותי בין הסימן לסביבתו הצמודה ^(א)		הסימן
בשטחים בתוך הבניין (%)	בשטחים מחוץ לבניין (%)	
60	60	אזהרה על מכשול בדרך (כגון סימנים בניגוד חזותי על קיר שקוף, או על מחסומים)
60	60	פס בקצה שלח מדרגה
50	50	סימן אזהרה (על פני מדרג)
40	50	סימן מאתר
40	45	סימן מוביל מטיפוס 1 ו-2 וסימן מוביל מטיפוס 3 – אם הוא מיועד רק לעקיבה ביד, כגון בית אחיזה.
40	45	כל מקרה אחר שנדרש בו ניגוד חזותי ולמעט אותיות, ספרות או סמלים
<p>הערות כלליות לטבלה:</p> <p>- גבשושית אזהרה בדידה או פס מוביל בדיד, שמרכיבים, לפי העניין, סימן אזהרה, סימן מוביל או סימן מאתר – אם הגבשושית או הפס בניגוד חזותי לסביבתם הצמודה (ראו סעיף 2.4.3.3), יוספו 10% לפחות לערכים שבטבלה.</p> <p>- מומלץ כי:</p> <p>1) המשטח או העצם שיש לזהות או לעקוב אחריו (כגון סימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1, סימן מאתר) יהיה בגוון הבהיר מבין שני הגוונים שיוצרים את הניגוד החזותי;</p> <p>2) כאשר מדובר במשטחים צמודים כמפורט בטבלה 2, במיוחד בשטחי חוץ: המשטח שעליו תנועת הולכי הרגל הגדולה יותר יהיה בגוון הכהה יותר.</p> <p>(א) לגבי נוסחת חישוב הניגוד החזותי, המתבססת על חוק Weber-Fechner, ראו נספח ב, סעיפים ב-2.1.3.5, ב-2.2.3.9 וב-2.4.2, לפי סוג מכשיר המדידה.</p>		

2.4.2. מדידה וחישוב של ניגוד חזותי

ניגוד חזותי יימדד ויחושב כמפורט בנספח ב.

2.4.3. יצירת ניגוד חזותי**2.4.3.1. ניגוד חזותי אפשר ליצור בשני אופנים :**

א. על-ידי שימוש בשני משטחים צמודים שהחזרויותיהם שונות, כאשר אותו(ים) מקור(ות) אור (טבעי או מלאכותי) מאיר בו-זמנית את שני המשטחים. זוהי השיטה הנפוצה ביותר.
 ב. על-ידי הארה של כל אחד מהמשטחים הצמודים בעוצמת הארה (illuminance) שונה (לרבות שימוש בהצללה); יש להבטיח שמעבר של עוברי אורח לא יגרום לשינוי בעוצמת ההארה על המשטח; במקרה זה אפשר שההחזרות של כל אחד משני המשטחים תהיה זהה ויתקיימו לגביהם הוראות הסעיף הדן בתאורה (2.8) בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4.

2.4.3.2. גימור פני השטח של אמצעי האזהרה וההכוונה (למעט פני השטח של גבשושית אזהרה בדידה ופס מוביל בדיד) ושל סביבתם הצמודה יהיו קהויים (matte) ובעלי החזרה פיזורית (diffuse reflection), ככל האפשר, ולא יהיו בעלי ברק אספקלרי (specular reflection).

2.4.3.3. יוצרים ניגוד חזותי לגבי סימן אזהרה, סימן מוביל וסימן מאתר כמפורט להלן:
 א. יתקיים ניגוד חזותי בין פני סימן האזהרה, הסימן המוביל מטיפוס 1 או הסימן המאתר, לבין חלק סביבתו הצמוד אליו; רוחב חלק הסביבה הנזכרת לעיל יהיה 20 ס"מ לפחות.
 ב. אם סימן האזהרה מורכב מגבשושיות אזהרה בדידות, או אם סימן מוביל מטיפוס 1 או סימן מאתר מורכב מפסים מובילים בדידים - אפשר ליישם את הניגוד החזותי על ידי אחד מהמפורטים להלן:

(1) יתקיים ניגוד חזותי בין פני הגבשושיות הבדידות או הפסים הבדידים לבין הסביבה הצמודה אליהן במשטח עליו הותקנו, או:

(2) השטח שבין הגבשושיות הבדידות או הפסים הבדידים, לפי העניין, יהיה בניגוד חזותי לחלק הסביבה הצמוד לסימן, שרוחבה 20 ס"מ לפחות; במקרה זה אפשר שהגבשושיות הבדידות עצמן לא יהיו בניגוד חזותי לסביבתן.

ג. בסימן מוביל מטיפוס 2 - הניגוד החזותי יתקיים בין חלקי המשטחים שמשני צדי קו המפגש לפי האמור בסעיף 2.1.2.2 פרט 2).

פרק ג – בדיקות – שיטות ודרישות**3.1 כללי**

הבדיקות המפורטות להלן ייערכו על ידי מעבדה מאושרת⁽⁶⁾. קביעת הניגוד החזותי אפשר שתבוצע גם על ידי מי שאושר לכך לפי הוראות כל דין.
 בודקים מדגם מייצג של 3 אמצעי אזהרה או הכוונה ממין זהה, אלא אם צוין אחרת בתקן שלפיו תיערך הבדיקה. אם מידות האמצעי קטנות מהשטח המזערי הנדרש לבדיקה, נוטלים לבדיקה אמצעי אזהרה נוספים ממין זהה ושיוצרו על ידי אותו יצרן, ששטחם הכולל יהיה השטח המזערי לבדיקה.

⁽⁶⁾ מעבדה מאושרת – מכון התקנים הישראלי וכל מי שאושר על ידי הממונה על התקינה על פי סעיף 12א של חוק התקנים התשי"ג-1953, לבדוק את התאמת אמצעי האזהרה וההכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה לתקן, ולתת תעודת בדיקה על כך.

3.2 בדיקות

- א. סימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר, יעמדו בדרישות התקנים הישראליים החלים על החומרים והמוצרים שהם עשויים מהם ובדרישות המפורטות בטבלה 4. בהעדר דרישה, תרשם התוצאה למידע בלבד. לדוגמה, סימן אזהרה משולב באריח בטון יתאים, נוסף על דרישות התקנים החלים על אריחי בטון, גם לדרישות טבלה 4.
- ב. סימן מוביל מטיפוס 2 יעמוד בדרישות התקנים הישראליים החלים על החומרים שהוא עשוי מהם.
- ג. גבשושית בדידה ופס מוביל בדיד יעמדו בבדיקות המפורטות בטבלה 4 לגבי התכונות המפורטות להלן בלבד:
- מידות כלליות של המוצר וסטיות מותרות (סעיף 1 בטבלה 4);
 - התנגדות להחלקה (סעיף 6 בטבלה 4);
 - חוזק מתיחה של גבשושית בודדת באריח (במשיכה צרית) (סעיף 10 בטבלה 4); על אף האמור בטבלה 4 חוזק המתיחה לא יקטן מ-1 מגפ"ס;
 - עמידות בשינוי גוון אחרי בליה מואצת בקרינה על-סגולה (UV), לאחר חשיפה של 2000 שעות (בשטחי חוץ בלבד) (סעיף 14 בטבלה 4);
 - עמידות בכימיקלים (לפי דרישה מיוחדת) (סעיף 17 בטבלה 4).
- הערה:**
הבדיקות שלעיל חלות גם על מוצר שהוא שילוב של מסגרת מתכת עם חומר אחר.

טבלה 4 – בדיקות ודרישות לסימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר

בדיקות ודרישות לפי החומר					התכונה	מספר סידורי
קרימיקה מקבוצה BIa (א)	בטון	אבן טבעית	פוליאוריתן	פלסטיק משוריין		
מידות						
לפי התקן הישראלי ת"י 314	לפי התקן הישראלי ת"י 8	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	לפי הצהרת היצרן	לפי הצהרת היצרן	מידות כלליות של המוצר וסטיות מותרות	1
לפי טבלה 1	לפי טבלה 1	לפי טבלה 1	לפי טבלה 1	לפי טבלה 1	מידות בתוך הסימן	2
---	---	---	לפי הצהרת היצרן	לפי הצהרת היצרן	יציבות המידות (dimensional stability)	3
תכונות פיזיקליות						
---	לפי התקן הישראלי ת"י 26 חלק 5	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	לפי ASTM D 792	לפי ASTM D 792	מסה מרחבית	4

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

טבלה 4 – בדיקות ודרישות לסימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר (המשך)

בדיקות ודרישות לפי החומר					מספר סידורי	החומר/התכונה
קרימיקה מקבוצה BIa (א)	בטון	אבן טבעית	פוליאוריתן	פלסטיק משוריין		
לפי התקן הישראלי ת"י 314	---	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	לפי ASTM D 570 ; 570 < 0.5%	לפי ASTM D 570 ; < 0.1%	5	ספיגות מים (כללית או נימית, לפי העניין)
לפי התקן הישראלי ת"י 2279	לפי התקן הישראלי ת"י 2279	לפי התקן הישראלי ת"י 2279	לפי התקן הישראלי ת"י 2279	לפי התקן הישראלי ת"י 2279	6	התנגדות להחלקה (לרבות של הגבשושיות והפסים)
תכונות מכניות						
---	לפי התקן הישראלי ת"י 8	---	---	---	7	חוזק לחיצה (compressive stress)
---	---	---	לפי ASTM D 412 ; 7 מגפ"ס >	לפי ASTM D 638 ; 7 מגפ"ס >	8	חוזק מתיחה
לפי התקן הישראלי ת"י 314	לפי התקן הישראלי ת"י 8	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	---	לפי ASTM D790	9	עמידות בכפיפה
---	לפי התקן הישראלי ת"י 1555 ; חלק 3 ; 2 מגפ"ס >	לפי התקן הישראלי ת"י 1555 ; חלק 3 ; 2 מגפ"ס >	---	---	10	חוזק מתיחה של גבשושית בודדת באריח (במשיכה צירית)
לפי התקן הישראלי ת"י 314	לפי התקן הישראלי ת"י 8	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	באמצעות Taber Abrasion, בהתאם לתקן הרלוונטי לפי החלטת המעבדה הבודקת	באמצעות Taber Abrasion, בהתאם לתקן הרלוונטי לפי החלטת המעבדה הבודקת	11	עמידות בשחיקה

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

טבלה 4 – בדיקות ודרישות לסימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר (המשך)

בדיקות ודרישות לפי החומר					מספר סידורי	החומר/התכונה
קרימיקה מקבוצה BIa (א)	בטון	אבן טבעית	פוליאוריתן	פלסטיק משוריין		
בהתאם לתקן הרלוונטי לפי החלטת המעבדה הבודקת (לפי דרישה מיוחדת)	בהתאם לתקן הרלוונטי לפי החלטת המעבדה הבודקת (לפי דרישה מיוחדת)	בהתאם לתקן הרלוונטי לפי החלטת המעבדה הבודקת (לפי דרישה מיוחדת)	לפי ASTM D 5420	לפי ASTM D 5420	12	עמידות בהולם
לפי התקן הישראלי ת"י 1555 חלק 3	---	---	לפי השיטה המתוארת בתקן הישראלי ת"י 1555 חלק 3	לפי השיטה המתוארת בתקן הישראלי ת"י 1555 חלק 3	13	כושר הידבקות של אריח לתשתית (חוזק מתיחה במשיכה צרית)
בליה מואצת						
---	בדיקה חזותית של בלייה מואצת לפי ASTM G 155 (לפי דרישה מיוחדת)	---	בדיקה חזותית של בלייה מואצת לפי ASTM G 155	בדיקה חזותית של בלייה מואצת לפי ASTM G 155	14	עמידות בשינוי גוון אחרי בליה מואצת בקרינה על-סגולה (UV), לאחר חשיפה של 2000 שעות (בשטחי חוץ בלבד)
---	---	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	---	---	15	עמידות בבליה מואצת (התגבשות מלחים – בסביבה שעד 1000 מ' מהים בלבד)

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

טבלה 4 – בדיקות ודרישות לסימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר (המשך)

בדיקות ודרישות לפי החומר					החומר/התכונה	מספר סידורי
קרמיקה מקבוצה BIa ^(א)	בטון	אבן טבעית	פוליאוריתן	פלסטיק משוריין		
---	---	---	---	ASTM B117 בבדיקה חזותית לאחר 100 שעות, לא ייראו סימני התפוררות או פגמים אחרים	עמידות במלחים (SALT SPRAY) בשטחי חוץ בסביבה ימית שעד 1000 מטר מהים בלבד	16
עמידות בכימיקלים						
לפי התקן הישראלי ת"י 314	---	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	לפי ASTM 1308 או ASTM D 543 לפי החלטת המעבדה הבודקת	לפי ASTM D 1308 או ASTM D 543 לפי החלטת המעבדה הבודקת	עמידות בכימיקלים (לפי דרישה מיוחדת)	17
לפי התקן הישראלי ת"י 314	---	לפי התקן הישראלי ת"י 5566 חלק 1	לפי ASTM D 1308 ללא שינוי בגוון או לפי תקן רלוונטי אחר לפי קביעת המעבדה הבודקת	לפי ASTM D 1308 ללא שינוי בגוון	עמידות בהכתמה (בשטחי פנים הבניין בלבד)	18
---	---	---	לפי התקן הישראלי ת"י 921 ובהתאם לייעוד הבניין שהמוצר מיועד אליו	לפי התקן הישראלי ת"י 921 ובהתאם לייעוד הבניין שהמוצר מיועד אליו	עמידות באש (בשטחי פנים הבניין בלבד)	19

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

טבלה 4 – בדיקות ודרישות לסימן אזהרה, סימן מוביל מטיפוס 1 וסימן מאתר (המשך)

בדיקות ודרישות לפי החומר					מספר סידורי	החומר/התכונה
קרימיקה מקבוצה BIa (א)	בטון	אבן טבעית	פוליאוריתן	פלסטיק משוריין		
ניגוד חזותי						
לפי נספח ב	לפי נספח ב	לפי נספח ב	לפי נספח ב	לפי נספח ב	לפי נספח ב	20
<p>הערות כלליות לטבלה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - תכונה שלא צוין לגביה שהיא נוגעת רק לשטחי פנים הבניין או רק לשטחי חוץ הבניין - חלה הן על מוצר המיועד לשטחי פנים הבניין והן המיועד לשטחי חוץ. - אמצעי אזהרה והכוונה העשויים חומרים שאינם מפורטים בטבלה - המעבדה הבודקת תקבע אלו מהתכונות המפורטות בטבלה חלות על האמצעי הנבדק, וזאת על פי תקנים ישראליים מתאימים, ובהעדרם, על פי תקנים בין-לאומיים, אזוריים, או תקנים לאומיים של מדינות מפותחות. (א) ראו סעיפים 1.4.2.2 ו-1.4.3.1 בתקן הישראלי ת"י 314; קבוצה זו, שספיגות המים הממוצעת של מוצר המשתייך אליה קטנה מ-0.5%, מגדירה תכונות של אריח המכונה "אריח פורצלן". 						

פרק ד - התקנה ותחזוקה

4.1 דרישות כלליות

4.1.1 סימן אזהרה, סימן מוביל וסימן מאתר, יותקנו לפי הוראות היצרן ובהתאם לדרישות התקנים הישראליים הרלוונטיים החלים על התקנת המוצרים, שמהם עשויים הסימנים.

4.1.2 כאשר משתמשים במרטטי שטח להתקנת אמצעי אזהרה והכוונה, ירופדו המרטטים בגומי.

4.2 תחזוקה

א. לצורך שימור הניגוד החזותי יש לדאוג לניקיון שוטף של פני המשטחים.

ב. שקיעה של מוצר או קילופו יטופלו, ומוצרים פגומים יוחלפו במוצרים העומדים בדרישות תקן זה, כדי שישמשו לייעודם וכדי למנוע סיכון לציבור.

נספח א - מדידת מקדם האלסטיות וחישוב ההפרשים בין מקדמי האלסטיות (ΔE)

(נורמטיבי)

א-1. ציוד

- משטחי בדיקה א ו-ב שמידותיהם 50 ס"מ x 50 ס"מ לפחות, שהותקן באותם תנאי שטח שבהם הוא יותקן למעשה, וששיפוע פניו, בכל כיוון, אינו גדול מ-1% ;
- כדור גולף העומד בדרישות אחד הגופים שלהלן :
 Royal and Ancient Golf Club of St Andrews (<http://www.randa.org/rules/rulesub/rulespage>)
 או (<http://www.usga.org>) United States Golf Association
- מד-גובה המודד גובה מפני משטח הבדיקה, בסנטימטרים.

א-2. שיטת המדידה⁽⁷⁾

- בודקים את משטח א כמפורט להלן :
 - ממקמים את מד הגובה באופן שיאפשר למדוד את הגובה מפני משטח הבדיקה. ממקמים את כדור הגולף בגובה 1 מ' מעל פני המשטח ונותנים לו ליפול נפילה חופשית על המשטח. תוך כדי ניתור הכדור מהמשטח מודדים באמצעות מד הגובה את הגובה המרבי אליו ניתר הכדור, לאחר שפגע בפעם הראשונה במשטח.
 - מקדם האלסטיות של המשטח הוא גובה הניתור שנמדד (m/M).
 - רושמים את מקדם האלסטיות בטופס, כדוגמת הטופס המתואר להלן.
 - חוזרים על המדידה 2 פעמים. ממוצע המדידות הוא מקדם האלסטיות הממוצע של המשטח.
 - חוזרים על הבדיקה על משטח ב.
- ההפרש בין מקדמי האלסטיות הממוצעים של שני משטחים שנבדקו הוא ההפרש (ΔE).

⁽⁷⁾ שיטת המדידה מבוססת על השיטה המתוארת במאמר :

Y. Kobayashi, R. Osaka, T. Hara, and H. Fujimoto, How Accurately People can Discriminate the Differences of Floor Materials With Various Elasticities, IEEE Transactions On Neural Systems And Rehabilitation Engineering, Vol. 16, No. 1, February 2008, pp. 99 - 105

דוגמה לטופס תוצאות מדידות למקדמי אלסטיות של שני משטחים

שם הבניין וחלק הבניין שהמשטחים מיועדים לו		המשטחים מיועדים לבניין בכתובת		
פרטי משטח א				
	מספר האצווה של המוצר	מספר קטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
ממוצע מקדמי האלסטיות של המשטח למדידות 1 עד 3	מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות של מקדם האלסטיות של המשטח (m/M)
פרטי משטח ב				
	מספר האצווה של המוצר	המספר הקטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
ממוצע מקדמי האלסטיות של המשטח למדידות 1 עד 3	מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות של מקדם האלסטיות של המשטח (m/M)
				ההפרש בין מקדמי האלסטיות הממוצעים של משטחים א ו-ב (ΔE)

נספח ב – מדידת הניגוד החזותי

(נורמטיבי)

ב-1. הוראות כלליות

הניגוד החזותי יימדד וייקבע בהתבסס על חוק וובר-פכנר (ראו הערת שוליים (א) בטבלה 3) ובאמצעות אחת משיטות המדידה המתוארות להלן (ראו נספח ו). שיטות אלו מתייחסות לניגוד חזותי הנוצר כמתואר בסעיף 2.4.3.1(א).

הערות:

- א. אופן יצירת ניגוד חזותי כמתואר בסעיף 2.4.3.1(א) היא הנפוצה ביותר.
 ב. בסעיף ב-2.4 נספח זה מתוארות שיטות לקביעת הניגוד החזותי כשהוא נוצר כמתואר בסעיף 2.4.3.1(ב).

ב-2. שיטות מדידה

מודדים 2 משטחים המשמשים ליצירת ניגוד חזותי. מודדים במכשיר מדידה זהה ובמקור תאורה ממין זהה; מומלץ למדוד במכשיר מדידה אחד ובתנאי תאורה זהים.

ב-2.1. מכשיר מדידה במגע (contact type instrument)**ב-2.1.1. תכונות מכשיר המדידה יהיו כמפורט להלן:**

- א. המכשיר מודד את הבהיקות (luminance) של המשטח (L), מבוטאת ב- cd/m^2 או ביחידה מתאימה אחרת), או את ההחזרות (reflectance) של המשטח, שהיא הבהיקות היחסית⁽⁸⁾ (Y), ב- % או בתחום [0.01 - 1.00].
 דוגמות למכשירים:
 לומיננס-מטר (luminance meter), או מכשיר למדידת גוונים (כגון tristimulus colorimeter, chroma meter, color reader) המספק תוצאות לפי אחת ממערכות קואורדינטות הצבע כגון CIE X, Y, Z system או CIE uniform chromaticity scale (UCS) system: u, v, Y, העומדים גם בדרישות המפורטות בפרטים ב-ה שלהלן.
 ב. המכשיר מקרין אור ממקור תאורה פנימי על המשטח, ומודד את האור המוחזר ממנו; המדידה מתבצעת כשהמכשיר במגע עם המשטח הנמדד באמצעות רכיב מתאים. הרכיב מונע הגעת אור ממקור חיצוני לחלק הנמדד על המשטח (ראו ציור ב.1);
 ג. רצוי שאופיין מקור התאורה ידמה לאחד מאלה:
 נורת D-65, קרינת שמש בתחום הנראה (400 – 700 נ"מ), נורת ליבון, נורת הלוגן או נורה פלואורוסנטית; רצוי שלמכשיר המדידה יהיה יותר ממקור תאורה פנימי אחד, ובאמצעות בורר ניתן יהיה לברור את מקור התאורה כמתואר בטבלה ב-1.
 ד. רצוי שהמכשיר יבצע כיוול עצמי למקור התאורה שבתוכו;
 ה. אם המכשיר לומיננס-מטר – הוא מכויל לרגישות הספקטרית היחסית של עין אנושית⁽⁹⁾, CIE relative spectral (photopic) sensitivity curve of the eye ($V(\lambda)$).

⁽⁸⁾ הבהיקות של המשטח מחולקת בבהיקות של משטח ייחוס אידאלי, באותם תנאי הארה.

⁽⁹⁾ זוהי תכונה של המכשיר שמדמה באופן חלקי את פעולתו כאילו היה עין אנושית.

ב-2.1.2. מידות משטח המדידה המזעריות ייקבעו לפי הוראות יצרן מכשיר המדידה, וגודלו יהיה בדרך כלל סנטימטרים ספורים ואף פחות מכך; המשטח יהיה יבש ונקי, הכל לפי הוראות היצרן.

ב-2.1.3. קביעת הניגוד החזותי

קובעים את הניגוד החזותי כמפורט להלן:

ב-2.1.3.1. אם למכשיר המדידה יותר ממקור תאורה פנימי אחד, בוררים את מקור התאורה לפי ייעוד המשטח כמתואר בטבלה ב-1.

ב-2.1.3.2. מצמידים את המכשיר למשטח א (ציור ב.1) ומודדים את החזרות המשטח (Y) או את בהיקות המשטח (L). מודדים 3 מדידות ורושמים את הנתונים בטופס כדוגמת הטופס שבנספח ד בטבלה ד-1. אם המשטח אינו אחיד, כלומר, הוא מכיל תערובת גוונים או צורות (ראו ציור ב.2) מודדים את פניו ב-10 נקודות בסה"כ שונות המייצגות את תערובת הגוונים או הצורות.

ב-2.1.3.3. מחשבים את הממוצע החשבוני של תוצאות מדידת החזרות המשטח (Y) או בהיקות המשטח (L) בסעיף ב-2.1.3.2.

ב-2.1.3.4. חוזרים על סעיפים ב-2.1.3.2 – ב-2.1.3.3 שלעיל ביחס למשטח ב.

ב-2.1.3.5. מחשבים את הניגוד החזותי לפי הנוסחה:

$$C = \frac{(\bar{Y}_A - \bar{Y}_B)}{\bar{Y}_A} \times 100$$

שבה:

\bar{Y}_A - ההחזרות הממוצעת של המשטח הבהיר יותר

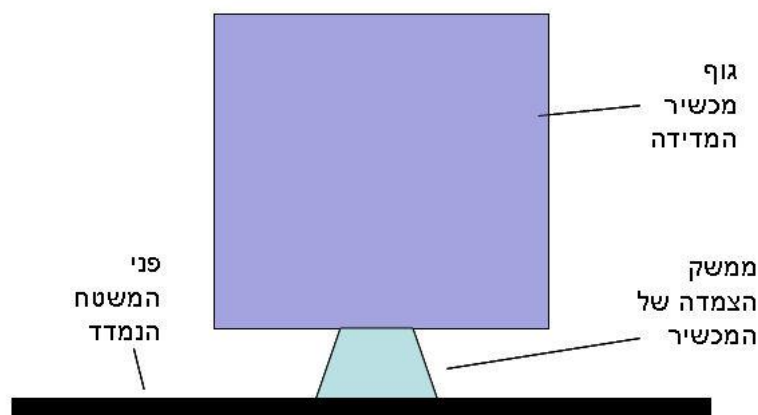
\bar{Y}_B - ההחזרות הממוצעת של המשטח הכהה יותר

C - הניגוד החזותי (באחוזים)

רושמים את הניגוד החזותי (C) בטופס כדוגמת הטופס שבנספח ד בטבלה ד-1.

הערה:

אם מודדים את הבהיקות L, יש להחליף את המשתנים Y_A ו- Y_B , במשתנים L_A ו- L_B , בהתאמה. רושמים את פרטי המדידה ומבצע המדידה בטופס כדוגמת הטופס בנספח ד טבלה ד-2.

ציור ב.1 – מכשיר מדידה במגע עם משטח בעת מדידה (סכמטי)

ציור ב.2 – דוגמות למשטחים בעלי תערובת גוונים או צורות שאינם אחידים

ב-2.2. מד-אור (Luxmeter) - מכשיר מדידה שלא במגע (non-contact type instrument)

ב-2.2.1. תכונותיו של מד-האור יהיו כמפורט להלן:

א. תא המדידה שבו מצוי החיישן יהיה נפרד מגוף המכשיר ויחובר אליו באמצעות כבל מתאים (ציור ב.3).

ב. מד-האור מכויל לרגישות הספקטרית היחסית של עין אנושית (ראו הערת שוליים (9)).
הערות:

א. בתוך מבנה לא נדרש שהגבול העליון של תחום המדידה של מד-האור יהיה גדול מ-10,000 לוקס;

ב. למדידה בשטחי חוץ נדרש שהגבול העליון של תחום המדידה של מד-האור יגיע ל-120,000 לוקס לפחות.

ביום קיץ בהיר ללא עננים, עוצמת ההארה הישירה של השמש על פני הקרקע יכולה להגיע לכ-110,000 לוקס.

ציור ב.3 – מד-אור עם חיישן נפרד

ב-2.2.2. מידות כל משטח נמדד יהיו 50 ס"מ x 50 ס"מ לפחות (מומלץ לעשות שימוש במשטח גדול ככל האפשר). המשטחים יהיו נקיים ויבשים. משטח ששטחו קטן מהאמור לעיל, יימדד על ידי הצבה של כמה משטחים זהים זה לצד זה עד לקבלת שטח כולל שגודלו 50 ס"מ x 50 ס"מ לפחות.

ב-2.2.3. קביעת הניגוד החזותי

ב-1-2.2.3.1. הוראות כלליות

א. עורכים את המדידה בחלל שמקורות התאורה בו זהים. מומלץ שמקור האור יהיה אחד מהמפורטים בטבלה ב-1.

טבלה ב-1

מקור התאורה	השימוש המיועד למשטח הנבדק
1) נורת D-65 2) נורת ליבון או הלוגן שטמפרטורת הצבע שלהן כ-3000° קלווין	שטחי חוץ
נורת פלואורסנט	שטחי פנים בניין

ב. תחום המדידה יותאם לערך הקריאה, כך שערך זה לא יקטן מ-10% מתחום המדידה כולו (לדוגמה – עוצמת הארה (illuminance) של 300 לוקס על המשטח תימדד בעת שמד-האור מכוון לתחום מדידה שגבולו העליון אינו גדול מ-3000 לוקס).

ג. אחידות ההארה על פני המשטח הנמדד לא תפחת מ-90%; מודדים את אחידות ההארה כמפורט להלן:

מודדים את עוצמת ההארה לפי סעיף ב-2.2.3.3.5 נקודות מדידה שונות המפוזרות על פני אזור המדידה.

מחשבים את הממוצע החשבוני של המדידות.

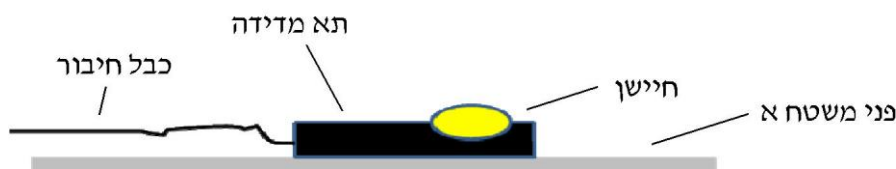
אחידות ההארה היא ההערך המתקבל מחלוקת תוצאת המדידה הנמוכה ביותר בממוצע החשבוני.

ד. יש להקפיד כי גוף המודד ותא המדידה עצמו לא יסתירו את מקור האור ואת המשטח הנמדד. ה. המדידות לפי סעיפים ב-2.2.3.3 עד ב-2.2.3.4 ייערכו באופן רציף ללא הפסקה⁽¹⁰⁾.

ב-2.2.3.2. מחברים את תא המדידה לחצובה כדוגמת זו המתוארת בנספח ג ציור ג.1(א).

ב-2.2.3.3. מניחים את תא המדידה על גבי המשטח הראשון הנמדד (להלן – משטח א) כשפני החיישן מופנים לחלל הפתוח שמעל למשטח א ומקבילים לו (ראו ציור ב.4).

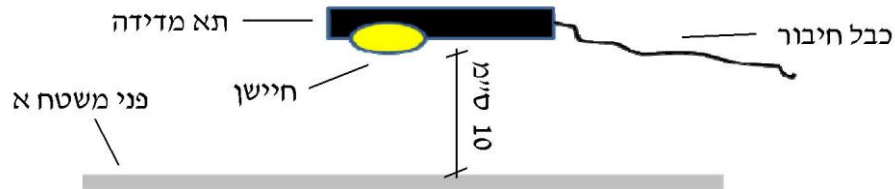
מודדים את עוצמת ההארה (E_i), לוקס, ורושמים את התוצאה בטופס התוצאות כדוגמת הטופס שבנספח ה בטבלה ה-1, בעמודה המתאימה ל-"מדידה 1".

ציור ב.4 - מדידת עוצמת הארה (illuminance) בחלל שמעל המשטח

⁽¹⁰⁾ רציפות המדידות נועדה לצמצם טעויות הנובעות משינוי רגעי בעוצמת ההארה.

ב-2.2.3.4. מציבים את פני החיישן בגובה 10 ס"מ מעל משטח א באמצעות התצובה (ראו נספח ג), כשפני החיישן מופנים אל המשטח הנמדד ומקבילים אליהם [ראו ציור ב.5]. לא ימצא כל עצם במרחב שבין החיישן לפני משטח א.
 מודדים את עוצמת ההארה המוחזרת ממשטח א (E_r) ורושמים אותה בטופס התוצאות בעמודה המתאימה ל-"מדידה 1".

ציור ב.5 - מדידת עוצמת ההארה המוחזרת מפני משטח א

ב-2.2.3.5. חוזרים על תהליך הבדיקה כמתואר בסעיפים ב-2.2.3.3 ו-ב-2.2.3.4 פעמיים נוספות (בסך הכל 3 פעמים) ורושמים את התוצאות בטופס התוצאות בעמודות המתאימות ל-"מדידה 2" ול-"מדידה 3".

ב-2.2.3.6. מחשבים את ההחזרויות (R) למשטח א לפי מדידות 1 עד 3, לפי הנוסחה:

$$R = \frac{E_r}{E_i}$$

שבה:

E_i - עוצמת ההארה שנמדדה לפי סעיף ב-2.2.3.3.

E_r - עוצמת ההארה שנמדדה לפי סעיף ב-2.2.3.4.

רושמים התוצאות בטופס התוצאות.

ב-2.2.3.7. מחשבים את הממוצע החשבוני של ההחזרויות למשטח א (\bar{R}) לפי הנוסחה:

$$\bar{R} = \frac{R_1 + R_2 + R_3}{3}$$

שבה:

R_1, R_2, R_3 - ההחזרויות שחושבו לפי סעיף ב-2.2.3.6.

רושמים את התוצאות בטופס התוצאות.

ב-2.2.3.8. מודדים את עוצמות ההארה של המשטח הנמדד השני (להלן - משטח ב), כמתואר בסעיפים ב-2.2.3.3 עד ב-2.2.3.5. מחשבים כמתואר בסעיפים ב-2.2.3.6 ו-ב-2.2.3.7 ורושמים את התוצאות בטופס התוצאות במקומות המיועדים לכך.

ב-2.2.3.9. מחשבים את הניגוד החזותי (C) לפי הנוסחה:

$$C = \frac{(\bar{R}_A - \bar{R}_B)}{\bar{R}_A} \times 100$$

שבה:

\bar{R}_A - ההחזרות הממוצעת מהמשטח הבהיר יותר

\bar{R}_B - ההחזרות הממוצעת מהמשטח הכהה יותר

C - הניגוד החזותי (באחוזים)

רושמים את הניגוד החזותי בטופס כדוגמת הטופס שבנספח ה-1.

ב-2.2.3.10. רושמים בטופס התוצאות את פרטי מכשיר המדידה ומבצע המדידה בטופס כדוגמת הטופס
בנספח ה בטבלה ה-2.

ב-2.3. מדידה באמצעות לומיננס מטר - מכשיר מדידה שלא במגע (non-contact type instrument)

ב-2.3.1. הלומיננס מטר יהיה מכויל לרגישות הספקטרלית היחסית של עין אנושית (ראו הערת שוליים (9)).

ב-2.3.2. מידות משטח המדידה המזערי ייקבעו לפי הוראות היצרן, וגודלו יהיה בדרך כלל סנטימטרים ספורים
ואף פחות מכך; המשטח יהיה יבש ונקי, הכל לפי הוראות היצרן.

ב-2.3.3. קביעת הניגוד החזותי

ב-2.3.3.1. בקביעת הניגוד החזותי יחולו ההוראות הכלליות למדידה שבסעיף ב-2.2.3.1 (א) עד (ד).

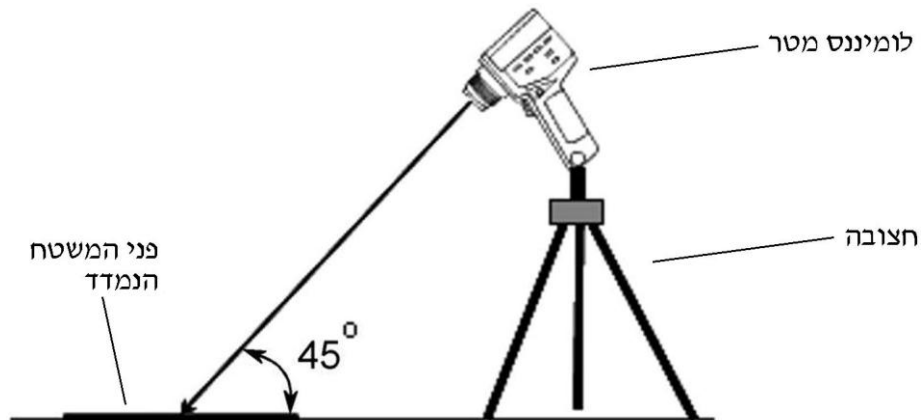
ב-2.3.3.2. לקביעת הניגוד החזותי של משטחי ריצוף, מציבים את הלומיננס-מטר על חצובה (ראו ציור ב.6),

כך שהלומיננס-מטר יהיה מכוון בזווית של 45° ביחס למשטח הנמדד כמתואר בציור. נוסף על
הנדרש בסעיף ב.2 במשפטי הפתיחה (בשתי השורות הראשונות), בשיטה זו יש להקפיד שקביעת
הניגוד החזותי בין המשטחים הנמדדים תיעשה באותם התנאים (כגון עוצמת הארה (illuminance),
אחידות ההארה, מיקום המשטח הנמדד ביחס למקור התאורה ומיקום מכשיר המדידה ביחס לכל
אלה וכדומה).

ב-2.3.3.3. עורכים את המדידות, רושמים את התוצאות וקובעים הניגוד החזותי, כמפורט בסעיפים ב-2.1.3.2
עד ב-2.1.3.5, בשינויים המתחייבים מסוג המכשיר.

ב-2.4. קביעת ניגוד חזותי הנוצר באמצעות עוצמות הארה שונות (ראו סעיף 2.4.3.1 (ב))

מודדים באותם תנאי הארה הצפויים במקום שבו ייוצר הניגוד החזותי.

ציור ב.6 – לומיננס מטר מוצב על חצובה בעמדת מדידה

ב-2.4.1. מדידה באמצעות לומיננס מטר

המכשיר יוצב כמתואר בציור ב.6 ביחס למשטח א הנמדד. מודדים את הבהיקות המוחזרת (L)
ממשטח א 3 פעמים ומחשבים את הממוצע. חוזרים על אותן המדידות עבור משטח ב, וקובעים את
הניגוד החזותי לפי סעיף ב-2.1.3.5.

ב-2.4.2. מדידה באמצעות מד-אור (luxmeter):

מודדים את עוצמת ההארה מכל משטח לפי נספח ב סעיף ב-2.2.3.4. מודדים 3 פעמים.

מחשבים את הממוצע החשבוני של 3 המדידות (\bar{E}_r).

הניגוד החזותי (C) ייקבע לפי הנוסחה:

$$C = \frac{(\bar{E}_{r1} - \bar{E}_{r2})}{\bar{E}_{r1}} \times 100$$

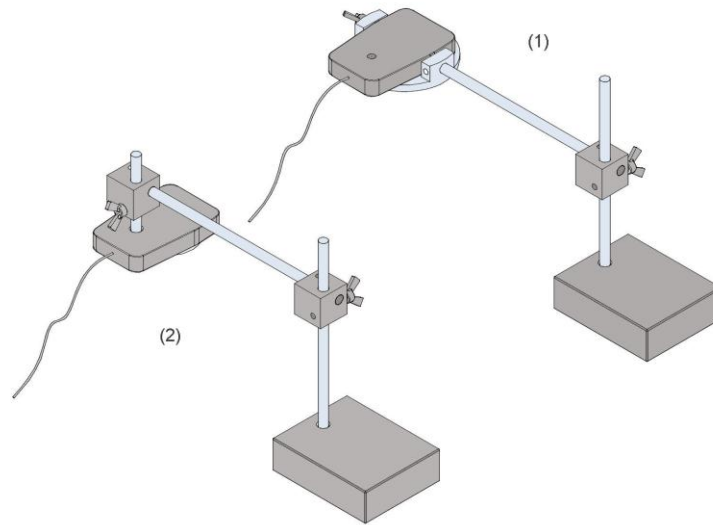
שבה:

\bar{E}_{r1} - עוצמת ההארה הממוצעת הנמדדת מהמשטח הבהיר יותר

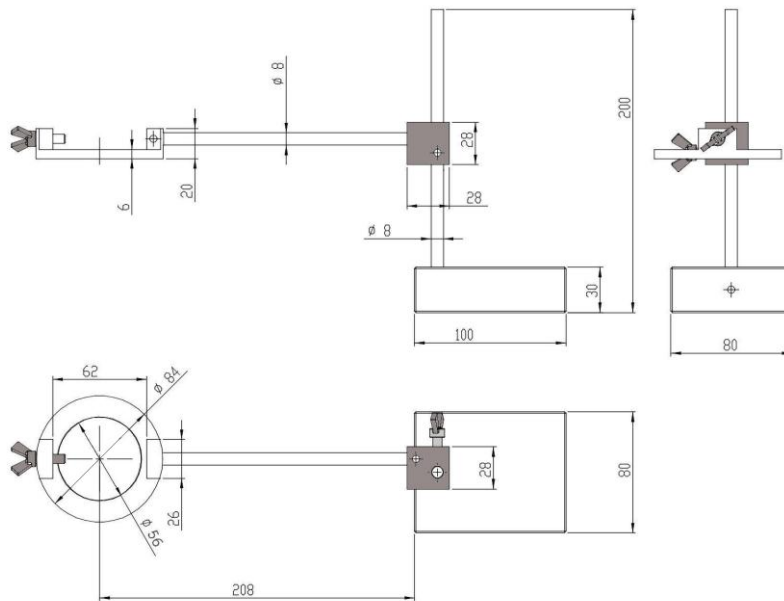
\bar{E}_{r2} - עוצמת ההארה הממוצעת הנמדדת מהמשטח הכהה יותר

C - הניגוד החזותי (באחוזים)

**נספח ג – מבנה החצובה למד-אור
(למידע בלבד)**

ציור ג.1(א) – דוגמאות לחצובות למד-אור: ציור (1) - תא המדידה מחובר לחצובה באמצעות מתאם; ציור (2) - גב תא המדידה מחובר לחצובה באמצעות בורג

ציור ג.1(ב) – מידות החצובה המתוארת בציור ג.1(א); המתאם נועד לתא מדידה כמתואר בציור ג.3; במקרה של תא מדידה עגול וקטן יותר – נדרש מתאם שונה

ציור ג.1 – דוגמה לחצובה למד-אור

הערה לציור:

יש לוודא שמידות המתאם מתאימות למד-האור שבאמצעותו יערכו המדידות.

**נספח ד – טופס רישום תוצאות מדידות באמצעות
מכשיר מדידה במגע**

(למידע בלבד)

טבלה ד-1

כתובת המקום		המקום לו מיועד המשטח ^(א)		
פרטי משטח א				
	מספר אצווה של המוצר	מספר קטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
ממוצע מדידות 1 עד 3	מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות של החזרות המשטח (Y) או של בהיקות המשטח (L)
פרטי משטח ב				
	מספר אצווה של המוצר	מס' קטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
ממוצע למדידות 1 עד 3	מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות של החזרות המשטח (Y) או של בהיקות המשטח (L)
				הניגוד החזותי בין המשטחים (C) (%)
הערה לטבלה:				
(א) יש לציין אם מדובר בשטח פנים או בשטח חוץ; אם השטח פנימי - יצוין שם הבניין, מספר הקומה והחלק בבניין.				

טבלה ד-2

דגם המכשיר :	יצרן מכשיר המדידה :
סוג מקור התאורה למדידה ^(א) :	המכשיר כויל לאחרונה ב :
מספר ת.ז. :	שם הבודק :
כתובת :	מס' רישוי ^(ב) :
כתובת דואר אלקטרוני :	מספר טלפון :
חתימת הבודק :	תאריך ביצוע המדידות :
<p>הערה לטבלה :</p> <p>(א) בדומה למתואר בטבלה ב-1.</p> <p>(ב) אם הבודק הוא מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה, מורשה לנגישות השירות או בעל רשיון אחר לפי דין, הנוגע לענין.</p>	

נספח ה – טופס רישום תוצאות מדידות באמצעות מד-אור

(למידע בלבד)

טבלה ה-1

כתובת המקום		המקום לו מיועד המשטח ^(א)	
פרטי משטח א			
מספר אצווה של המוצר	מס' קטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות
			עוצמת ההארה E_i (ראו סעיף ב-2.2.3.3)
			עוצמת ההארה E_r (ראו סעיף ב-2.2.3.4)
			החזרות (R)
			החזרות הממוצעת (\bar{R})
פרטי משטח ב			
מספר אצווה של המוצר	מס' קטלוגי של הדגם	כתובת היצרן	שם היצרן
מדידה 3	מדידה 2	מדידה 1	תוצאות המדידות
			עוצמת ההארה E_i (ראו סעיף ב-2.2.3.3)
			עוצמת ההארה E_r (ראו סעיף ב-2.2.3.4)
			החזרות (R)
			החזרות הממוצעת (\bar{R})
			הניגוד החזותי בין המשטחים (C) (%)
הערה לטבלה:			
(א) יש לציין אם מדובר בשטח פנים או בשטח חוץ; אם השטח פנימי – יצוין שם הבניין, מספר הקומה והחלק בבניין.			

טבלה ה-2

דגם המכשיר :	יצרן מד-האור :
סוג מקור התאורה למדידה ^(א) :	המכשיר כויל לאחרונה ב :
מספר ת.ז. :	שם הבודק :
כתובת :	מס' רישוי ^(ב) :
כתובת דואר אלקטרוני :	מספר טלפון :
חתימת הבודק :	תאריך ביצוע המדידות :
<p>הערה לטבלה :</p> <p>(א) בדומה למתואר בטבלה ב-1.</p> <p>(ב) אם הבודק הוא מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות, או בעל רשיון אחר לפי דין, לפי העניין.</p>	

נספח ו - השוואה בין מכשירי המדידה השונים

(למידע בלבד)

טבלה ו-1

המכשיר	יתרונות	חסרונות
מכשיר מדידה במגע	מודד כל משטח או אבזר שגודלו 1 ס"מ ואף פחות מכך. זהו תהליך המדידה הפשוט ביותר	אינו מבחין בין תאורת פנים וחוץ (אלא אם קיים בורר למקור התאורה הפנימי), כשפני האריח אינם בגוון אחיד – המדידה מורכבת יותר ומדויקת פחות
מד-אור (luxmeter)	קרוב יותר למה שנראה בעין, מאפשר למדוד בכל סוג תאורה, בדיוק ובקלות יחסית, גם משטח שאינו בעל גוון אחיד	שטח מזערי למשטח הנמדד - 50×50 ס"מ. לא מתאים למדידת משטחים ואבזרים קטנים
לומיננס מטר שלא במגע	מודד כל משטח או אבזר שגודלו 1 ס"מ לפחות	מורכב, רגיש לתנאי תאורה, כשפני האריח אינם בגוון אחיד – המדידה מורכבת יותר ומדויקת פחות

ביבליוגרפיה

1. AS/NZS 1428.4.1 - Design for access and mobility Part 4.1: Means to assist the orientation of people with vision impairment— Tactile ground surface indicators, Australian/New Zealand Standard, 2009
2. DIN 32984 - Ground surface indicators in public traffic areas, German Standard, May 2000
3. DIN 32975 - Designing visual information in the public area for accessible use, German Standard, draft, June 2008
4. ISO DIS 23599 - Assistive Products for Persons with Vision Impairment - Tactile Walking Surface Indicators (draft version 11 as of August 2010)
5. JIS T 9251 - Dimensions and Patterns of Raised Parts of Tactile Ground Surface Indicators for Blind Persons, Japanese standard September, 2001
6. SN 640852 - Taktil-visuelle Markierungen für blinde und sehbehinderte Fussgänger, Swiss standard, 2005
7. An Evaluation of Detectable Warning Surfaces For Sidewalk Curb Ramps, O'Leary A.A. et al, Virginia Transportation Research Council, 1995
8. Colour and Contrast: Guide to help compliance with Approved Document M, Tendring District Council Building Control, UK
9. Detectability and Direction Discriminability of Low-profile Bar-shaped Tactile Walking Surface Indicators (TWSIs) for Use on Flat Floor Surfaces, Tauchi M., Nishioka A., Kishi S. and Nakamura T., Proceedings of 13th International Mobility Conference, IMC13, 1-8, 2009
10. Detectability and Impact of Low-profile Dot-shaped Tactile Walking Surface Indicators TWSIs Used Flat Floor Surfaces, Nakamura T., Suemitsu N., Kishi S. And Tauchi M., Proceedings of 13th International Mobility Conference, IMC13, 1-8, 2009
11. Detectable Warning Surfaces, South Carolina Department of Transportation Qualified Product List 61, 2008
12. Detectable Warning Surfaces: Color, Contrast, and Reflectance, U.S Department of Transportation, 1994
13. Detectable Warnings: Detectability by individuals with visual impairments, and safety and negotiability on slopes for persons with physical impairments, U.S Department of Transportation, 1994
14. Detectable Warnings: Safety and Negotiability on slopes for persons who are Physically , Impaired Project Action/NIAT, U.S,
15. Detectable Warnings Surfaces, section 925, Special Provisions Insert, Maryland Department of Transportation, 2007
16. Detectable Warnings: Synthesis of U.S. and International Practice, U.S. Access Board, 2000
17. Discriminability of floor dressing materials with different friction while walking, Hara T., Kobayashi Y., Kurashige Y. and Fujimoto H. (in Japanese)

18. Effective Color Contrast - Designing for People with Partial Sight and Color Deficiencies, Arditi A., Lighthouse International,
<http://www.lighthouse.org/accessibility/design/accessible-print-design/effective-color-contrast>
19. Evaluation of Detectable Warning Products and Directional Surfaces, GC4460, Division of the State Architect (DSA), California, <http://www.dgs.ca.gov/dsa/Programs/progAccess/edwac.aspx>
20. Evaluation of the differentiability of newly developed low-profile bar- and dot-shaped tactile walking surface indicators, Nakamura T., Noriyoshi A. and Tauchi M., Proceedings of 12th International Conference on Mobility and Transport for Elderly and Disabled Persons, TRANSED 2010, 1-7, 2010
21. On the foundations of vision modeling I. Weber's law and Weberized TV restoration, Shen J., Physica D 175 (2003) 241–251
22. Evaluation of Detectable Warning Surfaces, Crain & Associates, inc., 1997
23. Evaluation of Detectable Warning Surface for Sidewalk Curb Ramps, O'Leary A.A. et al, Transportation Research Record
24. Gait Analysis of People Walking on Tactile Ground Surface Indicators, Kobayashi, Y. et al, IEEE Transactions on Neural Systems and Rehabilitation Engineering, Vol. 13, No.1, 2005
25. Guidance on the Use of Tactile Paving Surfaces, UK, 2008
26. Guidebook for the Proper Installation of Tactile Ground Surface Indicators (Braille Blocks): Common Installation Errors, International Association of Traffic and Safety Sciences, April 2008
27. Guidelines for facilities for blind and vision-impaired pedestrians, RTS 14, Road and traffic guidelines, 2007
28. Guidelines on Barrier-free Access to the Public Space for the Visually and Hearing Impaired, German Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs (BMVBS), 2007
29. How Accurately People can Discriminate the Differences of Floor Materials With Various Elasticities, Kobayashi, Y. et al, IEEE Transactions on Neural Systems and Rehabilitation Engineering, Vol. 16, No.1, 2008
30. How to evaluate the effectiveness of a tactile surface indicator system? L.R. Ovstedal et al., International Congress Series 1282 (2005)
31. On Our Way Establishing National Guidelines on Tactile Surface Indicators, L.R. Ovstedal et al., International Congress Series 1282 (2005)
32. Orientation Using Guidance Surfaces – Blind tests of tactility in surfaces with different materials and structures, Vagverket, Swedish Road Administration, 2004:158E
33. Proposed International Standard for Luminance Contrast, Sapolinski, J., 2009
34. Reports of Fundamental Research on Standardization Relating to Tactile Tiles for Guiding the Visually Impaired, Aiming at Standardization of Patterns, National Institute of Technology and Evaluation, (Study of the Relationship between Individual Patterns and Ease of Recognition), National Institute of Technology and Evaluation, Japan, 1998 and 2000

35. Research into the contrast sensitivity of persons with varying levels of visual acuity, PHYSORG.com,
36. Tactile Ground Surface Indicators Widening and its Effect on Users' Detection Abilities, Fujinami K. et al, QR of RTRI, Vol 46, No. 1, Feb. 2005
37. Tactile Ground Surface Indicators for Blind Persons, Rehabilitation Manual 13, Japan, 2003
38. Tactile Paving Survey, Report Number HSL2005/07, Dr. M. Loo-Morrey, Health and Safety Laboratory, Harper Hill, Buxton, 2005
39. Tactile Warnings to Promote Safety in the Vicinity of Transit Platform Edges, Dr. F.P. Peck & B.L. Bentzen, U.S. Department of Transportation, 1997
40. Hecht, S. The Visual Discrimination Of Intensity And The Weber-Fechner Law, J. Gen. Physiol. 7 (1924), pp 235 – 267
41. Truncated Warning Dome Systems for Handicap Access Ramps, Report Number W1-04-03, P. Kemp, Wisconsin Department of Transportation, 2003
42. Visibility and Conspicuity of Detectable Warnings for Pedestrians with Visual Impairments, J.W. Jenness & J. Singer, 2008
43. Visual Detection of Detectable Warning Materials by Pedestrins with Visual Impairments, Final Report, J. W. Jenness & J. Singer, 2006
44. Weberized Mumford-Shan Model with Bose-Einstein Noise, J. Shen & Y. Jung, Applied Mathematics & Optimization, 2006